Garabi rk. kápolna

(Nógrád vm.)

E községben szélett egykor a garabi prépostság.

Utóbb a prépostságot a jezsuíták kapták, akik Szent Alajos tiszteletére kápolnát építettek, mely 1767 ben roskadozott. 1778-ban újjáépítették s most is all.

Chobotvác

170. l.

Garáb (Templom)

GARÁB (Vógrád)

TEMPLOMROM, az 1179-ben betelepített premontreiek hazánkban elő telepe.

Cserhát

SZ. ALAJOS-KÁPOLNA építették a jezsuiták 1688-ban.

Garábi premontrei

prépostság rovnjai

(Nógrád vm)

XII. sz.

Bar Bpestbalp

119. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest. — 435418

Garabuczy
lásd
Garabuczi

Garabuczy Ágnes

Mesterünket — úgy érezzük — nem kellett bemutatni, hiszen évek óta jól ismeri a közönség. Körülötte kevés a mozgás, befelénéző, szerény egyéniségétől távol áll mindenféle hangoskodás. Bár hat budapesti kiállítás van mögötte az első nagy siker óta (1944-ben a Tamás Galériában), s művei megjárták Pekingtől Vásárhelyig, Velence, Berlin, Prága kiállítóhelyiségeit — hazai megbízatáshoz csupán egyszer jutott.

Beszélgetésünk végén befejezésül Boross Géza így búcsúzott: „jól esik a művésznek, ha kézenfogják néha, megnézik meddig jutott, rábólintanak arra, amit tesz . . .” Szép sikerű kiállítása most felelet lesz számára.

Telepy Katalin

Garabuczy Ágnes kiállítása

Békésből származott Pestre Garabuczy Ágnes, aki áprilisban a Mednyánszky-teremben mutatta be alkotásait. 29 éves. A kiállításra érett anyag az utóbbi néhány esztendőben készült, de az ígéretnél jóval több már. Önálló tehetség. Nem az egyre jobban terjedő ifjúsági uniformis leple alatt keresi igazi hangját, nemcsak kézügyességével hökkenti meg a világot. Formáit igaz, sőt szenvedélyes belső indítások diktálják.

A dolgok érzelmi jelentésére figyel föl először, s az erőteljesen csendülő kezdet a hangvilláéhoz hasonló rezgéssel csillapul meg a művekben. Hol kivárja az egybehangzó, letisztult harmonikus csengést —, ilyenkor az örök emberi vonásokat is megragadja, hol meg az első nagy erejű ütést színekké fokozza, színekké transzponálja, hangulati jelenségeket festékkel igyekszik visszaadni. Így képeinek kifejezésmódja is kétfelé válik. A pillanatnyi érzelem, a friss benyomás és a képbe szűrt igazság azonban nem áll messze egymástól. Csak az első esetben, a sokféle látvány-élmény-érzelem kavargó áradatát nagyobb válogatás nélkül fogalmazza meg, másutt viszont a kiválasztott téma részleteinek elemző feldolgozásával és mérlegelésével találja meg a lényeget. Ennek fegyelmező hatására a napvilágra kívánkozó, már-már a lélekből kicsorduló mondanivaló mint a sistergő lávafolyam hirtelen megszilárdul, mozgása, csillogása, és tüze puritán lesz, a határozott tartalmi kiemelés szolgálatába szegődik. Ezekben a legtisztább emberi-festői hangja, itt tűnik el a korábban mindent jótékonyan összefoglaló kék fátyol, az ellentétes színek egységbe olvadnak.

A képi beszéd, természetes, érthető, az érzelmi fokozás nyomon követhető lesz.

Kékkel átitatott képeinek alakjai valódi és ál-melankóliát egyaránt mutatnak; a hangszeren játszó figurák szimbolikus-pantomimikus tartalma a mindennapi élet jeleneteit észrevétlenül magába ötvözi ugyan, különös szomorúságú illedelmes női figurái az élet igazi és elképzelt helyzeteiben jelennek meg. Valójában a nehézségektől, a megszokottságtól való menekülésnek köszönhetik születésüket. Tájakon és csendéleteken a bensőséges hangulat és a külső beavatkozás egészséges arányban kap helyet. S ami ezekben a képekben meglepő, az a vonalkultúra, s a színek illúziót keltő, gyakorlott mesterre valló alkalmazása. Így sikerül a nézőt tőle idegen utakra is magával vinnie, szuggesztivitása elsősorban a választott kifejezési eszközök töretlenségének eredménye. Ebben a gyermeki őszinteségű önfeltárásban még az egyebütt modorosnak ítélhető festői eszközök is természetesnek tűnnek. Szívesen vesszük tőle kölcsön kéken látó szemét, s szívesen építjük fel vele együtt finom vonalak szövedékéből a tájat, a nagyvárosi utcát, még teremtett figuráit, zenét megszemélyesítő alakjait is. Az égő szemű gyerekarcok, az ismeretlent kutató, titkokat tudni vágyó egyben ábrándjaikat féltő fiatal lányok megkapó emberi vonásokkal rendelkeznek. Belső fűtésük ezeknek a legerősebb.

Erősen vetette meg lábát választott festői

világában, következetesen végére is jár a lehetséges ábrázolások kutatásának, s ha most mégsem a kilenctizedrészt kitevő kék-képekről beszélünk többet, annak éppen az a néhány mű az oka, mely ebből az egységesnek mondható felfogásból kifelé mutat. Az új problémát, a jövőt ezek a képek sejtetik, a többiekkel szemben, amelyek a harmonikus, saját forma nyelv határain belül aligha fokozható eredményt foglalnak össze.

Az ifjú festő hamar ráérzett a konfliktusokra az egyes emberben s a közösségben levő ellentmondásokra. A láthatatlan, vagy éppen megrendítő drámákkal a XX. század éppúgy megajándékozza az arra érdemeseket, mint korábban az élőképpé merevedett vagy csataképpé oldódott mesterek. A ma drámája azonban egészen más, jajveszékelés és széles gesztus, zokogó eltorzult arc helyett a könnyek nélkül semmibe meredő szemekben parázslik az emberi és társadalmi összeütközés; szenvedélyek harca helyébe a lelket összemorzsoló hallgatás és öntépés kerül. A múlt és jelen ütköznek meg néhány imádkozó öregasszony alakjában. Döbbenetesen szép látvány a gyertya rőt fényével pirosra festett ikonosztáz, öreg orosz templomok misztikus interieurje, s az imákat mormoló öregasszonyok felvillanó arca. De a festő mélyebbre néz. A szűkszavúan jellemzett egyforma kendős fejek-

Borsos Miklós tusrajzai a Dürer teremben

A szobrász motívumköre lehatárolt, úgyszólván magára az emberi alakra korlátozódik. Teret, atmoszférát csak virtuális értelemben teremthet alakjai köré, a „kis világot", a művészi mikrokozmoszt — amelyben a mindenség problémái tükröződnek — magában az alakban kell megfogalmaznia. Talán ezért is van, hogy a szobrászok minden időben szívesen használták fel a grafika eszközét arra, hogy problémáikat ebben a viszonylag tágabb lehetőségeket biztosító műfajban is megszólaltassák. Így ezek a grafikai munkák mintegy hátterét képezik a plasztikai alkotásoknak, szélesítik vagy elmélyítik az azokban összefoglalt világképet. Példákért nem kell messzire mennünk. Hazai művészetünkben Borsos Miklós mellett elég Medgyessy Ferenc vagy Ferenczy Béni grafikai munkásságára utalnunk, a nagy francia mesterek közül Rodinre vagy Maillolra, de ugyanígy hivatkozhatunk az olasz Marino Marinire vagy az angol Henry Moore-ra is.

A szobrászrajzok általában két nagy kategóriába sorolhatók. Egyik részük konkrét szoborelgondolás előtanulmányául készült — a szó valódi értelmében vett — vázlat, s önmagában véve nem képvisel jelentős esztétikai értéket. Másik részük ezzel szemben nem kapcsolódik szervesen egy-egy szobor-

művet. Ilyen körülmények között nem is dolgozhat modell után a művész; a motívumnak előbb vérévé kell válnia, hogy aztán az alkotásra rendelt néhány perc alatt teljes, végérvényes valóságában a papírra kerülhessen.

Ez a „gyors" alkotói módszer, amely — egészen más célok szolgálatában és egészen más filozófiai indokolással — az impresszionista mesterek gyakorlatában jelentkezett először a múlt század végén, napjainkban az ún. „tasiszta" irányzat képviselőinek munkásságában kap ismét döntő szerepet. Borsos Miklós jól ismeri a tasiszták ars poetikáját, de azt is pontosan tudja, menynyit hasznosíthat belőle saját művészi elképzeléseinek megvalósításakor. A formák öntörvényű fejlődése nála mindig csak a művész bensőjében már „kihordott" motívum határai között mehet végbe, így az alkotófolyamat gyorsasága sem párosulhat ellenőrizhetetlenséggel. Hogy szemléletesebben fejezzük ki magunkat: az ecset elkalandozhat ugyan bizonyos mértékig a papíron, de ezért az elkalandozásért a motívum határain belül kell vállalnia a következményeket.

Izgalmas párharc alakul ki a szemünk előtt ezeken a tusrajzokon. A végletes színellentétpár, a fekete és a fehér, ha egységes foltokban kerül egymás mellé, drámai feszültséget teremt. A könnyedén iramodó ecset azonban nem egyenletesen viszi a fehér

GARABUCZY Ágnes

A tyrannosaurus alkalmatlan tömegközlekedési eszköz

Széljegyzetek a Műcsarnok kiállításához

Bán András

Új Művészet, 1991.)

A *Kép '90* című kiállítás a magyar művészvilág legutóbbi közös vállalkozása. A Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége rendezte tagjai számára. Kiírása szerint a zsűrimentes tárlat csak mennyiségi korlátozást tartalmazott (egy mű/fő). Eredménye: több mint háromszáz munka a budapesti Műcsarnok öt termében, jelentős látogatottság mellett, 1990. november 16. és december 9. között.

Közös, zsűrimentes szövetségi kiállítást rendezni 1990-ben? E tett jelentése: a művész-céh kifelé egységesnek deklarálja önmagát, érvényesnek tekinti a „magas-művészet" hivatalok által, szervezetek révén deklarált meghatározását. Konzerválni kell tehát a jelen szervezet(ek)et. Ki tud jobbat a mostani Főiskolánál, a mostani Alapnál, a mostani Szövetségnél? Nem, nem jók ugyan, de nincs jobb.

Garabuczy Ágnes: Csend kékben, 1990, olaj, farost, 130×90 cm

Vecsési Sándor: Reggel-Délben-Este, részlet: Este, 1987–90, olaj, vászon, 50×35 cm

S a meglévő keretek föladásával a képviselet, az érdekvédelem lehetőségei csorbulnának, az amúgyis katasztrofális egzisztenciális körülmények tovább romlanának. Szekértáborba tehát, s a nézeteltérések a táboron belül, egy pohár lőre mellett elintézhetők. Az összetartást pedig mesterséges „eseményekkel" lehet bizonyítani. Mint amilyen a Kép '90.

E szellemben a Szövetség festőszakosztálya vállalta, hogy aktuális téma meghirdetésével frissíti föl az évről évre igen gyengén sikerülő közös műcsar-

Szkok Iván: Pannon Niké, 1989/90, gipsz és polykon, tempera, 223×238 cm (Fotók: Tahin Gyula)

Erdős János: Triptichon, részlet, II, 1990, farost, vegyes technika, 90×90 cm

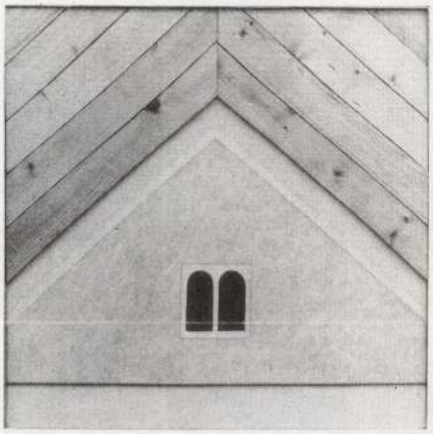

noki felvonulást. A mostani tárlat címe még őrzi e szándékot, a megszervezés módja azonban már nem. Maradt csupán a deklaráció: a különféle kultúrpolitikai hullámok révén így-úgy összeállt Szövetség-őslény mégiscsak minőségi szakmai szervezet, amelynek tagjai vállalhatják egymást. S az ígérete (sokadszor): majd hatékony képviseleti szervezet lesz ezen intézmény is, majd önmaga megreformálása után, majd a jövőben.

Hölgyeim és Uraim! Miről beszélnek? Nem a deklarációk ideje ez itt. Arról van szó, hogyan vészeljük át – némi tartással, jó ízléssel – ezt itt, a következő éveket! „Mindent bele" nemzeti kiállítás? Festőblokádot talán érdemes lenne szervezni, de nem a Műcsarnok termeiben.

Másfelől: négy illusztráció szerepel jelen írás mellett. Négy jónevű művész képe a Kép '90 című nemzeti kiállításról. Nyilván egyikük sem a világmegváltás igényével készítette festményét. Szolid, eladható árúra gondolt. A kérdés: megfelel-e ennek az igénynek a holmi? A műkereskedésben válogatva kereshetek nemes anyagból készült dekorativ művet (*Erdős János* képe majd' lejön a falról). Igényelhetem, hogy kellemesen bizsergessék műveltséganyagomat (*Garabuczy Ágnes* Magritte-parafrázisa oly lapos idézet, hogy csak na). Várhatom azt, hogy a klasszikus értékeket vagy az avantgárd őrületeket igényesen alkalmazzák szobaméretben *(Szkok Iván* apait-anyait bedob, mégsem érti, miért volt jó festő *Bernáth Aurél* vagy *Yves Klein).* Vagy legyen az a mű szellemes aforizmagyűjtemény egymondatos életbölcselettel (nem pedig orr alá dünnyögő közhely, mint *Vecsési Sándoré).*

Illene írnom, nézzék el a tisztelt művészek, hogy pont őket pécéztem ki. Ne nézzék el! Hosszas elemzéssel is bizonyítható műveik súlyos belső ellentmondásossága és kvalitásuk problematikus volta. Nézze el az olvasó, hogy nem hozok több példát tételemre: tisztes mestermunkák is kellenek – a maguk helyén.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Garabuczi A.

Szocialista Művészetért

1964 — 10.
1021

Garabuczy Ágnes két munkája

csavszki József a pozsonyi megnyitón

adták ki aztán a „Dolgozók Filmfesztivál-
Ugyanakkor minden film vetítése előtt be-
közönségnek a film néhány alkotója is.
ak annyit, hogy naponta 2—300 kilométert
fekete 603-as Tátraplánunk, 31 városban cso-
lelegáció, és öltötte magára a sötét ünneplő
a díszpompába öltözött amfiteátrumok szín-
lenjen, amikor tíz és tízezer barát tapssal
magyar filmművészetet, alkotásait, szerep-

szervezési precizitása ejtett ámulatba ben-
ate órarendszerű programja és az a magas-
andamunka, ami az egész Csehszlovákiát,
mányi székhelyeket és nagyobb városokat,
öltöztette, bármerre menve az FFP felira-
ztivált hirdető selyem zászlókkal, transzpa-
lkoztunk.

alkotott véleményt és bírálatot maguk a
dták ki, illetve elsősorban a zsüri bizottság,
helyen a művészet legkiválóbb helyi kép-
ödött össze: írók, egyetemi tanárok, zene-
ázak és filmszínházak igazgatói, a nemzeti
lis képviselői, nem egyszer a megyei, vagy
zeti tanács elnökei, üzemi dolgozók, mér-
k e bizottságokat.

A nyitrai bemut

Ágnes Garabuczy

She was born at Vésztő (Hungary) in 1936. She studied at the Art School of Budapest and the Academy of Fine Arts.

She got her degree in 1960.

She has had 22 extibitions in Budapest, in the country and abroad since 1961.

Her artistic style classifies her with the "modern figurative" painter. She is a real artist of the 20th century, but she is not indifferenc to the accomplishments of the avant-garde style. Her stay in paris and the creations of modern arts impressed her deeply, especially Picasso's and Chagall's art. What she says about herself: "I should like to go back to periods as far as possible, to times where people were not yet driven by machines and technology. Amidst this alarming mechanical pace of life, this complex, frightful mechanised world, I am fleeing towards some ancient and timeless purity. Towards harmony, peace and calming quietude". Her paintings suggest this quietude of her dreams.

With their lyricism, clear, constructive order, her paintings reveal profound humanism. She prefers related colours, blue, green, grey and is now adding golden-brown and ochres for warmer shades.
She likes to explore the depths of the human soul through mythological references, memories and dreams and the colour blue that helps her express her thoughts. All her paintings make a solemn impression with their special radiance. Her paintings are to be found in Budapest and country museums, galleries, in the premises of diplomatic representations, ministries, as well as in the possession of private art collectors.

1968. The Agra Gallery, Washington D.C. USA.
1971. Special feature on Hungarian Television
1972. l'Ecole Superieure des Beaux-Arts, Strassbourg, France
1974. Gekkoso Gallery, Japan
1976. Mücsarnok, Budapest, Hungary
1976. Milano - Paris
1977. Mall Gallery, London
1978. Hotel Drouot, Paris
1980. Gallery Pieter Breughel, Amsterdam
1984. Stockholm, Sweden
1986. Gallery du Capricorne, Vavey, Switzerland
1987. Gronau-Epe Gallery von Almsic. FRG
1990. The Oscar Gallery, Washington D.C. USA.

Prices

1973. First prize of Mural Competition, Pécs
1974. First prize of Foundation of Fine Arts, Nagymaros
1975. Second prize of Defence Ministry
1979. Prize of Dunakanyar, Nagymaros
1979. Antifascist Exhibition, Majdanek (Poland)
1980. Prize of Dunakanyar, Esztergom
1990. Spring Festival – Prize.

Her pictures can be found in home and foreign collections in: Poland, Austria, Switzerland, the Netherlands, France, UK, BRD, Sweden, Japan. Egypt, Canada, Brasil and the USA.
She has made study-tours in: the Sowiet-Union, Australia, Tchechoslovakia, Italy, France, Switzerland, the

Garabuczy Ágnes

1936-ban született Vészton (Magyarország). Tanulmányait a Művészeti Gimnáziumban és a Képzőművészeti Főiskolán végezte Budapesten. 1960-ban nyert diplomát. 1961- től 22 egyéni kiállítása volt Budapesten, vidéken és külföldon.
Művészeti stílusa a modern figuratív festőkhöz sorolja. A huszadik század realista művésze, de nem kozombos az avantgard eredményei iránt sem.
Párizsi tartozkodása során a modern művészet alkotásai mély benyomást tettek rá, különösen Picasso és Chagall művei.
Ahogy magáról vallja: „Szeretnék visszatérni olyan távoli korokba, amennyire csak lehet, olyan időkbe, amikor az embereket még nem a gépek és technológiák vezéreltek. Az élet zajos, gépies ritmusából, ebből a bonyolult, mechanizált világból törekszem a múlt, az időtlen tisztaság felé. A harmónia, a béke és a csendes nyugalom felé."
Festeszete az álmok csendes nyugalmát sugallja. Líraisága, festeszetének tiszta, konstruktiv rendje mely humanumról tanuskodik.
Kedveli a színek kapcsolatát: a kék, a zöld és a szürke és ehhez az arany-barna és az okker melegebb árnyalatait.
Szereti feltárni az emberi lélek mélységeit. Mitológiai utalások, emlékek, álmok és a kék színei segítik gondolatai kifejezését. Különös kisugárzásával szinte valamennyi képe ünnepi hatást kelt.
Képei megtalálhatók Budapesten és a vidéki múzeumokban, galériákban, a diplomáciai képviseletek termeiben, kormányhivatalokban, magángyűjtők tulajdonában és külföldi gyűjteményekben egyaránt.
Legjelentősebb bemutatkozásai (egyéni és kollektiv)
1968. USA Washington DC The Agra Gallery,
1971 -ben a televizió mutatta be munkáit.
1972 -ben Strassbourg l'Ecole Superieure des Beaux-Arts,
1974 -ben Gekkoso Gallery Tokyo, Japán (kollektiv)
1976. Mücsarnok, Budapest
1976. Milano - Paris,
1977. Mall Gallery London,
1978. Paris Hotel Drouot,
1980. Galerie Pieter Breughel, Amsterdam (kollektiv)
1984. Stockholm, Svédország
1986. Svájc Vevery Galerie du Capricorne
1987. NSZK Gronau-Epe Gallery von - Almsic
1990. USA, Washington DC. The OSKAR Gallery.

Díja:

1973. murális pályázat I. díj Pécs város Házasságkötő termének Pannója.
1974. Képzőművészeti Alap Ödij Nagymaros,
1975. Honvédelmi Minisztérium II. díj.
1979. Dunakanyar díj Nagymaros,
1979. Majdanek Antifasiszta kiállitás plakett (Lengyel),
1980. Dunakanyar díj Esztergom
1990. Tavaszi Fesztivál díj, Csepel Iskola Galéria.

Képei vannak:

Hazai és külföldi gyüjteményekben, Lengyelországban, Ausztriában, Svájcban, Hollandiában, Franciaországban, Angliában, Nyugat-Németországban, Svédországban, Japánban, Egyiptomban, Canadában, Braziliában és USA-ban.
Tanulmányutakon járt: Szovjetunióban, Ausztriában, Csehszlovákiában, Olaszországban, Franciaországban, Svájcban, Hol-

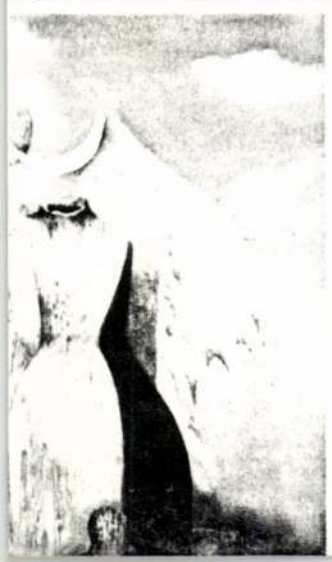

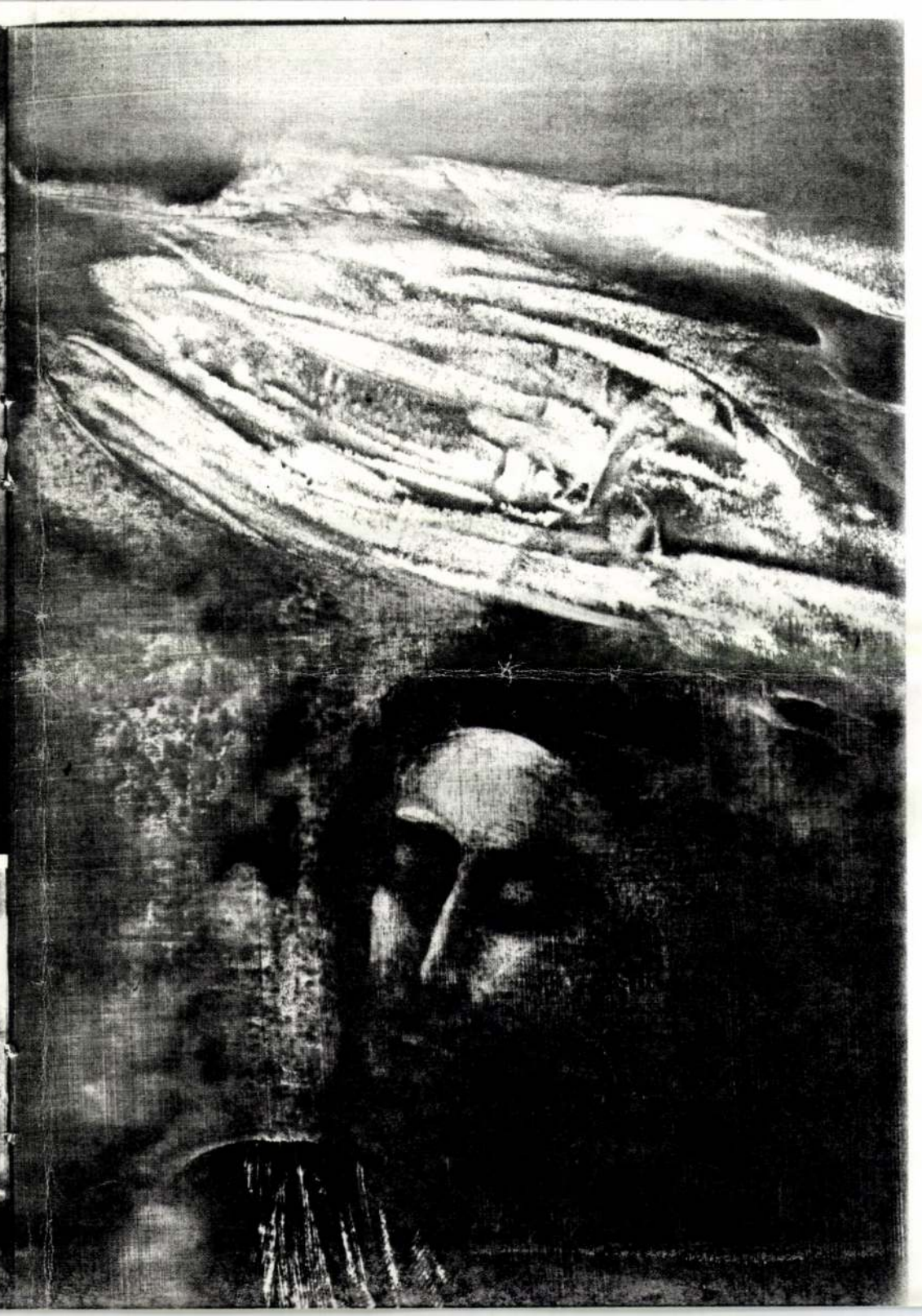

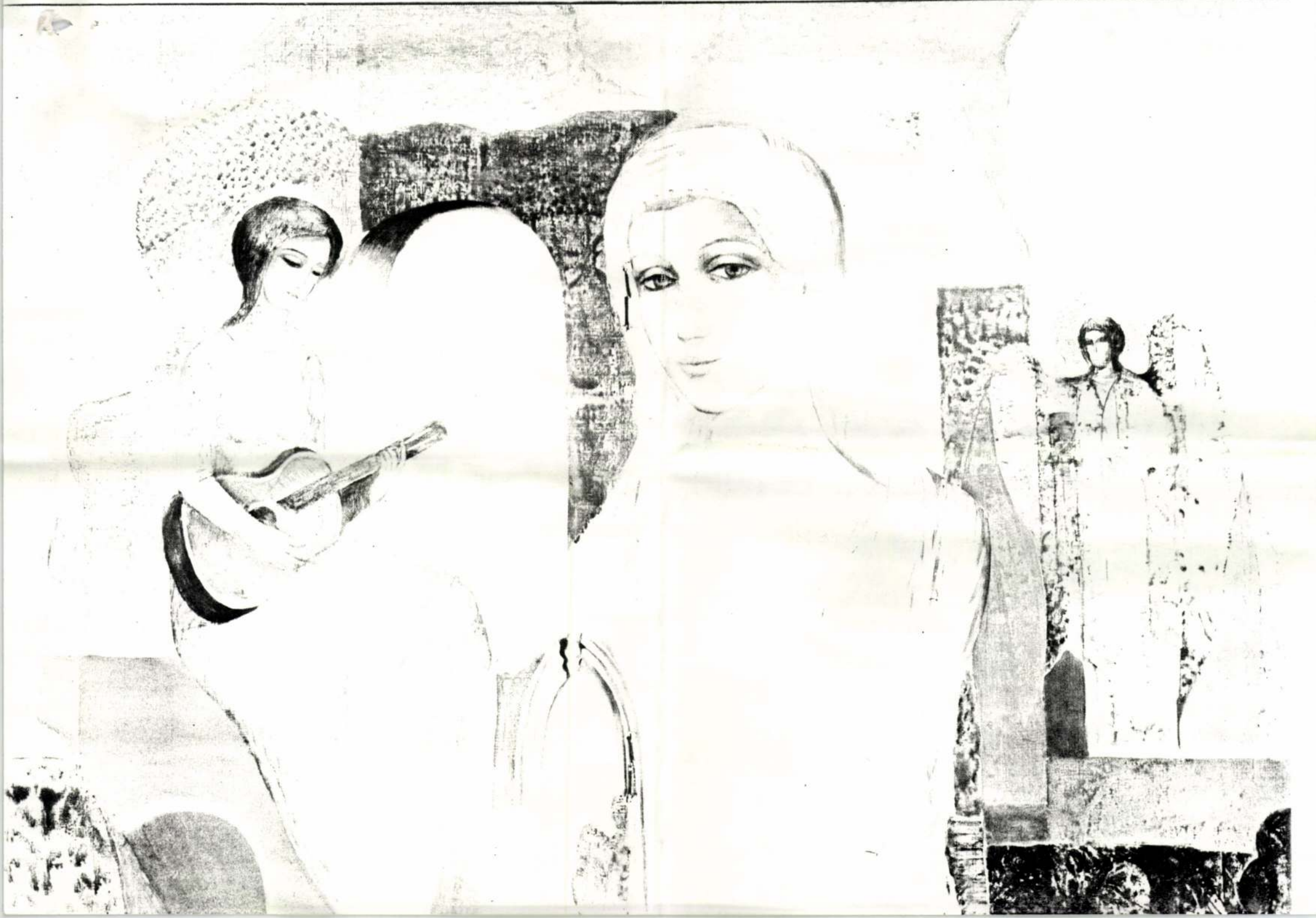

GARABUCZY Ágnes

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

1968 ÁPR 14
1021

Garabuczy Ágnes: Gondolkodó.

ák azt, hogy egyáltalán
nem szoktak reggelizni,
le többen írták azt, hogy
csupán egy csésze teát,
ejet, vagy kávét hajtanak
el futva, üresen, vagy
gy pár falat hozzávaló-
val. Sajnos, az elég gya-
kori rossz szokása sok
gyermeknek, hogy a reg-
gelit úgyszólván „elblic-
celi". Pedig a munkához
szükséges energiát a táp-
álkozásból nyerjük. S ha
éppen a napi munkához
készülődve a bőséges reg-
gelit, vagy a gyengébb
reggelit pótló bőséges
uzsonnát nem kapják meg
a gyermekek, nem csoda,
ha délfelé már lankad az

mazó Pietyka (Tradescantia). Népi nevét valószínűleg tulajdonságairól kapta: gyorsan növő, terebélyesedő és egész éven át dugványozással szaporítható. Zöldlevelű változata mellett többféle színes és tarkán csíkozott levelű változata is elterjedt.

A hajtásvégek eldugványozásával fiatalíthatjuk meg a télen felkopaszodott növényeket is. A 6—10 centis dugványokból általában 8—12-t (nagyobb cserepekbe többet) ültessünk egy-egy cserépbe, tápdús, humuszos földbe, úgy, hogy a hosszabb szálak hátra, a rövidebbek előre kerüljenek. Szobahőmérsékleten, rendszeresen öntözve (meggyökeresedve is kedveli a sok vizet), hamarosan mutatós, szép növény lesz belőle. Ámpolnaszerűen lecsüngő hajkülönösen a színes levelűek — elvesztik a szépen színeződő tulajdonságukat. Ezért északibb fekvésű helyiségekben is szépen díszlik.

A „csokros inda" vagy zöldike néven ismert Klorofitum is a „mindent tűrő" szobanövények közé tartozik. Hosszú, zöld leveleinek egyes változatát hosszanti sárgásfehér csík díszíti. Indaszerű, lelógó szárain hozza apró fehér virágait, amelyeken az anyanövényhez hasonló sarjak fejlődnek, s szinte körbefogják a cserepet. A sarjhajtásairól szaporítható. Porhanyós, tápdús földet, bőséges öntözést, világos helyet kíván, de a napot szintén nem szereti. Még félárnyékos, hűvösebb helyiségben is nevelhető.

R. E.

Ha nem is tudjuk megszüntetni a lármát, tompítására számos lehetőségünk van.

Sok javaslatot dolgoztak már ki erről. A zajos háztartási gépeket, éjjeli mulatók zenekarjainak az emelvényét gumi- vagy filc-alátétre kellene állítani, a mozdonyok vasúti kocsik kerekeit zajtompítóval (gumiabroncs) ellátni. A gépkocsik és motorkerékpárok kipufogó lármáját is hatásos eszközökkel lehet tompítani. Genfben tilos hangosan becsapni a gépkocsi ajtaját, Franciaországban elkobozzák azt az autót, amely ismételten magára vonja a figyelmet zajosságával. Londonban, Párizsban a szeméttartályok alját és fedelét gumi, ill. műanyaggyűrűvel látják el. Ahol ez nincs, a köztisztasági hivatal alkalmazottai adják a „zenés" ébresztőt.

Jó étvágyat

KEDD: Tarhonyaleves, sárarépafőzelék, tükörtojás.
SZERDA: Gombaleves, sonáskocka, alma.
CSÜTÖRTÖK: Májgombóc-ves, marhapörkölt galuskával, fejessaláta.
PÉNTEK: Burgonyagombóc-ves, tejfölös sóska, virsli.
SZOMBAT: Zöldségleves, tospörkölt, párolt rizs, cékla.
VASÁRNAP: Húsleves, rántott csirke, burgonya és rizsöret, fejessaláta, rácsos diós szelet.

SONKÁS KOCKA. A kifőtt ztát forró zsírba tesszük, 15 g apróra vágott sonkát rá-runk, néhány kanál tejföl-összekeverjük, borsozzuk, rón tálaljuk.

TEJFÖLÖS SÓSKA. 1 kg ka, 4 dkg zsír 6 dkg liszt, kor, 3 dcl tejföl. A meg-ztított sóskát bő vízben bször megmossuk, szitán lecsurgatjuk. A hagymát zsírban megpirítjuk, hozzáadjuk a sóskát és fedő alatt puhára pároljuk. Ezután ráöntjük a liszttel összekevert tejfölt és negyed óráig főzzük. Ha túl sűrű, csontlével vagy vízzel felengedjük. Szitán áttörjük, újból felfőzzük és cukorral ízesítjük. Tálalás előtt habverővel simára keverjük.

RÁCSOS DIÓS SZELET. — Hozzávalók: 20 deka vaj, egy tojás, 25 deka simaliszt.

A vajat a tojással és a liszttel gyorsan összedolgozzuk és a tésztát hideg helyen pihentetjük. Azután három részre osztjuk. Két részt együtt kisodrunk és tepsibe teszünk. Megkenjük töltelékkel és a tészta harmadik részéből rácsot csinálunk a tetejére. Megkenjük tojássárgájával és bemelegített sütőben megsütjük.

DIÓS TÖLTELÉK. Hozzávalók 15 deka őrölt dió, 12 deka porcukor, 6 tojás.

A darált diót, a porcukrot és a 6 tojássárgáját jól elkeverjük. Azután hozzákeverjük a 6 tojásfehérjéből keményre vert habot.

Garabuczy Ágnes képeinek jegyzéke:

1.	Barátnők	olaj
2.	Könyöklő	olaj
3.	Női portré	olaj
4.	Leány reprodukcióval	olaj
5.	Magdolna	olaj
6.	Néger maszk	olaj
7.	Pantomim játékos	olaj
8.	Kisfiú	olaj
9.	Fiúfej	olaj
10.	Töprengők (asszonyok)	olaj
11.	Emlékezés (ikonos)	olaj
12.	Horgászfiú	olaj
13.	Mákgubók	olaj
14.	Öregek	olaj
15.	Lányka fehér ajtó előtt	olaj
16.	Óváros	olaj
17.	Vándor	olaj
18.	Orosz templom	olaj
19.	Kintornás	olaj
20.	Vörös halak	olaj
21.	Lányka és csendélet	olaj
22.	Lépcsős táj	olaj
23.	Testvérek	olaj
24.	Karneváli maszk	olaj
25.	Szentendre	olaj
26.	Kislány	olaj
27.	Üvegablak	olaj
28.	Kishalas	olaj
29.	Belső tó	olaj
30.	Házak	olaj
31.	Kis táj	olaj
32.	Hegedűs	olaj
33.	Anyaság	olaj
34.	Erdőben	olaj
35.	Freskóterv	olaj
36.	Csendélet	olaj
37.	Táj, kékben	olaj

F. k.: Dr. Balázs Istvánné

64.0421 Ságvári Nyomda

GARABUCZY ÁGNES

MEDNYÁNSZKY TEREM

BUDAPEST V. TANÁCS KÖRÚT 26.

Garabuczy Ágnes

festőművész kiállítása

1964. március 28—április 11-ig

„Én megyek és a dolgok kérik,
Hogy őróluk daloljak..."

(Neruda)

Érzékeny, különös leánya a Viharsaroknak, a fiatal festőnő. Világba mosolygó szeme, ősöket idéző, széles arccsontja ne tévesszen meg senkit. Egészséges, de módfelett vívódó lélek lakik benne — és tán egy életre sérült ember lett volna, ha nem fedezik fel festői tehetségét.

A békés megyei Vésztő községben nőtt fel, apja itt tanítóskodik, s éppen lánya felfele ívelő pályájának hatására végezte el ő is a rajztanári tagozat tanulmányait. Van hát gazdája a tehetségnek is, a paraszt- és kézműves ősök, a Biharból Békésbe származó ezermesterek öröksége él tovább és tör magasra az utódokban.

Életrajza mindössze néhány mondat. 1936-ban született. A Művészeti Gimnázium után a Képzőművészeti Főiskola következett, diploma Pór mesternél 1960-ban, házassága Tóth László festőművésszel, — s egy fiúgyermek, ennyi az adat. Festői útjának jelzőtáblái: néhány mű a nagy kiállításokon, a Képcsarnoknak festett képek sora, s végül önálló kisebb gyűjteménye a Gheorgiu Dej hajógyárban, 1961-ben. Itt kapta az első komoly bíztatást, elismerést, a gyári dolgozók, a stúdió tagokkal együtt vitatták meg munkáit.

Elérkezett az idő az első szakmai bemutatkozásra. 3 esztendő anyaga kialakult, határozott festőegyéniséget dokumentál. Ritka és említésre méltó képesség ez, különösen festőnőknél, akik az érzelmi hatásoknak erősebben kiszolgáltatva sokszor észre sem veszik, hogy a hozzájuk közel álló élettárs formavilágába tévedtek. Nem, ezt távolról sem lehet Garabuczi Ágnes képeiről elmondani. Ha munkáiban a cézanne-i és picassoi hatások fel is fedezhetők, sajátja már ez a kifejezési mód mindenestől — megküzdött érte. Tudatosan kerüli az elkoptatott témákat, de a mások által levetett formákat is. Valamennyi festményét különleges sugárzás teszi ünnepélyessé, még a szentendrei apró házak is titkos történéseket sejtetnek, ebbe burkolja álmait az elképzelt itáliai utazásról. Mert az álmokat is belefesti képeibe, gyötrő vagy felemelő gondolatokat. Így hát enyhe melankólia lengi körül műveit, de ez nála inkább mélységre és nem kedélyállapotra utal. Kék világ ez, mert nála ez a szín jelenti az érzelmet. A hideg tónusok átmelegednek, nemcsak technikai értelemben, de a belső tartalmi fűtés következtében is. S bár birkózása ezzel a mindent elöntő kékkel nyomon követhető, az okosan adagolt kontraszt-színek még nem tudják, vagy nem is akarják teljesen legyűrni, a transzcendens határát súroló tartalom egyre több valóságelemet sodor magával, s ez színvilágát is megváltoztatja.

Néhány esztendő terméséből korai lenne végső nagy szentenciákat fogalmazni. De az állhatatos és célratörő művészi magatartás, a kritikust is komolyságra inti. Lehet, hogy esztendők múltán a kifejezés útja más irányba kanyarodik, de alapvonásait — mivel azok legbensőbb lényével függnek össze — nem dobhatja félre, önmagából nem vetközhet ki.

A kis méretű képektől a nagyobb vásznakig nemcsak a kompozíció, de a tartalmi lélegzetvétel is változik. Az időtlen nyugalomban üldögélő figurák, egymáshoz súrlódó arcok, csendéletek és tájak mellett a gitáros, vagy zenét szimbolizáló alakok foglalnak helyet, a kék ködben emberek húzódnak meg, és házak vagy a sok földet bejárt vándor neoklasszicista magányossága. A kiállításlátogatót három kép ragadja meg leginkább, melynek élménye erős gyökerekkel kapaszkodik a valóságba, s onnan lendül felfele a költői-drámai megfogalmazásig. Ezekben nincs semmi kényes „lelkizés", s éppen ezekben találta meg a festő kifejezésének fontos elemét: a mélységesen emberi élmény tüzében lefeslett róla a tartalmi finomkodás, a fin de siecle néhol modoros hangulata. Ahogy a tartalmi ütés megváltozott, úgy változott meg kompozíciós módszere s úgy bomlott le színeinek kék fátyla is. Ezeken nincs szüksége már a szerkezetet erősítő árnyékolásra, tisztán csengő hangon szól, különösen a hármas fejlődést jelző sorozat utolsó darabjában, az „Öregek" címűben.

Az első egy kintornást ábrázol, a Ferencváros jellegzetes alakját. A fölötte magasodó bérházak, az embert rabságukban tartják. Ez a mondanivaló. S az ember-modell korszerűtlen elesettsége a modern épületóriások kontrasztjával kap hangsúlyt. Szokatlan kompozíció, amely az érzelemindító hangulatot hibátlanul közvetíti. Ezt az érzelmi fonalat gombolyítja tovább egy Szovjetunióbeli utazás emlékéből született kép: az Imádkozó öregasszonyok című. Magam is felejthetetlen emlékként őrzöm a zágorszki öreg kolostortemplom feketeruhás, könyörgő aszszonyait, akik földig hajolva végzik imádságukat, s fölöttük a gyertyafényben őrködő ikonok szentjei szinte valószínűtlenné kerekítik ezt a fantasztikus atmoszférát. A festő az arcokat kifelé fordította, merész kompozíciós vágásokkal, eleven szín- és levegőkontraszttal, fojtott hangulatot, a hit festői megjelenítését teremtette meg. De e két képnél is többet mond az „Öregek ebédje". Az átlósan elhelyezett asztal két oldalán megrokkant férfiak és nők ülnek, valamennyien feketében. Halotti tor ez, vagy szegényházi ebéd — de mindenesetre a sors által együvé sodort emberek, már csak önmagukba néző, fáradt öregek gyülekezete. Mégsem a halál jut eszünkbe, amelyre készülnek, hanem valami kezet ökölbe szorító érzés, e közösségben élő s mégis oly megdöbbentően magányos emberek sorsa miatt, akik külön-külön tragédiát hordoznak szívükben. A kép tartalma mégsem a feloldhatatlan. A sokszor megfestett Utolsó vacsora jut eszünkbe, Kernstoké és Derkovitsé, de még középkori példák is — tehát az esemény valami titkos értelmet is hordoz. Nem irodalmi művekre apercipiál, hanem éppen szereplői láttán indul egy folyamat a nézőben: felfedni ezeknek az embereknek a történetét, megfejteni titkukat.

S itt válik el a festő ereje is. Szűkszavú, lényegretörő szerkezetben, a fekete foltok intenzitásával és a lélekrajzzal egyszerre jellemez. Gyerekkorában láthatta így, az öreg szülék falusi együttlétét, vagy talán éppen valamely vallási szekta tagjait. Ezt képben összefoglalni, általánossá tenni sok-sok esztendő tapasztalata kellett hozzá. S nem utolsó sorban meg kellett, hogy előzze az itt kiállított munkák tanulsága, erénye, vagy problémája.

DR. FEHÉR ZSUZSA

Garabuczi Ágnes, Bp. MDK

Utjavitók, of.

6. Miskolci orcz. képzőm. kiáll. Herman O.Mus.

Garabuczy Ágnes

Katona témáju képe szerepelt a miskolci katona-élet kiállitáson.

Hajdu Béla: A mai katona-élet képzőművészetünkben
Északmagyarország 1960. dec. 1. 5.l.

Garabuczy Ágnes, festőművész

A városligeti Műjégpálya dísztermében az 1982-8. évi ezüstgerely-pályázat alkotásai láthatók jún. 18. ig. – Világjelenség, hogy kevés a sportról festett, mintázott képek, szobrok száma. – A kiállításon szereplő alkotások, Garabuczy Ágnes, Kalcsó József és mások révén a küzdő, játszó ember látható, különböző sportágban.

Losonci Miklós: Világot szépítő alkotások.
Pest Megyei Hírlap. 1984. jún. 13.

Garabuczi Ágnes

Résztvesz a szeghalmi kiállítása

Karlossi Réka: Sárréti képzőmű-vészeti kiállítás Szeghalma Rékés megye i Népnyiség, Rékéscsaba 1970. máj. 17.

Garabuczi Ágnes

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1966 MÁJ 9

CSONGRÁD MEGYEI HIRLAP

1021

LAP

(Égető János felv.)

GARABUCZI ÁGNES: LEÁNYFEJ

kozás: két hét

Május 20-án nyílik az idei Budapesti Nemzetközi Vásár

kártyafelszerelést, terilén textiliákat, új textilkikészítő gépsorokat, az osztrákok modern mosó- és vegytisztító gépsorokat, a belgák nagy teljesítményű fafeldolgozó gépeket, a japánok legújabb tranzisztoros hiradástechnikai készülékeiket és műszereiket, a finnek a lett a Chinoin is — mos egy rákellenes szerrel, Mannogrannollal akar újabb sikert aratni. A gyógyszer ipar új nyugtató, vérkerin gési zavarokat, szív- és ideg rendszeri bántalmakat szür tető szerekkel veszi fel versenyt a külföldi gyógy szergyárakkal.

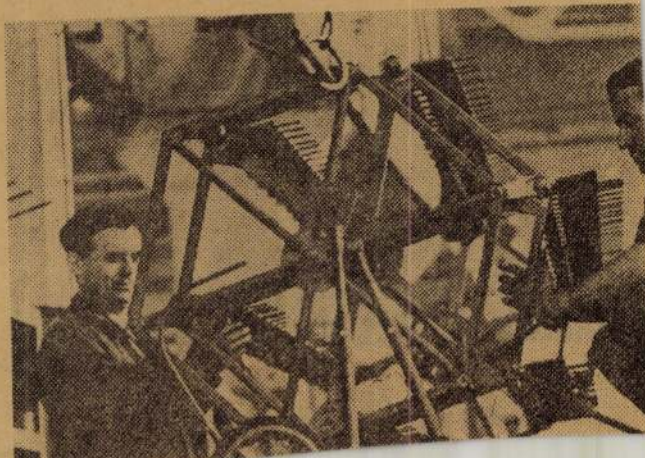

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Garabuczi Ágnes

Dél-Magyarország 1983 OKT 17.

1021

Garabuczi Ágnes

Lány ikon előtt
A XII. Vásárhelyi Őszi Tárlat anyagából

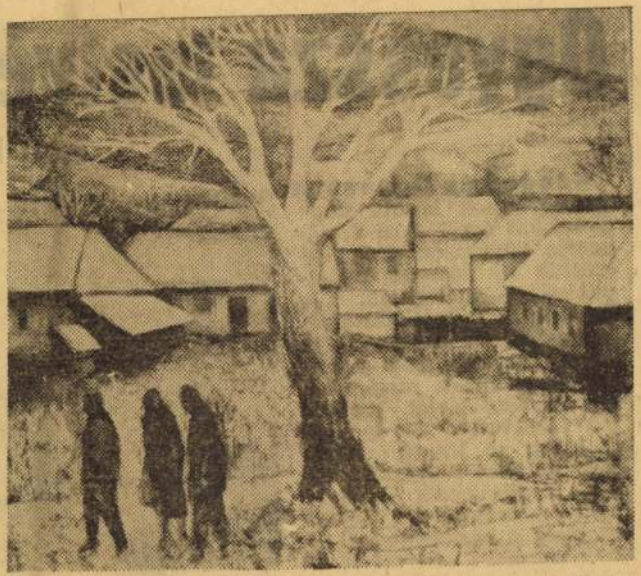

Lieber Éva

Fehér fa

Ogyessza testvéri üdvözletét hoztuk

Irta: Perjési László

Szeged és Ogyessza testvérvárosok közötti kapcsolatokat évről évre a kölcsönös küldöttségcserék is erősítik és hasznos tapasztalatokkal gazdagítják. A barátság elmélyítésének egyik legjobb eszköze, ha minél közvetlenebbül és minél alaposabban megismerjük egymás életét, munkáját, törekvéseit. Ezt a célt szolgálta az Ukrán Kommunista Párt ogyesszai városi bizottságának — Nyikoláj Alexandrovics *Nyeizvesztnij*, a pártbizottság első titkárának vezetésével — idén nyáron nálunk járt delegációja és a látogatások viszonzásául a Szeged városi pártbizottság képvi-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

CSONGRÁDMEGYEI HIRLAP

Garabuczi Ágnes

1021

GARABUCZI ÁGNES: PIHENŐ
(A XIII. Vásárhelyi Őszi Tárlat anyagából)

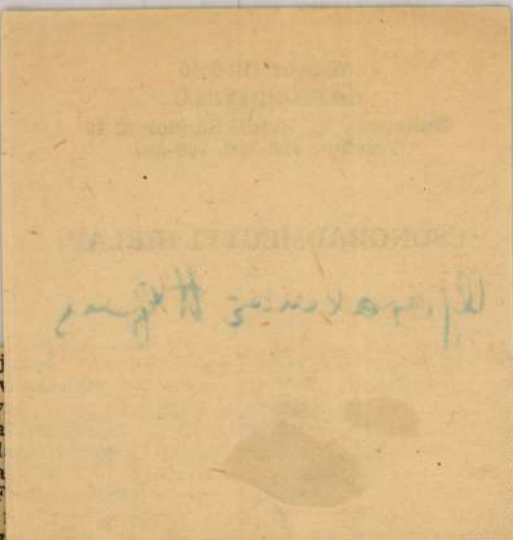

ad kifej… …úzza
Anglia … …szön.
mazásáv… …egle-
rhodesia… …zság-
Az ol… …gzett,
kozó ha… …sége.
zattal, F… …erült.
kodása … …ven-

Az el… …megtiltja az ENSZ tagállamainak, hogy Rhodesiából azbesztet, vasércet, krómot, nyersvasat, cukrot, dohányt, rezet, húst, hústermékeket, nyeres- és kikészített bőröket és szőrméket importáljanak. Ugyanakkor tiltja a kőolaj, kőolajszármazékok, repülőgépek, fegyverek és lőszerek, gépjárművek, valamint fegyverek előállítására és karbantartására szolgáló berendezések Rhodesiába szállítását.

U Thant jelentése az ENSZ előtt

* NEW YORK — MTI

Az ENSZ közgyűlése pénteken tudomásul vette *U Thant* főtitkárnak az ENSZ fegyveres erői felépítéséről és békefenntartó tevékenységéről előterjesztett beszámolóját. *A közgyűlés …*

Otthon már dolgozott az egyik vasgyárban. Napi munkája mellett az óvodás öccsét ő hozta haza, a bevásárlás is az ő „hatáskörébe" tartozott, mert mindkét szülő dolgozik. A várostól távol lakó idős nagyszülőket másnaponként látogatta: élelmet vitt nekik a városból, ellátta a nehezebb munkákat az öregek háza körül. Azért jutott ideje szórakozásra, udvarlásra is. Jó katona szeretne lenni. Pontos, fegyelmezett, őszinte, tisztelettudó.

Először azt hittem, hogy ez a fiú egy „mintapéldány". De a tisztek azt mondják, hogy az a típus ott általános. S ezt nem a szépmondás kedvéért hangoztatják. Sok-sok ezer gyerek került a kezükbe, ez a tapasztalatuk. Évről évre javul a sorkötelesek műveltsége. Érezhetően komolyabb, felelős életre készülő típusok határozzák meg a laktanya közszellemét. Az egyik kiképző tiszt mentegetőzve mondja, hogy családi tükörkép egy-egy bevonuló gyerek magatartása, jellemvo-

fnyv I.

Garabuczi Ágnes, festőművész

MEGHÍVÓ

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK, MŰCSARNOK
MEGHÍVJA ÖNT

GARABUCZY ÁGNES ÉS TÓTH LÁSZLÓ

FESTŐMŰVÉSZEK

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

MEGNYITJA:

Dr. FEHÉR ZSUZSA
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

1976. OKTÓBER 8-ÁN PÉNTEKEN DÉLUTÁN 5 ÓRAKOR

MŰCSARNOK
BUDAPEST, HŐSÖK TERE

Garabuczy Ágnes

MEGNYITOTTÁK *Garabuczy Ágnes festményeinek kiállítását tegnap a Dési Huber-teremben. A művész számos külföldi és hazai tárlata után most először mutatkozik be Veszprémben.*

Magyar Hirlap 1980/11/14/8

Garabuczy Ágnes, festőművész

A X. nagymarosi nyári tárlaton szerepel a művész műve. „Letűnt kultúrák" emlékezése a romokra döbbenetes intenzitásával nemcsak annak tárgyi jelent villantja fel, hanem saját tárlatait is. (említve). A művész a Művészeti Alap és a ~~Dunya~~ Dunakanyar Intéző Bizottság díját kapta meg.

Losonci Miklós: Tárlat Nagymaroson.
Pest Megyei Hírlap, 1979. júl. 10.

Garabuczy Ágnes festő

Harmadízben nyílt meg a Magyar Néphadsereg Központi Klubjában a meghirdetett pályázatra érkezett legsikeresebb művek kiállítása. – Szerepelt a művész „Búcsúzás" c. festménye (ennlítve).

Kacsó Lajos: A mi hadseregünk.
Néphadsereg, 1976. nov. 27.

Garabuczy Ágnes festő

a Műcsarnokban látható a művész kiállítása.

168. óra

1976. okt. 23. Kossuth 16.00 M.

Garabuczi Ágnes festő

A vasárnap megnyílt tárlat felvonultat ja azon alkotókat, akik ezen a vidéken születtek, vagy véglegesen itt telepedtek meg. A művész képe szerepel a tárlaton.

Losonci Miklós: Képzőművészetki szeregszemle Nagymaroson.
Pestmegyei Hírlap, 1975. jún. 3.

Garabuczy Ágnes, festő

Tárlata nyílt meg Miskolcon.

—: Mekerdődik a filmfesztivál

2r.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. máj. 12.

GARABUCZY ÁGNES festő
Vésztő, 1936

A Képzőművészeti Főiskolát 1954-60 között Pór Bertalan növendékeként végezte el. Tanulmányuton járt Olasz- és Franciaországban, Ausztriában, Csehszlovákiában, a Szovjetunióban, valamint az USA-ban. Eddig 12 alkalommal rendezett önálló kiállitást, 1968-ban Washingtonban, 1971-ben Strasbourgban is bemutatkozott. - Vágyódó és nosztalgikus természet, tele mély érzelmi fütöttséggel. Legtöbbször eltér a valóság látott világától, s egy általa teremtett, jelképekből épitett, képzeletbeli térbe helyezi a tárgyakat és embereket. Belső meggyőződése, hogy "az ember csak a szivével lát jól, ami lényeges, az a szemnek láthatatlan." Jelképisége mindazonáltal könnyen felfejthető, ugy csendéletein, tájképein, mint alakos kompozicióin az összetartozás, az egymásrautaltság gondolatát kivánja festőileg reprezentálni.

Művészéletrajzok 1975

A kék áramlása

buczy Ágnes művésze-
latát Melchia-
hőse

az idő teljességét hordozzák, bennük áramlik a múlt a holnapokkal. Lágy torlódással fűződnek egységgé csoportjai. Dőlési szögre ügyel, ez a mérsékelt, enyhe vagy erőteljes billenés jelöli a *Madársziget* lármás pompáját, az emberi-
Noé órájának feszültségét,
kapu kimeríthe-

rejtett lelke is kék áramlás. Jelképei nem riasztóak. Egyiptom rétegei is megbékéltek, mert Garabuczy Ágnes elringatja a szomorúságot, átalakítja szépséggé. Ebből az anyajellegű, anyaszolgálatú magatartásból következik hogy *Magányos király*-a nem elhagyott, inkább fenséges. A dolgok másik, igazi arca már optimizmusig elért átválto-
meg Gara-
ízetében

berben tárgyalják meg. Ha va-
lóban fontosaknak bizonyul-
nak, pótlólag *valamennyit fel-
veszik a tervbe.*

Az október egyébként is fon-
tos a Forte számára. *Újítási
hónapot rendez a gyár.* A pla-
kátok tucatjai függnek az üze-
mekben és az újítást népsze-
rűsítő műsorokat sugároz a
gyári hangosbeszélő. Az e hó-
napban benyújtott újításokat
rendkívül gyorsan, *november
20-ig* bírálják el, értékelik. A
szakszervezeti bizottság újítási
albizottsága szervezésében *no-
vemberben újítási ankétot*

hallani gyakran ezt a szó-
lásmondást. Mégis, mily
sokszor előfordul, hogy
emberek megfeledkeznek
magukról, és nem megfe-
lelő hangnemben beszél-
nek munkatársaikkal, be-
osztottaikkal. Ennek során
azután előfordul, hogy nem
találnak be a „célba", sőt
tudat alatti ellenérzést vál-
tanak ki.

Hogy vezetőinknél ez ne
forduljon elő, helyes meg-
vizsgálni, melyek a haté-
konyabbak, az érzelemre,
vagy a félelemre ható

kapott. Ezzel fedezi magát.
És van olyan ember is,
akinél *a legcélravezetőbb
nevelési módszer a fenyí-
tés*, a dorgálás, egyszóval
a szigorú hangnem. No,
persze, ezek végletek, szél-
sőségek. De arra igen
alkalmas példák, hogy il-
lusztrálhassuk, mennyire
fontos ilyen szempontból is
az emberismeret. Az a ve-
zető, aki tudja, *kinyen*

1021 -

Garabuci Ágnes

1971.I.6./Sné

TV hiradó.

EGY tehetséges neves festőművésznő alkotásából nyilik kiállitás szombaton Miskolcon.

Garabuci Ágnes képei tegnap még a főváros mütermében állitak, s munkatársaink itt keresték fel a müvésznőt,hogy a szokásosnál 1-2 nappal korábban mutassunk izelitőt a tárlat anyagából.

A fiatal müvész 10 évvel ezelőtt végezte el a főiskolát, és azóta több hazai,eutópai,és tengerentuli városban szerepeltek alkotásai.

- Ugy érzem roppant kicsi vagyok,nagyon kicsi,és nem tudok tenni semmit.Néha elfog a keresüség és a félelem,a természeti erők, a kiszámithatatlan katasztrófák,a háboru,a soha meg nem szünő harc a gonossaal,s mit tehetek én?

Dolgozom,a munka az ami megnyugvást és erőt ad az élethez, mert az élet azért szép.Az évszakok nemcsak a természetben,hanem bennünk is jelen vannak,a kegyetlen tél után mindig ujra eljön a tavasz, a borura a derü,. Szeretnem magam köré varázsolni a békét,a csendet a harmóniát, Csodavárosokban bandukolni,mesélni gyermekkorunk örök cirkuszáról. Madarakról,kicsi falvakról,utazásokról.

Mert utazni nagyon szeretek,nemcsak a muzeumok felejthetetlen csodái miatt

Galvabuci Ágnes

1021

1971.I.6./Sné

TV hiradó.

EG tehetséges neves festőművésznő alkotásából nyílik kiállítás szombaton Miskolcon.

Garabuci Ágnes képes tegnap még a főváros mütermében álltak, s munkatársaink itt keresték fel a művésznőt, hogy a szokásosnál 1-2 nappal korábban mutassunk ízelítőt a tárlat anyagából.

A fiatal művész 10 évvel ezelőtt végezte el a főiskolát, és azóta több hazai, cutópai, és tengerentuli városban szerepeltek alkotásai.

- Ugy érzem roppant kicsi vagyok, nagyon kicsi, és nem tudok tenni semmit. Néha elfog a keresüség és a félelem, a természeti erők, a kiszámíthatatlan katasztrófák, a háboru, a soha meg nem szünő harc a gonosszal, s mit tehetek én?

Dolgozom, a munka az ami megnyugvást és erőt adott az élethez, mert az élet azért szép. Az évszakok nemcsak a természetben, hanem bennünk is jelen vannak, a kegyetlen tél után mindig ujra eljön a tavasz, a borura a derü,. Szeretem magam köré varázsolni a békét, a csendet a harmóniát, Csodavárosokban bandukolni, mesélni gyermekkorunk örök cirkuszáról. Madarakról, kicsi falvakról, utazásokról.

Mert utazni nagyon szeretek, nemcsak a muzeumok felejthetetlen csodái miatt

csodái miatt,hanem mert szeretem az embereket,az ismeretlen városokat s róluk,hozzájuk beszélek.Valahol a valóság,az álom,és a mese határán.

-

Garabuczy Ágnes. Aesth 1).

Losonci Miklós: Garabuczy Ágnes
és Tóth László a Műcsarnokban.

Pest Megyei Hírlap, 1976. okt. 13.

Tehetséges, fiatal képzőművész

Garabuczy Ágnes kiállítása

A Tanács körúti Mednyánszky Terem tárlata fiatal festőt avat jeles művésszé. Garabuczy Ágnes mindössze négy esztendeje végezte el a főiskolát, de az azóta eltelt rövid idő alatt olyan határozott és karakterisztikus festővé vált, hogy első bemutatója is értékes eredményeket összegezhet. Mintha önálló stílusa is kialakulóban lenne. A képek művészi mondanivalója érdekes kettősséget mutat. Elsőnek a konstruktív térformálás, tárgyábrázolás, a jól megépített kompozíciós szerkezetek ötlenek szemünkbe. Am, ha kis időre megállunk egy-egy kép előtt, a látszólag hideg tárgyilagossággal elrendezett képi elemek közül a gyengéd líra szólamai is kihallatszanak. Ez a költői érzelmesség egyszerű és őszinte. A Pantomimjátékos elmerengő gitáros figurája, a Könyöklő erőteljes és mégis nőies alakja, a Hegedűs s még néhány más mű tanúsítja, hogy a festőművésznő sikerrel ötvözi egybe az ellentétes elemeket. Szép munkák a szovjetunióbeli tanulmányút élményeit feleleventő képek. Itt Rubljov, a nagy orosz ikonfestő stílusának újraköltésével próbálkozott meg — sikeresen. Vagy a zágorszki templom különös — misztikus légkört éles realitáselemekkel keverő — komor hangulatú jelenete. Ezekben a festményekben a tragikus-groteszk iránti vonzódása tűnik kifejezettebbnek.

Persze: a művészettörténeti élmények s egy-egy rokonszemléletű fiatal művészünk hatását itt-ott felfedezhetjük, de ezt nem érezzük negatívumnak, mert a hatások szervesen beilleszkednek művészi világába.

Cs. M.

Garabuczy Ágnes

Esti Hírlap 1964 április 1

N. Sz.

N. Sz. Hruscsov, a hazánkban tartózkodó szovjet párt- és kormányküldöttség vezetője és felesége, valamint a delegáció tagjai ma délelőtt az Egyesült Izzóba látogatott. Részt vett a látogatáson *Kádár János*, az MSZMP Köz-

hogyan ívelt 1896-tól napjainkig az Egyesült Izzó eseményekben és eredményekben gazdag pályája.

A vendégek nagy elismeréssel hallgatták a beszámolót a gyár első termékét, az

féle szénszálas izzó-

Garabúczy Ágnes
festőművésznő alkotásaiból tegnap ki-
állítás nyílt a Miskolci Galériában.
A tárlat a művésznő ötödik önálló
kiállítása.

Magyar Hírlap 1971/10 13old.

Garabuczi Ágnes

a KISZ Központi Bizottságának
Különdíját Zapta. a Honvédelmi
Pályázaton

Magyar Nemzet 1974. december 8
11. old

Garabuczy Ágnes

A Képcsarnok Vörösmarty téri Csontváry termében rendezett téli festménybemutatón részt vett képével.

Népszava, 1974. márc. 1. 102 évf. 50 sz. 4p.

Garabuczy Ágnes

Árkádok olaj 52×82 cm

XVI. Szegedi Nyári Tárlat
1975 Jul-Aug.

Garabuczy Ágnes

Kecskeméten a müvésztelepen dolgozik.

Forrás 1973/1/79

Goor Imre:Kecskeméti alkotók

GARABUCZY ÁGNES
FESTMÉNYEI
Pécs, Ferenczy Terem

...czy Ágnes nem is igazi „pro-
...estészet lelki lét-
...d. ha bánat
...a zöld
...a
...időt

UJ TÜKÖR 1983. XX évf. 41. sz.
4. o

MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Garabuczy Ágnes
festő

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
1983 SEP 30

1021

Garabuczy Ágnes budapesti festőművész kiállítását tegnap délután Pécsett, a Képcsarnok Ferenczy-termében Szabó Zsolt, a Magyar Rádió pécsi stúdiójának munkatársa nyitotta meg. Garabuczy Ágnes több mint harminc képet állított ki: mitológiai témájú festményei, távoli utazások emlékeit őrző táblaképei, lebegő, kissé sejtelmes tájai és portréi minden bizonnyal sok érdeklődőt vonzanak majd.

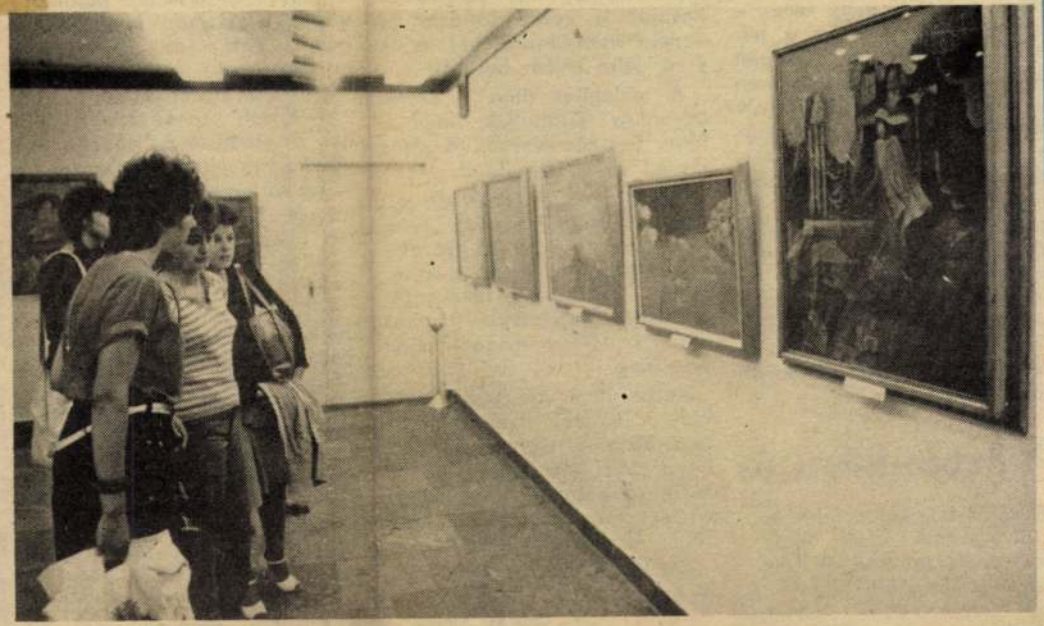

Amennyiben *az újbor savtartalma megfelelő vagy kevés* – 1983-ban általában ez a jellemző –, *akkor a biológiai avbomlás hátrányos.* Ilyen esetben a bort azonnal vigyük hidegebb (10–12 °C) helyiségbe és a bort kénezzük meg. 100 literenként 1–2 dkg borkén adagolását javaslom. *Az optimális savtartalmú, illetve így borokat előbb kell fejteni, mint a savas borokat.*

Az első fejtés ideje a zajos erjedés után 2–8 hét múlva érkezik el. 1983-ban a borok többségét az átlagosnál előbb kell fejteni.

Vörösbor-készítés

A vörös borokat a fehér bortól nemcsak színük, hanem illatuk, ízük, zamatuk és összetételük is megkülönbözteti. A vörös borok színüket, jellemző

70 °C-nál 15 perc. Legelőnyösebb, ha a must egy részét hevítjük a kezdő forrásig és ennek visszakeverésénél érjük el a cefre kívánt hőfokát.

A melegítés után a cefrét ugyanúgy kisajtoljuk, mint a fehér bor készítésekor. *A vörös mustot erjesztjük borrá.*

Ismert még a *kombinált* eljárás. A feldolgozandó cefre egy részét (kb. 20—25 százalékát) melegítjük, majd a kezeletlen cefrével összekeverjük. A cefrét fajélesztős beoltás után az ismert módon *héjon erjesztjük.*

Kedvezőtlen időjárású években is megfelelő színű vörös bort biztosan úgy nyerhetünk, ha a szőlő telepítésekor kb 10 százalék arányban *festő levű vörös bort adó szőlőfajtát* (pl. Titán, Agria, Kármin) ültetünk.

Két hét múlva: *A termő szőlő trágyázása.*

Dr. Diófási Lajos

is műveli a területet, pal
ad és vegyszerez, mint M
gón. Aztán az árbevé
megosztoznak.

— *Mi a kifizetődőbb?*

— Közel azonos jövede
hoz a paradicsom, paprik
uborka, ha jól csinálják,
is ha a paradicsom 300,
paprika és az uborka 150
zsa fölött ad hektáronkén

— *Be lehet még nevezni*
be?

— Alapanyagellátási gondunk nincs — mondja a termeltetési főosztály vezetője. — Megtermelik az alapanyagokat, de messze. Örülnénk, ha Baranyában vállalkoznának rá. Itt a tsz-eknek, áfészeknek lehetne szerepük, mint Mozsgón, Kocsolán, vagy Jánoshalmán. A bácsalmási áfész 5000 tonna uborkát, paprikát és paradicsomot szállított nekünk.

A zöldborsót és zöldbabot Baranyában termelik meg. A

5000 meggyfát ültettek el. A csemete árának felét a gyár, egynegyedét az áfészek térítették. A termelés óriási, alig győzik feldolgozni. De partnereiktől minden felkínált mennyiséget most is átvett a gyár.

Az őszibarackot — Baby Goldent, Suncrestet és Fordot — a Mecsektől délre kívánják telepíteni. A csemeték árának felét a gyár téríti. Tavaly őszszel 5000 őszibarackfácskát ültettek ki. Az akció a következő hetekben folytatódik.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1979 MÁR

Társadalmi Szemle
Garabuczy Ágnes
festőművésszel
1021

Garabuczy Ágnes: A Tanácsköztársaság emlékére

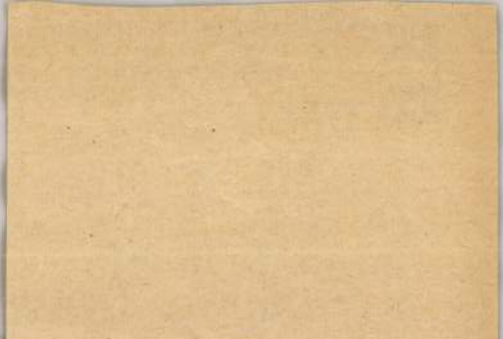

demokraták ellenében. Az utóbbiak a fokozódó
ozásban", a polgári demokráciához való vissza
ilvános hirdetésével gyengítették a belső frontot.
ritikus helyzetbe hozta a Tanácsköztársaságot,
adalmi Kormányzótanács lemondását, s vették
n. szakszervezeti kormány dicstelen tevékenysé
ikus restaurációba vetett hit teljes képtelensé
is, objektíve *az ellenforradalom szálláscsinálói* lettek, azé az ellenforradalo-
ely néhány nap múlva elzavarta s ugyanúgy a vádlottak padjára ültette őket,
k a kommunistákat, ezzel csattanósan bebizonyítva: a proletárdiktatúrától
elé csak a nyílt burzsoá diktatúrához vezet az út.

---

lomra jutó ellenforradalom tudatosan és szisztematikusan törekedett a Ta-
társaság szövetségi politikája eredményeinek megsemmisítésére.
rasztságnak a forradalomban részt vett vezetőit súlyos büntetésekkel sújtotta,
a parasztságot pedig rágalmakkal, uszítással és népcsaló ígérgetésekkel igye-
szembefordítani a tanácshatalom tradícióival. Ezt a célt szolgálta az ellenfor-
i rendszer nagy demagógiával beharangozott és dicstelenül végződött „földre-
", amely alig érintette a feudális eredetű agrárstruktúrát, a megváltási összeggel
esurakat szanálta, a földhözjuttatottak többségét pedig, akik rossz minőségű,
őtlen fekvésű, drága földet kaptak, végül is néhány év alatt tönkretette.
iadalmaskodó ellenforradalom retorziója a szellem embereit sem kímélte. A
rdiktatúra alatt kinevezett egyetemi tanárokat megfosztották katedráiktól,
Oszkárt, *Móricz Zsigmond*ot letartóztatták, *Juhász Gyulát* a szegedi utcán
ták. A haladó magyar irodalom esztendőkre elhallgatott itthon, és igen sokan
emigrációba. Bécsben, Párizsban, Moszkvában elevenebb, gazdagabb magyar

Garabuczi Ágnes

„Asszony és fák" repr.

Karoloss Béla: Sárréti képzőmű vészeti kiállítás Szeghalmon

Körösfáj, Békéscsaba 1970. máj. 17.

Garabuci Ágnes
festő -

A vésztői születésű művésznő
is részt vett a kiállításon. A
művésznő nem csak Magyarország -
gon, hanem külföldön is elismert.

Kovács Gyula: Sárréti képzőművészeti . . .
Művészet, 1970. julius - 42 lap.

Garabuczy Ágnes

Emlitve

Passuth Kisztina: Mühelyek és galériák

Tükör, Bp. 1970, ápr. 21.

Garabuczy Ágnes

Kontrasztok

c. műve (eml.) szerepel az alábbi tanulmánban

N. N.: Fiatal művészek Studiója
III. Nagykanizsai kiállításáról

Zalai Hírlap 1971 II. 7

MDK

Garabuczy Ágnes

Jégvágók, of.

Galambok, of.

VIII. Vásárhelyi Őszi Tárlat. Tornyai J. Muzeum
Hódmezővásárhely, 1961. okt.

M. B. K.

GARABUCI Ágnes Testő

Részvétel a riánítóson

Bulka Mária: A Fiatalok Studiájá-
nak 3. riánítása
Magyar Nemzet 1961. máj. 21. 7. l.

MDK

Garabuczy Ágnes

Pantomimos, o.

Fiatalok Studiója 1966. Ernst Muz.

MDK

Garabuczi Ágnes

Csendélet, o.

Régi házak, o.

Leány ikon előtt, o.

12. Vásárhelyi Őszi tárlat, Tornyai J. Muz.
1965. okt.

Garabuczi Ágnes

Leányfej, o.

12. Vásárhelyi Őszi tárlat, Tornyai J. Mus.

1965. okt.

Garabuczi Ágnes
festő

H.D.K

A vásárhelyi tárlaton
részt vett.

Kovács Gyula: Érzelem és állítás
Művészet, 1966. február - 22 kap.

Garabuczi Ágnes

Művei szerepeltek a XII. vásárhelyi őszi tárlaton.

Magyar Nemzet 1965. nov. 5.

M.D.K.

Garabuczi Ágnes

Műve a kiállításon

Ritly Valéria: Őszi tárlat Vásárhelyen

Magyar Nemzet 1965. nov. 5. 4.l.

MDK

Garabuczy Ágnes

Merengő, o.

14. vásárhelyi őszi tárlat. Tornyai János Muz.
1967.okt.

MDK

Garabuczy Ágnes

Fehér templom, o.

Soproni udvar, o.

Szegedi nyári tárlat Móra F.Muz. 1967.jul.

Garabuczi Ágnes: Találkozás

Juricskay Pál rézkarca

Ami a számvetésből kimaradt

Monográfiák, elemző cikkek sorozata foglalkozik a felszabadulás óta eltelt húsz esztendő irodamának, művészetének eredményeivel. A huszadik évforduló ünnepi alkalma még külön is ösztönzően hatott ezekre az értékelő írásokra, s örömmel látja az olvasó is, hogy van mit értékelni, van mit számbavenni irodalomban és művészetben egyaránt. Az irodalmi és művészeti életnek azonban van olyan területe, mely az eddigi értékelésekből kimaradt. A magyar dráma húsz esztendejének elemzése során például nagyon kevés szó esik, – ha egyáltalán esik, – a rádiójátékokról és TV-játékokról. Mintha ez a két műfaj még mindig perifériális jellegű lenne, mintha még mindig nem tartanák sokan egyenértékűnek a színpadi drámával, vagy az elbeszéléssel.

Meggyőződésem, hogy e műfajok nélkül nem végezhetünk teljes számvetést. A rádiójáték ma már nemzetközi szinten a színpadi drámával egyenértékű műfaj s mi magunk is elismertük ezt azzal is, hogy kötetben jelentettük meg a legjobb német hangjátékokat. De ezen túlmenően, mind a magyar rádiójáték, mind a magyar TV-játék sok nemzetközi elismerést és sikert szerzett az utóbbi években. Nemcsak a fesztiválok díjai tanúskodnak erről, hanem az is, hogy igen sok országban játszottak és játszanak magyar rádió- vagy TV-játékokat.

De meg kell említeni azt is, hogy ez az a két műfaj, amely ma a film mellett a legszélesebb tömegekhez jut el. 1964-ben csaknem 2,5 millió volt hazánkban a rádió-előfizetők száma s a TV-előfizetőké is megközelítette a 650 ezret. Ez azt jelenti, hogy egy-egy itt bemutatott alkotást egyszerre többen hallgatnak, vagy néznek meg, mint például bármelyik színházi bemutatót.

Nyilvánvaló tehát, hogy a közönség igen nagy része szerzi irodalmi ismereteit a rádióból és a televízióból, s a rádió- és TV-játékok ma a drámai műfajok közül a legszélesebb közönséghez jutnak el. Mindez azt igazolja, hogy a húszéves értékelés és mérlegelés alkalmakor ezekről a műfajokról nem szabad megfeledkeznünk.

Nem szabad megfeledkezni, mert ezek azok a műfajok, amelyeknek esztétikája viszonylag a legkevésbé kidolgozott. Annak ellenére, hogy pl. a rádiójáték kérdéseivel már Hevesi Sándor foglalkozott. Mégis, mindkét műfajt a mai napig meglehetősen mostohán kezelték a magyar esztétikában, vagy legalábbis fontosabb irodalmi és kritikai folyóiratainkban. A huszadik évforduló jó alkalom lenne arra, hogy számbavegyük ezeken a területeken is eredményeinket, gondjainkat. Jó akalom arra, hogy megszüntessük e műfajok perifériális jellegét. Különben félő, hogy úgy járunk, mint a filmmel. Filmesztétikánk, általában filmszemléletünk messze mögötte marad annak a hatásnak, amit a film, mint művészeti ág a nézőkre kifejt. Pedig minden késedelmeskedés ezt a folyamatot erősíti.

(it)

Ára: 6,— Ft

Az Alföld Képcsarnoka

KAJÁRI GYULA

A vásárhelyi művészcsoporthoz tartozik. A város haladó szellemű értelmisége éppúgy számon tartja, mint az egyszerű tanyasi nép. Tulajdonképpen dunántúli, de úgy hozzánőtt a városhoz, mintha nem is Ősiben, Veszprém megyében született volna (1926). Pedig csak a Főiskola elvégzése után – 1953-ban – került le Hódmezővásárhelyre, ahol évekig a majolikagyár művészeti irányítójaként dolgozott. Egyéni – gyötrelmes gyerekkori – élmények alakították erős szociális tudatát, a népi írók mozgalma tágította szemhatárát s lökte egyszerre két irányba is: ezért nem tévesztette szem elől Európát s ezért nem szakadt el a néptől. Nálánál senki sem gyűjti buzgóbban és nagyobb hozzáértéssel a vásárhelyi népművészet emlékeit, s a népi fazekasmesterség termékeiből múzeumnyi gyűjteménnyel rendelkezik. Nemcsak alkotóművész, hanem a szó legnemesebb értelmében vett agitátora a művészetnek s propagátora a művészeknek.

Noha a lankás-ligetes Dunántúlról indult el, művészi látásában van valami az erdélyiek komolyságából. Nagy Imre, Nagy István olyan örökség, amelyet pozitív irányban telít a helyi művészeti hagyomány: Endre Béla, Tornyai, Rudnay stb. munkássága. Mindez kiegészül Kajári egyéniségével, amelyet táplál az alapos környezettanulmány, a föld népe életének és munkájának szakadatlan megfigyelése. Kitűnő ismerője a pusztáknak, tanyáknak, egész sor képéhez szolgáltatják a motívumokat a tanyasi házak, emberek (*Kutasi puszta, Kardoskúti puszta,* 1962). Miközben ellenőrizteti magát a kor művészeti és szociális – áramlataival, a maga egyéni útján jár, így jelent ő külön színt Vásárhelyen. Elsősorban az emberi arc az, amin keresztül érzéseit, indulatait és látomásait elmondja. Portréi hallatlan erőt, össze nem téveszthető karaktert fejeznek ki. A kartonon a sötét tónusokat kedveli, az életben nem veti meg a szarkazmust sem. Előadókészsége éppoly lenyűgöző, mint amilyen határozottak rajzainak tónusai.

Kajári rendszeresen résztvesz a nemzeti kiállításokon éppúgy, mint a vásárhelyi őszi tárlatokon s művei feltűnnek külföldi kiállításokon is. *Ady Endre: Ülj törvényt, Werbőczi* c. verséhez készített sorozatát az 1964-es budapesti Vásárhelyi Tárlaton láthatta a közönség. Nem túlzás, ha azt mondjuk, hogy az értőkre a döbbenet erejével hatottak s egyben tiltakozásul mindenféle elnyomás ellen. Wilde illusztrációja azt mutatta, hogy kifejező tehetsége mily gazdag árnyalásokra képes.

SZÍJ REZSŐ

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1977 MÁR 22

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Garabuczy Ágnes

1021

Garabuczy Ágnes: Anyaság

A művész Medgyessy teremben kiállításának anyagából

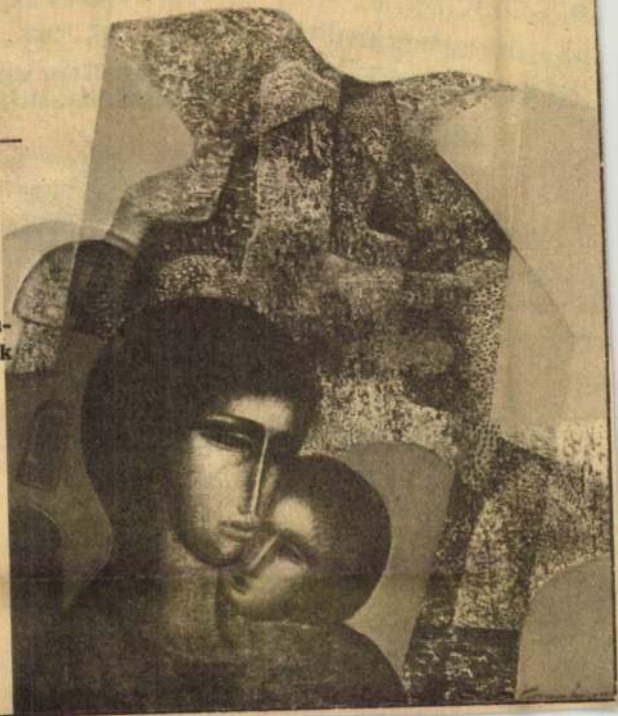

vásárolhatja
a SZIDÓNIA
kárpitozott ga
rát /amig a ké
tart/

Hajduszoboszló
Hajdúböszörmény

oz
EN
EC

DEB

Még mindig tart a **FAL- ÉS**

A TÜZÉP

DEBRECEN, KO

MINTABO

A KIÁLLÍTÁS IDEJE ALATT
A HÁZHOZ SZÁLLÍTÁS
A HELYSZÍNEN MEGRENDELHETŐ.

Garabuczy Ágnes, festő 2.) Fokjtatás.

Sasonci Miklós: Garabuczy Ágnes és Tóth László a Műcsarnokban.
Pest Megyei Hírlap, 1976. okt. 13.

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Garabuczy Ágnes

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1984 JAN 28

1021

Garabuczy Ágnes: Mitológia

addig hallani
ilyen kapcsola
sonló módon
lajdonképpen
megnyilatkozá
egyes nyugat-
tők is, azt biz
nem rajtuk,
jetunión múlik
kapcsolatok
jószerével szin
és légkörének

Része volt a
nyilatkozásoknak az a spe-
kuláció is, amely *Gromiko*
és *Shultz* stockholmi ta-
álkozója előtt azt igyekezett
elhinteni a világban, hogy a
munkakapcsolat felvétele a
Nyugat által felkínált lehe-
őség Moszkvának, felhívás
arra, hogy „felejtse a múl-
at", és „térjen vissza a tár-
gyalásokhoz".

Már a Reagan-beszéd
után elhangzott első moszk-
vai állásfoglalás is azt mu-
tatta, hogy a Szovjetunió
nok beszédet éppen ilyen hi-
ba volna fordulatnak minő-
síteni. Reagan maga is leszö-
gezte, hogy Washington
immár „kellően erős" az
ilyen „módosításhoz", s azt
is világossá tette, hogy Wa-
shington továbbra is csupán
az erő helyzetéből lenne haj-
lamos a tárgyalásra. Igaz,
egyes kérdésekben nyil-
vánvaló a visszakozás — de
egyetlen lényeges politikai
probléma terén sincs kézzel
fogható jele annak, hogy a

Finnország

Koivisto két éve

Helsinkiben eleinte kicsit nehéz dolga van az idegennek, ha az elnökről kérdezi a finneket. Nem, nem azért, mert nem akarnak beszélni róla. Ellenkezőleg, akkor is

Garabuczi Ágnes

1973. okt. 31 - nov. 16-ig Győrben mutatta be képeit.

Nepszava, 1973. okt. 26. 101. erf. 251 sz. 6p.

Garabúczy Ágnes
festőművész Balassagyarmaton mulát-
kozott be gyűjteményes kiállítással.

A vasárnap kulturális krónikája.

Magyar Hírlap 1972/73 6 old.

Garabuczi Ágnes festőművész

Győrben, november 1.-én nyitják meg a művész kiállitását, -közli a lap kulturális események kel foglalkozó rovata. /azt nem irja, hogy a győri kiállitást, milyen kiállitó helyiségben rendezik./

Élet és Irodalom, Bp. 1973. okt. 27.
XVII. évf. 43. sz. 2. lap.

GARABUCZ ÁGNES Festő

Csorba Mária: Garabucz Ágnes : Csepel, Iskola Galéria. = Uj Tükör, XXII.évf. 43.sz. 1985 4.p.

GARABUCZ László festő

leumi — tárlatról kritikát írni meg-
ı ugyanis feltételezi az objektivitás-
bélyes alkalom inkább az elnéző pá-
cori mának szól, a művészi tevé-
z *örökkévalóságot* igyekeznek meg-
l munkához fognia. Szerencsére az
brok kinyomtatásának idején rég a
ismét.

juthat művészete, az mindenképpen
tívum, kivált egy olyan településen,
vszázadokra visszanyúlóan művésze-
semő, magán viselve a szinte szük-
határozottan leszögezhető tehát: az a
ıtatkozhatott meg, jelzi, hogy az or-
súf", a „rossz levegőjű" állandó jel-
nt adjon művészek tucatjainak, ösz-
t, s e révén a város minden polgára
k a rajztanítás városbeli sikereit, ha
ító munkákra, akkor a jótékony ha-
onban — a pozitívumok kizárólagos
rás tárgya lehetne.
os mást jelzett: a színvonal igényte-
ségében — tisztelet az alább részle-
ség", a fásult rutin, a művészkedés
olt szerencsém találkozni eddig; to-

Garabuczy Ágnes, festőművész

Kortárs képzőművészek József Attiláról.

József Attila születésének 75. évfordulójára készült művek.

Garabuczy Ágnes munkája

Marót Ilona: Kiállítás a Petőfi Irodalmi Múzeumban.
Népszabadság, Tolnai, 1980. május 1.

Garabuczy Ágnes: festő

a Művészeti Alap tárlatot rendezett a Műcsarnokban, az 1948 as vásárlásokból. a művész műve szerepel e tárlaton, mely jan. 14-ig látogatható.

Losonci Miklós: Pest Megyei alkotók a Művészeti Alap tárlatán.

Pest Megyei Hírlap, 1979. jan. 10.

Garabuczy Ágnes festőművészek.

A nagymarosi alkotóház művész-vendégei műveket adományoznak, ezzel járulnak a táj és a művészet lendítő kapcsolatához. 1974-ben a nyári tárlat egyik díjérmét és összegét kapta meg.

Lasonci Miklós: Téli napokon a nagymarosi alkotóházban.

Pestmegyei Hírlap, 1975. jan. 9.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Garabuczy Ágnes festő

Petőfi Népe

1973 OKT 31

1021

Ma délután nyitja meg Gárdonyi Béla, a Kisalföld művelődéspolitikai rovatának a vezetője Garabuczy Ágnes tárlatát a Győri Képcsarnokban. A kiállító művészet Kecskeméten is jól ismerik; gyakori vendége a műkerti alkotóháznak. Képünkön Garabuczy Ágnes jelképes motívumokat kedvelő stílusára jellemző, a most nyíló kiállításon látható olajfestményt mutatunk be.

AZ MSZMP BACS-KISKUN MEGYI

XXVIII. évf., 255. szám Ára: 9(

AZ ÉPÍTŐK KÉT HÉT N

Készül a műs

értelmiség otth

Garabuczi Ágnes

A Józsefvárosi Művelődési Házban május 5.-én nyitják meg:
Miklosovits László grafikusművész kiállitását.
A Studió Galériában május 7.-én nyitják meg,
Szabó János festőművész,
a miskolci Szőnyi István Teremben, május 8.-án
Garabuczi Ágnes festőművész,
a szombathelyi Derkovits Teremben " "
Plesnivy Károly festőművész, tárlatánál lesz a megnyitása.
O. Papp Gábor festőművész kiállitása a Toldi Moziban május 25.-ig lesz megtekinthető.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. május 3.
XIX. évf. 18. sz. 8. lap.

1973. okt. 25.
TV. 18.50/11/M.
TÉKA.

1021

Végül egy másik vidéki kiállitásra hivnám fel figyelmüket; Győrött nyilik meg Garabuczi Ágnes festőművész kiállitása a Képcsarnok Vállalat bemutatótermében, melynek cime Bajcsy Zsilinszky út 25. a megnyitó napja okt. 31.

Garabuczi Ágnest meghivtuk a stúdióba. Szeretettel köszöntöm. Győri kiállitásán milyen időszak termése látható?

- Kb. 2- 3 év termésből válogattan össze az anyagot. Ami összefogja a képeket az az, hogy egy hosszabb folyamat részei ezek a képek.

Garabuczi Ágnes festőművész

1943. okt. 25.
TV. 18.50/11/M.
TÉKA.

1021

Végül egy másik vidéki kiállításra hívnám fel figyelmüket: Györött nyílik meg Garabuczi Ágnes festőművész kiállítása a Képcsarnok Vállalat bemutatótermében, melynek címe Dajczy Zeilinszky út 25. a megnyitó napja okt. 31.

Garabuczi Ágnest meghívtuk a stúdióba. Szeretettel köszöntöm.

Győri kiállításán milyen időszak termése látható?

- Kb. 2- 3 év terméséből válogattam Bessze az anyagot. Ami Bessze-fogja a képeket az az, hogy egy hosszabb folyamat mérnél ezek a képek.

Garabuczi Ágnes festőművész

- A kiállitott anyagnak, az összeállitott képeknek van-e valami uralkodó gondolata, vezető mondanivalója?
- Igen. Ez a gondolat nemcsak a kiállitáson látott képekre vonatkozik, hanem általában az én képeimre. Én általában nem a látott világot festem, hanem valami belső világot, emlékképekből, töredékekből, összeállt asszociációkból.
- Emlékképekből, ezt mondta, mi az amire szivesen emlékszik? Gyakran jelenik meg képein?
- Képzeletbeli és valóságos kis városokban szivesen barangolok. Ezek a városok mindig nagy élménnyel ajándékoznak meg. Az elsüllyedt, a tünő világ mindig nagyon nagy hatással van rám. Egy- egy csodálatos katedrális, vagy kőszobrok hallgatag darabjai, szivesen jelenitem meg ezeket képeimen.
- Ez annál is érdekesebb, mert a kisvárost idéző képek....hiszen Budapesten lakik, méghozzá a Mester utcában, ami Budapestnek nem éppen kisvárosi része és már elég régen. Honnan ez a nosztalgia?
- Szivesen járok Budapest környékére, Szentendrére, Nagymarosra, gyakran töltöm Nagymaroson a nyarakat és a kisvárosok mindig több érzelmet és gondolatot váltottak ki belőlem, mint a nagy metropoliszok és úgy érzem, hogy Ferencváros Budapestnek egy része, mégis valamikor a város pereme volt. Innen indult József Attila is és itt a kis házak mindig jobban összebujnak mint a a nagy városok körengetegei és én a VI. emeleten lakom, amint kitekintek az ablakon az összebújó kis házakat látom és az ablakszemek, a kapuk, barátságos milliőjét.

- A stúdióban 5 képét tekinthetjük meg, ezek nem szerepelnek a győri kiállitáson. Nagyon sokminden eszébejut az embernek a képekről Ami szembetünő ezek a dominánd szinek valamennyi festményen a kék. A kék egy hideg szin, annak tartják, az Ön kékei mégis valahogy olya melegek, olyan jó nézni ezeket a képeket, hogy lehet a kékből ezt kihozni?

- Lelki szinem a kék, a kék a gyermekkor varázsát idézi bennem, a gyermekkort, a távolságokat, a csöndet.

- A kiállitás megjivójához irt néhány sort idézném: "az atom századának félelmetes rohamí tempójának világában én a lélek csöndjét keresem, harmóniát, és nyugalmat szeretnék képeimben kifejezni."

1973-ban reálisnak tartja ezt az ars-poetikát?

- Ugy érzem, hogy nagyon is reális. Nem hiszem, hogy van ember, akiben ne élne a vágy a harmónia és a csönd után.

- Most a saját belső harmoniáját fejezi ki képekben, vagy csak keresi?

- Keresem és ki is fejezem. Én harmonikusan élek és megelégedett embernek érzem magam és igényem, hogy ezt a meglégedettséget a néző felé is sugározzam.

- Köszönöm szépen.

-.-.-.-.-.

Garaczy Ágnes

Alvó falu	olaj	65×100
Legenda	—"—	120×60

6. Balatoni Nyári Tárlat

Garabuczy Ágnes

festő

M.D.K.

A Medugánszky Lerembeu tartott tárlatot. - Miltatás „Láng csendélettel" (repro)

D. Fehér Zsuzsa: Garabuczy Ágnes

Művészet, 1964. julius - 41 lap

Garabuczy Ágnes M.D.K.

Művei a kiállításon

Meditáció

Balogh Jenő: Pistoi képzőművészek seregszemléjéről

Munka 1965. január

Garabuczy Ágnes
festő

14.DK.

A Tanácskörúti Mednyánszky terem-
ben tartott tárlatot. Tájképeit, város
részleteket és ember studiumait mu-
tatja be.

Frank János: Kiállítási napló
Élet és Irodalom, 1964. ápzelés 11 - 8 lap

Garabuczy Ágnes festő

a Magyar Néphadsereg Központi Klubjá-
ban másodízben került sor a pályázati
tárlatra. – Második díjat nyert Gara-
buczy Ágnes és Tenk László az embert a ka-
tonát állították alkotásaik középpontjában.

„Őrség" c. (repr.)

Mészöly Gábor: Festmények – Katonákról.
Néphadsereg, 1975. nov. 29.

Garabuczy Ágnes
festő

Garabuczy Ágnes képein szereplő tárgyainak jelentősége van: a madár és hal – ég és víz – bérá-rult és hunyi tott kapuk, ablakok a múlt és jövő jelei.

---------: Kiállítási naptár.

MŰVÉSZET, 1973. november – 46. oldal

Garabuczy Ágnes Festő

A most megnyílt nagymarosi nyári tárlaton szerepelnek művei.

„Emlék" c. (említve).

Losonci Miklós: Kiállítások Nagymaroson és Vácott.

Pestmegyei Hírlap, 1974. jól. 20.

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAPKIADÓ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-718, 340-725

1973 OKT 31

Kisalföld

Garabuczy Ágnes festő-
művész

□ KIÁLLÍTÁS. Garabuczy Ágnes festőművész kiállítása ma délután nyílik a győri Képcsarnokban. A fiatal művész tárlatát Gárdonyi Béla, újságíró nyitja meg 5 órakor.

Győrladamér 15 4.

Garabuczy Ágnes
festő

Garabuczy Ágnes tanulmány uton
járt a Szovjetunióban, Ausztriában,
Csehszlovákiában, Olaszországban, Fran-
ciaországban az Egyesült Államokban

--------: Kiállitási naptár.

MÜVÉSZET, 1973.november - 46.oldal

Garaguly Ágnes
festő

Garaguly Ágnes a képzőművészeti Főiskolán Pór Bertalan növendéke volt. A művésznő 1960-ban szerzett diplomát.

--------: Kiállítási naptár.
MŰVÉSZET, 1973.november - 46.oldal

1975 SEP
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725

Napjaink

Garabuczy Ágnes

1021

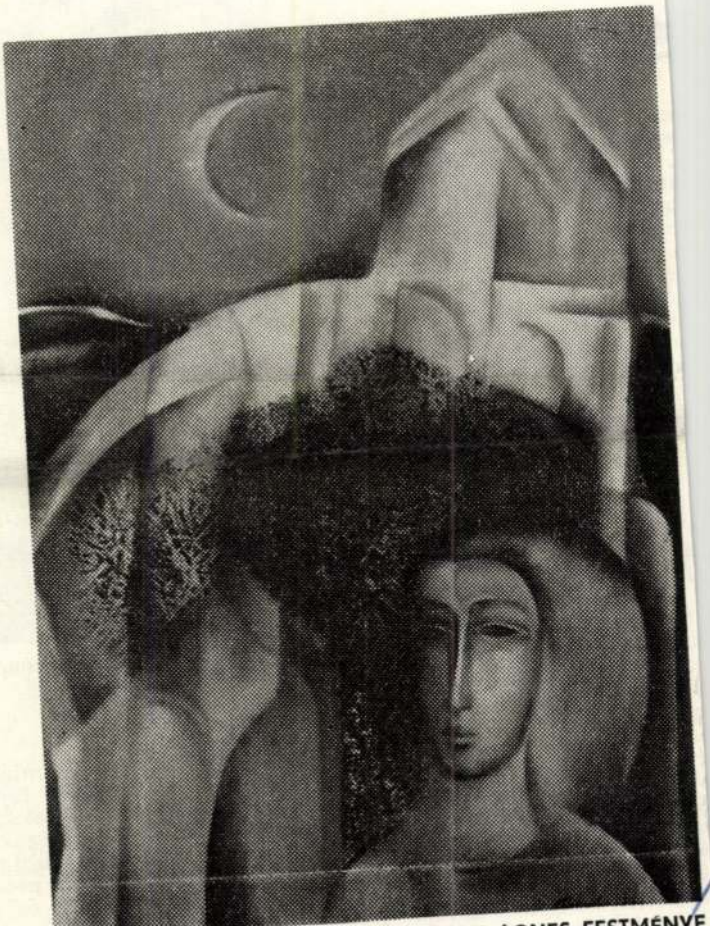

FEHÉR TEMPLOM GARABUCZY ÁGNES FESTMÉNYE

se

eteknek és részben gaz-
ségeknek engedve, vagy
, olyan méretű feminizá-
melynek feloldása hosz-
majd.
nel olvastam a kiküldött
A Pamutfonó Vállalatról
erző, hogy az „ifjúsági"
ért lehet az? Azért, mert
zitás, és olyan kedvezőt-
ndszer, hogy azt 29 éves
n tudják elviselni a nők,
egalább olyan fontos ar-
t nem öregszik meg a
nt arról beszélni, miért
fiatalok. A Pamutfonó
sokat tesz a munkásaiért,
a még családi felelőssé-
hordozó fiataloknak, a
endelkezőknek, de a fia-
juk, ha meg is kísérli az
l is elmegy.
társadalom körülményei
, és még sokáig nem is
az emberi munkára ne-
i kényszerűségeket, nem
eti kényszerűségek min-
szerinti hosszú idejű lé-
mértékű felhalmozódá-
szközök és munkakörül-
i állapotát nagyrészt a
zerűségek közé sorolom,
artom megjegyezni, nem
a kedvező munkakörül-
tésére, a munkával járó
kiiktatására. A társada-
irendre néhány munka-

A nő és a munka... Néhány

a tökély, de sokkal több, mint
45 évesek élvezhettek. A fejlő
konfliktusa, hogy a fiatal a
nyújtott kedvező lehetőségek
előző nemzedék terheit, pedig
radtak, mert kétségtelenül nehe
mények között dolgoztak és a
gyermekeiknek.

Sajnálatos, hogy ezek a nők
új helyzetben nem a szocializm

Garabuczy Ágnes

1. Alvó falu olaj 65x100
2. Legenda -"- 120x60

6. Balatoni Nyári Tárlat
Balatoni Múzeum, Keszthely, 1972.

MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725
1972 NOV 3
Kisalföld

Garabuczy Ágnes festőművész
1021

Őszinte és érzelmekben gazdag

Érdekes kiállítás nyílt Győrött a Képcsarnok Vállalat bemutatótermében: *Garabuczy Ágnes* budapesti festőművész mintegy 30 képe került a közönség elé. A sajátos hangulatú egyéni látásról tanúskodó képek igazi csemegét adhatnak a modern képzőművészet barátainak.

Garabuczy Ágnes 1960-ban szerzett diplomát a budapesti Képzőművészeti Főiskolán, és már egy év múlva önálló kiállítással szerepelt a Fiatal Művészek Klubjában. Azóta is szinte minden évben volt egy-egy hazai vagy külföldi tárlata: szülőföldjén, Vésztőn, a budapesti Mednyánszky-teremben, Miskolcon, a Tv Galériájában, az Egyesült Államokban és Franciaországban. Képeit a Magyar Nemzeti Galéria és svájci, bécsi, párizsi és washingtoni gyűjtemények is őrzik.

A fiatal művésznő szemléletének és alkotó módszerének sajátja az, ahogyan a természetet a képzeletettel ötvözi, mintegy feloldja a valóságot a fantáziában. Már kezdeti műveiben kitűnt azzal a képességével, hogy az emberi kapcsolatokat és hangulatokat igen markánsan és líraian állította elénk. Nem elégedett meg azonban ezeknek a természeti és emberi viszonylatoknak statikus ábrázolásával: mozgásukban, fejlődésükben akarta megragadni őket. Úgy megfesteni a jelen pillanatait, hogy abban benne foglaltassék a múlt is, mint ahogyan az emberi élet minden pillanatában benne vannak emlékeink, álmaink is.

Így született meg a mese és a valóság, az álom és az ébrenlét határán tanyázó alkotói szemlélet, melynek a különböző helyről és időből származó képek, képtöredékek egyszerre és egyidőben való ábrázolása felel meg legjobban. Mégpedig nem puszta naturális látványként, hanem kissé sejtelmes és misztikus megfogalmazásban, mitológiai és népköltészeti elemek felhasználásával.

Bármelyik képet vesszük szemügyre, megtaláljuk az idő és a hely, az érzelmek és az emlékek egymásra rakódott rétegeit. A formák elsődleges jelentése helyett a színek nyelve kerül előtérbe, a színekhez társuló képzetek. Uralkodó szín a kék, mely töprengő hajlamot, érzékenységet, derűt jelent, Garabuczy Ágnes képeiben pedig a gyermekkori emlékek és az ismeretlen tájak iránti nosztalgiát, bizonyos lebegést és szárnyalást. Képeire, a festői eszközök és az általuk kifejezett érzelmek igen tudatosan kiszámított, megfontolt aránya és mégis őszinteség, póztalanság jellemző.

g. b.

ink hétvégi műsora

Király F. Kapuvár—Győr-Szentiván, Kapuvár, du. 1 óra. Jv.: Szántó P. Csorna—S. Vasas, Csorna, du. 1 óra. Jv.: Csordás V.

Fertőszentmiklós—Máriakálnok, Fertőszentmiklós, du. 1 óra. Jv.: Kiss G. Jánossomorja—Öttevény, Jánossomorja, du. 1 óra. Jv.: Molnár J. Szany—S. AFIT, Szany, du. 1 óra. Jv.: Gösi R.

KOSÁRLABDA

NB I.: SMAFC—Csepel, férfi bajnoki mérkőzés, Sopron, Egyetemi tornacsarnok, de. 11 óra. Jv.: Szabó II. és Horváth G. **NB II.:** S. Textiles—SZIM Mezőgépgyár, férfi bajnoki mérkőzés, Sopron, Rákóczi-csarnok, de. fél 12 óra. SVSE—ZTE, női bajnoki mérkőzés, Sopron, Rákóczi-csarnok, de. 10 óra.

RÖPLABDA

NB II.: K. Vasas Izzó—Gy. Dózsa, női bajnoki mérkőzés, Kaposvár, de. 9 óra. K. Dózsa—Gy. Dózsa, férfi bajnoki mérkőzés, Kaposvár, de. 10 óra.

TEKE

NB I.: Gy. Richards—BKV Előre, női bajnoki mérkőzés, Győr, Richards-pálya, de. 10 óra. Gy. Lenszövő—Nagykanizsa, női bajnoki mérkőzés, Lenszövő-pálya, de. 11 óra. DELEP—Gy. Richards, férfi bajnoki mérkőzés, Szeged, de. 8 óra. **Megyei bajnokság:** M. Vasas—Gy. Richards B), Mosonmagyaróvár, MOTIM-pálya, de. 8 óra.

Újra együtt az ETO bajnokcsapata

Tíz évvel ezelőtt fordult elő másodszor a magyar labdarúgás több, mint hat évtizedes múltjában, hogy vidéki csapat nyerte a legmagasabb osztály bajnokságát. Az ETO akkori csapatának nevéhez fűződik ez a ritka bravúr, s a vagongyári sportkörben most ünnepélyes körülmények között emlékeznek meg a labdarúgók eddigi legnagyobb sikerének tizedik évfordulójáról.

A tíz év előtti bajnokcsapat tagjai, akik közül sokan már hosszabb idő óta szakvezetőként tevékenykednek, vagy a sport más területén kamatoztatják tapasztalataikat, de akik közül néhánnyal még ma is találkozhatunk bajnokságért játszó együttesben, most ismét együtt lépnek pályára. A november 6-án, kedden délután megrendezésre kerülő ünnepi műsorban a zöld-fehérek egykori legjobbjai az Inter Bratislava öregfiúk csapatával mérik össze erejüket. Ezen a mérkőzésen búcsúzik a játéktól Keglovich László, a Rába ETO volt olimpiai bajnok labdarúgója is.

Az előmérkőzés is jó sportot ígér: a Rába ETO—MÁVDAC barátságos találkozó vezeti be az ünnepi műsort.

Máriakálnok csapata nyerte a kispályás villámtornát

A KISZ Mosonmagyaróvári Járási Bizottsága a kötöttárugyári csónakházi pályán rendezte meg őszi kispályás labdarúgó villámtornáját. A küzdelmekben 12 jó

Garabuczy Ágnes

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Garabuczy Ágnes festőművész kiállítása

Fiatal és határozott festői egyéniség mutatkozik be a Mednyánszky-terem új kiállításán. *Garabuczy* Ágnes sejtelmes, kék tónusú képei nyugalmat árasztanak, de az egyensúly mögött ott érezzük a vívódó embert. Ez a sajátos kettősség teremti meg képei feszültségét, ez teszi oly hasonlóvá egymáshoz szépen komponált figuráit. A zárt arcok, mandulavágású szemek mögött gondolatok, érzelmek sűrűsödnek, gyengéd lírában oldódnak fel.

Minden munkája szilárd szerkezeti vázra épül. Az ábrázolás legmélyére törekszik, számára a belső megjelenítés a fontos. A tudatos elrendezéshez így mindig érzelmi motívum is kapcsolódik, s színben ez csaknem mindig kékben nyilatkozik meg. A kék számtalan árnyalatát találta meg palettáján, de a hideg tónusok átforrósodnak ecsetje alatt. Női *Akt*-ján például az asszonyi test dús szépsége, *Horgászfiú* című képén pedig a kamaszok szögletes, esetlen bája tör át elevenen a mindent elöntő kékségen. A fiatal festőnő számára ez a szín valami magasztosat, ünnepélyeset közvetít, talán a szépség sugárzását — a görögök Aphroditét kék hajjal ábrázolták, s az ősi szanszkrit legendákban a kék lótusz volt a szépség szimbóluma.

Alig néhány kép lép ki ebből a kék világból. *Kintornás* című festményén még ez az uralkodó szín, de már csak árnyék, melyet a magasba tornyosuló, roppant bérházak vetnek a rabságukban tartott emberre. *Öregek* című munkája — a képzőművészetben oly gyakran megjelenített Utolsó vacsorához hasonló elrendezésében — a magányosság, az elesettség szívet szorító, kitűnő megfogalmazása. Realizmusa a fiatal művésznő eddigi pályájának jelentős eredménye, további fejlődésének záloga.

S. M.

[illegible] Goulart elnöki üléssza-
kának *hátralevő húsz hónap-
ját* fogja hivatalban tölteni.
Mazzili, a képviselőház elnö-
ke, aki a múlt heti katonai ál-
lamcsíny után ideiglenesen át-
vette az elnöki teendőket,
már *alá is írta az új tör-
vényt*. A törvény értelmében
az elnökkel egy időben, de
külön szavazással *megvá-
lasztják az alelnököt is*. Po-
litikai megfigyelők szerint
Peracchi *Barcelos*, a Szociá-
lis Demokrata Párt képviselő-
je és Milton *Campos*, a Nem-
zeti Demokratikus Unió szi-
nátora a két legesélyesebb
jelölt. A megválasztáshoz *ab-
szolút többség* szükséges.

Vasco Leitao *da Cunha*, a
múlt heti puccs után kineve-
zett kormány külügyminisz-
tere újságírók előtt kijelentet-
te, hogy kormánya *fenn ki-
vánja tartani eddigi diplomá-
ciai kapcsolatait*. Ugyanak-
kor hangoztatta, hogy »Brazí-
lia a nyugati világ öntudatos
tagja és természetszerűen *szo-
rosabb kapcsolatokat* kíván
létesíteni azokkal az ország-

Makariosz pén
a görög korm

Görög hadügym

New Yorkból jelenti a *Reu-
ter* és az *AFP:* Miközben a
ciprusi helyzet az ENSZ-csa-
patok megjelenése következ-
tében sem engedett az eddigi
feszültségből, *U Thant* ENSZ-
főtitkár folytatja ezzel kap-
csolatos diplomáciai tevéken-
ységét New Yorkban. Kedden
egymásután fogadta Svédor-
szág, Irország, Finnország, Gö-
rögország és Törökország kép-
viselőit, valamint *Kiprianu*
ciprusi külügyminisztert. A
főtitkár hír szerint, felkérte a
finneket, az íreket és a své-
deket, *küldjenek mielőbb c a-
patokat Ciprusra* az ENSZ
fegyveres erőinek kiegészíté-
sére. Mind a három ország
már korábban megígérte kon-
tingenseinek elküldését, de
eddig csak 30 svéd önkéntes

Garabuczy Ágnes
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1964 APR 20.

JÖVŐ MÉRNÖKE

1021

ÉRZELMEK, KÉKBEN

GARABUCZY ÁGNES FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA

Mikor először találkoztam Garabuczy Ágnessel, néhány hónappal ezelőtt, Mester utcai műtermében, első mondata után úgy éreztem: ha festő volnék, mint ő, s az ő arcképét festeném, sok pirosat és sötét sárgát használnék. Úgy festeném, hogy valami nagy vidámság és természetesség nevessen a képről. Kissé fájdalmas meglepetés volt aztán, mikor ezt az életvidámságot — a pirosat és sárgát — képein hiába kerestem. A képek kékek voltak. Melankólia sugárzott róluk, a magába pillantó ember melankóliája.

Mikor március 28-án megnyílt kiállítása a Mednyánszky Teremben, akkor kezdtem megérteni ezt a kék világot. Ahogy ott állt képei között, szemben a szótlan figyelő közönséggel, egy percre mintha saját önarcképe lett volna. Maga elé meredt, és mozdulatlan szemeinek számtalan mása nézett rá a falakról: saját figurái, akikben eleven lényének másik fele él.

Mert a szemek, s a mély kékek: ezek ragadják meg leginkább a szemlélőt. Sorolhatnám most a címeket, de minek tegyem? Csak a Testvéreket szeretném megemlíteni, mint ami tán legmegdöbbentőbben vall erről a magába forduló líraiságról, ami néha szinte már magábazártságnak hat. Mert van-e megdöbbentőbb, mint mikor két testvér áll egymás mellett, s mégis mindegyikük külön, zárt világ — bűvös kör közepén.

Talán vakmerőség, ha ennyire elemeire akarjuk szedni Garabuczy Ágnes szimbolikáját. De csábító a játék, és nehéz ott megállni, ahol a kiállítás katalógusában dr. Fehér Zsuzsa megállt:

„Valamennyi festményt különleges sugárzás teszi ünnepélyessé... Mert az álmokat is belefesti képeibe, gyötrő vagy felemelő gondolatokat. Így hát enyhe melankólia lengi körül műveit, de ez nála inkább mélységre és nem kedélyállapotra utal. Kék világ ez, mert nála ez a szín jelenti az érzelmet. A hideg tónusok ámelegednek, nemcsak technikai értelemben, de a belső tartalmi fűtés következtében is."

Mert ha egyszer hiába próbáltunk a Testvérek szemébe nézni, nem tudunk többé elsiklani a tányér ovális bűvöletébe zárt halak és a végtelentől megfosztott tájképek (Belső tó) fölött sem.

De úgylátszik, azért van kijárat ebből a zárt világból. A festő megpróbál lépcsőt építeni. Igaz, a Kis táj, vagy az Óváros lépcseje még csak egy terasszal jut feljebb, de a Lépcsős táj már egyenest a nap felé vezet.

S ezek a lépcsős képek nemcsak jelképesen, de technikailag is más területek felé mutatnak. Szigorú geometrikus kompozíciók felé. Különösen alkalmasnak látszik ez a forma oroszországi és főleg zágorszki élményei feldolgozására (Orosz templom, Üvegablak), de Szentendre is szinte magától simul ebbe a formába. — Vajon véletlen, hogy a XX. század festészete, költészete egyaránt szívesen fordul a klasszikus fényességtől a balladák és legendák misztikája és áhítata felé?

Négy képről szeretnék itt néhány szóval megemlékezni.

A Vándor fájdalmas vallomás. A nagyváros kubisztikus tornyai közt fázósan összehúzva kabátját, félve oson a Vándor, egy gyámoltalan csupaszkepű fiú. Az ő szívében csak kétségbeesés és félelem él.

A képnek is, figurának is rokona a Kintornás. Csakhogy a kontrasztok itt sokkal élesebbek. A nagyvárosi házak napfénynemjárta völgyeiben a Kintornásnak mintha valami mondanivalója volna... De még a csupasz falak is elnéznek fölötte, s hangja hiába pattog közöttük.

A Toprenők oroszországi élményből született. Öt feketekendős öregasszony néz le a kép ól. Szinte rájuk kiáltanánk, annyira anakronisztikusak a háttér templomi fényei közt élő ikon: az öt glóriás szent előtt. Őket azonban imádkozó bénaságuk dermesztette a hit.

És végül az Öregek, amely talán a legmegrázóbb valamennyi közt. Sötét ruhás emberek egy fehérrel terített, üres asztal körül. Tán falusi halotti tor, vagy szeretetvendégség? Kompozíciója valami Utolsó vacsorára emlékeztet, de hangulata legkevésbé sem. Az asztal körül minden figura — mint a két nővér, de sokkal megdöbbentőbb módon — külön zárt és sötét világ. Tagjai egy közösségnek s egymáshoz mégis semmi közük.

Mégsem tragikus és kétségbeejtő ez a festészet. Nem csüggedést érzünk a kék színek áradatából. Nem csüggedést, hanem asszonyi lírát és férfias szembefordulást, bátor ellenállást. Nem szórakoztató művészet ez, hanem szellemi küzdelem. A művész — harcai árán — saját problémáit rendezi, de ezáltal segít a mi problémáink rendezésében is. — A katalógussal együtt talán idézzük mi is Nerudát:

„Én megyek és a dolgok kérik,
Hogy őróluk daloljak..."

Molnár László

Garabuczy Ágnes: Lány fehér ajtó előtt

ra a hallgatók szakterületének megfelelően,

üzemekben, esetleg saját intézeteikben. A termelési gyakorlat ideje alatt cél az, hogy a hallgatók a megfelelő iparág területén műszaki, szervezési és gazdasági tapasztalatokat szerezzenek, gyarapítsák a magyar, illetve a csehszlovák nép történelmére, műveltségére vonatkozó ismereteiket.

A megrendezésre kerülő hallgatói tudományos diákköri konferenciákon a két fél lehetővé teszi, öt hallgató és egy vezető oktató részvételét.

A tematikát és a programot az intézmények a konferencia

műszaki tudományos filmfesztivál

A III. budapesti műszaki-tudományos filmfesztivál ünnepélyes keretek között nyílt meg 1964. április 15-én az Építők Rózsa Ferenc Kultúrházában. Dr. Valkó Endre, a MTESZ főtitkárának megnyitója után Kiss Árpád miniszter, az OMFB elnöke méltatta a műszaki tudományos film jelentőségét a műszaki fejlesztésben és az oktatásban, majd Duzs János, a filmfesztivál rendezőbizottságának alelnöke ismertette a fesztivál-díjak odaítélésére kinevezett zsűribizottság összetételét. A III. BM—TF-ra 27 ország összesen több mint 250 műszaki-tudományos filmet nevezett be. Az ÉKME szakterületét közvetlenül kb. 80 bemutatásra kerülő film tárgya érinti.

A benevezett hazai és külföldi filmek a filmfesztivál után, májusban szakmai-ipari csoportosításban szakmai filmbemutatókon is bemutatásra kerülnek.

A III. BM—TF-al egyidejűleg 13 ország szakembereinek részvételével, április 20—23. között megrendezésre kerül a „Műszaki és természettudományi filmek az egyetemi és főiskolai oktatásban" kollokvium: célja megvitatni a filmek oktatásban való felhasználásának legfontosabb elvi és gyakorlati kérdéseit, valamint nemzetközi tapasztalatcsere biztosítása e téren.

Ugyancsak a III. BM—TF-al egyidejűleg, április 17—25. között kerül megrendezésre a „Műszaki tudományos filmezés és fényképezés eszközei" szakmai bemutató kilenc ország részvételével.

A III. BM—TF bemutatóira és rendezvényeire az ÉKME a filmbizottság kari felelősein keresztül biztosít lehetőséget.

KI DOKTORRÁ AVATÓ NEPSÉG A BME-N

nököt, *Sályi Béla* okl. gépészmérnököt, *Szilágyi László* okl. gépészmérnököt, *Szőnyi Jenő* okl. gépészmérnököt, *Taksony György* okl. gépészmérnököt, a műszaki tud. kandidátusát, *Vimmer László* okl. gépészmérnököt, *Bán Györgyné* okl. vegyészmérnököt, *Dobó János* okl. vegyészmérnököt, a kémiai tud. kandidátusát, *Fehér László* okl. vegyészmérnököt, *Gál Sándor* okl. vegyészmérnököt, *Gánti Tibor* okl. vegyészmérnököt, *Hamar Károly* okl. vegyészmérnököt, a műszaki tud. kandidátusát, *Károlyi József* okl. vegyészmérnököt, a kém. tud. kandidátusát, *Kása Imre* okl. vegyészmérnököt, *Kiss László* okl. vegyészmérnököt, a kém. tud. kandidátusát, *Losonczi Béla* okl. vegyészmérnököt, *Molnár István* okl. vegyészt, *Móri-König Gyula* okl. vegyészmérnököt, *dr. Muth Béla Róbert* okl. vegyészt. *Novák Lajos* okl. vegyészmérnököt, *Simek Ferenc* okl. vegyészmérnököt, a kém. tud. kandidátusát, *Soós Rudolf* okl. vegyészmérnököt, *Szekér Ferenc* okl. bölcsészt, *Váradi József* okl. vegyészmérnököt, a kém. tud. kandidátusát, *Verhás Jenő* okl. vegyészmérnököt, a kém. tud. kandidátusát, *Antal János* okl. gépészmérnököt, *Balkányi György* okl. vill. mérnököt, a műszaki tud. kandidátusát, *Benedikt Szvetlana* okl. villamosmérnököt, a műszaki tud. kandidátusát, *Csurgay Árpád* okl. villamosmérnököt, *Gál József* okl. gépészmérnököt, *Kása István* okl. villamosmérnököt, *Kelemen Tibor* okl. gépészmérnököt, a műszaki tud. kandidátusát, *Kemény Ádám* okl. vill. mérnököt, *Molnár Benedek* okl. gépészmérnököt, *D. Nagy Lajos* okl. középiskolai tanárt, *Szalay József* okl. gépészmérnököt, a műszaki tud. kandidátusát, *Sztopa Gyula* okl. vill. mérnököt, *Vörös Károly* okl. vill. mérnököt, a műszaki tud. kandidátusát.

A londoni orvosok problémája

A nyugati nagyvárosokkal ellentétben Londonban az orvosoknak nincsenek parkolási előjogaik. Hogy ez mekkora problémát jelent, azt egy apróhirdetés bizonyítja, amely nemrégiben jelent meg a Timesben: „Állandó parkolási nehézségekkel küzdő orvos bármilyen diplomáciai beosztást vállalna London bármelyik követségén, hogy kocsijára CD-jelzésű táblát kaphasson, s betegeit a rendőrség zaklatásait elkerülve láthassa el."

penzálja az oktatással kapcsolatos hátrányokat.

Kitüntették dr. Lett

A napilapok hírt adtak arról, hogy a Gépipari Tudományos Egyesület a „Pattantyús Á. Géza emlékérem" aranyfokozatával ebben az évben dr. Lettner Ferenc egyetemi tanárt, a Gépgyártástechnológiai Tanszék vezetőjét kitüntette.

A kitüntetés odakerült a Népköztársasági Érdemérem aranyfokozata, a Gépipar Kiváló Dolgozója kitüntetések mellé. Lettner professzor, akivel most a tanszéki szobájában beszélgetek a kitüntetésről szerényen másra tereli a szót. Mint tanítványa a nagynevű tudósnak, a kitüntetés nevét viselő Pattantyús Á. Gézáról beszél hálás szavakkal. Igen, akik ismertük ilyennek láttuk: kiváló tudósnak, igaz embernek. Aztán arról beszél dr. Lettner Ferenc, hogy 3—4 éves intervallumon kívül tulajdonképpen 1937-től a műegyetemi oktatás szolgálatában áll.

Még diák, utolsó évfolyamos, amikor Abody Előd, az aerodinamika tanára meghívja mint kisegítő tanársegédet. Fizetéssel nem járt ez a beosztás, de mindig megtiszteltetést jelentett annak a diáknak, akit meghívott egy-egy professzor a tanszékre. Volt meghívott előadó, adjunktus, és 1958-ban kinevezték a Gépgyártástechnológiai Tanszékre tanszékvezető egyetemi tanárnak.

Nemcsak méreteiben, de jelentőségében is nagy ez a tanszék. Több mint 2000 hallgatóval foglalkoznak. A gépészkar valamennyi hallgatójának, a gépgyártástechnológiát, a gépgyártásszakú hallgatóknak gyakorlatát adja elő a professzor.

A tanszék az ipari élettel is kapcsolatot tart fenn. A professzor és munkatársai jelentős kísérletezéseket és kutatásokat végeztek és végeznek az ipar számára. Csak az utóbbi évek eredményéből álljon itt egy-kettő. „Huzalfeszítő sajtó", amely az építőiparban gyárilag előállított betonalkatrészek helyszíni szerelésére alkalmas. „Talajnyomás vizsgáló gép". A talaj erőhatásokra végbemenő mozgásainak megfigyelésére és mérésére. „Csigalevélhengerlő automata célgép": a tanszék feladata az volt, hogy a kombájnok aratószerkezetében a szállítócsiga spirális csigalevelét automatikus géppel gyárthatóvá tegyék.

Dr. Lettner Ferenc oktató és kutató munkája mellett jelentős szakirodalmi munkát is végez. A Gép c. lap főszerkesztője. Szakcikkei a hazai és külföldi lapokban jelennek meg. A professzor jelentős intézményekben is tevékenyen dolgozik. Tagja az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottságnak és a Gépipari Tudományos Egyesület elnökségének és végrehajtó bizottságának.

Amikor a professzor kikísér a tanszék hatalmas gépcsarnoka mellett, zúgnak a gépek, alig halljuk egymás szavát. Úgy érzem, mintha egy nagyüzemben lennék. Ez a kép, ez a környezet is szinte hangosan bizonyítja: az oktatás és a gyakorlat, a műszaki egyetem és az ipari élet mennyire közel van itt egymáshoz.

DR. FÓNYAD ERNŐ

Garabuczy Ágnes

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Garabuczy Ágnes festőművész kiállítása

Fiatal és határozott festői egyéniség mutatkozik be a Medgyaszay-terem új kiállításán. Garabuczy Ágnes sejtelmes, kék tónusú képei nyugalmat árasztanak, de az egyensúly mögött ott érezzük a vívódó embert. Ez a sajátos kettősség teremti meg képei feszültségét, ez teszi oly hasonlóvá egymáshoz szépen komponált figuráit. A zárt arcok, mandulavágású szemek mögött gondolatok, érzelmek sűrűsödnek, gyengéd lírában oldódnak fel.

Minden munkája szilárd szerkezeti vázra épül. Az ábrázolás legmélyére törekszik, számára a belső megjelenítés a fontos. A tudatos elrendezéshez így mindig érzelmi motívum is kapcsolódik, s színben ez csaknem mindig kékben nyilatkozik meg. A kék számtalan árnyalatát találta meg palettáján, de a hideg tónusok átforrósodnak ecsetje alatt. Női Akt-ján például az asszonyi test dús szépsége, Horgászfiú című képén pedig a kamaszok szögletes, esetlen bája tör át elevenen a mindent elöntő kékségen. A fiatal festőnő számára ez a szín valami magasztosat, ünnepélyeset közvetít, talán a szépség sugárzását — a görögök Aphroditét kék hajjal ábrázolták, s az ősi szanszkrit legendákban a kék lótusz volt a szépség szimbóluma.

Alig néhány kép lép ki ebből a kék világból. Kintornás című festményén még ez az uralkodó szín, de már csak árnyék, melyet a magasba tornyosuló, roppant bérházak vetnek a rabságukban tartott emberre. Öregek című munkája — a képzőművészetben oly gyakran megjelenített Utolsó vacsorához hasonló elrendezésében — a magányosság, az elesettség szívet szorító, kitűnő megfogalmazása. Realizmusa a fiatal művésznő eddigi pályájának jelentős eredménye, további fejlődésének záloga.

S. M.

kának *hátralevő húsz hónapját* fogja hivatalban tölteni. *Mazzili*, a képviselőház elnöke, aki a múlt heti katonai államcsíny után ideiglenesen átvette az elnöki teendőket, már *alá is írta az új törvényt*. A törvény értelmében az elnökkel egy időben, de külön szavazással *megválasztják az alelnököt is*. Politikai megfigyelők szerint Peracchi *Barcelos*, a Szociális Demokrata Párt képviselője és Milton *Campos*, a Nemzeti Demokratikus Unió szenátora a két legesélyesebb jelölt. A megválasztáshoz *abszolút többség* szükséges.

Vasco Leitao *da Cunha*, a múlt heti puccs után kinevezett kormány külügyminisztere újságírók előtt kijelentette, hogy kormánya *fenn kívánja tartani eddigi diplomáciai kapcsolatait*. Ugyanakkor hangoztatta, hogy »Brazília a nyugati világ öntudatos tagja és természetszerűen *szorosabb kapcsolatokat* kíván létesíteni azokkal az ország-

Makariosz pén
a görög korm

Görög hadügym

New Yorkból jelenti a *Reuter* és az *AFP:* Miközben a ciprusi helyzet az ENSZ-csapatok megjelenése következtében sem engedett az eddigi feszültségből, *U Thant* ENSZ-főtitkár folytatja ezzel kapcsolatos diplomáciai tevékenységét New Yorkban. Kedden egymásután fogadta Svédország, Irország, Finnország, Görögország és Törökország képviselőit, valamint *Kiprianu* ciprusi külügyminisztert. A főtitkár hír szerint, felkérte a finneket, az íreket és a svédeket, *küldjenek mielőbb c a patokat Ciprusra* az ENSZ fegyveres erőinek kiegészítésére. Mind a három ország már korábban megígérte kontingenseinek elküldését, de eddig csak 30 svéd önkéntes

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

AX. ALFÖLDI TÁRLAT BÉKÉSCSABÁN

Jubileumának is nevezhetnénk, hiszen a tizedik és rangban, bőségben az eddigi legjelentősebb. Hagyománnyá érett, köre kibővült, olyannyira, hogy az évente ismétlődő kiállításokon részt venni az alkotóművész rangos elismerése, melyet a négyezer forintos jutalommal együtt járó követel helyet — többek között — *Szurcsik János* Beszélgetők, *Lipták Pál* A pásztor, *Hézső Ferenc* Szőlőhegyek, *Székelyhidi Attila* Halottsirató és *Mokos József* Csabai házak című képe, melyek külön-külön is jól jelzik: hogyan vált a tavalyi „mellékszólam"-ból egy egész tárlatot meghatározó alaphang.

Garabuczy Ágnes: Gond.

A grafikai anyag eléggé heterogén, itt a jutalmazott *Kerti Károly* Vietnami sorozata, *Alexin Andor* Orosházi udvar című linója, és az eredeti, szarkasztikus humorú *Gácsi Mihály* rézkarcai és linói maradnak emlékezetesek. A plasztikai anyag viszont igen erős; *Mladonyiczky Béla* remek plakettjei, Kisfiú című gipszszobra, *Rajki László* Hansági fiú című faszobra, *Simon Ferenc* Mensáros portréja kitűnőek.

Összefoglaló konklúzió helyett végezetül is az Alföldi Tárlat országos jelentőségűvé emelkedésére, rangjára kell emlékeztetnünk azokat, akik már látták ezt a legújabbat, és azokat is, akik csak ezután keresik fel a kiállítást bemutató Munkácsy Múzeumot.

Sass Ervin

Munkácsy Emlékplakett, és több, magas összegű pénzjutalom ódaítélése csak tovább emel.

Tavaly, a kilencedik, már jelzett valamit, azon már készülődött valami — ha néha végletesen is —, alakult a formai, kifejezésbeli eszközök megújítására való törekvés, a szuggesztív, érzelmi hatásokat kiváltó líraiság, az újabb és minden máskorinál gyönyörűbb találkozás az emberrel. Ez a készülődés, formálódás most, a tizediken határozott és a törekvést néhány esetben maradéktalanul megvalósító alkotásokban realizálódik; a tavalyi „mellékszólamból" — ahogy azt recenziójában Szilágyi Miklós találóan meghatározta — fő szólammá, determinálóvá lépett elő. Ha tavaly világosan megfogalmazhatta Szilágyi Miklós, hogy „a Békés megyei művészek adják meg az alaphangot", az idén már nem érezheti magát ilyen jól a recenzens, mert az eltolódás a vendégművészek alkotásainak irányába olyan erőteljes, melyet nem észrevenni sajnálatos tévedés és szemellenzős szemlélődés lenne. Bizonyos bezárkózás, formai, megjelenítési megfáradás, főként önismétlés nyom könnyen felismerhető bélyeget a megyénkbeliek műveire. Azt, hogy lehet ebben bizonyos fokú önelégültség is, félünk ugyan kimondani, de inkább helyesebb vállalni az ódiumot, mint elhallgatni a figyelmeztető jeleket. Hiányoljuk a többre, újabbra törekvést és összevetve a tavalyi tárlat anyagából lényesebben birkózó *Szokolay Sándor*. Hárman mindössze négy képpel szerepelnek ezen a nagy anyagot bemutató kiállításon, annál meglepőbb azonban, hogy mindhárman az érdeklődés középpontjába kerültek, bizonyítva, hogy a megfáradás nem éppen általános jellemző. Mizó Falusi éjszakája, Vágréti Az én hálózam és Szokolay Amikor a hold kel című alkotása a tartalmi, érzelmi egyensúly, az atmoszférateremtés egy-egy szép példája. A tárlat kiemelkedően legjobb alkotásai között is mágneses vonzóerejű *Garabuczy Ágnes* Gond, és *Gaburek Károly* Téli naplemente című képe, mindkettőt végeredményben azonos belső indítékok sugallták, a harmóniakeresés, az ember és környezete tiszta szépségeinek felmutatása. A színek dekoratív hatását is eszközül vetik, de szigorúan törekvéseik szolgálatában. (Garabuczy másik képe, a „Lépcsők előtt" is ide sorolható.) Hangsúlyos szerepet tölt be a kiállítás egészében *Pál Gyula* nyíregyházi festőművész, különösen a Két ház a dombon és az Őszben című képe hozza a múltbéli Nyírség sötétségének, szegénységének üzenetét. A szürkébe, barnába hajló színvilág Pál Gyulánál jelentős tartalomhordozó, mégsem lezárt, nem megváltozhatatlan. Az idén Munkácsy Emlékplakettet kapó *Bíró Lajos* debreceni festőművész elsősorban Önarcképé-vel tűnik ki, oldott színekkel, lazúros technikával mondja el gondolatait, világlátását. A tárlat értékei között

Egy vonalban az igényekkel

Ma már egyre kevesebben vitatják: kell-e, szükséges-e az üzemi eredmények rendszerezése, értékelése termelőszövetkezeteinkben. A gazdaságok többségében különféle intézkedéseket tettek — az utóbbi időben — a termelés költségeinek csökkentésére, a bevételek növelésére, összegezésére, elemzésére. Jól szemlélteti ezt az üzemgazdászok számának növekedése is. Megyénk tsz-eiben tavaly 35, az idén pedig már 72 üzemgazdászt foglalkoztatnak. Az üzemi eredmények összegezése, értékelése eddigi tapasztalataink alapján a gazdaságilag szilárd, nagy vagy közepes területtel rendelkező tsz-ekben alakult ki. De ismeretes több olyan közös gazdaság is — így a dobozi Petőfi Tsz —, melynek erősödéséhez jelentősen hozzájárult a rendszeres üzemelemző munka. Ez végső soron a jól jövedelmező ágazatok fejlesztéséhez vezetett. Az az erőfeszítés tehát, amit a gazdálkodás színvonalának növelésére, a jövedelmezőség fokozására a párt megyei bizottságának mezőgazdasági osztálya, a megyei tanács vb mezőgazdasági osztálya és a Magyar Agrártudományi Egyesület Békés megyei szervezete az utóbbi években tett, eredményesnek bizonyult.

Megyénk közös gazdaságaiban ma már szerteágaznak az

válik az elemzés. Módszerük a komplikált számítások helyett az egyszerűbb megoldásokat tükrözi, mellyel a termelés egyes ágazataiban folyó munka folyamatában is követhető, vagyis alkalmas arra, hogy egy adott ágazat termelését a kezdettől a befejezésig a szakember figyelemmel kísérje, s a nem kedvezően alakuló termelési folyamatokba beavatkozzon és azokat kedvezőre fordítsa.

Az új gazdasági mechanizmus időszakában az üzemi termelés operatív irányítása kap létjogosultságot. Kérdés azonban, hogy a gazdálkodás szempontjából helyes-e dr. Bencze János módszerével az azonos adottságúnak ítélt gazdaságok üzemi eredményeinek összehasonlítása? Ennek az üzemelemzési módszernek ugyanis ez a hibája, ha ezt egyáltalán hibának említhetjük. Két azonos adottságú üzem ugyanis nem létezik, így az eltérő körülmények és az eltérő technikai felszereltséggel dolgozó üzemek eredményeinek egybevetése nem lehet szerencsés. Így tehát továbbra kérdés: mihez viszonyítsák üzemi eredményeiket termelőszövetkezeteink?

A termelésszervezés jelenleg alkalmas arra, hogy egy üzemben az ágazatok munkáját, az üzemi eredményeket fejlődésében vizsgálják, s ennek alapján törekedjenek a költségek csökkentésére, a bevételek színvonalon tartására, növelésére, a gazdálkodás jövedelmezőségének fokozására. Másrészt alkalmas lehet viszonyító számnak a párt és a kormány által ajánlott gazdasági mutatószám, mint ahogyan alkalmas erre a megye ötéves gazdasági célkitűzése is. Körülményeink között a termelés költségeinek, jövedelmezőségének figyelemmel kísérése lehet a legfontosabb: fejlődésében vagy pedig új üzemágak, vagy eddig nem kellően elemzett üzemágak költségterve alapján ágazatonként és üzemi szinten egyaránt.

A két üzemgazdász munkája, melyet A termelőszövetkezeti gazdálkodás számszaki elemzésének üzemi módszere címmel a Békés megyei Tanács V. B. mezőgazdasági osztálya kiadott figyelemre méltó kezdeményezés. A tanulmányt a mezőgazdasági osztály eljuttatja megyénk több szövetkezetébe, hogy a tsz-t vezető szakemberek — az agrárgazdasági útmutatások révén — egy olyan üzemi és ágazati elemzésre alkalmas módszert kapjanak, melyet sajátos helyzetükben jól használhatnak, továbbfejleszthetnek, bizonyíthatják a megváltozott gazdasági követelménynek időszakában is, hogy lépést tartanak a termelésszervezés igényességével.

Dupsi Károly

A „Csalogány" kétszemélyes heverő

A „Csalogány" kétszemélyes heverő a „Bástya" lakószoba kiegészítő része. Az állványa poliészteres kivitelben készül. Kárpitozása Epeda-rugóval és modern, választékos szövetekkel készül. Nagy előnye, hogy a rekamié-betét kihúzásával együtt az ágyneműtartó fiók is kihúzódik az állványból és kényelmes fekvőhelyet biztosít két személy részére. Használat után a rekamié behúzásához segítséget nyújt a felszerelt két darab rugó. Így egy személy könnyen elvégezheti ezt a munkát. Erre a heverőre mondják azt, hogy négyszemélyes, mivel négyen is elférnek rajta.

Csapó László

Üzletáthelyezés!

ÉRTESÍTJÜK B. MEGRENDELŐINKET, HOGY NŐI-FÉRFI MÉRETES RÉSZLEGÜNKET BÉKÉSCSABA, TANÁCSKÖZTÁRSASÁG ÚTJA 35 SZÁM ALÓL BÉKÉSCSABA, SZABADSÁG TÉR 16—18 SZ. ALÁ HELYEZTÜK ÁT.

ÚJ, REPREZENTATÍV HELYISÉGÜNKBEN MINDEN IGÉNYT KIELÉGÍTŐ, KULTURÁLT KÖRÜLMÉNYEK KÖZÖTT ÁLLUNK A LAKOSSÁG RENDELKEZÉSÉRE.

KÖRÖSVIDÉKI
EGYESÜLT CIPÉSZ KTSZ

212

Garabuczy Ágnes
festő

Képeit a szerkezeti tisztaság, a lisa, az emberség melege hatja át.

M. Kiss Pál: Garabuczy Ágnes kiállítása Miskolcon
Művészet, 1971. augusztus – 44 lap.

Garabuczy Ágnes

festő

A művésznő már gyermekkorában rajzolgatott. A budapesti Művészeti Gimnáziumban, majd a Főiskolán szép eredménnyel végzett

M. Kiss Pál: Garabuczy Ágnes kiállítása Miskolcon

Művészet, 1971. augusztus – 44 lap.

M.D.K.

Garabuczy Ágnes
festő

A kiállitáson részt vett

Szekely Zoltán: A VIII őrzi tárlat Hódmező vásárhelyt

Művészet, 1962 január — 29 l.

M.D.K

Garabuczi Ágnes
festő

Parasztasszonyá"-t állitotta
"ki az Ernst Muzeumban

Láncz Sándor: Épéljük, védjük nép hazánkat
~~Művészet~~, 1962. október 6 – 8 lap
Élet és Irodalom,

Garabuczi Ágnes MDK

Kislány, olf.

Halak, olf.

Tornyai János Muz.1964.Vásárhelyi Őszi tárlat

Garabuczy Ágnes
festő

Kiállításán bemutatta a „Bárány
templom"-ot, a „Kotlós templom"-ot,
a „Nap kapuk", a „Kontrasztok"-at.
Mind szimbolikus jelentőségű.

M. Kiss Pál: Garabuczy Ágnes kiállítása Miskolcon
Művészet, 1971 augusztus – 44 lap.

Garaczny Ágnes
festő

A művésznő járt Párizsban, Olaszországban, Bécsben. Az utazások művészi élményeit összegző témákat hazai és külföldi kiállításokon mutatta be.

M. Kiss Pál: Garaczny Ágnes kiállítása Miskolcon. Művészet, 1971 augusztus – 44 lap.

Garabuczy Ágnes
festő

Garabuczy Ágnes itthon szellőfalujat, Vésztőt, a Duma hanyait és szent-endrei elmeinyeit örökíti meg.

M. Kiss Pál: Garabuczy Ágnes kiállítása Mikolcon
Művészet, 1971. augusztus – 44 lap.

Gorabuczy Ágnes

1960-ban Pór Bertalan tanítványaként végezte el a Képzőművészeti Főiskolát. Kezdetben Hódmezővásárhelyen dolgozott.

Bartha László és Flach Antal: Miskolc 1971, Miskolc, 1971 64 l

16 l

Garabuczy Ágnes

1961 óta négy önálló kiállítása volt Budapesten, 1968-ban Washingtonban mutatta be festményeit.

Martha László és Floch Antal: Miskolc

1971, Miskolc 1971

161

Garabuczy Ágnes
festő.

Részt vett a pályázaton.

Horács Gyula: Lenin portré pályázat
Művészet, 1970. április – 12 lap.

Garabuczy Ágnes
festő

„Lenin" (repro)

Kovács Gyula: Lenin portré pályázat,
Művészet, 1970. cépzelés – 12 lap.

Garabuczi Ágnes

Vietnam '72 c. képzőművészeti kiállításon, – melyet okt. 30.-án ujitnak meg, az I. Szentháromság tér 1. dísztermében, – alkotásai szerepelni fognak.

Meghívó, 1972. okt. hó.

M.D.Y.

Garabuczi Ágnes
festő

„Pikenő-"-jét mutatta be a
tárlaton.

Ritly Valéria: A XIII. vaszarhelyi őszi tárlat
Művészet, 1967. január - 37 lap

MDK

Garabuczi Ágnes

Asszonyok, of.

9. Vásárhelyi Őszi tárlat 1962. okt. Tornyai J. Múz. Hmvhely.

GARABUCZY Ágnes

Csend kékben, 1990, olaj, farost, 130x90 - 91.3.17

Új Művészet

GARABUCZI Ágnes

91 3. 18

Új Művészet

GARABUCZY ÁGNES

említve ld. Galambos Tamás

Lesznai Miklós: Dunakanyar 1980. Esztergom, Balassa Bálint Múzeum

UJ TÜKÖR 1980/XVII/35.sz.3.o.

olastica a tempore S. Thomae mul-
s vero communis est.

iam et cogitationem

fundamentum cogitationis expe-
iam usque ad supersensibilia cog-
equitur quod a/ tum omnes ideae
tum eius iudicia ultimo in expe-
a idearum innatarum et omnis sen-
tualistarum -, quae experiantiam
a - idest immaterialia, quae ma-
is, peccatum, ius, divina, et quae
ut ens, substantia, causa, sup-
et.

GARABUCZY ÁGNES

repr."Kodály Zoltán emlékére"

SZ.Kürti Katalin: Debreceni Országos Nyári Tárlat

UJ TÜKÖR 1982.XIX.évf.36.sz.24-25.o.

4. A jogviszony tartama: -tól

5. A feladat irányitója:

6. A szerződéshez szükséges előzetes engedély kelte, száma:

A kifizetésre kerülő dijból progressziv jöv.adó és községfejl. levonásra.

Budapest, 197.....

....

megbizott megb

MDK

965. 5000. FNyV. 4. 3233.

Garabuczy Ágnes

Kiállitási kritika

Művészet 1968 márc.p.42.

MDK.

Garabuczi Ágnes

Kiállitási kritika

Müvészet 1965 nov.lap 29.

Garabuczy Ágnes

kiállított képei az utóbbi években készül-
tek; szovjet utazása nyomán a heleti,
pravoszláv ikonok hatása érvényesül mű-
vein. A kék, sárga, zöld és arany színek
kedveltjei.

Tölgyesi János: Garabuczy Ágnes, Tóth László festményeinek, „Művészet" 1968 március

3. sz.

42 l.

Garabuczy Ágnes
festő

Garabuczy Ágnes a főiskola elvégzése után a Szovjet unióba jart és a nagy múzeumok és ihonok szepségének varázslatával teletve jött hara.

M. Kiss Pál: Garabuczy Ágnes kiállítása Miskolcon
Művészet, 1971. augusztus – 44 lap.

Garabuczy Ágnes

Korai művei az „alföldi iskola" hatását tükrözik, az utóbbi években a pentendrei tradiciókhoz kapcsolódva erősebben absztraháló lírai műveket alkot.

Bartha László és Flach Antal: Miskolc 1971. Miskolc, 1971 64 l

16 l

Garabuczi Ágnes

Garabuczi

Magyar Nemzet

1985. XI. 26.

Kéthavi kiállítási napló Csepelről

OKTÓBER

Ma még csak egyetlen működő kiállítóhelye van Csepelnek, az *Iskola Galéria*, amely *Molnár* József tanár, galériavezető lelkesültségének köszönhetően és a XXI., Rákosi Endre u. 138. sz. alatti iskola igazgatóságának jóvoltából áll fenn. Most épül (át) a zeneiskola földszintjén két kicsi, lakószobányi terem, a korábbi, lebontott épületből ide kerül a Csepel Galéria, s ezzel a megoldással talán hosszú időre lekerül majd a napirendről a kerület vizuális nevelési fórumának gondja. És nem hiszem, hogy ez elegendő lenr , hogy ne lehetne többet és igényesebbet nyújtani a csepeli bennszülötteknek szépségből és szellemi kincsből, építészetből, tárgy- és környezetkultúrából, festészetből, szobrászatból és ezzel kapcsolatos ismeretekből egyaránt.

Az Iskola Galéria jelenleg meghívott kiállító művésze *Garabuczi* Ágnes festőművész.

Szemléletét elsőként az orosz ikonok bizáncias hatása ihlette meg. Sokáig alkalmazta a síkra redukált világot, a teret ma is síkokból építi fel, és egész életművét az architektonikus keret és az emberi alak viszonya jellemzi. Ám a szentképek vallásos, transzcendentális jelképrendszere idegen lévén tőle, az egy másik, világi, kultúrtörténeti, mitológiai, irodalmi jelképrendszernek adta át helyét művészetében. Nimfák, Odüsszeuszok, don quijoték, kékszakállú hercegek foglalkoztatják, máskor krúdys álomalakok, szecessziós lányfigurák töltik be nála a szentek helyét. Ezek jelennek meg romantikus környezetben, kultúrtörténeti reminiszcenciákat idéző romok között. Az ábrázolt helyzetek minden színpadiasságuk ellenére az emberi lét alaphelyzetei, amelyekre a művésznő rendkívül érzékenyen ráérez. A stilizált figurák azonban könnyen átcsúsznak egy opálos fényű, szentimentális álomvilág közegébe, amely hideg és meleg tónusok között váltakozva, hol szürrealista borzongásokat, hol végtelenbe vágyódást áraszt; és a magánélet fontosabb csomópontjait is festői keretbe foglalja.

Legtisztább motívuma az antik torzó *Nyké* győzelemistennő alakjának jelként visszatérő szerepeltetése az optikai jellé redukált, egymás mögé írt arany térsíkok háttere előtt. Konstruktivisztikus, realisztikus, szürrealisztikus elemekből összetett formanyelvét nem sikerült egységessé olvasztania. Műveinek jellegzetes atmoszférája azonban sok megrendelőt vonz és számos szövetségi és hivatalos pályázati díj jelzi sikereit.

NOVEMBER

Megvártam a premiert, az új Csepel Galéria megnyitását, amíg kigyulladtak az új világítótestek fényei. Az egyik szobában *Steiner* Endre, Ausztráliában élő szobrászművész munkái, a másikban a csepeli származású és ma is ott élő és dolgozó neves fiatal grafikusművész, *Lacza* Márta rajzai választódtak ki az ünnepi eseményre.

Jó hírt sietek mondani, nincs is nagyobb öröm, mint — ismerve a minden apró eredményhez vezető rettenetes sok erőfeszítést, kudarcokat, munkát — időben szolgálni visszhanggal, visszajelzéssel. A rossz hírt — mint Örkény *Tóték*-jának postása tette — a legjobb volna megsemmisíteni. Steiner Endre szoborkiállítása csapnivalóan rossz, álkultúra. A katalógusból tudom: a művész évente többször elutazik Tasmániába, hogy az erdőkben és folyókban Huon Pine nevű fákat gyűjtsön. Ennek az ausztrál fafajtának az érdekessége, hogy rendkívül lassan nő, százévenként mindössze 120 millimétert, s a benne levő különleges olaj nemcsak a rothadástól, de a férgektől is megvédi. Steíner — becslések szerint — ezer, de olykor kétezerötszáz esztendős példányokra is rábukkan, amelyeket réges rég kivágtak vagy esetleg maguktól kidőltek.

Az „objet trouvé", a természetben talált tárgy képzőművészeti alkotások módjára való megmutatása modern találmány. Jelzés: lám, a természet milyen rejtélyes esztétikai formákat produkál. Ezek persze nem esztétikai formák, csak belevetítjük a naturába az emberi kultúra által kialakított esztétikai normákat. A szobrászat a természeti formák emberi eszmék szerinti átalakítása, a műalkotás a művészi alkotóenergia és az anyag küzdelme révén keletkezik, akár meghagyjuk az anyag eredeti jellegét, akár átalakítjuk karakterét. Steiner Endre valami hamis középutat választ. A szerves természet e holt maradványait, a kifordult gyökereket kissé felcsiszolja, felpucolja, eltünteti a természet által elkövetett hibákat — „sminkeli kissé a halottat". A „megszépített" facsonkot talapzatra emeli, néha vasabroncsba fogva felfüggeszti, hogy a holt fa, amelyből már a szellemek is elköltöztek, a tőle teljesen idegen, eleven mozgás képzetét keltse. Majd ráakasztja a a könnyen kínálkozó címkéket. *Libegő lebegő, Repülő madár, Fókafióka.* A fa, amelynek a sokezer éves lét vitalitását, életerőt és maradandóságot kellene hirdetnie, nem mond semmit. A tudás ugyanis sokkal mélyebben fekszik, mint ahová a szobrász a természetben és önmagában lehatol.

Aki csak figyelemmel kísérte az újságokban közölt számos munkáját, tudja, hogy *Lacza* Márta rajzainak legnagyobb erénye a kifinomult érzékiség, ahogy a materiális világot, a testeket, a külvárosi környezetet és szereplőit látomásainak egzotikus közegébe vonja és a képein minden részletmegfigyelés egy örömteli, eleven, epikureista élvezetbe olvad. Tanítani kéne ezt a képességet, amely minden vérbeli művészet érzéki alapja, hiszen ugyanabból a forrásból táplálkozik, ahogy a színérzék és a kifinomult vonalkultúra plasztikai árnyaló eszközeinek a birtokában van és ahogy félig hunyt pillájú, félig álmodó nőiességét vállalja. Ahogy az egyik önarcképi fogantatású műve is sugallja, valóban van benne valami „örök Zsuzsánna"-i. Nyugodt, derűs kedélyállapotát azonban valami szkeptikus lemondás is áthatja, a mélyben fekvő összefüggésekről való lemondás és emiatti groteszk önirónia.

Az életet epizódokra bontja. Pillanatfelvételein a nőalakok sokszor csak annyi mozdulatot tesznek, mint amikor az ember egyik oldaláról a másikra fordul, vagy a tükörbe nézve a másik profilja felé fordítja az arcát. Ilyenkor úgy tűnhet, hogy a másik oldal már egy más világ, s ez a létezés olyan gazdag, hogy szinte kimeríthetetlen. Pedig csak kissé önközpontú és szenzualista szemlélet áldozatai vagyunk, amely azonban lehetővé teszi, hogy az ember egyneműnek és birtokolhatónak vélje az egészet. E látszaton csak az változtat, hogy ha a kényes egyensúly felborul, a selyemgubót, az érzékiség Máya-fátylát átszakítja az „alsó" vagy „felső világok" valamelyike viharaival és villámfény világítja be hirtelen a valóság érzékfölötti arcát.

Gyetvai Ágnes

valamennyi területét.

Jogi oltalom

Az ipari formatervezés eredményeinek hasznosításában gazdaságilag nagyon jelentős tényezőt jelenthet *az eredeti alkotások jogi oltalma.* Valójában itt három különböző, egymást bizonyos mértékig átfedő típussal számolhatunk. Az egyik az ipari mintaoltalom, másik a szerzői jogi oltalom és a harmadik a tisztességtelen gazdasági tevékenység tilalmát szolgáló rendelkezések által szavatolt oltalom. A gazdálkodóknak mindenkori természetes törekvése, hogy igyekeznek versenytársaik előnyt teremtő megoldásait — így egyebek közt azok formatervezési alkotásait — átvenni és azokat a saját tevékenységükben hasznosítani. Az oltalom jelentőségét éppen az adja, hogy — hatályának korlátain belül — lehetőséget szavatol a jogosultnak, megakadályozza az oltalom alatt álló megoldásnak a jogosult engedélye nélküli hasznosítását, „lekoppintását". Az pedig már egészen magától értetődő, hogy a jogosult ilyen engedélyt — vagy licencet — csak megfelelő ellenszolgáltatás fejében ad.

A központi gazdaságirányítás az utóbbi években számos intézkedést valósított meg a hazai formatervezési kultúra emelése, a formatervezés gazdasági alkalmazásának szélesítése érdekében. *Eredményeinkkel azonban semmiképpen nem lehetünk elégedettek.* Az ellentmondások feltárásánál a formatervezési képesség hiánya eleve kizárható: nagyon jó szakmai felkészültségű szakemberekkel rendelkezünk, akik megfelelő háttérre támaszkodhatnak. A formatervezők készsége — magyarán érdekeltsége — viszont már sok esetben problematikusabb. Elemzések, tapasztalatok jelzik, hogy *szükségessé vált az alkotói jogaikra, valamint az alkotásaik díjazására vonatkozó szabályozás bizonyos részeinek módosítása, továbbfejlesztése.* Mindamellett *a formatervezés széles körű elterjedésének legfőbb akadályát a gazdálkodók érdekeltségi viszonyaiban kell keresnünk.* Ehhez még az a feltevés is bízvást megkockáztatható, hogy ha egy gazdálkodó maga elegendően érdekelt a formatervezés alkalmazásában, megtalálja annak a módját is, hogy a neki szükséges szakembert kellőképpen érdekeltté tegye, s így ezt az akadályt is elhárítsa a fejlődés útjából.

ismerte a gazdaságot, az érdeklődéssel kapta fel a fejét a hír hallatára. Hogyan sikerült ilyen jó eredményt elérnie a közös gazdaságnak? Hiszen 1976—80 között *a megye 66 gazdasága között a 44. volt.* 1981—83 között a 13. helyre küzdötte fel magát, és az elmúlt három esztendőben az ötödik lett.

Nincs üres istálló

— Mondja el, hogyan csinálták? — kérem az elnököt. — *Mi a sikerük titka?*

Az elnök mielőtt megszólalna, ismét kitekint az ablakon. Arca elégedettséget árul el; nincs most nagyobb öröm szerte az országban, mint ez a kiadós nagy eső. Nagyon várták már a szikkadt földek. Hatására kizöldülnek az őszi vetések és könnyebbé válik a munka.

— Titokról nem beszélhetek, mert nekünk sose volt titkunk. Hacsak ennek a népnek a szorgalmát nem nevezzük annak. De hát ezt nem tartotta eddig sem titokban, *dolgoznak itt az emberek hajnaltól estig. És jó a földünk is. Megfelelő a műszaki felszerelésünk — van elegendő gépünk, és a biológiai háttér is hozzájárul a sikerhez. Mindenütt a korszerű agrotechnikát alkalmazzuk. Mindez együttvéve hozta meg gyümölcsét és nekünk a termelési nagydíjat.*

A gazdaság fő profilja a növénytermesztés. Négyezer hektáron termelnek gabonát, búzát, kukoricát és ősziárpát. Búzából hat tonnát takarítottak be, kukoricából kilenc tonna volt a termésük. És amire az elnök a legbüszkébb: *a háztájinak az egész megyében hire van.*

— *Mifelénk nincs üres istálló kihasználatlan ól, mert mindenki tart sertést, sokan tehenet is. Gazdaságunk 44 millió forint értékben vásárolta fel a háztáji gazdaságok termését a múlt évben. Tagjaink évente 8—9 ezer sertést hizlalnak otthon.*

— És a gazdaság?

— Nálunk is sok a tehén, szűken vagyunk már férőhelyben, de jövőre bővítjük telepeinket.

Ahol minden a tsz

Kopogtatnak. Egy asszony tekintget, hogy leverje lábáról a sarat. Az elnökkel akar beszélni. *Vagy a képviselővel?*

— *Az mindegy* — mondja mosolyogva Varga János. — Amikor még nem voltam képviselő, akkor is ide jöttek, a téesz-irodára, hozzám.

— Mióta elnöke a gazdaságnak?

— Tizennyolc év óta vagyok tsz-elnök. Több szövetkezet működött itt régebben, 1975-ben egyesültek, s azóta az Egyetértés vezetem. Tudja, ez itt nálunk

---

A **Magyar Nemzet** *megkérdezte:*

Mit játszik a Pesti Vigadó?

Szép pár: kellemes, szőke hölgy, *Piros* Ildikó grüberlis mosolyával és jóvágású, elegáns fiatalember, *Lukács* Sándor megnyerő személyében. Ők ketten a *Lamberthier úrnak*, Louis Verneuil színjátékának a szereplői. Ám e kettős mégsem olyan harmonikus, mint első tekintetre látszik. A férfikíváncsiság, a féltékenység hamarosan fényt derít a nő kisebb-nagyobb hazugságaira, hogy azután a füllentéseknél súlyosabb fordulatokról is lehulljon a lepel. E könnyedén szórakoztató „őskrimit" játsszák mostanában a *Pesti Vigadóban*, amelynek *egyre gyarapodó színházi tevékenységéről* kérdeztük *Zoltai* Gusztáv művészeti vezetőt.

— A Pesti Vigadó, amely mint köztudomású, önellátó intézmény, állami támogatás nélkül működik — mondja —, mintegy három éve kapott műsorrendezési jogot. Ezután fejlődhetett ki színházi tevékenységünk. Ami nem is volt olyan egyszerű: nemcsak sikert, hanem bukást is elkönyvelhettünk.

— *Visszatekinthetünk az elt évadok programjára?*

— Az első premierünk a *H szonegy* című *Kertész* Ákos-r volt. Ezt a *Színes pokol, Popp* Péter játéka követte. Az 1983 84-es évadban egy Peter *Shäffe* krimit és egy Neil *Simon*-vígjá kot tűztünk műsorra. A tava szezonban pedig *Csiszár* Im rendezte a *Kopogós römi* cí Donald Coburn-művet, az id ősszel pedig *Huszti* Péter — a a másfél századik előadása kör járó *Az utolsó hősszerelmest* színre vitte — a *Lamberthi* urat állította a kamaraterem szí padára.

— *Ha más színházakkal köz produkciókat is számítjuk, uto sóként mégsem a Verneuil-szí mű került a Vigadó műsorár Hogyan született meg a színhá zakkal az együttműködés?*

— Tavalyi évadunkban a Pé csi Nemzeti Színház itt vendég

GARABUCZY ÁGNES

Ugyancsak fiatal festőnő képeit láthatjuk a Tanács körúti *Mednyánszky-teremben*, Garabuczy Ágnes háromévi munkájának eredményeit. Erőteljes szerkesztési törekvéseivel, tábláinak kubisztikus, sőt néha expresszív elemeivel egyéni úton jár, s egyéni a tradícióválasztása is.

Az anyag nagyobb felén a kék színek dominálnak, később a kék uralma csökken, de mindig megmarad, mint alkotórész. Szentendrét is kéken látja. Kis formátumú tájképek, városrészletek, nagyobb kompozíciós próbálkozások mellett legfőbb stúdiuma az ember. Ez érdekli, az emberi arc, az arckifejezés. S ezt festői, képírói áhitattal tudja megragadni. Nincs portrétizáló ügyeskedés, itt is általánosít, a mindig kissé önarcképet adó arcmásoknál. Nála egy tőről fakad a szimbólikus figura, az akt, vagy a kisfiú arca, de nem merevíti szkémává, illetve meg tud állni annak határán.

A galéria kékes mesterséges világítása — ez nem művészeten kívüli kérdés — sokat ártott az amúgy is kék színhatású képeknek, s ezt a mínuszt nem szabad a művész terhére írnunk. Hallottuk, hogy rövidesen átalakítják a világítóberendezést.

FRANK JÁNOS

Élet és Irod.
1964 április 11

gerősebb az osztályban.

últkor direkt figyeltem — meséli
Nem vettek észre. Szépen jöttek a
A végén az az Ákos fenéken rúgta.
sak néz rá.

a, rúgtad volna vissza.

mondtam neki.

a szőnyegre térdepel. Akkora így,
sfiú.

megtanítlak verekedni.

birkózott a gyerekkel. — A nya-
apd el — mutatja —, így teperd
kát, akkor meg se tud mozdulni.

a az ágyon ült, a gyereket biz-
Ne hagyd magad, szorítsd apád

okszoltak. A kisfiú [illegible] be szorí-
zét, s az apja felsőka[illegible] a vas-
[illegible] Az [illegible] érrel

Deák György: Üzemrész

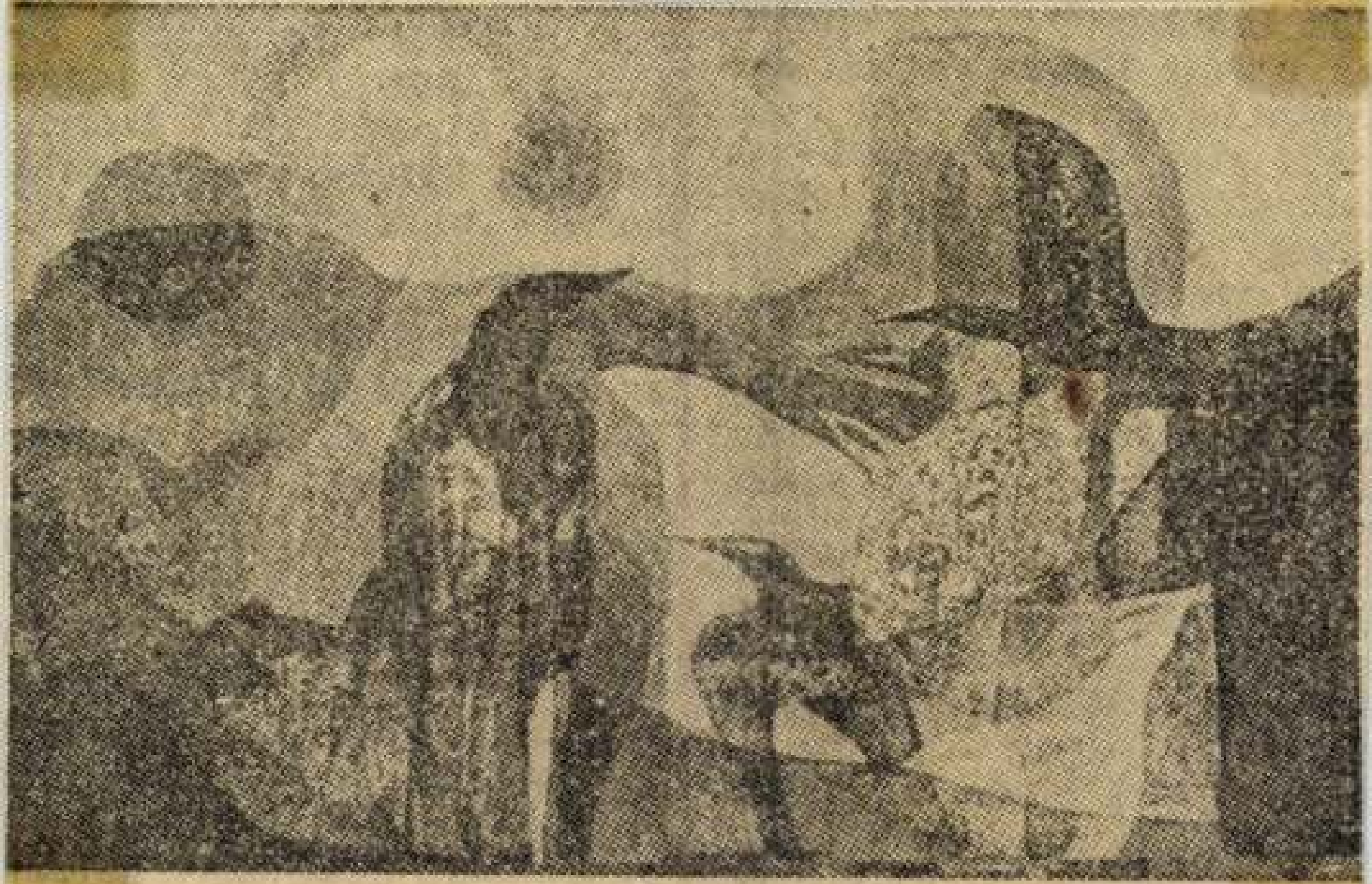

Garabuczy Ágnes: Madársziget

nek fantáziáját megmozgatják az újítási feladattervben szereplő lehetőségek, ám azt, hogy *alig háromnegyed év* leforgása alatt 54 javaslat érkezik hozzánk, álmunkban sem reméltük.

A tavaly augusztusban elkészült és közreadott feladatterv a papír- és filmtekercsek gyártásközbeni *gyorsragasztását* megoldó gépek megszerkesztésére, a *termékleszedés* gépesítésére, s a még használható *emulzió visszanyerésére* hívta fel elsősorban a gyáriak figyelmét. A terv 3. pontja a többi között olyan eljárás kidolgozására írt ki pályázatot, amelynek segítségével javítható a fotópapírok felületi fényessége, sőt a gyártmányok

kérdéseivel foglalkozó kerületi pos országos tanácskozás. *Dr Varga János*, a városi tanács elnöke a vendéglátó szervek nevében köszöntötte a tanácskozás mintegy másfélszáz résztvevőjét.

Ezt követően *Péter János* az országgyűlés alelnöke, a tanácskozás elnöke mondott megnyitó beszédet. Nagyra értékelte azokat a törekvéseket amelyek 1967-ben megteremtették a szocialista hazafiság kérdéseivel foglalkozó országos tanácskozás egri fórumát amelyen korábban évenként 1972 óta pedig kétévenként a szocialista hazafiság ügyéért nagy felelősséget érző és vál

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726
1974 JUL 6
KÉPES ÚJSÁG
Garabuczy Ágnes festőművész
1021

Ember, madarakkal

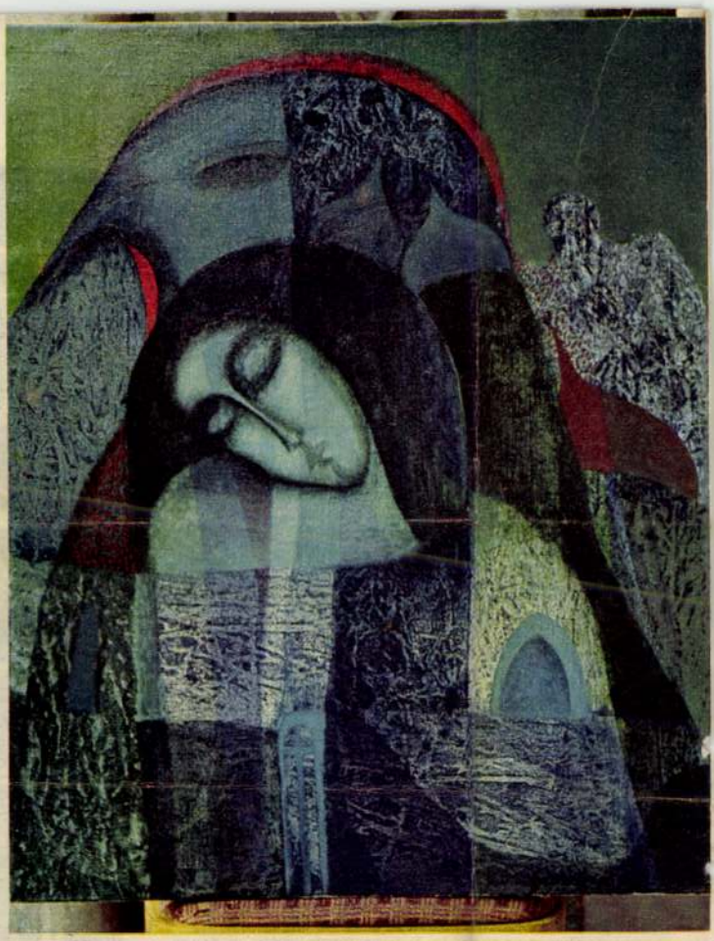

Álom
(Fotó: Karff István)

AZ ÁLMODÓ FESTŐ

„Szeretek álmodozni, a kék égen úszó felhők játékát figyelni, ismeretlen régi városokban bandukolni. Gyakran ábrándozom távoli utazásokról, messzi tengerek végtelenjéről. Képeimen visszavisszatér a kék szín. Ez a kék jelenti számomra a gyermekkor varázsát. Az atom századának félelmetes, rohanó tempójú világában én a lélek csöndjét keresem, a harmóniát és nyugalmat szeretném képeimen kifejezni. Régmúlt századok üzenetét kutatom a régi városokban, a katedrálisok kövei között. Az óceánok időtlen végtelenje a titokzatos jövőt is magában hordozza. A képeimen szereplő tárgyaknak fontos jelentősége van. Madár és hal, ég és víz, bezárt és nyitott kapuk, ablakok; a múlt és jövő jelei számunkra. Legtöbbször eltérek a valóság látott világától és az általam teremtett, jelképekből épített képzeletbeli térbe helyezem a tárgyakat, embereket.

Hitem: jól csak a szívével lát az ember. Ami igazán lényeges, az a szemnek láthatatlan . . ."

Garabuczy Ágnes festőművész vall magáról így. A Viharsarokból, Vésztőről került fel a fővárosba. Elvégezte a Képzőművészeti Főiskolát, Pór Bertalan tanítványaként.

Garabuczy Ágnest művészi stílusa a modern figuratív festőművészek közé sorolja. Izig-vérig a XX. század művésze. Valamennyi festménye ünnepélyes benyomást tesz, különleges sugárzásával. Alakjainak arca, tekintete érzelmet és értelmet egyszerre sugároz. A figurák tekintetéből embersorsok olvashatók ki. Chagall, Klee hatott rá leginkább, s mellettük életreszóló erővel az orosz ikonok emberséges áhítata.

Nem véletlenül viszi nézőit a művész az ébrenlét és az álom közös mezsgyéjére, s nem ismerhető városrészletekkel, csak azok ikonszerű jeleivel idézi fel Szentendre, Sopron vagy éppen egy nem létező meseváros emlékét. Régi kapuk és tornyok, világító falak és lomha domboldalak suhanó angyalalakok sejtelmes figuráival ötvöződnek.

Szereti a rokon színeket, a zöldet, kéket, szürkét, s ezekhez mostanában aranybarnát, okkert ad, melegebbé téve így kompozícióit.

Festményei megtalálhatók a Magyar Nemzeti Galériában, a Művelődésügyi Minisztériumban, a Honvédelmi Minisztériumban. Magángyűjteményekben: Svájcban, Bécsben, Párizsban, Svédországban, az Egyesült Államokban, Moszkvában, Brazíliában, Japánban és Egyiptomban.

Béla Vali

szél

tam, zsebre dugtam és szaladtam Jancsi után, mintha a csúzliért kergetném, hogy én próbálhassam ki elsőnek.

— Elröpülnek, vigyázz! — szólt hátra Jancsi, amikor a kerítésnél utolértem, ahol apró köveket keresett, csúzliba valót. S mintha magam is követ keresnék, a kertsas tövében egy kis mélyedést kapartam, belerejtettem a kést és ráhúztam ujjaimmal a földet. Még a füvet is odahajtogattam, nehogy árulója legyen a friss föld az én tolvajlásomnak.

Apám akkor már káromkodott, hogy ez a szófogadatlan kölyök hová a pokol fenekére mehetett, ha egyszer itt volt, mint ahogyan anyám mondta; én csak Jancsit néztem, aki célzott és lőtt, a verebek meg felröppentek és elszálltak.

— Láttad, majdnem eltaláltam — mondta, s a következő pillanatban, mintha éppen akkor jutott volna eszébe, elkezdte tapogatni a zsebeit. És már szaladt is vissza, ahol az előbb ült. Nem láttad, itt hagytam?

— Mit? — kérdeztem ártatlanul.

— A késemet... Belencsák-kés volt, nem láttad?

— Nem is figyeltem... Nem a zsebedbe tetted?

Kiforgatta a zsebeit, de hiába.

És elkezdtük keresni a kést. Nagy területet kerítettünk be, még onnanról is, ahol Jancsi egyáltalán nem járt, mintha csak

MIHALIK ISTVÁN linómetszete

ODEON Magyarország egyik legnagyobb és legrészletesebb filmes adatbázisa
JÓ KÉPET VÁGUNK HOZZÁD!

A HÉT M

Megt

SZAKMAI PARTNEREINK

Ernst Múzeum

Rivetti ékszerüzlete

Fehér László restaurátor

HÍREK

november

Álmok az emlékek kútjából - Garabuczy Ágnes festőművész kiállítása
2004. nov. 8. hétfő

Álomvilágba csöppentünk a Visual Art Atrium Hotelgalériájában. A hely miliője, a csendes, halk elegancia rímel a líra festészetéről ismert világhírű művésznő festményeinek hangulatával. Remek választás volt. Ebben a halk világban erőteljesebben nyílnak meg Ágnes személyes vallomást idéző képei, amelyeken múltunk és jelenünk rejtélyeit kutatja.

Festményei az érzelem és az értelem világán át, több rétegű álomképként hatnak a nézőkre. Mitológiai alapokból táplálkozó műveiben az ókori kultúra ideáljai elegyednek, az olasz reneszánsz nőalakjaival, akik arcuk varázsával megragadnak minket, ahogy idealizált nőalakként tekintenek a messzeségbe, fürkészően keresnek valamit a múltban. Egy-egy boltív, épületrom, térben is álomszerű víziója, amelynek pasztell-kékjében mindig felsejlik egy kis zöldeskék, sárga vagy barna szín, szivaccsal, ronggyal repedeztetve meg a síkok felületét, az épületek falát, mint egy omladozó vakolatot, amelyet mégis szépnek álmodunk
Minden képén hangsúlyos számára a madár, mint motívum. Garabuczynál ezek az alapmotívumok, azonban mást hordoznak. A madár szinte párja a nőalaknak A női lélek, a harmónia vetülete. Szomorkás, álmodozó és állandó, mint a Nő maga, aki a Teremtés óta az életet, az érzelmeket, a vágyakat, a szépséget szimbolizálja. Ezért mások az ő madarai. Egy női lélekkel ábrázolt világ az övé, egy igazi festőművésznő lírai víziói.
Az általa megálmodott képeken a kék szín összes tónusát használja, és ezt a komplementer sárgák hangsúlyozzák vagy ellenpontozzák műveiben. Ritkán használ harsány színeket mert az ő képzeletvilága igényli a pasztellszínek lágyságát.

Festményeiben a Proust-i eltűnt időt keresi, az álmok talaján előhívja képzeletéből és megmutatja vízióit, vászonra festve őket. Rabul ejtve és elvarázsolva a nézőket az értelem és az érzelem síkján.

"...Egy kaput szeretnék feltárni az idő rétegeinek jelképes kapuját, ahová beléphet a néző - egy különös, mitikus, titkokat rejtő emlék és álomtöredékből szőtt világba, ahol a színek muzsikája öleli át..."
Garabuczy Ágnes

KÖRÖZÖ

Belép

RÉGI MA

PARTNER

MIE

Suzu

Kalei

Vajda/ArtNet

A kiállítás helyszíne: Visual Art Atriumhotel - Bp. V. Roosvelt tér 2.
A tárlat megtekinthető: 2004. november 5. - december 2.

Kép: Tűnő idő

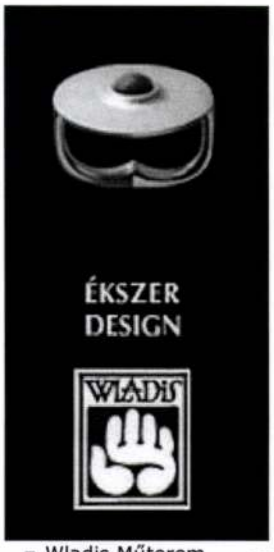

Wladis Műterem Galéria

Nánay Szilamér

VirtuArtNet

ATELIERS PRO ARTS

Ateliers Pro Arts

voxart

FARADAY AGNES

GARABUCZY Ágnes - festő

Sorsom megáldott a jó szerencsével

Gondolatok Garabuczy Ágnes festőművész otthonában

Vésztőn gyakran emlegetik még Garabuczy tanító urat, aki évtizedeken át, fáradhatatlan szorgalommal kalauzolta diájait a szépség és a tudás birodalmában. S az idős emberek közt vannak olyanok is, akik tanúi voltak, amint a tanító bácsi kinn az iskola kertjében, a barackfa árnyékában rajzol, mellette pedig kislánya, Ágica lesi el apukájától a piktorkodás mesterfogásait. A cserfes kislányból időközben ismert festőművész lett, aki ma is örömmel idézi a hajdani nyarak barackillatú hangulatát.

— Apukám ültette azt a gönyörű fát, ott a kertünkben — mondja Garabuczy Ágnes. — Házunk előtt darált el a kisvonat, amely Csabára vitte az embereket, mi pedig kinn ültünk a kertben, rajztáblával a kezünkben, és megpróbáltuk papírra rögzíteni a természet csodáit. Látszólag így kezdődött az én festőművészi pályafutásom. Valójában sokkal mélyebbek a gyökerek, hiszen már nagyapám is templomi székeket faragott, díszített Nagyvárad közelében. Génjeimmel hoztam a képzőművészet iránti vonzalmaimat. Amikor pedig megszülettem — otthon, háznál volt a nagy esemény, Zsófi néni volt a bába —, nővérkém a szomszéd szobában mintha madarak csiripelését hallotta volna. A libegés, a madarak tisztasága azóta is végigkíséri életemet. Pályám is olyan természetes ívben haladt, mint fenn a magasban a darvak vonulása.

— Túl a fényes szellők időszakán, milyen volt egy falusi kislány útja a művészetek felé?

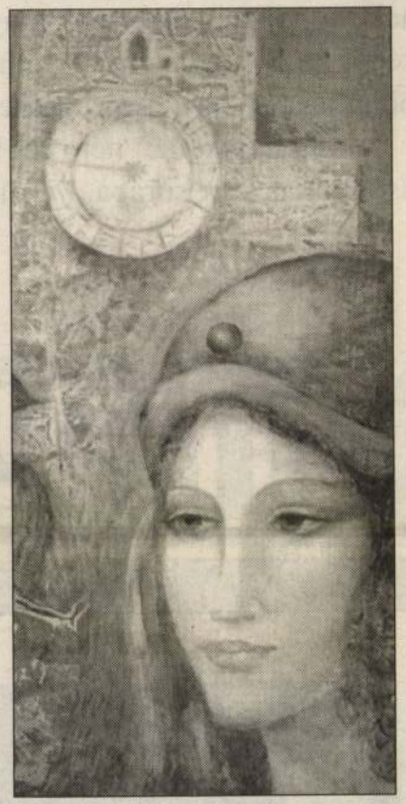

Reneszánsz emlék (40x20, olaj)

Apukám akkor már igazgató-tanító volt, s érkezett hozzá egy körlevél, amely a budapesti művészeti gimnáziumot hirdette. Miért ne próbálná meg Ágica, aki annyira szeret rajzolni? — gondolta édesapám, és már küldte is a jelentkezési lapot. Felvettek, s a második évet már a fővárosban kezdtem. A Képzőművészeti Főiskolára is azonnal felvettek, ahol mindjárt az első héten megismerkedtem egy csinos fiúval. Nagyon büszke voltam, hogy gólya létemre nekem egy hatodéves „csapja a tam, tanárom, Poór Berci bácsi meg is jegyezte: „ha magának babája lesz, akkor abbahagyja a tanulást". Nem hagytam abba! Nekem mindig erőt ad, ha valamit bizonyítanom kell. Ezt az ősi energiát is otthonról hozhattam. És persze sokat segített, hogy férjem, Tóth László szintén festőművész, vele mindent meg lehet beszélni.

— Nem zavarja a mindennapokat, ha két dudás muzsikál egy műteremben?

— Csak hálát adhatok az Istennek, hogy így történt. Laci a társam, segítőm, mesterem. Már a kezdet kezdetén „felosztottuk" egymás közt a színeket. Megkérdezte, milyen színben akarok dolgozni: kékben, vörösben? A kék, a kék, a kék! — kiáltottam. Számomra a kék mindig a békét, nyugalmat, a végtelent jelenti. Lacihoz illőbb a férfias mélybarna s a vörös, mely erős drámaiságot hordoz. Ő töprengőbb alkat, rejtőzködőbb. Nekem kell a visszajelzés, a tudat, hogy az emberek igénylik a műveimet. Ezért is szerepeltem sok kiállításon, mindjárt a főiskola elvégzése után.

— Pályakezdő évei óta miként változtak a művei?

— Lehet, hogy kezdetben sötétebbek, darabosabbak voltak a képeim. Ám a belső világom semmit se változott. Miként kezdetben, ma is a csodálatos emberi létről akarok beszélni, az örömről és szenvedésről, s arról, hogy élni mindig érdemes. Számomra legnagyobb boldogság, ha szépséget, szeretetet, örömöt sugároznak a festményeim, s ha egy kicsit gazdagabbá, harmonikusabbá tudom varázsolni még a sivárnak tűnő, zaklatott hétköznapokat is. Így aztán a reneszánsz kor tobzódó világából elindulva, oda vissza-visszatérve járom a magam útját. És boldog vagyok, mert amit elértem, a magam erejéből értem el, mindenért én dolgoztam meg.

— Mi szükséges manapság, hogy

hetség, nem a magam érdeme. Szorgalmat és világra való nyitottságot, női-asszonyi derűt már nekem kellett adnom. Sorsom pedig megáldott a jó szerencsével, amely, mint a mesében, egy öregapó képében jelent meg. „Jött az öregember, és azt mondta", hogy meglátta képeimet a Mednyánszky Galériában, megtetszettek neki, és küld belőlük Amerikába. Ottan engem „felfedeztek", és 1968-ban egy nagy washingtoni kiállításon álomszép sikerem volt. Méltató újságcikkek, szereplés a rádióban és televízióban, később pedig a művészeti múzeum is vásárolt tőlem. Mint a „vasfüggöny" mögül jött, kelet-európai művészről, az egyik egyetem professzora még videofilmet is készített rólam, s később megtudtam, hogy diákjai vizsgáztak is belőlem... Jót mulattam a dolgon. Az Amerika Hangja rádió is készített műsort velem.

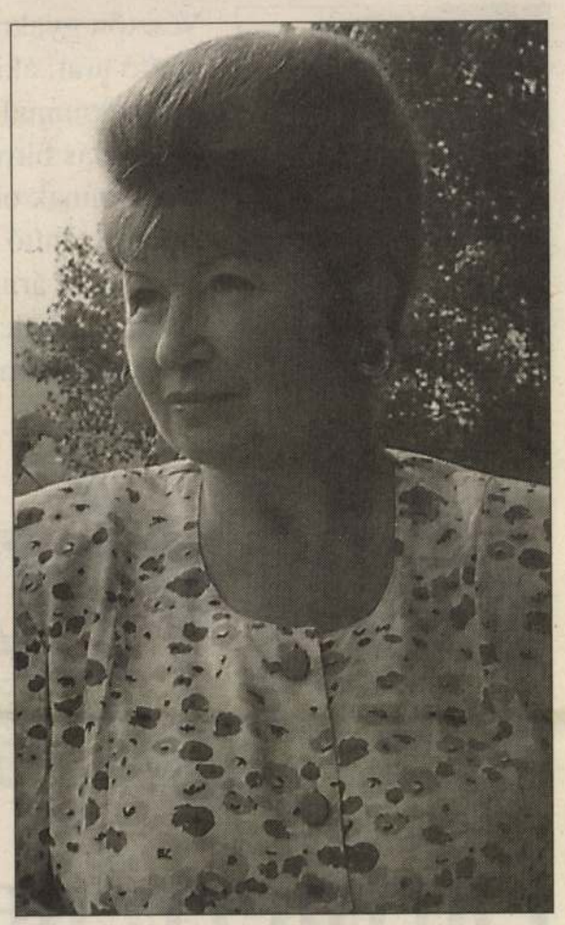

„Vésztőn voltam általános iskolás, majd Békésre kerültem..."

— Idehaza a fogadtatás kevésbé lehetett mulatságos.

— Egy darabig kizsűrizgettek, de különösebb pofonokat nem kaptam az élettől. A művésznek az a dolga, hogy alkosson, a többi nem rajta múlik. Ezt teszem manapság is, amikor megszűntek az állami megrendelések. Magángalériák sokasága nyílt, ahol kizárólag üzleti alapon mérik az értéket. Soha nem vártam, hogy az állam tartson el, s ha képeimmel örömöt tudok szerezni az embereknek, akkor e felzaklatott világban is reménykedem, hogy lesz igény egy kis nyugalomra, békére, amiről munkáim hírt adnak. Örülök, hogy festményeim eljutottak a

ra, amikor például még a kezdetekkor, Szeghalmon volt kiállításom, és sorra jöttek hozzám az emberek, s kérdezték: nem a Garabuczy tanár úr lánya tetszik lenni? Meséltem nekik Párizsról és Olaszországról, s ők hallgattak, mintha helyettük is járnám a távoli tájakat. Máskor pedig a csepeli galériában rendezett kiállításomon ért a nagy meglepetés: egy zsúfolt busszal érkeztek a földik, Vésztőről. Édesapám tanítványai, meg az osztálytársaim, ismerősök. Ahogy mondani szokták: szem nem maradt szárazon. Ezek azok a pil-

ért élni és dolgozni ér-

Sorsom megáldott a jó szerencsével

Vésztőn gyakran emlegetik még Garabuczy tanító urat, aki évtizedeken át, fáradhatatlan szorgalommal kalauzolta diákjait a szépség és a tudás birodalmában. S az idős emberek közt vannak olyanok is, akik tanúi voltak, amint a tanító bácsi kinn az iskola kertjében, a barackfa árnyékában rajzol, mellette pedig kislánya, Ágica lesi el apukájától a piktorkodás mesterfogásait. (6. oldal)

Kísértetek egy repülőgépjáraton

Ha szellemekről hallunk vagy olvasunk, óhatatlanul ódon várkastélyok és öreg romos épületek jutnak eszünkbe. Az, hogy kísértetek egy repülőgép fedélzetén bukkanjanak fel, mindennek mondható, csak szokványosnak nem. A tény, hogy megjelenésük mindig egy kialakulóban lévő hibára figyelmeztetett, már egyáltalán nem fér bele a kísértethistóriák sorába. (7. oldal)

Hétvégi Hírlap-magazin

1998. január 17–18., szombat–vasárnap

Partnert, de hol és milyen áron?

Talán sehol nincs pontos adat arról: hány magányos él az országban. Csak az újságok hirdetési rovataiból lehet kikövetkeztetni, hogy milyen sokan keresik a párjukat. No, és persze mostanában partnerközvetítő irodák sokasága nyílik, hogy így vagy úgy, ki

KATALÓGUSTERV ÉS FOTÓ: TÓTH LAJOS

Felelős kiadó: Köteles István 83.1225 GENERÁLART Dorogi Nyomda

1936-ban születtem Vésztőn. Tanulmányaimat a budapesti Művészeti Gimnáziumban és a Képzőművészeti Főiskolán végeztem. 1960-ban kaptam diplomát, Pór Bertalan növendékeként.

Egyéni kiállításaim: 1961 Georgiu Dej Hajógyár Budapest, 1961 Fiatal Művészek Klubja, 1964 Mednyánszky Terem, 1966 Vésztő, Szeghalom, Békéscsaba, 1967 Ferencvárosi Pincetárlat, 1968 Washington Agra Gallery, 1971 Miskolci Galéria, TV Galéria, 1972 Strassbourg, Balassagyarmat, 1973 Győr Képcsarnok, 1974 Tokió, 1975 Miskolc Szőnyi István Terem, Tokió, 1976 Műcsarnok, Milánó, Párizs, Tokió, 1977 Debrecen Medgyessy Terem, London, 1980 Veszprém Dési Huber Terem, Amszterdam.

1973-ban egy murális pályázat I. díját nyertem, Pécs házasságkötő termének pannóját készítettem. 1974 Honvédségi kiállításon KISZ külön díját, 1975 Honvédelmi Minisztérium II. díját, 1981 és 1982 Honvédelmi Minisztérium III. díját nyertem. 1974 Képzőművészeti Alap fődíja (Nagymaros), 1979 Dunakanyar díj (Nagymaros), 1980 Dunakanyar díj (Esztergom).

Képeim vannak a Magyar Nemzeti Galéria, a Honvédelmi Minisztérium, a Kulturális Minisztérium és a Hódmezővásárhelyi Múzeum tulajdonában.

Garabuczy Ágnes

GARABUCZY

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT GARABUCZY ÁGNES FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁNAK ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA 1983. SZEPTEMBER 29-ÉN CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA. MEGNYITJA: SZABÓ ZSOLT A MAGYAR RÁDIÓ PÉCSI STÚDIÓJÁNAK MUNKATÁRSA. MEGTEKINTHETŐ: 1983. SZEPTEMBER 29 - OKTÓBER 13. FERENCZY TEREM PÉCS, KOSSUTH LAJOS UTCA 29-31.

M.D.K.

Garabrecz Ágnes
festő

A ferencvárosi pincetárlaton
volt kiállítása.

Losonci Miklós: Novák András
Művészet, 1968. április – 42 lap.

Garabrant Ágnes
festő

M.D.4

Nem vett részt a tárlaton.

D. Fehér Zsuzsa: A XX. Magyar képzőművészeti kiállítás
Művészet, 1965. november – 28 lap

MDK

Garabuczy Ágnes

Kiállitási hir

Esti Hirlap 1967 dec.13.

Garabuczy Ágnes, festő MDK

A Mednyánszky Teremben állított ki.

Művei érdeklődést keltenek. Szép munkák a szovjetúnióbeli tanulmány-útján készült képek.

A Könyöklő c. kép. Repr. 2.

G. M.: Tehetséges, fiatal képzőművész

ESTI HIRLAP, bp. 1964. ápr. 1.

Garabuczy Ágnes
festő

M.D.K.

Tóth László festő felesége. Jelenleg Washingtonban van a művésznőnek tárlata, akol szemelyesen is részt jest a bemutatón.

Bolgár Kalman b program és a meg kulósuts kitolitt 1969 aug 28 lap

MDK

Garabuczy Ágnes festő

olajfestmények:

Hegedüs

Anyaság

Erdőben

Garabuczy Á. kiáll. Hednyánszky Teren 1964.máre.

architektur in unseren Tagen
tscher und russischer Zusamm

Vortrag, gehalten im Ja
der Ungarischen Ethnographis
sprüngliche ausführliche Ti
Vortrages genauer aus, es h
der ungarischen Volksarchit
schutz in Ungarn in Verbind
Umwandlung und Umorganisier
1. In der Einleitung die
eine Übersicht über die Ges
dem Gebiete der Volksarchit

Garaburai Ágnes
festő

M.D.K.

Részt vett a kiállításon.

Földes: Jegyzetek a IX. ről
Nők Lapja, 1962 május 12—8 lap

M.D.K.

Garabuczi Ágnes
festő

Méltatás.

Földes: Jegyzetek a Kilencedikről
Nők Lapja, 1982. május 12–8 lap.

MDK.

Garabuczy Ágnes

Kiállitási hiradás

Szocialista Müvészetért 1966 jul.

MDK.

Garabuczy Ágnes

Kiállítási hirdás

Szocialista Művészetért 1966 jul.

Garabuczy Ágnes

Kiállítása nyílt a
Miskolci Galériában

Északmagyarország 1971 január 14
4. old.

Garabuczy Ágnes

2

1936-ban a Bélés

megyei Vérstón született

Ésszakmagyarország 1971 január 14
4. old.

Garabuczy Ágnes

3

Pór Bertalan növendéke volt
a Képzőművészeti Főiskolán, ahol
1960-ban végzett.

Esti magyarország 1971 január 14
4. old.

Garabuczy Ágnes 4

1964-ben önöllé Ziallitása

volt a Medvyánszky terembe

Erzsébetmagyarország 1971 január 14.

4. old.

Garabuczy Ágnes 5

1968-ban Washingtonban

az Agata Galleryben volt

Kiállítása

Érzelmapparország 1971 január 14

4. old

Garabuczy Ágnes 6

Jušt Franciaországban,

Olaszországban, Romániában, Szovjetunió-
ban, Ausztriában

Északnagyarország 1971 január 14
4. old.

Garabuczy Ágnes 7

„Pierrot"

„Ózy harlequin" c. lepci

emlétve

Évakmagyarország 1971 január 14

4. old.

Garabuczy Ágnes 8

„Lány város előtt I-II-III."

„Szentendrei árnyak"

„Napváros" c. Tépei emlékve

Északmagyarország 1971 január 14

4. old.

Garabuczy Ágnes

9

„A zöld angyal.. elhagyja a katedrálist" c. Tejse emlékve

Ezakmagyarország 1971 január 14
4. old.

Garabuczy Ágnes 13

„Madárárus"

„Hegedűvirág" c. Tépei emlékre

Évalmagyarország 1971, január 14
4. old.

Garabuczy Ágnes

12

„Zagorski emlék"

„Lány és ikon" c. képei emlékve

Érsakmagyarország 1971 január 14
4. old.

Garabuczy Ágnes

11

„Nádas"

„A város Zajtúja"

„Dunakanyar" c. Zejtei említve

Ésszakmagyarország 1971 január 14 n. old.

Garabuczy Ágnes 10

„Kupolák"

„Szillyedő Tévek" c. Tépei

emlékve

Esztergomszorszag 1971 január 14

4. old.

6

Garabuczy Ágnes

„Ikonakt"

„Madárárus" c. lepsi emlékve

Napjaink 1971 február 4.old.

Garabuczy Ágnes

5

„Alvó falu"

„Arvíz" c. művei ankétre

Napjaink 1971 február 4.old.

4

Garabuczy Ágnes

Nagymarosi este

„Kotlós templom" c. művei

említve

Napjaink 1971 február 4.old.

3

Garabuczy Ágnes

„Naplapu"

„Varos Zapuja" c. mnoci emlitoe

Napjaink 1971 február 4.old.

2

Garabuczy Ágnes

„Ébredő falu"
„Kis Zuporgó" a mivel
említve

Napjaink 1971 február 4.old.

7

Garabuczy Ágnes

„Lány város előtt II."

„Öreg harlequin 1966" c. művei említve

Napjaink 1971 február 4.old.

Garabuczy Ágnes

8

„Cirkuszoilag" 1970

„Kényszer" a minőei

emlékve

Napjaink 1971 február 4.old.

MK

Garabuczy Ágnes

Kiállitási hir

Népszabadság 1967 dec.1.

MIK.

Garabuczy Ágnes

Kiállitási hir

Vigilia 1967 juli.

Garabuczy Ágnes

Festőművész kiállítása. Bp IX. Mester u. 5. –
Ism. H. Gy. Magyar Nemzet, 1967. dec. 15.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1970. 1-2. sz. 68-107. l./

90. l.

Garabuczy Ágnes

Egyéni kiállítása volt a Medgyaszay-teremben.

B.S.: A Medgyaszay-terem; Műgyűjtő, 1970.1.sz., 4.l.

Garabuczy Ágnes

Közölt müve fehete-fehér reprodukció: „Leóny és ikon."

„Művészet", folyóirat, Budapest, 1968 márc.

3. p.

43 l.

Garabuczy Ágnes

festőművész

az Aqua nálló Téprőműveneti alkotásaiból

Tadai Hirlap
1984 04. 17

MDK

Garabuczy Ágnes festő

olajfestmények:

Pantomim játékos

Kisfiu

Fiufej

Garabuczy Á. kiáll. Mednyánszky terem
1964.márc.

es für ausgeschlossen, dass
wandernde Sänger beteiligt
als die Entstehungszeit der
de des XIII. zum XIV. Jahrh
mittels Erwägungen folgende
liche Fixierung der Ballade
dieser Dichtung gesetzt wer
gen in ihre Blütezeit falle
zweitens: indem er sich auf
ren Forschungen beruft, sag
zösischen Balladen im XIV.
kommen sind, also früher er
bezeichnet so die Jahrhunde

MDK

Garabuczy Ágnes festő

olajfestmények:

Leány reprodukcióval

Magdolna

Néger maszk

Garabuczy Á. kiáll. Mednyánszky terem
1964.márc.

terials,-in grossem Masse b

5. Die Frage der Gründun
Freilichtmuseums-periodisch
schon am Ende des vorigen J
Augenblicklich existieren s
städten(Veszprem und Balass
eines dritten, dessen Funda
laegerszeg)- ist im Entsteh
in Budapest zu gründenden e
museum, sind nur Pläne und V
auf dem Treffen der Arbeits
schen Ethnographischen Muse
tiert und verbessert wurde

MDK

Garabuczy Ágnes festő

olajfestmények:

Barátnők

Könyöklő

Női portré

Garabuczy Á. kiáll. Mednyánszky terem
1964.márc.

MMK

Csarabuczy Ágnes festő

olajfestmények:

Freskóterv

Csnélet

Táj, kékben

Csarabuczy Á. kiáll. Hednyánszky Terem 1964.márc.

volksmässigen Baudenkmäler.
folge der Änderung der land
ergeben haben.

3. Folgende Institutione
der voksmässigen Architektu
phische Fakultät der Univer
kultäten, die sich mit Bau
schäftigen, nehmen mit ihre
an dieser Arbeit; das Ethn
gen sammelt sowohl Angaben
stellt aus.

4. Mit dem Schutz volks
gann man erst nach der Bef

Garabuczy Ágnes festő M.D.K.

Kiállitása a Medgyászky-teremben

Hirek.

Pest megyei Hirlap 1964. március 26. 5.1.

Gavalucz y Ágnes, festő

M Dk

Márc. 28-án kiállítása nyílik a Medvyánszky Teremben.

— : Kulturális hírek

9

NÉPSZ. BADSÁG, Bp. 1964. márc. 27.

Garabuczy Ágnes festő M.N.K.

Kiállitása márc. 28-án nyilik a Mednyánszky-teremben

Napló

Magyar Nemzet 1964. március 26. 4.l.

1

SARABUCZI Ágnes

M.D.K.

Szentendre

a ferencvárosiak kiállitásán

/ s.m./Kerületi kiállitások Budapesten

Magyar Nemzet 1961. december 6.4.1.

Garabonczi Ágnes, festő

MDK

Kiállítása nyílt a Fiatal Művészek Klubjában.

– : Ma hallottuk

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. jún. 25.

Garabuczy Ágnes, festő 7 Dk

A Dej-Hajógár Kultúrotthonában nyílt meg tárlata. Alig egy éve végezte a főiskolát a művésznő.

Hakászok c. diplomamunkája (két változatban!), Siratók c. festménye, Rakodó munkások c. figurális kompozíciója mutatják, hogy tehetséges.

Péter Imre: Jegyzetek kiállításokról 9. p

Bp. 1961. máj. 19.

NÉPSZABADSÁG

Garabuczi Ágnes

Kiállítása nyílik a ferencvárosi pincetárlat helyrégében

Nyomva 1967 XI. 12 7 oldal

MDK

Garabuczy Ágnes

Pantomimos, o.

Fiatalok Studiója 1966. Ernst Múz.

MDK

Garabuczy Ágnes

Lány gitárral, o.

Studió 67. Fiatal képzőm. kiáll. Ernst Muz.1967.

Garaczy Ágnes
grafikus

Ferde vonallal elválasztottam
a földi és égi kontrasztokat
mutatja meg.

Vidos Zoltán: A "Studio 70" -
Művészet, 1970.november - 34.lap

Garabuczy Ágnes M.D.K.

Müvei a Fiatal Müvészek Studiójának kiállitásán

Meditáció, Találkozás

Tasnádi Attila: Kiállitási jegyzetek

Kortás 1965. márc.

Gerasimczyk Agnes

M.D.K.

Garabuczy Ágnes

Kupográ olaj 100 x 75 cm
Kontrastol " 110 x 65 "

Studió '70. Ernst Múzeum Bp. 1970. Kiáll. kat.
Ber.: Bereczky Lóránd

Garabuczy Ágnes
festő

M.D.Y

„Lány gitárral" ciniü műve
szerepel a tárlaton.

Fölhy János: Studió 67.
Művészet, 1967. okkóber – 42 kep.

Garabuczi Ágnes MDK

Fiufej, olf.

Parasztfej, olf.

Mücsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

GADABUCZY Ágnes

MEGHÍVÓ

Tisztelettel meghívjuk Önt és Kedves Családját, a

BUDAPEST KONGRESSZUSI KÖZPONTBA

(Budapest, XII.ker.,Jagelló u.1-3.)

ORSZÁGOS FESTMÉNY-KIÁLLÍTÁSRA-VÁSÁRRA

november 13-án, 11-18 óráig (szombat)
november 14-én, 10-17 óráig (vasárnap)

A rendezvényen több, mint száz zsűrizett alkotás látható.
(Garabuczy Ágnes, Vinczellér Imre, Fassel-L'ousa Ferenc ...)

Kamatmentes részlet!

Készpénzes vásárlás esetén kedvezmény!

ART STÚDIÓ GALÉRIA

Tisztelettel: Pfitzner Tibor Simon
Tel.: 06 30 946-0959

Garabuczy Ágnes: A varázsló kertje

ART STÚDIÓ GALÉRIA

Garabuczy Ágnes MDK

Meditáció, olf.

Találkozás, olf.

Ernst Muzeum 1964. Fiatalok Képzőm. V. kiáll.

Garabuczy Ágnes

Szerepelt a „Studió" 64 tiszatáj

Tiszatáj, 1965, 4 sz., 304 o.

Garabuczi Hágnes

Anya gyermekkel
olaj 85 x 58

Dolgozó emberek között
képzőművészeti kiállítás
Ernst Múzeum 1968.

Garabuczi Ágnes

Anya gyermekével
olaj 85×58

Dolgozó emberek között képzőmű-
kiáll. Ernst múzeum 1968. Jan-

Gasabuczy Àgnes festő

Szörzyben emlitet mü: Pantominnos

/A „Studio 66" kiállitásról/

Zalai Miklós 1966 máj. 8

MDK

Garabuczi Ágnes

Rakodómunkások, of.

Takarmánycséplés, of.

Dolgozó emberek között - kiáll. Ernst Muz.
1960.nov.

M.D.K.

Garabucci Ágnes
festő

„Godavaros"-a szerepel a
„tailaton".

Vidos Zoltán: A Fiatal Képzőművészek ...
Művészet, 1969. október – 21 lap.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

M.D.

Gaszabuczi Ágnes
festő-

Mágikus ígszakája a vibegtól
bizonyos elvonathoztatást jelez.

Vidos Zoltán, A Fiatal Képzőmüvészek
Müvészet 1969 okt.19. lap

Garabuczy Á., festő

– munkája a Stúdió 67 c. kiállításon

Ujvári Béla; Stúdió 67
Magyar Ifjúság, 1967. V. 20.

Garabuczi Ágnes, festő

- művei az Ernst Múzeumban a Dolgozó emberek között c. kiállításon. Reális emberábrázolás

Újvári Béla: Szándék és tett
Magyar Ifjúság, 1968. II. 9. 9. l.

MŰK

Garabuczy Ágnes

Meditáció, of.

Találkozás, of.

Studio 64. - Fiatal képzőművészek V.kiáll. Ernst Múz. 1964. dec. 8 o.

Garabuczy Ágnes

Szerepelt a Studio 64 kiállításán.

Zalai Hírlap 1964. dec. 20.

MDK

Garabuczi Ágnes

Barkácsolók, of.

Boldog gyermekévek ... kiáll. Műes. 1961.

Garabuczy Ágnes

Részt vett a fiatal képzőművészek "Studió 67" tárlatán az Ernst Muzeumban "Lány gitárral" c művével.

Vigilia 1967. VII. 492.l.

MDK

Szarabriczi Ágnes, festő

Anya gyermekkel c. képe az

Ernst Múzeumban látható.

T. Á.: Dolgozó emberek között 7

Népszabadság, Bp. 1968. jan. 26.

MDK

Garabuczy Ágnes, festő

Dec. 2-án nyílik meg tárlata
a Ferencvárosban. (Pincetárlat)

— : Kis híradó

2

ESTI HIRLAP, Bp., 1967. dec. 1.

MDK

Garabuczy Ágnes, festő

Gyűjteményes kiállítása a ferencvárosi Pincetárlaton látható.

– : Kulturális hírek 7

Népszabadság, Bp. 1967. dec. 1.

MDK

Garabuczy Ágnes

Kiállitási hir

Szocialista Müvészetért 1968 jan.

MDK

Garabuczy Ágnes

Kiállitási hir

Müvészet 1967 dec.p.47.

MD.4

Garabuczy Ágnes
festő

A Ferencvárosi Pincetárlat helyiségében rendezett tárlatot.

Kiállítások: 1967. november-december

Művészet, 1967. december - 47 kap

MDK

Szabolcsy Ágnes, fest.

A Mester utcai pincetárlaton
állít ki.

– A nap programjából
– kiállítások

2

ESTI HIRLAP Bp., 1967. dec. 13.

Garabuczi Ágnes MDK

Barkácsolók, olf.

Mücsarnok 1961 Boldog gyermekévek kiáll.

Garabuczi Ágnes, festő

7 Ok

A Műcsarnok boldog gyermekévek c. tárlatának egyik kiállítója.

Péter Imre: Jegyzetek kiállításokról 9. l

NÉPSZABADSÁG, bn. 1961. júl. 5.

NÉPSZABADSÁG

MDK

Garabuczy Ágnes

Erdőben, o.

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Muz.
1964. máj.

MDK

Garabuczi Ágnes

Anya gyermekkel, o.

Dolgozó emberek között képzőm. kiáll.

Ernst Muz. 1968. jan.

Garabuczi Ágnes, festő 7 04

A Gheorghiu-Dej Hajógyár klubjában
bárlatot rendeztek képeitől.

–: Hír 10.l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. máj. 6.

Garabuczy Ágnes

f. im. kiállítása a Pincetárlat helyiségében.

Magyar Nemzet, XII. 1. 4. o. hasáb

Garabuszy Ágnes
grafikus

MD.4

Nem vett részt a vásárhelyi tárlaton.

Bajhay Éva: XV. Vásárhelyi Őszi Tárlat.
Művészet, 1969. február – 46 lap.

Garabuczy Ágnes

festő a Ferencvárosi Pince-
tárbatban.

H. Gy.: Garabuczy Ágnes és
Tóth László pincekiállítása.

Magyar Nemzet, 1967. XII. 15. 4. o.

MDK

Garabuczy Ágnes festő

olajfestmények:

Házak

Kis táj

Garabuczy Á. kiáll. Hednyánszky Terem 1964.márc.

Die entwickelte selbstbewus
brachte die Balladen dichtu
form, die ihren Ansprüchen
bei den westeuropäischen Vö
nach dem Mittelalter ungebr
oder minder in den andern L
In Ungarn aber, wo z.B. in
lung für 4 Jahrhunderte st
bewahrte die Ballade, da si
lungsmöglichkeit abgeschni
liche Form.(Nur im XVIII.
ungarischen Balladendichtu
entsprang nicht aus mittel
[illegible] macht kann

MDK

Garabuczy Ágnes festő

olajfestmények:

Kishalas

Belső tó

Garabuczy Á. kiáll. Hednyánszky Terem 1964.márc.

MDK

Garabuczy Ágnes festő

olajfestmények:

Szentendre

Kislány

Üvegablak

Garabuczy Á. kiáll. Mednyánszky Terem 1964.márc.

MDK

Garabuczy Ágnes festő

olajfestmények:

Testvérek

Karneváli maszk

Garabuczy Á. kiáll. Mednyánszky Terem 1964.márc.

MDK

Garabuczy Ágnes festő

olajfestmények:

Lányka és csendélet

Lépcsős táj

Garabuczy Á. kiáll. Medňyánszky Terem 1964.márc.

MNK

Garabuczy Ágnes festő

olajfestmények:

Orosz templom

Kintornás

Vörös halak

Garabuczy Á. kiáll. Hodnyánszky terem
1964.márc.

bei der Verbreitung der Balladen
waren. Der Autor bestimmt
Balladendichtung die Wen-
undert, und begründet dies
rmassen: erstens: die schrift-
n kann nicht an den Beginn
den, sondern muss notgedrun-
n(Siehe Übersicht der Tafel III).
die Ergebnisse seiner frühe-
t der Autor, dass die fran-
Jahrhundert nach Ungarn ge-
tstanden sein müssen,- und
rtwende als ihre Entstehungs-

Garabuczy Ágnes festő

/ olajfestmények:

Leányka fehér ajtó előtt.

Óváros

Vándor

Garabuczy Á. kiáll. Hednyánszky terem
1964.márc.

eigetragen hat.-Gy.-)
g eines etnographischen
e Ausstellungen- wurde
ahrhunderts aufgeworfen.
olche nur in zwei Provinz-
agyarmat),- die Gründung
ment schon gelegt ist.(Za-
en. Zu dem grosszügigen
thnographischen Freilicht-
orschläge vorhanden, die
gemeinschaft des ungari-
ums im Frühling 1959 disku-
. Auch ist die Art und Wei-

MDK

Garabuczy Ágnes festő

olajfestmények:

Mákgubók

Öregek

Garabuczy Á. kiáll. Mednyánszky terem
1964.márc.

b.) Aufgaben, die sich in-
wirtschaftlichen Architektur

n sind an der Erforschung
r beteiligt: die ethnogra-
sitäten und diejenigen Fa-
esen und Architektur be-
er Lehrtätigkeit Anteil
graphische Museum hinge-
, als auch Objekte, und

mässiger Baudenkmäler be-
reiung, von 1945 ab, und-

MDK

Garabuczy Ágnes festő

olajfestmények:

Töprengők /asszonyok/

Emlékezés /ikonos/

Horgászfiu

Garabuczy Á. kiáll. Mednyánszky terem

1964.márc.

-

./ Stel77-205, 22 Abb. Mit deu-
enfassung.
ahre 1961 auf der Sitzung
schen Gesellschaft. Der ur-
tel drückt den Inhalt des
eisst: " Die Erforschung
ektur und der Baudenkmal-
ung mit der sozialistischen
ung unserer Landwirtschaft."
ses Werkes gibt der Autor
chichte der Forschung auf
ektur einschliesslich des

bb 59. garabuczy ágnes festőművész alkotásaiból kiállitás nyilik a mednyánszky teremben

i tf tr vm fm 1021 1964. március 25. Garabuczy Ágnes

garabuczy ágnes festőművész alkotásaiból rendezi legközelebb kiállitását a képcsarnok vállalat. a tárlatot a tanács körúti mednyánszky teremben mutatják be a közönségnek. a kiállitást március 28-án, szombaton 12 órakor dr.fehér zsuzsa művészettörténész nyitja meg./mti/

- . -

17.35/a

görögország legfontosabb kereskedelmi kamaráinak vezetőiből álló küldöttség érkezett szerdán budapestre. a kamarai vezetőkön kívül a küldöttség tagjai között van a görög állami elektromosipari vállalat vezérigazgatója, a görög kereskedők egyesületének alelnöke és több állami beszerző szerv képviselője.

a görög-magyar államközi kereskedelmi tárgyalásokról a küldöttséggel együtt érkezett budapestre november lászló, a külkereskedelmi minisztérium osztályvezetője. a delegációt a ferihegyi repülőtéren vendéglátójuk, kallós ödön, a magyar kereskedelmi kamara elnöke fogadta./mti/

- . -

Gaál Mary Ágnes festő

kiállítása nyílt a

Miskolci Galériában

Évszámmagyarázat 1971 január 30

Garabuczy Ágnes

1

Januárban Ziállítása

volt a Mirkotá Galeriában

Napjaink 1971 4. old.
február

Garabuczy Ágnes

festőművész kiállítása. Szeghalom, Művelődési Otthon. - Ism. Békés Megyei Népújság, 1966. máj. 18. - Esztergály K, Békés Megyei Népújság, 1966. jún. 2.
Békéscsaba, Múzeum. - T.F. Békés Megyei Népújság, 1966. jún. 14.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-284.1/

266. 1.

Garabuczy Ágnes festő

A hedvegárszky tekember
Liánitása nyilt meg.

Nézmanya, 1964, már. 29. 10 oldal

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726
1971 JAN 1
ÉSZAKMAGYARORSZÁG

Garabuczy Ágnes

1971 első miskolci tárlata

1021

Garabuczy Ágnes képei a Miskolci Galériában

Szombaton, január 9-én délben nyílt meg az 1971-es esztendő első miskolci képzőművészeti tárlata a Miskolci Galériában. Garabuczy Ágnes festőművésznek mintegy hatvan festménye látható a Galéria falain és paravánjain. A fiatal művész 1960-ban végzett a Képzőművészeti Főiskolán, s Európában már igen sokfelé ismerik munkáit, több európai nagyvárosban volt kiállítása, sőt — a miskolcit megelőzően — 1968-ban bemutatkozott gyűjteményes tárlattal az óceánon túl, Washingtonban is.

Az elmúlt héten a televízió — éppen a miskolci kiállítás ismertetése céljából — rövid riportban mutatta be a művészt. A szombat déli miskolci megnyitón a nagyszámú érdeklődő előtt Borbély László művészettörténész mondott rövid megnyitó beszédet, amelyben méltatta a kiállító művész munkásságát.

tőipari ágaz

Le

A Tis

csökkentették a készült

Szombaton jó hírek érkeztek a megáradt Tiszáról és Bodrogról. Mindkét folyón lényegében már levonult a váratlan téli árhullám. A fagyok következtében az apadás meggyorsult. A Tisza dél-borsodi védelmi szakaszain megszüntették az árvíz-

Vízügyi Igazgatóságon az eléggé szeszélyes téli időjárásra, a bármikor beköszönt-

Valamennyi közle

nehézségeket

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

Garabuczy Ágnes

1971 JAN. 19

Kiállítás

Miskolci Galéria: Garabuczy Ágnes festőművész kiállítása. Nyitva délelőtt 11 órától, este 7 óráig.

Miskolci Képtár: Képek a Herman Ottó Múzeum gyűjteményéből. Nyitva délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Libresszó: Nagy Ernő festőművész kiállítása. Nyitva 1 órától este 8-ig.

Telkibányai Ipartörténeti Múzeum. Megtekinthető délelőtt 9-től délután 4 óráig.

Észak-Magyarország, 1970 címmel fotokiállítás a Rónai Sándor Művelődési Központ előcsarnokában. Nyitva délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Pető János grafikusművész kiállítása a leninvárosi művelődési központban. Megtekinthető délelőtt 10 órától este 6-ig.

Mezőkövesdi matyómúzeum: A matyó nép díszítőművészete. Megtekinthető délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Országos fotokiállítás a kazincbarcikai művelődési központban. Nyitva délelőtt 10-től este 6 óráig.

Ujmassai múzeum: A diósgyőri vasgyár története. Nyitva délelőtt 10—12 és délután 2—4 óra között. Csoportoknak egész nap.

Sárospataki vármúzeum: A Rákóczi-család emlékei. Megtekinthető délelőtt 10 órától délután 5-ig.

Az Országos Magyar Bányászati, Kohászati Egyesülés diósgyőri központja, februárban anyagvizsgálati napot tart Miskolcon. Az ország acélgyártó szakemberei a minőségi gyártás kérdéseit tárgyalják meg.

NYÚL A FALUBAN

A mezei nyulak is nehezen találnak élelmet a mindent beborító, nagy hóban. Az éhség köztudottan nagy félelmüket is legyőzi: a napokban Mezőcsát belterületén, a főúton láttak vágtató mezei nyulat.

VEZÉNYEL: RICCARDO MUTI

Olasz vendégkarmester, Riccardo Muti dirigálja a Miskolci Szimfonikus Zenekart a Filharmónia január 25-i, színházi koncertjén. Gitárral közreműködik Szendrei-Karper László. A műsoron Vivaldi Gitárversenye

Garabuczy Ágnes

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1971 JAN 17

MAGYAR NEMZET

A Miskolci Galériában Garabuczy Ágnes festőművésznő állította ki amerikai utazása idején készült és Washingtonban is bemutatott műveit. Márciusban Száz éves a párizsi kommün címmel nyitnak meg kiállítást eredeti dokumentumokból, s ugyanitt mutatják be Rodin, Picasso és Toulouse Lautrec több művének reprodukcióját.

1021

Jézus nevében láncoltak ösz
sze és indítottak útnak eg
keresztény ország felé.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DÉLIHÍRLAP

1971 JAN 7

Washington után Miskolcon

Garabuczy Ágnes képei a Galériában

Garabuczy Ágnes festőművésznő a Miskolci Galéria Déryné utcai kiállítótermében január 9. és 31. között mutatja be alkotásait. A művésznő, aki 1960-ban Pór Bertalan tanítványaként végezte a Képzőművészeti Főiskolát, kezdetben a nagy hagyományokkal rendelkező hódmezővásárhelyi művésztelepen dolgozott. Budapesten 1961 óta négy önálló kiállítása volt. Két évvel ezelőtt Washingtonban mutatta be festményeit, s a miskolci kiállítása az első az amerikai út óta.

Garabuczy Ágnes

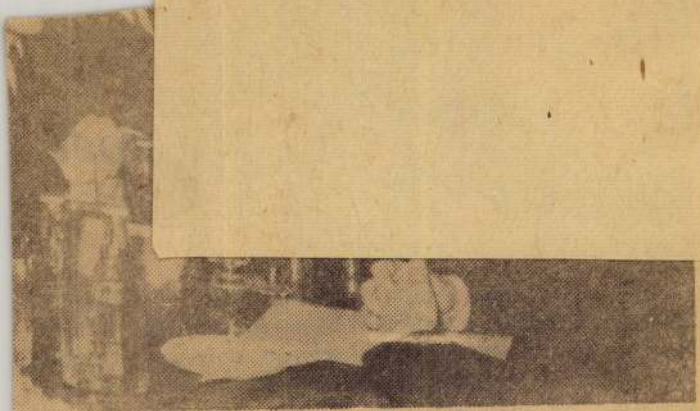

delmi miniszter és Horst Sölle, az NDK külgazdasági mi-
-NDK külgazdasági tárgyalások kezdődtek a Külkereskedel-
ön: A két delegáció a tárgyalóasztalnál. Balról dr. Bíró Jó-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÓGRÁD
Salgótarján

1972 MAR 21

Garabuczy Ágnes festőművész

1021

Garabuczy Ágnes kiállítása

A szokásos sikerrel dicsekedhet Garabuczy Ágnes festőművész kiállítása a balassagyarmati Mikszáth Kálmán Művelődési Központ Horváth Endre Galériájában, amelyet nemrégiben nyitott meg Xantus Zoltán, a fővárosi IX. kerületi tanács népművelési osztályvezetője A kiállítás képei iránt igen nagy az érdeklődés, a galéria március 28-ig fogadja a látogatókat. A festőművésznő egyik legszebb műve „A város kapuja".

milyen m

Gépszer
Kishar

Ebben
súlyt hely
tására. Igaz, néhány alkatrészből hiányuk volt, de végeredményben befejezték mind az erő-, mind a munkagépek javítását. A szemlebizottság elismerését fejezte ki a munkáért. Emellett természetesen a földeken is folyt a munka. Elvégezték a fejtrágyázást. Az elmúlt hét végén húsz holdon

gatokat is raamtottak azoknak a földeknek a megforgatására, amelyekre talajvizesség miatt gépek nem tudtak menni. A magasabban fekvő területen megindult a talajelőkészítés, vetés. A kora tavaszi legnagyobb produkciót mégis a kertészet szolgáltatta. Nótás János, a kertész

1021 Garabuczy Ágnes

bb. 28. képzőművészeti kiállitások nyiltak a viharsarkoban

vid tné/gy/la

1966. junius 12.

a viharsarok városaiban és falvaiban vasárnap három helyen nyilt képzőművészeti kiállitás. békéscsabán a munkácsy mihály muzeumban a viharsarki születésü, de a fővárosban élő garabuczy ágnes festőművésznő olajfestményeit láthatták az érdeklődők. a kiállitást koszta rozália festőművész nyitotta meg.

ugyancsak vasárnap nyilt meg szeghalmon a békés megyei festők grafikai kiállitása. vésztőn pedig a békés megyei festők legszebb olajfestményeit mutatták be./mti/

.-.

bb. 26. a jól végzett munka tudatában ünnepeltek vasárnap a győr megyei épitők
vid tné/gy/la

1966. junius 12.

az épitők napja ünnepségei már szombaton megkezdődtek győrött. az épitőipar szállitási vállalat győri szállitási üzemegységének dolgozói a délelőtti ünnepség után a sportpályákon tartottak üzemi sportvetélkedőket.

vasárnap az ém épitőipari vállalat dolgozóinak rendezvényeivel folytatódott az ünnepségsorozat. a vállalat dolgozói a jól végzett munka tudtatában ünnepelhettek. esedékes termelékenységi tervüket 3,2 százalékkal teljesitették tul és jól halad annak a vállalásuknak teljesitése is, amely a tervezettnél hatvan

1021

Kedd

Az emberi tisztaságot keresem...

— Garabuczy Ágnes tárlata Békéscsabán —

A békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum kiállítótermében mintegy hatvan érdeklődő előtt nyílt meg Garabuczy Ágnes fővárosi festőművész gyűjteményes kiállítása vasárnap, június 12-én délelőtt.

A megnyitón a művésznő is megjelent.

— Talán kevesen tudják a részvevők közül, hogy Garabuczy Ágnes megyénkből származik, s alsóbb iskoláit is itt végezte. Kiállított harminckilenc képe az igényes művészt tükrözik: témái válogatottak, csak azt festi meg, amit ő is átérez, ami belsőleg is megihleti. Fiatal lányalakjai rokonok a katedrálisok tisztaságával, de még a hírhedt-hires Moulen Rouge-ról készült képét is áthatja ez a mindenben a tisztaságot kereső szemlélet — mutatta be pár szóval a művészt Koszta Rozália festőművész.

A látogatók csoportjai gyönyörködtek sajátosan visszaadó képekben. Sokan körülvették a művésznőt is, aki készségesen válaszolt a kérdésekre:

— Az emberek belső, mondhatnám így is: titkos világa érdekel nagyon, s állandó izgalomban tart, hogy ecsetvonásaimmal megközelítsem egy-egy ember igazi jellemét. Külön keresem az olyan típusokat, akik átlagon felülien jó emberek: ha a jót sikerül visszaadni a vásznon, elértem célomat. Nem csupán elrettentő példákkal lehet nevelni az embereket, sokkal hatásosabb, ha azt mutatjuk meg, milyen az intenziv lelki életet élő, kifinomult érzésvilágú ember... — mondotta a többi között.

A látogatók sokáig időztek a „Barátnők" I.—II. képek előtt — melyek igazolták a művésznő szavait.

T. E.

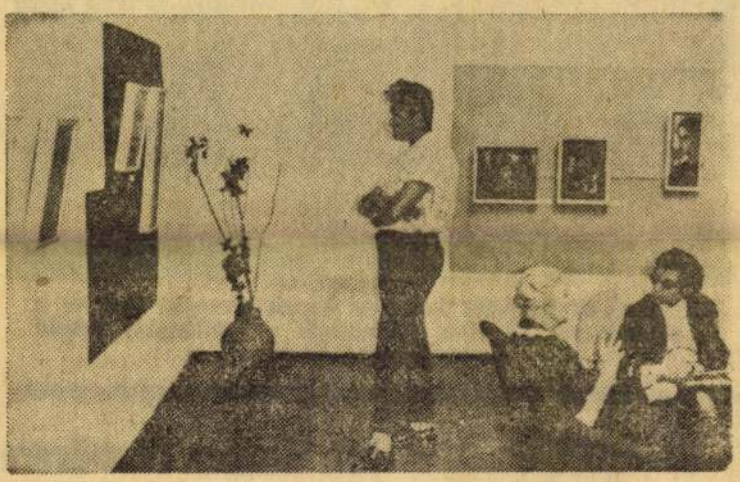

Részlet a tárlatról.

FILMHÍRADÓ

A zöld fény

Egy moszkvai taxisofőr kalandos napját eleveníti meg ez a jól sikerült szovjet film. (Bemutatja a békéscsabai Brigád mozi június 14—15-én.)

MOZI

JÚNIUS 14.

Békési Bástya: Első előadáson: Baráti küldetésben. A kerek labda nyomában. Második előadáson: A jégbalett csillaga. **Békéscsabai Brigád:** Zöld fény. **Békéscsabai Szabadság:** Az első esztendő. **Békéscsabai Terv:** Szép családok. **Gyomai Szabadság:** A Tenkes kapitánya. I.—II. **Gyulai Erkel:** Az éjszaka világa. **Gyulai Petőfi:** Az öreg halász és a tenger. **Mezőkovácsházi Vörös Október:** Nehéz éjszaka. **Orosházi Béke:** Nyúl kolléga házassága. **Orosházi Partizán:** Felettünk az ég. **Sarkadi Petőfi:** Amerika, Amerika. I.—II. **Szarvasi Táncsics:** Fügefalevél.

Színház műsora

Június 14-én, kedden este fél 8 órakor **Pusztaföldváron:**

SZEGÉNY KIS BETÖRŐ

Június 14-én, kedden este 8 órakor **Telekgerendáson:**

EGÉRÚT

A Magyar Tv műsora

június 14-én, kedden

17.10 Hírek. 17.15 100 kérdés — 100 felelet. 17.55 Napló. 18.00 Tessék kérdezni, a nyelvész válaszol. 18.25 Régi magyar muzsika. 18.45 Esti mese. 18.55 Demeter Imre színházi jegyzete. 19.05 Viktor Rozov: Úton. Játék két részben. A szünetben: Tv-híradó. A hét könyvei. 21.20 Az alkohol. 21.55 Tv-híradó — 2. kiadás.

A román tv műsora

KEDD

18.00 A tv esti híradója. 18.10 Iskolásoknak. — Kiállítás. 18.40 Kérdések, amelyekre már van és amelyekre még nincs felelet. Tudományos előadás. 19.20 Operaest: Flotov: „Mártha". A szünetben tv-posta, filatélia, a tv éjszakai híradója. 22.10 Műsorzárás.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉSMEGYEI NÉPUJSÁG

Garabuczy Ágnes

1960. JÚN 12

1021

Garabuczy Ágnes képkiállítása Békéscsabán

A Békés megyei születésű Garabuczy Ágnes festményeiből nyit kiállítást a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum június 12-én, vasárnap délelőtt 11 órakor. A gyűjteményes anyag a művésznő Moszkvától Párizsig szerzett gazdag élményeiről ad számot. Képeit a határozott ecsetvezetés, a színek gazdag tobzódása, képzeletének és művészi meglátásának meghatározó elevensége és tisztánlátása jellemzi. A megnyitás után Garabuczy Ágnes személyesen tart tárlatvezetést és mondja el alkotó érzéseit egy-egy képével kapcsolatban.

gyar Autó Club céltúrás autóstalálkozót is rendez a városban. A résztvevő vidéki magánautósok között — akik délelőtt 11 óráig a fogadóbizottságon jelentkeznek és a sorsoláson megjelennek — egy ötezer forintos gépkocsinyeremény-betétkönyvet sorsolnak ki.

Az OTP Főigazgatósága és a békés megyei fiók már megkezdte az előkészületeket, hogy e jelentősnek számító ünnepi esemény sikeres legyen.

Az autó club tájékoztatása szerint megyénk autósain kívül Ba-

A s
tán 4
badtér
rossz
házbar
lást k
műsor
lenteknek. —bs.

Közületek munkaerőigénye

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Garabuczy Ágnes

NÉPSZAVA

1964 MÁR 29.

— GARABUCZY ÁGNES festőművész alkotásaiból szombaton a Mednyánszky-teremben megnyitották a Képcsarnok Vállalat legújabb kiállítását. A kiállítás április 11-ig naponta fél 10-től 18 óráig tekinthető meg.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Garabuczy Ágnes

NÉPSZABADSÁG

1964 MÁR 27.

GARABUCZY ÁGNES FESTŐ-
MŰVÉSZNŐ kiállítása szombat
délben nyílik meg a Tanács kör-
úti Medgyánszky Teremben.

*

Jeanne Hébuterne

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Garabuczy Ágnes

PESTMEGYEI HIRLAP

1964 MÁR 28.

— **Garabuczy Ágnes festőművész** kiállításának ünnepélyes megnyitására március 28-án, szombaton 12 órakor kerül sor Budapesten a Mednyánszky teremben. A megnyitón dr. Fehér Zsuzsa műtörténész mond beszédet.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1971 JAN 4

1021

A hét borsodi eseményeiből

Jó néhány fontos előadást, rendezvényt ígér a következő napokra megyénk eseménynaptára.

Dimitrovgrádiak Barcikán

Eredményes baráti kapcsolat alakult ki néhány esztendeje Kazincbarcika és a bulgáriai Dimitrovgrád között. A két szocialista város vezetői és különböző társadalmi szervei, üzemei kölcsönösen tájékoztatják egymást tapasztalataikról, kiállításokon dokumentálják fejlődésüket, sikereiket, legfrissebb eredményeiket. Évről évre delegációk és turistacsoportok tesznek látogatást a testvérvárosban. Tegnap egy távirat érkezett Kazincbarcikára. A dimitrovgrádiak arról adtak hírt, hogy az ottani kommunista ifjúsági mozgalom tagjainak egy csoportja több napra Magyarországra jön. A körút során természetesen a testvérvárosban is szeretnének ismerőseikkel, barátaikkal találkozni. Szerdán, január 6-án érkeznek megyénkbe a vendégek. Kazincbarcikán a városi KISZ-bizottság két napon át látja vendégül majd a testvérváros küldötteit.

SZMT-ülés

Csütörtökön ül össze a Szakszervezetek Megyei Tanácsa. Megvitatják többek között a megyei küldöttértekezlet elé készülő beszámolót és határozati javaslatot. Elhangzik egy-egy jelentés az új gazdaságirányítási rendszer társadalmi és politikai hatásáról, valamint a szakszervezeti vezetőségválasztások tapasztalatairól.

Napirenden: a takarékosság

Csütörtökön tartja ülését a Miskolc járási Tanács Végrehajtó Bizottsága. A tanácskozás napirendjén a takarékosságról, az OTP körzeti fiókjának tevékenységéről esik szó többek között.

Premier a színházban

Az operettkedvelők örömére pénteken este Fall Leo immár klasszikusnak számító nagyoperettjét, a Pompadour-t mutatják be a Miskolci Nemzeti Színházban. A háromfelvonásos produkciót vendégként Lovas Edit rendezte.

Kiállítás megnyitója

Január 9-én, szombaton Garabuczy Ágnes festőművész alkotásaiból kiállítás nyílik a Miskolci Galériában. A hónap végéig nyitva tartó tárlatot naponta 11-től este 7 óráig tekinthetik majd meg az érdeklődők.

... az MKP, maja az MDP, 1957 óta az MSZMP Központi Bizottságának. Az MSZMP VII. és VIII. kongresszusán a Központi Ellenőrző Bizottság elnökévé választották. Többször volt országgyűlési képviselő, s 1963. és 1967. között a Népköztársaság Elnöki Tanácsának is tagja volt. Kimagasló munkásmozgalmi, párt és állami tevékenységét népköztársaságunk számos magas kitüntetéssel ismerte el.

Ko...

Az új év é... pidou közt... ebéden látta... ban-Delmas miniszterelnököt. Politikai körökben úgy tud-... a közeli napokban várható kormányátalakításról tanácskozott.

Olyan hírek terjedtek el, hogy a kormányátalakítás során esetleg Schumann külügyminiszter és Giscard d'Estaing gazdasági és pénzügyminiszter is tárcát cserél. Párizsban általában arra számítanak, hogy az új miniszterek kinevezésére a hét végén kerül sor.

... csehszlovák kormányban

szervek hatáskörébe utalták, s új szövetségi minisztériumokat hoztak létre a megszüntetett bizottságok helyett.

A köztársasági elnök Jindrich Zahradnikot és Jan Gregort miniszterelnök-helyettessé nevezte ki. Ezenkívül dr. Stefan Sutkát közlekedési, Jaromir Matusek professzszort tüzelőanyag- és energiaügyi, Josef Simont kohó- és gépipari miniszterré; Drahomir Kolđert pedig miniszteri rangban a Csehszlovák Népi Ellenőrző Bizottság elnökévé nevezte ki.

Vaclav Hula miniszterelnök-helyettest az Állami Tervbizottság elnökévé, Karol Martinka minisztert az Állami Tervbizottság elnökhelyettesévé nevezte ki. Ladislav Supkát megbízta a műszaki és beruházásfejlesztési minisztérium, dr. Bohuslav Vecerát a mezőgazdasági és élelmezési, Karel Hoffmannt a távközlési minisztérium és dr. Ignac Rendeket a Szövetségi Árhivatal irányításával.

A köztársasági elnök más megbízatása miatt visszahívta a szövetségi kormányban betöltött funkciójából Jaroslav Knizkát, Jan Paulyt pedig saját kérésére felmentette a miniszteri tisztségből.

Az új miniszterek vasárnap a prágai várban Lubomir Strougal miniszterelnök jelenlétében letették a hivatali esküt.

Fotó-kiállítás

Kiállítást rendeznek a Diósgyőri Vasas Fotószakkör munkáiból. A Bartók Béla Művelődési Központ rendezésében sorra kerülő tárlat január 7—16-ig tekinthető meg a Diósgyőri Gépgyár műszaki házában.

A KÉPCSARNOK VÁLLALAT
MEGHÍVJA ÖNT

GARABUCZY ÁGNES

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK

ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA

1964 MÁRCIUS 28-ÁN,
SZOMBATON DÉLI 12 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

DR. FEHÉR ZSUZSA

MŰTÖRTÉNÉSZ

MEDNYÁNSZKY TEREM,
BUDAPEST V, TANÁCS KRT. 26

CARABUCZY ÁGNES

MEGHÍVÓ

Fk. Dr. Balázs Istvánné – 5983 fnyv 1

1021

Garabuczi Ágnes festőművész

1971.IX.23.Tv. 21.35 /12/ KJ

A TV galériája

Műsorvezető: Rapcsányi László

- Sorozatunk ezévi kilencedik adását látják. Köszöntöm kedves vendégeinket éd nézőinket késő esti tárlatunkon, amely szokás szerint a Bem rakparton jelentkezik.

Ma este Garabuczi Ágnes festőművészt mutatjuk be önöknek. Eredetileg ugy készültünk, hogy tulajdonképpen a férjét is, tehát egy családot mutatunk be, mert férje Tóth László kitűnő festő, de ugy látszik, hogy maga volt a bátrabb, és maga vállalta ? Miért a nők bátrabbak ?

- Igen, ugy látszik

- Nagyon szép neve van, Garbbuczi. Honnan, mit jelent, honnan való ?

- Ősem Lengyelországból vándoroltak be Magyarországra, onnan van a Garabuczi Név

- Maga hova valósi ?

- Én Bészten születtem a Vihar sarokban, s onnan jöttem Budapestre, ahol a Képzőművészeti Gimnáziumba jártam, majd utánna a főiskolát végeztem el, a Képzőművészeti Főiskolát

- Elég sok ~~xtrtxtx~~ tárlata volt a közelmultban Miskolcon is, és sokat utazott

- Igen

- Nagyon feltünő az, hogy nagyon sok utjáról, amelyben a tengeren tul is szerepel és Amerika, nem festett képet

1021.

1971.IX.23.Tv. 21.35 /12/ KJ

A TV galériája

Műsorvezető: Raposányi László

- Sorozatunk ezévi kilencedik adását látják. Köszöntöm kedves vendégeinket és nézőinket késő esti tárlatunkon, amely szokás szerint a Bem rakparton jelentkezik.

Ma ezte Garabuczi Ágnes festőművészt mutatjuk be önöknek. Eredetileg ugy készültünk, hogy tulajdonképpen a férjét is, tehát egy családot mutatunk be, mert férje Tóth László kitűnő festő, de ugy látszik, hogy maga volt a bátrabb, és maga vállalta ? Miért a nők bátrabbak ?

- Igen, ugy látszik

- Nagyon szép neve van, Garabuczi. Honnan, mit jelent, honnan való ?

- Ősem Lengyelországból vándoroltak be Magyarországra, onnan van a Garabuczi Név

- Maga hova valósi ?

- Én Bécsten születtem a Vihar sarokban, s onnan jöttem Budapestre, ahol a Képzőművészeti Gimnáziumba jártam, majd utánna a főiskolát végeztem el, a Képzőművészeti Főiskolát

- Elég sok ~~xxxxxx~~ tárlata volt a közelmultban Miskolcon is, és sokat utazott

- Igen

- Nagyon feltűnő az, hogy nagyon sok utjáról, amelyben a tengeren tul is szerepel és Amerika, nem festett képet

- Mivelhogy mindig hagyom leülepedni a látott dolgokat, és ezek a dolgok, mint emlékképek egymásra tolódnak, és csak később, hosszabb idő mulva jönnek fel, és nem is konkrétan egy egy megkötött városhoz tartozóan

- Érdekes, sajnos nem látják nézőink, de tényleg igy van, hogy az itteni alkotásokon, amit bemutatunk, szinte dominál a kék szin, mit jelent a kék magának ?

- Szeretem a kék szint. A gyermekkor tündérkert varázsát idézi föl bennem. A kék szin mindig a tengert, messzeségeket, a távlatokat jelenti nekem és jó elmerülni ebbe a kék buborékba, ami körülfogja az embert és meditálni kzép dolgokról mesélni, szeretem a kék szint

- Erről beszélnek ma a képei is. Drukkol ?

- Igen, nagyon

- Pedig nem kell, egész biztos, hogy a nézők befogadják és szerettel és értéssel nézik ezeket a ké eket, egyébként is barátai veszik itt körül. Hadd mutassam be néhány kedves vendégünket,akik ezen a mai esten szerepelnek. Czája Mátyás tanár urk és roppant érdekes már a bemutatás is, egy kicsit későbbre halasszuk a meglepetést, testnevelő tanár Szentendrén és talán az élhetsebb, a tapasztaltabb nemzedék, a 4o-en tuliak életében sokat mnnd a vezetéknév Czája. Szentgyörgyi Kornél Kossuth dijas festőművész és Somos Miklós festőművész a művész barátqiként szerepelnek a mai tárlaton, és a tárlatvezető pedig Z.Fehér Zsuzsa kitünő művészettörténészünk, aki

a jelen esetben azt hiszem egy kicsit bevallott elfogódottsággal áll, hiszen az első pillanattól kezdve, amikor Garabuczi Ágnes közvetlenül a főiskola után alkotott képei megjelentek, végigkisérte kritikában annyi szerettel, hogy az már majdnem anyáskodás

- Tulajdonképpen az ember zavarban van olyan valakinek a képeivel kapcsolatban, akit nagyon közelről ismer, ismeri az utját, kibontakozását, még az alkotói gondjait is ismeri, egy kicsit belülre kerül a képei világába. Azért szeretnék ezuttal néhány általánosabb dolgot mondani a fiatal festőnőről, akinek életutja szabályosnak mondható, de talán egy kicsit rendhagyó is. Furcsa hogy nő létemre azt mondom, milyen nehéz dolguk van a nő alkotóknak, pedig ez igy van. Kialakitani az egyéni világukat, vallomást tenni anélkül, hogy érzelmesek legyenek, és ezt a ~~vá~~ vallomást felébreszteni másokban is, no ez rendkivül nehéz dolog, mert először önmagukban kell felszivni és ezt az egész nagy világot, ezt a szüntelen ~~x~~ információ záport elrendezni. Nos Garabuczi Ágnesnél ez egy rendkivül fontos jelenség, hogy a leiró módszerből, tehát a látottak egyszerü ~~l~~regisztrálásából hogyan jutott el a jelenségek érzékeltetéséig, hogyan jutott el odáig, hogy a láthatón tul emlékképek, álomképek, a tudat egymásra kopirozódó képei olyan egységét tudta összefogni, amelyben döntő szerepe van annak a modern eszköztárnak, amit a modern müvészet

készen ad ugyan minden fiatal festőnek, de amiért bizony mindenkinek külön-külön meg kell szenvednie. Itt közvetlen hatás, a közvetlen hagyományra gondolok, majd a képek során erről beszélgetünk, tehát a témavilágnak egy sürüsödését összefoglaló, a láthatón tullépő témavilágról, erről az uj alkotó módszerről a jelemégek,a térbeli jelenségeknek a síkra süritéséről, ami nála harmónikus módon jelentkezik, és nem az ellentétek összeütköztetését jelenti, vagy szolgálja és harmadikként a soha ki nem hagyható valóságról, a természetről, a természet szineiről, mert lássuk be ezek a kék képek, ezek a napfény sárga szinek nem születhetnek meg a valóságos élmény nélkül. Kezdjük talán egy összefoglaló képpel, amely megkönnyiti a tárlatvezető dolgát, mert hiszen majdnem ikonográfiai teljességgel felsorolja Garabuczi témáit. A képnek ez a cime: A világ kapuja, az ő világának a kapuja, benne van többféle szinte jelzésszerüen mindaz ami őt érdekli izgatja, mert itt nagyon röviden beszélt az előzményekről, neki volt egy érdekes szovjet utazása, ahol az ikonok nagy hatást gyakoroltak rá, itt látni is a képen a bal sarokban egy ikon emléket jobbra és egy épületet. Aztán azok a jelzések, amelyek rendre visszatérnek,a madarak, a lépcsők, a hálók, amelynek mindegyiknek jelentése van, de olyan különös módon van jelentése, hogy az ember a figura, a ház, a táj ésx a környezet egyforma értékü elemmé lép elő a képekben

s ennek az összessége adja az ő kifejezési világát. Itt egy ilyen atomfelhőt lehet látni, siró öregeket, az emlékezésnek a motivumát, amelyet ma már ritkán szorit közvetlenül közelnézetbe hozott emberarca, noha az e ész képet elöntő emlékezés egy kicsit misztikus, befelé forduló szemlélet, már mint a jelenségeknek a megmagyarázására. Itt látni lehet azokat a motivumokat, amikről beszéltem a lépcső, az ember és a sziluett, amelynek rendkivül fontos szerepe van az ő művészetében. Világosan látni, hogy a sötét foltok,a sulyosabb nehezebb foltok és a könyedek, világosak hogyan egyensulyozzák ki egymást, ezenkivül a figuráknk az aránya, lépteke hogynn szolgálja azt a kicsit nosztalgikus, kicsit elvágyódó, de mégis derüs és inkább optimista kicsengésü hangulatot. Ennek a képnek is egyik, a cime is jelzi, és majd később kedves nézőink is találkoznak Nagymarosnak a képzőművészetben ilyen ujszerü hatásával, barangolások a kisvárosban a cime ennek, a következő ami ugyancsak nagymarosi fogantatásu már többet mond az egyszerü süritésnél, összefoglalásnál, ebben ha szabad mondani szürreál betütések is közrejátszanak. Itt van egy alvó falu, az is a cime a képnek: Alvó falu, egy pince a nagymarosi tájnak jellegzetes szinfoltja ez a szép kerek pinceajtó, körülötte pedig a házaknak ez a furcsa kubisztikus rendje és egy nagy figura, amely ráfekszik, rátelepszik, belenő, eggyé válik a várossal, a környezettel. Erről a képről majd később is fogunk beszélni, mert az ő ki-

fejezés világának összegezése ez. Megint csak nagymarosi téma, Harangtorony az a nagyon sok festő, aki az elmult évtizedben Nagymaroson járt és dolgozott emlékszik még erre a témára, ő mondta hogy nem ikonográfiai pontossággal festi a várost a képeket, a képeknek a tárgyi ábrázolásában nem ragaszkodik ahhoz, hogy egy-egy lefestet és felismerhető tárgy legyen benne. Itt a harangtorony, a környezete, a megmunkálásnak ez a kicsit vibráló furcsa fakturája is ezt az álomszerüvé vált hangulatot szolgálja. Ugyancsak nagymarosi este a cime ennek a képnek, mert külön kellene beszélni hogy egy olyan fajta formai törekvés, amely nem a távlati dolgoknak egymás mögöttiségét ábrázolja, legalábbis nem a hagyományos módon, a hangulatot pedig nem napkeltével, napnyugtával jelzi, hanem a szineknek a fokozását, az erősebb vagy gyöngébb értékét, azoknak a hangulat tartalmával fejezi ki a napszakokat, vagy a napszakokhoz füződő gondolatokat éppen. Itt is látni lehet, hogy a hosszukás formátumu képbe hogyan szüríti bele ugyszolván mindazt a motivumot, amely ebben az érdekes helységben, magam is nagyon szeretem Nagymarost, gyakran járok oda, szinte együvé hozza, azt amit a szem nem láthat együtt, amit a fényképező gép nem láthat együtt, de amit a művésznek tudata, keze ugy hoz össze, hogy tulajdonképpen minden emlékkép az embernek feleleveniti. És mondanom sem kell, hogy ezek a figurák nemcsak Nagymaroshoz kötődnek, előlépnek

az álmainkból is, a régi emlékekből. Nagymaros egyik jellegzetes témája a kálvária, az utszéli keresztek, ezeknek a házakkal, a házak lakóival való összekapcsolódása az, ami jószerivel nem is lehet szavakkal elmondani és nem is szeretném itt a tematikai részét tulzottan hangsulyozni, merthiszen itt a szinek és az egésznek az érzelmi inditása rendkivüli módon hozzájárul. Igy például a sárgák, vegyülnek a kékbe, sötét majdnem feketés már a feszületnek a rajza. A rajzát mondtam, pedig lényegébe egyenlő értékü foltoknak egy ritmikus elosztásáról van szó. Majd fogjuk látni alkotó módszert, s ebből ki is derül az, hogy hogyan épiti fel képeit. Halászok. Hát aki Nagymaroson jár ugye ezt a témát feltétlenül megkeresi. Itt egy nagyon szép háló van kifeszitve a Duna parton, és a halászok naponta elindulnak munkájukra. Nála, ha jól látni, hogy mennyire belejátszik már például az az ikon emlék, ami az emberek ábrázolásában szinte alárendeli a tárgyaknak a környezetnek, de ugyanakkor a kettő szellemi kapcsolatát erőteljesen kifejezi. Az összefoglaló kép majdnem hogy summázása az ő világának, ez a Város kapuja. Beszélt arról ugye, hogy Amerikában is volt, utazott Olaszországbn, Franciaországban, és nagyon sokat járta az országot, ugye, mert egy IX.kerületben lakó müvész nem feltétlenül a Ferencvárosból meriti a témáját, bár érdekes módon az is belejátszik például ebbe az összegezésbe, ahol soha nem volt, soha nem látott városok valami olyan együttesbe jelentkeznek, amely

szinte kitárja és a néző elé bocsátja mindazt, ami egy művész lelkében, tudatában lejátszódik, s mindaz ami egyben össze is kapcsolja a világgal, a valósággal. A másik nagy témakör, ami foglalkoztatja őt, ez a feltétlen érdeklődés minden olyan dolog iránt, ami általában az embert felkavarja, megmozgatja, igy például a süllyedő városoknak az emlékké. pe, ugye. Aki az emlékképeit a valósággal köti össze, ahhoz feltétlenül közel áll ez a téma. M Itt látni a süllyedő Velencét ábrázoló, illetve annak egy majdnem figyelmeztető, felkiáltó jellé változtatott megjelenési módját, mert a tenger az óriási élmény a művésznek. Mikor a kékről volt szó, uú gye a tengerről beszélt, a tenger amelyben városok süllyednek el, vagy félünk hogy elsüllyednek, pusztulnak és amely tulajdonképpen ezzel a kékséggel pusztitón öleli át a tárgyakat és a kultura emlékeit. Másik hasonló témájú képe a kék öböl. Én azt hiszem, hogy ebbe az elvágyódás, nosztalgia több és egy kicsit magának teremtett kis fantázia világ, ami megfogalmazásában is érdekes, mert ez a köralak ez a teljesség és azon belül kéken tükröződő világ, mintha egy csoda gömbbe tekintene bele az ember. Tehát ami érdekes a két háboru közötti müvészetnél, itt egy kis szentendrei ihletésü, egy ilyen angyalos motivumu részletet látunk, ami érdekes a két háboru közti müvészetben ezekkel az összetorlódott motivumokkal, az egymásba metszett formákkal, feszültség, egyfajta vivódás és gö[illegible]

gyötrelem, az nála harmónikusabbá változik, egy más kornak a gyermeke, és ha az elődökre a formabeli elődökre Sagal-ra, Klére, vagy akár a magyarok közül Vajdát említem, vagy esetleg Ámos visszagondolunk, akkor itt a különállás, az elválás nagyon izgalmasan jelentkezik, egyszerüen azért mert Barabuczi ugyanannak a jelenség elemzésnek a gyökerére, a gyökeréig megy le, amelyből ők is elindultak, nem egy kész formát vesz át a saját érzelmeinek a közvetitésére a formai kifejezésre. S végül a cirkusz világában egy kis körsétát teszünk, 3 kép szerepel itt, két arlöken figura, amelyenek fájdalmas, és már pantomimikus mélységü megjelenitésében talán legtöbbet, legközvetlenebbül mond el az ő emberlátásáról, szolidaritásáról és hozzáállásáról ezekhez a furcsa kegerü édes dolgokhoz, ami egy ilyen arlöken figurában sürüsödik, és a állatszeliditő nő rendkivül kedves, érdekes, egy szinte század elejére elvágyódó kép, amelyről azt hiszem, most már nem árulok el titkot, most ne a formaelemzéssel kezdjük vagy folytassuk, hanem ennek a képnek a születéséről más valakit, sokkal érdekesebbet

- Annál is inkább, mert elvágyódás ide vagy oda, azért ez a cirkusz világ , Egyébként könnyen alkot vagy nem ?

- Hát attól függ, hogy mit csinálok. Van amikor nagyon nehezen jön ki az a gondolat, a megfogalmazással küszködöm, a formával, mert előbb mindig a gondolat születik meg nálam, és nagyon sok rajz is előzi meg a képnek a megszületését és van amikor

ténylegesen hosszan vivódok egy-egy dolognak a megjelenitésével, de van amikor kipattan.

- Azt hiszem, hogy ez a cirkusz világ

- Ez könnyen ment, igen

- ez nemhogy kipattant, hanem meg volt hozzá a történet is. No nézőink látták előbb a képet és most térek vissza Czája Mátyás tanár urhoz, nyilván nézték a televiziót eddig, hallották a vezetéknevet és visszaemlékeztek, mondjuk az országos hirü, vagy talán világhirü Czája cirkuszra, amely végigjárta hazánkat a legkisebb szögleteket, legkisebb falvakat is járta, és akik a sporttal egy kicsit foglalkoztam, magam ugyan nem vagyok még sport történész sem, de azért annyit tudunk, hogy az édesapja Czája János a régi Oroszországban Szentpétervárott 1913-ban, Én tovább már szakszerüen nem tudnám mondani

- Nagyon jól tetszik informálva lenni

- De tovább nem tudom

- Hát az édesapám az profi birkozó volt Párizsban kezdte pályafutását a század elején szintén, és akkor 2o éves volt, 1913-ban nyert világbajnokságot, szerintem 14-el befejeződött a pályafutása az első világháboru miatt, és hát nem tudom, hogy itt mondhatok- e többet az édesapámról

- Örömmel

- Ő egy igen nagy hirnevet vivott ki magának az egész világon, és most dolgozom fel az ő életregényét, mondjuk ez nagy kijelentés, életregény

- Regény is volt, mert annyi emlék sürüsödött, az egész magyar artista társadalom és magyar cirkusz történet egyik megiratlan fejezete

- igen, és hogy elnézést kérek, ha Zelk Zoli bácsinak is átadhatom a félbehagyott levelezésünkre nagyon várnám az ő válaszát ebben a témában

- Ez a téma hiányzik is egy kicsit a magyar művelődéstörténetből. Bennünket most ezen az estén nyilván az is foglalkoztat hogy Ön itt van, és ez a kép amit az imént mutattunk. Tudnillik annyit már megtanultunk az Ön életéből, hogy a cirkusz világ állat idomár nője az Ön nagymamája, aki azt hiszem az első oroszlánszeliditő, vagy hogy szabad mondanom ?

- Igen. Vannak ilyen ujságfeliratok egészen régiek, hogy Európa első oroszlán szeliditő nője

- Sőt van egy fotó

- egy fotó is van

- Mo t megpróbáljuk megmutatni ezt a fotót valami módon, ahol ime itt a nagymama

- Igen, ő férjhez ment 16 éves korában egy igen nagy állatseregiet tulajdonoshoz, azután később oroszlán idomár lett, ugyhogy

- Az édesapja örökségül, illetve hozományként

- Az édesapám igen aztán, mikor az ő lányát elvette feleségül, az én anyámat,akkor hozományként kapott egy kis cirkuszt ugynevezett cirkusz kolosszeumot

-

- Igen, és majd ebből lett később
- később a Czája rikusz, igen.
- Kedves tanár úr, Ön aki artista is volt, testnevelő tanár Szentendrén, hogy kapcsolódik Garabuczi Ágnes világához ?
- Hát nem tudom mennyi az időm erre vonatkozóan, én már gyerekkoromban sokat modelleskedtem, ugyhogy a művészettel így kapcsolatba kerültem. Szeretem a műterem világot, nem akarok itt nagy mestereket felsorolni, Meggyesi Feri bácsit, Vedres Marci bácsit, én így nevezem őket elnézést kérek
- Akik rajzolták és festették önt ?
- Igen, azután hát az élők közül is Czóbel mester, akinél hát laktam is
- És Garabuczi Ágnessel való barátsága ?
- Garabuczi Ágnessel kapcsolatban annyit tudok mondani, hogy én magam szerény gyüjtő is vagyok, ugyhogy rendszeresen járok a galériákba, a közel 8t éve megtetszett nekem egy kis képe, amit sajnos az orrom elől megvettek amerikai turisták, aztán felfigyeltem az ő művészetére és azt tapasztaltam, hogy nagyon sok a rokon vonás, már lelkileg. A figuráiban van egy befelé nézés, nekem idézi a régi antik görök atléta szobroknak a melankóliáját
- Nagyon érdekes
- és ahogy figyeltem egyre jobban közelebbnek éreztem az ő festészetét az én világomhoz, ugyhogy én azt látom, hogy a cirkusz világgal kapcsolatos működése, hogy érdekli ez a téma,

tehát a letünt világoknak a szépségeit szinte még akarja menteni

- meg akarja örökiteni

- meg akarja örökiteni azokat a régi szép romantikus, nem akarok romantikát emliteni itt, merthát a müvészettörténész

- Szóval mindenesetre egy olyan korszakát a teátrumnak mondjuk talán, ahol az emberi erő nemcsak a nyers erő, hanem az ügyesség - ön nyilván erre gondol

- Nem egészen, igen, én erre gondoltam, hogy a letünt koroknak a szépség eszményét, a cirkusz világban talán egy egészen mástalamit keres, az arlökeneknek ezt a szomoruságát, végeredményben a bohóc, az árlökben ez a kisemmizett, amint annyiszor kiállitásával kapcsolatban lehet olvasni a maga szomoruságával, a maga tragédiájával nagy emberi norsokat és érzelmeket hordoznak magukban

- Köszönöm szépen, hogy eljött és elmondta ezt. Milyen érdekes és milyen sajátos módon kötődnek, ugye kedves Barabuczi Ágnes a képhez érzékek és illuziók. Egy kicsit az lepett meg, hogy ön, akit olyan életvidámnak ismertünk meg és olyan szivesen nevet és derül, a melankólia hangulatát árasztja majdnem az itt levő képek valamennyijéről.

- Szeretek meditálni. Ilyen vagyok

- Mivel a természet adta ezt, nem ? Hogy elüldögél vizparton

- Igen, igen, szeretem a csöndet, szeretem a harmóniát, a

békét, és szeretem hogyha a képeimből valami nyugalmat áraszt, Ez nem jelenti azt, hogy engem nem foglalkoztatnak és nem kavarnak fel olyan témát, amik azt hiszem nemcsak engem, hanem minden művészt felráznak, vagy akár nem művészt, minden embert ma, nagy katasztrófákra gondolok itt, háborukra és földrengésekre, amikért kell szót ejteni. Ugy érzem ilyenkor én is,mindig hogy dolgoznom kell.

- Hát egy kicsit közelebb kerültünk az ön világához. Hogyha bemutatjuk azt a filmet, amit készitettünk éppen Nagymarosról, Nagymaros mondjuk igyk hogy kapuhajlatai, öreg templomai, régi kövei mind azt a vidéket és felületet jelentik, ahol Garabuczi Ágnes szivesen és sokat dolgozott. Kérem a filmet, amely egy kicsit megismerteti velünk ezt az alkotási világot és ezt a hangulatot.

/Filmrészlet/

- Szokás szerint a mellettünk lévő monitoron néztük végig, magának hogy tünt, aki csinálta és alkotta az egészet ?

- Ugy érzem visszaad valamit Nagymarosból, abból a kedvességből, amit azt hiszem sokunknak jelent Nagymaros. A nagymarosi művésztelepen eltöltött kedves időszakok visszajöttek egy pillanatra

- Most csak arra vagyok kiváncsi, hogy két Művész kollégája Szentgyörgyi Kornél és Somos Miklós, vajon a szakember, a művész tára számára mit mondanak ezek a képek ?

- Hát Garabuczi képeivel kapcsolatban nekem mindig az jut

eszembe,hogy ellentétben a napjainkban előforduló beszélgetésekkel, amikor egy művésznek a dolgait nézzük, akkor elsősorban talán stiláris vonatkozásait elemezgetjük, abból próbálunk valami értelmes megegyezésre jutni, viszont Garabuczi képeinél éppen azt tapasztaltam, hogy soha nem a stiláris vonatkozások azok, amelyek előtérbe tolulnak, hanem az az érzelmi töltés, amit a művész ezeken a képeken keresztül belőlünk közöl

- Például Önt mi ragadja meg ?

- Éppen ahogy elkezdtem mondani az az érzelmi töltés, amelyik sokkal erősebb minden stilus kérdésnél, minden formai kérdésnél, és ez a kisfilm itt Nagymarosról, amit láttunk, ez talán éppen arra volt jó, hogy én aki pár órája jöttem éppen Nagymarosról megmutassa azt, hogy ez a kis város, amihez mi olyan furcsa módon kötődünk

- Önöket elvarázsolta Nagymaros

- igen, de nemcsak varázslat ez, hanem egy egészen reális kapcsolat is Nagymarossal, hiszen évek, sőt talán több mint évtizede járunk le oda, és bizony azok az emlékek amik odafűznek minket azok a házak, azok a formák bennünk nem stiláris jelenséggé válnak, hanem érzelmi kapcsolatot teremtenek.

- Nyilván hogyha érzelmi szóról van szó, akkor annek a tartalma jelen esetben azt is jelenti, hogy szinek, hangulatok, formák, árnyékok, vagy ahogy Fehér "suzsa kitünően mondta a sziluettek egymásba fonódása, egymásba szövődése, egymásba

álmodása teremti meg ezt a világot. És Ön, Somos Miklós ?

- Hát én szeretném elmondani Garabuczi Ágnes képeiről, hogy és ugy általában, szeretem azokat a müveket, amikben ellentétek feszülnek. Nos Garabuczi müveiben több ilyen ellentétet tudnék előhozni. Egyik például az, hogy általában régi témákhoz nyul, emlékekhez

- És ez vonzó ?

- személyes emlékekhez is és az emberiség közös emlékeihez is.No és a vonzó benne az, hogy ezeket az emlékeket ugy találja, hogy teljesen a XX.századi ember szemével, tehát hogy ebbe a nosztalgiába nem játszik bele valami olyan visszavágyódás, olyan történelmieskedés, amit esetleg máshol látunk, tehát teljesen a XX.századi ember átélésével idézi fel, tehát teljes élményünkké teszi nekünk hézőknek is azokat az emlékeket, amiket ő akár a művészettörténet emlékeiből, akár a saját életének emlékeiből

- Ön nem Nagymaroson alkot

- Én nem, nem szoktam oda járni

- Nagyon örülök, hogy igy a kollégákat és a művésztársakat is megragadta a világ. De azt hiszem, hogy még lenne a hátralévő időben néhány pillanat, amit be kéne mutatni

- Igen, borzasztóan szeretném, hogyha itt egy pár rajzot láthatnánk, amely egy kicsit közelebb visz az ő alkotó világához, majdnem hogy kibontja az alkotás módszerét. Kezdjük talán

a vonalrajzok korábbi, ugye Ági

- Igen

- pár esztendővel korábban készült, elég gyors tempóban vagyunk kénytelenek ezt mutatni, de talán így is ad valami képzetet arról. Először a vonalas megoldás, ahol tulajdonképpen felvázolja, de már egy rajzi teljességgel, kompozicióban. Azután a rajzainak sorába belép ez a furcsa egymásra kopirozódás, a rajzok már többet jelentenek, mint az egyszerű leíró módszerek.,ez még az előző csoporthoz tartozik, ez egy tájnak a váslatos rajza, és itt már látni lehet madarak, fák egy napkorong az égen, és amikor már ezek kiegészülnek és egymást ~~fxdik~~ segítve támogatnak egyfajta jelenséget, a gondolat megjelenitését, Itt egy jegenyésnek a rajzát láthatják, Ágnes ezek az apró kis pontok

- a fakturákat jelzik

- A fakturát, de a festőányban is amikor ezt áttetted, így alkalmaztad a sötétebbel,világosabbakkal

- Igen, igen

- Még egy pár dolog, igen érdekesen rajzolódnak ki az árnyékok, amelyek oly sokat mondanak. Tovább, a figura és a környezetnek a kapcsolódása, lényeges változtatásokat szoktál ezután egy ilyen rajzi vázlat után még a képen végrehajtani ?

- Az aztán mindig spontán adódik, hogy hogyan változik a kép léptékéhez, hogyan iródik át egy ilyen rajz, de a gondolathoz mindig hü maradok.

- Hát talán még egy pár képet láthatunk igy, sürü egymás utánban. Ez mind nagymarosi fogantatásu dolog. Általában a képeidet nem a helyszinen fested, itt az álomvilág, a város lenn és aztán fönt ez a nagy alvó figura, amely az alvó faluban is visszatér.
- Talán fel kellene még használni a rendelkezésre álló időt, és egy kicsit egész más művésznek a szemszögéből nézni Garabuczi Ágnest, és ez legyen a belső épitész.
Szerdahelyi Laura azt hittem már elveszett itt a tárlatnézés során
- Nem előkerülök azért
- Vajon ezeket a képeket, ezeket a szemléleteket a belső épitész, ki nagyon is konkrét világot teremt át és konkrét világokban próbál illuziót teremteni. Hogy tudja felhasználni ?
- Nagyon szeretném felhasználni, igy kezdem, mert Ágit ugyan rég ismerem és
- Most a barátságon tul
- Barátságon tul a képeit ismerem, és nekem az az érzésem, hogy ő képes lenne nagy felületeken épületen belül enteriörbe olyan belső teret betölteni a képeivel, aminek egy belső épitész nagyon örülne
- Most milyen jellegü alkotásokra gondol
- Egy pannora, vagy egy nagy terembe, tárgyaló terembe, eskető terembe akár egy fogadó térbe, sok-sok lehetőség volna szerintem arra, hogy az Ági képeit elhelyezzék, illetve ne

a képeit helyezzük el, hanem oda tervezzen, oda fessen, oda komponáljon. Szóval az az érzésem, hogy benne biztos felébredt már ilyen gondolat, mert amikor mi közösen megbeszéltünk épületeket és az én munkámról az övéről, én láttam hogy érdekli ez a téma és szeretném is megkérdezni, hogy volt- e már olyan épület, ami hatott rá ?

- Hogyne, nagyon is volt és a mai épitészet engem mindig lázba hoz és mindig arról is álmodom, hogy egy ilyen gyönyörüen megtervezett belső térben szerepelhessen, szerepelhetnének az én képeim, és bevallom sokszor előfordult már velem, anélkül hogy bármilyen megbizásom is lett volna, hogy amikor egy ilyen szép épületbe, uj épületbe jártam, hazamentem és ugy játszottam azzal a gondolattal, mi lenne, ha a képemet ide képzelhetném el.

- Hát akkor mostmár csak a kivitelezéséről van itt szó. Egyáltalán hogy születik a kép nagysága kérdezték néhányan itt, akik az adás előtt eljöttek megnézni ? Szóval mitől van az, hogy bizonyos gondolatot egészen nagyban fejezik ki, és egy másikat csak éppen egy villanásba ? Tudom, hogy csacsinak tünő dolog, de itt komolyan felmerült, és ezen el is spekuláltam

- Ez elég komoly dolog,mert sokszor a müterem méreteitől függ hogy mekkora képet fest, vagy mekkora vásznak van készen, mert sokszor az embernek nincs ideje ahhoz, hogy megvárja mig

szépen előkészül egy uj vászon, hanem mindjárt az adott dologra komponál valamit.

- Érdekes világ volt, és én remélem, hogy kedves nézőinket egy kicsit megragadta az, amit sikerült is felvillantani ezen a jónéhány képen.

A tárlat, a TV Galériája itteni bemutatója a Bem rakparton holnap és holnapután tart nyitva, tehát kedves vendégeink mindkét napán pénteken és szombaton délelőtt 10-től délután 5 óráig ezt megtekinthetik.

Köszönöm hogy végignézték, köszönöm hogy eljöttek és remélem, hogy mindannyiuk számára értékes, és hangulatos maradandó emléket jelentett.

Legközelebb a következő hónapban a TV Galéria adásában Czinke Ferenc grafikus művészt mutatjuk be önöknek.

Kedves nézőink, kedves vendégeink jó éjszakát, viszontlátásra !

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1987 DEC 1

Garabuczy Ágnes

Garabuczy Ágnes és Tóth László festőművészek képeiből nyílik kiállítás december 2-án, délután hat órakor a ferencvárosi Pincetárlat helyiségében (IX., Mester u. 5.).

Garabuczy Ágnes

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉSMEGYEI NÉPUJSÁG

1966 JUN 2

1021

Nagy a sikere Garabuczy Ágnes festőművész szeghalmi tárlatának

A látogatók ismerkednek az alkotóval és műveivel.

A Vésztőről származó fiatal festőművész kiállítása több mint egy hete nyílt meg a szeghalmi járási művelődési otthonban. Ez alatt az idő alatt mintegy kétezren tekintették meg a festőnő 30 olajképét. Műveinek nagy része az építő ember erőfeszítéseit, eredményeit tükrözi.

Képei vajúdva születnek, de készen frisseséget és kiforrottságot tükröznek. Csendéletei környezetének tárgyait ábrázolják a már Picassónál is megtalálható szimultán ábrázolási formában.

A magába mélyedő Gondolkodó öregember című képe — amely a művész ars poetikája is lehetne — már diplomamunkájában is foglalkoztatta.

A játékos, sokszor dinamikus formák egészséges emberi érzéseket keltenek a szemlélődőben.

Fotó, szöveg: Esztergály Kerte

Megkezdődtek a szóbeli érettségi vizsgák a középiskolákban

Szerdán számos gimnáziumban és közgazdasági technikumban megkezdődött a nappali tagozaton idén végző fiatalok szóbeli érettségi, illetve képesítő vizsgája.

A gimnáziumokban az érettségi vizsgák június 25-ig véget érnek. Szóbelire azokat a jelölteket bocsájtották, akik legalább egy kötelező tárgyból sikeres írásbeli dolgozatot készítettek. Az a tanuló, akinek elégtelen dolgozata volt, abból a tárgyból szigorított szóbeli vizsgát tesz, ami azt jelenti, hogy nemcsak a húzott tételből kell felelnie, hanem más kérdéseket is intéznek hozzá. Az írásbeli dolgozatok eredményét egyébként — az elnök döntésétől függően — vagy a szóbeli kezdete előtt, vagy utána ismertetik a jelöltekkel. A vizsgaszabályzat értelmében egy-egy diák felelet legfeljebb 15 percig tarthat és felkészülésre legalább 20 perc időt biztosítanak.

A nappali tagozaton ebben a oktatási évben — előzetes számítások szerint — a különböző típusú középiskolákban országosan mintegy 50 000 fiatal fejezi be tanulmányait.

Ugyancsak szerdán kezdődött meg a dolgozók gimnáziumaiban az írásbeli érettségi vizsga. A dolgozók gimnáziumaiban a szóbeli érettségi vizsgákat június 20 és július 16-a között tartják.

A munkaverseny élenjárói a dombegyházi Petőfi Tsz-ben

A dombegyházi Petőfi Tsz-ben a IX. kongresszus tiszteletére indított munkaversenyben eddig Tapasztó Mihály 100 tagú brigád-

Munka, m

Az irodában ritkán találjuk őket. Ajtajukon rendszerint hiába kopog az ember, zárva. Nem ülnek az íróasztal mellett, elveszve a jelentések, beszámolók írásainak tengerében — bár néha erre is kell időt szakítani —, hanem a legtöbbször valamelyik üzemegységben vagy munkahelyen beszélgetnek az emberekkel. Munkájukra nincsen sem norma, sem óra-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉSMEGYEI NÉPUJSÁG
1966 MÁJUS 18

Vésztői származású festőművész tárlata Szeghalmon

Vasárnap délelőtt a szeghalmi járási művelődési otthonban Garabuczy Ágnes 39 olajfestményéből nyitnak tárlatot.

Garabuczy Ágnes fővárosi festőművész vésztői származású. Ott végezte általános iskolai tanulmányait, majd művészeti középiskolába került, végül diplomát szerzett a Képzőművészeti Főiskolán. A szeghalmi járási művelődési otthon s a vésztői kultúrház meghívta, hogy egy szűkebb pátriájában rendezendő kiállításon képviselje magát személyesen és természetesen műveivel. A fiatal művésznő két évvel ezelőtt a Mednyánszki-terembeni tárlaton szerepelt képeiből is bemutat jó néhányat.

Kalász remek futással nyerte szombaton a 100 és 400 métert.

FIGYELEM!

Vállalatok,

termelőszöv

Elfekvő készletüket, s

kapacitáskeresletüket,

Garadna

Abanj Tom

ref. templar. filia

Myskovszky 1875

1). alapraja 3π = 1° Ö

tavlalitép

26.

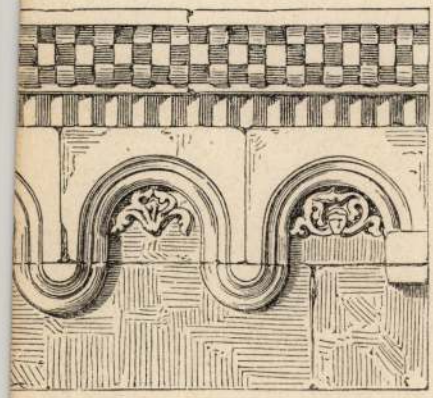

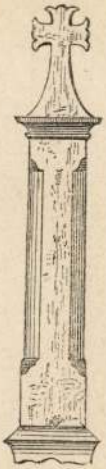

33.

28.

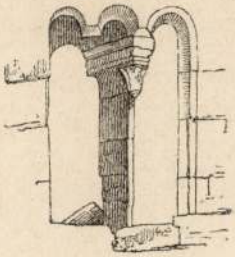

53.

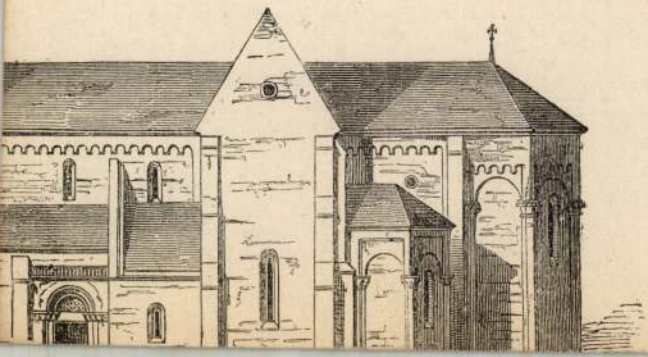

Garadna

l.

Csikvári Abaj

181. l.

~~Vienna h.n. VI. 248~~

Garabits János festő M.O.K.

Magyaróvári. A győrói templom freskóit ujitotta meg 1939 ben.

Erőss István: A ciráki körjegyzőség és plébánia története. Győr 1943 172.

Tamás Garabon.

MISKOLC, Szőnyi István Gallery (Széchenyi út 21.): One-man show of painter Tamás Garabon. Born in 1930 in Budapest, where he still lives and works, he has contributed works to numerous shows in the country and abroad. Several of his works have been purchased by the museum of Sofia, Bulgaria, and Hanoi, Vietnam.

Daily News, 1990. márc. 23.

Gavadnai gör. kath. -
templom
(Abaujtorna vm)
Épült 1808. Tatarozták
1930.

Misgörkath. 48. l.

SIPOS BÉLA: KOŠICE.

Garády Etelka ter.

1917 szept 15 Cinkota

Uparm. Muhitsvál

Bulgária VII 214

Garády

Lab. III. 123

A választói jogosultság az **illető rovatban** egy 1-es szám beirásával jelölendő meg.

Garády Etelka

iparostanonciskoli rajztanitói oklevelet kapott 1940-ben

Ferképzomfoisk vk

1939-41.175.1.

ANTEPENDIUM (275. kép)
velencei vörös bársony. Rajta színes selyemmel, arany és ezüstszálakkal hímzés. Középrészén sírból kilépő Krisztus és elszórt csillagok. Felső sávban négy kettőskereszt. A két indás oldal rész és a paszomány XVI. századi.
128×274 cm.
A hímzés magyar munka a XIV. századból. Szendbenedekről, a gróf Kornis-család birtokából, állítólag előbb Göncruszkán. Lepold Antal ajándéka, 1941.

Dercsényi Dezső: Nagy Lajos kora. Bp. é. n. (1942), 158—159. l. (Képe 158. l.) — Lepold Katalógus 140. sz.

MISERUHA (276. kép)
sötétvörös bársonyszövete új. — Laposhímzésű kereszt jén oszlopos baldachinok alatt fent Madonna Jézussal, alatta Szent Péter, legalul Szent Pál álló alakja, a vízszintes száron két mondatszalagot tartó, térdelő angyal. Mag. 105 cm.
Északolasz, munka 1420 körül.
Az Ipolyi gyüjteményből.

Régi és újabb műhímzések kiállítása Nagyváradon, Egyházművészeti Lap, VII—1886, 233—234. l. — Czobor: Kalauz Ipolyi Arnold régi és újabb műhímzés-gyüjteményének kiállításához. Nagyvárad, 1886. 5. és 21—23. l. — Ipolyi, Biharvármegye, 332. sz. — Gerevich PA, 258. l. — Egyhműv. kiáll. 1930., 413. szám. — Gerevich IPGY, 99. l. — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 165. szám. —

Garády Etelka

Lexikon

1932-34.

Iparm. Isk. Évk.

1930-34. 45. l

A Műgyüjtő, V., 1931., 6. l. — Van Marle (szóbelileg): Signorelli.

SIMONE MARTINI (sienai festő, † 1344) KÖVETŐJE

Joachim elhagyja a várost (121. kép)

Fa, tempera, 46×34 cm.

Restaurálta Endrődi Sebestyén, 1915.

—ó: Az esztergomi hercegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 19. szám. — Maszlaghy II., 39. szám. (Bizánci festő.) — Gerevich: Az Újság, 1916., júl. 20, 3. l. (Simone Martini.) — Lepold—Homor 97. l. — Van Marle, II. kötet, Hága 1924., 581. l. (Adrea di Bartolo.) — Gerevich PA, 223. l. (Simone Martini.) — Benesch Belved, 70. l. (Sassetta.) — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 6. l. — Lepold—Lippay 55. l.

SIRANI, ELISABETTA (bolognai festőnő, 1638—1665)

Bemutatás a templomban

Vászon, olaj, 145×177 cm.

Gerevich: Az Újság, 1916., júl. 20, 3. l. (Sirani.) — Gerevich: PA, 240. l. (Sirani.)

SODOMA (sienai festő, 1477—1549 körül) KÖVETŐJE

Kor. Szent János

MDK

Garády Etelka, textilmüv.

Iparm. Isk. Evk. 1934-36.
43.1.

Garády Sándor

MDK

Bp. XII. Béla Király ut elején /hrsz 9562/ Doktor-,Nádor-,Vá ros-kut környékét kiásta 1937-ben.

Repr.: Városkut. 287. kép.

Zekard ás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961. 178.1.

Garády Sándor

MDK

Mátyás király nyéki kastélya. /Vörös-hadsereg utja 78/.

Az ásatásokat Garády Sándor végezte 1931-42-ben. ~~1944~~ 1956-ban Holl Imre ellenőrző ásatásokat végzett.

Repr.: a II. épület.
142. kép.
az I. épület pincéje.
145. kép.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961. 76.1.

Garády Sándor MDK

1931-ben kiásta Nyék község templomának romjait. / Szajkó utca 14-16/

Repr. 140. kép.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

75.1.

MDK

Garády Sándor

1935-38-ban a régi Radl-féle vendéglogadó épületét/ Bécsi ut 269./ részben kiásta.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961. 77.1.

Garády Sándor MIK

Középkori vizvezeték nyomait ásta ki
Bp. XII. Ora utca 10/b
telkén az Istenhegyi ut közelében.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
181.l.

MDK

Garády Sándor

Budaszentlőrinci Pálos-kolostor romjai. /Bp. II. Budakeszi ut 91-93-95/

Diszitőrészletein Kassai István dolgozott. Épült Vince pálos szerzetes terve szerint. 1934-ben Garády Sándor ásta ki az alapfalakat. 1949 őszén Gerevich László vezetésével ujabb ásatások folytak.
1958-ban Nagy Emese ásatása négy épitési periodust állapitott meg.

Zakatiás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
67-68.l.

MDK

Garády Sándor

1936-ban kiásatta a tabáni parkban az Ördögárok középkori partvédő kőfalának egy részét.

Repr. 2. kép.

ZAKARIÁS G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

10.1.

Garády Sándor

MDK

Mátyás Király vadaskertjének falai.
/Blück Frigyes ut mentén/
Feltárta Garády Sándor 1931-ben.
30 méteres szakasz kiásva, konzerválva, a Csemegi Józseftől tervezett emlékművel megjelölve a 165-ös -s 1666-os ~~kát~~ határkő közötti részen.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
70-71.1.

MDK

Garády Sándor

A Rudas fürdő előtt 1937ban középkori Gellért kápolna romjait ásta ki.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961. 20.1.

A GARAI TEMPLOM.

Garai templom

Pravaj Vilaj 1912. 579. P.

A NEMZETI HAJÓS

hogy a férfiaknál oldalfegyvert nem látunk. Hisz tudjuk, hogy szigorúan meg van tiltva nekik a fegyver viselete az ostromvonalon belül. Pedig az oldalfegyver a legnagyobb ékessége, büszkesége az acsini embernek. Csak egyik-másik törzsfőnöknek van kedvezmény-kép fegyverengedélye. Kedvenc fegyverük a klévang, mely 50—60 centiméter hosszú, a csúcs felé szélesedő pengével, s a rentyong ⟨tőr⟩.

Sötétbarna arcuk az arab típusra vall, de egy jó részük, talán a nagyobb rész, a hosszú-kás keskeny arccal, kissé görbe orral a klin-gekre üt. S valóban sokan a klingekkel ro-kon népfajnak tartják az acsinokat, kik Elő-India Koromandel és Malabár partvidékeiről

Penájong
ember min
csakhamar
haszonra v
ágyú, ropo
bajonet, klé
dik. A zav
Errefelé is
kik fejüket
döccennek
ők is, csak

Egy-egy
solygó kin
befelé az
Úgy kiséri

Garai, l. Garay

L.

Szendrey - Szentiváncyi

546 1.

Czéhemlékek, nyitrabányai VIII. 159

Kassa

Garai ötvös András, 17 sz.

Arch.Közl.1899. XXI. 239

Garai András, ötvös. A XVI. század második felében Kolozsvárt született, s az ötvösséget is alighanem ott tanulta. Később Kassára került, s ugyanott lett mesterré. 1605-ben ismeretlen okból börtönbe jutott. Utóbb kiszabadult s ekkor fiával együtt Krakóba ment. Fia 1609 után ismét Kassán volt, ő azonban valószínűleg Krakóban maradt s ott is halt meg.

Mihalik József: Kassa v. ötv. tört. Budapest, 1900. 239, 243. l. — *U. az:* Régi magyar ötvösművek. *Arch. Ért.* 1899. 311. l.

Garay Ákos MDK

Kálvin-tér, Hétszilvafások, Tejdrágaság, A huszárok mindenütt, Orvosságot hoztak, Részeg juhász, toll
Budai országut száz év előtt, szines tollrajz
Nők és huszárok, tollrajz

Mücsarnok 1939 Derü a müvészetben

Garay Ákos MDK

Garai Ákos MDK

Török martalócok, pasztell

Mücsarnok 1938 Őszi tárlat

Gabriel Ákos

Török metsalócok, paraszti

Miscellanea 1938 Gabriel Ákos

1021

GARAI ÁKOS

1970.X.10. 7.00 N.

Reg eli krónika II.

-- Ugyancsak ma fejeződik be Pécset az igazságügyi orvosok vándorgyülésének háromnapos programja, amelynek témaköre nagyon is időszerü, mert igy hangzik: A közlekedésbiztonság orvosi és technikai problémái. Ma és holnap több kulturális esemény szinhelye lesz Tolna megye. A szekszárdi Babits Mihály Müvelődési Házban ma tartják a KPVDSZ kulturális napok országos megnyitóját, holnap pedig a népmüvészetéről hires Sárköz központjában Decsen Garai Ákos és Miklós Ödön karikatura emlékkiállitását tekinthetik meg a látogatók. A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat szekszárdi székházában a város szülöttére, a nagy magyar gombatudósra, Hollós Lászlóra emlékeznek. Somogy megye gazdag néprajzáról ad áttekintést az a kiállitás, amelyet holnap nyitnak meg a nagybereki müvelődési házban.

Garai Ákos

MDK

Lipicai méneg, olf.

Műcsarnok 1931 Művészcsoportok kiállitása

Garai Ákos

Vízfestménye, a Képzőm. Társ. tav. tárlatán.

P.H. 932. IV. 24.

Carol Ajoe

GARAI ÁKOS

Sándor-huszárok. Pastel.
Az első felszabaditó huszárcsapatok Pesten.Past.

Magyar kiállitás tárgymutatója.Műcsarnok 1934.

Garai Ákos MDK

Lovak a folyónál, olf.

Bugaci gulyások, olf.

Mücsarnok 1927 tavaszi kiállitás

MDK

Garai Akos

"Arviz az Alföldön", olajfestm.

Magyar Művészhetek Reprezentativ Képzőm. Kiáll. 1947.Jan.Ernst Múzeum.Kat. 8.l.

MDK

Garai Ákos, festő

3o8. Két négyesfogat. Pasztell.

Bp.Mücs.-"A Magyar Müvészetért." Képzőm.Kiáll. 1942. jun.6.-22.

Kat. 14.l.

MDK

Garai Ákos, festö

Ménes. Jelzett. Pasztell.
Vágtató cigányleány. Jelzett. "

Árvorési Közlöny. Festm.,rajzok. 1936 okt.4. rk.sz. 3o.l.

MDK

Garai Ákos

Cél előtt

Az ezredes

Hajtóvadászat

Nemzetk. Humoristikus kiáll. Könyv. Kálm. Szal. 1918. 9 l.

MDK

Garai Ákos

A posta
Talyigás
Kimult

} /Egy ló története/

Nemzetk. Humoristikus kiáll. Könyv. Kálm. Szal.

1910. 8-9 l.

MDK

Garai Ákos

Riválisok

Egy mese

Készülődés

Nemzetk. Humorisztikus kiáll. Könyv. Kálm. Szal.

1910.

8-9 l.

M.D.K.

Garai Ákos
grafikus

Méltatás.

Magyar Nemzet, 1959. nov. 17.
Könyvespolc

M.P.M.

MDK

Garai Ákos

Versenyre kész
A lovag
Séta
} /Egy ló története/

Nemzetk. Humorisztikus kiáll. Könyv. Kálm. Szal.

1910. 8-9 l.

MDK

Garai Ákos

Képzőművészet 1927. I. évf. 1. sz. 13.l.

Garai Ákos

"Szaftosan magyaros táblabiró és gentry-jelenetei" kitünőek,-irja Rm.: "Karikaturák" c. beszámolójában, mely a Könyves Kálmán Müintézet szalonjaiban rendezett, nemzetközi karikatura kiállitásról szól.

A HÉT, Bp. 1910. ápr. 24.
XXI. évf. 17. sz. 278. lap,

Garay Ákos

A Könyves Kálmán Szalonban rendezett kiállitáson mutatták be a fronton szolgáló müvész munkáit. A harctérről küldött müvein meglátszik a közvetlen átélés frissesége, a rajztudás biztossága,-mondja az m. sign.-val közölt -három kiállitásról szóló- kritika.
Festményei közül a "Homonna" és a "Jön az egész" c. vásznai "reprezentálják a legjobban" Garay müvészetét. A háborus képeken kivül Hortobágyi jelenetek, udvarházak lakóinak képe szerepel még a tárlaton. "Valamennyi szine és vonala magyar és becsületes".
A tárlatokon felsorolt müvészek nevét lásd: Kosztolányi Kann Gyula nevénél.

Élet, Bp. 1916. febr. 27. VIII. évf. 9. sz.211. lap.

Garay Ákos

Három kiállitást ismertet m.-sign.-val Margitay Ernő:

Garay Ákos és Honti Nándor a Könyves Kálmán Szalonban,

Tichy Kálmán és Tichy Gyula a "Szent György-Céh aukciójának keretében,

Kosztolányi Kann Gyula és Mattyasovszky Miklós az Ernst Muzeumban mutatja be müveit.
A felsorolt müvészek alkotásainak értékelése -az egyes nevek szerint- külön cédulákon szerepel, hivatkozással Kosztolányi Kann Gyula nevére.

Élet, Bp. 1916. febr. 27. VIII. évf. 9. sz. 211. lap.

Zsolnay

Garay Aladár festő, graf.
1886 - 1952

34-1-14

Rákoskeresztur

könyvet - később hetenként emel-

ár a szerződés készen volt.

unk - s mielőbb!

sel Fülep Lajos →

ő is. Próbálja kapacitálni!

MDK

Garai Aranka

Tanulmányfej.
Kálvária.
Kati.
Kassai háztetők.

V.Nemzeti képzőm.kiáll. 1939.Kassa.Kat.17.

MDK

Garai Aranka, festöm.

345. Tanulmányfej.
346. XXXX Kálvária.
347. Kati.
348. Kassai háztetők.

M.Kir. Vall. és Közokt. Min. V.Nemzeti Képzöm.kiáll. Képesm.Tárgym. Kassa. 1939. 17.1.

MDK

GARAI ARANKA

felvidéki festő

V. Nemz. Képzőm. kiáll. 1939. Kassa 29 l.

Garai Elvira

1913/14, 1916/17 II

Ferképzomfoiskévk

84. c.

Garai Elvira.

„Eger erőben" c. kép a heves megyei képzőművészek kiállításán szerepelt. (Említve.)

Heves megyei Népújság, 1952. Okt. 12,

Garai Gergely, ötvös. G. András (l. o.) ötvös fia. A XVI. század utolsó negyedében bizonyára Kassán született, s később ugyanott atyjánál tanulta az ötvösséget. 1600 táján felszabadult, kevéssel utóbb polgárjogot nyert s az ötvös czéhbe is belépett. Családi élete mindvégig igen szerencsétlen volt. Fiatal neje, akit mesterré avatásának évében vett el, csakhamar meghalt, s G. ettől kezdve züllésnek indult. 1605-ben követte atyját Krakóba, s ott megismerkedett egy leánynyal, kivel visszament Kassára. Mielőtt azonban feleségül vette volna, a nő Mihály és Sebestyén nevű legényeivel megcsalta. A dolog kitudódott s G. szégyenében Krakóba sietett, ahol 1609-ig maradt. Ez évben újra megszerezte Kassán a polgárjogot s rövidesen másodszor is megnősült. Felesége özv. Szabó Gáspárné Borbála nevű leánya volt, azonban ez a házassága sem sikerült. Borbála asszony szintén megcsalta egyik legényével az urát, aki, miután tetten érte a hűtlen teremtést, jelentést tett az esetről a tanácsnál. A perlekedés évekig húzódott; végül a házasságtörő legényt 40 frt. pénzbírságra ítélték. Az ítéletet 1615 jún. 28-án hirdette ki a tanács.

Mihalik József: Kassa v. ötv. tört. Budapest, 1900. 239—244. l.

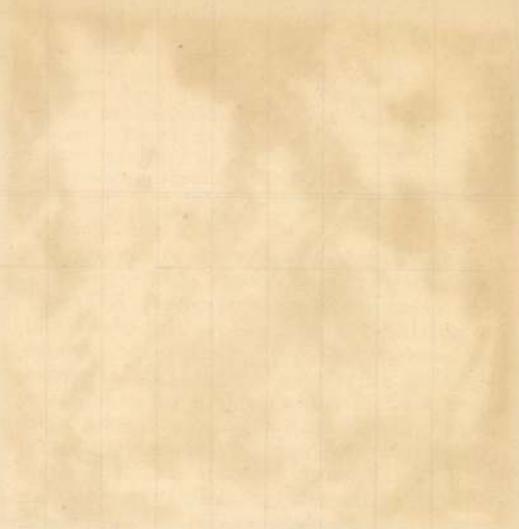

Garai Gergely

Ötvös

1600 körül

Kehely, a felső-
dobszai ref. egyház
tulajd-
Jul

Római asztalosmunka V. 245.

Garai Gergely ötvös M.D.K.

Karsán dolgozik

Kanyis, Magy. mitv. Bp. 1960 459

869[A]

Gregorius Garai, civis 1606, e. —1615.

(Csányi) Kehely hatkaréjos talppal, lapított gömbnodusszal és áttört kosárral. XVI. sz.-végi modorú. Későbbi felirata 1653-ból. — *Kelch m. Sechspaßfuß, gedrückter Kugelnodus u. durchbroch. Korb. Typ Ende XVI. Jh. Spätere Inschrift v. 1653.*

Rei. egyház — *Ref. Kirche,* Felsődobsza. Expos. 1934, XIII, 55, 30 (Csányi).

teri oszt

Garai György

ötv.

l. „Kőmagyötöj"

869 A. 17.

V.K. minisz [illegible] álytanácsos.

Garai Ilona

Műcsarnok diákpályázatán di-
cséret elismerést kapott.

NM. 933. II. 22.

Garai Ilona (Mária Terézia leánygimn. VIII. o.)

Műcsarnok diákpályázatán dicsérő elis-
merést kapott.

PH. 933. II. 22.

Garai Ilona

Műcsarnok diákpályázatán dicséretben elismerésben kapott.

M.933.II.22.

Garai Ilona

Műcsarnok diákpályázatán dicsérő elismerést kapott.

PÓ u. 933. II. 22.

Garai Ilona

MNK

népművész

A /nyíregyházai/ népművészeti és háziipari szövetkezetben dolgozik.

A perzsaszőnyeg szövésben tünik ki ügyességével.

"Varázsolók között: Ahol a perzsaszőnyeget, brokátpaplant és a függönyöket készítik.
Keletmagyarország. Nyíregyháza. 1957. jun. 1.

M.D.K.

Garai István, varga

Veszprémi magyar vargacéh tölcsére. Felirat: Czémester Garai István. 1830. Vörösréz. L.2. kép. Veszprémi Bakony múz. Lsz. C-159. Függelék, 3, 193.o.

Nagybákay Péter: Veszprémi és Veszprémmegyei céhkorsók. 139.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 4. 1965. Veszprém. Kiadja a Veszprém Megyei Múzeumok Igazgatósága. Veszprém

Garai János, ötvös. 1764-ben lépett a rimaszombati ötvös czéhbe.

Rómer Flóris: A hazai ötvös czéhek szabályai. *Századok.* 1877. 420. l.

Garai, l. *Garay.*

Garai János

ötös

L.

Szendrey - Szentiváneyi

- 546 l.

Czéhláda 1827-ből VIII. 152.

Garai János

hegedükészitö Temesvárt

Ein Blas- und Streichinstrumentenmacher, der in den letzten Jahren des 19. Jahrhunderts in Temesvár ansässig war.

Lützendorff

212. C.

Garai Jenő

a „Nagy István" kapcsolatrendszeti
csoport tagja, Tóalmáson szerepel
a kiállításon

Pestmegyei Hírlap 1971 október 24
12. old.

Ø Garai Jenőné

festő Kassa

erőd

z Csíkvári Abanj

149, l.

T. 1844.

gy öltözete fökötő csokorra kö-
ltő prémmel és zsebekkel, meg sá-
y, pamlag és mellkép látható. Felirata:

ÖZÉK
nok 46ik számához 1861
tterméből.

861.

Garai Jenőné

Művészet. 1938. 92. l.

Garai Jenőné: Önarckép

Kazinczy Társaság Karsai
Kiállitásáról

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Garai Jenőné

Garai Jenőné öregembereket ábrázoló portréi megformálásában dinamikus művészi munkát adnak. Önarcképe is igen sikerült alkotás. Alkalmunk volt Garainé műtermében a kiállításon nem szereplő aktfestményeit is megtekinteni. Ezek az alkotásai — bár akadémikus előadásimódjuk a tradiciók ápolását szinte konzervatív módon szemléltetik — egy kulturált festői látás minden jó sajátosságával ékesek

Művészet. 1938. 96. l.
(Szlovákiai művészek)

...ikek Cert. Bizottsága.

Bp

X. Hőnyi Endre u. 10

Ø Garai Julianna

II. é.

tanási szak

Ferk'pzomfoisk`vk

1935-36. 70. l.

Másol

23.640/1926. szám.

III/a. ü.o.

A keb. számv. XII. é

Utalvá

Költségvetési év: 1925/26,
gatása. Rovat: 8. Az 1881.
lékek fenntartása stb. Ter

Utasitom, hogy a
kir. Póstatakarékpénztárná
vára a Műemlékek Orsz. Bizo
Lexikon XVIII. kötetének ár

Garai Julianna

tanítónő képzőintézeti rajztanári oklevelet kapott 1940-ben

Ferk. pzomfoisk. vk
1939-41. 175. l.

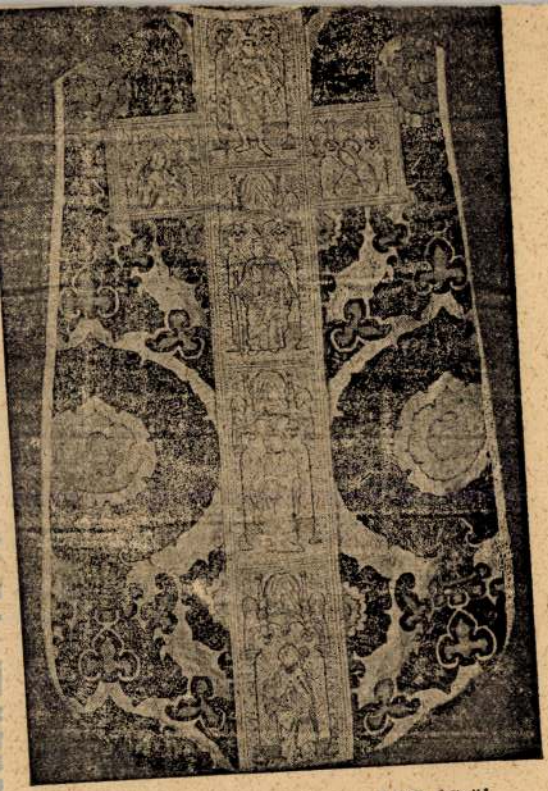

285. kép. *Miseruha. Velence, 1480 körül.*

6 271

Garai Julianna

tanítónő képzőintézeti
rajztanári jelölt

l. Ferképzőmfoiskák
1939—41. 146. l.

Összeolv

Exp. 19.

9 a MOB javadal-
mától

Garai Julianna

III. éves polg. isk. tanárjel

Képzm. Fársk. Evh.

1936/37. Jul.

Ferkèpzomfoiskèvk

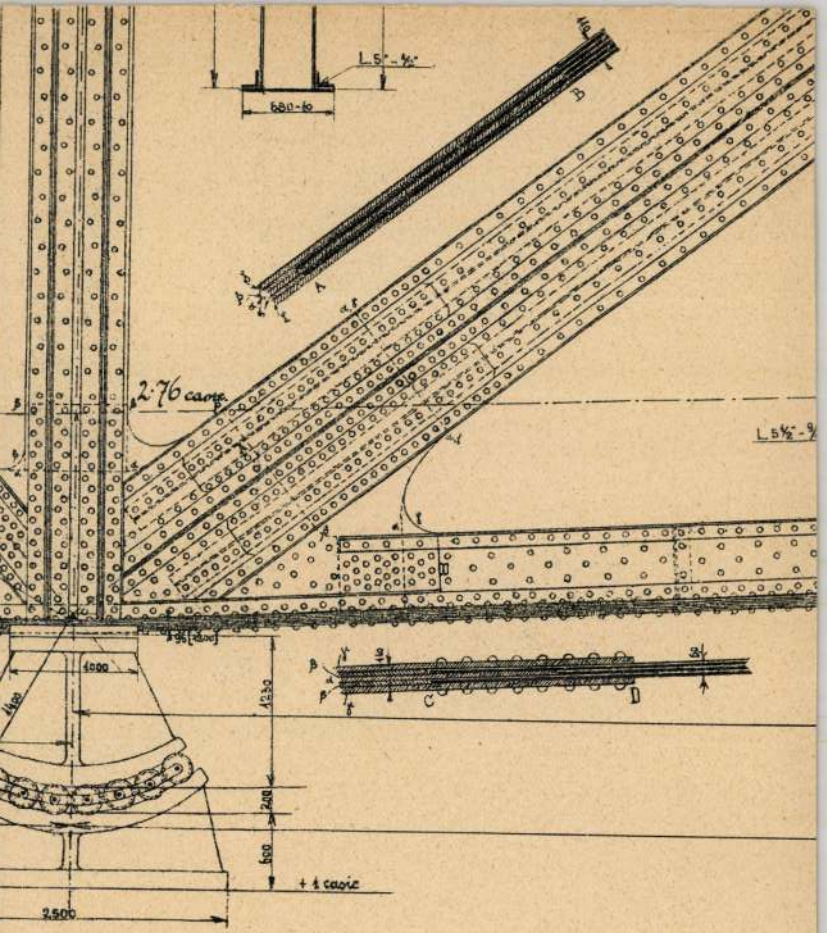

L.5"-½"
680-10
B
A
2·76 casic
L.5½"-⅝
D
1000
1400
1230
200
600
+ 1 casic
2500
C
D

Garai Julianna

1937/38. tanév végén polgári iskolai nyelvtanári oklevelet kapott.

Ferképzőmintaiskola
1937/39

182.

Festészet, táblakép,
Eszményi tájkép, Garai Kamilla

Divatcsarnok, 1862.juni 29.30.477.
Heti Szemle

M.D.4

Garai Lati
Iparművész

Részt vett az Iparművészeti
Kiállításon.

Kertész Magda: A textil és bőriparművészet.
Vörös Lapja (1966. július 23 - 14 lap

D. Garai Károlyné

1905/6, 1906/7

Ferkèpzomfoiskèvk

84. c.

Garai László, épület

1021

1975.VII.21.Kossuth [illegible]/Szl[illegible]/

168 óra.

-Az elmult negyedórában hallgatóink főleg két tánában fejtik ki véleményüket.Az egyik a tipusterv téma, a másik az,hogy tetőtér beépités esetén kell-e talajmechanikai vizsgálat.Meg kell mondanom,hogy a telefonálók jóreszte épitész,illetve épitészmérnök.Köztük például Garai László,aki azt mondja,hogy a tanácsnak 90 százalékban igaza van,mert nem lehet pontosan tudni, hogy 60-70 éves belvárosi házak alatt milyenek most a talajviszonyok.Egy másik hallgató viszont azt mondja, hogy Budapesten a Reviczky utcában van a Földmérő és Talajvizsgáló Hivatal,ott pedig megtalálható a geodéziai adattár,ahol a budapesti talajviszonyok részletesen felvannak térképezve.Telefonált Halmai Zoltán,épitész,aki tagja egy ilyen tipusterveket zsüriző zsürinek,és elmondta azt,hogy ennek a zsürinek elsősorban nem az a feladata,hogy megállapitsa a tipusterv jó,vagy nem jó, hogy a terv illeszkedik-e a környezethez;tehát,hogy ahová tervezték ott megfelel-e,az épület.

Garai Lenke

sikdiszités

1918 -

Éimisk

1930.83.l.

M. Garai Lili

szobrász ~~[illegible]~~

Garai Lili

nobrán

U. 4149

Körajzai albumban jelentek meg.

Ujság. 1925. dec. 13.

Gyarapodás.

fordulkan áll. ~~Xxxx~~ Balkezé~~vel~~nek hüvelykujját a derekát ~~velykujját~~ dugta. Üstökös haja, szemöldöke, e sötétbarna. Fehér bélésü piros mentéjén lmányán az arany-gombok nagyok, oldalán kard ~~szöveget olvassuk~~:

, fit Thesaurarius Anno 1609
uobus.

n.
éka 1890.
iki levél, illetőleg az 1890: II. 11-iki eirat alapján Gosztonyi Imre tábornoktól.

6)

1894: III. 107
1907: II. 19

87

Garai Lili

** **Garai Lili** szobrásznő feltünést keltő kőrajzai megjelentek egy albumban. Megrendelhető a müvésznőnél (Izabella-utca 80) 500.000 koronáért.

Ujság

1925. dec. 13

M. Garai Lilly

51 Gyertyatartó kerámia

Nemzeti Szalon

1937
ápr. máj.

K. Róna Klára

133	Hölgy	olajf.	300.— P
134	Virágvásár	„	300.— „
135	Tavaszvárás	„	300.— „
136	Csabdi	„	300.— „
137	Akt	paszt.	100.— „
138	Anna Mária	olajf.	mgt.

Seemann András

141	Szerelem	„	200.— P
142	Keresgélő	„	200.— „

Szür Szabó József

143	Este	tempera	200.— P
144	Aquarium	„	100.— „
145	Reggel	olajf	150.— „

Garai Lili

Gyertyatartója vezeprel az UME Liállításán a Nemzeti Szalonban (emlitve)

Magyar Hirlap 1937 IV. 25

MDK

Garai L.

1926-tól tagja az egyesületnek.

UME 3. kiáll. N.Szal. 1931. febr.

Esztár (Hajdú)

Ref. templom /1887-1888/. Aran

Terítő, 1732.

(Kováts J. István: Magyar reformá
János, 1955)

MDK

Garai Lili

Ravatal

KUT 3. kiáll. Ernst Muz. 1926. márc. 9 l.

Garai Lili.

A "Kut" által rendezett kiállitáson részt vett
1925-ben.

Bende J: A Képzőművészeti egyesületek története

Garai Lili.

Mint az Ume tagja rsézt vett a Kut által rendezett harmadik kiáálitáson 1926-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek tröténete,

GARAI Lili

MÉM, 1994/1-2. 183, 184.

Garai Lili

MDK

Arcmás, gipsz

Műcsarnok 1926. Őszi kiállitás

MDK

Garai Lilli

Torso, gipsz
Proletárleány, agyagvázlat
Tanulmányfej, rajz
Fiatalság, rajz

KUT II. kiáll. 1925. márc. N.Szal.

lo l.

Garai Lily

~~Bornemisza Géza~~

~~Csók István~~

~~Csorba Géza~~

~~Czillich Anna~~ +

~~Czobel Béla~~

~~Diener Dénes Rudolf~~

~~Egry József~~

~~Farkas István~~

Ferenczy Béni

Gadanyi Jenő

Garai Lili

KUT. II. kiáll.
Nemzeti Szalon
1925 márc

derékig és egymás felé fordultan

haja,

ról a királynét ábrázolja.

Gyarapodás.

elobbi

ugyanilyen

bbjában aranygombú és keresztvasú pallos-tarz, míg

~~pedig~~ ékköves gyürüvisel ~~Jobbról Anna ki-~~

rtja, mintha ~~a gyürü tudásával kapcsolat-~~

ruhájának alját fogja. A király bajuszt és

el körülkötött piros süveg felhajló ellen-

gallérral, a mely felett arany lánczon

~~a~~. A királynak fejdisze korona alakú ~~és~~ fe-

tt ujjú szürke ruhájának bélése rozsaszi-

ranybrokát és derekát öv szoritja. ~~A de-~~

h ~~[illegible]~~ és a bajor czimer alatt piros

.

őrzött eredeti után 400 koronáért másol-

(131/92).

melynek

8-án.

1894: VII. 10-én a 3135 szvsz. leirat

0 (31)

1894: T. 5.

1907: I. 20

163

Mandovszkyné, Garai Lily, szobrász NDK
Berlin

az UME rendes tagjai közé tartozik.

Az UME I.bp.-i kiállitása.- Nemz.Szal. 1928.febr.

Mandovszkyné

Garai Lily

szobrászni Berlinben.

az Unne rendes tagja.

megnézni minis-e

meg a G. ben.

TK. 192.

192. Ismeretlen festő.

A XVIII. század elejéről.

Draskovics György.

Mellig, kissé balra fordul. Haja és szemöldöke fekete, szeme barna, bajusza és szakálla leberetvált. Collaréjának fehér ligulája széles, mucetuma bíborpiros, nyaklánczon lógó keresztje ékköves. A háttérben függöny látszik. Felirata alól három sorban: »... GIVS DRASSKOVITS CARDINALIS ET EPPVS IAVRIENENSIS AD CVI... PHVS REX HVNGARIAE COLLEGIO SOCIETATIS JESV TIRN... OSITVRAM B: M: V: DE THVROCZ CONTVLIT«.

Vászon, méretei 70 : 52 cm. — Magy. Képt. 280. — Lelt. sz. 192. — A znióváraljai zárda oratóriumából 1872. április 22-én került a Nemz. Múzeumba.

II

390

Garai M. Gonzaga festő. MDK.

„Virágcsendélet."

Dunántúli Népszava, 1945. I. évf. okt. 28.

„Megnyílt a pedagógusok képzőművészeti kiállítása."

C. l.

Garai M. Gonzaga festő.

MDK.

Dunántúli Néplap, 1945. I. évf. okt. 21.
„Képzőművészeti kiállítás nyílik meg vasárnap."
G. L.

MDK

Garai Nándor, aranyozó

A királyi vár felépitése és felszerelése körül szerzett érdemei elismeréséül a koronás ezüst érdemkeresztre lett tölterjesztve.

Kitüntetések.
Vállalkozók közlönye. bp. 1907. okt. 9. 8.l.

Garai Simon
Könyvnyomdász
1491 -

l.

M. Könyvszemle
1923. 57. l.

ARGUS
CH-8030 Zürich, Telefon 01/252 49 37
Garai Oliver
Weinländer Tagblatt
Winterthur (CH)
Aufl. t. 5016
Argus Media No. 1360
1021
14.Dez. 1983

Uhr schliessen.

Galerie Tannenberg in Winterthur

Die gleichlautende Tannenberg-Passage, die unverdienterweise gar nicht so bekannt ist wie die anderen, von der Marktgasse zur Stadthausstrasse führenden Durchgänge, beherbergt seit Ende November eine Galerie mit Werken von zwei Künstlern mit ganz entgegengesetzten Techniken und Ausdrucksformen.

Stube hängen.
Strenge Geometrie
Sauberkeit beherrsc
de des 1941 in Bud
Oliver Garai. Er wo
der Schweiz und
Winterthur.
Sein beruflicher Ur
ben und Textilie
sichtbar. Seine Fa
die brillante Beh
Farbharmonie hab
bleibendem Wert ge
Eine gewisse Aehnl
beiten von V. Vasa
kennbar; aber jen

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Garajszki József, szobrász-művész

1981 JUL 4

KISALFÖLD

1021

■ A múlt évben a győri művésztelepen dolgozott Garajszki József szobrászművész. A napokban a győri Xántus János Múzeumnak az Álmodozó című faszobrát ajándékozta.

lyes SZOT-szálló. S bővítik a fürdőt, új fedett részt terveznek gyógymedencékkel. olyan gépekkel, felszerelésekkel, hogy a súlyos mozgásszervi betegségben szenvedők is igénybe vehessék a fürdőt.

A nagyhírű hévízi, harkályi, hajdúszoboszlói gyógyvizek mellé egyre több új fúrású hazai termálfürdő zárkózik fel. Új létesítményeivel, kellemes klímájával a szelíd hajlatú domboldalon fekvő Za-

Garajszki József iparművész

GARAJSZKI JÓZSEF iparművész alkotásaiból nyílt meg kiállítás a XXII. kerületi Nagytétényi út 75—76. szám alatt; a kiállítás 23-áig tart nyitva.

– Hír

8.

Nepszabadsag, Bp. 1981 dec 19.

Garajszky

Gajárszky József
belsőépítés

M. D.

A rózsadombi Hotel Ifjúság
belsőépítésze.

Molnár László: Hotel Ifjúság
Művészet, 1965. január - 26 lap

Garayszky József

M.F.: Felsőfokú Mezőgazdasági Technikum, Szarvas. - Építész: Módos Ferenc, munkatársak: Csizmadia Károlyné, Petrik Károly; belsőépítész: Garayszky József, statikusok: Lisztes István, Kovács Gyula, Csonka Sándorné, mélyépítő: Rácz Tamás.

Magyar Építőművészet, 197o. 5.sz. 36-38.l.

Garajszki József, szobrászművész. 2) Folytatás

Magyar Építőművészet, 1984. 5., 61-old.

2. Budapesti irodaház tanácstermének fa térelválasztó fala

Helge & Margret Bofinger

Junge Architekten in Europa

mit einem Vorwort von Philip Johnson

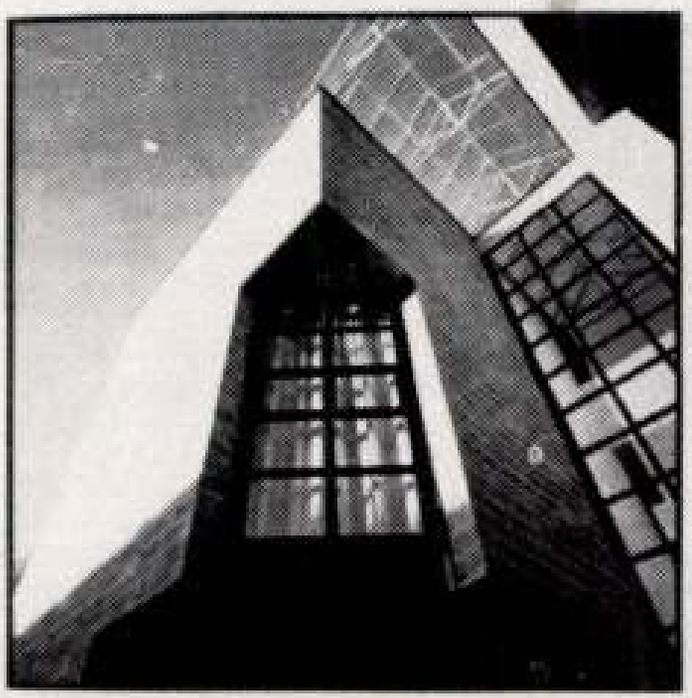

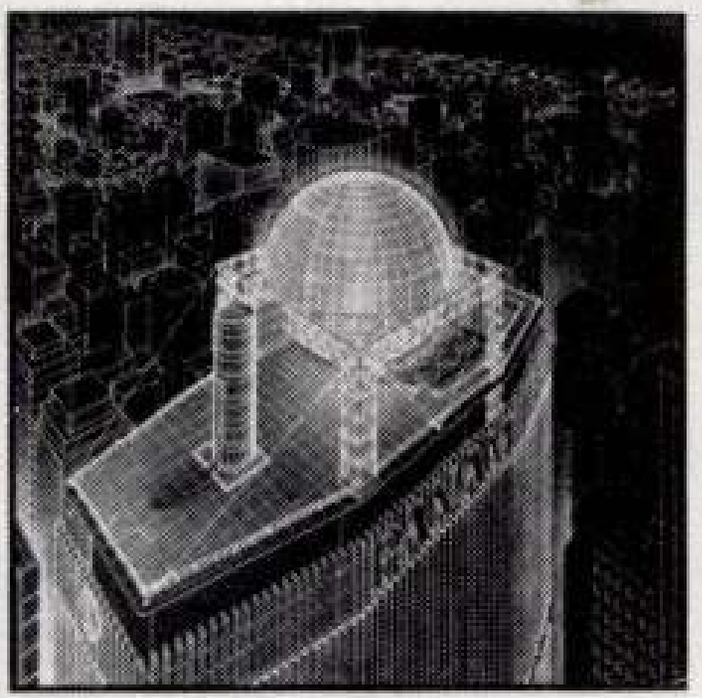

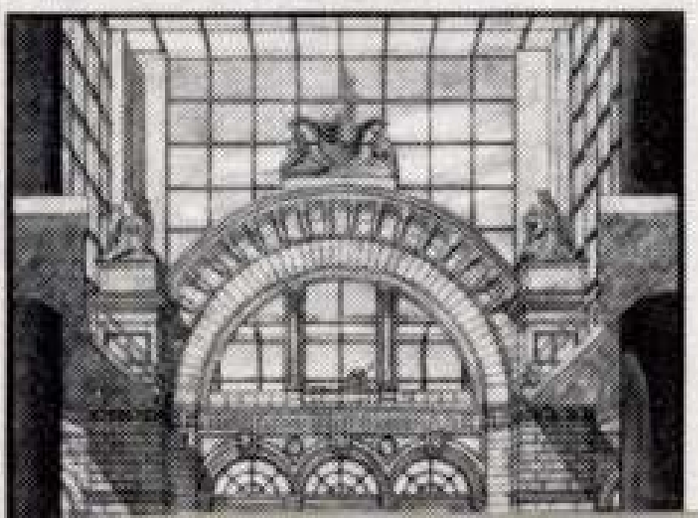

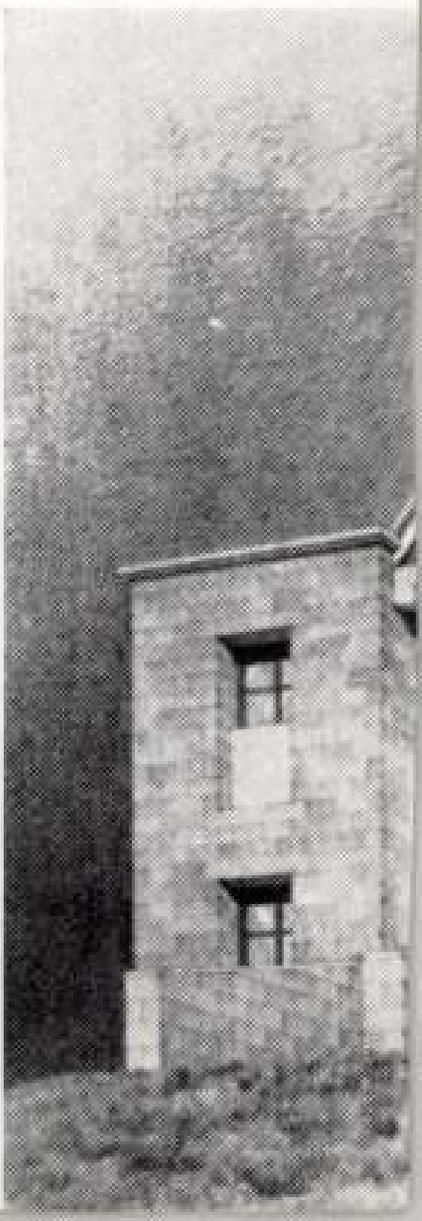

Garajszki József, szobrászművész 3. Folytatás

3

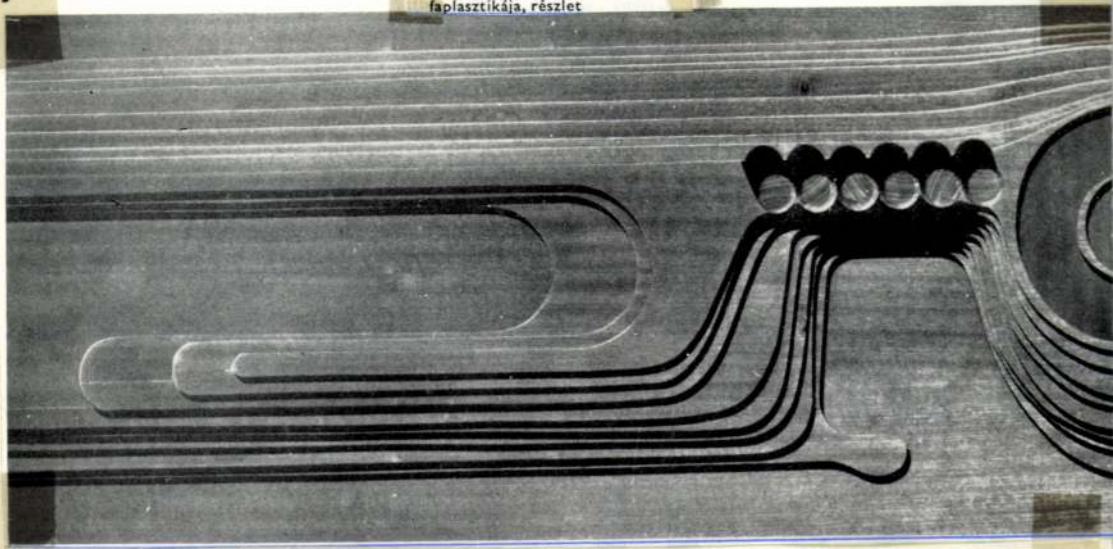

3. OKGT székház előadótermének faplasztikája, részlet

Magyar Építőművészet, 1984. 5., 61.-old.

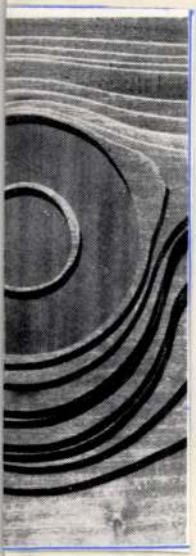

Garajszki József, szobrászművész. 4. Folytatás

4. OKGT székházába tervezett falplasztika egyik fejlődési stádiuma

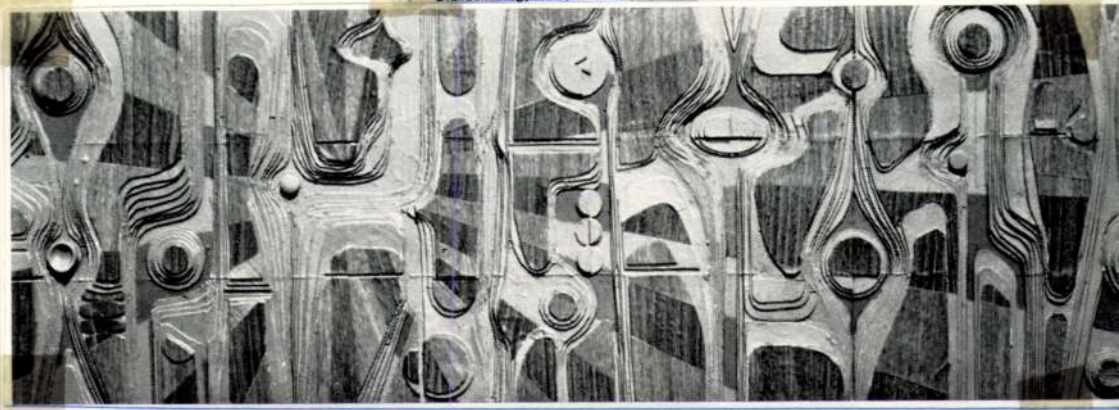

./.

Magyar Építőművészet, 1984. 5., 61-old.

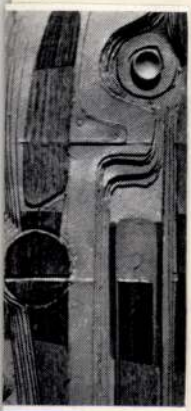

Garajszki József, szobrászművész 1.) Folytatás.

1. OKGT (Orsz. Kőolaj- és Gázipari Tröszt) székház előadó-termének fa plasztikája, részlet [repr.]

5

5. Plasztikai játék, elképzelés egy falburkolathoz

Magyar Építőművészet, 1984. 5., 60-old., és 61-old.

1.

Garajszky József

Megfiztak Garajszky Józsefet és Gam-
pel József et, hogy az Országos Kőolaj
- és Földgázipari Tröszt részére dekó-
rativ szerkezetet készítsen.

—: Köztéri munkák.
Művészet, 1980. november - 47 lap.

Garajszky József, belsőépítész

d.: Fajka János

8.

– : Hl

Nep szabadság, Bp. 1989 szept. 26.

Gyarajszky József

Falburkolat (részlet)

fa, 125 × 60 cm

Angyalföldi kipző- és ipszemüvének

Kiáll. Műcsarnok

1974

Gyarajszky József

Gyertyatartó I–II. fa, ø6; 18 cm

Album, fotó + s. réz, 20 × 40 cm

Angyalföldi kyszö- és ipszarnüvészek

kiáll. Műcsarnok 1974

Garajszky József

Egyetyalartó I–II.

fa, ϕ 6, 18 cm lep.

Angyalfoldi kijző- és ijsamüvészek kiáll. Műcsarnok 1974

Garajszky József

Mezőgazdasági Technikum, Gyöngyös. - Építész Kerekes István, belsőépitész Garajszky József, statikusok Csák Tibor, Botos István, dr.Breuer György. - Isn.

Magyar ép.ip. 1972.1.sz.

23.1.

Garajszky József

dr.Kiss Tibor: Agroterv székház, Budapest, XI. Budafoki út. - Építész Fodor László, belsőépítész Garajszky József, statikusok Zámbó Gyula, Kovács Gyula. - Ismertetés.

Magy.Ép.műv. 1972. 6. sz.

46-47.l.

Garajszky József

Agroterv-székház, Budapest. Építész Fodor László.
belsőépitész Garajszky József, szatikus Kovács Gyula.
Zámbó Gyula. Kénes ismertetés.

32-33.l.

Magy.ép.ip. 1971.1.sz.

GARAJSZKI Józef fertő

Losonci MWZlás: Fenemtett szépség.
= MMF 1999/1. 54. ill

GARAJSZKI József

L.M.[LOSONCI Miklós]:Gyürt festmények. = Vasárnapi Hirek, 1992. nov.15. 9.ill.

275. SZALAY Zoltán: Egy kazula restaurálása, kultúrtörténeti vonatkozásokkal. = Múzeumi Műtárgyvédelem, 11 1983 (1984) 87-94., ill.

276. SZÉKELY András: Műkincsek éltetőiről. = Népszabadság, 1984. február 11. 15.

277. SZIGETVÁRI György: Műemlékek és műemléki jellegű létesítmények megóvásának, helyreállításának és hasznosításának helyzete Somogyban. = Somogy Honismeret, 1984, 1. 58-65.

278. SZILÁGYI István: Egyházi épületek világi hasznosítása különös tekintettel Vas megyére. = Vasi Szemle, 38, 1984, 2. 181-187., ill. G

279. SZLUKA Emil: A mérnöki tudományok a műemlékvédelemben : Beszélgetés Zádor Mihály műegyetemi professzorral. = Népszabadság, 1984. augusztus 26. 5.

280. SZÖLLŐSI Ferenc: Városháza [Bp., Városháza]. = Esti Hírlap, 1984. szeptember 7. 4.

281. TAKÁCS Ákos: Újjáépítik a Siklót. = Budapest, 22, 1984, 11. 4-5., ill.

282. T.A. [TASNÁDI Attila] = Szabadtéri múzeum a Flórián téren. = Népszava, 1984. december 11. 6., ill.

283. TÓTH Joachim: [Sáska műemlékei]. = Műemlékvédelem, 28, 1984, 1. 52-54., ill.

284. TÖLGYES Tibor: Mátyás király vadászkastélyának romjai. Magyar Nemzet, 1984. augusztus 22. 6.

285. TRIPOLSKY Géza: A pásztorépítmények védelme. = Műemlékvédelem, 28, 1984, 2. 90-96., ill. E

286. URBÁN István: Szerkezettervezési (statikus) munka a műemlékek helyreállításánál. = Műemlékvédelem, 28, 1984, 4. 293-308., ill. E

287. VÁNDOR András: Műemléki fedélszerkezetek

Garajszky József

Szentendrei Theatrum étterem. Épitész Simon Ferenc, ki statikus Kovács János, belsőépitészek Simon Ferenc, Garajszky József, Fokvári Iván. Ismertetés,képpel.

Magy.Ép.Ip. 1971.1.sz. 16.1.

GRAJSZKI József
Garajnál

ELEKES László: Grajszki József munkái. = MÉpitőművészet, 1984.5. 60 - 61.p.ill.

M.D.K.

Garajszky József belsőépitész

Hotel Ifjuság , Budapest
Épitész: Csángó András

Magyar Épitömüvészet 1964 / 6 .

Garaljszky József belügyi titkár

Hotel Ujvilág, Budapest
Építész: Csánky András

Garajszky József

P/ázmándi/ M/argit/: Balatonarácsi Szálló /Pázmándi Margit épitész, Szerdahelyi Laura, Garajszky József belsőépitész/. - Müszaki Tervezés, 1966. 5.sz. 3o.l.

Az 1966. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája /Müvtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-283.l./ 249. l.

Garajszky József belsőépitész M.D.K.

Balatonarács, Szálló , belsőépitésze

Épitész: V. Pázmándi Margit

Magyar Épitőművészet 1968/1. 14.1.

Garájszky József M.D.K.

a szálloda belső épitésze

Molnár László: Hotel Ifjuság

Müvészet 1965. január

M. M.

M. P. K.

GARASSZKI József belsőépítész

A szálló bútorai

Epitészkervező: Csángó András

Nemzetközi Ajúsági szállót építenek a Rózsadombon

Magyar Nemzet 1961. aug. 8. 7. l.

Garajszki József

a hévizi Állami Gyógyfürdő kórház
jedett fürdőépületének belső épí-
tésze.

Magyar Építőművészet 1969. 1. n. 29. l.

Garajszki József

S.F.: Szentendrei Theatrum étterem. Építész: Simon Ferenc, statikus Kovács János, út-terep-közmű: Perniss István, belsőépitészek: Simon Ferenc, Fokvári Iván, Garajszky József. - Ismertetés, képekkel.

Magyar Építőművészet, 1971.2.sz.

34-36. l.

Garajszky József

dr. Kiss Tibor: Tanácskozó- és előadóterem, Budapest. Belsőépitész: Garajszky József, munkatárs: Csoba Istvánné. - Ismertetés, képekkel.

Magyar Épitőművészet, 1971.2.sz.

48-491.1.

Gerajszki József

Életének során 1934-ben. 1959-ben végez-
te el az Iparművészeti Főiskolát mestere
Vass Antal volt. Legjelentősebb munkái:
Hotel Ifjúság Budapest (1962)
Magyar Képzőművészek Szövetsége belső-
építész pályázatának kiállítása, Budapest,
1970

Garajszki József

Vásárosnaményi Kórház (1963), nyíregyházi, hódmezővásárhelyi, nagykanizsai, szarvasi, gyöngyösi Felsőfokú Mezőgazdasági Tehnikum kollégiumai (1965).

Magyar Képzőművészek Szövetsége belsőépítész szakosztályának kiállítása, Budapest, 1970

Garajszki József

Könyvipari Műszaki Főiskola (1966), bécsi Magyar Nagykövetség (1967), Hévízi gyógyfürdő kórháza (1967), OGV kiállítóterem Budapest (1967)

Magyar Képzőművészek Szövetsége belsőépítész szakosztályának kiállítása, Budapest, 1970

111

Garajszky József

A hévizi kórház új fedett fürdőépülete /Kun Attila, Legány Zoltán építészek, Segesdi György, Lakner László, Scholz Erik képzőművészek, Garajszky József belsőépitész./ - Ism: Szende László, Müszaki Tervezés, 1968. 11.sz. 34-36. l.

Az 1968. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Írt. 1971.2.sz. 149-182. l.

154. l.

Garajszky József

Kiskőrös, Posta- és banképület. /Kelemen Ede épitész, Garajszky József belsőépitész, Turi Mária festő./ - Ism: Szende László, Magyar Epitőművészet, 1968. 6.sz. 28-29. l. - Magyar Epitőipar, 1968.1.sz.32.l.

Az 1966.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért. 1971.2.sz.149-182. l.

155. l.

Garajszky ~~László~~ József

Szálló, Balatonarács. - /V.Pázmándi Margit épitész, Garajszky József, Szerdahelyi Laura belsőépitész, Buday Béláné kertterv./ - Magyar Épitőművészet, 1968. 1.sz. 14-17. l.

Az 1968. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért. 1971.2.sz. 149-182. l.

153. l.

Garajszky József

Annabella szálló, Balatonfüred. /V. Pázmándy Margit építész, B.Szerdahelyi Laura, Garajszky József belsőépitészek, Buday Béláné kertterv./ - ~~XXXX~~
Ismerteti: Hornicsek László /Müszaki Tervezés, 1968. 11.sz. 1o-13. 1. - Mináry Olga, Magyar Épitőművészet, 1 1968.4.sz. 38-44. 1. - Dvorszky Hedvig, uo. 45. 1.

Az 1968. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája - Művtört.Ért. 1971.2.sz. 149-182. 1.

153. 1.

Garajszky József

Felsőfokú Mezőgazdasági Technikum, 320 fős kollégium, Nyiregyháza. /ifj.Módos Ferenc épitész, Garajszky József belsőépitész./ - Magyar Építőipar, 1968.1.sz.16.l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája - Művtört.Ért. 1971.2.sz. 149-182. l.

155. l.

Garajszky József
belsőépítész

Balatonfüred, Hotel Annabella

Radó: Magyar építészettört.
Műszaki Kiad. 1971.

411.

Garajszki József

A kiskőrösi posta és bankepület belső építéne.

Magyar Építőművészet 1968. 6.sz. 29.l.

M.D.K.

Garajszky József belsőépitész

Balatonarács, Annabella szálló,

BELSŐÉPITÉSZE

Magyar Épitőművészet 1968/4, 38-39.l.

Magyar Épitőművészet 1968/2,

Garajszky József
iparművész

„Gyertyatartók" (repro)

Bojár Iván: A mai magyar iparművészetről.
Tükör, 1975. jan. 28 – 17 oldal.

Garajszki József

Munkájának reprodukciója

Jubileumi Iparművészeti kiállítás
1975. Műcsarnok, jún – júl.

Garajszki József

Formatervező, részt vett a kiállításon

Jubileumi Iparművészeti Kiállítás
Műcsarnok, 1975. jún-júl.

Garajszki József

Állatorvostudományi Egyetem Budapest (1969), kecskeméti Pórt-, Tanács- és Kultúrház (1969), HM előadóterem (1970.).

Magyar Képzőművészek Szövetsége belsőépítész szakosztályának kiállítása, Budapest, Budapest, 1970

Gorajszki József

Pécsi építőipari főiskola (1967), Mezőgazdasági kiállítás növénytermesztési pavilon (1967), pécsi „Mecsek" mozi (tervezés) 1968, békéscsabai ifjúsági ház (1969).

Magyar Dolgozó Művészek Szövetsége belsőépítész szakosztályának kiállítása, Budapest, 1970

11 D

FOTÓ: KÉKESDY KÁROLY

GARAJSZKY JÓZSEF: GYERTYATARTÓK

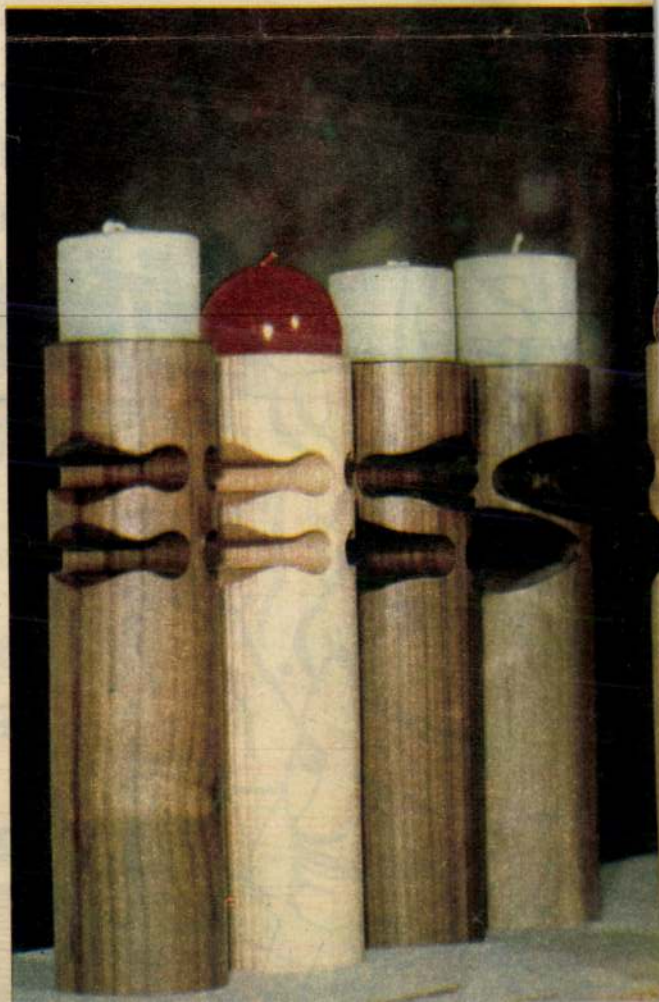

Tübör, 1975. jún. 28. Garajszky József

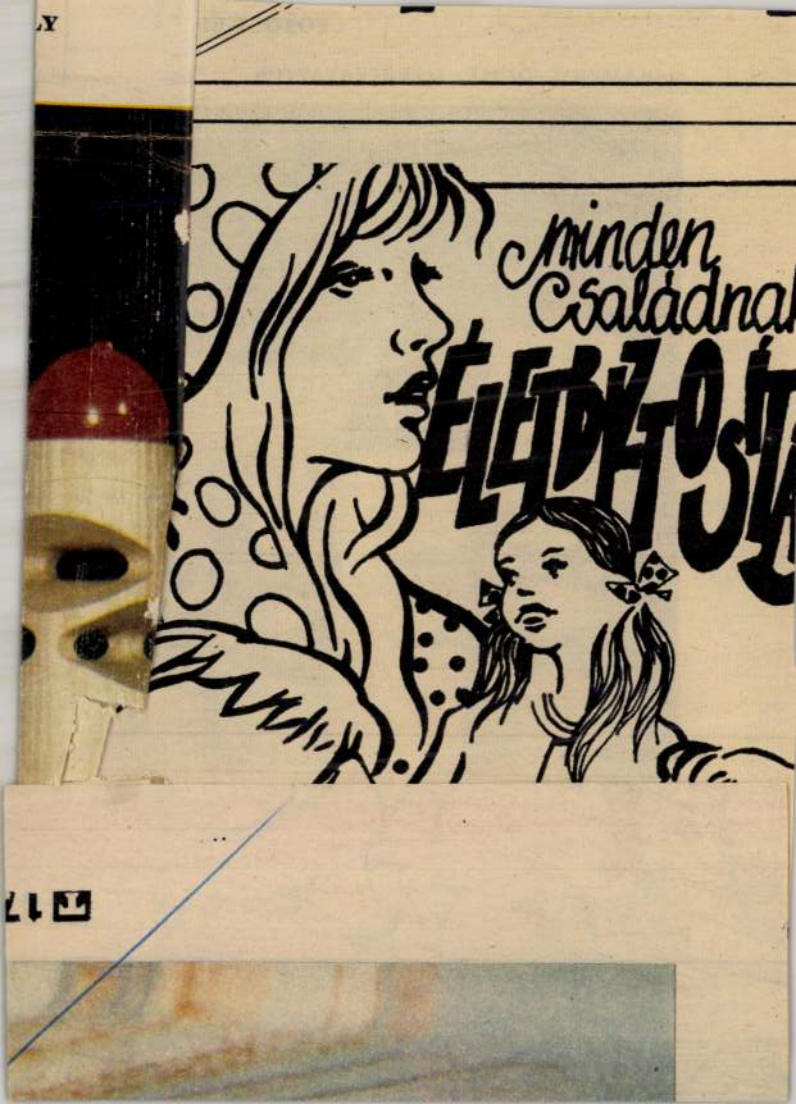
minden
Családnak

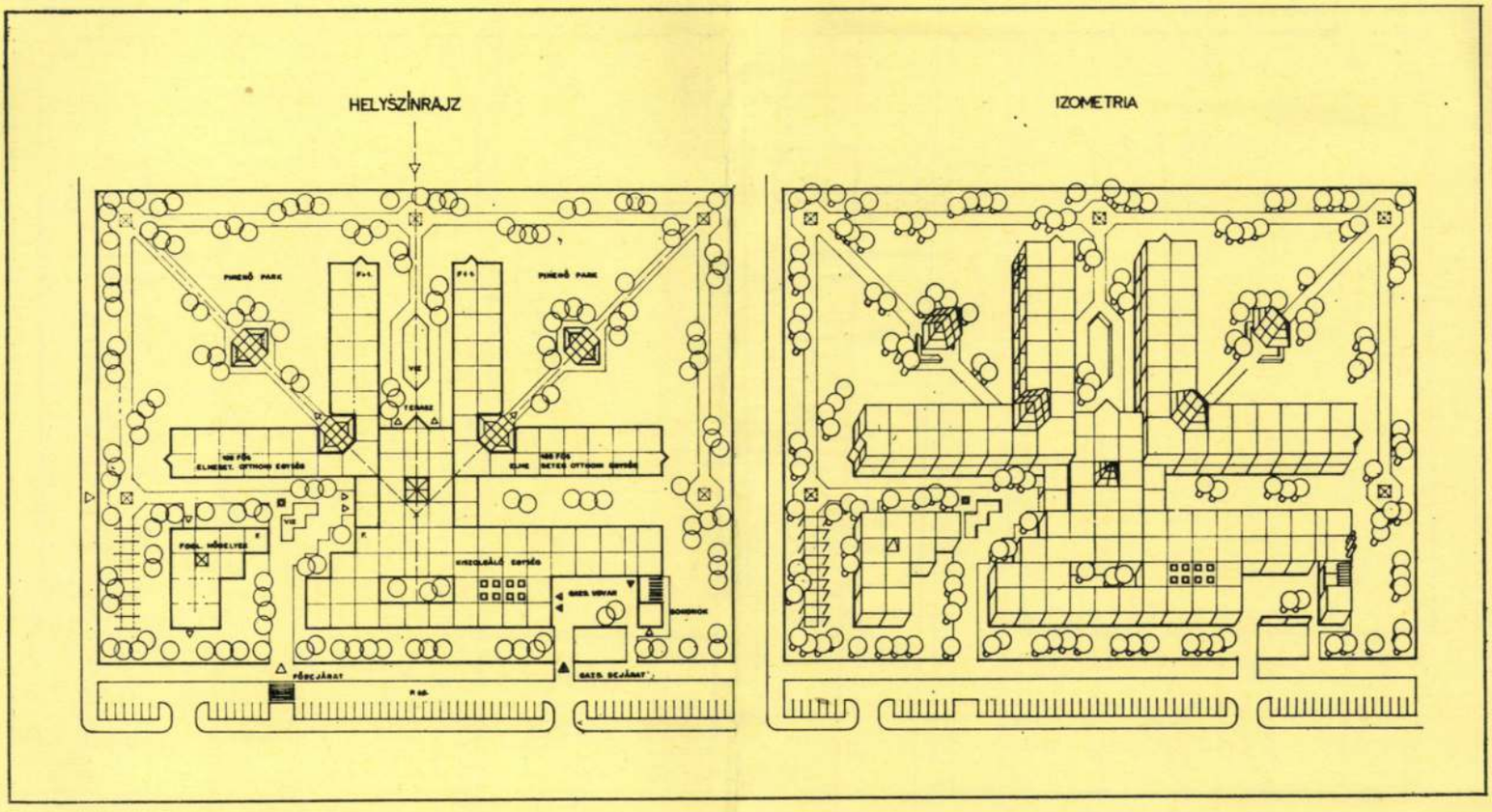

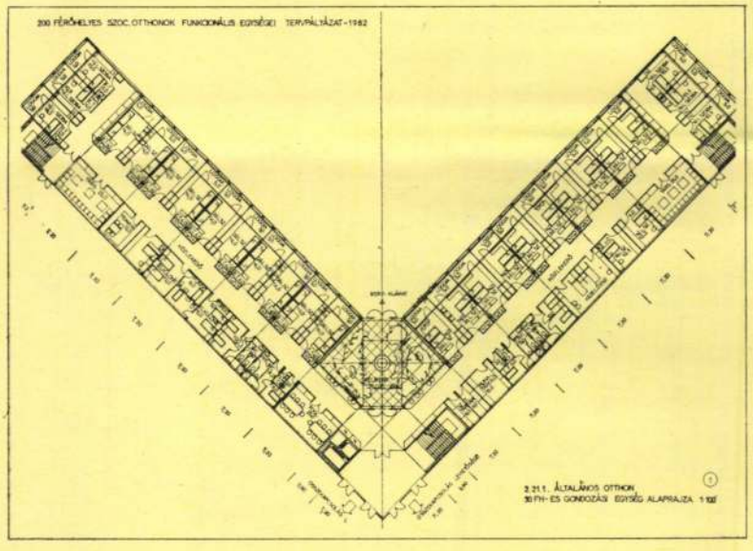

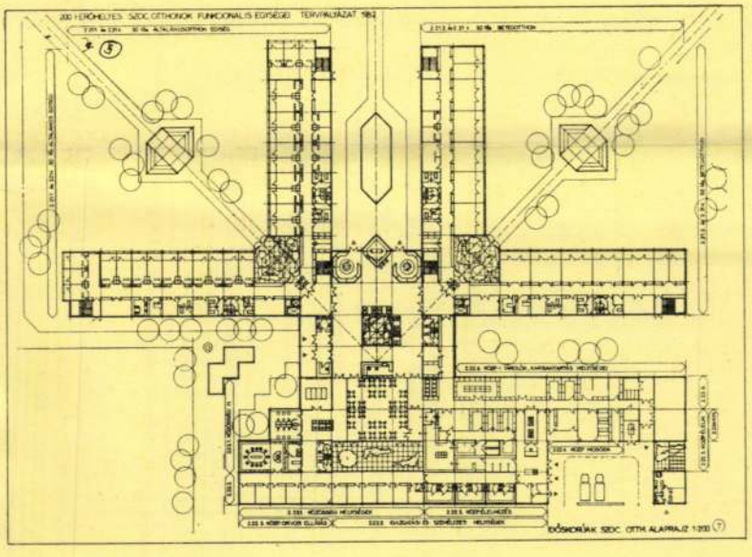

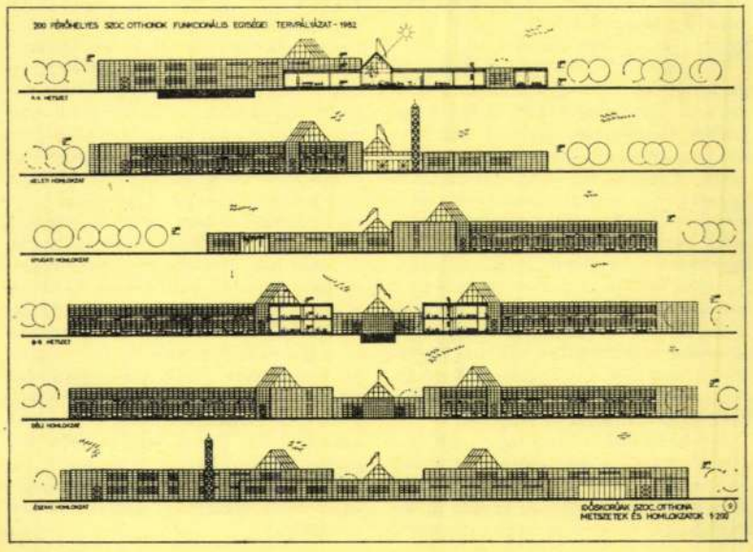

III. díjban részesült rangsorolás nélkül az 5. bírálati sorszámú pályamű

Szerzői: Horváth Lajos
Bordács László
Ladics Ilona

Telepítési javaslata jó. Az optimális beépítettség biztosításához a minimális telekterület két és félszeresét használta fel. A személyi és gazdasági bejáratát jól elkülönítette. A pihenőkertek és a gazdasági részek jól különítettek. A meglevő otthonok bővítési lehetőségeinél a járulékos helyiségeket egy tömbben kezeli. A kapcsolódó lehetőségre nem ad egyértelmű javaslatot.

Az idős korúak általános otthonánál a lakószobák és az előtér kialakítása jól megoldott és kifogástalan. A gondozási egységekben azonban csak 48 férőhelyet tervez. A gondozási egység W. C.-csoportját és fürdőszoba egységét kettébontva tervezi, így az az egység bármely részéről rövid úton megközelíthető. Értékes motívuma a tervnek a gondozási egység töréspontjában kialakított télikert, mely a kellemes élmény hatásán túl a foglalkoztató kiegészítőjeként is felhasználható. Az idős korúak betegotthonánál a gondozási egységben 1 db társalgót a kiírástól eltérően többletként tervez. Nem helyes a kádak zárt, falazott fülkékben történő elhelyezése. Külön figyelemre méltó a betegszobák ajtajainál szervizkocsi elhelyezésének lehetősége. Az elmebetegek otthonánál nem oldotta meg az egység egy pontból történő áttekintését. A loggia tervezése ellenőrzési nehézségeket okozhat. A vizes helyiségeknél a mozgáskorlátozottak többlet helyigényére nem gondolt. A járulékos egységek csak részlegesen szakaszolhatók. A területi gondozottak badellás ételszállítását nem oldotta meg. Az elmebetegek foglalkoztató műhelyének különálló épületben való elhelyezése jó javaslat.

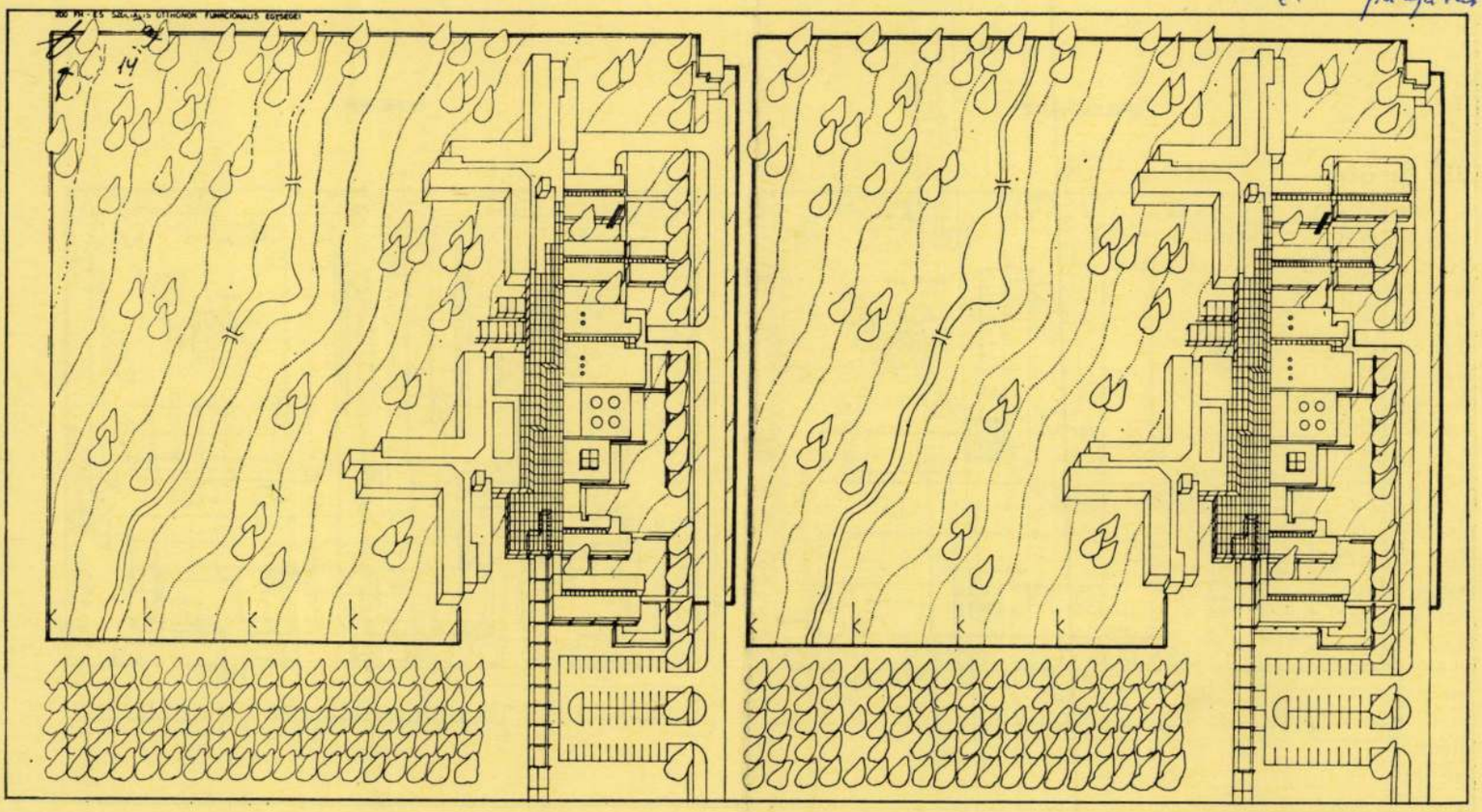

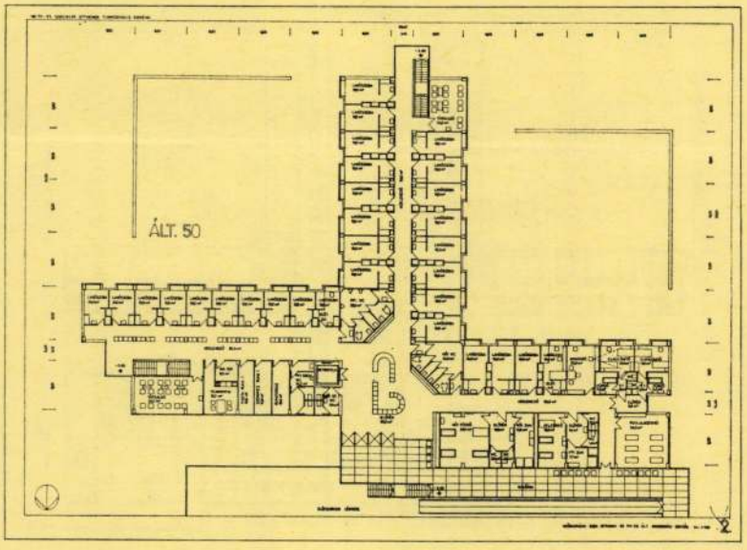

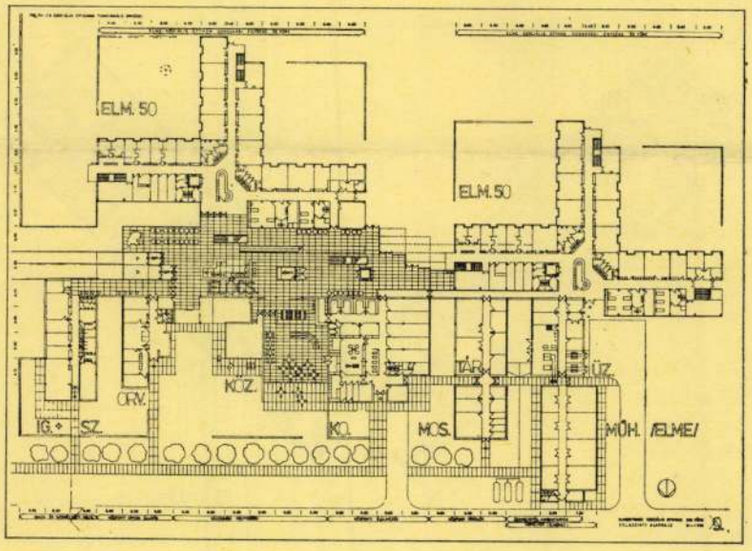

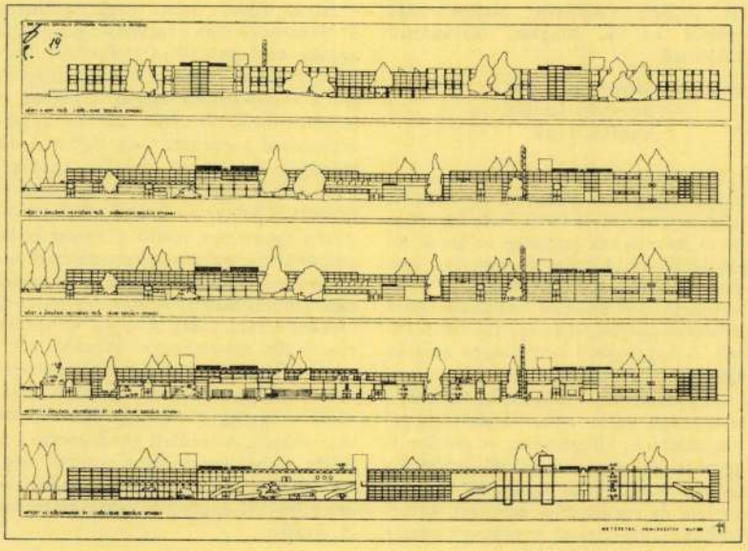

II. díjban részesült 19. bírálati sorszámú pályamű
Szerzője: Garam Róbert

Telepítési javaslata jó. Személy- és gazdasági bejáratát ugyanarról az utcáról szervezi. Gazdasági udvara az egyik legjobban elkülönített. Javasolt zöldterületi megoldása kiválóan alkalmas a pihenésre. Kedvező az úttól visszahúzott kerítésvonal, melyet zöld sávval véd a forgalmi sáv ellen. A tervezett funkcionális egységek jól szakaszolhatók és egyenként függetlenül is telepíthetők. Az idős korúak általános otthonánál a lakószobák kialakítása jó. Az előterek megoldása szintén jó. A vizes helyiségek elhelyezése központos, külön kiemelendő, hogy a W. C. helyiségeknél a tolókocsi használatára is gondol. A közlekedő területei kissé terjengősek.

Egyéb járulékos helyiségek elhelyezése jó. Az elkülönítő előtérrel történő leválasztása előnyös. Az idős korúak otthonának betegotthoni szobái jó kialakításúak. Az elmebetegek otthonánál a gondozási egységek elveikben megegyeznek az idős korúak általános és a betegotthoni gondozási egységének szervezésével. Kétágyas lakószobáinak elrendezése nem szerencsés. A gondozói szoba decentralizált, elrendezéséből adódóan az áttekintés lehetősége problémát jelentett volna, ha nem gondoskodik külön kontroll lehetőségéről. A közösségi helyiségek közül a járulékos helyiségek épülete erősen tagolt elrendezésű, ami jól variálható, de kissé terjengős. A hozzájuk csatlakozó kertrészekkel azonban további differenciált kerthasználatot biztosít (könyvtár, étterem előtt). A funkcionális egységek sorrendje és megközelítési módja jó. Az igazgatás és személyzeti helyiségek egyszerűen szervezettek. Az orvosi ellátás helyiségeinek kapcsolata az előcsarnokhoz kedvező és külön előny, hogy az külső forgalom lebonyolítására is alkalmas. Az étterem, könyvtár és büfé nagyvonalú kapcsolatot teremt az előcsarnok irányából.

Garajszki József

"Addig áramlik, örvénylik, görbül párhuzamosokkal vonalrendszere, míg képzeletének futkározásából, álmai selyméből forma születik.

Észre nem vett kincseket fedez fel, egy még a nyár maradékát őrző, de az ősz rozsdáját tartalmazó levélben a teljes létezést. Az ő kinyilatkoztatása a mindenség, minden alakzata belső küzdelem, melynek végeredménye a szépség. Az elmúlás vészhelyzeteiből támad föl az új élet művészetében, nagyítással, kiemeléssel, mindig az eszközök egyensúlya alapján.

Garajszki József művészete bekopog a létezés magánvalójába, teremtett szépségeivel feltöri azt, s amit titokban láttunk, új törvénnyé válik fölismeréseiben."

Losonci Miklós
művészettörténész

Szeretettel meghívjuk

Garajszki József
képzőművész
kiállítására.

A kiállítást megnyitja:
dr. Losonci Miklós
művészettörténész

1998. október 7-én /szerdán/
18 órakor.

A kiállítás megnyitón fellép:
Szalontai Eszter - hegedű

A kiállítás megtekinthető:
október 22-ig
hétköznap 14-20 óráig.

A művész péntek délutánonként
várja az érdeklődőket.

Cím:
Újlipótvárosi Klub-Galéria
1136 Bp., Tátra u. 20/b.
/bejárat a Radnóti M. u. felől/
tel/fax: 320-53-80

e-mail: ARTBOX 13@C3.HU
http://www.c3.hu/artbox13

ÚJLIPÓTVÁROSI

KLUB-GALÉRIA

PINCETÁRLAT

Garajszki József

Vasárnapi H. 1992. nov. 9.

újévre

sok tapasztalatait is, ezért hát úgy rendezi egységbe ezt a színes zenei látványosságot, hogy egy pillanatra se szakadjon meg a játékosság, a zeneiség ereje, tüze.

A középpontban egy-egy nagyjelenet áll majd, hangulatában az orosz, az amerikai és a magyar népélet hangjait idézve. Ezúttal nemcsak nagy klasszikus zeneszerzőink, *Lehár, Kálmán, Ábrahám Pál* kapnak helyet a műsorban, hanem a modern hangvételű musicalek is. Változott hát a szereplők köre is: nemcsak a világszerte ismert magyar operett-előadók jelennek meg a képernyőn, hanem a musical sztárjai is: *Malek Andrea, Szinetár Dóra, Csengeri Attila*. A vendégművészek köre is bővült. Találkozunk majd a kiváló ukrán tenoristával, *Anatolij Szolovjanenkóval*, Bécsből *Gerhard Lagrange* karmesterrel, aki kivételes értője Strauss világának. A szereplők sorra indulnak a feleség, *Kovács Anikó* Mercedes ruhaszalonjába, mert nemcsak a színpadot kívánja a rendező színessé tenni; arra gondolt, hogy a művészek öltözete is legyen színes, virágos, hangulatos. Sokan segítik ebben őket: a zenekar, a táncosok, s nem utolsó sorban az IBUSZ-Bank, amely az első lépésektől kezdve nemcsak figyelemre, hanem támogatásra is méltónak ítélte ezt a vállalkozást...

Illés Jenő

• CIGÁNY FOTÓK. Fotókiállítást szervez a Cigány Szociális Művelődési és Módszertani Központ (Budapest XV., Énekes út 10/b) cigány alkotók műveiből a pécsi Perem Galériában. A kiállításon tetszőleges számú és témájú fotóval lehet részt venni. Nem a technikai kivitelezés tökéletességét tartják a legfontosabbnak, hanem a cigány identitás kifejezését, a sajátos cigány látásmódot. A kiállítást Bán András művészettörténész szervezi, az anyagot a CMMK fenti címére kérik 1993. január 31-ig. A képeken fel kell tüntetni készítőjük nevét, lakáscímét, néhány mondatos bemutatkozó szöveg mellékelésével. A fotókat a CMMK gyűjteményében megőrzi, vagy — kérésre — visszaküldi. A legtehetségesebb alkotók számára alkotótábort szerveznek.

Tárlatunk

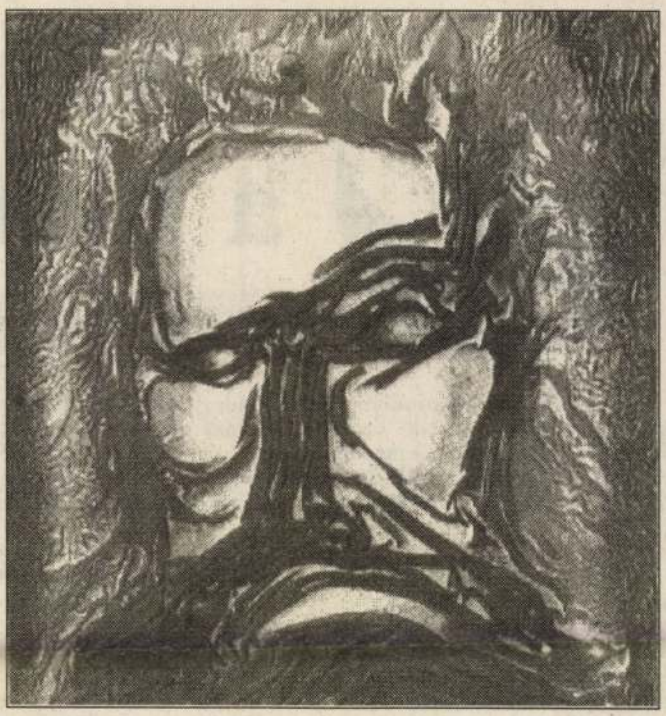

Garajszki József: Bizalmatlanság

Gyűrt festmények

Garajszki József iparművész kiállítása november 22-ig tekinthető meg Dabason, a Kossuth Művelődési Központban.

Bár *Garajszki József* jeles akvarellista és faragásai is emlékezetesek, igazi tette, hogy föltámasztotta a bőrművesség kicsit megszakadt műfaját. Azt nevezetesen, hogy Varjasi Tamás, Litkei József és ő maga megteremtette a magyar bőrfestményt, s a gyűrt, mintázott bőrfelületeket művészeti rangra emelte.

Önálló kiállításain, Helsinkiben, Budapesten és Frankfurtban azzal keltett figyelmet, hogy bőrképei újszerűek a fogalmazást és a technikát tekintve is, megoldásuk kifogástalan. Érényük, hogy e mintázott színesség a jelképes költőiség jegyében ábrázol-értelmez folyót, fát, virágot, áldást, japán szamuráj harcost, múlt, jelen világvalóságát. E hatalmas emlékgyökérzetből azt választja ki, ami megdöbbentette, aminek képi továbbgondolását fontosnak tartja.

Garajszki József belső építészként végzett 1959-ben a Magyar Iparművészeti Főiskolán, festő, szobrász és bőrműves lett, és elért, megküzdött minősége mellett mérték abban is, hogy művészetét az ipar oldaláról közelítette meg.

A technológia szigora és következetessége határozza meg képi gondolatait. Több belső építészeti terve, murális munkája látható Budapesten, Kecskeméten, Hévízen és Kerepestarcsán. Dabasi kiállításán művészi fölkészültségének sokrétűségéről számol be elmélyülten akvarellekkel, faragásokkal és színes, domborított-mintázott-gyűrt bőrfestményekkel.

L. M.

Íme az egészen Új Világ

„Akinek van
a hallásra, h

A reinkarnáció és a keresztén

A keresztény teológusokban a lélekvándorlással kapcsolatban a következő aggály ébredt: ha az ember azt gondolja, hogy még számtalan alkalma van a most elkövetett hibákat és bűnöket helyrehozni, akkor nem válik-e könnyelművé? Nem fontolja-e meg jobban tetteit, ha nincs esélye javításra? Ebben az érvben lehet valami.

A reinkarnációtan a bűnnel szemben azonos értékű büntetést helyez kilátásba — egyszeri bűnért időben behatárolható, egyszeri büntetést. Például: a túlvilági kellemetlenségeken kívül (ezek mibenlétére sorozatunk későbbi részeiben még vissza fogunk térni) egy következő életben *fordított* szituáció lehetőségét — ha én most megöltem valakit, az legközelebb az én gyilkosom lehet. Ezek azonban erkölcsi érvek, és arról szólnak, hogy véleményünk szerint hogyan *kellene* a dolgoknak lenniük...

Mit mondott Krisztus? Ő arról beszélt, hogy jó cselekedeteinkkel és bűneinkkel a világ végén kell elszámolniunk (Máté 13, 40), ezt pedig — az utolsó ítéletet — az akkor élő generáció idejére tette (Máté 10, 23. 16, 27. 28.).

A világ vége után természetesen reinkarnáció sem szükséges. Hogy *előbb* mi volt, arra vonatkozóan nem vázolt fel átfogó képet, de tett egy igen figyelemreméltó kijelentést. A nép — tanácstalan lévén a tekintetben, hogy kit tiszteljen Keresztelő Szent Jánosban — Jézushoz fordult válaszért. Ő a következőt mondta: *„És ha be akarjátok venni, Illés* ő, aki eljövendő vala. Akinek van füle a hallásra, hallja" (Máté 11, 14. 15). Mi sem tanácsolhatunk egyebet.

Vannak-e *bizonyítékok* a reinkarnáció mellett?

A tévé múlt vasárnap sugárzott Vízöntő című műsorában

Illés próféta tüzes szekerén mennybe megy. A római Lucina-katakomba ókeresztény domborműve alapján

részleteket vetített egy angol dokumentumfilből, amelyben fiatal ausztrál hölgyeket láthattunk, akik közül az egyik hipnózisban arról beszélt, hogy ölt ötven évvel ezelőtt Németországban zsidóként a náci időkben. A filmnek a tévében — a

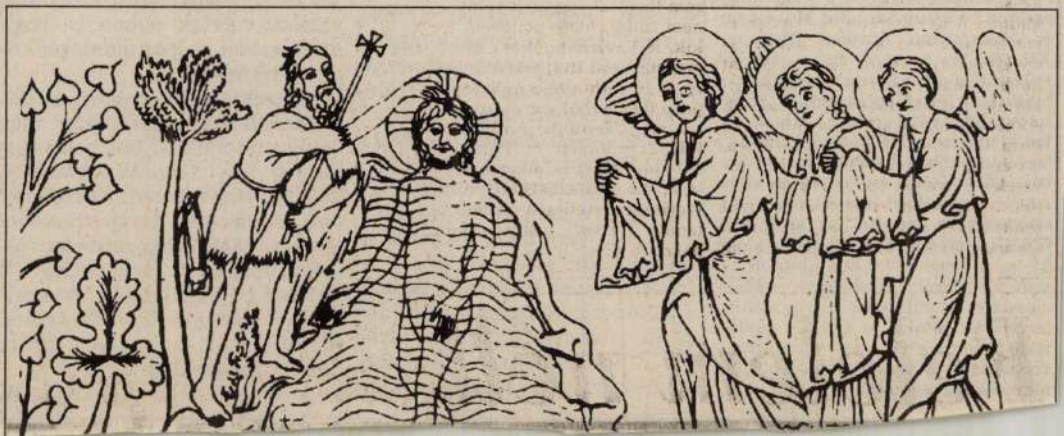

◆ PROGRAMOK ◆ PROGRAMOK ◆ PROGRAMOK ◆

LANG MŰVELŐDÉSI KÖZPONT
Rozsnyai u. 3.
Tel.: 349-6308, 349-6309

Március

Természetjárók Klubja: 3. Vonatozás Gömörbe a Bükk hegyei között. Program: séta a hangulatos Putnok utcáin, a Gömöri Múzeum helytörténeti és néprajzi kiállításának megtekintése, a Városi Galéria meglátogatása. Találkozás: a Bp. Keleti pályaudvarról 7.10-kor induló sátoraljaújhelyi sebesvonat első kocsijában. Érkezés: Bp. Keleti pályaudvarra 19.52 órakor. **10. Nógrádi körutazás: vonattal a Cserhát körül.** Program: látogatás Mohorán a Tolnay Klári Emlékmúzeumban, rövid séta Balassagyarmat központjában. Találkozás: a Bp. Keleti pályaudvarról 7.05-kor induló Miskolc, illetve Somoskőújfalu felé közlekedő sebesvonat utolsó előtti kocsijában. Érkezés: Bp. Nyugati pályaudvarra 17.18 órakor. **14. Klubnap. 23. Körséta az Utazás Kiállításon** – látogatás a Vásárközpontban. Találkozó: a Népszínház utcai villamos-végállomás felszállóhelyén 12.45-kor. **28. Klubnap. 31. Látogatás a Közlekedési Múzeumban.** Program: filmvetítés a közlekedés múzeumairól, Gáspár János előadása a Kárpát-medence közúti közlekedéséről, körséta és tárlatvezetés a múzeum közúti kiállításán. Találkozó: a múzeum ruhatára előtt 10.45-kor.

Rendezvények

3–4. Bizsubörze a Kőország

zetes jelentkezést kérünk! Belépő: 120 Ft.

4. *10 óra:* Családi vasárnap – Mackó mukik kalandjai. A Színestinták Bábszínház előadása. Három jegesmedvebocs, Murmula, Incula és Bimbula nyári vakációjukat egy erdészházban töltik. A legkisebb medvebocs sorozatosan konfliktusba keveredik az erdő lakóival, ám a gyerekek és testvérei segítségével sikerül kikeverednie a bonyodalmakból. Az előadást követő kézműves-foglalkozáson textil mackóságokat készítünk. Belépő: 250 Ft.

6. *18 óra:* Nagycsaládosok Klubja.

9. *18 óra:* Görög nemzeti ünnep. Fellép a Taverna együttes.

17. *17 óra:* a Forus együttes koncertje.

20. *18 óra:* Nagycsaládosok Klubja.

23. *17 óra:* Markó Krisztina játékkészítő iparművész kiállítás-megnyitója (megtekinthető április 20-ig, nyitvatartási időben). A kiállításhoz kapcsolódó kézműves-foglalkozás: **március 27.** *14 óra:* kosárfonás Markó Krisztinával. Előzetes jelentkezést kérünk!

23. *17 óra:* Diákönkormányzati Klub.

24. *19–22 óra:* „Repeta" Társastánc Klub.

30. *17 óra:* Téka Táncház (gyermek- és felnőtttáncház, népi kézműves foglalkozás).

Keddenként *17.30 órakor:* Üveg-textilfestés és tűzzománckészítés. A foglalkozások résztvevői az üveg- és textilfestés, a tűzzománckészítés fortélyaival, technikáival ismerkednek meg. Csa-

AZ IRÁNYTŰ IFJÚSÁGI IRODA VÍZÖNTŐ PINCEKLUBJA
Váci út 50. Tel.: 350-6125

PROGRAMAJÁNLAT

BABA-MAMA KLUB Klub kismamáknak és babáiknak, pszichológus vezette kötetlen beszélgetéssel és játékkal. Hétfőn 10–12 óráig. A program ingyenes! • **ÖNKONTROLL KLUB** Három éve működő önsegítő közösség, melynek legfontosabb célja, hogy szenvedélybeteg gyermekek szüleinek megértő, problémamegbeszélő teret adjon. Páros héten kedden 17–20 óráig. A program ingyenes! • **TRANSZFORMÁCIÓ JÁTÉK KLUB** A pszichológiai-spirituális társasjáték izgalmas felfedezéseket nyújtó, egyedülálló önismereti és kommunikációs játék. Minden pénteken 16–20 között. • **JÓGA A MINDENNAPI ÉLETBEN** A foglalkozás testgyakorlatokból (ászana), légzéstechnikákból (pránájáma) és meditációból áll. Pénteken 16–18 óráig. • **PSZICHOLÓGIAI TANÁCSADÁS** Hétfőn 12–16 óráig. A szolgáltatás ingyenes! • **DIÁK FILMKLUB** Várjuk azokat a fiatalokat, akik az igényes, tartalmas filmek hívei, és a mozizás után szívesen osztják meg a film kapcsán felmerülő gondolataikat a többi résztvevővel. Páratlan kedden 17–20 óráig (február 13., 27.). A programon való részvétel ingyenes!

• **ANGOL- ÉS MATEKKOREPETÁLÁS** Szerdán 15–18 óráig matematika, csütörtökön 15–18 óráig angol. A szolgáltatás ingyenes! • **ASZTROLÓGIA – GRAFOLÓGIA – SZÁMMISZTIKA** Önismereti, életviteli tanácsadás. Hétfőn 17–19 óráig. (Előzetes jelentkezést kérünk!) • **ANGOL NYELVI KLUB LÁNYOKNAK** Baráti körben, tartalmas, egyben szórakoztató programokon keresztül a nyelvi gyakorlás természetes közegét teremtjük meg az érdeklődő fiatalok részére. Csütörtökön 17–20 óráig • **KÉPZŐMŰVÉSZKLUB DIÁKOKNAK** Festőművész irányításával a rajzolás és a festészet alapjait és technikáját ismerhetik meg az érdeklődő fiatalok. Páratlan héten pénteken 17–20 óráig. A programon való részvétel ingyenes! • **KÉZMŰVESKÖR** Szerdán 15.30– 17.30 óráig • **KINEZIOLÓGIAI TANÁCSADÁS** Félénkség, túlterheltség, magány, problémák az evéssel, alvással. Jobban érezheti magát oldás után. A kineziológus segít felismerni a problémát és azt, hogyan lehet tovább lépni. Csütörtökön 14–18 óráig. Előzetes jelentkezést kérünk! A tanácsadás ingyenes! • **HASTÁNC** Hastánctanfolyam indul kezdőknek kedden 9 és csütörtökön 16.45 órától – a tanfolyam csak megfelelő számú jelentkező esetén indul, ezért előzetes jelentkezést kérünk!

József Attila Színház – márciusi műsor

1., cs. *19:* A makrancos hölgy • **2., p.** *19:* A házasságlevél; *19.30:* Dózsa (Gaál Erzsébet Stúdió) • **3.** szo. *10:*

Pályázati felhívás

Angyalföldi József Attila Napok

Az Angyalföldi József Attila Művelődési Központ 2001. április 1–11. között rendezi meg a VIII. Angyalföldi József Attila Napokat. A Költészet Napja tiszteletére kerületi vers- és prózamondó versenyt, valamint amatőr színjátszó találkozót rendez a kerületi 12–14 éves, valamint a 15–18 éves diákok számára.

Jelentkezési feltételek:

A vers- és prózamondó verseny témaköre: a Nyugat első nemzedékének bármely versének vagy prózájának előadása. Az előadás időtartama maximum 10 perc lehet. A jelentkezéskor fel kell tüntetni a versenyző nevét, címét, korát, iskolájának nevét, címét, valamint azt, melyik az a vers vagy próza, amelyet a versenyen elmond, és melyik az a vers és próza, amelyet akkor mond el, ha az elődöntőből a versenyző továbbjut.

A színjátszó találkozóra egy maximum 30 perces előadással lehet nevezni. Jelentkezéskor fel kell tüntetni a csoport nevét, elérhetőségét, a felkészítő tanár nevét, az előadás címét, időtartamát, technikai igényeit.

Jelentkezési határidő: 2001. március 19.

A versenyek lebonyolítására 2001. április 1-jén (a színjátszó csoportok bemutatkozása), valamint 2001. április 4-én és 5-én (vers- és prózamondó verseny) kerül sor.

A jelentkezéseket a következő címen vagy telefonszámon fogadjuk: Angyalföldi József Attila Művelődési Központ, 1131 Budapest, József Attila tér 4., 452-4290, Kapuvári Beatrix, Hambuch Gerda és Rudas Attila.

Eredményes felkészülést és sikeres szereplést kíván:

Fenyves Kornél
igazgató

Demján Sándor Washingtonban

A Kongresszus meghívására *Demján Sándor,* a Vállalkozók és Munkaadók Országos Szövetségének (VOSZ) elnöke 2001. január 30. és február 2. között látogatást tett az Amerikai Egyesült Államokban, ahol Washingtonban részt vett a *George W. Bush elnök* jelenlétében megtartott *National Prayer Breakfast* rendezvényen. A térség egyik legerősebb vállalatcsoportjának vezetőjeként Demján Sándor megbeszélést folyta-

Angyalföldi Szociális Egyesület

Akciós áruk listája

B 55 liszt 64 Ft/kg; rétesliszt 87 Ft/kg; cukor 157 Ft/kg; B rizs 133 Ft/kg; WC-papír, 8 tekercs 147 Ft; fehér kenyér 111 Ft/kg; zsemle 11 Ft/db; tej 2,8%-os 1 literes 114 Ft; Vénusz napraforgóolaj, 1 literes 199 Ft; száraztészta 0,5 kg-os, több féle 101 Ft; Borda kolbász 866 Ft/kg; citromlé, 1 literes 83 Ft; dobozos üdítő, 1 liter 59 Ft; Wiener extra kávé, 250 g 255 Ft; Margitszigeti ásványvíz, 1,5 liter 57 Ft; Kométa tusfürdő 86 Ft;

GARAJSZKI JÓZSEF

A vizuális művészetek mindenese

Garajszki József ötletei kifogyhatatlanok

„Irigylem azokat a kollégákat, akik a művészet sokszínűségében megtalálták az egyetlen, igazi kifejezőeszközt és módot, amivel közölni tudják mondanivalójukat a világgal, és csak arra az egyre koncentrálhatnak" – csóválja a fejét Garajszki József; hangja, mosolyra szaladó szemöldöke azonban arról árulkodik, inkább örül ennek, mintsem

panaszkodik. 66 éves elmúlt, de kísérletező kedve ma is huszonévesekével vetekszik; bőrplasztikát készít, fát farag, linót metsz, rajzol vagy fest; vége-hossza nincs a különleges kifejezési módoknak, anyagoknak, eszközöknek. Miért is festene ecsettel, mikor fésűvel is lehet; miért is ragaszkodna a sík felülethez, mikor dugót, diót, gumit, mindenféle talált anyagokat felhasználva három dimenzióban is alkothat? Új és újabb, észre nem vett, hulladéknak számító kincseket fedez fel; egy szakadt zsák vagy nádszékdarab éppúgy eszköze, sőt ékessége alkotásainak. Témáiban szintén a mellékesnek tűnő epizódokban talál rá a lét törvényeire; eszköztáránál talán ötletei kifogyhatatlanabbak.

Kerületünk egyik legsokoldalúbb művészének tarthatjuk őt annak ellenére, hogy több mint tizenöt éve nem lakik már a kerületben, Angyalföldhöz való kötődése azonban olyannyira szoros, hogy úgy érzi: még mindig ide tartozik.

– 1965-ben kerültem ide, ide nősültem, itt éltem és itt dolgoztam több mint húsz évig. 1985-ben visszatértem Dabasra, ahol születtem, ami ideális hely az alkotásra, de sajnos egyedüli alkotó vagyok a településen. Éppen ezért jelent még mindig sokat nekem a XIII. kerület élénk, lüktető művészeti élete.

Akvarelljeit, grafikáit, plasztikáit, metszeteit látva kevesen gondolnák, hogy a sokoldalú alkotó hajdan nem is képzőművészetet tanult, hanem belsőépítészként végzett az Iparművészeti Főiskolán.

– A főiskolára való sikeres felvételiig nem is volt semmi baj, ám hamarosan megérintett a művészet varázsa, valami megszólalt bennem. Akvarelleket készítettem, kísérletezgettem. Másodéves koromban úgy éreztem: igen, erre születtem, kértem az áthelyezésemet a Képzőművészeti Főiskolára. A rajztanárom végül is lebeszélt róla, azt mondta: „Jóska, ha magának igénye van rá, hogy fessen, így is, úgy is festeni fog, de legalább lesz egy jó szakmája." Így ott maradtam, de sosem nyugodtam bele, hogy nem fordíthatok kellő energiát a művészetre, arra amire szeretnék. Nem éreztem magam rosszul a belsőépítész körben,

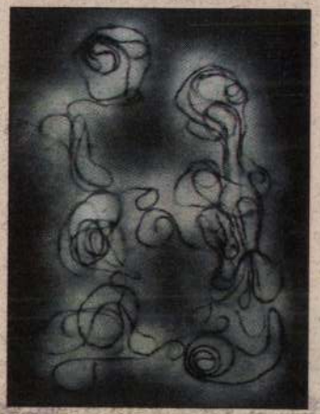

de ha visszapillantok: nagyon sok alkotóidőt, -erőt pazaroltam el, amiért nagyon fáj a szívem. 1978-ban aztán végleg szakítottam a tervezőasztallal, utána olyan felszabadultság lett úrrá rajtam, hogy három hónapig csak utazgattam, ihletet, élményeket gyűjtöttem az alkotáshoz. Mikor megállapodtam, azt sem tudtam, hol kezdjem, annyi mindent el akartam mondani, annyi mindent ki akartam próbálni.

Valószínűleg innen ered tehát a fent említett kísérletező kedv, ami Garajszki József alkotásmódjára a mai napig jellemző. Talán még mindig nem volt képes bepótolni azt, amire fiatalkorában nem jutott idő; ezért keres mindig újat, ezért nem állapodik meg soha. Amivel egyszer felhagyott, azt nem teszi végérvényesen félre, amibe azonban egyszer belefogott, az végleg a szívéhez is nő. Nem korszakai vannak, hanem hangulatai, mikor ez, mikor az áll hozzá közelebb. Az „igazi" anyagot – bevallása szerint – leginkább a bőrben vélte megtalálni.

– A bőr: egész más világ. Nemcsak azért, mert szép, egyszerű és nemes anyag, hanem azért is, mert maradandó. Azon kevés anyag közé tartozik, amely időtálló és amelyek szépsége az idő múlásával nemhogy romolna, de az érés folytán csak gazdagodhat. Sokkal több lehetőséget kínál arra, hogy az ember egyedit alkosson, mint bármilyen hagyományos műfaj.

Az ok, amiért a bőrplasztikák készítésével felhagyott, természetesen nem az unalom, hanem a következő eszköz és a következő téma volt: a grafika. Mára ezen a kísérleten is túl van, pillanatnyilag, illetve a jövőben a festés foglalkoztatja. Sejten lehet, hogy a „hozzávalók" ezúttal sem merülnek majd ki a hagyományos ecset-vászon egyszerűségben… Bár – mint vallja – az alkotás folyamatában nem a forma a leglényegesebb.

– Ha az ember valamit meglát vagy megálmodik, abból lassanként körvonalazódik a mondanivaló, és akkor ahhoz kell megkeresni a kifejezőeszközt. Ha a folyamat „beindul", sorra vetődnek fel a legkülönbözőbb formai megoldások.

De effajta ihletettségben, illetve az ezt kiegészítő kíván-

csiságban érhető végül is tetten Garajszki József művészetének állandó mozgása, változékonysága; az, hogy az általa megélt eseményeket, megszerzett tapasztalatokat a művészi technikák, technológiai és műhelytitkok mennyire széles spektrumában képes megragadni és megörökíteni. A több mint húszéves képzőművészmúlt több kiállításnyi képanyaga azért árulkodik arról, hogy a festményeket, plasztikákat létrehozó gondolkodásmód mindvégig mégis csak az építészé maradt; még apokaliptikus témájú vagy káoszt megörökítő képei is valamennyien jól megszerkesztett, egységes kompozíciójú alkotások. A vizuális művészetek „mindenesének" munkáiban még a zűrzavar is rend…

Joó Hajnalka

Az illusztrációkat a művész Folyosó Galérián bemutatott műveiből válogattuk.

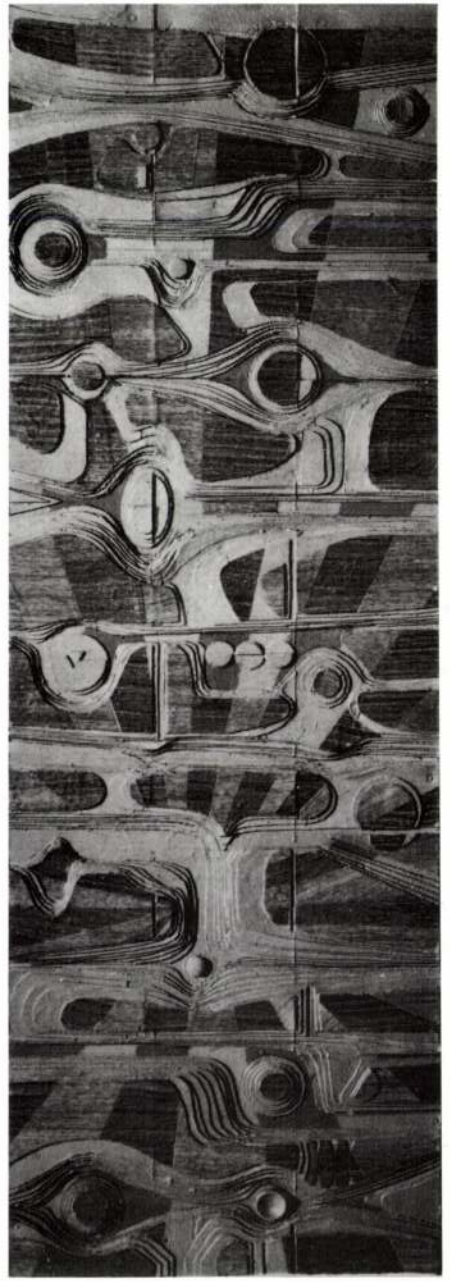

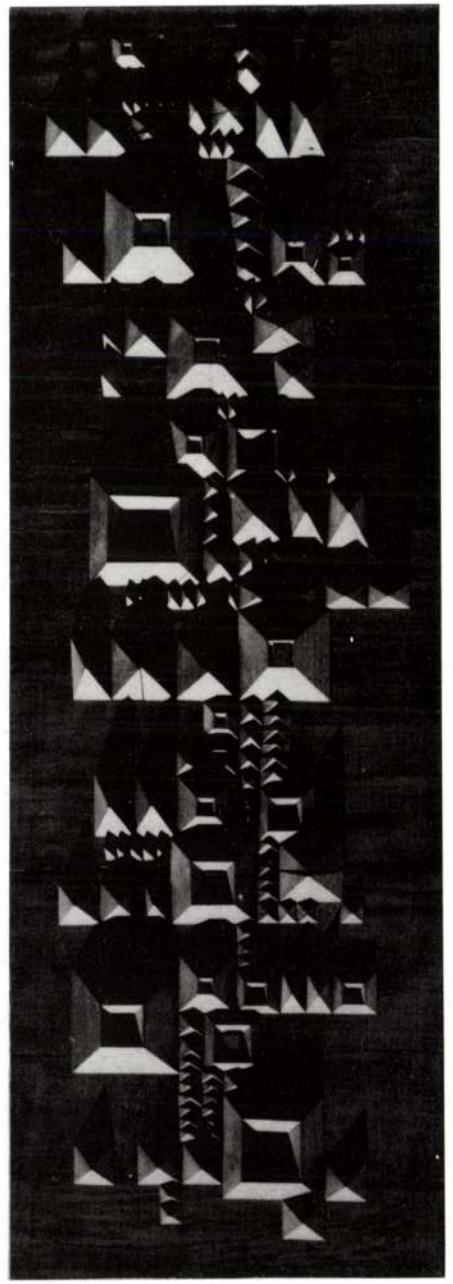

Falplasztikák

A

CSEPEL GALÉRIA

szeretettel meghívja
GARAJSZKI JÓZSEF iparművész
kiállításának ünnepélyes megnyitójára
1990. január 11-én (csütörtök) 18 órára

A kiállítást megnyitja:
dr. Kelényi István művészettörténész

A kiállítást rendezte, a katalógust tervezte:
Molnár József tanár

A kiállítás helye:
XXI., (Csepel), Tanácsház tér 3.
Telefon: 158-9516

Megtekinthető:
1990. január 11-től február 4-ig
keddtől vasárnapig 10—18 óráig
hétfőn zárva

Megközelíthető:
A Boráros téri gyorsvasúton két megálló a Tanácsház térig.
Utazási idő a Boráros tértől 10 perc.

F. k.: Kratzl Béláné

Foto-Press 89.576

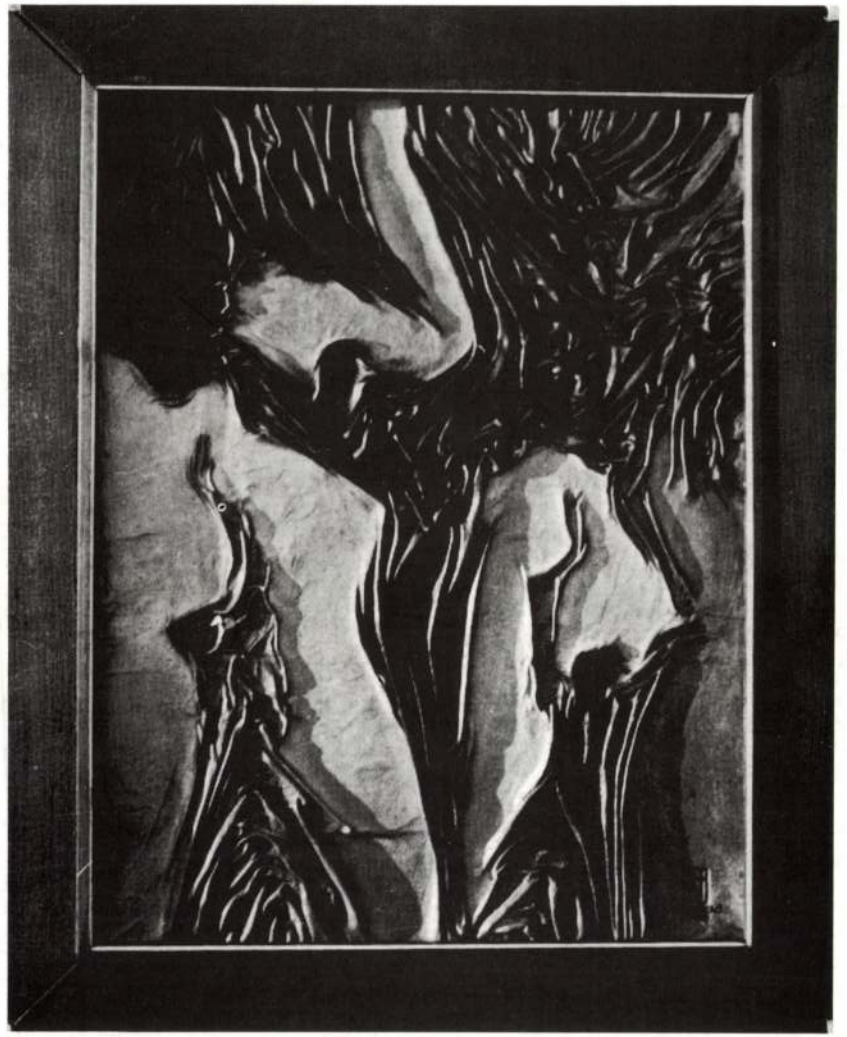

GARAJSZKI JÓZSEF
iparművész

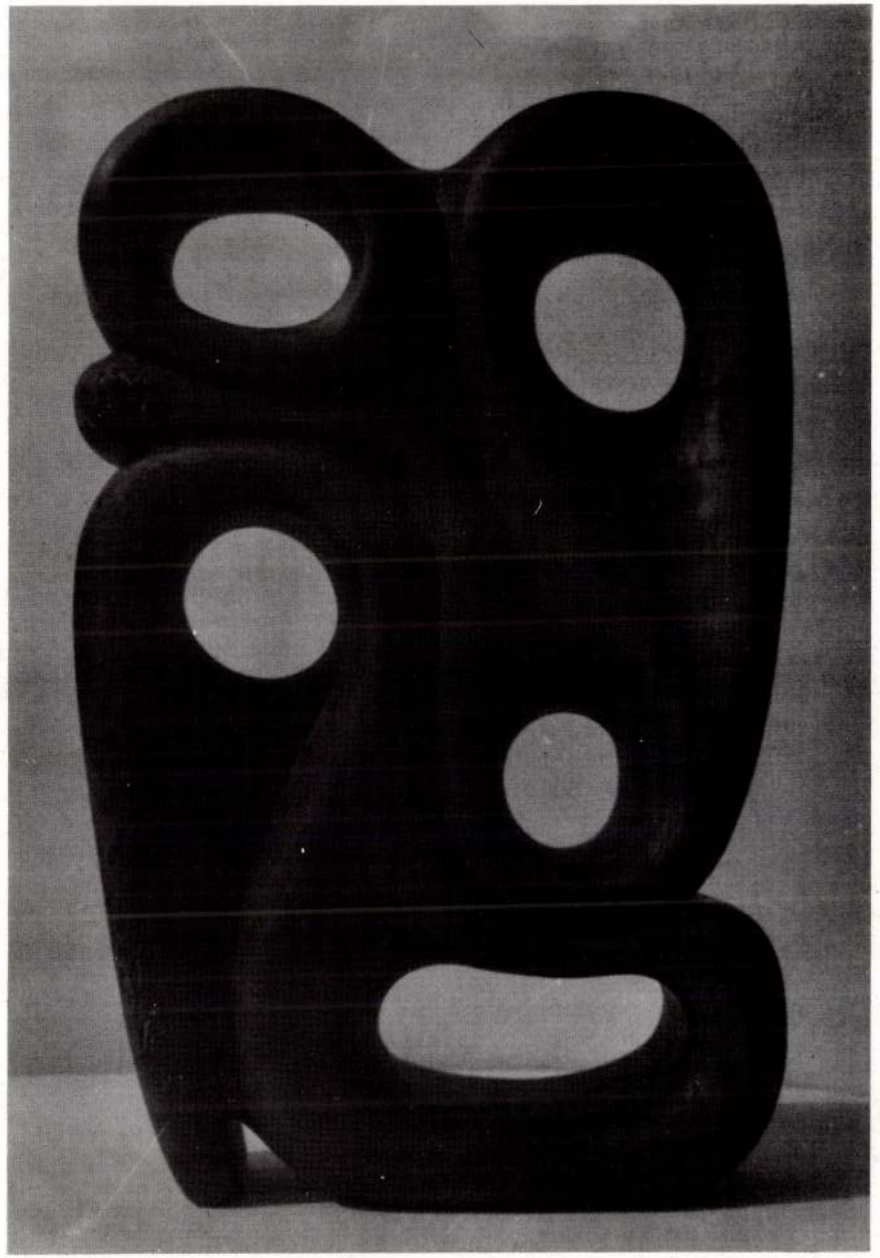

Töprengő
Üzenet

Modern korunk sem nélkülözheti a természetes alapanyagokat, hisz csupa műanyag-világot épít körénk. A műanyag „látszólagos" maradandósága ellenére efemer-természetű, időleges, tünékeny értékű! Az ősi tárgyak mind földből, fából, fémekből — tűzzel és vízzel formálva készültek. Az alkotó — alakító kéz mindig előszeretettel nyúl hozzájuk, úgymond kéznél vannak.

Garajszki József, aki belsőépítészetet tanult és korábban burkoló és térelválasztó felületeket tervezett az „élőbb" fából, vagy fa-plasztikákat alakított a növényi eredetű anyagból, mindenkor saját képére (és égi) arc-mására másította-másolta a világot, az ember vonásait tükröztetve bennük.

Ha tehát most a művész az állatvilág külső burkát, *a bőr* anyagát veszi alapul műalkotásaihoz, mintegy „emberivé" téve, akkor — (mert látnivaló!) — nem a szokásos ruházat, szokványos bőr-díszművek vagy ismét csak az állatvilágra visszakerülő bőr-szerszám-sallangok dekorativitása érdekli, nem ily használati kellékeket kreál, — hanem: ennél jóval több izgatja, az, hogy mit „tud" még a bőr-felület, ha megmunkáljuk — s művészi vallomásra késztetjük. Színezéssel és gyűrésekkel, (netán a tűz segítségével, égetéssel is. . .) és különleges bőr-„trébeléssel" formázza-kezeli a felületet, hogy festői s relief-hatásokat érjen el.

Íme egy művész, aki különleges látásmóddal és eltérő elképzeléssel nyúl a bőrhöz, a megmunkálás szokványos és extrém módozatait is alkalmazva, egészen másként közelít ehhez az ősi anyaghoz mint eddig bárki és modern művészetet teremt általa — belőle. Műalkotást, amely időtálló és maradandó lesz változékony és értékfeledékeny századunkban.

Lészen tehát Garajszki József akaratából és művészi szándékából, egy még nevesincs, (de minőségileg és) technikailag is remekelt műfaj, — az élet (és tükörképének) megmutatására alkalmas újfajta lehetőség bőr-felületeken. . .

Ahogy az arcon és kézfejen az idő beleírja képét (tájait és történéseit, valahogy akként festi-írja „képpé" a ráncok és bőr-redők, a gyűrődések sokat mondó rajzolatai közé és köré a maga arc-másait is, (illetve az emberi lét) élményeit a művész. Ezeket a színes bőr-textúrákat (és faktúrákat!) fali = murális alkotásokat, bőr-reliefeket (avagy festményeket?) szemlélve, különös tájnak látjuk őket, ahogy Juhász Gyula érti, — költői invencióval: „különös táj a lelkem" . . .

Garajszki egyedülálló bőr-„felületei" embert idéző tájai és alak-másai, az életről szólnak, „emberiességet" sugározva, sőt az emberiséget hangsúlyozva általános, közös élet-„érzéseinket", bizonyítva, hogy a művészi szép örök-egy, csupán a megjelenési formái és anyagában különbözőek.

dr. Kelényi István

Erdők királya

GARAM Sándor orvosi

OMIKE 1909-1944 299
301

Guram Sándor

szobrász

L.

Szendrey-kultiványi

546. l.

Czéhemlékek, privigyei VIII. 159

Garam Sándor, szobrász Budapesten. A Képzőművészeti Társulat 1913—14. évi téli tárlatán két gipsztanulmányfejet, 1914. évi tavaszi tárlatán szintén egy tanulmányfejet állított ki.

Kiáll. tárgymutatók.

GARAM *Sándor*, szobrász, * Újpest 1882 nov. 1. Ligeti Miklósnál, majd a képzőm. főiskolán Radnai Bélánál tanult. 1914. Teherhordó című szobormű-vével szerepelt a Nemzeti Szalónban. 1913—22. a Műcsarnokban is többször kiállított, leginkább tanulmányfejeket. Utóbb az Északamerikai Egyesült Államokban telepedett le.

Sz. G. I. 365. b

Románia térképe 1744-ből V. 26. — XVIII. századból V. 27, 28.

Garam Sándor

1910/11 – 1913/14

Ferképzomfoiskévk

84.l.

Garam Sándor

1911/12. I. harmadosztály beli
művezető. Radnai Béla nál
1911/12. II. harmadosztály beli u.o.
1912/13. I. negyedosztály beli u.o.
1912/13. II. " " "
1913/14. I. ötödosztály bel "
1913/14. II. " " "

Lelet, vinkovcei VI. 206.

Garam Sándor

War 1910/11 – 1913/14 Schüler der k. ung. Hochschule der Bildenden Künste und liess sich in den Vereinigten Staaten von Nordamerika nieder.

Önarckép plakett
tobb zimes

HuPrmagyerem 233. l.

T. 8502.

ó paripán ülő huszár felemelt jobb-
ellenségre vág. Felirata fölül:

herzog
nd.

Parduwitz in Böheim.
1702 unter Kaiser Leopold I und hiess Graf v.
- v. Lehoczky + 1712 - Freyherr
v. Desoffy + 1742. - Freyherr v.
ecseny + 1767 - v. Vihazy × 1768 -
zherzog Ferdinand v. Meiland.
s fffff.

10.2 cm.

04

Garam
(Grausz) Sándor

szül. Ujpesten 1882
nov. 1. ezr.
1909/10. I. első osztálybeli
rendkívüli művésznövendék a képz. főiskolán
2 középiskola, azután
Ligeti Miklós tanítványa
Tanára Radnai Béla
1909/10. II. félév 1-ső osztály.
Radnai Bélánál.
1910/11. I. másodosztálybeli rendk.
művésznövendék. Radnai Béla
1910/11. II. másodosztályos
Radnai Béla.

Jakobey Károly

19. sz.

VII. 418.

VI. 209.

Garam Sándor

MEK

Tanulmányfej, gipsz

Műcsarnok 1913-14. téli kiállítás

Garam Sándor MDK

Tanulmányfej, gipsz

Műcsarnok 1913-14 téli kiállitás

Garam Sándor MDK

Tanulmányfej, szobor

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

MDK

Garam Sándor

Szobormüve a Mücsarnok kiáll.-án.

Művészet, 1918. 53-54.l.

Garam Sándor MDK

Magda, márvány

Műcsarnok 1918-19. Téli kiállitás

Garam Sándor MDK

Magda, márvány

Műcsarnok 1918-19 téli kiállítás

Garam Sándor
Magda, márv.

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Mücs. 18 l.

MDK

Garam Sándor

Tanulmányfej, gipsz

Hadviselt művészek kiáll. Mücs, 1919. márc.
27
~~23~~ 1.

MDK

Garam Sándor

Tanulmányfej, gipsz

Hadviselt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc.
27 l.

Garam Sándor MDK

Tanulmányfej, gipsz

Műcsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

Garam Sándor

MDK

Tanulmányfej, gipsz

Műcsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

Garam Sándor

MDK

Tanulmányfej, gipsz

Miskolc 1919-20. téli tárlat

Garam Sándor MUK

Tanulmányfej, gipsz

Miccarnok 1919-2c téli kiállitás

Garam Sándor MDK

Tanulmányfej, gipsz

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

Garam Sándor

Tanulmányfej, gipsz

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-2o. 11 **1.**

A miniszter rendeletéből:

Dr. vitéz Haász Aladár s.k.

miniszteri tanácsos

A kiadvány hiteléül:

Fiványi

min. iroda s. tiszt

Garam Sándor MDK

L.J. ur arcképe, gipsz

Micsarnok 1919-2o téli kiállitás

Garam Sándor

MDK

L.J. ur arcképe, gipsz

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Garam Sándor MDK

L.J. ur arcképe, gipsz

Mücsarnok 1919-2o. téli tárlat

Garam Sándor

L.J. úr arcképe, gipsz

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 11 1.

Németh Imre:Kőszeg város

Orend Dr.Mich.:Die Siebenbi

Pásztor Mihály: A százö

Szacellary Pál: A bud

A szatmári püspöki egy
századik esztendejében.1804-190

Szegedi Szemle 1927

Thirring Gusztáv: A sop

Tonelli Sándor: Nagyapái

Vargha Damian: Szent Mór

Várkonyi Nándor: Petőfi

Weide Gizella: Pressburger

Wellman Imre: A gödölléi

Garam Sándor MDK

Ritter Gyula festőművész arcképe, gipsz

Mücsarnok 192o. t avaszi kiállitás

Garam Sándor

Ritler Gyula festőművész arcképe, gipsz

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Garam Sándor MDK

S.I. urnő arcképe, márvány

Mücsarnok 192o-21 téli kiállitás

Garam Sándor MDK

D.J. arcképe, márvány

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállitás

Garam Sándor

MDK

Római ifju, gipsz

Műcsarnok 1921 tavaszi kiállitás

MDK

Garam Bálint, szobrászm.

Római ifju. Gipsz.

Műcs.-OMKT. Tavaszi kiáll. 1921. Kat. 3.1.

MDK

Garam Sándor

Frank Frigyes festőművész arcképe, gipsz

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Műcsarnok.1921. nov. 9.1.

MDK

Garam Sándor

Teherhordó, gipsz

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Műcsarnok.1921. nov. lo.l.

Garam Sándor

MDK

Tanulmány fej, gipsz

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállitás

MDK

Garam Sándor, szobrász.

Tanulmányfej. Gipsz.

Bp.Műcs.-OMKT Nemz.Képzőmüv.kiáll. /Rend. M.Kir.Vall és Közokt. Min./ 1933 ápr.19.-máj.25. Kép.tm. 19.1.

Garam Sándor MDK

Tanulmányfej, gipsz

Műcsarnok 1933. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

MDK

Garam Sándor

Tanulmányfej, gipsz

Nemz. Képzőműv. kiáll. Műcs. 1933. ápr.

19 1.

MDK

Garam Sándor, szobrász

125. Tanulmány. Gipsz.

Bp.Műcs. - OMKT. Nemz. Képzőműv. Kiáll. 1934.ápr.29.-
Kat. 9.l. jun.17.

Garam Sándor MDK

Tanulmány, gipsz

Mücsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

Garam Sándor

"Római ifju" c. műve.....
a Magyar Képzőművészek Egyesülete jub.kiállitásán.

Pesti Hirlap, 934.XII.13.

Garam Sándor MDK

Római ifju, gipsz

Mücsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

Garam Sándor szobrász

Római ifju

Jubileumi kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok 1934.

Garam Sándor

Alkotása szerepel a Magy.Képzőművészek Egyesületének kiáll.-én.

Ujság,934.XII.8.

Garami Sándor

1914. Ifjú Művészek Egyesülete kiáll. Nemzeti halon

Tehérkordó, gipszmobor, 500.–

Tilhoff Forever III. 240.

MDK

Garam Sándor, szobrász

Anya, körtefa

Női fej, gipsz

Omike – III. Képzőmův. kiáll. – 1942 jan. – Tm.

GARAM SANDOR, éremművész

Gáty-Goldmann Fülöp 1921-ben az általa elérhető összes magy.szobrász-éremművészektől megrendelte önarcképüket 100+100 mm.plaketten.-A gyujt.a MNM.-ban van. 116.drb
A sorozathoz tartozó önarcképplakettek:
GARAM SANDOR.-Felirat:GARAM S.1921.-MNM.-100+100 mm.
Leirás: HP. 2474. 30.old

BOSZTONYI JANOS: Magyar szobrászok és éremművészek önarcképplakettjei 24.old

AZ EREM, XXXII. évf. 1975. Bp. 1975

M.D.K.

Garam Sándor

A Mücsarnok tavaszi tárlatán bemutatott 443 kép és szobor között szerepel a müvész szobra.

A 22. oldalon 15-ös számmal a müvész fényképe.

Képek, szobrok--festők, szobrászok c. közl. Szinházi Élet. Bp. 1921. juni. 26- juli. 2. X. évf. 26. sz. 18. l.

MDK

Garam Sándor, éremművész

New Yorkban dolgozik.

Dr. Procopius Béla: A Magyar Emlékérem- és Plakettművészet. III. 1934 125-127.l.

A kérdőívek nem voltak fordítandók

Magyar
Orsz. Szépmüvészeti Múzeum

Az „Éremkedvelők Egylete“ már 25 év óta igyekszik irodalmi téren, kiállitások rendezése és művészi kivitelű plakettek évenkénti kiadása által, a magyar érem és plakettművészetet népszerüsiteni és fejleszteni.

Mivel pedig a tapasztalat azt mutatja, hogy minden érem vagy plakettgyűjtés alapfeltétele egy megfelelő rendszeres, az egész gyűjtési anyagot felölelő katalógus, elhatározta, hogy kiad egy, a magyar érem és plakettmesterek műveinek jegyzékét és tüzetes leirását magában foglaló, díszes, képekkel dúsan felszerelt művet, nemcsak magyar, hanem a külföldön való könnyebb terjesztés céljából német nyelven is. E mű magában kivánja foglalni minden magyar művésznek, akár Magyarországon, akár külföldön készitett minden művét és éppúgy a Magyarországban, hacsak ideiglenesen is élő, idegen művészek, minden Magyarországban készitett, vagy magyar vonatkozású érmét, vagy plakettjét.

E műnek, a magyar újabb érem és plakettművészetet tárgyazó részének megszerkesztésére és megirására alólirott önként, dijtalanul, vállalkozott, hogy ilyképpen a rendelkezésre álló anyagi eszközök a maguk egészében a mű mentől díszesebb kiállitására és lehető nagyszámú képekkel való felszerelésére legyenek fordithatók.

Ahhoz azonban, hogy ezen Katalógus lehető teljes és tökéletes legyen, feltétlenül szükséges, hogy összes érem és plakettművészeink teljes odaadással támogassák a „Magyar Éremkedvelők Egyletét“ és alólirottat e cél elérésében azáltal, hogy a kért pontos és kimeritő adatokat beszolgáltassák.

Van szerencsém a művész urakat ennélfogva tisztelettel felkérni, hogy a következőkre, lehetőleg f. évi ~~október~~ hó ~~15~~-ig válaszolni sziveskedjenek:

December 31-ig

1.) Rövid életrajzi adatok, születési hely és idő, tanulmányok, elnyert pályadijak, külföldi tanulmányutak, vagy tartózkodás, esetleg külföldi működésük eredményei, ott készitett érmek és plakettek.

A tanárok és mesterek nevei, kiknél tanult, annak megjelölésével, hogy kinek, vagy kiknek művészi iránya gyakorolta a legnagyobb benyomást.

2.) Minden, hacsak egy példányban is öntött, vagy kivert érmeik, vagy plakettjeik jegyzékét és tüzetes leirását (akár bel-, akár külföldön készittettek) sziveskedjenek beküldeni, amennyiben ezen műtárgyak egy méretben sem haladják túl a 40 centimétert, minden reductió útján előállott változataikkal együtt, pontos méreteikkel, alakjuk, a sokszorositásra szolgáló mód, (öntés, verés, galvano), az arra szolgáló anyag (arany, ezüst, bronz, ón, ólom), valamint a készitési év, végül az egyes anyagokban vert, vagy öntött érmek, v. plakettek számának lehető megjelölésével.

Kivánatos továbbá, hogy a művész urak közöljék egyúttal az eredeti mű gipsz, terracotta, viasz, plasztikon stb. méreteit.

3.) Bronzban, ezüstben stb. ki nem vert, vagy ki nem öntött érmek, vagy plakettek, gipsz, viasz stb. mintáinak külön való felsorolása és méreteikkel együtt való közlése köszönettel vétetik és a kivert, vagy öntött művek után közölhető lesz.

Arra nézve, hogy miként kivánatos egy érem, vagy plakett leirása, a következő két minta volna példaképpen alapul veendő:

Előlap: Alól, a keskeny, kissé kiemelkedő szelvényben: *„DR. KARKÁS MÁTYÁSNAK. — HÁLÁS TANITVÁNYAI.“* alatta antik talpas csésze, melyre kigyó csavarodik. A kissé mélyitett mezőben nevezettnek mellképe balra katonaorvosi egyenruhában, hajadon fővel. Jobbra fenn, mélyitett betükkel: *„NEMESKÉRI FEC. 1918.“*

Hátlap. Jobboldalt diszes, antik karosszékben balra fordulva ülő, az arcot kissé szembe fordító, meztelen nőalak, baljával a koronás magyar cimerre támaszkodva, jobbjával koszorút nyujtva, előtte jobbra fordulva álló, tógát viselő, szakállas idősebb férfinek, ki jobbjával hosszú botra támaszkodik, melyre kigyó csavarodik. Baloldalt lenn: „NK.“ mesterjegy. Keskeny szegély.

Átmérő 78×56, vert kétoldalú, négyszögletes plakett felsőrésze ivalakúan gömbölyitve. Ezüst 5 péld. Bronze 50 példány. Eredeti gipsz 178×140. Készittetett 1918.

Előlap. „KOVÁCS JÁNOS ✪ 70 ÉVES. ✪ 1922.“ Fej jobbra, hajadon fővel. A nyakszelvényen: *„ROMPAI S.“*. Gyöngykör, nagy gyöngyökkel. Átmérő: 120. Öntött, egyoldalú, kerek plakett. Bronz. 3 példány. Eredeti gipsz 126. Készült 1922-ben.

Ugyanaz, csak kisebb.
Átmérő 57, vert, egyoldalú, kerek érem. Ezüst (3 péld.) Bronz (50 péld.)

Van szerencsém újból műveddarab felkérni, hogy tekintettel e műnek hazafias céljára, mint a magyar kultúra ismertetője, másrészt pedig a magyar érem és plakettművészek érdekeit szolgáló mivoltára, minden érmük vagy plakettjük pontos leirását közölni sziveskedjenek, ha esetleg már nem is értenek egyet korábbi műveik stilusával, mivel egy művészegyéniség megismerésénél a fejlődésmenet mindenkor igen fontos tényezőt képez.

Kiváló tisztelettel:

Dr Procopius Béla

A becses válaszokat kérem a következő cim alatt beküldeni:
Méltóságos DR. PROCOPIUS BÉLA ny. rendk. követ és megh. Miniszter Urnak,
Budapest, IV., Kaas Ivor-u. 9. I. e.,
ahol szivesen állok rendelkezésre, minden a művel összefüggésben álló kérdésre vonatkozólag.

Garam Sándor

kobrás

Garami Béla 1

A Duna Galériában állitott ki a
Gruziában jártunk c. tárlaton.

Magyar Hirlap 1980/10/3/6
Wagner:Ki is az a Tamada

Garami Béla 2

Valljuk be őszintén, egyelőre ettől sem vált egészen világossá a kifejezés igazi jelentése, legfeljebb csak sejthetjük, hogy közelebb kerültünk a megértéshez. Ám tárlatnézés közben felfedezhetjük *Garami Béla* ceruzarajz sorozatát *(Grúziai pillanatok I.—IV.)*, amelyekhez hol humoros, hol lírai szövegkíséretet is fűzött. Itt olvashatjuk többek között: *„Tanácstalanul álltam a kivilágított kertben. Idegen voltam. A hosszú férfi-asztal túlsó végén, a gránátalmafák alatt ekkor állt fel*

Magyar Hi

Wagner: Ki is az a

Garami Béla 3

a Tamada. Odamentem. Valahogy elmondtam, hogy magyar vagyok, eltévedtem, úgy kerültem ide. Türelmesen végighallgatott. Aztán felemelte poharát. Csend lett. Valaki poharat nyomott a kezembe. Most megszólalt az öregember: „Köszönjük testvérünknek, hogy megtiszteli házunkat és asztalunkat. Igyunk hazájára. Igyunk szeretteire. Igyunk minden magyar emberre." — Megcsókolt és asztalhoz ültetett. Tapsot hallottam és köszöntőket. Átöleltek. Az alacsony kőfal fölött, messze az éjszakában a Tetnuld fehér csúcsa remegett..."

1980/10/3/6

Wagner: Ki is az a Tamada?

Garami Béla

Pásztón dec. 15.- én nyílik meg a Lovász József Művelődési Központ amatőr kép-könnűvészeti stúdió tagjainak munkáiból, - ahol műve szerepelni fog.

Nógrád, 1974. dec. 13.

Szarvasi Béla, grafikusművész

A Kékes alatt, Parád fölött van Ohuta, a hétvégi házakban egyre több új arcot látni: ide költöztette műhelyét Nagy Sándor, ide jár témáért a festő Kiss György, a grafikus Szarvasi Béla.

Maldonyi György: „a Föld szülötte!
Népújság /Heves/, 1983. szept. 3. 5.-old.

GARAMI BÉLA

EMLITVE

Székely András:Gruziában jártunk.Duna Galéria

UJ TÜKÖR 1980/XVII/44.sz.4.o.

és művalkotás a 18. század végén

am Ende des 18. Jahrhunderts.
onsicher Widerhall eines Barock
dapest, 1971.

rical and social analysis of
ing in the West Hungarian
author deals with the program
ade by the painter, and the
the contemporary public. With

aktivizmus története /L'histoire
se/ Budapest, 1971.

ory of the most prominent group
in the literature and plastic
shed by Lajos Kassák, poet and
pest 1915-1919 and later in
the editor of two important
and Ma /Today/. The models of
n/ and Die Aktion /Berlin/. He
erman expressionists, the French
rists. After 1919 they were
constructivism. The book is a
entral-European art of the

Garami Ferenc

Garami Ferenc „Nagyanyám" című munkája szerepelt a „Munkások és a képzőművészet" című tárlaton.

A. L.: Munkások és a képzőművészet. Tükör, 1977. február 20–41. oldal.

Garami István

Cseke László: Visegrád. /ill. Garami István, Sedlmayer János./ 3. átdolg. kiad. - Bp, 1967. Panoráma, Utikönyvek.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Írt. 197o.1.sz. 68-1o7. l./

72. l.

~~Pilgram Antal~~

MDK

Garami János

Kapálók, of.

Tanulmányfej, szén

A bajai "Fesztivál" Képzőm. Kiáll. kat. Bajai Muzeum 1949. jul. 3.

MDK

Garami János

Tanulmányfej, szén

Tanulmányfej, of.

Füzek, of.

A bajai "Fesztivál" Képzőm. Kiáll. kat. Bajai Múzeum 1949. jul. 3.

MDK

Garami János, festő
Bajai Szabadiskola.

26. Tanulmányfej.

Magy.Ifj. Képzöm.Kiáll.

Föv.Képtár.1949 aug.16.szept.10. Kat.

Garami János MD K

őszi képei

szerepelt a kiállitáson.

Dr. Kisdéginé Kirimi Irén: Gondolatok a bajai festők kiállitásán.
Bajai Hirlap. 1962. nov. 28.

MDK

Garami János festő, Baja

Dél-alföldi képzőm. kiáll. Móra Muz. Szeged
1961.jul.

Garami János MDK

őszi képeivel

szerepelt a Magyar Képzőművészek bajai csoportjának kiállitásán, mely nov. végén nyilt meg a bajai József Attila Müvelődési házban.

Kiállitás Baján.
Petőfi Népe. 1962. dec. 12.

MDK

Garami János festő

Szerepelt a Dél-alföldi Képzőművészek kiállításán, Szegeden.

Szelesi Zoltán: Dél-alföldi Képzőművészek kiállítása Szegeden.

Tiszatáj, Szeged, 1961. szeptember. 9. l.

Garami László

nobrász

Pogány Ö.G. A III.

M. Képzőmův. Ki áll.

plasztikai anyaga.

Szabad Müveszet

1953.25.l.

Garami László
nobrász

Imre J.: I. Orsz.
Képzőmův. Tanács-
kozása.

Szabad Művészet
1953. 62. l.

1919 Garami (Gilnicsár) László tvbr
Rimaszombat 1921
IX. [illegible] 1952
I-II
Nagy kiáll

rczn { főkönyv 45/A köt. 35 lap 5. tételén
{ számlakönyv ___ köt. ___ lapján.

nyzótanácsna által megállapitan-
ló fizetési előlegül a Müemlékek
háborus segélyt élvező alkalma-
/ 1000 / K-t engedélyezvén -
a most emlitett fizetési előlegek

A Közoktatásügy

155322 /919 sz.
VIII/ oszt.

A Műemlékek Országos Bizo
sága ügyeinek vezetésével megbizott
Dr. Éber László bizottsági előadónc
tudomás és további eljárás végett r
solatban azzal adom ki, hogy a most
kiutalványozott 1000 - 1000 Kor. fi
zetési előleg csak azon tényleges s
gálatban álló alkalmazottak részére
zethető ki, akik háborus segélyben
szesülnek s kiknek nyugtáján e köru

Garami László

szobrász

a Képzőművészeti

Főiskolán Pátzay

Pál tanítványa.

Egy fehérmárvány

szobrocskája (Ülő

anya) feltűnt ne-

kem.

Fentinek fejszobrát

Kállai Anna állította

ki ugyanezen a kiállí-

táson.

Garami László

Hobrán

főiskolás.

Szabad Művészet

1952. 1. sz. 48. l.

ual a folyó évi junius hó 15. napján
esztésére L á c z a y F r i t z Oszkár
k /lakik: Budapest, V.Országház/ 1929.
averebély és vissza történt hivatalos
utiköltségekről és napidijakról szer-
f, azaz Harminckettő P 10 fillérre
küldöm meg, hogy annak kifizetése

Garami László, szobrász, sz.1921.

Zsellér szülők gyermeke. A 4 középiskola elvégzése után az Iparmüv.Iskolában kezdett mintázni és faragni. A Képzm.Főiskolára 1947. került Pátzay Pálhoz, ahol öt évig dolgozott. Különösen a kőfaragás problémái érdekelték. Diplomamunkáját, a "Szüretelő lány"-t, fában készitette el. Munkában levő kisplasztikáit uj, pontozás nélküli eljárással, legnagyobbrészt fába faragja.

Uj M.Képzm. III,
1953. 83.l. és kép

GARAMI László

Szüret, szobor, (repr.)

Művelt Nér 1955 VI ért 50 sz. dec. 11. 1 l.

GARAMI László

Szőlőszedők, szobor (repr.)

Művelt Nép 1955 VI ért. 52 n. dec. 25. 7 l.

Garami László Szobrász

Szerepel a II. képzőm. kiállitáson

Nonlopi: A II. m. képzőm. kiáll. noltai

Nepszava 1956 jan. 7. 84 évf. 6 n. 6 l.

Garami László Szolvásun.

Pikenő (repr.)

Cifra P.: Szolvoz az V. m. képz. kiállítás

Nagyszava, 1955 febr. 17, 83 évf. 40 n. 6 l.

Garami László, szobrász

Fiatal Képző- és Iparmüvészek kiáll. Ernst Muz. 1955. jun.

MDK

Garami László

Ülő anya, márv.

Férfi és nő, v.márv.

M.O.Képzőmův.Főisk. MEFESZ körének kiáll. 1949.
febr.

Garami László
Almaszedő, fa
Fiatal Képzőművészek és Iparművészek kiállitása
Ernst Muzeum, 19?5. junius, 26 l.

253. l. (Képe 255. l.) — Péter: A magyar művészet története. II. kötet, Bp. 1930., 110—112. l. (Képe 111. l.) — Benkó Gizella: Liezen-Mayer Sándor. Bp. 1932., 30—31. és 52. l. — Genthon: Az új magyar festőművészet története. Bp. 1935., 101. l. — Lepold—Lippay 57. l.

Simor János hercegprímás arcképe.
Vászon, olaj, 114×90 cm.
Jelezve lenn balra: Liezen-Mayer S.
Simor prímás ötvenéves papi jubileumára készült 1886-ban.

Maszlaghy II., 546. szám. — Gerevich: Az Újság, 1916. július 20, 4. l. — Esztergom vármegye ... Bp. é. n. 176. l. — Gerevich: Régi és újabb magyar képek a prímási képtárban. Vasárnapi Újság, 1916., 554. l. (Képe 553. l.) — Lepold—Homor 98. l. — Gerevich PA, 253. l. — Benkó Gizella: Liezen-Mayer Sándor. Bp. 1932., 30—32., és 52 l.. — Lepold—Lippay 57. l.

LIGETI ANTAL (1823—1890)

Betlehem
Vászon, olaj, 98×123 cm.
Jelezve lent jobbra: Ligeti Antal, 1874.
Simor prímás rendelésére készült. Kiállítva Pesten, Bécsben és Turinban.

Ligeti Antal ... Vasárnapi Újság, 1875., 12. l. — Esztergom, II. évf. 1875., 1., 2. és 20. szám. — Beszédes Kálmán: Az esztergomi érseki képtár. Esztergom, II., 1875., 43. l. — Földváry István: Az esztergomi érseki képtár. Fővárosi Lapok, XIII., 1876., 760. l. —

Garami László

Megbízták Garami Lászlót, ~~és~~ hogy a MÉM Növényvédelmi és Agrokémiai Központ részére dr Kreybig Lajos mellszobrát készítse el.

—: Körtéze munkák.

Művészet, 1980. november – 47. lap.

Garami László, szobrán

KATONAI TISZTELETADÁSSAL leplezték le Bottyán János generális és Esze Tamás ezereskapitány bronzból készült mellszobrát kedden a vajai várkastély parkjában. Az előbbi portré Garami László munkája, az utóbbi Nagy István Jánosé. Az avatóünnepségen Molnár Béla, a HNF Országos Tanácsának titkára méltatta a Rákóczi-szabadságharc két jeles alakjának életútját.

– : Hír

S

Népszabadság, Bp. 1981. okt. 28.

Garami László

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1971 MÁJ 9

MAGYAR NEMZET

— **Vásárhelyi Pál nevét vette fel** szombaton a nyíregyházi építőipari és vízügyi szakközépiskola. Ezzel állítanak emléket a híres mérnöknek, akinek elképzelései, tervei alapján Szabolcsban, Tiszadob határában kezdték meg a Tisza szabályozását. Az ünnepségen leleplezték Vásárhelyi Pál mellszobrát. Garami László szobrászművész alkotását.

1021

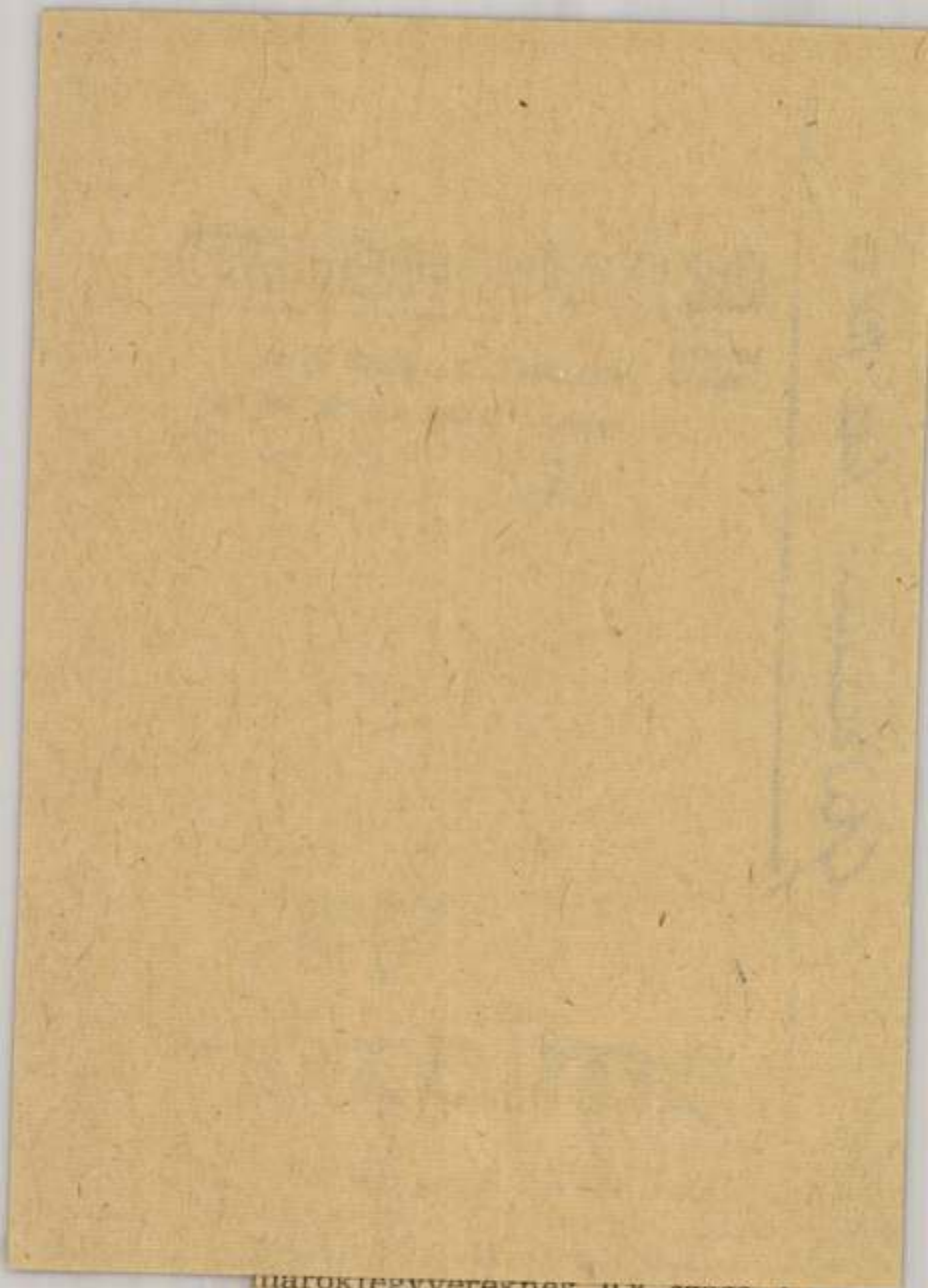

maroklegyvereknek 0,8 százalékát, a géppisztolyoknak 1,7 százalékát, a lövedékeknek 0,6 százalékát, az aknáknak 0,1 százalékát szállították a szövetségesek. Vajon ezeknek a számoknak a birtokában szük-

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Garami László

MAGYAR HÍRLAP

1971 ÁPR 29

SZOBROT ÁLLÍTANAK Felsőszentmártonban, a 400 év előtti nagy szlavóniai parasztfelkelés vezetőjének, Matija Gubecnek. A szobor megalkotására Garami László budapesti szobrászművészt kapott megbízást a Baranya megyei Tanácstól.

1021

Garami László, szobrász

Budapesti szobrász, Baranya m. tanácsa megbízásából elkészíti Gubec Mátének (Matija Gubec) az 1572-es parasztfelkelés hősének szobrát, melyet felsőszentmártonban állítanak fel.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 29.

Garami László

Szoboravatás Vaján

Híven a sokesztendős hagyományokhoz, a múzeumi és műemléki hónap szabolcs-szatmári programjában idén is újabb alkotásokkal gyarapodott a kuruckor nagyjainak a vajai várkastély parkjában levő szabadtéri szoborgaléria. Kedden katonai tiszteletadás mellett leplezték le *Bottyán János* generális és *Esze Tamás* ezereskapitány bronzból készült mellszobrát; az előbbi portré, Garami László munkája, az utóbbi Nagy István Jánosé.

Az avatóünnepségen *Molnár Béla*, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkára méltatta a Rákóczi-szabadságharc két jeles alakjának példamutató életútját. Ezt követően koszorút helyeztek el a szobrok talapzatán a Hazafias Népfront, továbbá a megyei párt-, állami és társadalmi testületek képviselői.

lo/28/9

segítő családtagok létszámának háromszorosát. A munkaközösség segítő családtagot *korlátozás nélkül* foglalkoztathat. A segítő

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

Garami László

1983 SZEP 2 8

1021

A tartalomból:

Garai Gábor beszámolója a Knokke-i nemzetközi költői biennáléről

Szabó György: A színház értelme

T. S. Eliot, Octavio Paz, Hriszto Szmirnenszki verse Nagy László, Nyerges András, Vas István fordításában

Csanády János, Cselényi László, Fodor András, Váci Mihály verse

Garami László: Akt

a negatívoknak pozitív képen történő bemutatását, a röntgenképek kontrasztjainak felerősítését.

Ultratiszta fémek, ötvözetek és olyan különleges anyagok előállítására lehet számítani, amelyek mindenféle hatásnak ellenállnak. A biokémia és az orvostudomány új felfedezések előtt áll; a nukleinsavak szintézisének megoldása után várható a legfontosabb fehérjék szintézise.

Végül a legizgalmasabb tudományos eredmény merőben átalakítja majd a 2000. év emberének életét. Anélkül, hogy avatatlan számára egyáltalán megközelítően is felfoghatóvá lehetne tenni ezt a félévszázad tudományos kutatása után most megérett eredményt, csupán utalunk arra, hogy az angolul *laser*-nek nevezett berendezésekről van szó. Ezek a berendezések azonos frekvenciájú és helyzetű fénysugarakat bocsátanak ki. Az elmúlt hónapok tudományos tájékoztatói szerint mai képzelőerőnket meghaladó lehetőségek rejlenek e laser-ek működésében. Információkat lehet majd közölni távoli naprendszerek lakott bolygóival, a fénysugarakat fel lehet használni szerszámként, nagy távolságra preciziós méréseket lehet végezni, s meg lehet valósítani a fizikusok régi álmát: nagy energiáknak nagy távolságra vezeték nélkül való átvitelét.

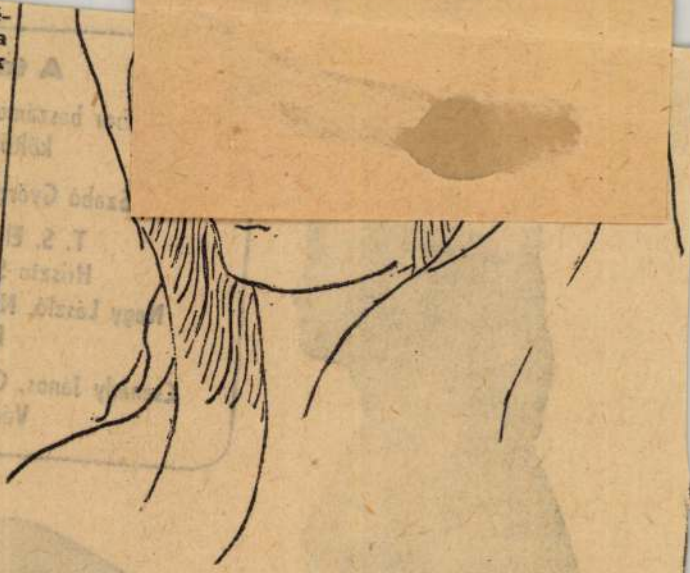

Papachristos Andreas: Női fej

CSANÁDY JÁNOS:

Fohász a szerszámokhoz

Kalapács, csavarhúzó és fogó
lapos, hegyes, recés fogú;
cájafejű krómnikkel kulcsok
szája, melyben reccsent a vas-csont;
csillagkulcsoknak csillagtorka,
drótkefe, mi fogunk kotorta;
olajban a dárdahal pájszer,
s mi jó feszítővas még: pár szer-
számszerű vasrúd, nyél, fogó,
mely kettévált, s így már csak fél-fogú;
hatszögre tágult szájú, edzett
csőkulcsok, amik recsegve repednek,
hidegvágó, lukasztó, vasfűrész,
olajat izzad, mikor fütyörész,

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Pécs

1021 1971 FEB 19

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

Garami L.

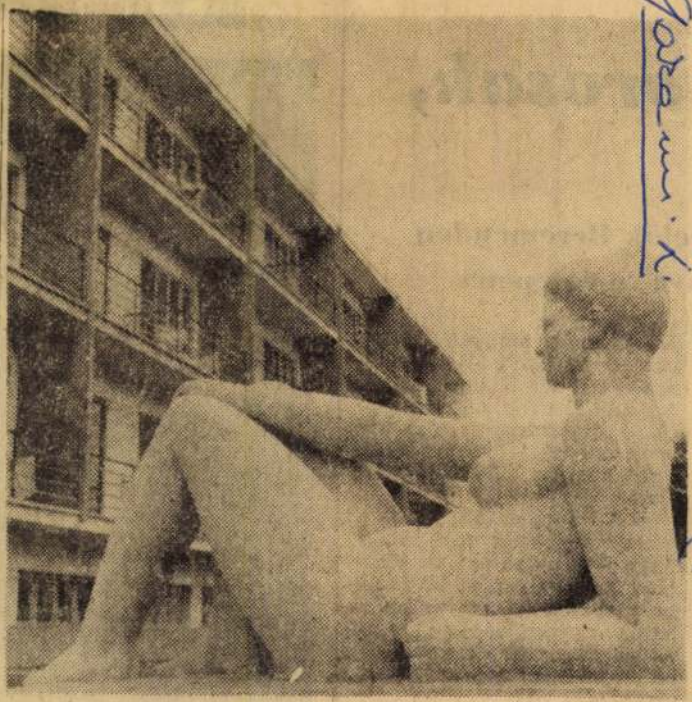

A harkányi reumakórház parkjában új szobrot állítanak fel. Garami L. szobrászművész alkotása egy díszmedence szegélyére kerül. A szobrot április elején avatják.

zoros

relők Beremenden
nya meglepetés

Kubában, s újabban Japánban is érdekelt. Berendezéseink, köztük a Beremenden is felállításra kerülő kemencék, korszerűek, és nagyteljesítményűek. Meggyőződésem, hogy a BCM jó gyár lesz.

— A munkamorál? Nézze, kétféle fegyelem van. Alaki, hogy úgy mondjam, és technológiai. Számomra ez utóbba a fontos. A magyar munkások nagyon jó benyomást tettek rám, bár, természetesen, van ilyen ember is, meg olyan is...

— Hogy elkészülünk-e időre? — Mindent elkövetünk...

— Ha már szót kaptam, va-

A képen: Készülnek a malomö

Garami László, nolnán

L: Pátzay Pál

–: Vázemények, viták, válaszok

45.

Új Tükör, Bp. 1986. jan. 26.

XXIII/4

Garami László

Megbizták a müvészt, hogya pécsi Baranya Megyei Tanács irodaháza VB terem részére népköztársasági cimert készitsen,

--------Köztéri munkák.
MÜVÉSZET, 1980. május - 47. lap.

Garami László

Megbízást kapott a művész, hogy a pécsváradi Községháza-más épület falát a Magyar Népköztársaság címerével dí-szítse.

—: Köztéri munkák.

Művészet, 1980. november – 47. lap.

Garami László

Szobrot állítanak Felsőszentmártonban a 400 év előtti nagy szlavóniai parasztfelkelés vezetőjének, Illatija Gubecnek. A szobor megalkotására Garami László budapesti szobrászművész kapott megbízást a Baranya megyei Tanácstól.

Magyar Hírlap 1971/118 Pold.

Garami László szobrász

Sok köztéri szobrával fog gazdagodni Baranya és Pécs 1969-ben.

A harkányi kórház udvarán felállítják „Fekvő nő" c. szobrát. (emlétve)

(H.E.): Mit hoz 1969?

Dunántúli Napló, 1968. dec. 31.

Garami László szobrászművész

A Várkert-Bazár műtermében dolgozik a művész.

Gelmeczi Tóth János: A Várkert szobrász-műtermeiben.

Népművelés, 1968. dec.

Garami László

A Győri Textilipari Vállalat udvarában felállítandó figuralis plasztika tervezésére kiírt „Képzőművészeti pályázatok" részt vett a művész.

----:Képzőmüvészeti pályázatok.

Müvészet,1976.december - 48.oldal.

Garami László

Megbízást kapott Garami László az egri Kocsis Bertalan utcai óvoda állatfigurainak elkészítésére.

— Közéleti emberek
Művészet, 1976. november – 48. oldal

Körplanta: [illegible]aram László: akt.

a képfőművészeti főiskola növendék

rialitása.

Szabad kép 1947 dec. 24-40.-

Garami Lívia: Ülő nő. (:nobor:)

Meyer Nemet.

1947. VI. 3.; III. évf. 123. r.

3. old.

(:Hír.:)

Garami Lénkő nobránmův. nőv.

Meyer Bennet.

1947. VI. 3. ; III. évf. 123. n.

3. old.

(:Kir.:)

Sarom László szobrász

A képzőművészeti Főiskola növendék kiállítása.

Szabad Nép 1947 dec. 24-4o. -

MDK.

Garami László szobrasz

"Szüret " /gipsz/

"Almaszedo" /fa/

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Mücsarnok,1955. 41.1.

MDK

Garami László, szobrász

Sarlós nö. Gipsz.

Bp.Műcs.-II.Magy.Képzöm.Kiáll. 1951.nov.4.-dec.2.
Kat.12.1.

Gerami László
szobrász

M.D.K

Ivokuljai

Solymár Iván: Műalkotások a 10 éves Sztalinvarosban
Művészet, 1960. november — 26 lap.

mdk

Garami László

Kisiti el Galilei szobrát a Fud. Akadémia részére

Balla Ernő: Lomonoszov szobra az Akadémián

Ország-Világ 1962. 45. sz 12. l

MDK

Garami László (szobrász)

Mészkőbe faragott Díszkoszorúját fával állították fel a Stadion (Debrecen) déli bejáratánál. (Rövidesen elemezve.)

Bögel József: Új szobrok Debrecenben.
Alföld, Debrecen 1961. 4. sz. 63. l.

MDK

Garami László

Ramasseur de pommes

Exposition de Peinture Sculpture et Arts Graphiques Hongrois D'aujourd'hui. Antwerpen, 1958.

MDK

Garami László

Szerepelt az Iparterv VIII. sz. irodájának kezdeményezésére az Épitőművészek Szövetségének tanácstermében rendezett kiállitáson.

A badacsonyi borpincét /Callmayer/ diszitő szobra.

Vajna Éva: Épitő- és képzőművészek közös kiállitása.
UJITÓK LAPJA. 1956. aug. 5.

M.D.K.

GARAMI László szobrász

Szobor Győr városa részére

Balló

Magyar Nemzet 1961. november 12. 8. l.

Garami László

„Szőlőszedők"

Művelt Nép

1955 XII. 25

Garami László

„Ifju bányán", szobor, 220 cm.,
haranti mészkő,
Komárom megye, ~~ke~~ Esztergom,
kenyérmezői Kollégium park.

Tájékoztató 64/65 Képző és Iparmüvészeti Lektorátus

16 l.

Garami lanló

„Ülő nő" figura medencével,
220 cm. (fig. mér.) haranti mészkő.

Pécsvárad, kulturhaz,
Baranyam.

Tájékoztató 64/65, képző és Iparművészeti
Lektorátus.

91.

Garami László MDK

Parasztlány, vörösmárvány

Mücsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Garami Lauló

„Akt" c. Könobra 1960-ban
rénült. 160 cm magas.
A vásparlotai fürdőben lát-
ható. (Kinyujtott kezére té-
manzodó nő.)

Szíj Rezső, Műemlézet és műalkotást
Vásparlotán, Bp. 1965. 102 l.

GARAMI LÁSZLÓ

Szüretelő leány. Fa 105 cm.

III. Magyar Képzőművészeti kiáll. kat. Műcsarnok 1952. dec-1953. márc.

GARAMI LÁSZLÓ

Almaszedők fa

Fiatal képzőművészek és pártművészek
kiáll 1955.

Gavami László

kiállított mobra:

Láng korsóval. fa, 98cm.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállitása 1957. 4at. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

17.l.

Garami László MDK

Ülő nő, mészkő

11. M. Képzőm. kiáll. Miskc. 1968.

Garami Lanló

Lány korsóval, fa, 98 cm

Budapest Műcsarnok kiállítása, 1957. Kat. hu. Kisdéjiné, Kilimi Irén.

17

MDK

Garami László

szobor:

Ülő lány, vör.márv.

4. Balatoni nyári tárlat. Keszthely, Balatoni Mus. 1968.

Garami László

Szüret, 1952, fa, 105 cm. magas, fekete-fehér reprodukció

E. Gádor - G. Ö. Pogány: Ungarische Bildhauerkunst, Bpest, 1955. 127 l.

Garami László

„Kútfigura" vers.

Szabadpark a Városligetben
Magyar Hírek, Tp. 1970. jún. 13.

Garami László

Kofa 1965 vörös márvány 46cm

II. Országos kisplasztikai Biennálé
Pécs, 1968

M.D.V.

Garami László
nobrán

Akt (repro)

Élet és Irodalom, 1963. szept 28 - 1 lap

Garami László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DUNÁNTULI NAPLÓ

1984 MÁR 14

— Elfogadta a bírálóbizottság Garami László szobrászművész alkotását, amelyet a pécsváradi új művelődési ház előtti téren helyeznek el. A tereprendezést és a parkosítást ezekben a hetekben elvégzik és hozzáfognak a szökút építéséhez, ahol a női -szobrot is elhelyezik.

semmiképpen sem k
a közösség érdekeit s
hanem védelme. Az új

MTI SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-738, 340-726
1975 FEB 4
MECSEKI ÉRCBÁNYÁSZ

Garami László

1021

Téli verőfényben

A harkányi gyógykórház, előtérben Garami László szobrával.
Maletics felv.

hol pontról, pontosabban, mi-
totta meg a zuhanást a bri-
gádéletben?

És az együttélés...?

– Pontosan így történt. Hosszú évek után tavaly már újítással is jelentkeztek. Számottevő, pontosabban 228 160 forint az általuk elért megtakarítás, és ugyancsak szép eredmény a társadalmi munkaórák száma is, ami 715. A felelősségérzetet támasztja alá az is, hogy munkakörünkből adódóan 26 szabad szombaton és 25 vasárnapon dolgozva biztosítottuk az üzem föld alatti termelésének folyamatosságát.

– Ismerem a brigád kapcsolatát a meszesi József Attila Művelődési Házzal. Még három évvel előbbi beszélgetésből tudom, és ezt bizonyítja a napló is: magas a brigád tagjainak az általános műveltsége. Ám, miként képviselteti magát a csapat a politikai és közéletben?

– Dunai Antal pártvezetőségi tag, Varga János 50. az üzemi PB fegyelmi bizottságának tagja, küldött a vállalati pártértekezletre, és a legfiatalabb dolgozónk is tisztségviselő: Papp György a városi népfront

si lehetőségekr
Szénbányák seg
mori András, a
selője adott tá

A bányából
után a tanul
megtekintették
majd városnéz

LEZUHANT A LIFT

a Pécs-Bányaüzem külszínén január 29-én reggel a lámpakamra és a külszíni aknagárd között. A személyszállító liftben 15-en tartózkodtak (14 bányász és a liftkezelő). A lift megindulása után lezuhant a 16,5 méteres liftaknába. A zuhanás következtében 9 fő rándulásos sérülésre panaszkodva azonnal orvosi vizsgálaton esett át. A 9 főből heten szakorvosi röntgenvizsgálaton vettek részt, akik közül 6 főnek nem volt panasza, ők leszálltak a bányába.

A sérültek láb, derék és nyakrándulásra, valamint fejfájásra panaszkodtak.

A lift lezuhanását üzem közbeni meghibásodás okozta, melynek kivizsgálását az illetékes szakértői bizottság végzi.

Tanácskoznak a műszakiak, sz

szabadnapi termelést, amelynek eredménye 41 380 tonna szén. A hamuszázalék, a vágathajtásban elért eredmény is jobb a tervezettnél, s a baleseti szorzat is a megengedett érték alatt maradt. Az értékelésnél figyelembe kell venni az üzem

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 DEC 11

DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged

Szeged szobrai

1021

Asszony

(119.) A Szakszervezetek Csongrád megyei Tanácsa Eszperantó utcai új székháza előtt állitották fel — 1969-ben — Garami László asszonyfigurát mintázó mészkőszobrát.

•

A Szeged szobrai című sorozat néhány alkotását „anonymnak" minősitettük. Időközben kiderült a szerző neve: Tápai Antal szegedi szobrászművész készítette mind Dankó Pista emléktábláját, mind a ruhagyár kútfiguráját.

Garami László

Egyesben együtt el Farki rét ház, Zán

Irhahunda meknek el 17. Kovác let, délut

Fokhagyma nőségben ben vesze Ft-ig. Ne 7. sz.

Macskákat vásárol az Állatelettani Intézet. Táncsics Mihály u. 2. (Ady téri egyetem.) x

Eladó 40 basszusos, márkás, jó hangú tangóharmonika és kétszárnyas ajtó tokkal. Érd.: Hajós u. 22. (Cipőgyárnál.) x

Parkettaszegélylécet, parkettát, minőségi kivitelben a készítőnél, faeszter tégályos, Bal fasor 47. x

30 wattos Beloton erősítőhangfal és egy viszhangosító eladó. Érdeklődni a Móra Ferenc Művelődési Otthonban. x

Eladók szelon, rekamié, ágybetétek, ruhásszekrény, konyhabútor, hálószobabútor, hármasszékrény, gázsparhelt, ágyak, heverők, ugyanott vásárolok hármasszekrényeket, heverőket, asztalokat, rekamiét, székeket. Teleki u. 6. x

Tangóharmonika 120 basszuszos alig használt eladó. Galamb u 9. sz.

Fehér hízott sertések 160—200 kg-osak eladók. Szabadsajtó u. 41. sz.

3/b. emelet.

Diópolitúros nagyon szép kombinált szekrény minden igénynek megfelel sürgősen eladó. Boross József u. 11. Érdeklődni: trafikban.

180—200 kg-os fehér hízók eladók. József A. sgt. 72. sz.

2 db hízott sertés eladó. Tápé, Deák Ferenc u. 5.

Kárpitozott 2 szép fotel, modern asztal, különlön is, kétkerekű hordárkocsi betegség miatt eladó. Ősz u. 33.

20 Nagybocsnádi 24 keretes kaptár 1—2 éves, 10 tele van építménnyel, egyik felében méhek vannak olcsón eladó. Kiss János, Dóc, Kossuth u. 11.

Új fekete műszőrmebunda, kékróka gallérral és üstház eladó. Horváth M. u. 1., fszt.

200 kg-os hízott sertés eladó Pálfi u. 38.

100 kg-os Kornvald sertés, hordozható cserépkályha eladó. Felhő u 7. sz.

200 kg-os hízók eladók. Körtöltés u. 50.

jeligére a Sajtóházba.

26 éves, 155 cm magas, barna, kőműves ismeretség hiányában ezúton keresi házasság céljából azt a szerény, házias lányt, aki szerető feleségem lenne, fényképes levelekre válaszolok. Életkor 18—25-ig, magasság 165 cm. „Orgonavirág" 1795. jeligére a Sajtóházba.

EGYÉB

Ágybetétek, szelonok, heverők, rekamiék készen kaphatók. Javítást vállalok, Sajka u. 12. Dudás kárpitos.

Termelői borpincénket építkezés miatt áthelyeztük Dugonics u. 21. sz. alá, fehér (rizling) és kadarka 16 forintért kapható. Érdeklődni Somogyi Béla u. 5., a régi ház maradványánál. Bejárat Oskola u. felől.

Csecsemő- és gyermekgondozónő kórházi, ill. bölcsődei gyakorlattal munkahelyet változtatna Csongrád megyében. — „Lakás szükséges" — 113 176 jeligére a Hirdetőbe.

Garami László

Szobrát köztéren állítják fel

A „Pest megyei szuhafacsarólány" a Városligetben

Pest megyei Hírlap, Bp. 1970. máj. 21.

Garami László

Szabra Horkányfürstöre kerül.

Szabadtéri szabaszmúzeum

Déli Hírlap, 1970. nov. 25.

Garami László

Műve Harkányfürdőre kerül.

Szabadtéri szabadmúzeum Jó-ra
Fejérmegyei Hírlap, 1970. nov. 18.

Garami László

Műve Harkány fürdőrekerül.

Szabadtéri szobormúzeum
Delgozák Sopja, 1970. nov. 18.

Garami László

MDK

Kapás asszony, gipsz

Műcsarnok 1950.I.Magy. Képzőm. Kiáll.

Garami László MDK

Sarlós nő, gipsz

Műcsarnok 1951.II. Magy. Képzőm. Kiáll.

Garami László

MDK

Utépitők, gipsz

Parasztleány, ~~xixxx~~ fa

Műcsarnok 1953-54 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Garami László MDK

Szüretelő lány, fa

Mücsarnok 1952/53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

Garami László
szobrász

Vásárhelyi Pál szobortevét
készítette el

Ecsery Elemér: Emlékmű Vásárhelyi Pálnak
Művészet, 1970. január - 25 lap

Gatami László szobtász

Szövegben említett mű. Parasztlány – vörös-másvány szobor a X. Magyar Képzőművészeti Kiállítás anyagából

1966. feb. Művészet

Garami László

Palotai Gyulával közösen szimbolikus női szoboralakokat készített a Műszaki Egyetem Szamuely utcai bemlokzatára.

Magyar Nemzet 1966. jul. 8.

M.D.K.

Garami László, szobrász

Realista jellemképei, arcképei, és csoportjai a mütermi munkának, a kisebb méreteknek értékes termékei. 550.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa. III. köt. A képzőművészetek, a zene, a színház és a film. Minerva. 1960. Bpest

Garami László

MDK

Szüret, gipsz

Almaszedő, fa

Műcsarnok 1955 VI. Nagy. Képsőm. Kiáll.

Garami László

MDK

Pihenő, 1954, fa

Műcsarnok 1955 Képzőművészetünk tíz éve

Garami László, szobrász

Szimbolikus női figurája díszíti az Ép. ipari és Közlekedési Műszaki Egyetem homlokzatát.

— : Új szobrok nyomában 1

ESTI HIRLAP Bn. 1966. júl. 19.

Garami László

Szüretelő leány, 1952, fa

Miecsarnok 1955 Képzőművészetünk tíz éve

Garami László MDK

Pingvin, mészkő

Ülő nő, vörösmárvány

Mücsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Garami László MDK

Pihenő, fa

Mücsarnok 1954. V. Magy. Képzőm. Kiáll.

Garami László

MDK

Lány korsóval, fa

Mücsarnok 1957 Tavaszi tárlat

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Garami László

MAGYAR NEMZET

1966 JUL 27.

Garami László szobrászművész a szekszárdi ibc intézetbe kő szoborkompozíciót készített.

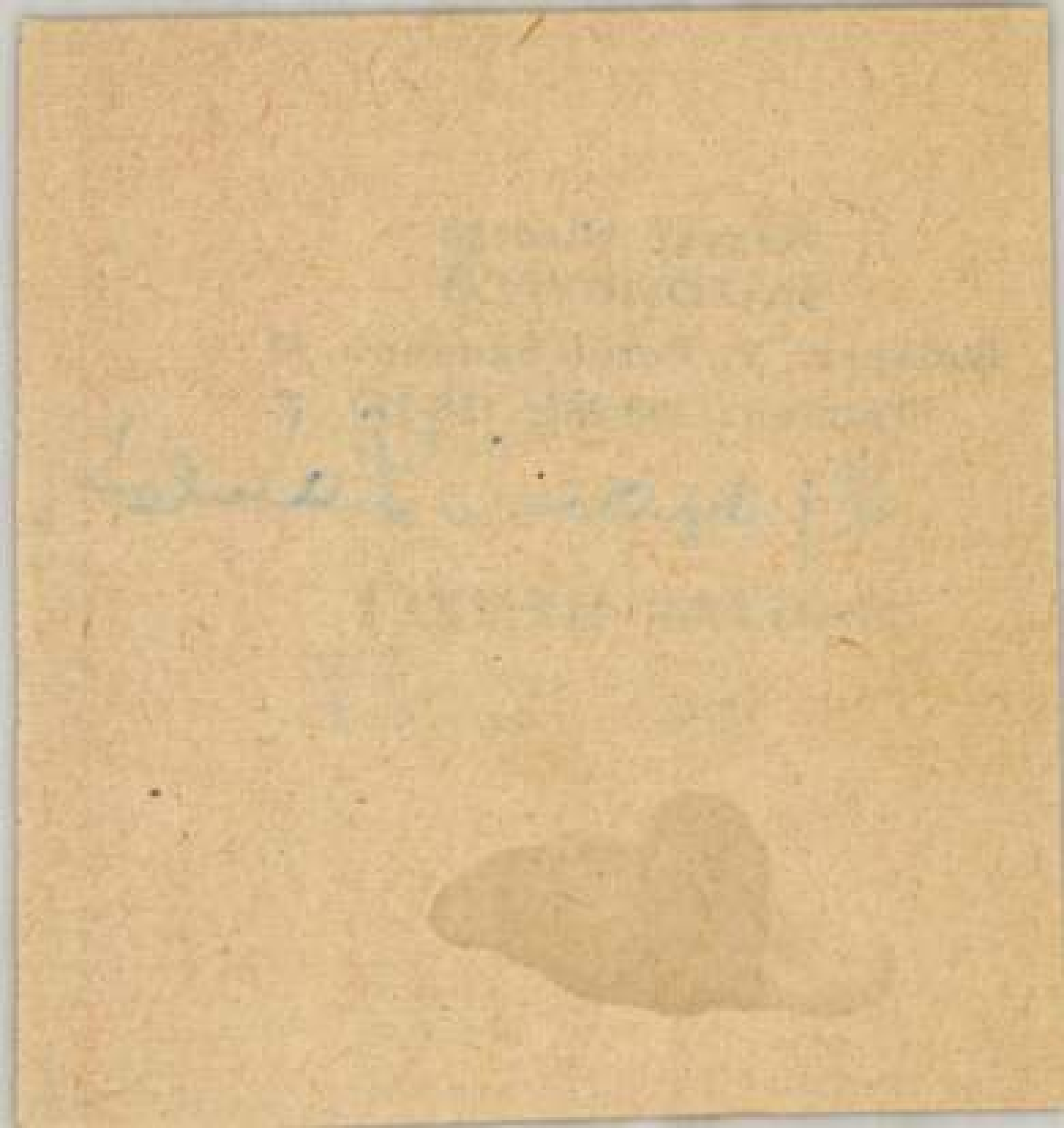

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V, Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Garami László

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1984 JAN 7.

1021

Szökőkút épül Pécsváradon

Pécsváradon, a művelődési otthon előtti teret és környékét parkosítják és a parkban szökőkutat létesítenek, közepén szoborral. A községi tanács a szobor elkészítésével a Képzőművészeti Alapot bízta meg, melynek munkatársai — még tavaly — hét szobor gipsz mintáját és fényképfelvételeit elküldték Pécsváradra — közszemlére. A hét minta közül a legtöbb szavazatot az 1. számú szobor kapta. Garami László alkotása, egy ülő női aktot ábrázol, kezében a Földgolyóval. A szobor májusban kerül Pécsváradra. A művelődési otthont április elejére készítik el a kivitelezők, és április 3-án — az előzetes tervek szerint — itt tartják a lottó-húzást.

A medencét és a szobrot augusztus 20-án szeretnék felavatni. A szobor a talapzattal együtt 2 méter magas lesz és a négyszögletű szökőkút közepén helyezik el. A községfejlesztési alapból 80 ezer forintot biztosítanak a park kialakítására.

0. Rouen—Toulouse	1	2:1
1. St. Etinne—RC Paris	1	2:1
2. St. Francais—Lyon	2	1:2
3. Torino—Atalanta	1	3:0

tői tanfolyam indul

anfolyamra a KISZ-fiatalok je-entkezését is. Aki elvégzi a tan-olyamot, egyben teljesíti az Ifjú-ág a szocializmusért mozgalom portkövetelményét. A szurkoló

A kispályás labdarúgó-bajnokságok végeredményei:

Vörös Meteor-csoport:

1. Vasműszaki	18	13	4	1	63:16	30
2. MESZÖV	18	11	5	2	50:18	27
3. Üz. Vendégl.	18	10	4	4	53:22	24
4. Nádor Szálló	18	8	5	5	28:27	21
5. Pécsi Kisker.	18	9	3	6	23:23	21
6. Élelmiszer I.	18	10	—	8	16:26	20
7. P. Vendégl.	18	5	2	11	20:59	12
8. Bm. Vendégl.	18	3	2	13	9:15	8
9. FÜSZÉRT	18	3	2	13	10:24	8
10. Élelm. KISZ	18	3	1	14	17:39	7
11. RÖVIKÖT	18	1	—	17	5:25	2

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak a rokonoknak, szomszédoknak, ismerősöknek, akik szeretett halottunk, TAKÁCS JÓZSEF temetésén koszorúk, vi-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Garami László

KISALFÖLD

1962 SZEP 21

A Tejfölös-asszony szobra Győrött

A régi Tejfölös köz, a Kovács Pál utca bejáratánál helyezték el a Tejfölös-asszony szobrát, Garami László budapesti szobrászművész alkotását

(Nagy József felvétele)

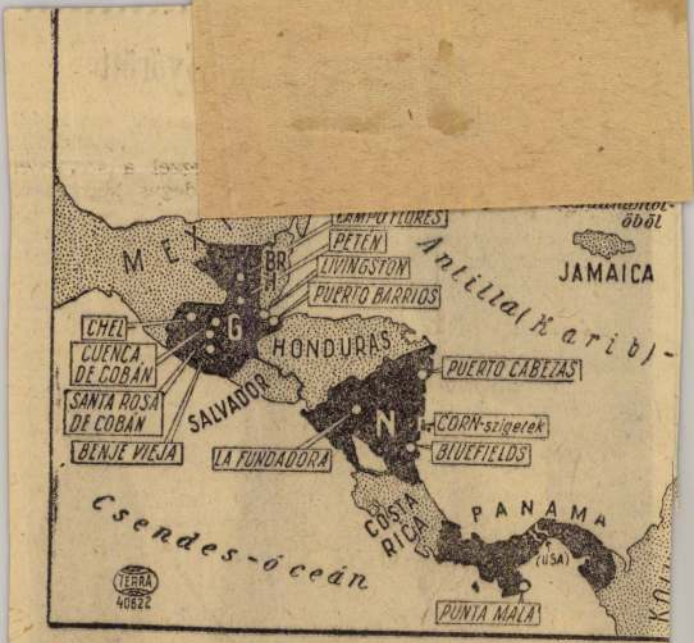

Az amerikai imperialisták hadianyaggal és tetemes pénzösszeggel támogatják a forradalmi Kuba megtámadására készülő reakciós kubai erőket. Az ellenforradalmár bandák politikai főhadiszállása a floridai Miamiban székel.

A katonai kiképző táborok egy része az Egyesült Államoknak Mexikói-öböl partján fekvő körzeteiben, zömük pedig Guatemalában és Nicaragua területén épült fel. Guatemalában 8, Nicaraguában 3 helyen létesültek (nevük térképünkön bekeretezve) helyek a kubai ellenforradalmárok számára. A táborok nagyrészt az amerikai gyümölcsmonopólium, az United Fruit Company közép-amerikai birtokain, vagy azok közelében helyezkednek el. Ugyancsak katonai támaszpont épült fel Panamában Punta Mala-nál, az USA „társországa" Puerto Ricohoz tartozó Viequez-szigeten, valamint az amerikai megszállás alatt álló Corn-szigeteken is, mely Nicaragua tartozéka. A kiképző táborokon kívül operatív katonai támaszpontokat létesítettek

EJNYE! 1021

„Hideg szobor vagy"

— mondhatnánk a közismert régi slágerből való idézettel; dehát „meg sem értené", hiszen azért szobor a szobor. Mindenesetre, ha megszólalhatna — bizonyára volna panaszos mondanivalója annak a szobornak, mely Győrött az Alkotmány utca és a Kovács Pál utca által bezárt kis háromszögű téren ül egy fal mellett. Az árnyékban, s ezért ha hideg nem is, legalábbis hűvös a kőszobor, hűvösebb a kánikulai aszfaltnál, amelyről sietve menekül a gyalogjáró. Nos hát, ott ül a kőből faragott életnagyságú asszony-alak, nyáron is kendős fejjel és tejfeleskócsög-félével a térdei között. Garami László szobrásznak ez a műve eredetileg szökőkút-figurának készült; a szobor meghosszabbított talapzatán jobbra ott is a vízmedencének szánt négyzetméternyi mélyedés, de víz már nem jutott bele. Egészen mással van tele.

Nézzük csak: egy átlagos hétköznapi délelőtt úgy szúrópróbaképpen a következőket fedezhetjük fel, nem épp a legstílusosabb díszekként a szobor kövén. Egy szakadozott bélésű barna férfi zakó, hanyagul összehajtva. Két gyűrött, hatalmas csomagolópapír, amelyeket a közvetlen szomszédságban levő bútorüzlet ajtajából fútt oda a szeszélyes szél. Aztán egy napszemüveg, két elemózsiásszatyor, felig már üresen. Ennyi magán a szobron. Köröskörül apróbb háztartási tárgyak hevernek. Számtalan cigarettacsikk, gyufásdoboz, hagymaszár, káposztalevél...

A „Tejeskócsögös nő", ez az átlagosnál semmivel sem sikerültebb szobor — amelynek elhelyezéséről, s egyáltalán szükségességéről, pontosan azon a helyen, lehetne vitatkozni — mégiscsak tartalmazhat úgylátszik, valami meggyőző többletet. A merev pózban pihenő figura nagyon szuggesztíven pihenhet bizonyára megszokott helyén, mert követői minden napszakban bőséggel akadnak; ácsorgó pihenőket, párperces beszélgetőpartnereket mindig talál, aki arra jár. Csak egy a baj: a víztelen vízmedence pihenőül használt pereme szűkös ülőke. Nem fér el mindenki rajta, s a kis vályú is túlságosan hamar telik meg csikkekkel. Talán a szobor ábrázata is attól a felismeréstől lehet oly szomorú, hogy tulajdonképpen aránytalanul nagy helyet foglal el azok elől, akik pont azon az utcasarkon szeretnék kényelmesen elüldögélve szétszórni felesleges cigarettacsutkáikat. Mert a szobrot — illetve a kövön található szabad helyet — egyelőre csak erre használják a győriek.

Megkérdeztem három üldögélőtől: mit ábrázol a feje felett a szobor, de hátranézni nem szabad. Hármuk közül ketten nem tudták — még nem volt idejük szemügyre venni. A harmadikuk hirtelenében azt sem tudta, hogy szobron ül. Válaszul viszont javasolt nekem egy sokkal kevésbé hűvös pihenőhelyet...

hgy

ra, mintha soha semmi köze nem lett volna hozzá.

Sokat foglalkoztatott a gondolat, mit is érzett Boros ezen a tárgyaláson. Igaz, csupán az ügy sértette volt, de erkölcsileg — akárhogy is vesszük — kissé a vádlottja is. Boros több hónapos szenvedés után megmenekült, de vajon megmentette-e becsületét és családi békéjét is?

Jóska és Tibi a merénylet után B. község felé vették útjukat. Újabb betörésekre készültek, de végül is a terep és az alkalom nem volt megfelelő. Másnap visszatértek Pestre. Jóska hazament átöltözni. Kissé félt a szüleivel való találkozástól, de amikor látta, hogy anyja nem tesz szemrehányásokat, a helyzetet kihasználva fölényessé vált s anyjának megparancsolta, hogy három napra való élelmet csomagoljon neki, mert a Balaton mellé utazik. Az anyja először megpróbálta eltéríteni tervétől, de aztán igen gyorsan belenyugodott a dologba. Legalább nem zavar otthon.

Balatoni utazásról azonban szó sem volt. Annál inkább betörésekről, amelyeknek minden előfeltételét meg kellett teremteni. Mindenekelőtt pedig pénzt kell szerezni. Ismét szóba kerül Györgyiék lakása. Györgyit felhívják telefonon. Senki

[illegible]íróasztalból [illegible]lakat, mani[illegible] apró tárgyal[illegible] lopott dolgo[illegible] délelőtt érté[illegible]

A körútor[illegible]nek két lán[illegible] színészeknek [illegible]gukat. Elmon[illegible]ak, hogy egy készülő bűnügyi film szereplői. „Elárulják" a film témáját is, amely nem egyéb — mint saját gyilkossági kísérletük fenn a Kakukkhegyen. A lányok izgalommal hallgatják a hátborzongató filmtémát.

— Ez klassz film lesz — mondja az egyik kislány.

Jóska azonban már alig várja, hogy megszabaduljanak a lányoktól, szinte dühös is Tibire hősködő fecsegése miatt. Lassanként rádöbben, hogy cselekményéért előbb-utóbb felelni kell. Tibi azonban megnyugtatja: nem kell megijedni, amíg őt látja. Lemennek G-ba s ott Tibi egyik barátját keresik. A barátot nem találják és az éjszakát a váróteremben töltik. Reggel hazamennek. Azzal válnak el, hogy a HÉV püspökhegyi állomásán találkoznak.

Jóska a gyilkossági kísérlet kivételével mindent elmond az anyjának s a rendőrségen is maga jelentkezik. Most már meggyorsultak az események. Jóskát a püspökhegyi találkozóra nyomozók kísérik el s amikor Tibi [illegible]lett volna, ha a szülők másképp lépnek fel? Igen, a tragédiák megállításához ész, erő, erkölcsi bátorság és felelősségérzet kell. A tragédia igen sokszor ott kezdődik, ahol az emberi helytállás hiányzik. Jóska szülei, ha erősek lettek volna, szembehelyezkedhettek volna a sorssal. Tibi apja viszont kihívta a sorsot, amely ez esetben az erkölcstelenség, a felelőtlenség és az embertelenség mezében jelentkezett a mostohaapánál.

A két fiú most súlyos szabadságvesztéssel lakol bűnéért. Tizenkét évi börtönt kaptak. Mégis sokszor arra gondolok, hogy — legalábbis erkölcsileg — nemcsak ők a vádlottak, hanem a szülők is.

Amikor az ügyet lezárom, szembe jut Makarenko, aki a Szülők könyvében a következőket írta: „Gyárában üzemében bezzeg mindenki szégyelné, ha jó áru helyett selejtet termelne. Mennyivel szégyenletesebb ennél ha tökéletlen vagy kárté[illegible]kony embereket adunk [illegible] társadalomnak." (Vége.)

Garami László

Tejfeles kofa

--: Öt szoborral gazdagodik Győr.
Kisalföld . 196[illegible]. jul. 12.

Garami László

Rinyaujlakon született 1921. október 5-én. Az Iparmüvészeti iskola után került a Képzőmüvészeti Főiskolára, ahol 1952-ben végzett. Résztvevője az országos kiállitásoknak. Tanulmányuton járt Itáliában.

Romváry Ferenc : II. Országos kisplasztikai Biennálé. Péss , 1969.

Garami László

Köztéri szobrai közül Pécsváradon az Ülő Nő labdával / 1964/ és Harkányban az Ülő nő cimü szobra / 1969 / található. Bemutatott müve:

Kofa, 1965 vörös márvány 46 cm

Romváry Ferenc: II. Országos Kisplasztikai Biennálé, Pécs 1969.

Garomi Sákló

Bemutatott műve:

„Ülő nő", mépkő, 106 cm.

Zala Tibor: XI. magyar képzőművészeti kiállítás, Budapest, 1968.

120

MDK

Garami László szobr.

Pingvin

Uj szobrokat kap Sztalinváros. Népszava, 1960. ápr. 4. 8.l.

Fénykép. Mitegyné

Képzőművészeti Főiskola: 306 ltsz.

Garami László: „Szőlőszedőnő".

Diplomamunka: 1951/52

Szokor. (Fa)

Negativ nincs.

Fénykép

Magyar Foto: 7 A 1101/15 Hegedűsné

Garami László: Sarlós nő

Gipsz

1957. XI.

Neg. van

Fénykép

Magyar Foto: X 79/13 Hegedűsné

Garami László: Kapás asszony

Kobor

Balla-Szenczi

1950. IX. 8.

Neg. van

Negatív

Lilahy István

Hegedüsné

Garami László: (Tánc)

Dombormű

Negatív

Lilahy István Hegedűszé

Garanu László: (Vivók)

Dombormű

MDK

Garami Lázsló, IV.é.hallg.

Asszony kapával, szob.

Ifjusági Képzőm. és Iparm.kiáll. M.Szal. 1950.
jun. 9 l.

Garami László
szobrász

M.D.K.

Az inotai művelődési ház
domborművein dolgozott.

Horetha Sandor: Képzőművészeti alkotások Inotán.
Művészet, 1960. október. – 15 lap.

Garami Lánló nobrán M.D.K.

emlitve:

Kampis, hag. mův. Bp. 1960 550

Negatív

Zilahy István Hegedűsné

Garami László: Almaszedő

Kobor

Negatív

Lilahy István

Flegedüsné

Garami László: Pihenő

Szobor

Negatív

Zilahy István Hegedűsné

Garami László: Sarlós nő (?)

Szobor

MDK

Garami László

Pihenő 1954 fa Népmüv. Min. tul.

Képzőművészetünk tiz éve.Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 9.1.

Fényhép

Palla

Képzőművészek Szövetsége

Garami László: Szüretelő /III. Magy. Kép. Kiáll./

Szabor

Fotó: Petrás J.

Neg. van

MDK

Garami László

Szüretelő leány 1952 fa MDP tul.

Képzőművészetünk tiz éve. Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 9.1.

MTK

Garami László

Vásárhelyi Pál szobráról

Magyar Nemzet 1968 jan.29.

Garami László

szobra emlékoe

Pestmegyei Hírlap 1970 május 21
4. old.

Garami László
nohan

M.D.K.

„Parasztlány" (reprod)

Művészet, 1965. december - 30 lap

MDK.

Garami László

Kiállitási kritika

Müvészet 1965 nov. lap 32.

Ganami László
szobrász

M.D.K.

Vörösmarvány panasztlánya
szerepel a tárlaton.

Tibély Gábor: A X. kiállítás szobrai.
Művészet, 1966. február – 18 kep.

M.D.K.

Garami László, szobrán

műveit cuditi a lap
a Magyar Építőművészek
Szövetsége műterem
kiállitásán

Müvelt Nép, Bp. 1956. jun. 17.

. . . .

. . . .

. . . .

MDK

Garami László

Szüretelő lány, fa

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG

1960. 35 l.

MDK

Garami László, szobrász

Pihenő. Fa.

Mücs.-V.M.Képzm.Kiáll.1954.dec.-1955.jan.Kat.27.l.

Garami László, szobrász MDK

Utépitők Gipsz.
Paraszttleány. Fa.

Mücs.-IV.M.Képzm.Kiáll. 1954.jan.-febr. Kat. 19.l.

MDK

Garami László, szobrász.

Lány korsóval. Fa.

Műcsarnok.- Tavaszi Tárlat. 1957. Kat.17.1.

MDK

Garami László, szobrász

Kapás asszony. Gipsz.

Mücsarnok.-I.Magyar Képzömüvészeti kiállitás.1950.aug.
Kat. 12.1.

MDK

Garami László

Szüret	gipsz	2.20 m
Almaszedő	fa	1.10 "

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok.
1955.Kat. 41.1.

Gazami László
szobrász

M.D.Y.

Vázpalotán a fürdőmedence
szomszédságában van fölállítva.
+ „Akt" (repr.)

Szy Rezső: Lépzőművészet Vázpalotán
Művészet, 1962. december — 24 lap

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Garami László

ÉLET ÉS IRODALOM

1965 MÁJ 1

1021

Garami László: Közlekedés

szembeszökő gondolati félreértésén ismét eltűnődhetünk.

A tehetséges esztéta úgy gondolja, hogy minden kornak egyetlen reprezentatív költője, írója és dramatikusa van. Benjámint, a különben érzékeny és finom elemzésekkel megtűzdelt tanulmány, mint József Attila örökösét, a korszak átfogó tükrének tartja — s a baj ott kezdődik, hogy kimondva, kimondatlanul, az egész magyar lírát, mint fölöslegest, vagy mint csupán személyes mondanivalók reprezentánsát állítja elénk; a mágikus EGY, miként a vallásban a SZENTHÁROMSÁG, a kizárólagosság, egyetemesség rangjára tör.

Irodalomtörténészeink, kritikusaink írásait figyelve, hányszor sebződhet fel egy-egy író önérzete. Dicséretet sebzés nélkül aligha tudunk osztani, az elismerés a másoknak odaítélt töviskoszorúval érvényes csupán — kritikánk gyakran elfelejt az egész irodalomban gondolkodni. Kedves jelzője egy íróról, hogy valamiben „az egyik legjobb" — mindenki a maga területén és nemzedékében „az egyik legjobb"; a mércék tehát mindig egyénekre, vagy kis csoportokra szabottak,

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Garami László

ÉLET ÉS IRODALOM

1965 MÁJ 1

1021

Garami László: Közlekedés

dalom, de a tanulmány egyik szembeszökő gondolati félreértésén ismét eltűnődhetünk.

A tehetséges esztéta úgy gondolja, hogy minden kor nak egyetlen reprezentatí költője, írója és dramati kusa van. Benjámint, a különben érzékeny és finor elemzésekkel megtűzdelt ta nulmány, mint József Atti la örökösét, a korszak át fogó tükrének tartja — s baj ott kezdődik, hogy k mondva, kimondatlanul, a egész magyar lírát, mint fő löslegest, vagy mint csu pán személyes mondaniva lók reprezentánsát állítj elénk; a mágikus EGY, m ként a vallásban a SZENT HÁROMSÁG, a kizáróla gosság, egyetemesség ran jára tör.

Irodalomtörténészeink, kr tikusaink írásait figyelv hányszor sebződhet f egy-egy író önérzete. Dics retet sebzés nélkül aligh tudunk osztani, az elisme rés a másoknak odaítélt tö viskoszorúval érvényes csu pán — kritikánk gyakra elfelejt az egész irodalom ban gondolkodni. Kedve jelzője egy íróról, hogy va lamiben „az egyik legjobb — mindenki a maga terüle tén és nemzedékében „a egyik legjobb"; a mércék t hát mindig egyénekre, vag kis csoportokra szabottak

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-290, 188-307

Garami László

AUTÓ MOTOR

1021

Az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem Kinizsi utcai épületére kerül majd ez a három méteres, a közlekedést jelképező szobor, Garami László szobrászművész alkotása

(Alapfy Attila felvétele)

ezredes és Alexej Leonov alezredes, akik
rel érkeztek vissza az Uralon túli Perm
löntő lépést jelent ahhoz, hogy az ember
nyolításához, és elkerülhessen majdan a
ra is

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 MÁJ 5

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Pécs

Gerami László

tanítója volt.

1021

„Átmeneti" szoborkiállítás

Nemrégiben adták hírül a lapok, hogy Budapesten, a Városligetben megnyílt a szabadtéri szoborkiállítás, ahol olyan alkotásokat láthat a közönség, amelyeket az ország különböző vidékein állítanak fel, így elszállításuk előtt a budapesti közönség is megismerkedhet velük. A most kiállított szobrok között örömmel fedezhetünk fel több olyan művet, amely Baranyába kerül. Rieger Tibor dombormüves oszlopa Villányban, az Egészségház előtti téren fog állni, Gerami László szobra Harkányba, a vízmedencéhez készült. Mészáros Dezső parkdíszítő szobra Komlóra, a kökönyösi általános iskola elé kerül.

Önként kínálkozik az ötlet, hogy hasonló szabadtéri kiállításra Pécsett is lehetőség volna, hiszen megvalósítása külön beruházást nem igényel. A város valamelyik közkedvelt parkjában avagy a Tettyén, a várrom közelében néhány beton szobortalapzatot kellene felállítani. Itt azután időnként cserélni lehetne a nem Baranyában alkotó művészek megyénkbe kerülő szobrait, avagy pécsi szobrászok munkáit, amelyeket a megye más városaiban és községeiben állítanak fel.

Mar —

válaszolt arra, ho
a gázprogram végrehajtás
nak biztonságtechnikai é
lenőrzését is a bányahatósá
ra bízza. Az üzemeltetés,
nyomásszabályozás, az új v
zetékek nyomvonalkijelölés
nek kontrollálása tartozi
majd a hatáskörünkbe.

— *Városi gáz. Ha már e*
ről beszélünk, ide kívánkoz
a kérdés: a bányák nem s
gíthetnének . . . ?

— Tavaly mintegy ötmill
köbméter kiváló minőség
háztartási célokra is megf
lelő metángázt engedtek
levegőbe Kossuth-bányán
s ezzel meg is válaszolta
a kérdésre. Most készítettür
egy tervjavaslatot. Eszerí
Zobákon is ki kell építeni
gázlecsapolóberendezést, s
a későbbiekben az Istvá
aknáit is újra üzembe ke
állítani. Megítélésem szeri
10—12 millió forint kelle
a megfelelő hálózat kiépít
sére, s akkor évente 6—8 mi
lió köbméter gázzal több
kaphatnának a fogyasztók.

— *Visszatérve a biztons*
kérdéséhez. Az idei év m
ígér?

— Újabb, jelentős előrel
pést. Tömegessé válik a kön
nyű, hidraulikus egyedi t
mok alkalmazása, s ettől m
csak egy lépés, az önjár
nagyteljesítményű és max
mális biztonságot nyújtó fe
tésbiztosító rendszerek k
alakítása.

Békés Sándor

M. D. K.

GARAMI LÁSZLÓ

Szőlőszüretelő lány. Fa.

/ M.D.P. Körp. Vezetőségének Síkháza /

GÁDOR E. – POGÁNY. Ö. G.: Hogyan szobrászat.

Budapest, 1953. 20. o. 64. kép.

Orsz. Szépművészeti Múzeum Könyvtára

Kérőlap

Jelzet	Szerző	Cím

Kéri:

Név: .....

ÍRJUNK NYOMTATOTT BETŰVEL!

65 B Csepeli nyomda

M.D.V.

Janami Lenkó

szobrász

„Közlekedés" (repro)

Élet és Irodalom, 1965. máj 1 – 6 kap

MDK

Garami László

Sarlós nő, gipsz

II. Képzőm. Kiáll. 1951. nov. 12 l.

Garami László

Szüretelő leány, fa

III.M.Képzőművészeti kiállítás 1952.december-1953. március, katalogusa, 18 lap

MDK

Garami László

Pogány Ö.G: A Képzm.Kiáll. szobrászai. MN.
1956. febr. 23.

MDK

Garami László főiskolás

szobra: munkában elfáradt pihenő parasztasszony – részt vesz az Alkotmány tiszteletére rendezett képzőművészeti kiállításon. (repr.?)

Művészek köszöntik az Alkotmányt.

Nők Lapja, Bp. 1950. augusztus 17. [20.l.]

MDK

Garami László, 58.l.

Artner T.: Az V. M. képzőműv. kiáll.
Sz. M. 1955.

Garami László

Az Inota-i Művelődési Ház homlokzatára allegórikus rajzokat vésett.

Említve.

Jelenkor, 1965 2. szám, 157. l.

Garami László (szül. 1921)

Szürelelő leány.

fa, 88 cm. M. SZ. M. P. Könyvtár

Tul.

Merőgazdaság a Képzőművészetben. A Kat. bev. Matolcsi János. Bp. 1959

32.

Garami László
szobrász

M.D.K.

Részt vett a tárlaton.

D. Fehér Zsuzsa: A X. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Művészet, 1965. november – 28 kap.

Garami Raymund

Madorah

Tény

Budapest Napoli Heves megyében
Hatvan, 1973.

Garami Raymund

Madár és hal
Kék hal

Budapest Napod Heves megyében
Hatvan, 1973.

Genova Terminal

Piazza Caricamento

Nel Mezzo

Thirdspace Urban Theory workshop
Autumn, 1995.

Garami Raymund

Kutyával

Budapest Nyugati Heves megyében
Hatvan, 1973.

Garami Richárd

b u. 5.) Kortárs képző-
ató u. 9.) Végh Zoltán
sa.
II., Nefelejcs u. 26.)
ilós polgári enteriőr –
linszky út 37.) Kortárs
z Endre, Deák B. Fe-
dnai József, Mág Ta-
y Zsuzsa – kerámiák,
ezés.
u. 6.) Peter Land és
den című kiállítása.
XIV., Dózsa György út
Antik gyűjtemény. Régi
di gyűjtemény. Barokk
ok. Gótikus szobrok kiál-
(1891–1952) olasz fes-
yei u .) Futásfalvi Már-
z Fe tt korrajzok című
ötv 7.) A munkás-
de óság – kiállítás
II., Tátra u.
S ilt rezonan-
yu sz kiállítása.
u. 14.) Textil a
V., Váci u. 62–64.)
d signtörténet XX. szá-
ői. Kortárs magyar fes-
us és modern – Ligne
sign-kiállítása.
ármegye u. 11.) A nagy-
tása.
adó tér 2.) Kovács Melin-
lona képzőművész és Szíj
z kiállítása.
gyar u. 26.) Tokaji András
. Szabó Zoltán festőmű-
ww.virtuartnet.hu) Tóth
című kiállítás. Shlomo
, Konfár Gyula, Károlyi
festményeinek tárlata.
es grafikái, karikatúrái.
ékkiállítása.
pás u. 55.) Halmy Mik-
ák.
ef krt. 68.) Földünk or-
i, jelképei.

U M

IÁZ (VI., Révay u. 16.)
ás keresése – beszél-
Eltorzult magyar alkat
eth Lászlóval és Szekfű
23-án 19 órától Beszél
grafológus előadása.
idők legjobb rendezői
ás filmesztéta előadás-
Szerelem és halál.
(XIV., Állatkerti krt. 7.)
ól Újra a porondon.
tér 16.) 23-án 19 órától
hang monodráma –
vári színésznő vendégjá-
Gy. út 37.) Magyar fil-
álogatás Edd Zacharias
iállításhoz kapcsolódó
órától Fábri Zoltán: Kör-
ől Szemes Mihály: Kölyök
től Jancsó Miklós: Csend
órától Jancsó Miklós: Sze-
), 24-én 18 órától Maár
ZETEK HÁZA (IX., Liliom
CityScape: Window of
k to Music, Slides and

Határeset fotófrakció

Garami Richárd alkotása

Anemona. A latin szó egy szép virág neve, amely több mint ötven változatban található a bolygónkon. A szárazföldön ugyanúgy, mint a tengerben. A szó másik jelentését Hamvas Béla találta ki. Filozófiai megközelítésében a női megtestesülés valódiságára, igaziságára utal.

A Határeset fotófrakció azért választotta tárlatának ezt a címet, mert női akt fényképeket állítanak ki. A frakció 1997 óta létezik, a négy fiatalember, *Fenyvesi Máté, Garami Richárd, Molnár László* és *Somogyi Tamás* hobbija a fotózás volt, ezért elkezdtek együtt dolgozni. A frakció megalakításának ötlete egyébként a hetvenes évekből származik, akkor kezdtek művészek csoportosan kiállításokat szervezni.

A témák kötetlenek, általában csak úgy felvetődik egy ötlet, és külön-külön, saját koncepcióval kezdenek dolgozni rajta. Nincsenek feszes vezérelvek, nem szólnak bele egymás munkájába, de tartják a kapcsolatot, és meghallgatják a különböző véleményeket. Művészileg toleránsak egymással. Eddigi kiállításaikon feketefehér képeket mutattak be mindig más és más témában. Ezt a műfajt kísérleti fotografálásnak is lehet nevezni. Mostani tárlatuk a MiRó Galériában (VI., Teréz körút 11–13.) tekinthető meg március 15-ig.

B. T. B.

A belterületen elejtett

A szarvas nyolc perc előnyt kap

A forgalmas Fehérvári úton állt a tábla, amelyre a Szabadpolgár című budai lokálpatrióta újság egyik olvasója felfigyelt. Lefotózta, és beküldte a szerkesztőségbe. A megdőlt pózna tetején azt hirdette a felirat, hogy tilos a vadászat. A tábla emlékeztetett a téli hajtásokra, amikor vörös frakkos, fekete kalapos lovasok vágtattak a falka nyomában, előttük szarvas menekült kifulladásig. A környék viszont lassan benépesült. A házak körbenőtték a kis teret, az emberek absztraktabb dolgok után rohantak, a tábla pedig valahogy ott maradt.

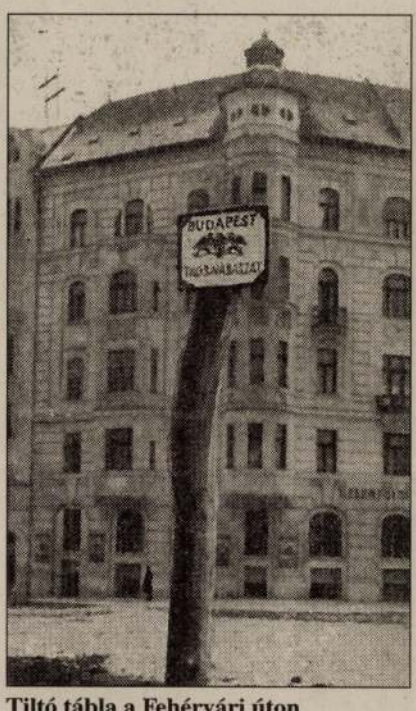

Tiltó tábla a Fehérvári úton

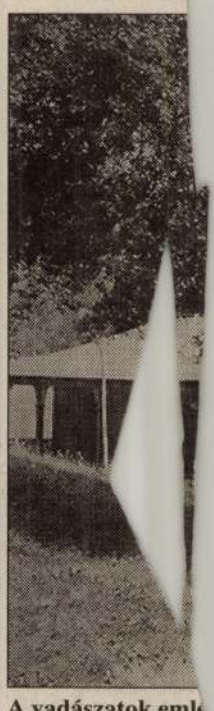

A vadászatok emlé

A királyi város határában királyi vadaskertek szolgálták a fenséges szórakozást. A legrégibb emlékek Csepelről valók, a sziget vadbősége az Árpád-kortól ismert. „A sziget a vadászkastéllyal a királynéé. Mérhetetlen tömegű fácán, fogoly, fenyőrigó, túzok s minden neme a szárnyasoknak s vadaknak tanyázik itten, dámszarvasok, vaddisznók, nyulaknak beláthatatlan sokasága" – írta Oláh Miklós 1536-ban. A másik híres vadaskert Budán volt, a mai Hűvösvölgyi út két oldalán. A hagyomány ugyan Mátyáshoz köti ezt a kertet, Zolnay László a Vadászatok a régi Magyarországon című könyvében azonban leírta a háború utáni ásatások eredményét, amely azt mutatja, hogy már Zsigmond idején állt a vadászkastély. Zsigmond valószínűleg Mária királyné kedvéért építtette, aki halálosan szeretett vadászni.

Európai hírű vadászterületet valóban Mátyás alakított ki. A vadorzók miatt kőfallal körülvett park közepén olasz építészektől emelt téli és nyári vadászkastély állt, előtte terítették ki a zsákmányt, a vadászat után itt rendeztek lakomákat a király vendégei. 1526-ban Szulejmán Budára érve felgyújtotta a várost, a gyönyörű vadaskertnek azonban ő sem tudott ellenállni, történetírója feljegyezte, hogy sólymokkal és vadászgepárddal több napig tartó vadászatot rendezett a budai hegyekben.

Egy-egy róka vagy vaddisznó felbukkanása már a háború előtt is esemény számba ment.

A híres nyéki vadaskert gyorsan elpusztult. Oláh Miklós már arról számol be, hogy a kőfalat több helyen megbontották, a vaddisznók megszöktek, a szarvasok eltűntek. Később eltűnt maga a kőfal is, a XVIII. században betelepült svábok szorgos hangyaként hordták szét épülő házaikhoz.

A XIX. század elejéig csak a nádori parforce-ok (falkavadászatok) kerültek be a korai magyar nyelvű lapok hírei közé, a reformkorban azonban új szerepet kapott a főváros környéki vadászat.

Podmaniczky Frigyes híres volt vadászszenvedélyéről, bár e sikereinél kétségkívül sokkal büszkébb volt saját nevelésű, családtagként szeretett agaraira. Barátaival célul tűzték ki „minden lehető úton és módon Pest városát, mint az ország fővárosát gyúpontjává tenni a társas, szellemi, politikai s művészeti életnek. Egyik eszközül e czél részleges eléréséhez a vadászat férfias, edző s anglomán hajlamainknak teljesen megfelelő időtöltése lőn kiszemelve" – írta a Naplójegyzetekben.

Addigra már sorra jelentek meg a vadászattal foglalkozó szakmunkák. 1832-ben Pálinkás Sándornak Agarászatról írt könyve (Síkra illő agarász-vadászatra tapasztalásból vett észrevételek a magyar nemes geniushoz illő lovaglást szerető urak rövid mulatságokra, kiadatott Pesten Trattner nyomdájában), a Szelecsényi álnév alatt megjelent Vadászat mestere pedig több kiadást megért bibliájává lett a korszaknak.

A vadásztársaságot 1846-ban hozták össze, lelke Wenckheim Béla báró volt. A Wenckheimek kösösladányi birtoka korábban is fontos vadászközpontnak számított. Hozzájuk csatlakozott most Batthyány Kázmér; Almássy György, Andrássy Gyula, Festetich Géza, a pesti társaság legkiválóbbjai, mindannyian ellenzékiek. Az Angliából hozatott szarvasűző kopófalka minőségi vételnek számított. Pestlőrincen béreltek az állatoknak és a falkárnak házat, s hamarosan sor került az első vadászatra. Amikor a lőrinci vadaskertből a szarvast kiengedték, nyolc perc előnyt kapott, csak ezután eresztették nyomába a kutyákat. Kerepes, Gödöllő, Rákoscsaba és Pécel között hatalmas hajsza kezdődött. A huszonkét lovasból csak hatan tartottak ki vég
maradvány tagja val
– összegezte a törté
A vadászatok valóba
ros életét, szórakozt
nyeztették a pestiek
geneket. A hajtást
vették, színházi est

Amikor Podman
szaérkezett Pestre, a
Kopó Társulat néve
falkát tartottak fenn
nyes alapon. Festet
tásokat a Vadász-
rinci, káposztásme
dászatokról. Nyúlr

1863. február 24
cénél volt a találko
falkár. „A czinkot
ka ugrott, s a kör
Tarcsa felé ment,
után egy út szélén
láltuk meg többé
találva ez egyenes
be s a temetőn s n
menve a kerepesi s

A résztvevők szá
ték volt a fontos, in
társaság akkor volt
veszélyes ugratásol
nyúl, s délutánra j
minchárom vadászr
üres kézzel mentek
inkább vidékről kel

1888-ban a város
ját kezelésébe vesz
kiadott vadászati jo
vadászati kerületre
Budán ötven forint
forintért lehetett va
váltani, összesen két
rült, hogy hatékony

GARAMI RICHÁRD
NÉPSZABADSÁG: 2000. 11. 22

Határeset fotófrakció

Garami Richárd alkotása

Anemona. A latin szó egy szép virág neve, amely több mint ötven változatban található a bolygónkon. A szárazföldön ugyanúgy, mint a tengerben. A szó másik jelentését Hamvas Béla találta ki. Filozófiai megközelítésében a női megtestesülés valódiságára, igaziságára utal.

A Határeset fotófrakció azért választotta tárlatának ezt a címet, mert női akt fényképeket állítanak ki. A frakció 1997 óta létezik, a négy fiatalember, *Fenyvesi Máté, Garami Richárd, Molnár László* és *Somogyi Tamás* hobbija a fotózás volt, ezért elkezdtek együtt dolgozni. A frakció megalakításának ötlete egyébként a hetvenes évekből származik, akkor kezdtek művészek csoportosan kiállításokat szervezni.

A témák kötetlenek, általában csak úgy felvetődik egy ötlet, és külön-külön, saját koncepcióval kezdenek dolgozni rajta. Nincsenek feszes vezérelvek, nem szólnak bele egymás munkájába, de tartják a kapcsolatot, és meghallgatják a különböző véleményeket. Művészileg toleránsak egymással. Eddigi kiállításaikon feketefehér képeket mutattak be mindig más és más témában. Ezt a műfajt kísérleti fotografálásnak is lehet nevezni. Mostani tárlatuk a MiRó Galériában (VI., Teréz körút 11–13.) tekinthető meg március 15-ig.

B. T. B.

A belterületen ele

A szarvas nyolc perc

A forgalmas Fehérvári úton állt a tábla, amelyre a Szabadpolgár című budai lokálpatrióta újság egyik olvasója felfigyelt. Lefotózta, és beküldte a szerkesztőségbe. A megdőlt pózna tetején azt hirdette a felirat, hogy tilos a vadászat. A tábla emlékeztetett a téli hajtásokra, amikor vörös frakkos, fekete kalapos lovasok vágtattak a falka nyomában, előttük szarvas menekült kifulladásig. A környék viszont lassan benépesült. A házak körbenőtték a kis teret, az emberek absztraktabb dolgok után rohantak, a tábla pedig valahogy ott maradt.

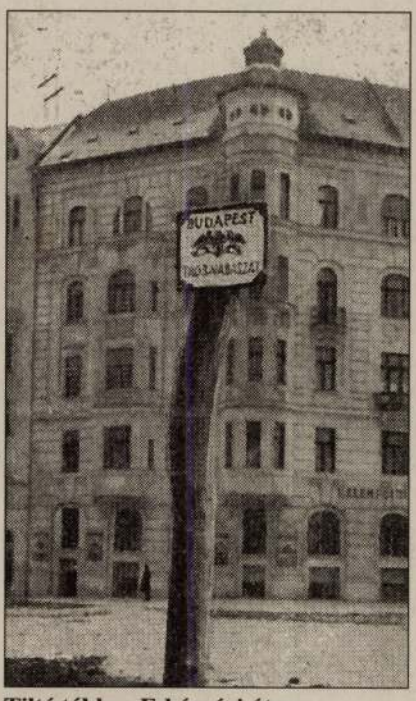

Tiltó tábla a Fehérvári úton

A királyi város határában királyi vadaskertek szolgálták a fenséges szórakozást. A legrégibb emlékek Csepelről valók, a sziget vadbősége az Árpád-kortól ismert. „A sziget a vadászkastéllyal a királynéé. Mérhetetlen tömegű fácán, fogoly, fenyőrigó, túzok s minden neme a szárnyasoknak s vadaknak tanyázik itten, dámszarvasok, vaddisznók, nyulaknak beláthatatlan sokasága" – írta Oláh Miklós 1536-ban. A másik híres vadaskert Budán volt, a mai Hűvösvölgyi út két oldalán. A hagyomány ugyan Mátyáshoz köti ezt a kertet, Zolnay László a Vadászatok a régi Magyarországon című könyvében azonban leírta a háború utáni ásatások eredményét, amely azt mutatja, hogy már Zsigmond idején állt a vadászkastély. Zsigmond valószínűleg Mária királyné kedvéért építtette, aki halálosan szeretett vadászni.

Európai hírű vadászterületet valóban Mátyás alakított ki. A vadorzók miatt kőfallal körülvett park közepén olasz építészektől emelt téli és nyári vadászkastély állt, előtte terítették ki a zsákmányt, a vadászat után itt rendeztek lakomákat a király vendégei. 1526-ban Szulejmán Budára érve felgyújtotta a várost, a gyönyörű vadaskertnek azonban ő sem tudott ellenállni, történetírója feljegyezte, hogy sólymokkal és vadászgepárddal több napig tartó vadászatot rendezett a budai hegyekben.

Egy-egy róka vagy vaddisznó felbukkanása már a háború előtt is esemény számba ment.

A híres nyéki vadaskert gyorsan elpusztult. Oláh Miklós már arról számol be, hogy a kőfalat több helyen megbontották, a vaddisznók megszöktek, a szarvasok eltűntek. Később eltűnt maga a kőfal is, a XVIII. században betelepült svábok szorgos hangyaként hordták szét épülő házaikhoz.

A XIX. század elejéig csak a nádori parforce-ok (falkavadászatok) kerültek be a korai magyar nyelvű lapok hírei közé, a reformkorban azonban új szerepet kapott a főváros környéki vadászat.

Podmaniczky Frigyes híres volt vadászszenvedélyéről, bár e sikereinél kétségkívül sokkal büszkébb volt saját nevelésű, családtagként szeretett agaraira. Barátaival célul tűzték ki „minden lehető úton és módon Pest városát, mint az ország fővárosát gyúpontjává tenni a társas, szellemi, politikai s művészeti életnek. Egyik eszközül e czél részleges eléréséhez a vadászat férfias, edző s anglomán hajlamainknak teljesen megfelelő időtöltése lőn kiszemelve" – írta a Naplójegyzetekben.

Addigra már sorra jelentek meg a vadászattal foglalkozó szakmunkák. 1832-ben Pálinkás Sándornak Agarászatról írt könyve (Síkra illő agarász-vadászatra tapasztalásból vett észrevételek a magyar nemes geniushoz illő lovaglást szerető urak rövid mulatságokra, kiadatott Pesten Trattner nyomdájában), a Szelecsényi álnév alatt megjelent Vadászat mestere pedig több kiadást megért bibliájává lett a korszaknak.

A vadásztársaságot 1846-ban hozták össze, lelke Wenckheim Béla báró volt. A Wenckheimek körösladányi birtoka korábban is fontos vadászközpontnak számított. Hozzájuk csatlakozott most Batthyány Kázmér; Almássy György, Andrássy Gyula, Festetich Géza, a pesti társaság legkiválóbbjai, mindannyian ellenzékiek. Az Angliából hozatott szarvasűző kopófalka minőségi vételnek számított. Pestlőrincen béreltek az állatoknak és a falkárnak házat, s hamarosan sor került az első vadászatra. Amikor a lőrinci vadaskertből a szarvast kiengedték, nyolc perc előnyt kapott, csak ezután eresztették nyomába a kutyákat. Kerepes, Gödöllő, Rákoscsaba és Pécel között hatalmas hajsza kezdődött. A huszonkét lovasból csak

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

NYOMTATVÁNY

Gyarmathi Sámuel
ref. lelkipásztor

Ura. Ugy. 1864.
428. l
Lásd
Szabó János
Cornelius Nepos.

érkezett Budára 15.000 bombával Gonzales spanyol tűzmester is, aki nemrégen menekült meg egy robbanás alkalmával a halál torkából. A Buda megszállására érkezett seregek számát 80—90.000 főre teszi. Megjegyzi, hogy a hadiszakértők véleménye szerint a hadsereg csupa egészséges derék daliából áll, úgyhogy kár volna, ha csak egy is elpusztulna közülük. A haditervet, majd az ostrom megindulását és Buda bevételét is lendületes, sokszor költői emelkedettséggel ihletett oldalakon át írja le.

Buda visszafoglalása után a »Triumphirender Reichs-Adler«[222]) c. politikai röpirat a nagy győzelmet és Magyarország fölszabadításának óriási jelentőségét a császárság és pápaság szempontjából egyaránt értékeli. Míg a császárnak a franciákkal szemben jelent nagy előnyt Thököly kudarca és a magyarországi hadsereg felszabadulása, addig a pápának nagy hasznára van a régi püspökségek visszaállítása. A szerzőt tisztán a reális szempontok vezetik :

»Wer leugnet, wann Ungarn hinwieder erobert, wie es dann bey so gestalten Dingen jetzo leichtlichen geschehen mag, dass das Haus Oesterreich in Orient wenig Gefahr zu besorgen, sondern die schönste und beste Armee aus Ungarn und Croaten, als der Herren Frantzosen abgesagteste

Garamkissarló

GARAMKISSARLÓ

Ref. templom

Kéne VL 1864, 428 l.

Garam-Keszei

templom

részben gotikus

kepe repr.

Pór Antal

Keszei Miklós.

M. Tört. Élet.

Bp. 1904. 3. l.

Garamlöki szent domb

GARAM-LÖKÖN egy ú. n. «szent domb»-ot a tulajdonos pár év előtt széthányatott. Állítólag találtak vagy «akós» nagyságú cserépfazekat, melyben hamu és szén volt s még ilyen sok lehet, állítólag van is ott. Találtak sarkantyúkat, melyek elkallódtak. A cserépedény anyaga 1 — 1½ hüvelyk vastag, sőt néhol több is lehetett, de összetörött. Van a «szent domb» alatt sok kő, faragott alakú és tégla is. Úgy látszik, hogy ott is ugyanaz az eset forog fönn, mely hazánkban oly sok helyütt tapasztalható, hogy különböző korszakbeli temető egymás fölé vagy egymás mellé került és hogy így a garamlöki szent domb is őstemetőhely volt, hol a közép-korban ismét temetkeztek; a cserepek az őskorra, a sarkantyúk az újabb időre vallanának. *V. J.*

Arch. Ért. 1888. 182. l.

Sz. Bert
um./ 8 c
Csepregi
lomban ö
31 l. Ma
Cserghe
denkmäle
pest, 18
Csernyán
kincstár
pest, 19
Csókássy
lasz nyo
Csokonai
321 l. I
Csoma-Cs
ván sirk
3 k. 8 l
Csoma-Cs
századbó

Knauz Nándor: A Garan melletti szentbenedeki apátság.

I. kötet (több nem jelent meg)
2°, K, 284 L, Budapest, 1890.

Garam melletti szentbenedeki apátság

(Garan melletti
szentbenedeki apát
ság)

Knauz Nándor:
A ( ). Bp. 1880
34 kép 284 l.

Gent (1240)

ó kivonat hitelénl:

dr Ébert Lénlé

előadó.

MŐK

GARAMPI

Építészeti minalapokat hozat Egerbe, Fellner részére.

Gerő László: Eger. Budapest 1954. p. 43.

Képzőművész ti Alap kiadása.

MDK

Garamszegi G. Gyula, disz.fest.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

43.1.

Körplasztika

Garamszegi J. "Selejtcsökkent

Müvelt Nép, 1951. II. éf. 4. sz. 13

Garamszegi János szobrász /vasuta
s/

Szab.Nép.1950.49.sz.febr.26. 11.o.

Garamszegi János szobrász

"Selejtcsökkentő" szobra.

Müvelt Nép, 1951 II.éf.4.sz.1

Garamszegi János

MDK

Kocsirendező, gipsz

I. Orsz. Vasutas Képzőmüv. kiáll. 1951. aug.

6. l.

Szamosszegi János.

A Vasutas Képzőművészeti Szabadiskola kiállításán „Selejtcsökkentő" c. szobra vett részt. (repro.)

Művelt Nép, 1951. ápr.

MDK

Garamszegi János

Selejtcsökkentők, gipsz

I. Orsz. Vasutas Képzőműv. kiáll. 1951. aug.
6. l.

Garamszegi Gyula, diszitő festő, 1936-37.
iparmüvészeti szakoklevelet nyert

Iparmüvészeti Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1941.
34 l.

Nógrádmegyer /V oit/ 3

utalás a kép sarkában emléke
tudjuk, hogy ezen a vidéken
Az eredeti főoltárképről az
igy az oltárkép keletkezésé
emlékezik meg: "In hac Eccle
Angelorum Reginae effigiem
Spiritus in Columbae Specia
Stephani et Ladislai albo c
auro et variis Coloribus..."
A templom többi oltár
nem azonositható. A szentél
zott rokoko oltár, felső ré
dag, áttört, faragott és ar
méretü bibliai tárgyu
oldalon jó művészi kivitelü
mérmüves, fiálés faragványo
neogotikus szárnyas kerub a

MDK

Garamszegi János szobr.

n.t: Az első orsz. Vasutas Képzőm. Kiáll.
Kis Ujs. 1951. aug. 26. 4.l.

Garamszegi János

Szobrász

l.

Szabad Művészet

1950. 70. l.

Garamszegi János

Wybrane

Szabad Művészet
1957. 220. l.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
176/913

Garamszegi János

szobrász

Szabad Művészet

1957. 423. l.

; t a.

összeget a Müemlékek Országos Bizott-
g Müemlékei c. munka III. kötetének
r.t. nevében a Bizottság pénztárába

Garamszegi fa-
templom

Keresztelőmedencze, XVIII. sz. -beli ónból öntött, a garamszegi fatemplomból

VII. 232

Muz. és Kat. Ert.

Garamszegi cv.
Jatemplom

lásd
Forum
1932. 148, 179,
150. l. 157. l.
képekkel.

Garamszegi ref. templom

Garamszegi ev. templom XVI–XVII. sz. beli
hiuzett teritöi VII. 232

Muz. és Kat.-Ést.

Garamszegi fatemplom XVIII. sz.-beli
ónból öntött keresztelőmedencéje

VII. 232

Garamszegi fa-
templom

Garamszegi Károly

cikke: Siklóépítéssel kapcsolatos tapasztalatok. - Műszaki Tervezés, 1968. 10. n. 23-25. l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1971.2.sz. 149-182. l./

152.1.

Garamszegi Károly [építész] MDK

A lepsényi magtisztító telep toronyépület-
letének egyik tervezője.

—: 1963-ban épült 6.l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. dec. 31.

Garamszegi Károly

Biró-Thoma-Garamszegi: Timföldsiló, Almásfüzitő. Építész Biró Márton, statikus Thoma Levente, csuszózsaluzás: Garamszegi Károly. - Ismertetés, képekkel /Foto Bognár János/.

Magyar Építőművészet, 1971.4.sz.48-50.l.

Garamszegi Károly, építész

Papp Igor, Batizán József és Herkó Dezső építésszel együtt készítette az újszászi tárház építészeti terveit.

-:6000 tonnás tárház épül Újszászon

Népszabadság. Bp. 1960. aug. 4.

10.1

Garamszegi Károly

Mészöly András: Borsodi Sör- és Malátagyár. Vezet ő tervező Mészöly András, építésszek: Mészöly András, Farkas Dezsőné, Virág József, Mészáros Géza, statikusok Szekay László, Selmeczi Józsefné, Garamszegi Károly, Szilágyi Miklós, területrendezés Szigó László. - Is,ertetés.

Magy.Ép.ip. 1971.11-12.sz. 685-690.l.

Garamszegi Károly, építész MOK

Három építész társával együtt kénítette el
a mári bányászkórház terveit.

—: Bányászkórház épül Mórott 11. l.

Népszabadság, Bp. 1960. okt. 21. [violéki II]

Garamszegi Károly, építész MDK

Payr Egonnal és Vély Róberttel együtt a Bpi Csokoládégyár új épületének terveit kénítette el.

Repr.

– Bővül a Budapesti Csokoládégyár

Népszabadság, Bp. 1950. jún. 19. [Vidéki] 3.l

Csarabucz Ágnes

Kiállít Győrben (Bajcsy Zsilinszky út 35).

Műgyűjtő 1972/4.sz. „kiállítási naptár"

Garabuczy Ágnes
festő

Garabuczy Ágnes 1936-ban született Vésztőn egy vizharsaki faluban. Kisgyermekkorában kezdett rajzolni és festeni. Édesapja rajztanár volt, ő írá nyitotta ebsőnek a művészmot.

--------: Kiállitási naptár.

MŰVÉSZET, 1973.november - 46.oldal

Garabuczy Ágnes
festő

Garabuczy Ágnes útja Vesztőről a fővárosba visz. A képzőművészeti Gimnázium, majd a képzőművészeti Főiskola növendéke volt.

--------: Kiállitási naptár.

MŰVÉSZET, 1973.november - 46.oldal

Garabuczy Ágnes
festő

Garabuczy Ágnes képei feltalál-
hatók Brazíliában, Japánban,
Egyiptomban stb. helyekre.

--------: Kiállítási naptár.
Művészet, 1973. november - 46.oldal

Garaguly Ágnes
festő

Garaguly Ágnes műveit feltalál-
hatók Bécsben, Párizsban, Svájcban,
Svédországban és Egyesült Álla-
mokban is.

--------: Kiállítási naptár.
Művészet, 1973. november - 46.oldal

Garabuczy Ágnes
lassó

Garabuczy Ágnes művei megtalálhatók a Nemzeti Galériában, a Művelődésügyi Minisztériumban, a Kereskedelmi Minisztériumban stb. helyen.

---------: Művészeti naptár.

Művészet, 1973. november - 46.oldal

Garaczy Ágnes
festő

A művésznő a kiállításán kompozíciókat, csendéleteket és tájképeket mutatott be.

-------:Kiállitási naptár.
Művészet, 1973.november - 46.oldal

Jaroslavszky Ágnes
festő

Jaroslavszky Ágnes 12 önálló kiállítása nyílt meg Győrben. A művésznő rendszeresen szerepel hazai és külföldi tárlatokon.

--------: Kiállítási naptár.

Művészet, 1973. november - 46.oldal

Garabuny Ágnes
festő

Garabuny Ágnes ennyi mintegy
25 képet állított ki. Minden ana-
nyag 2-3 év terméséből való.

-------:Kiállitási naptár.

Müvészet, 1973.november - 46.oldal

Garaburay Ágnes
festő

A művésznő kiállításain szereplő képeinek témája a főként kompozíciókból áll, amelyekben az emberi és környezeti jelképes tartalommal jelenik meg.

-------:Kiállitási naptár.

Művészet, 1973.november - 46.oldal

Garabuczky Ágnes, festő

[Garabuczy Ágnes]

L.: Tóth Árpád

(b. a.): Katonák — 3.

EST! HIRLAP, Bn. 1975 nov. 24.

Garabuczi Ágnes, Jestő

L. Kéry Ádám

— : Hír 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976 márc. 24.

08

MDK.

Garabuczy Ágnes

A Fiatal Képzőművészek budapesti kiállitásán szerepelt.

Tiszatáj 1965. ápr. 3o4.lap.

Garaburg Ágnes
festő

Garaburg Ágnesnek kiállítása
volt 1968-ban Washingtonban
és 1971-ben Strassburgban.

--------: Kiállítási naptár.
Művészet, 1973. november - 46.oldal

Garabuczy Ágnes M.D.K.

Találkozás, repr.

Szocialista Müvésztért 1965. január

Garabuczy Ágnes festő M.D.K.

Női akt.

Hergészfiu.

Kinternás.

Öregek

M.M.: Garabuczy Ágnes kiállitása.

Magyar Nemzet 1964. április 9. 4.1.

Garabuczy Ágnes

Garabuczy Ágnesnek számos egyéni kiállítása volt. Képei a harai és közgyűjtemények kívül több külföldi kollekcióban szerepelnek.

-----:Kiállitási naptár.

Művészet, 1976. október - 48.oldal.

Garaczkai Ágnes
festő

Miskolcon a Szőnyi István
Teremben május 8-án nyílt
meg Garaczkai Ágnes tárlata.

—: Kiállítási naptár
Művészet, 1975. május — 49. oldal.

Garabuczy Ágnes, fest.

Miskolcon nyílik meg tárlata.
(máj. 8.)

—:o Kiállítások 8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. máj. 8.

Garabuczy Ágnes, festő

● GARABUCZY ÁGNES és Tóth László festőművészek kiállítását dr. D. Fehér Zsuzsa művészettörténész nyitja meg október 8-án, pénteken, délután 5 órakor a Műcsarnokban.

8.

– : o Garabuczy – –

Esti Hirlap, Bp. 1976. okt. 4.

Garaguczy Ágnes

Garaguczy Ágnes és Tóth László
közös kiállítást rendeztek az
Művarmokban. Garaguczy képeivel
15 éve találkozhatunk kiállító-
termekben.

-----:Kiállítási naptár.

Művészet, 1976. október - 48.oldal.

Garabuczy Ágnes

Garabuczy Ágnes Miskolci kiállításán ez anyag az utóbbi 8 év anyagából került ki.

-----KIállitási naptár.

Művészet, 1976. október - 48.oldal.

Garabuczi Ágnes

Május 22.-ig tart nyitva a művész tárlata Miskolcon.

Láttuk, ballottuk

1975. V. 18. 11.50 Petőfi V.

Garabuczy Ágnes

grafikái

Forrás 1973/1, 32,5o

Gorabuczy Ágnes, Jestő

L.: Samu Katalin

—: A hétvégi — 9.

Népszabadság, Bp. 1976. abt. 23.

070

Garabuczy Ágnes

A lap kulturális eseményeket ismertető rovata közli, hogy a Mücsarnokban Garabuczy Ágnes és Tóth László festőművészek kiállitása megtekinthető október 31.-ig.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. okt. 16.
XX. évf. 42. sz. 8. lap.

Garabuczy Ágnes festő

a Csontváry-teremben nov. 18.-ig látható tárlaton szerepelnek a művész festményei.

Lasonci Miklós: Hagyomány és korszerűség

[illegible] nov. 9.

Garabuczy Ágnes, festőművész

Művészet, 1976. 10.

Garabuczi Ágnes, festő

L: Má

Goór I: Művészteleg ... -89

Forrás, Kecskemét, 1980 /3.

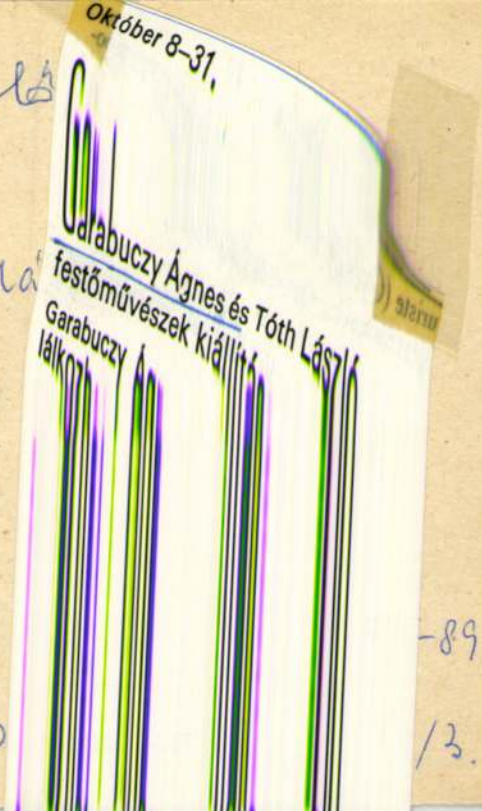

Garabuczi Ágnes, grafikus

T. : Kovács Béla

Tóth László - Garabuczi Ágnes : Rajza 36

Forrás, Kecskemét, 1980. máj. XII/3

Garabuczi Ágnes, festő

L. Orosz István

(harangozó): Egy pályázat tanulságai

2.

Esti Hirlap, Bp. 1980. ápr. 18

Garabuczi Ágnes, festő

Tóth A. László és Garabuczi Ágnes vajza. /repr./

Forrás, 1980. 3.

M.D.K.

Garabrecz Ágnes
festő

A Gheorghiu-Dej Hajógyár klubjában
tartott tárlattól „Galambok" c. műve
(olaj)

— : Garabrecz Ágnes
Nőh Lapja, 1961. június 3

M.D.K.

GARABUCZY Ágnes

Tsz-udvar

Gábor István: Dolgozó emberek között
Kiállitás az Ernst Muzumban

Magyar Nemzet 1961. d-cember19 4.1.

MDK

Garabuczi Ágnes

Fiufej, of.

Parasztfej, of.

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. Mücs. 1962. 13.l.

MDK

Garabuczy Ágnes

Pili Lajos tehenész, of.

Tsz udvar, of.

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Múz. 1961.

M.D.K.

Garabuczi Ágnes
festő

„Barkácsolok" c. képe.

Haksay László: Boldog gyermekévek
Művészet, 1961 szeptember – 40 l.

Garabuczi Ágnes

MOK

Részt vett az Ernst Múzeumban rendezett kiállításon.

"Parasztasszony"

Lányi Sándor: "Építjük, védjük szép hazánkat"
Élet és Irodalom, 1962. okt. 6.

Garabuczi Ágnes, festő MDk

Részt vesz az Ernst Múzeum kiállításán

Péter Imre: Dolgozó emberek között 9. f

NÉPSZABADSÁG, Dec. 1961. dec. 22.

M.D.K

Garabuczi Ágnes
festő

Az Ernst Múzeumban levő
kiállításon részt vett

Szigeti Lőrinc: Egy kiállítás és „háttere"
Művészet, 1963. január — 38 lap

Garabuczy Ágnes

„Meditáció", és „Találkozás" c. műveivel nézegyel a Fiatal Művészek Studiója kiállításán az Ernst Múzeumban (emlitve)

Kortárs 1965 III n. 502 old.

Garabuczky
festő

M.D.K.

Méltatás:

Bence Gyula: A fiatal képzőművészek stúdiójának II. szegszemlége.
Élet és Irodalom, 1961. május 19 – 5 lap.

Garabuchi Ágnes

Jacobrozás c. ~~[illegible]~~ festménye
nekrepel a Fiatalok Kiállításan
az Ernst Muzeumban (Szepkó)

Nép művelés, 1965, I. n. 380.

GARABUCZI Ágnes

Gyetvai Ágnes: Kétkavi Riállítási napló
Csepelről. = M. Nemzet, 1985. nov. 26.
6.

Iskola 6. Garabuczi Ágnes okt.
Csepel 6. Steiner Eucke sz. nov
—"— Lacza Márta nov

GARABUCZI Ágnes

Losonci Miklós

Romantikus látomás

Galícia az iskolában

[Sepel Ist. Gal: Garabuczi Ágnes]

Vasárnapi Hírek, 1985. okt. 13. 7.

PUMA cég reklámfiguráját volt, amely úgy kapott új jelentésréteget, hogy az ugró formában ábrázolt állat sziluettje alá egyszerűen odahelyezett egy majmot. A szobrok üvegposztamensen álltak, alulról megvilágítva, megnyitóként pedig Gesualdo-madrigálokat hallhattunk egy kamarakórus előadásában. A kontraszthatások teljességét ily módon elért Szili István pályája indulásakor sokat merített a punk és az új hullám kifejezésmódjaiból. Ennek egyfajta késői lecsapódását, új tartalmakkal való összekapcsolódását mutatta be az új *NEM* címen kiállított anyag.

Március 23-án *Komoróczky Tamás* téralakító készségét csodálhatta meg a hétről hétre egyre nagyobb számban megjelenő közönség. Az előtérben, a büfé területén a művész drasztikus beavatkozással feltörte a kövezetet, és az így keletkezett gödrökben tv-készülékeket helyezett el. A beüzemelt készülékek terméből bejuthattunk a nagyterembe, ahol a VAN együttes elektromos effektjeinek felhangzása közepette egy hajlított csövekből kiképzett alagút fogadta a látogatókat. A „cethal gyomra" és egyéb hasonló képzetek

fénycsövet helyezett el. Ez lisztel volt meghintve. A nyekből a VAN együttes e lomra komponált komput szólt, lényeges elemeként tásnak.

Április 20-án *Mészöly* az ismert gyermekjáték, az kola négyzeteit festette föl terében. A négyzetek össz suk révén keresztként is érte tők voltak. A kiállításhoz leg alakzat is kapcsolódott nek két végén vödröket lát felakasztva. Április 26-án *Miklós* könyvespolc-öntvén repeltek az Újlak moziba kell említenünk, hogy a kiá rozatban a csoporthoz s nem tartozó művészek is ré tek. A nyitókiállításon ven jelen volt egy művével *Kis* majd később sor került *Bu zsef* és *Mazzag István* egye mutatóira.

Április 30-án nagyszabás születek után ismét egy má formált kiállítás került le a f hogy átadja helyét egy esze rűségű fény-ellipszisnek, m közepén a földre vetített k

Garabuony Ágnes

Czepel, Wola 6.' 85

Csorba Mária: Garabuony Ágnes festményei.
=Új T. 85 okt. 27. 4. ll

Garabuczy Ágnes

I. Réti Anna

Garabuczy Ágnes képei
[csepeli iskola galéria]

Esti Hírlap. 1985. nov. 10. 2.

-

ded in art history and art
t document contributing to
ukács's relationship to the

then, it may be ~~safely~~ said
yed an extremely important
t period of Lukács's career.
e to prove his interest in
f its literature. He was
e most modern trends in art
ld at the time. His recogni-

MAGYARORSZÁG
Garamszegi Lajos
1021

A MOSZKVAI MAGYAR NAGYKÖVETSÉG ÚJ ÉPÜLETÉNEK EGY RÉSZE

Bognár László egyetlen lapot küldött 1932-ben Moszkvából

Magyar diplomácia

Új otthonban

Évente egymilliárd

A tizenhetedik

A trolibusz hegyre kapaszkodik; elsuhanunk a híres Moszfilm filmgyár épülete mellett, ott állunk meg a magasba pillantó óriástű, a rozsdamentes acélból készült zászlórúd mellett. Az épület előtt még teherautók és gépek — de a moszkvai főpostán hamarosan meg kell tanulni a címet: Moszfilmszkaja ulica 38. Ez a Magyar Népköztársaság moszkvai nagykövetségének új címe, éppen ideje már, hogy méltó otthont kapjanak az ország moszkvai képviselői, mert a vén sárga ház a Vorovszkij utcán nemcsak ősöreg és kopott, de szűk is. (Az új, 72 méter hosszú, háromszintes nagykövetségi palotában a diplomaták és a konzulátus dolgozói végre megfelelő munkahelyiségeket kapnak, az ezerszemélyes, három részre osztható nagy fogadóterem és a moziterem várja a vendégeket és az épületben lesz a nagykövet rezidenciája is. A valóban méltóságteljes, okosan modern épületet még a nyáron átadják az építők, a Moszprojekt—I. 3-as irodájának dolgozói, akikkel a tereprendezés első pillanata óta együtt dolgozik Garamszegi Lajos magyar építészmérnök.)

Mernye, Somogy megye

A postás persze megtalálta a nagykövetséget a régi épületben is — kézbesítették azt a Somogy megyéből, Mernye községből útnak indított levelet is, amelyet özv. Cziczer Józsefné írt. Azt kérte a nagykövetségtől: segítsenek megkeresni bátyját, Bognár Lászlót, aki kommunistaként 1932-ben elbujdokolt Horthy-Magyarországról. Harmincnégy évvel később azt írta a testvér: Bognár László egyetlen lapot küldött 1932-ben Moszkvából, azt mellékeli. A levél 1966 áprilisában érkezett — 1967 februárjában pedig, majd' egy évi kutatás után elindult a válasz: Bognár László néhány évvel ezelőtt a Kazah Köztársaságban meghalt ugyan, de felesége és két gyermeke címe: Karmancsi, Ozernaja utca.

Ez a levél (a konzulátus kezelte, számos szovjet szerv segített a keresésben) egyetlen a sok ezer ügydarab közül, amit a nagykövetség intézett az elmúlt hónapokban, s éppen csak személyes érdekű kérdésben segített. De az efféle ügy épp olyan gondos, körültekintő gondozást kap itt, mint a nagykövetség munkájának zömét jelentő országos fontosságú politikai, gazdasági, vagy kulturális kérdések.

Tennivaló bőven van. Május utolsó hetének első napján, a magyar kormány egy tagja írt alá megállapodást Moszkvában (Ilku Pál járt itt, hogy a kulturális együttműködés gyakorlati kérdéseit vigyék előre az aláírt egyezmény segítségével, s egyúttal az Elnöki Tanács nevében magas kitüntetést adott át a nyolcvanéves Uitz Béla festőművésznek), ugyanezen a napon érkezett haza az a szovjet kormányküldöttség, amely Leszecsko miniszterelnökhelyettes vezetésével Budapesten tárgyalt a gazdasági kapcsolatok aktuális tennivalóiról, a magyar írókküldöttség találkozott a szovjet írókkal — ez csak kurta kivonat a két ország kapcsolatai szellemében dolgozó nagykövetség munkarendjéből, amely hosszú hasábon lenne folytatható.

Az igazság az, hogy a diplomata munkájának legfeljebb formális része rögzíthető írásban, ám a moszkvai magyar nagykövetségen jobban kedvelik a cselekvést, mint a jelentés-szövegezést. A moszkvai magyar diplomaták főnöke Szipka József nagykövet. Hosszú diplomáciai múlt áll mögötte, majd' egy évtizeden át vezette a magyar követséget, majd nagykövetséget Helsinkiben, újabban moszkvai megbízatása mellett Pakisztánban is akkreditálva van. A nagykövet munkája nem sorolható a kényelmes sinekurák közé — gyors összeadással kiszámítjuk, hogy napi munkaideje legalább másfélszerese a sokat emlegetett nyolc órának.

Moszkvában ez természetes. A magyar nagykövetség itt a világpolitika centrumában él: több mint kilencven nagykövetség és követség dolgozik a szovjet fővárosban. Az élénk nemzetközi politikai képben a magyar—szovjet viszony állandó és erőteljes szín: a szocialista nagyhatalom és a jóval kisebb szocialista ország egyenjogú, őszinte és történelmi próbákat kiállt kapcsolata a kölcsönös érdekek tiszteletben tartására épült barátság. Politikai tartalmát, súlyát annyira természetesnek érezzük, hogy emlegetni is aligha kell.

Mezőgazdasági tanácsos

A Vorovszkij utcai épület mindennapi munkájának sokrétűségét aligha lehet még érzékeltetni is. A nagykövet első beosztottja a közös érdekű nemzetközi kérdésekben tárgyal; a kulturális ügyekkel foglalkozó tanácsosnak egyszer a „János vitéz"-ből készült szovjet tv-film rendezőjével, máskor meg egy nyolc új magyar drámát tartalmazó kiadvány szerkesztőjével való találkozás a dolga: a sajtóattasé megkísérli a lapokban megjelenő havi 150—300 magyar vonatkozású cikket, tudósítást, hírt számba venni — és még csak a nagykövetség néhány munkatársának tevékenységéből emeltünk ki hirtelen egy-egy részmunkát. (Az egyik legérdekesebb munka Marosi Béláé, a mezőgazdasági tanácsosé. Ilyen megbízatással egyelőre csak néhány külképviseletünkön dolgozik diplomata. Marosi Béla: „A két ország és nép kapcsolatainak szüntelen erősítésén túl az a diplomata dolga, hogy mindazt az ismeretet, tapasztalatot, tudományos újdonságot közvetítse, ami a két szocialista országban tudomására jut. Ne csak jelentést írjon, a papír-emberek kora különben is lejárt, hanem szervező legyen, munkaterülete szakembere és tevékeny dolgozója." A szavak illusztrációja: egy küldöttséggel itt járt Mohácsi Károly, a szekszárdi állami gazdaság igazgatója, Bali Zoltán, a bátaszéki „Búzakalász" Tsz elnöke. Gépeket néztek egy kiállításon, aztán Marosi tanácsossal felkeresték egy fölöttébb hatékony új üzemszervezési módszer — a komplex gépesített módszer — néhány szakemberét. A beszélgetések eredményét otthon most már milliókban mérik a két gazdaság munkájában.)

A nagykövetségi szobákban elsősorban a politikai kapcsolatok erősítése a mindennapok feladata, a két ország gazdaságát összekötő sok ezer szál erősítésén egy másik moszkvai épületben, a Kereskedelmi Kirendeltség Kropotkinszkij pereulok 7. sz. alatti otthonában dolgoznak elsősorban. Kadala Miklós, a kirendeltség vezetője a számokat minden kommentár nélkül idézi: „Rangsorban ötödik partnerei vagyunk a külkereskedelemben a Szovjetuniónak, az idén valamivel több mint egymilliárd rubel a két oldal (export—import) összege." Az már nem számsor, hanem a gazdasági kapcsolatok kölcsönös előnyeit mindenkinek szemléletesen magyarázó tény, hogy a Szovjetuniónak eladott magyar áruk valamivel több mint ötven százaléka gép és berendezés (nemcsak arról van szó, hogy három év múlva már évi négyezer autóbuszt szállítunk, hanem arról is, hogy a hétmilliós Moszkva legtöbb vendéglőjébe magyar eszpresszógépet vásároltak és nemrég rendeltek meg próbaképpen két teljes ABC áruház berendezést) és hogy a magyar szállítások tíz százaléka gyógyszer, húsz százaléka pedig olyan iparcikk, amelyben a magyar munka, ízlés értékhányada a nyersanyagéhoz közelít, ugyanis jórészt konfekció, cipő, kötöttáru, fehérnemű. A mezőgazdasági áru csak a magyar szállítások 12 százaléka — ám a több száz milliós szovjet tételekben kerek hetven százalék a nyersanyag és az elektromos energia aránya (köztudott, hogy vasércből, színes fémekből, nyers olajból, fafélékből és sok más anyagból lényegében a teljes magyar szükségletét a Szovjetunióból vásároljuk) és a kedvelt Moszkvics autó, a sok mezőgazdasági gép kereken húsz, az egyéb (halkonzervtől háztartási felszerelésekig) mintegy tíz százaléka a szovjet szállításoknak.

Éppen ottjártunkkor tárgyalt a szovjet fővárosban a magyar Tudományos Minősítő Bizottság küldöttsége; várták az éppen most kezdődő nemzetközi könyvkiadói lektori tanfolyam magyar részt vevőit; több külkereskedelmi vállalat megbízottja kereste fel szovjet üzletfeleit — nincs olyan nap, hogy a Budapest—Moszkva repülőjáratok gépeihez, vagy a kijevi pályaudvarra befutó budapesti közvetlen kocsikhoz ne indulna, hivatalos vendéget fogadni a nagykövetség egy, vagy több munkatársa. (A Vorovszkij utcában valaki kiszámította, hogy nagyon óvatos összeadás-szorzás szerint is évente személyenként valamivel több mint ezer óra a nagykövetség munkatársainak fogadó és búcsúztató munkája . . .)

Plusz egy egyetem

Magyarország tizenhetedik egyetemének adminisztrációját látogatjuk meg — mondották, amikor benyitottunk Keleti Sándorné szobájába: ő vezeti a Szovjetunióban tanuló magyar ösztöndíjasok és aspiránsok ügyeit intéző csoport munkáját. Valóban egész egyetem az itt tanuló ösztöndíjas csoport: 10—12 évvel ezelőtt háromszázan-négyszázan tanultak szovjet földön, az idei tanévben már 16 város 75 egyetemén és intézetében 1163 hallgató tanul. (Az aspiránsok száma 150 körül van.) A hallgatók között akad matematikai nyelvészetet és orvostudományt tanuló, hangmérnöknek, atomkutatónak, zongoraművésznek készülő fiatalember és becsülettel megállja helyét mindegyikük. A hallgatók 45,5 százaléka jeles és kitűnő, az átlageredmény 4,4. (Az idei tanévben már új rendszer szerint kapják az ösztöndíjat a diákok: a hetvenrubeles alapösztöndíjhoz hét, illetve tizenegy rubelt kap a 4,6-es tanulmányi eredményű, vagy a kitűnő hallgató. Évi ötven rubelt kapnak tankönyvre, tanszerre — hogy az ösztöndíj tulajdonképpen mennyi, azt akkor értjük meg, ha tudjuk, hogy a diákotthon-költség havonta másfél rubel . . .) A nagykövetség segíti a diákokat abban, hogy a hazai eseményekről gyorsan, jól tájékozódjanak: gazdag sajtóellátáson túl, gyakori a személyes találkozó is. Az ösztöndíjas számára a nagykövetség jelenti Magyarország állandó jelenlétét: naponta átlag húsz kéréssel és kérdéssel fordulnak ide. (Nem különlegesen ritka a házassági engedély kérése sem.)

Két szocialista ország millió szálon át összekötő kapcsolatában, a diplomaták, a külképviselet munkája nyilván csak egy, ha a legfontosabbak közül is. A hamarosan új otthonba költöző moszkvai magyar nagykövetségen jól tudják ezt: fontos munkájuk szüntelen szolgálat, hogy az együttműködés egészségesen, kölcsönös haszonnal hozzon új eredményeket.

GÁRDOS MIKLÓS

Nigéria

Biafra

A Shell—BP 200 milliója

A herceg és emberei

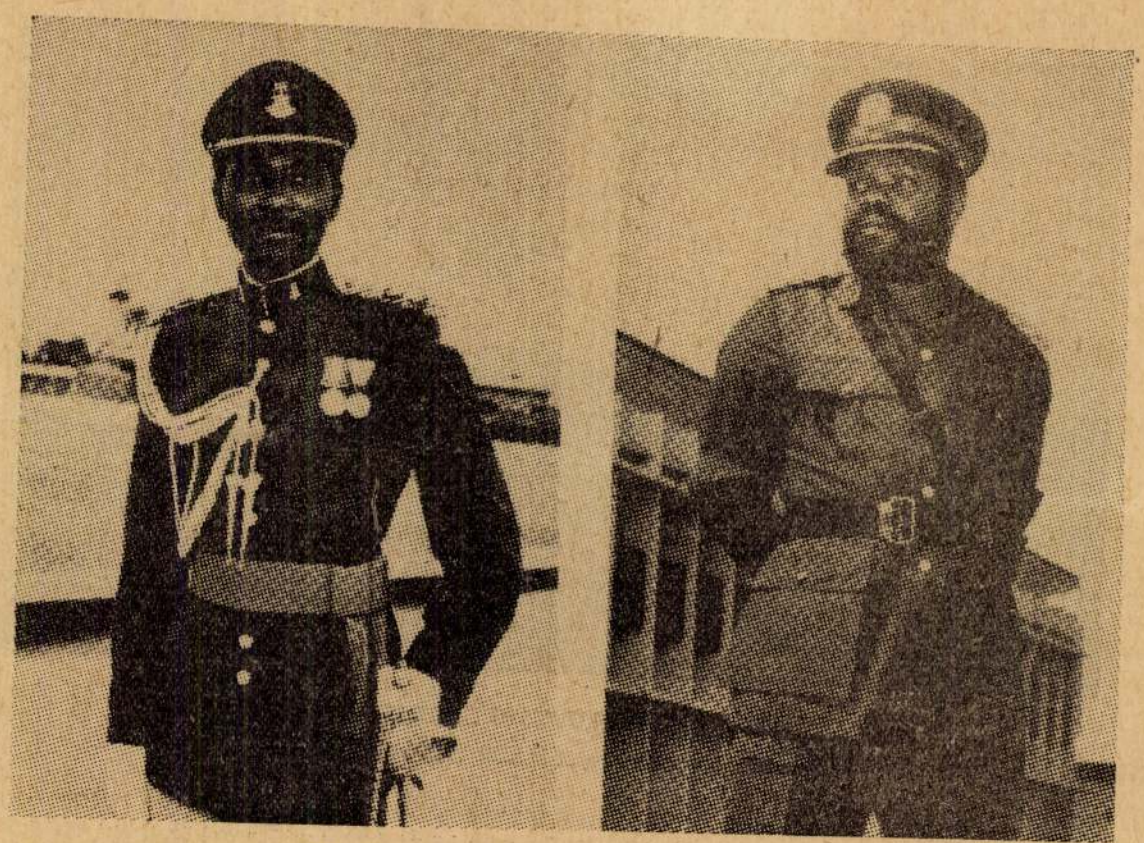

GOWON ALEZREDES ÉS OJUKWU ALEZREDES
Biafrában termelik ki a nigériai olaj 70 százalékát

Fekete Afrika legnagyobb és leggazdagabb „mintaállamában" a bomlás félreérthetetlen jelei mutatkoznak. A bejelentés, hogy Nigéria keleti tartománya elszakad az államszövetségtől és Biafra néven független állammá alakul, már nem volt meglepetés. Ha „de jure" nem is, „de facto" már hónapok óta független a keleti tartomány. Ojukwu alezredes és az általa létrehozott konzultatív tanács már az év eleje óta sorozatos intézkedésekkel készítette elő az elszakadást.

A tartomány határait lezárták, önálló hadsereget hoztak létre, majd kisajátították a keleti tartomány ipari létesítményeit, és beszüntették a hozzájárulást a központi kormány költségvetéséhez. (Nigéria évi jövedelmének 40 százalékát a keleti tartomány fejlett ipara termelte.) A megfigyelők egy része már Nigéria teljes felbomlásáról beszél, s azt is állítják: az államszövetség teljes széthullása elkerülhetetlen.

Nigéria Nagy-Britannia leggazdagabb afrikai gyarmatai közé tartozott. (Területe közel egymillió négyzetkilométer, lakosainak száma több mint 50 millió.) Hosszú harcok után 1960-ban nyerte el függetlenségét.

Az angol tradícióknak megfelelően a távozó brit gyarmatosítók a volt gyarmati országok vezetését, ha csak tehették, mindenütt az ország feudális urainak, a szultánoknak, sejkeknek és emíreknek kezébe adták. Így történt ez Nigéria északi tartományában is. A déli tartományok — a függetlenségi harc eredményeként — már bizonyos önkormányzattal rendelkeztek, de az északi tartomány leggazdagabb feudális ura, Sokoto hercege még a londoni függetlenségi nyilatkozat aláírása után is helyükön hagyta a gyarmati tisztviselőket (a legmagasabb beosztásokban is) és nem csinált titkot abból, hogy a déli tartományokban működő önkormányzati szervek veszélyeztetik pozícióját. (A herceg és pártja 1953-ban, amikor Awolowo és Azikwe keleti politikusok szavazást erőszakoltak ki, a függetlenség megadása ellen szavazott. A herceg azzal érvelt, hogy „a nép még nem érett meg a függetlenségre", és a függetlenség megadása egyébként sem lenne praktikus dolog.)

„A tengerig megyek"

Végül is győztek az ország önállóságáért küzdő erők, Nigéria elnyerte függetlenségét, és négy tartományból álló szövetséges állam lett. Miniszterelnöke, Abubakar Tafawa Balewa lett, az Angliában nevelkedett politikus, az északi tartomány legnagyobb törzsének a haussza törzsnek fia. Balewa csak alelnöke volt annak a pártnak, amelynek elnöki székében az a Sokoto herceg ült, aki gyakorlatilag ellenezte a függetlenség kikiáltását. Így talán érthető a hercegnek a londoni függetlenségi konferencia egyik szünetében tett kicsit udvariatlan, de a realitást tükröző megjegyzése: „Majd leküldöm az emberemet Lagosba és én északról irányítom a dolgokat."

Az események sajnos őt igazolták. Balewa mindenben pártjának — vagy inkább hercegének — engedelmeskedett és nem a történelem parancsoló szavának, amely azt diktálta, hogy a több száz törzsből álló népének egységes nemzetté kovácsolásán fáradozzon. A központi kormány szerveiben egyre több lett az északi tartomány haussza törzséből származó tisztviselő. A szövetségi parlamentben a tartományok népességük arányában kaptak képviseletet, ami újabb nézeteltérésekhez vezetett, mert az északi tartomány közel 30 millió lakosa révén annyi képviselői mandátumhoz jutott, mint a másik három tartomány együttesen. A herceg azonban még ezzel sem elégedett meg. Befolyását ki akarta terjeszteni a többi tartományra is. Ezt jelképezte szűkebb környezetében hangoztatott jelszava; „a tengerig megyek." És mintha csak ennek a jelszónak a jegyében készítették volna elő az 1965 októberi választásokat a nyugati tartományban.

A tartomány Akció Csoport Pártjának vezetőjét, Awolowót a központi kormány elleni tevékenység vádjával letartóztatták, a párt másik vezetőjét a herceg megvesztegette, a választási eredményeket meghamisították, aztán Akintola, a herceg embere győzött. Balewa tétlenül szemlélte az eseményeket és ugyanúgy nem mert beavatkozni, mint ahogy egy évvel azelőtt a szövetségi választások során elkövetett csalások ellen sem emelt szót.

Golyóálló Mercedes

A csalással hatalomra jutott Akintola kormányzói széke hamarosan tüzes trónná változott. A választási csalások miatt egyre nőtt a felháborodás, amely végül is véres összeütközésekké fajult. (A zavargások éppen akkor érték el tetőpontjukat, amikor a nemzetközösségi miniszterelnökök a lagosi kormánypalotában a Rhodesia elleni szankciókról tárgyaltak.) A zavargásoknak közel kétezer halálos áldozata volt. Akintola Nyugat-Németországból vásárolt egy golyóálló Mercedest 8000 fontért, hogy megvédje magát választóitól. A szövetséges parlamentben több interpelláció hangzott el a nyugati tartományi választások során elkövetett csalások miatt.

Balewa nem az események kivizsgálásával, hanem azzal válaszolt, hogy a hadsereg és a rendőrség vezérkarát a haussza törzsből származó tisztekkel erősítette meg. Ez volt az a csepp, amitől kicsordult a pohár.

Egy fiatal tisztekből álló csoport puccsot szervezett Balewa és kormánya ellen. Balewát és a gyűlölt herceget, valamint néhány bizalmi emberüket szinte az első órában kivégezték. A puccsistákkal Ironsi tábornokot állították szembe, aki a kongói polgárháborúban szerzett jelentős érdemeket. Ironsi könyörtelenül leverte a puccsot, de ezután maga ragadta kezébe a hatalmat. De csak nagyon rövid időre tudott nyugalmat teremteni.

Egy északi tisztekből álló csoport ellenpuccsot szervezett. Ironsit és több társát kivégezték. Ez szinte jeladás volt az északi tartományban élő ibók elleni tömegmészárlásra. (Ironsi ugyanis a keleti tartomány legnagyobb törzsének, az ibo törzsnek a leszármazottja volt.) Az országutakon végeláthatatlan sorokban özönlöttek a keleti tartomány felé az ibók — különösen az északi tartományból, ahol mintegy másfélmillió ibo dolgozott — s a menetelők sorai egyre ritkultak az ellenük intézett fegyveres támadások következtében. A vasúti közlekedés szinte teljesen megbénult, mert a főként ibókból álló vasúti személyzet nem volt hajlandó átvinni a vonatokat az északi tartományba.

Az Ironsi után hatalomra kerülő Gowon alezredes ugyan az északi tartományból származik, de nem az uralkodó haussza, hanem egy egészen jelentéktelen kis törzs fia. Talán ez a magyarázata, hogy viszonylag ilyen hosszú ideig helyén tudott maradni. Uralmának majdnem egy éve alatt azonban szinte semmivel sem vitte előre az ország egyesítésének ügyét. Nem sikerült eloszlatnia a bizalmatlanságot, amit az ibók elleni tömeges atrocitások szültek.

A keleti tartomány katonai parancsnoka és tanácsadói ilyen események után nyilvánították függetlenné tartományukat, Biafra néven. Az országnak ez a része gazdaságilag a legfejlettebb: itt összpontosul Nigéria iparának nagyobb része. Itt termelik ki a nigériai olaj 70 százalékát. Gazdag földgázmezőre bukkantak ugyanitt, ezenkívül értékes barnaszén telepekkel rendelkeznek, Port Harcourt pedig nagyforgalmú kikötő. A 14 milliónyi lakosság döntő többsége ibo, és csak egészen kis létszámú más törzsbeli él itt — minden hátrányos megkülönböztetés nélkül.

Mivel a nigériai ipar jelentős részét ezen a területen telepítették, a lakosság jobban él, mint az északi tartomány lakói, de ami ennél is fontosabb, az ibók műveltebbek és fogékonyabbak a haladó gondolatok iránt, mint az északiak, — hiszen ez természetes következménye az iparosodásnak.

Veszélyes precedens

A központi kormány már meghirdetett gazdasági blokádja önmagában nem kényszerítheti térdre a keleti tartományt: ez csak külső erők támogatásával lehet hatékony. A külső erő: az angolok, akik a kelet-nigériai olajmezők kiaknázásába jelentős összegeket (több mint 200 millió fontot) fektettek be, mindenekelőtt a Shell—BP olajtársaságok révén.

Az új állam nem számíthat az afrikai országok támogatására, legalábbis ez ideig vajmi kevés jel mutat arra, hogy akármelyik afrikai állam hajlandó lenne elismerni Ojukwu kormányát. Ez ugyanis olyan veszélyes precedenst teremtene, mely több afrikai országban láncreakcióhoz vezethetne: megnyitná az utat több afrikai ország törzsi elemekre való szétbomlásához.

Vajon milyen belső támogatásra számíthat Ojukwu? Passzívak maradnak-e a nyugati és középnyugati tartományok, vagy készek közreműködni a központi kormány akaratának érvényre juttatásában? Ha Gowon alezredes központi kormánya nem elégszik meg a gazdasági szankciókkal és erőszakot alkalmaz — a polgárháború elkerülhetetlen.

A harcban pedig olyan népek pusztulnak, amelyeknek még nem adatott meg a nemzetté formálódás lehetősége, mert megtagadta tőlük az egykor mindenható gyarmati hatalom.

KANYÓ ANDRAS

Garamszegi László M.D.K.

műszaki rajzoló

A Baglyasaljai Képzőművészeti Szabadiskola hallgatója 1949-ben , a szobrászaton

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 63.1.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II
Bp. 1965

Garamszegi László müszaki rajzoló

A Baglyasalji Képzőművészeti Szabadiskola hallgatója 1949-ben

Képzőművészeti életünk a felszabadulás után 3 .l.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK; KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II
Bp. 1966.

M.D.K.

Garamszentbenedeki Apostolok Mestere

szobrász

a garamszentbenedeki Urkoporsó felső részén álló apostolokat faragta, melyek örökként éllnek sorfalat a corpust őrző baldachin alatt. A sororatból sajnos csak tíz maradt épségben - kettőt a Lippert féle restaurálás idején pótoltak. A mester ebben a tíz figurában tudása legjavát adta. Karakterizáló teretségét szerző hosszan jellemzi. Nem bizonyítható, hogy műve eredetileg is az Urkoporsóhoz tartozott.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország faszobrai

Akadémiai Kiadó, Bp.1967. 74-75. old.

Passió oltár
Garamszentbenedeki xxxxxxxxxxxxx mestere(?) MDK

Az 1495-ben készült garamszentbenedeki Passió-oltárra vonatkozó adatok az Adattrában: Az oltárhon tartozó középszekrényben a Kálvária szobrai.Ennek alsó peremén felirat: O CRUX ADORANDA O CRUX VENERANDA ANO DNI 1495.
Táblák az esztergomi muzeumban.
Képek:1.Keresztvitel.2.Krisztus siratása.3.Krisztus sirbatétele.4.Feltámadás.5.Olajfák hegye.6.Ostorozás.7.Töviskoronázás.8.Ecce homo.
Az oltárra vonatkozó irodalom.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp.1955.311.l.

&xxxx

2

Garamszentbenedeki
passiójelenetek mestere

/Jánosréti mester I. tanitványa/ MDK

Jánosréti mester egyik legkorábbi tanitványa volt.

Passiójelenetek/147o körül/ reprodukciói könyvben:

Olajfák hegye	LXXV. tábla
Feltámadás	LXXVI. "

/Lásd Jánosréti mestert/

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei.Bp.1955.1o5.l.

2. Garamszentbenedeki Passió oltár mestere MDK

Az oltár festményei távolról emlékeztetnek Jánosréti mester stilusára. Keresztvitel kompoziciga Schongauer egy metszetének felhasználásával készült. A müvész helyi, főleg Garamszentbenedeken és környékén dolgozó mester lehetett, erre mutat a Sirbatétel tájképi hátterében megfestett garamszentbenedeki apátság távlati képe.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei.Bp.1955.lo9.l.

Garamszentbenedeki festő M.D.K.

1495, A garamszentbrnedeki apátság egykori Kálváira-oltárának képei repr.

Az Esztergomi Keresztény Muzeum Képtára Bp. 1964.

137.1.

M.D.K.

Garamszentbenedi festö

/ 1510 körül /

Angyali üdvözlet - oltár szárnyának belsö oldala,
Krisztus az Olajfák hegyén - Külsö oldal,
Mária és Erzsébet találkozása - Oltár szárnyának belsö oldala
Krisztus ostorozása - külsö oldal,

Az Esztergomi Képtár Keresztény Muzeum Képtára, Bp. 1964

144. l.

M.D.K.

Garamszentbenedi festö
1495

Krisztus az Olajfák hegyén , Kálvária-oltár külsö k.
Krisztus ostorozása - Külsö kép
Krisztus töviskoronázása - "2 "
Ecce Homo - Külsö kép
Keresztvitel - Belsö kép
Krisztus siratása, - Belsö kép
Krisztus sirbatétele - Belsü kép
Feltámadás - Belsö kép

At Esztergomi Kereesztény Muzeum Képtára Bp. 1964. 137.1.

Π.Β.Α.

M.D.K.

Garamszentbenedi festö

/ 1510 /
Vir dolorum és a donátor,

A tizennégy segitöszent,

Krisztus az Olajfák hegyén,
Krisztus ostorozása,
Keresztvitel,
Kálvária

Az Esztergomi Képtár Keresztény Muzeum Képtára, Bp. 1964
142, 144. l. 1964

Garamszentbenedeki festő M.D.K.

1510 Vir dolorum és a donator , repr.

A 14 segitőszent, repr.

Krisztus az Olajfák hegyén. repr. Krisztus ostorázása Kersztvitel , A Kálvária. / a garamszentbenedeki apátság

~~gixxtemplomxegykorixszntxVérxkpolna~~ Szent Vér kápolna e kori oltárképe

Az Esztergomi Keresztény Muzeum Képtára Bp. 1964.

144.1.

Garamszentbenedeki festő M.D.K.

1510 Vir dolorum és a donator , repr.

A 14 segítőszent, repr.

Krisztus az Olajfák hegyén. repr. Krisztus ostorózása

Keresztvitel , A Kálvária. / a garamszentbenedeki apátság

~~gixxtemplomxxgykorixkxntxkérxkpolna~~ Szent Vér kápolna

e kori oltárképe

Az Esztergomi Keresztény Muzeum Képtára Bp. 1964.

144.1.

Garamszentbenedeki
mester

l.

Gerevich Pinnás

213. l. 214. l.

1284.

A Kr. e. III-

Herkules-fej.

Haja göndör és rajta

Terracotta, méretei 21 : 18

1894 szeptember 13-án M. Rocchi

— Elszámoltatott 1895 augusztu

molásra nézve lásd az 54347–89

61301 sz. min. előadmányi ivet. -

1900 november 28-iki 4561 (63

26-iki 373 eln. sz. leirat (464-

Jegyzet. L. az 1896-iki lajs

— Preisliste Nº 193.

III 3

Pl.

Vét. 1894.

Garamszentbenedeki
mester

1510

Esztergomi képtár

Knauz Wándor: A Garan melletti szent-
benedeki apátság. I. hőtel, Bp.
1890 44-45 (repr. 13. tábla)
A képen felül ecce homo, crucifige,
crucifige – volt.

Együtt a következővel!

1510

Jordánszky Hehlernél!

1510-ből

31. Garamszentbenedeki mester: a.) A sebeit mutató Krisztus és III. János (garbenedeki) apát b.) A tizennégy segítőszent, Fa, templra, 95 × 61 cm

itt Sz. György alakjában Klaszló

~~Felirata: Hoc opus fieri~~

anno domini 1510

~~Gyvald: Magyarország csúcsíverkeri szárnyasoltárai. II. füzet, Bp. 1911, 40 l.~~

Felirata: hoc opus fieri fecit dominus Joannes abbas ad sanctum benedictum.

III. János Garamszentbenedeki apát, Mátyás kedvelt embere. Rajta a Garam és a monostor.

Knauzban is!

Haiszlban is, 144 l.

Gerevich: PA, 213 l.

Háttérben az egyiken Garamszentbenedek.

Budai humanista!

a.) Rest. 1934, Nikány Lajos

b: Restaurálta 1933. Nikány Lajos

Gerevich: A régi m. műv. eur. helyzete. Bp. 1924, 23 l.

Genthon: Egy budai humanista aranycsészéje. Tanulmányok Bpest multjából II — 1934, 139 — 140 l (repr. 144 l után b.)

a.) Kérösy László: Esztergom. Esztergom 1887, 237 l.

a.) Kényi 18 — 19 l.

Garamszentbenedekről

a.) Maszlaghy II. 30. szám

Garamszentbenedek

Gerevich: Az Ujság 1916, julius 14, 4. lap — 5. lap.

b.) Maszlaghy II. 41. szám

Garamszentbenedek

b: Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Uj Magyar Sion, VII — 1876, 32 l.

Genthon: RMF, 122 — 123 l.

a.-b) Gerevich: Kolozsvári Tamás, Bp. 1923, 6 l (repr. a.) 5 l.), 31 l.

Jordánszky Elek: Magyar Országban az ahoz tartozó Részekben lévő boldogságos Szüz Mária kegyelem képeinek rövid leírása Pozsony, 1836 l. 27 — 28 l

Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyűjtő, V — 1931, 5 l.

A két kép a mellékelt rézmetszet szerint az oldaloltár barokk szárnyaiba volt beépítve

Csoszatevő Mária

Gerevich: Régi és ujabb magyar mesterek a prímási képtárban. Vas. Ujs 1916, 553 l.

ván éles és gyors megfigyelők voltak, tehát azután, hogy megrajzolták az alaprajzot fekete festékkel, a képet kevésbbé mozdulatlan ülés alkalmával, mint inkább szabad társalgásban nyert benyomásaik után készítették el. De talán nem is annyira az ókori művészek, mint inkább az ókori emberek érdeme, hogy arczképeik oly fesztelen egyéni erővel hatnak; arczukat bizonyára még nem szállta volt meg a közömbös conventio köde, mely elborítja a modern világban az igazi belső embert.

De e kérdésre ép oly kevéssé adható kielégítő válasz, mint sok egyébre, melyet e képtár körül támasztottak.

Miért állanak ez arczok, akár fiatalok, akár vének, akár szépek, akár rútak, akár egészségesek, akár betegesek, majdnem legtöbbnyire szemközt, miért tekintenek oly fölötte ritkán balra, de többször kissé jobbra és miért világítja őket a művész, majdnem kevés kivétellel, rendesen balról? Puszta véletlenségből nem történhetett ez, talán még legegyszerűbb az a magyarázat, hogy a legtöbb képtábla csakugyan sírba való temetésre készült s így a hulla hátára lévén fektetve, helyes, hogy felső második arcza is az eredeti arcz helyzetét vegye föl, miként azt az eredeti teljesen ép egyptomi sírládában látjuk, melyet Th. Graf ezúttal képei magyarázatául szintén kiállított.

V. A Graf-féle gyűjtemény rövid bemutatása után még néhány szóval meg kell emlékeznünk azon rokon gyűjteményről, melyet a legutóbbi években Mr. Flinders Petrie az El Fajum tartományban a régi Krokodilopolis temetőjében folytatott ásatásaiból Angliába szállított. Az angol tudós kutatásában oly szerencsés volt, hogy harmincznál több, néha érintetlen sírládát ásathatott ki, ezek tehát a hellenistikus időben történt temetés-módról hű képet nyújtottak és sok mindenféle egyéb régiséggel jutalmazták a tudós fáradozását. Táblás arczképek is voltak ezek közt, olyanok, minők az itt bemutatott képek, de a találók jelentése szerint a Flinders-féle táblák igen csekély műértékkel bíró festmények, melyek valószínűleg az elhunytak halála után közvetlenül rögtönözve a kis város tuczatosan gyártó mázolói által készültek, míg a kerkei képek jó része tagadhatlanúl művészektől ered, kiknek föl-fedezése által az ókori műtörténetben nagy űrt bírtunk kitölteni.

* * *

RENAISSANCEKORI ZOMÁNCZOS ARANYCSAT EGYIK TAGJA A N. MÚZEUMBAN.

KÖZÉPKORI ÉPÍTÉSZETÜNK CHRONOLOGIÁJÁHOZ.

Hogy mennyire ingatag alapon épült eddig hazai műtörténetünk, azt alig lehet szembetünőbben bizonyítani, mint a mikor olykor-olykor egy-egy fontosabb hazai középkori épületünknek, melyet csak archæologiai kiadványokból ismertünk, buzgó és szakavatott okmánykutatók megírják a történetét. Tapasztalhattuk ezt nemrég, mikor Kemény közzétett a kassai dóm építésének történetére vonatkozó néhány fontos adatot,[1] mely néhány archæologiai tévedést halomra döntött, és az imént is mikor egy más első rangú emlékünk, a garam-melléki szent-benedeki templom, történetét megírta Knauz Nándor, a jeles történetíró.[2]

Eddig azt hittük, hogy ez a templom a tatárpusztítás alatt tönkre jutott és a XIV. század első évtizedeiben Sigfrid apát alatt újra fölépült. Henszlmann hajlandó volt egyedül az épület stilusa után ítélve, a templomot a XIV. század «mintapéldájának» ítélni, melynek «egyöntetűsége az építkezésnek folytonos és ugyanazon terv szerinti kivitele mellett tanúskodik.[3]

E fölfogás szerint tehát ez a templom mintegy vezérszereppel bírt volna a XIV. századon át és XIV. századi csúcsíves építészetünk jó részt az ő mintájára fejlődött volna.

Minő alaposan tévedhetnek még a legtekintélyesebb szakemberek is, hogyha chronologiai adatok híján csupán stilistikus érzékökre támaszkodnak és legfölebb egy-egy helytelenül magyarázott okmányt vesznek segítségül!

Az a helytelenül értelmezett okmány egy, Sigfrid szent-benedeki apáthoz (1330—1355.) intézett 1340. évi pápai levél, melyből Henszlmann azt olvasta ki, hogy Sigfrid 40 benczés zárda «helyreállításával» lőn megbízva. Abból ötöt csakugyan «helyreállított» — az okmány azt mondja «ad statum debitum perduxit».

[1] Ifj. Kemény Lajos. A kassai Szent-Erzsébet-egyház történetéhez. A. É. 1890, 339—342.

[2] A garan-melletti szent-benedeki apátság, írta Knauz Nándor, I. Budapest 1890. II. A monostor 32—62. l.

[3] Steindl Imre és Henszlmann Imre. A szent-benedeki templom Storno Ferencz által tervezett restauratiója ügyében jelentés. A. É. 1882. XXXIII—XXXIV.

Arch. Ért. 1891.

Henszlmann föltevése az, hogy e 40 zárda temploma elpusztult a tatárjárás idején, más föltevése az, hogy az elpusztult zárdák közé a szent-benedeki is tartozott és tetézte föltevéseinek sorát azzal, hogy ha Sigfrid apát «helyreállított» öt más zárdát, akkor bizonyára előbb a magáét — a garam-szent-benedekit is megépíté.

A föltevéseknek ezen egész lánczolata csupa tévedésnek bizonyúl. A szent-benedeki első, 1075-ben épített templom nem pusztult el a tatárjárásban, tehát nem is kellett azt 1330—1340 között Sigfrid apátnak újból fölépítenie. Egyébként azt, hogy Sigfrid klastromokat újból épített volna, nem is állítja az idézett okmány — ő nem épített, de visszaszerezte öt apátság jószágait, mint azt Knauz említett művében is elmondja. (71. l.)

Az eredeti templom tehát túlélte a tatárpusztítás viharait (Knauz i. h. 35. l.), elkerülte a veszélyt akkor is, midőn a XIV. század elején trencsényi Csák Máté az érsekségnek a monostor területével határos Berzencze várát fenekestől felforgatta és birtokait irgalom nélkül feldúlta és fenállott még ezentúl is, egy teljes századig.

Tehát abban a korban, a mikor Henszlmann és Steindl fölfogása szerint e *templom a hazai csúcsíves építészet «mintapéldája» gyanánt szerepelt*,* az még nem létezett, de még ott állott helyén a XI. századi kora román templom, melynek alapjait az imént 1888-ban befejezett restauratio alatt meg is találták. Alaprajzát közli Knauz (34. l.).

De a Geiza vagy Geicsa-féle templom utoljára is nem bírt ellenállani az idő hatalmának. Valószínűleg még a XIV. század végével a falak bomladozni, az ívek repedezni kezdtek s végre alighanem kellő gondozás hiányában a templom és zárda összeomlott. Igy tanusítja ezt Knauz szerint VII. Incze pápa 1405. nov. 2-án kelt levele, «edificia eiusdem, quod perclare memorie Gethem (így) et nonnullos alios eius successores Reges Ungarie fundatum et sufficienter dotatum fuerat, et in quo ad presens regula eiusdem sancti (Benedicti) per Monachos ibidem degentes servatur ad ungvem, propter vetustatem corruerit» (Knauz 36. l.).

E pápai levél tanúsága szerint 1405-ben a templom már újra fölépült, de a zárda még romban hevert — ennek fölépítésére tehát búcsút engedélyez a pápa és 1406-ban már a klastrom építkezése is folyamatban van.

A garam-szent-benedeki templom és klastrom a XV. század legelején épült föl. Ezt a fontos datumot már most biztos alapúl használhatjuk a hazai csúcsíves stílus fejlődése történetében és elejtve Henszlmann és

* A. É. 1881. XXXIII. l. és Henszlmann A. É. 1885. XXXVIII. «a szent-benedeki templomot a XIV. század emlékeinek első sorába helyezzük, kivált alkotása egyöntetűsége miatt; a későbbi hozzáadások könnyen megismerhetők és eltávolíthatók.»

Steindl fejtegetéseit, ezen az alapon kell ezentúl a rokon ízlésű templomok chronologiai megítélésénél eljárnunk.

Még egy pár becses korhatározó adatot nyerünk Knauz művéből, mely mutatja, hogy a templom, a hogy ma fönáll, többszörös átépítésen ment keresztül.

Már a husszíták idejében szenvedett sokat. 1435-ben a husszíták elégették a klastromot, azonban ezúttal tetemesebb kár valószinűleg még sem érte, mert az 1438. évi apátválasztást megtartották benne. De röviddel ezután, 1442-ben, a bányavárosok lakói égették föl a monostort, valószinűleg mert e városok Giskra kapitánysága alatt voltak, az apátság pedig Ulászló részén. E másodszori felgyújtás után a monostort már védművekkel is erősítették; 1452-ben már erősített zárdának, «claustrum fortificatum»-nak nevezik az okmányok.

Többször került az apátság ez időtájt idegen kézre, a mi nem volt előnyére és valószinűleg megártott az épületeknek az 1443-iki földrengés, mely Selmeczbányán és Esztergomban is sok kárt tett.

Nem maradtak oklevéltári adatok azon tatarozásokról és újjáépítésekről, melyek e csapások következtében történtek. Csak a templom oltárainak kőlapjai alá rejtett ereklyék mellékletein találta Knauz annak nyomát, hogy a klastrom és az illető oltárok 1483-ban consecráltattak. (Knauz 41. l.)

De a templomon azért még éveken át volt tatarozni való s e javítási munkálatok csak 1511-ben voltak végleg befejezve.

Legfontosabb volt e munkálatok közt az ú. n. szentvér-kápolna épülete, mely hat évvel a templom felszentelése után, 1489-ben, szenteltetett fel.

A hogy a templom a tizenötödik század nyolczvanas éveiben fölépült, úgy maradt meg napjainkig. Külseje ugyan a hosszfal fölemelése által változott, de belszerkezete változatlanúl megmaradt, míg bekövetkezett napjainkban a templom ismeretes restauratiója.

Kövér Béla.

MÁTYÁS KIRÁLY ARCZKÉPE BOROSZLÓBAN.

Már három évtizeddel ezelőtt, Szalay Ágoston, érdemdús régiségbúvár, felhívta a hazai szakkörök figyelmét arra, hogy Szilézia fővárosának egyik templomában, XVI. századbeli síremléken, Mátyás király domborművű arczképe találtatik.

A «Győri Történeti és Régészeti Füzetek» szerkesztőjének azon időben az «utazó régészekhez» intézett felhivása, hogy a nevezett emléket

hetünk, hogy azok a másolatok sem kielégítők, melyek a híres Gerhardt arch. készletéből valók. A modern archæologus szemét a legszorgosabb stilistikus összehasonlítások, a sűrűn használt nagyító üveg és a fényképezés igen kényessé tették úgy, hogy azok a fölvételek, melyek a korábbi nemzedék gyönyörűségét képezték, a mostani subtilis vizsgálatoknál már alig használhatók. A jelen füzet rajzainak egymásutánja egészben a W. Kleintól megállapított rendet követi. A sort megnyitja Menaidas, követik Cholkos, Xenokles és Kleisophos. Glaukytes (egyedül), odább Glaukytes és Archikles közös művei, utóbb Sophilos és ezután a III. táblától kezdve Amasis műveinek tekintélyes szemelvénye csatlakozik.

Menaidas gömbidomú edénye öt szalagszerűen körülfutó barna sávval, sárga alapon, a kezdetleges bœotiai agyagművesség jellemző, egyszerű emléke. Érdekes azért is, mert a művész neve rajta van. Az edénykét s a föliratot már Pottier közlése után ismertük (Gazette arch. 1888. 169. l.), most itt ismét veszszük a fölirat hű mását. A két másolat összevetése után majdnem kételkedni kellene, hogy ugyanegy eredeti után készült, valószínűleg a mostani a hívebb, mert a másoló már láthatta a Pottier másolatának a hiányait. De mennyire igaz a régi szó: si duo faciunt idem, non est idem! Cholchos boros kancsója nyítja meg a figurális rajzok csoportját. Ares és Herakles élénken folyó küzdelmét látjuk a fényes díszítések közepette. A compositio élénksége semmiben sem áll mögötte Amasis csoportos jelenetei mozgalmasságának és azt hihetnők, hogy nem Cholchos, de későbbi művész munkája van előttünk, hogyha nem volna a fő kép alatt egy állatsorral díszített sáv, mely még erősen emlékeztet a korábbi korinthosi edények merevebb ornamentikájára. A kora attikai edényfestés jellemző példánya Xenokles és Kleisophos boros kancsója, találták múlt évben az athenei Dionysos-színházban, most Athenében őrzik, a nemzeti múzeumban. A féktelen örömmel mulató társaság képe fogalmat ad Kleisophosnak, a humoros attikai mesternek, megfigyelő képességéről. Közepett a nagy boros edény, melyből nagy merítő kanállal tölti meg a szolga az ivó csészét, mögötte vígan énekelve, tántorogva az egyik társ, míg a másik a földön guggolva szörpöli a kedves italt; jobbfelé vánkosra támaszkodva várja egy földön heverő társ a neki szánt boradagot és a legvigabb jelenet az, midőn a furulyázó társ kettős sípjának hangjai mellett egyik borittas társát megragadta baljával, jobbjával megrántván és szétterpesztvén annak egyik lábát, hogy szabadon engedhessen természetes hajlamainak. Ime oly realistikus humor, melylyel csak a németalföldi Teniersk féktelen jókedvű parasztképein találkozunk ismét. A régi attikai mesterektől a borozó vidám jelenetek egész nagy sorát ismerjük, de alig lehetett volna azokat találóbb példában bemutatni, mint e hét vidám alak mulatozásában, melynek mesterét Arthur Schneider oly találóan jellemzé.

Következik ezután két csésze, egyikét Glaukytes készítette, másika Glaukytes és Archikles együttes műve; az egyiket csak rövid ideje ismerjük és csak most vagyunk képesek stilusát megitélni. Ammellett szereti a vérengző csatákat és sűrű tömkelegben rakja heves mozdulatú, gyalogos és harczi szekereken egymásra tűző küzdők sokaságát. Sophilos négy töredékes csonka képét is csak 1889 óta ismerjük, a mikor e cserepeket az athenei akropolisban folytatott ásatások fölszínre hozták. Sophilos képe az istenek és hozzátartozóik ünnepélyes merevségű

fölvonulását ábrázolta; a mester modora egészben Klitias stilusához csatlakozik. Amasis ismeretes művei majdnem mind össze vannak állítva, Tychiost egy csinos hydria képviseli, Charitaostól két művet kapunk és Nikosthenes műveinek nagy sokaságából a két legjobb van fölvéve a sorozatba, melyet ő egyedül készített és azonkívül kapunk a berlini gyűjteményben őrzött igen jeles csészét, melyet ő Anakles társával együtt alkotott. Ez utóbbin rendkívül finom rajzban látjuk Herakles harczát a sokfejű Hydra ellen.

A ki e hét mester itt bemutatott művein gonddal és figyelemmel végig megyen, oly tanulságos módon ismerkedik meg a régibb attikai edényfestők sajátságaival, a hogy eddig, mikor e képeket csak egyenként és soha összegyűjtve nem birtuk, alig lehetett. Remélhető, hogy a következő évfolyamokban megkapjuk majd az első és második attikai virágzó kor fő alkotásait és utóbb az edényfestés egyéb góczpontjainak jellemző mutatványait, a mivel majd a Vorlegeblätter-ek tudományunk egy rég érzett szükségletét kielégítik; mert bár rengeteg számmal vannak az európai gyűjteményekben antik edények és habár az irodalom mindig előszeretettel foglalkozott velök, a főbb edényfestők műveiről mind a mai napig nélkülöztünk ily históriai sorban való képes összeállítást.

A jelen füzet második osztálya a thebai mondakört tárgyazó antik képek és domborművek sorát adja négy táblán, mire Overbeck ismeretes gyűjteménye daczára már azért is nagy szükség volt, mert az utóbbi évtizedekben sok újabban lelt emlék járult az ismert emlékekhez és mert Overbeck reproductiói csak igen szerény igényeket voltak képesek kielégíteni. A végső táblán a Museo Kircheriano nagy büszkeségét, a Ficorini-féle cistát kapjuk és hozzájárul néhány az Argonau-mythos körébe vágó rokon emlék A cista képét már 1849 óta a Braun-féle mintaszerű rajzban ismertük és ezúttal is ezt ismételik e füzetben, de ide csatolják új másolatban azt az emlékezetes két sorú archaikus római föliratot, mely a jeles mű mesterének nevét (Novios Plautios) és a tulajdonos nevét tartotta fönn az utókorra.

E rövid áttekintésből is meggyőződhettek classikai archæologiával és philologiával foglalkozó társaink, hogy e képes füzetek az antik világ fölismerésére valóságos kincses bányák, a miért is kívánatos, hogy hazai tanodáink is támogassák a derék vállalatot és fönmaradását biztosítsák azáltal, hogy könyvtáraik számára megszerzik. *Hpl.*

A GARAN-MELLETTI SZENT-BENEDEKI APÁTSÁG. — A templom felszenteltetésének emlékére irta Knauz Nándor, kiadja az esztergomi főkáptalan. Budapest, 1890. — A fenti czímű, rendkívüli díszszel kiállított munkából megjelent az első kötet, mely, sajnos, a könyvkereskedésekben nem kapható, mert csak korlátolt számú, úgyszólván tiszteletpéldányokban nyomatott s így már eleve lemond azon nemes hivatásról, hogy tartalma közkincscsé váljék. Pedig megérdemelte volna minden tekintetben. Úgy történelmi szempontból, mert szerző nagy készültséggel dolgozza fel adatait, közöl egész sor érdekes, részben még ismeretlen okmányt és használja azokat tételé-

Arch Ért 1891.

és hadászati baklövés volt, melynek elkövetésétől nem ment semmiféle kor és idő. Hogy vinnők fel a templom padlására az akkori idők esetlen és nehéz lövegeit? Hogy irányozzuk sikeresen az egyszerű négy szirmú rózsa alakú ablakokból oly magasságban az alig pár száz lépésre hordó ágyúkat a közeledő ellenségre? Végre is legfőképen, hogyan lődözhettek volna a templom rezonáns padlásán a nélkül, hogy a magas, gyönge boltozatok meg ne repedjenek? Hisz az erős rázkódástól az egész bolthajtás hamarább a védők nyakába szakad, mielőtt a lövegek az ellenségben a legcsekélyebb kárt tehetik vala!

Teljesen fölösleges volt tehát ezen fölfalazásnak konzerválása. Sokkal helyesebben cselekszik az építész, ha azt lebontja és a templom főpárkányát visszahelyezi arra a helyre, a hol az bizonyosan eredetileg volt: közvetlenül a támasztó pillérek rézsutos fedő-lapjai fölé.

Ép oly kevéssé jogosult a torony-végződések alaki kiképzése védelmi czélok szemmel tartásával: lövőrésekkel, a sarkukra keresztben épült fialákkal s az ezeket összekötő alacsony galeriákkal. Bár megvalljuk, hogy a nevezettek formái elég csinosak és alkalmazásuk korántsem oly nehézkes és szemsértő, mint a fölfalazásé.

Kiváncsiak voltunk megtudni, vajjon a restaurálási tervezet ilyetén képeni kiképzése szentesítve lett-e a műemlékek országos bizottságától, azon forumtól, mely hason kérdésekben a leghivatottabb dönteni? Utánjárásunknak meglepő eredménye volt. A műemlékek országos bizottságának két elsőrangú tekintélye: a boldogult Henszlmann és Steindl a szent-benedeki templomnak Storno által benyújtott restaurálási terveit bírálván, (lásd Arch. Értesitő, új folyam, II. kötet XXXIII. és XXXIV. lap) az erről 1882 márcz. 14-én kelt jelentésükben épen ezen két pontot (t. i. az oldalfalak fölfalazását és a toronyvégződéseket) támadják meg és ítélik el legjobban. Sőt készítenek új terveket, melyben a fölfalazást elhagyják, a tornyok tetőit ormokkal és magas nyolcz oldalú sisakkal képzik ki és a restaurálást ily módozatokkal ajánlják kiviendőnek. Már most vagy a miniszter tekintette a szakértők egyhangú óhaját csak egy pium desideriumnak és fölötte napirendre tért, vagy a káptalannak tetszett jobban Storno tervezete s ő viszont napirendre tért miniszter és szakértők felett; denique a Henszlmann és Steindl terve csakugyan pium desiderium maradt és a két vitatott kérdés a Storno-féle terv szerint oldatott meg.

Hát ez eléggé visszás állapot! Mert ha van műemlékek országos bizottsága, úgy e bizottság szakértőinek ítélete megérdemli, hogy az ne csak egy platonikus véleménynyilvánítás maradjon, hanem hogy annak minden irányban kellő érvényt szerezzenek a legfelsőbb forumok is.

A restaurálásnak többi, inkább a belső kiépítéshez és diszítéshez tartozó föladatait, így az oltárok tervezését, az ablakok üvegfestményeit

stb. Storno Ferencz és fia Kálmán (ki az építés művezetője volt) helyesen, a stilus követelményeinek megfelelően oldották meg.

Érdekkel nézünk Knauz Nándor úr művének második része elé. Bár a monostor többi építményeinek helyreállítási kérdéseiben, a mennyiben azok még nem foganatosíttattak volna, vagy a restaurálást az áldozatkész főkáptalan még egyátalán folytatni akarja, ne maradna fölszólalásunk a pusztában kiáltónak szava. *F. K.*

NÉMETHY LAJOS. A PESTI FŐTEMPLOM TÖRTÉNETE I. kötet Budapest 1890. 8° 422. l. Az épület, melynek a szorgalmas szerző e kötetét szenteli, nem tartozik hazánk epochalis emlékei közé. Lehet, hogy a XIII. században, mikor hazánkban alig létezett négy-öt jelentékenyebb város, a városi templomok kiválóbbjai közé tartozott, a mire talán Pest városa akkori gazdagságából szabad következtetni; mai nap már csak egy pár falrészletet bírunk belőle, melyet Römer 1864-ben födözött föl a mai templom déli tornyának belső éjszaki falában. 1241 márczius havában a tatárok e templomot elhamvasztották. A templom állapotáról a XV. század elejéig nem lehet semmit sem tudni, legvalószínűbb, hogy másfél századon túl romokban állott. Mikor Zsigmond idejében újra fölépítik, már régóta dívik hazánkban a csúcsíves stilus, tehát a pesti templom is csúcsíves izlésben épül. E második építési korszakból fönnáll még a templom ötoldalú apsisa és a háromhajós szentélyből annyi, a mennyi hat oszloppáron nyugszik. Szerző e résznek ideiglenes leírását adja (46—48), a templom szakszerű leírása akkor, mikor e kötet készült, még nem volt befejezve és azért sok építészeti kérdés megfejtése későbbre maradt. Mátyás királyról föltételezi szerzőnk, hogy tőle a templomot sok «előnyös átalakítás és díszítés érte» (59. lap) de e föltevést nem lehet sem emlékszerű sem okmánybeli adatokra alapítani. A XV. században egészben hat oltár van a templomban, melyekről az oltáregyesületekben összegyülekező iparos czéhek (confraternitates) gondoskodnak. A templom mellett a temető oldalában állott a Szt-Mihály főangyal tiszteletére épült kápolna.

A Mátyást közvetlenül követő korból 1507-ből becses renaissance emlékek maradtak fönn a templomban; szerző ezeket az Arch. Értesítőben is közzétette és ottani czikkéhez csatolta az akkor készülő művében most megjelent jó tollrajzokat (A. É. 1890.). A XV. század végén a templomot tatarozták és ez volt az utolsó építkezés a törökök elűzéséig. Már az 1541—1604-ig lefolyt időszakban a sokszoros ostrom, ágyúzás, tűz, fosztogatás félig rommá változtatta az egyházat, de ennek daczára valószínű, hogy legalább fele fönmaradt a magyarok kezén, kik 1647-ben a templom javítására országos gyűjtést rendeztek. Mikor 1686-ban a várost a törököktől a keresztények visszafoglalták, ferencziek kezén volt a templom. A visszafoglalás után gr. Széchenyi György primás adományából tatarozták a templomot, de csak annyit lehetett belőle használni, a mennyi ma is fönnáll a régi templomból. Más része akkor is romokban állott. Csak a múlt század huszas éveiben kezdték előbb az egyik torony építését azután, a templom romba dőlt részének lebontása után, évek hosszú során épült a templom hajója, egyúttal 1739-ben fölépült a templom második tornya. — Némethy Lajos művében a

Garamszentbenedeki apátság
gótikus temploma

Dr Flaicz Károly: A garamszentbenedeki apátság története. Budapest, 1913. 8-r 187 l. Képekkel.

Ism.
Pásek Ferenc: Századok
1914. 773–775. l.

Röviden foglalkozik a templommal, a barokkorban való átalakításával és a purizmus szellemében való helyreállításával.

ÁZAT.

műhöz egy díszes könyvtábla, mely 26 cm.

gyságban készítendő. A könyvtáblával kapcso-
éter vastag, is megrajzolandó.
mentális elem legyen a túlnyomó; a tervezet
yozott legyen. A kompozició úgy terveztessék,
hető.
ő fölírás pontosan fel legyen tűntetve:

ALBUMA

SZEK RAJZAIVAL.

ÁLLÍTOTTA

Ó ANTAL.

szellemben készűljenek, s azokban a magyaros

vehet részt.
és teljesen eredeti terveknek ítélhetők oda.
Fittler Kamill, Gottermayer Nándor, Györgyi
ir.
folyó évi június hó 30-áig a »Magyar Ipar

<Garamszentbenedeki apatság>

Patek Ferenc:
Haiczl Kálmán:
A < > története
Századok 1914. 733. l.

Könyvism.

Garamszentbenedeki

bencés apátsági templom

Dörre Tivadar rajza

Repr.

Om V. 75. l.

Esztergom, múz

45

Kép 46

Garamszentbenedeki
nézegyházés apátság

Dankó, Joseph: Münster und Abtei St. Benedicti an der Gran.

Kny. Ungarische Revue
4°, K, 22 L, Bp.

Garamszentbenedek

Magyar Nemzet képes mell
1938 okt. 30

A garamszentbenedeki monostor-templom belseje. (Anno 1357.) Restaurálták 1884-ben.

GYULA

FRANKLIN-

Garamszentbenedeki
nagy passio nyomat

1570

Csánky Dénes

MAGYAR MUVESZET

1937. 338. l.

A garam-szentbenedeki ősi templomot, melyet nem régiben tűzvész pusztított el, szept. 29-ikén nagy ünnepélyességgel szentelte föl maga *Simor* János bibornok-primás, b. *Hornig* veszprémi püspök segédlete mellett. Ott voltak az esztergomi főkáptalan összes tagjai, a primási udvar, gr. Majláth György főispán, Kruplanicz alispán, Barsvármegye nagy küldöttsége sat. A fölszentelésnél Rajner Lajos kanonok mondott egyházi beszédet. Az ősi templom viszontagságos történetét Knauz Nándor kanonok irta meg, de a monografia a történetiró betegsége miatt csak később jelenhet meg. A szent-benedeki templom eredete az Árpádház első éveire nyul vissza. I. Géza 1075-ben alapitotta ott a benczés apátságot s épített templomot és monostort.

Vas. Lyó. 1889.
653. l.

0781

Garamszentbenedeki
apátsági templom

MMÉE Kötl

1911. 537 l

538 l.

543 — 547
l

Tek.

R Ajánlott
Pécs 3
491

Műemlékek

Garamszentbenedek

Szent Benedek-kép

Genthon István:
A régi magyar festőművészet. Vác, 1932
60. l.

Garamszentbenedeki
mester 1510-ben

lásd okr.

Az esztergomi kerszteg
Nuremberg hat képe
van.

Genthon István
A régi magyar festő-
művészet. Vác, 1932
122–123 l.

Hartali óra és 6 gyertyatartó. Empire, XIX. sz. eleje.

Garamszentbenedeki

régy szárnyrép

Esztergomi Muzeumban

Genthon István

A régi magyar festő-
művészet. Vác,
1932
114. l.

Genszövet-kendő, szélén csipkeszerű paszománt, rajta tüles virágedények, részben gyöngyökkel hímezve. XVI. század eleje.

Kadisich: A Pimer-Múzeum. Művészi Ipar II – 1887, 223–224 l.

egyenlő részre van osztva, elől fölkapcsolható ajtókkal s azokon vászonredőnyös és fekete-sárga sujtásból font rácsos ablakokkal. A butorzat egy tábori ágy, fogas és különös tényűzésképen egy-egy asztalból áll. Az orvosok sátra előtt fehér zászlók vannak letűzve, nagy vörös keresztekkel, a legénységé előtt pedig vörös-fehérek. Szóval egy ily táborban sokkal könnyebb eligazodni, mint akár Budának is bármily részében.

Erdélyi Béla.

Fővárosi hirek.

* **Széchenyi kéziratainak** megvételi költségeihez tegnap Balázsné Bognár Vilma asszonytól, a nemzeti szinház jeles dalművésznőjétől, öt forintot kaptunk e sorok kiséretében: »Tiszt. Szerkesztő Ur! Becses lapja mai számában olvastam Somssich Pál ama mondását, hogy akad tán még Magyarországon négyezer ember, ki Széchenyi hátrahagyott müveinek megvételére öt-öt forintot ad. Engedje meg, hogy én is egyike legyek e négyezer embernek, s elfogadva tőlem ezt a csekély összeget, sziveskedjék majdan átadni gróf Lónyay Menyhértnek amaz összegekkel együtt, melyek a Föv. Lapokhoz — a mai ujdonság olvasása után — be fognak folyni, sat.«

* **A nemzeti muzeumot** folyvást igen sokan látogatják s az a pénz, melyet az állam ez intézetbe fektet, igen jól kamatoz, mert növeli igen sok ember ismeretét s fokozza érdekeltségét a tudás iránt. Aprilban is 18,963 személy látogatta a folyvást gyarapodó gyűjteményeket. Az olvasótermet 1250, a régiségtárt 6697, a képtárt 3257, a természet- és néprajzi tárt pedig 7759 személy látogatta. Pedig a mult hó olyan kellemetlen és zord volt, midőn az ember csak oda megy örömest, ahová kénytelen. A gyűjtemények, mint emlitettük, egyre gazdagodnak ajándék és vétel utján. Aprilban is a könyvtár számára 25 nyomtatványt vettek a gr. Széchenyi Lajos alapitványából s 134 kéziratot és 128 nyomtatványt a muzeum költségén; a képtárba Achenbach Oszwald egy szép tájképét vették meg államköltségen; az ásványtárt pedig — a muzeum pénzén — tizenkét ásványnyal és egy százny olc számból álló kövület és kőzetsorozattal (az angolországi elsődképletből) gyarapitották. Megemlitjük ezuttal, hogy a muzeum ereklyetára is kapott közelébb nehány érdekes emléket az elhunyt Török Károly hagyományából. Ezek: Petőfi egykori könyvei, több levele, kézirata, egy inge és több ingósága, melyeket az elhunyt Petőfi Zoltántól, a költő elhunyt fiától, kinek egy időben tanitója s halálaig jó barátja volt.

* **Pünkösd-vasárnap** és hetfő nagy munkanapja volt a pesti közuti vaspályának, amennyiben Pest lakosságának négy-kilencede, vagyis közel hetvennégyezer ember fordult meg rajta. De a nagy munka meg is hozta a maga gyümölcseit is: a két nap alatt hétezernyolcszáz forintot. A Margitszigetet ünnep első napján ötödfélezer ember látogatta meg. Az állatkerti ünnepélynek is pünkösd-hetfőn körülbelől négyezer ember vendége volt.

* **Hymen.** Dr. Csiky Kálmán jeles tanár, kinek tollából a »Budapesti Szemle« is ép most közli Gaston és Boissier egyik legkitünőbb tanulmányának (»Cicero és Caesar«) nagyérdekü kivonatát, mult szombaton váltott jegyet Gönczy Etelka kisasszonynyal, Gönczy Pál min. tanácsos bájos leányával, kit pesti hangversenyekben is többször volt alkalmunk megtapsolni szép zongorajátékáért. — Dr. Bihary Péter pedig, ki szintén a pesti ref. iskola derék tanára, az ünnepek alatt tartá esküvőjét Iván Ilona kisasszonynyal Szatmárt. — Dr. Kármán Mór tanár, a hazai tanügy egyik legkiválóbb tagja s az orsz. közoktatási tanács jegyzője, jegyet váltott Kohn Ilona kisasszonynyal. — Poppe Tivadar és Schüller Róza k. a. vasárnap kelnek egybe.

* **Salvi Pál**, a merész lovas, sürgönyt küldött, mely szerint ünnep másodnapján d. u. egy órakor Ulmba érkezett. Ha igy halad tovább is: célt érhet, maga és az erdélyi fajlő dicsőségére. A főfeladat rája nézve: kipótolni azt a tizenötórai késedelmet, melyet a miatt szenvedt, hogy Mosony mellett egy eléje ugró kutyától »Radamant« megijedt, félreugrott, bokáját egy keritésben megsértvén, s tizenötóra hosszat kellett ápolni, mig valahogy csak kiépült.

* **A képviselőház** tegnapi ülésén Babes és Trifunácz nemzetiségi szinezetü interpellációkat intéztek a belügyminiszterhez; Babes különösen panaszkodott, hogy midőn a községekben lázitgat, a hatóságok nagyon ellenőrzik. Tisza Kálmán az iránt nyilatkozott, hogy a kormány az általa kötendő szerződések tárgyában minő eljárást fog követni. A napi rendet gyorsan tárgyalták. Napi renden voltak az 1871-diki zárszámadás iránti bizottsági jelentés; a törvények szentesitésének módjára vonatkozó javaslat, Popovits mentelmi ügye s a házszabályok reviziója.

* **Az öreg Miani-ra**, ez érdekes fehér-szakálú tudósra, ki Közép-Afrikában nagy utazásokat tett, még sokan emlékeznek a budapestiek közül. Ő a mult évtized elején volt fővárosunkban, s akkor képes lapjaink közölték is arcképét és életrajzát. Innen egy uj utra indúlt ő, hogy a Nilus forrásait kutassa; de a források helyett a halált találta meg: egy néger város lakosai megölték. Most e hires utazónak, ki a földrajzi tudomány vértanúi közé tartozik, egy sajátkezüleg rajzolt középafrikai térképe, francia nyelven irt két érdekes levele és arcképe került akadémiánk birtokába. B. Lopresti Arpád, ki e tudóssal több keleti utat tett, ajándékozta oda ez emlékeket. A levelek ő hozzája voltak intézve. B. Lopresti most a turkománok földjének bejutazására készül, nejével szül. Bethlen grófnővel.

* **Kellemetlen összeütközése** volt Nádaynak, a nemzeti szinház derék tagjának, szombat-este Koburg herceggel és nejével. Hanem hát nem tehet róla. Ő egy bérkocsiban hajtatott, midőn a régi szinház-tér sarkánál a herceg fogata kifordúlván, a két kocsi összeütődött. Náday csak azt vette észre, hogy kocsija összetört ablakán egy kocsirúd tolúl be, melyet azonban a kocsis csakhamar visszarántott. A rúd (a herceg kocsijáé) összetört s a hercegnek és nejének, kik a kocsiból kiugortak, gyalog kellett hazamenniök. Nádaynak ennyi kellemetlensége sem történt, mert a bérkocsi képes volt öt tovább szállitani. Jó, hogy csak egy rúd esett áldozatúl. Megemlitjük, bár e történettel semmi összefüggésben nincs, hogy a herceg és neje Bécsbe utaztak.

* »**Budapesttől Párisig.**« Megigértük Szentpály Janka ily cimü könyvének megjelenésekor, hogy még fogunk szólani róla. Igéretünket annál örömestebb váltjuk be, mert Visegrádtól Párisig ügyesen van benne fölsorolva minden érdekesb látnivaló. Nem rajzol, nem részletez hosszasan, hanem élénk kalauzkönyvet ad szárazság nélkül. Bécs, Linz, Salzburg, München, Stuttgart, Straszburg látnivalóinak felsorolása után Párissal foglalkozik tüzetesen, gondot fordítva arra, hogy ne feledjen el mit se, mi az utazót érdekelheti. A templomok, paloták, szinházak, gyűjtemények, mulatóhelyek, jótékony intézetek, fogházak, temetők, ipari s kereskedelmi telepek, Versailles és St.-Cloud leirásai mellett több érdekes epizódot sző s kiterjeszkedik a párisi életre és társadalomra is. A nagy Páris rajza egy kis kötetben természetesen csak vázlatszerü lehet. De ez nem hátránya a münek, mert nem fárasztja ki az olvasót, hanem vágyat ébreszt benne megnézni mindazt, a mi e lapokon föl van jegyezve. Egyik jó oldala a pontosság és figyelmesség. A mi pedig a nyelvet illeti, tisztán, egyszerüen van elbeszélve minden. Az irónő — nehány pont kivételével — eltalálta a középutat a szárazság és ömlengés közt. A mü végén felhivás van egy hires honvédtábornok leánya érdekében, ki Párisban igen szük viszonyok közt él. Mig a nemzet nyugdijban részesiti a szabadságharc rokkantjait, a honvédek szegény özvegyeit és árváit: addig a branyicskói hős Guyon Rikhárd gróf leánya Párisban ugy él, mint egy elfelejtett árva. Talán az irónő e nemesszivü felhivása feléje fogja forditani a figyelmet. Ajánlhatjuk Szentpály Janka könyvét mindazoknak, kik hazánkból déli Németországon át a legegyenesebb uton Párisba utaznak.

* **A tudományos akademia** ujabb kiadásaiból következő müvek küldettek be hozzánk: Budenz József »Magyar-ugor összehasonlitó szótárának« második füzete a »dorgál« szótól a »nyüst«-ig,) ára egy forint; »A mathematikai és természettudományi közlemények vonatkozólag a hazai viszonyokra« cimü vállalat 9-dik kötete, Koch Antal, Borbás Vince, dr. Feichtinger Sándor, dr. Karl János és Fridvalszky János, honismei munkáival; Galgóczy Károly »Emlékbeszéde Vállas Antal felett,« ára 10 kr.; Koch Antaltól »A rakováci sanidintrachyt és földpátjának megjelenése,« ára tiz krajcár.

* **III. pótlék** az osztrák államvaspálya és magyar nyugati vaspálya állomásai közt létező árufforgalom dijszabásához. Ez ujonnan megjelent, május 15-től érvényes pótlék a Grác (déli vaspálya) és a cs. kir. szab. osztrák államvaspályatársulat Bécs-Uj-Szőny-vonal állomásai közt levő közvetlen dijtételeket, továbbá az Aussig s Bodenbach és a magyar nyugoti vaspálya állomásai közt létező uj dijtételeket tartalmazza; ennélfogva az 1873. julius 1. fődijszabás árutételei Bodenbach- és Aussig-ra nézve érvényen kivül helyeztetnek. Példányok kaphatók és megtekinthetők az illető igazgatóságoknál és állomásokon.

* **Rövid hirek. Várady Gábor** tegnap nyujtotta át Tisza Kálmánnak azt a szép emlékalbumot, melylyel őt a volt balközép 84 tagja tisztelte meg, még ez év elején hozott határozatnál fogva. — **Jókai Mór** az ünnepek alatt meglátogatta dárdai választóit, kik lelkesen fogadták s ujra felszólitották a jelöltség elfogadására. — **Gr. Szapáry Géza** fiumei kormányzó elsőosztályú vaskorona-renddel, ifj. Perczel Mór pedig, a magyar keleti vasattársulat felügyelője, a Ferenc József-rend lovagkeresztjével diszittettek föl. — **A nemzeti szinház** igazgatósága Goldmarck Károlylyal megkötötte a szerződést »Saba királynője« nek szinrehozatala végett. — **Thaisz Eleknek**, mint kir. tanácsosnak, kedden délelőtt gratuláltak a fővárosi rendőrség tisztviselői. — **Tervben** van, hogy a siketnémák váci intézetét Pestre, innen pedig a vakok intézetét Vácra helyezik át. — **A »Székely-egylet«** őszszel Budapesten tartja szervező gyülését. — **Felekiné asszony** e hó végén Sopronba megy vendégszerepelni; Prielle Kornélia asszony pedig közelébb Pozsonyban játszott nagy hatással. — **A 85 milliónyi angol örökség**, melyre egy aradi nő képezett igényt, Kerekes szolnoki ügyvédnek a »Nemzeti Hirlaphoz« irt sorai szerint: nem több egy szép csalódásnál, miután az egész vagyont az elhúnyt nábób első nejének rokonai kapták meg. — **A budapesti adópénztárba** e hó első felében 928,283 ft 45 kr állami és községi adó folyt be. — **A budai honvédsírok** ünnepélyes látogatása holnap lesz s d. u. három órakor indulnak a Horváth-kertből. — **Pilat Károly** gyalog-századost, ki lóról való leesés következtében halt meg, szombaton nagy katonai diszszel temették el. — **A budai dalárda** szombati kirándulása a svábhegyen jól sikerült; többnyire magyar kardalokat énekeltek s azután vigan táncoltak. — **Kőbányán** vasárnap Mayer Ferenc tűzmester agyonlőtte magát, mivel számadásában ötven forint hiányzott s a büntetéstől félt. — **A Reviczky Sándorra** elsőbirósági-lag mért hatévi börtönbüntetést a királyi tábla tegnap háromévire szállitotta le.

Vidék.

** **Hymen.** Nagy-Kanizsán Nyuly György távirdai tiszt Tuboly Szidónia kisasszonyt, Simon Antal, szintén távirdai tiszt Tulok Karolina kisasszonyt, Milhoffer Ödön pedig Bettlheim Zsófia kisasszonyt közelébb vezették oltárhoz. — Szent-Lászlón Kallivoda János letenyei gyógyszerész és Vizlendvay Magda k. a., esküvője szintén e napokban volt. B. Wesselényi Béla és a szép Aubin Fanni k. a., kézfogója e napokban volt Kolozsvártt.

** **Halálozások.** Elhunytak: Temesvártt Küttl Károly ügyvéd s Temesvárnak több éven át polgármester, hirtelen gutaütésben; Hódmezővásárhelyen Kiss Gyuláné szül. Papy Julia, (gyógyszerész neje,) 22 éves korában, boldog házasságuk harmadik évében; Miskolcon Bede György derék polgár, ki egykor szabómester volt s az ipari érdekeknek mindvégig buzgó szóvivője, agyszélhüdésben 70 éves korában; Makón Krivánné Németh Ilona asszony, 23 éves korában; Szegeden Kátay Ferencné, özv. Ströbel Ignácné, és Takács Lajos tanitó s tornamester (23 éves,) Tatán Fridrichné Weiser Amália asszony, ki boldog családi életét csak öt hónapig élvezhette.

** **Vidéki hirek.** Kolozsvártt Stein János kiadó nyomdász katalógust küldött szét az általa kiadott könyvek jegyzékéről, s abból mindenki meggyőződhetett, hogy irodalmunknak évek óta szép szolgálatokat tett. — **A nógrádi nemzeti intézet**, mely még a harmincas években alakult, huszonötezer frt alapitványt tett, egy még ez évben Balassa-Gyarmaton megnyitandó polgári iskolára. — **Veszprémben** Ranolder püspök jubileumát pünkösd első napján egyházilag fényesen tarták meg; Pribék István püspök tartá a misét s Kemenes kanonok az ünnepi beszédet; a gyöngélkedő egyháznagy, ki a tisztelgőket nem fogadhatta el, ez alkalommal a szegények közt 210 frtot osztatott ki, a kórháznak száz s a honvédlegénységnek is száz forintot küldve. — **Gyulafehérvártt** Fogarassy Mihály püspököt, tizévi püspökségének alkalmával fáklyás zenével tisztelték meg. — **A váci siketnémák** intézetét, Hegedüs Lajos min. tanácsos és Buzogány Áron titkár a mult héten váratlanúl meglátogatták s a tartott vizsgálattal és a tapasztalt renddel teljesen meg voltak elégedve. — **Pozsony-megye** szélén osztrák és magyar sociáldemokrata munkások pünkösd vasárnapján nagy gyülést akartak tartani, de egy pozsonyi szolgabiró és Frankl bécsi rendőrbiztos feloszlatta őket; a magyar munkásokat Pozsonyba kisérték. — **Makón** Mocsáry Lajos és Ragályi Ferdinánd zajos bevonulást tartottak, a függetlenségi párt megalakitása végett. — **Szabadkán** Lévay Lukács leánya, ki férjétől elválva él, kutba akarta magát veszteni; de atyja utána ugrott és kimenté. — **Klapka tábornokot** nem Temesvárról, hanem Versecről kerték föl a képviselőjelöltségre. — A »**Debrecen**« szerint: Kossuth Lajos a hazahivása iránt izgató Majoros István képviselőnek levelet irt volna, hogy hagyjon neki békét. — **Szobon** az ottani tanitónő növendékei ünnep másodnapján »Marcipán császár« darabot adták elő, s Esztergombúl és környékéről sokan nézték e gyermekelőadást, melyben főleg Wimmer Lujza játéka tünt ki.

Bécsi hirek.

*** **Grácban a** stájerországi takarékpénztár, melyet 1825 május 15-én alapitották, mult szombaton ülte meg ötvenéves jubileumát. A szentferenciekénél misével kezdték, melyet Zwerger püspök tartott. Aztán az intézet házában ünnepélyesen leplezték le a mostani elnök: dr. Neupauer arcképét, melyet Prinzhoffer festett. Aztán lakoma volt az »Elefánt«-nál. Ez alkalomra az intézet, melynek kétmilliónyi vagyona van, nagy összegeket szavazott meg jótékony-

aránylag csekély alaptehetség mellett is mennyi eredményt képes elérni. Valóban közel jár a tökélyhez, a mint utánozza a vakot a nem vak, a sántát a nem sánta, a nyomorékot a nem nyomorék, s a kétségbeesetten rikoltozó hangját az, a ki legkevésbbé sincs kétségbeesve. Volt egy kis koldusleány ismerősöm. Életrevaló nagyon, ki szörnyen magyarázta rímánkodva mindig, hogy enni akarna, éhezik. Eleintén adtunk neki, de egyszer nem kapott, s ekkor ugy állott boszút rajtunk, hogy legalázatosabb, legkétségbeesettebb hangján hirtelen másfél oktávával följebb csapta, nyöszörgő arcát kinyujtotta, kiegyenesedett, előbb még sánta lábával egy hatalmasat ugrott, s a legtelibb humorral, a legnagyobb szemtelenséggel kiáltott egy »god by«-t s aztán elfutott.

Ilyen üzlet van itt ezer meg ezer, de ez nem önálló, csak válfaja a koldulás mesterségének. Szentképek árulása, olvasó-üzlet, ajtónyitás stb. megannyi válfajai a főcsaládnak. Fiesolé ben egy ilyen ajtónyitó minden áron el akart vezetni az orrunk előtt levő etrusk sirokhoz. Természetesen elutasitottuk. S mily boszút állott. A kathedrált egészen körülkerültette velünk s ingyen dehogy mondta volna meg, hogy hol van a bejárás. Aztán a kielégitett boszú édes érzetével röhögte boszankodásunkat.

Mellékfoglalkozásoknál is hatalmas módon nyilvánul az olasz üzleti szellem. Nápolyban a bérkocsis miatt nem lehet gyalog járni. Ha észreveszi idegen-voltodat: rögtön lova közé csap (persze csak egy lova van,) s gyorsan nyargal köröskörül melletted, ugyhogy vagy veszteg kell állanod azon a helyen vagy kénytelen vagy kocsiját venni igénybe. Vannak azonban önállóbb üzletek is e téren. A vasuti indóházból jövő idegen kocsiján felkapaszkodik egy naplopó, s nem elég, hogy beviteti magát a városba, hanem a hotelben leszálló utastól pénzt is kér, mert ő vezette oda. Az uti könyvek (Murray, Gsellfels és Bädecker) egyértelműleg ajánlják, hogy az ily követelőt legjobb fölereszteni a szobába s onnan aztán kilökni. Tehát ez az üzlet vagy pénzzel vagy kilöketéssel végződik. Kétségkivül kellemetlen esélyek; de hát szolid üzlethez is megkivántató egy kis kockázat.

A fiók-teknős béka-árulásról még nem szóltam, sem a tökmagüzletről, mely hatalmas arányban terjeszkedik ki az egész félszigeten. De hát ez nemzeti eledel, s igy szolid alapon nyugszik, legalább ugy a hogy. Az utcai szónoklatok üzleti része már kissé ingatagabb, mert sok jut közülök a heves szónoklatok kipihenéseül hüvösre.

De ne folytassuk. Az olvasó tán már ugyis megsokalta. Olaszországról annyi költői szépet olvasott, hogy az olasz népélet e prózája, meglehet, roszúl is esik neki.

György Endre.

A garan-szentbenedeki nyolcszáz éves jubileumhoz.

A »Fővárosi Lapok« egy barsmegyei leveléből olvastam, hogy az esztergomi káptalan, mint a garan-szentbenedeki apátságnak 1538 óta örököse, Barsmegye uri embereit és az apátság uradalmához tartozó községeket május 3-dikára meghivta Szent-Benedekre, az apátság megalapittatása nyolcszázéves jubileumának megünneplésére. A magyar keresztyénség első századából húsz év óta ez a második nyolcszázéves jubileum. Az elsőt előtt húsz évvel 1855-ben Tihany tartotta, melynek bence-apátságát I. Endre király 1055-ben alapitotta fogadalombúl, annak örömére, hogy Magyarországot a német király fönhatóságától diadalmas fegyvere által fölszabaditotta. A tihanyi jubileum ellentéteül — ezzel majdnem egy időben — a bajorok Augsburgban tartották meg annak kilencszázéves jubileumát, hogy I. Ottó császár 955-ben a magyar hadsereget Augsburgnál tönkre tette.

Garan-Szent-Benedek és vidéke tehát május 3-kán megülte az ottani apátság nyolcszázados jubileumát elsőben ünnepélyes misével, azután — régi jó szokás szerint — nagyszerű áldomással. Az áldomás magában véve ártatlan és igen kedves foglalkozás. Magyar ember gyakran keresi s meg is találja ennek kellemes alkalmát, — titulus bibendi. Kivánjuk őszintén a barcsi uraknak e korszerű áldomás alkalmát kedves egésségükre! de most, az örömünnep elmultával, midőn a megivott sok pezsgőt már meg nem ivottá nem tehetni: bocsássák meg, ha tudományos és történelem-birálati kérelemmel háborgatom ez ünnepély emlékeit: nincs-e eltévesztve az évszám? Mert hogy I. Géza király alapitá a garan-szentbenedeki apátságot, arról nem kételkedem; de hogy az 1075-diki álokmány, melyet a régi okmánytárak I. Géza, (máskint: Magnus) neve alatt ez apátság alapitásáról közölnek, később (tán négyszáz évvel utóbb) van koholva, azt már tiz év előtt mindjárt akkor gyanitottam, midőn elsőben olvastam. E gyanitásomnak az 1866-ki »Magyar Sion«-ban e cim alatt »Adatok Hontvármegye egyházi Archaeologiájához« közlött értekezésemben kifejezést adtam, midőn állitám, hogy a sági prépostság 1268-diki s ezen alapult többi okmánya, a szintén koholt szent-benedeki, állitólag 1075-diki álokmány utánzatai.

A mit akkor gyanitottam, most be is tudom bizonyitani.

Előttem fekszik Knauz Nándor »Az esztergomi egyház emlékei« nagy művének első kötete. E latin nyelven szerkesztett könyv 792 okmánya közt (979-től 1273 ig) a 25-dik sz. a. olvasható az I. Géza állitólagos okmánya 1075-ből, melyet aztán II. István 54. sz. a. 1224-ben, majd 219. sz. a. II. Endre 1217-ben átiratilag megerősit. Ez 1217-diki koholt átirat, melyben a koholt 1075-diki adománylevél foglaltatik, megvan az esztergomi káptalan levéltárában. Igen! de a magyar kir. kamara levéltárában 1209-ből május 15-ről III. Ince pápának a garan-szentbenedeki apátság javadalmát előszámláló eredeti bullája — (okmánytárunk 182. száma alatt) máskint és más javadalmakról szól, mint az 1075 diki. Jelesen a Tisza-Szolnok, Alpár s Bihar-vidék javadalmakról III. Ince eredeti bullájában szó sincs. A régiség mesterkélt utánzatából, noha magát ez állitólagos 1217-ki átirat pergamenét nem láttam, valamint Szolnokon a térviszonyok ismeretéből mertem mindjárt kezdetben ráfogni az 1075-ki okmányra, hogy apokryph. A pápai bullában nincs arról szó, hogy ki alapitotta ezt a monostort, holott a bulla, mint láttuk, 1209-ben az álokmány pedig 1217-ben kelt, tehát csak nyolc év különbség volna köztük. — Fejér György okmánytárában is megvan ez a bulla, s hogy a fáradhatlan gyüjtő tett-e rá megjegyzést: kikerülte figyelmemet; de most a Knauz Nándor gyüjteményében a két ellentétre ráakadván, az egyébkint nagyszorgalmú szerkesztő ebbeli mulasztását, hogy t. i. a két ellentétet nem tüntette föl, teljes tisztelettel megemlitem. Lehet, hogy mint esztergomi kanonok, ennélfogva apátsági közbirtokos, nem akart magának és a testületnek, melynek ő egyik nagyra becsült tagja, prejudikálni. Megvallom, némi káröröm fogott el e fölfedezésen, midőn elmondhatom Knauz Nándornak: ime te ütötted az én vidékembeli legrégibb bence-apátságot: a pécsváradit, én meg hát ütöm a te vidékedbeli legrégibb apátságot: a garan-szentbenedekit. Knauz Nándor ugyanis, hogy Asztriktól, kit a pécsváradi apátság állitólag 1015-ben kelt alapitólevele legelső apátjának vall, ez állást elvitassa, s őt legelső esztergomi érsekké tegye, a pécsváradi alapitvány eredetiségét kétségbe vonja, mintha nem lehetett volna külön két ugyanazon Asztrik nevű apát és érsek is.

A pécsváradi apátság alapitóleveleí kétségkivül elvesztek és csak emlékezetből irattak le; talán sikerül majd a vatikáni limbusból valaha még többet is napfényre hozni, mint a mennyit Theiner előhozott vala.

Miután a szóhagyományokból bizonyosnak látszik, hogy a garan-szentbenedeki apátságot I. Géza király alapitotta, kinek uralkodását krónikáink 1074—77 közé teszik; de az, mint megmutattuk, bizonytalan, hogy ez apátságot királyságának melyik évében fundálta; ám miután a szépjövedelmű apátság örököse az esztergomi káptalan, már ez évre megadta a nyolcszázados jubileum áldomását, és még a dicsőült I. Géza uralkodásából két év volna hátra, a magyar példabeszéd pedig azt tartaná: »három az igazság,« Barsmegye tisztelt közönsége bizonyára nem venné rosz néven, ha az esztergomi káptalan a szent-benedeki jubileumot a jövő két évben, III. Ince bullájának napján, május 15-kén, ismételni méltóztatnék.

Hőke Lajos.

A pilis-csabai táborban.

(Pünkösd napján.)

A kit most jó vagy balsorsa a budai hegyek közé űz, bizvást a választási mozgalmak kellő közepébe képzelhetné magát, mert nem volt még az országnak olyan képviselő-választó-kerülete, a hol jobban harsogott volna a zene és több zászló lobogót volna, mint most Hidegkút, Szent-Iványi, Vörösvár vagy Pilis-Csaba tájékán. Az igaz, hogy a sok apró-cseprő, meg hadviseltes öreg lobogó közt épen semmi szerepet sem játszik a választások emlékezetes trikolorja, mert itt az uralkodó szinek a sárga-fekete, kék és fehér, meg a vörös és fehér, és ez aztán eszére téritheti a legvérmesebb ábrándozót is, hogy még nem julius tizedike és húszadika körül, hanem május vége felé, s mint egy hadnagy ur megjegyezte volt: »a tavaszkor megtartandó nagy őszi hadgyakorlatok« s a táborozás idényében vagyunk. A táborozás sanyarúságának puszta említésére is sok »bundás«-nak, (baka-műszó az elsőéves katonára,) végig borsózik a háta, míg az öreg baka már hónapokkal előbb titkos gyönyörűséggel gondol a táborozás mézes heteire, a hol élére verheti a vasat (krajcárt) s egyik másik sváb atyafi jóvoltából mégis csak kikerül a hosszú lépés (egy adag pálinka.)

És a tábori élet, már mint az olyan, a hol az előőrsök csak vak töltéssel pufogatnak egymásra, távolról sem mondható terhesnek. A gyakorlatok csak reggeli hat órától tizig tartanak, tehát alig annyi ideig, mint mennyi szükséges arra, hogy a fővárosi kaszárnyákban elhelyezett ezredek porfellegeken keresztül a Budapesthez legközelebb eső gyakorló helyekre vergődhessenek. Aztán miből is állanak azok a tábori gyakorlatok? Egy kis »zerstreute Fechtart,« magyarán »szórakozott hadműködés,« a miben az az egyetlen ördögi mesterség van, hogy az ember jobb kezébe kapja a töltetlen puskáját s aztán szalad vele addig, mig valami árnyas bokrot, vagy dombot, kőrakást nem talál, ott aztán szépen meglapúl s minden két percben az arcához emeli a fegyverét, mintha port pufogtatna vele. Mi ez annak, a ki a kaszárnya udvarán, avagy a »vérmezőn,« a siralomnak eme két legsötétebb völgyében órák hosszán mozgott előre-hátra, fordúlt, kanyarodott, bomlott s megállott a tiszt ur vagy altiszt ur szeszélyes parancsszavára és minden pillanatban rettegve várta, hogy viszik e már a »dunkel Arrestbe?«

A ki a kaszárnyai élet sanyarúságait ismeri, bizonyára emlékezni fog arra a sok keserű dalra, a mely a kompánia-szobák nedves talajában vert gyökeret, s a melyek közül a legszelidebb is igy szól, hogy:

»Soha sem vétettem
Brassó városának,
Mégis besorozott
Engem katonának
Huszárnak sorozott
De bakkancsot adott;
Verje meg az isten,
Be megszomoritott.«

De a »láger«-ben nincs helye a szomorú nótának, ott csak a vigja járja; valóságos ünnep az, katonai majális. Kár, hogy csak tiz napig tart s akkor oda kell hagyni a szellős sátrakat, mint a költözködő madárnak őszkor a fészkét, be kell vonulni a faluba s onnét másik tiz nap után a fővárosi kaszárnyába, a hol a vig nóta feledésbe vész, az élet pirja lesorvad az arcról, felébred a honvágy és azzal együtt ismét sirva jön a magyar nóta világra.

De hiszen nem tarthat az mindig igy, a szegény baka nem tanyázhatik évhosszant a terebély bükkfák árnyékában, meg nem is lehet mindig piros pünkösd napja, a mire az idén a táborban a Mollinary-bakák először viradtak. Ez a pünkösd napja azonban ritkitotta is a párját és nagy eseményt fog képezni káplár uraimék annálisaiban; mert a milyen eset a pilis-csabai erdő fakadó lombjai alatt pünkösd vasárnapján esett, nem igen fordult elő tán még a sabin nők elragadása óta sem. Történt pedig, hogy délután a nagy kantin vörös cafrangos nagy sátra előtt, mely oly izléses, hogy — köztünk mondva, — akár a nőképző egyesület diszes majálisán is bizvást vendégszerepelhetett volna, egyszerre csak felzendültek az ezred zenekarának csengő-bongó érchangszerei, az egész falu apraja nagyjának nagy gyönyörűségére. A sváb leányok és menyecskék egyre jobban nekibátorodtak, elannyira, hogy keringőre is perdültek. A legénység egy ideig csak türte, nézte, hogyan forog az a sok magyarnak is beillő bogárszemű sváb fehérszemély azon az istenverte keringőn, mig elvégre összesugtak és küldöttséget bocsátottak az ezredesükhöz, hogy most már hát egy kis csárdást is kérnének. Jól van, fiúk, — szólt az ezredes, — de csak ugy, ha minden leányt, minden asszonyt táncra perditetek.«

És felzendült az »Én vagyok a, én vagyok a jászsági fi, nem parancsol nekem senki;« nem is parancsolt, de meg ellen sem állt s a jövő percben már minden Kádi, Lizi, Léni, Náni, de még a Mutter Clausen is ugy pergett a porondon, mintha egész életén át a kopogósat járta volna. Már hogy aztán a Herr Vetter, meg a Sepperl, Názl, Franzl meg a többi kéknadrágos atyafi minő szemet meresztett hozzá, annak csak isten a megmondhatója! Annyi azonban áll, hogy a dualizmus és paritas elvét soha szebben meg nem valósitották, mint itten. Mert a svarzgelb zászlónak felesküdt bajnokai, a kik egy árva szót sem tudnak németül s a magyar korona szivében lakó paraszt menyecskék, a kik meg nem értik a magyar szót, ugy összesimultak, akár csak egymásnak termettek volna. Talán nem is ártana, ha összeadnók őket, avagy még többet is használna, mint mindazok az egetverő lelketlen törekvései a kormánynak, a melyek által »Ungerlandból,« »Magyárenlandot« akar faragni.

De hiszen zene, meg a tánc is olyan tüzes nyelv, melynek apostolait megérti a világ minden népe, különösen ha szoknyát hordanak.

A pilis-csabai tábor igen szép vidéken a falu északnyugati végén egy bükk-erdő fakadó lombjainak most még gyér árnyékában terül el. Még pedig elég tekintélyesnek mondható, a mennyiben hetvenkét sátorbúl áll és jelenleg három zászlóaljnak nyujt menhelyet. A sátorok kerekded és hosszukás alakban vervék, amazok a tiszti kar, ezek a legénység számára. A törzstiszteknek négy részre osztott s igen célszerűen berendezett külön sátraik vannak. Ezekhez mindenben hasonló a tiszteké s csupán abban különbözik, hogy azok előtt fekete-sárga, a tisztekê előtt pedig kék és fehér zászlók lobognak és négy tiszt lakik egy sátorban, mely középen sávos vászon-fal által négy

*

Szerda, 1875. május 26. 118. szám. Tizenkettedik évfolyam.

Szerkesztői iroda:
Budapest, Lipót-utca 42. sz.
földszint.

Előfizetési dij:
Félévre . . . . . 8 frt.
Negyedévre . . . . . 4 „
Megjelenik
az ünnep utáni napokat kivéve
mindennap.

FŐVÁROSI LAPOK.

SZÉPIRODALMI NAPI KÖZLÖNY.

Hirdetések
szintugy
mint előfizetések
(Budapest, barátok-tere,
Athenaeum-épület)
a kiadóhivatalba
küldendők.

Petőfi két dala.

(Egészen ismeretlenek 1841-ből.*)

I.

Erdő szélén puszta csárda,
Hej azért sietsz oda, sárga?
Fordulj vissza, szép paripám,
Nincs benne már kedves babám.

Csárda, csárda, gonosz csárda,
Sülyedj fenékig a sárba!
Befogadtad a rosz legényt,
Megölte kincsemet, szegényt!

II.

Fürge méh, te bejárod a ligetet,
Hogy szedhessed virágokrul mézedet;
Az én babám nem jár füre s virágra,
Hej mézednél mégis édesebb csókja.

Nyomrúl nyomra.

(Beszély.)

Irta **Vértesi Arnold.**

(Folytatás.)

Az ügyvéd ur haragosan bökdöste mutatóujjával a homlokát. Kellemetlen gondolatok voltak ezek és szerette volna kizavarni onnan a fejéből. Elővette az ujságot; inkább olvassa azt a haszontalanságot. A napi hirek rovatában tán mégis talál valamit.

— Na ez is napról-napra unalmasabb lesz. Nem történik semmi. . . . . Lopás. . . . Öngyilkosság. . . . . Mindig egyforma. . . . Foglalkozás nélküli csavargók, stb. Ismerjük már. . . . . Absolute semmi uj. . . . . De várjunk csak! Itt mégis van valami. »Rejtélyes eltünés.« . . . Na hát lássuk.

S kényelmesen hátradölvén támlásszékén, elkezdte olvasni:

»Tegnapelőtt estefelé egy köztiszteletben álló gazdag felvidéki birtokos, Bábolnay Mihály. . . . . .

— Hahó! mi ez? — kiáltott föl megdöbbenve Szikszay Lénárd ügyvéd ur. — Bábolnay Mihály?

Valóban nem foroghatott fön semmi tévedés. Világosan lehetett ott olvasni a lapban:

». . . Bábolnay Mihály, Bábolnay Gerő országgyülési képviselő nagybátyja, lakásáról, a Hungaria szállodából eltávozott s maig sem tért vissza. Alapos a gyanú, hogy valami szerencsétlenségnek kellett vele történni s hihetőleg valami gonoszságnak esett áldozatául.«

Az ügyvéd kiejtette kezéből a lapot és halálsápadtság futott át arcán.

— Megölték! — dadogá, a nélkül hogy sajátkép tudná, hogy mit mond.

E percben tökéletesen üres volt feje minden gondolattól. A váratlan, megdöbbentő esemény mintegy elkábitotta. Gépiesen lenyúlt a földre s fölvette az elejtett hirlapot; átolvasta kétszer vagy háromszor ujra a rémes hirt s szemei odatapadtak a lapra, mintha nem akarná elhinni a mit olvas.

— Lehetetlen, lehetetlen! — suttogá.

S reszketés fogta el egész testét. Oly hihetetlennek látszott az a hir. Szemei káprázták, fülei zúgtak; kábultan, félig eszméletlenül dőlt hátra támlásszékén s csak ez egy szót suttogták remegő ajkai.

— Meghalt! Meghalt!

II.

Jó idő eltelhetett, mig az ügyvéd kábultságából magához tért. A külső szobában, melyet csak üvegajtó választott el, lépteket hallott; az irnokok jöttek a szokott órában.

— Ah, már kilenc? — szólt föleszmélve.

Valóban kilenchez igen közel járt már az óramutató.

— Nagyon megdöbbentett ez az eset, — mormogá az ügyvéd ur, mintegy önmaga előtt mentegetve magát.

Most az idegen szemek közellétének tudata egyszerre visszaadta higgadtságát. Kinyitotta az üvegajtót s az irodafőnököt szólitotta magához.

— Kovács ur, jöjjön csak. Olvasta a mai reggeli »Napló«-t?

Kovács ur, egy kopaszhomlokú, savószinű, száraz fiatal ember, füle mellé dugta a tollat.

— Igenis, — felelt hidegen.

— Ezt is olvasta? — folytatá az ügyvéd, ujjával a kérdéses ujdonságra mutatva.

— Igenis.

— Nos, mit tart róla?

A savószinű ábrázat egyforma hideg és nyugodt maradt.

— Bábolnay kliensünk volt, — felelt ugy, hogy mégis semmit sem mondott.

— Több mint pusztán kliens, — viszonzá az ügyvéd, — pártfogóm volt és barátom. Neki köszönhetem nagy részt állomásomat, és ha ez a szerencsétlenség közbe nem jön . . . Eh, de minek beszélnénk arról! Elmult, vége! Nem is arról akartam szólni, csak azt akartam mondani, Kovács ur, hiszi ön, hogy valami véletlen baleset . . .?

— Azt a körülményekből lehetne megitélni, — viszonzá Kovács ur szárazan.

Az ügyvéd ur izzadó homlokát törölgette.

— Nem gondolja ön, hogy nekünk mintegy kötelességünk erélyesen szorgalmazni a nyomozást.

Kovács ur sajátságos fürkésző pillantást vetett vörhenyes szemével az ügyvédre.

— Minden esetre, — szólt aztán hidegen.

— Nekem, — folytatá az ügyvéd, — egyátalán csodálatosan tünik föl az a dolog is, hogy az öreg Bábolnay Budapesten volt s én mitsem tudtam róla.

Kovács ur másodszor vetett főnöke arcára olyan sajátságos fürkésző pillantást. Az ügyvéd ur lesütötte szemét s megzavarodva hebegé:

— Valóban nem tudom, hogyan történhetett, hogy Bábolnay nem értesitett ittlétéről? Engem szokott először fölkeresni különben.

Kovács ur hideg arca legkisebb csodálkozást sem fejezett ki, csak vörhenyes szemével hunyorgatott kissé.

— Nem fordult elő önök közt utóbbi időben valami harag, valami kis viszály?

Az ügyvédet bántani kezdte ez a vallatási módszer.

— Nem, nem! — felelt izgatottan; — semmi harag, semmi viszály.

— Akkor valóban különös, — viszonzá Kovács ur szárazan.

Aztán kisvártatva utána tevé:

— Parancsolja tekintetes ur, hogy talán tudakozódjam a kapitányi hivatalnál?

— Igen; jó lesz, ha elmegy Kovács ur. Utközben, kérem, szóljon be a szállodába is. Vagy talán jobb lesz, ha én magam megyek?

— Ahogy tekintetes ur jónak látja, — viszonzá az irodafőnök szárazan.

Az ügyvéd még habozott, midőn Kovács ur már kalapját vette. Ezzel el lett döntve, hogy ki menjen. Szikszay Lénárd ügyvéd ur visszaült a támlásszékbe s ott várta heves izgatottság közt irodafőnökének visszatértét.

A végzetes lap még mindig ott feküdt előtte s szemei néha-néha oda tévedtek. Agyában, mely imént még oly tompán feküdt koponyaüregében, sok mindenféle gondolat keringett, izgatott képzeletének csodálatos játéka.

Hová tünhetett el Bábolnai Mihály? Miért jött Budapestre? S miért oly rejtélyesen, hogy nem tudósitotta őt. Miért szállt a Hungariába, a hová soha sem szokott s miért nem rendes szállóhelyére, az Európába? Volt valami oka rá, hogy eltitkolja jelenlétét? Micsoda oka lehetett? Képzelhető, hogy csakugyan valami véletlen baleset áldozata lett? De hát akkor hová tűnt volna el holtteste? Lehet józan ésszel öngyilkosságot föltételezni? Lehet azt gondolni, hogy a Dunába ölte magát? Miért tette volna? Épen most, mikor szép fiatal menyasszonya van, kit egy hónap mulva oltárhoz vezetett volna? De hát ki ölhette meg? Hol? Miért? Rablók a pénzeért? Vagy valaki boszúból?

Még mindig e gondolatokon tünődött Szikszay Lénárd ügyvéd ur, midőn segédje visszatért s előadta neki tudakozódásának eredményét.

A kapus a Hungária szállodában csak annyi fölvilágositással szolgálhat, hogy kedden délután, a bécsi vonat megérkezése ideje táján egy rókatorkos utazó kabátba öltözött, magas, ősz es ur érkezett, ki Bábolnay Mihály birtokos név alatt jegyezetett be a vendégkönyvbe s a második emeleten a 29 számú szobába szállt, honnan estig nem is jött ki. Hét órakor bérkocsit hozatott s a szinházba ment. Azontúl nem látták őt többé.

Miután szerdán egész nap nem tért vissza, jelentést tettek a városházán a kapitányi hivatalban. Onnan eljött egy rendőrhivatalnok s annak jelenlétében nyitották ki a szobát. De nem találtak semmit, a mi valami tájékozást nyujtott volna.

A rókaprémes utazó-kabát, melyben a vendég jött, ott hevert egy széken. Kikutatták zsebeit; üresek voltak, csak egy fehér zsebkendő találkozott az egyik zsebében, sarkán ötágú koronával és B. M. betükkel jelölve. Bábolnay Mihály. Ládát vagy kézi táskát vagy más egyebet nem találhattak, mert hiszen nem hozott magával semmi málhát. Ebből azt lehetett gyanitni, hogy Bábolnay Mihály ur csak nagyon rövid időt, talán csak egy napot szándékozott itt tölteni.

Valami iratfélét sem találtak. De az asztalon néhány lap tiszta levélpapiros hevert, s minden arra mutatott, hogy Bábolnay Mihály ur eltávozása előtt hihetőleg valami levelet irt, — vagy legalább irni akart. Ha valóban irt, ez a levél fölvilágositást fog majd nyujtani. De Bábolnay ur nem adott át postára küldés végett levelet sem a pincérnek, sem a kapusnak, sem azt nem vették észre, hogy nála lett volna valami levél. A gyüjtő-szekrény a kapu alatt áll, oda nem dobott be Bábolnay ur semmit.

(Folyt. köv.)

Malpeire kisasszony.

(Francia regény.)

Irta **Reybaud Henriette.**

(Folytatás.)

— Rég volt az? — kérdém meggondolatlanúl.

— Hát . . . várj csak, — válaszolt nagybátyám; — nyolcvanhétben husvétmásodnapján volt s e szerint azóta harmincöt év mult el. Azóta nem láttam többé Champaubertet, csak egyszer-máskor vettem hirt róla a hirlapokból. Mindjárt a forradalom elején kibujdosott ő s csak a béke helyreálltával tért az országba vissza. Ekkor tehetségét és hűségét megjutalmazták. A király tisztességekkel és jószágokkal halmozta el. Most Franciaország pairje és követ, s nem tudom hányféle cime és érdemjele van. Isten tartsa meg őt e nagy boldogságában; megérdemli azt.

Ama gondolat, ily magas személyt közelről láthatni s neki bemutattatni, annyira elfoglalt, hogy

*) E két dalt Greguss Ágost szivességéből közöljük, ki hitelességükért jót áll. Eredetüknek érdekes története van. Mikor Petőfi 1841-ben a katonaságtól megválva Pozsonyban fölkereste aszódi és selmeci régi tanulótársait, mulatni ohajtott velök. Egyikök azonban azt mondá, hogy neki nem lehet, mert munkát kell irnia a »magyar társaság« (önképző kör) számára. Sebaj! — mondá Petőfi, — megirom én mindjárt helyetted! S azzal tollat fogott és e két dalt hevenyészte. És ezt a két dalt föl is vették a társaság érdemkönyvébe, hol maig is olvashatók, természetesen nem a Petőfi neve alatt. Eddig nem jelentek meg sehol, de az illusztrált második kiadásba a zsöngék közé bátran fölvehetők lesznek. Szerk.

egész éjen át be sem hunytam a szememet s kora reggeltől kezdve kémlelődtem a terrászról le a falura, melynek döcögős utján ő excellenciájának érkeznie kellett. Nem kevéssé aggódtam a fogadtatás miatt, melyet az érkező számára rendeztek s mely a vendéghez méltatlannak látszott előttem. Föltételeztem, hogy Champaubert őrgróf nagy kisérettel, utazik s ily társaság közepette eszembe jutott a mi gazdasszonyunk. Égett az arcom a mint elgondoltam, hogy ez a nő, ki senkitől vissza nem retten, mint fog, a tányértörlővel hóna alatt, urának széke mögött ácsorogni s görbe ujjaival Dom Gerusac vendégének bort töltögetni a poharába.

Délután megjelent Babelou — a fiatal leány, ki a konyhában kisegitő szerepre vállalkozott — a terrász bejáratánál, és sivitó hangján kiáltott felém :

— Frigyes ur, jöjjön, az idegen ur mindjárt itt lesz ; már a fasorok közt jő !

— Hát a kocsija ? Ugyan melyik utat választá ő ? — szóltam egészen leverten. — Bizonyosan feldőlt valamelyik mélyutban.

— A kocsija ? — kacagott Babelou. — Az ő kocsija ép olyan, mint az ön bátyja-uráé ; az keresztülhatol mindenütt, a hol egy szamár négy lábának helye van.

Valóban a követ ur a vidéki szokás szerint fölszerelt fülesen, kengyelnélküli nyeregben érkezett meg ; kisérete pedig egy parasztból állott, ki uti böröndjét cepelte s a szamarat egy mogyoróvesszővel ösztönözte a haladásra.

Az őrgróf könnyeden szállott le a szamárról s elérzékenyülten veté magát nagybátyám keblére, ki örömkönyeket hullatott s barátja kezét megszoritva, dadogta :

— Oh, ily látogatást valóban nem reméltem. Mily boldogság rám nézve, kegyelmes uram . . .

— Micsoda beszéd ez, »kegyelmes uram« ? — vágott közbe az őrgróf, karját ifjukori barátjáéba öltve ; — te engem Maximin-nak fogsz nevezni, mint egykor. Tudod-e kedves Tamásom, hogy én rögtön rád ismertem ?

— Én szintén, — válaszolt nagybátyám ; — valóban mit sem változtál.

— No pedig sok hó lehullott, mióta mi utószor láttuk egymást, — vélekedett az őrgróf erősen megszürkült haját borzolgatva.

— Csak legalább egy nappal elébb érkezett volna leveled, — folytatá nagybátyám, — egészen C . . . ig elébed mentem volna. Azt hiszem, sok gondot adott neked, mig idáig vergődhettél.

— Legkevésbbé sem, — viszonzá az őrgróf. — Kocsimat visszhagytam az országuton s a legközelebbi laknál egy paripát béreltem ki és egy parasztot fogadtam föl, hogy hozzád juthassak.

— De hát ki utasitott téged arra nézve, hogy melyik utat válaszszad ? — kérdezősködött tovább nagybátyám.

— Senki ; e vidék már ismeretes volt előttem, — válaszolt Champaubert, hegyet völgyet átfutva szemével ; — én már voltam itt egykor.

— Mikor Chaise-Dieu-ből kiléptél ?

— Körülbelől pár évvel azután.

— Ejh, — szólt Dom Gerusac ; — hát mikép lehet az, hogy én mit sem hallottam erről ?

Az őrgróf ajkán csaknem bánatos mosoly lebbent el s kissé halkabban beszélve válaszolt :

— Te akkor Saint-Pierre de Corbie-ban voltál s épen felesküdni szándékoztál. Oly ügyben jártam, melyet nem lehetett megirnom.

— Lehetséges-e ? — dünnyögött nagybátyám csodálkozva.

Én félrehuzódva álltam, bámulva, zavartan. Ez tehát Franciaország királyának képviselője, ki gyakran beszélt koronás főkkel. Első pillanatra egy kis tőkepénzesnek lehetett volna őt tartani. Mellén átgombolt kék kabátja alól egyetlen érdemszalag széle sem nyult ki s öltözete átalában igen egyszerű volt. Modora könnyed és természetesnek látszott s arca nyájasságot és finomságot tüntetett föl. Mindenesetre volt fejmozgatásában valami méltóságteljes, miről talán ő maga sem tudott ; olykor pedig szemének egyegy villanása mintha büszkeséget s rendkivüli önbecsérzetet árult volna el. Arcát még szépnek lehete mondani s bátyámnál jóval fiatalabbnak látszott. Emez, ki életét tudományos munkálkodásban töltötte, már nehézkesen lépdelt, mint az aggastyánok szoktak, mig barátja, e világfi, ki a szenvedélyeknek nem egy rohamát állotta már ki s életpályáján a sors annyi változatával nézett szembe, még erőteljes férfi volt.

Dom Gerusac előszólitott engem s bemutatott ; egy pillanat alatt megtörtént ez ; aztán karöltve léptek be a barátok a házba. Az őrgróf a kert felé tekintett s oda irányzá lépteit.

— Künt nagyon meleg van most, — szólt Dom Gerusac s magával vonta őt ; — inkább talán könyvtáramat szemlélnénk meg.

— Szivesen, — válaszolt az őrgróf vidáman, — hiszen az a te világod, a te társaságod, családod. Nos, vezess be hát az ó- és ujkori irók hires társaságába ; csak arra kérlek, adass valamit innom, mert rendkivül szomjazom.

— Marion ! — szólt nagybátyám, miközben a konyha felé tartott.

Most — gondolám magamban, — mindjárt előbukkan e nő s komikus szepegésben vártam, minő hatást gyakorol Marion az őrgrófra. Szerencsére nem jelenkezett ; helyette Babelou lépett ki, egy roppant tálcán ó-bort, cukrot, egy kosárka finom gyümölcsöt és külön egy tányéron narancssárga szőrös barackot cepelve elő.

— Pompás ! — szólt Champaubert és segitett Babelounak a tálcát elhelyezni az asztalon, mely kéziratokkal és apró jegyzetekkel volt elhalmozva. — Ez a leány eltalálta, hogy én az e vidéken termő sárga őszi barackot különösen szeretem s mondhatom, ez a savanyús gyümölcs sehol a világon nincs ilyen jó.

— Nem vonom kétségbe, — viszonzá bátyám nevetve ; — már rég idő óta csakis e mi kopár hegyeink vad terméke az.

— Jer, ülj ide mellém, vén bajtárs, — szólt az őrgróf maga mellett helyet mutatva ; — beszélgessünk kissé egyről-másról.

— Nagybátyám leült. Én pedig halkan kikértem rendeleteit s az ajtót nesztelenül behuzva magam után, eltávoztam.

Kevéssel ebéd előtt találkoztam Babelouval az ebédlőben.

— Uram, teremtőm, mitévők legyünk ? — kérdé zavarral. — Marion tegnap óta ugy megerőtette magát a dologban, hogy beteg lett. Épen most feküdt le.

Megvallom, e hir engem kellemesen lepett meg.

— Mitévők legyünk ? Hát te fogod helyette az urakat kiszolgálni, — válaszoltam a leánynak. — Hamar, öltsd magadra legszebb ruhádat, köss magad elé fehér kötényt s mondd meg Marionnak, hogy csak pihenjen ő nyugodtan ágyában. Majd értesitem én erről bátyámat.

(Folyt. köv.)

A garan-szentbenedeki apátság alapitólevele.

Engedje meg a t. szerkesztőség, hogy Hőke Lajosnak a »Fővárosi Lapok« 113-dik számában megjelent levelére, miután ebben engem név szerint felemlit, véleményemet lehető röviden előadjam.

E levélben azt állitja Hőke Lajos, hogy ez apátság 1075-ben kelt alapitólevele, melynek alapján ünneplé Bars-megye közönsége május 3-án ez apátság alapittatásának nyolcszázadik évfordulóját, még pedig, mint az igazság érdekében meg kell jegyeznem, nem az esztergomi káptalan meghivására, hanem saját kezdeményezése folytán, hogy mondom ez alapitólevél költött s »később, tán négyszáz évvel utóbb van koholva.«

Ez okmányt eddig legjelesebb történészeink, például Pray, Katona, Fejér, Szalay, Horváth, minden kifogás nélkül hitelesnek ismerték el. Azonban Hőke Lajos mindezek eszén túljár, ő ez okmányt mindjárt első olvasásra koholtnak ismerte föl s ezt most kérdéses levelében »be is tudja bizonyitani.«

Hogy valamely okmányt alaposan koholtnak tüntethessünk fel, ahhoz kellő óvatosság mellett igen nagy diplomatikai készültség, hosszas gyakorlat által szerzett tájékozottság s ebből kifolyólag az azonkori okmányirálynak, a betük külalakjainak, azok összevonási módjának, a pontozásnak stb. tökéletes ismeretével kell birnunk. Mindenelőtt azonban szükséges, hacsak a teljesen elütő és szokatlan irály ezt feleslegessé nem teszi, magát a koholtnak állitott okmány e r e d e t i j é t szigorú vizsgálat alá vennünk.

Nem akarom ugyan Hőke Lajos készültségét és tájékozottságát kétségbe vonni ; de hogy e tárgy körül kellő óvatossággal nem járt el, azonnal látni fogjuk.

Állitása mellett mindössze csak négy okot tud felhozni.

Előre bocsátván, hogy »Monumenta Ecclesiae Strigoniensis« cimű művem első kötetében olvasható a kérdéses 1075-diki okmány, (melyet 1124-ben II. István, 1217-ben pedig II. Endre átiratilag megerősit) igy folytatja : »Ez 1217-diki koholt átirat, melyben a koholt 1075-diki adománylevél foglaltatik, megvan az esztergomi káptalan levéltárában. Igen — (itt következik első oka,) de a magy. kir. kamara levéltárában 1209. május 15-ről III. Ince pápának a garan-szentbenedeki apátság javadalmát előszámláló eredeti bullája máskint és más javadalmakról szól, mint az 1075-diki. Jelesen a Tisza-Szolnok, Alpár s Bihar vidék javadalmakról III. Ince eredeti bullájában szó sincs.« Jegyezzük itt meg mindenelőtt, hogy a bulla sem át nem irja, sem meg nem erősiti, de még csak meg sem is emliti az 1075-diki alapitólevelet. E bulla nem egyéb, mint az akkor és később is szokásban volt pápai védlevelek egyike, melyekben a pápák a kérelmező szerzeteseket zárdájuk és birtokaikkal együtt »sub beati Petri et nostra protectione« fölvették. Ezt a bulla első sorai világosan meg is mondják. Efféle bullák vagy átalános szólamokban adattak ki, (lásd idézett művem 135-dik 140. és 154-dik lapjait, ez utóbbi épen e III. Incétől van), vagy pedig az illető zárda javai is vagy egyenkint vagy részben elszámláltattak a szerint, a mint a kérvényezők beadványában feljegyezve voltak. Igy a jelen bulla is az apátságnak »quascunque possessiones, quecunque bona« átalában megerősitvén, utána teszi : »In quibus hec propriis duximus exprimenda vocabulis ;« vagyis nem az összes javakat akarta elszámlálni. Tehát bátran »máskint« adhatta elő az apátság javait, mint az 1075-diki alapitólevél, anélkül hogy ez azért koholtnak állittathassék.

Hogy pedig e bulla más javakról is szól,« azt nagyon természetesnek vehette volna Hőke Lajos, ha meggondolja, hogy 1075-től 1209-ig 134 év folyt el, ez idő alatt pedig a zárda javai megszaporodhattak, a mint erről épen idézett művemből, mely pedig mint maga mondja : »előtte feküdt,« meg is győződhetett volna. A pápai bullában ugyanis az apátság javai közt emlittetnek »villa Bretka, villa de sancto és villa Celepsen«. Ezek egyike sem foglaltatik az 1075-diki alapitólevélben, még pedig abból az egyszerű okból nem, mert idézett művem 116. és 118-dik lapjai szerint ez apátség az első kettőt, vagyis »possessionem Bratka és Zamto (mely szavakat az ügyetlen olasz irnok a bullában Bretka és de sancto nevekre ferditě) 1158 körül, a harmadikat pedig 1165. körül kapta adományba. Tehát hogy az 1075-diki alapitólevélben a bullában emlitett »más javadalmak« nem fordulnak elő, az csak hitelessége mellett tanúskodik annyira, hogy épen ellenkezőleg akkor volna a levél koholt, ha e »más javadalmak« benfoglaltatnának ! Mellesleg megjegyzem, hogy ez apátság a főnebb emlitett Szelepcsénynyel együtt kapta : »minus predium Selepchen és predium Edeci.« Ezek nem emlittetnek fel a bullában ; tehát Hőke Lajos észjárása szerint : e bullát is koholtnak kellene kikiáltanunk.

Eddig tehát Hőke Lajos nem tanusitott kellő óvatosságot. De már az az állitása, hogy a bullában a Tisza-Szolnok, Alpár es Bihar vidéki javakról szó sincs, egyenesen megrovást érdemel, mert vagy szántszándékos elferditést, vagy legalább is figyelmetlenséget tanusitanak. E javakat az alapitólevél igy sorolja el :

Terram que sita est super aquam fizegi, dedi cum propriis terminis. Dedi eciam terram, que adiacet circa aquam, que vocatur tiza, cum ipso fluvio tiza, super quam terram est villa piscatorum nomine Choni (alább Chonu). Dedi et aliam terram circa eandem aquam tiza, que vocatur alpar. Ex alia vero parte tize villam que dicitur Sagi. Terram Pelu ultra tizam (Szolnok körül). Juxta Zounuk super aquam, que vocatur meler 15 házat földeivel. Terram Sapi.

Továbbá mondja, hogy a »chonienses, alparienses et de Sagi« halászok a Tiszában halászszanak. Végre e tiszavidéki javakat együtt igy sorolja el : »In supradictis vero terris in hungaria, scilicet in meler, Sapi, Belu, Sagi, alpar, Chonn et fizeg, quotquot noluerit abbas, homines cum aratris ponat, late enim, longeque sunt et magne.«

E birtokokrúl mondja tehát Hőke Lajos, hogy róluk a bullában »szó sincs.« Pedig világosan ott olvashatja idézett művem 190-dik lapjának alsó 10-dik sorában e bulla szövegében : »Predium fuzeg (vagyis a főnebbi Fizeg,) villam pellj (a főnebbi Pelu) ; villam Sach (ez Sagi lesz) ; villam chon cum piscinis et stagnis (ez csak világosan a főnebbi Choni, Chonu) ; predium alpar.« Továbbá az alapitólevél az apátságnak adott tiszai vámot igy emliti : »Tributum transitus super tizam, qui nuncupatur benildi ;« a bulla

pedig mondja : »Tributum aque in Beld.« Végre a biharvidéki javakat illetőleg az alapitólevél mondja : »In confinio Bichor civitatis dedi villam, que rikachi artand vocatur,« és »Juxta Bichari terram ministrorum;« a bullában pedig olvassuk : villam Bichrz. S még is Hőke L. mindezt nem látta a bullában, még az egészen világosan kiirt Alpárt sem! Igy tudja ő állitását »bebizonyitani« s még meg is vallja, hogy »e felfedezésén némi káröröm fogta el.« Bizony kár volt az örömért!

Második és harmadik okát egy lélekzet alatt igy adja elő: »A régiség mesterkélt utánzatából, noha magát az állitólagos 1217-diki átirat pergamenét nem láttam; valamint Szolnokon a térviszonyok ismeretéből mertem mindjárt kezdetben ráfogni az 1075-diki okmányra, hogy apocryph.« Bizony csak is ráfogta, mert ez okai is igen gyönge lábon állanak. Miután Hőke Lajos az eredeti okmányt nem látta s mégis »a régiség mesterkélt utánzata« miatt állitja koholtnak, ez alatt ő a fönebb mondottak szerint csakis ez okmány irályának az eme kori szokásos irálytól való teljes eltérését értheti. Ez természetesen nagy hiba lenne s teljesen meg is dönthetné okmányunkat; csak az a bökkenő, hogy Hőke Lajos e »mesterkélt utánzást« nem mutatta ki, pedig mily szép alkalma volt volna itt diplomatikai jártasságát feltüntetni! Aztán meg talán kötelességében is állott volna ily kemény vádat kissé okadatolni is, annyival inkább, mert Hevenesitől kezdve, ki ez okmányt az eredetiről első irta le, egészen Fejérig, ki azt — habár számtalan hibával — először közölte teljesen, sőt utána is iróink eddig semmi feltünőt nem találtak ez okmány irályában; pedig iróink közül egyik-másik mégis csak értett a diplomatikához! Én nagy köszönettel vettem volna a felvilágositást; mert hiszen tudja, hogy a jó pap holtig tanul! Tehát eme »mesterkélt utánzatból« meritett ok mindeddig csak a levegőben függ.

Nagyon kár volt, hogy Hőke Lajos, mielőtt a levelét szélnek eresztette, hozzám nem fáradt s nem nézte meg nálam II. Endrének 1217 évi átiratának eredeti okmányát, mert akkor csak kis diplomatikai jártasság mellett is első pillanatra meggyőződött volna, hogy az elvitázhatlanúl hiteles eredeti okmánya II. Endrének. Megtudhatta volna továbbá, hogy ez okmányt I. Károly király is átirta 1328-ban s akkor talán nem állitotta volna, hogy az alapitólevél »később, tán négyszáz évvel utóbb van koholva,« midőn már irni sem tudtak ugy az emberek; sem talán a »mesterkélt utánzaton« nem akadt volna fel, s akkor talán e levele is tollában akadt volna s igy én is meg lettem volna kimélve e válasz irásától.

A mi pedig a szolnoki térviszonyokból meritett s már fönebb felhozott harmadik okát illeti, ugy hiszem, azt maga Hőke Lajos sem veszi komolyan, mert bár a Schwartz, Dankovszky, Sasinek s hasonló historikusok müveiben számtalan különcséget, hogy ne mondjam badarságot olvastam, de azt még sehol sem nem olvastam, sem nem hallottam, hogy valaki egy nyolcszáz év előtt kiadott okmányt azért, mert a mai térviszonyokkal, illetőleg egy nyolcszáz évvel későbbi s mennyire tudom, kissé rövidlátó historikusnak tájismeretével meg nem egyez, koholtnak mert volna állitani!

Még gyöngébb a negyedik és utósó ok, hogy tudniillik »a pápai bullában nincs arról szó, hogy ki alapitotta ezt a monostort.« »Előtte fekvő« művem 135-dik 140 és 154 dik lapjain három pápai védlevelet olvashat az esztergomi érsekség javára kiállitva s egyikben sincs ez érsekség alapitója megnevezve. Szerencse, hogy ez érsekség alapitólevele nem létezik, mert Hőke Lajos bizonyára ezt is agyonkoholná!

Ezek után Hőke Lajos talán be fogja látni, hogy én e két okmány körül semmi »mulasztást« el nem követtem; de ha követtem volna is, még akkor sem lett volna Hőke Lajos feljogositva ama gyanúsitás kifejezésére, hogy én ezt azért tettem, mert mint esztergomi kanonok s ennélfogva apátsági közbirtokos, nem akartam magamnak s a testületnek, melynek tagja vagyok, prejudikálni. Ily súlyos gyanúsitás ellen tiltakoznom kell, mert nem szoktam személyes érdek vagy egyéb mellékcélokból, hanem biztos adatokból szerzett legjobb meggyőződésem szerint irni. Azonban Hőke Lajosnak e gyanúsitása is épen oly alaptalan és érthetetlen, mint egész levele; mert ugyan mit prejudikálhatna nekem, vagy az esztergomi káptalannnk az, ha ez alapitólevél csakugyan koholt lenne is ?

Végre levele végén Hőke Lajos azért is örül e »felfedezésének,« mert általa nekem, ki az ő vidéke beli legrégibb apátságnak, a pécsváradinak alapitólevelét gyanúsnak mondám, a kölcsönt visszaadni véli. Nem akarom e »kárörömét« megrontani, csak röviden azt jegyzem meg, hogy én a fontos, a Hőke Lajoséinál sokkal fontosabb okokat hozok fel idézett művem 20-dik lapján, s még sem mertem Hőke módjára ez okmányt koholtnak, hanem csak gyanúsnak állitani. S még is oly rosz néven veszi ezt Hőke L. ugyanakkor, midőn ő sokkal csekélyebb, sőt minden alapot nélkülöző okokból a szentbenedeki alapitólevelet egészen koholtnak bélyegzi! Bevallja maga, hogy a »pécsváradi apátság alapitólevelei kétségkivül elvesztek és csak emlékezetből irattak le;« de azért ezeknek még is nagyobb hitelt akar tulajdonitani, mint a szentbenedeki alapitólevélnek, melyet, — habár eredetije elveszett is, — hiteles átiratokban birunk II. Endre, I. Károly, II. Uászló és Miksa királyoktúl. Mit szóljunk ily eljáráshoz? Bizony kár minden további szóért!

Knauz Nándor.

Fővárosi hirek.

* **Az akadémia** tegnapi nagygyülésén megállapiták a vasárnapi közülés műsorát, mely a következő lesz: gr. Lónyay Menyhért elnöki megnyitója, Arany János titkári jelentése, Horváth Boldizsár emlékbeszéde »Szemere Bertalan felett,« Greguss Ágost értekezése »A szép erkölcsi alapjáról« s Lenhossék József előadása: »Koponyaisme, tekintettel hazánk viszonyaira.« Azután a jutalmakat itélték oda. A Sámuel-dijat Lohr Zsigmond nyelvészeti értekezése nyerte; a Gorove-féle széptani jutalmat (jogosult-e a történelmi személyeknek a köztudalommal ellentétes feltüntetése s mily határig?) két pályamű közül a Szász Károly művének, éljenzések közt; a Fáy-alapitvány 1500 ftját dr. Konek Sándor közgazdászati művének; a kétszáz-aranyos nagy jutalmat dr. Fodor József »Közegészségügy Angliában« cimü munkájának; az ötvenaranyas Marczibányi-jutalmat Hunfalvy János »Csillagászati természettan«-ának; a Vitéz-féle nyolcvan aranyat dr. Csanády Gusztáv keszthelyi tanár a »bor és must vegytani vizsgálatá«-ról szóló munkájának. A Nádasdy-dijat (költői beszélyre) dec. 3-dikán itélik oda. A Gorove-alapból hatvan arany dijat 1876 december 31-dikére tüztek ki. A Bézsán-féle ezerkétszáz-forintos dijat e kérdésre tüzték ki: »a viz fajmelegének változása a mérséklettel, sat.« A Fogarassy János által felajánlott ötszáz forintot Bálint Gábornak adták tatár tanulmányainak befejezésére. Továbbá elhatározták, hogy az alkönyvtárnok kinevezése jövőre az elnök joga legyen. Felolvasták az osztályok tagajánlását is, de a tagok megválasztását mára hagyták.

* A **honatyák** szétoszlottak s Kárpátoktúl Adriáig megkezdődött a »Ki a vivát« zajos idénye. A pártok választási bizottságai már is hozzáláttak a dologhoz. A »szabadelvüek«-nél Gorove István, a »jobboldali ellenzék«-nél b. Lipthay Béla, a »függetlenek«-nél Simonyi Ernő elnököl. A honatyák, mielőtt szétmentek volna, tisztelegtek pártvezéreiknél s búcsúlakomát adtak. A szabadelvüeké a Margit-sziget felső vendéglőjében igen népes volt s a miniszterek is megjelentek. Az első pohárköszöntés : a Gorove Istváné rájuk szólt. Szontagh Pál éltette Ghyczy Kálmánt, Móritz Pál pedig Deák Ferencet. Tisza Kálmán belügyér két köszöntőt mondott, két olyan ohajtást, mely viszhangra talál mindenki szivében. Kivánta, hogy a választások valódi választások s ne ellenséges felek harcai legyenek, s kivánta, hogy a szabadelvü párt a jövő három év alatt annyit alkosson, hogy akkorára a konzerválás ideje is eljöjjön. A társaság tizenegy óráig maradt együtt. — A »függetlenek« Clemens városligeti kertjében tartottak búcsúlakomát s először is Gubody Sándor köszöntötte fel a pártvezért : Simonyi Ernőt, kit megcsókolt, azt mondván : »Követem első Napoleon példáját, ki a régi gárda hősiessége iránti elismerését azzal kivánta kifejezni, hogy Petit tábornokot megcsókolta s hozzá tette, hogy az a csók a gárda minden tagjának szól.« Tegnap a párt tagjainak Simonyi Ernő adott búcsúlakomát gödi pusztai birtokán.

* **Hymen.** Halász Orbán pestmegyei fiatal földbirtokos tegnap váltott jegyet Décsey Margit kisasszonynyal, Décsey Lajos fehérmegyei földbirtokos kedves s a fővárosi körökben is ösmert leányával.

* **Hauck Minnie** k. a., ki már csak kétszer fog énekelni szinpadunkon, holnapi vendégdiját a szinház karszemélyzetének ajánlotta föl. Szombaton alkalmasint a »Mignon«-ban búcsúzik el. A fáma azonban, mely a szinfalak közt kettőzött buzgalommal szokott susogni, azt a hirt hozta forgalomba, hogy a művésznő szive itt marad, mivel egy felső magyarországi földbirtokos (régi nemesi család tagja) eljegyezte volna. Ohajtjuk, hogy e hir jobban valósuljon, mint az a másik, mely másfél év előtt Richterrel kötötte össze a kedves művésznő nevét, mint csakhamar kiderült, minden legkisebb alap nélkül.

* A **mérnök- és épitész-egylet** közgyülése vasárnap volt Hollán Ernő elnöklete alatt. Ambrozovics Béla titkári jelentése magvasan tüntette föl ez egylet tevékenységét, (felolvasásait, irodalmi munkásságát a »Közlöny«-ben) továbbá a tagok nagy számát, — jelenleg 1198 tag van, köztük 107 alapitó — s az egylet szellemi és anyagi virágzását. A társulatnak lefolyt évi bevétele és kiadása 47,546 frt volt. E gyülésen Herrich Károly emlékbeszédet tartott Reitter Ferenc fölött. Méltó volt az elhunyt érdemeihez, ki nevezetes szaktekintély volt már olyan korban, midőn az iskolákban alig tanultak valamit; ki a forradalom alatti vasutépitésben nagy részt vett; ki a pesti rakpart és lipótmezei tébolyda épitője volt; ki a főváros szépitésére nagy terveket csinált, a sugárutat, a várkert szépitését sat., tervezte s kinek emléke maradandó lesz, mig Budapest fenáll. Az emlékbeszédet nagy figyelemmel hallgatták s élénken megéljenezték. A gyülés — Tolnay Lajos inditványára — elhatározta : helyeslő feliratot intézni a közlekedési minisztériumhoz, a nyelvkérdés ügyében. D. u. három órakor ebéd volt a »Hungária«-ban. Hetfőn reggel megnézték a vámpalotában a Werderféle gépet, délután a sugáruti és indóházi épitkezést, este pedig Fiuméba rándúltak ki, a honnan Triesztbe mennek s csak e hó utósó napján térnek vissza.

* **Az akadémia** hetfői összes ülésében először is a főtitkár jelentette be Ewald külső tag (göttingai tanár) elhunytát. Aztán gr. Cziráky János bizottsági elnök jelentését olvasták föl a Fogarassy-éremről, melyből négy darab arany készült el, (Fogarassy, az akadémia, muzeum s a pannonhalmi apátság, mint Czuczor örököse számára,) továbbá tizenkét darab ezüst (a hazai főbb intézeteknek) s kétszáz darab bronz érem (a középtanodáknak.) A bécsi Radniczky által készitett érem egyik oldalán Czuczor és Fogarassy János arcképei vannak, másik oldalán az a felirat, hogy ez érem a nagy szótár befejezésének emlékeül szolgál. A folyó ügyek közül megemlitjük, hogy az andódi Czuczor-ünnepélyen az akadémiát Pulszky Ferenc, Fogarassy János, Gyulai Pál és Fraknói Vilmos fogják képviselni.

* »**A legjobb magyar tárcairó**« cim alatt az »Alföld« tárcát közöl dr. Ágai Adolfról, a ki — ugy mond — ha Budakeszre vagy Rákos-Palotára rándul ki, több érdekes dolgot tud e kirándulásról megirni, mint egy tucat utazó, ki Párist, Londont vagy Amsterdámot utazta be. Dicséri elmés rajzait, ötleteit, jó magyar nyelvét, s ohajtja, hogy vasárnapi tárcái külön kötetben is megjelenjenek. S ez mindenesetre ohajtandó; nemcsak azért, mert e tárcákat méltó többször is elolvasni, hanem azért is, mert a jövő irói, kik a mai társadalombúl fognak irni regényt, szinművet vagy beszélyt, ez elmés társaséleti rajzoknak sok hasznát vehetik.

* »**A jóslat**«, Csiky Gergely vigjátéka, mely — mint aránylag legjobb mű — a Teleki-pályázaton legközelébb száz aranyat nyert, megjelent. Kiállitása olyan diszes, hogy a csanádegyházmegye temesvári nyomdájának munképességéről és izléséről e könyv után a legjobb véleménynyel lehetünk. Ára egy forint. A vigjáték melynek meséje a régi görög világ életéből van meritve s szinhelye Delphi, mint tudjuk, a nemzeti szinházhoz is be van nyujtva előadás végett.

* **Eltünt** megint egy fiatal ember: a 23 éves Mártonffy Antal, ki szécsenyi születésü, joghallgató s Mayer Sándor ügyvéd segédje volt. Megtalált levelében azt irta, hogy adósságai miatt végzi ki magát. »Siratóm — ugy mond — elég lesz, mert hitelezőm van quantum satis.« Szomorú az életnek ama kevésre becsülése, mely napjainkban annyi könnyelmü és gyáva, mert a bajoktúl és kötelességektől hamar megfutó tényben, megannyi öngyilkosságban nyilvánúl.

* **Rövid hirek.** **Nagy János** szombathelyi kanonok s akad. rendes tag kétszáz forinttal az irói segélyegylet alapitói közé lépett. — **A dunamelléki ref. egyházkerület** gyülése most folyt; tizenöt uj lelkészt avattak föl; Fábián Mihály harkányi lelkész beszéde, melyet ez alkalommal tartott, az egyházi ékesszólás jelentékeny terméke volt. — **A nemzeti dalkör** junius 5-dikén zene- és dalünnepélyt rendez a városligeti Klemens-féle kertben. — **Az irók és müvészek** társulatának tegnapi majálisa vidáman folyt le; részleteiről csak holnap irhatunk. — **A budapesti tanitók** segélyegyletének közgyülésén jelentették, hogy az egylet, melynek 60 alapitó, 25 pártoló és 124 rendes tagja van, tavaly 8865 ft 46 krt vett be s kölcsönökre 7770 ftot adott ki. — **A kereskedelmi** akademia ifjusága ma tartja majálisát a »Disznófő«-nél. — **Karap Ferenc** legfőbb itélőszéki biró, hir szerint, kir. táblai tanácselnöknek neveztetett ki. — **Hugo Károly** junius 2 án tartja cantomimikai előadását a redout kis termében. — **Pauliné** aszszony egy hónapra Szliácsra utazott. — **Az akademia palotája** elől már elszedték az állványokat. — **Böhm Gottlieb** helybeli nagykereskedő elhunyt 61 éves korában s vasárnap temették el. — A »**Franklin**«-nyomdában elhúnyt egy régi betüszedő : Weisz János (57 éves,) ki e nyomdának 33 éven át volt buzgó munkása; mondják, hogy ő szedte volna Petőfi »Talpra magyar«-ját is diktálás után a hires március 15-dikén. — **Horváth Mihály** történetirónk s Diwald Károly, e jeles szakférfi, mint sajnálattal halljuk, nem lépnek föl képviselő-jelölteknek. — **Somssich Pált** a rigyicaiak ujra felszólitották. — **A zugligeti részvénytársaság** első bálja nem 29 én, hanem jun. 12-én lesz. — **Imreh Sándor** államvasuti számtiszt elhunyt 28 éves korában s kartársai öt koszorút tettek a korán elhunyt derék ifjú koporsójára. — **A müegyetem** másodéves hallgatói holnap indulnak dr. Krenner tanár vezetése alatt ásvány- és földtani kirándulásukra, Dobsinára, sat. — **Ujpesten** a nők buzognak Tóth István rákospalotai biró meg-

*

választatása mellett s a pártnak selyem zászlót is készittetnek. — **Az egyetemi olvasó körben** e hó 30-án d. e. 11 órakor dr. Grosz Sándor tart felolvasást »az ember szerveinek kórbonctani és élettani viszonyairól.« — **Tisza Kálmán** belügyér tegnap Székesfehérvárra utazott.

Nemzeti szinház.

* **Május 24-én**: Bulyovszky Lilla asszony vendégjátékául: »**Stuart Mária**,« Schiller szomorú játéka.

A szinlapon ki volt téve, hogy a vendégszereplő: »bajor királyi udvari szinésznő« s a »gothai udvari szinház tiszteletbeli tagja.« De azt a nagyszámú és kiválóan diszes közönséget, mely hetfőn este a nemzeti szinház nézőterét egész a szorongásig megtöltötte, bizonyára nem e, különben tiszteletreméltó cimek gyüjtötték össze, hanem a kitünő magyar szinésznő jó emléke és az ő visszanyerhetésének reménye.

Fogadtatása rendkivül szivélyes volt, mondhatni egész diadal. Mihelyt megjelent, fölzajlott a taps s hullt a koszorúk és virágbokréták egész záporа. Alig győzték fölszedni a mindenféle szinü szalagokkal fölékesitett nagy koszorúkat, melyek közül egyről bajorszinü kék-fehér pántlika omlott alá. Később is, a hányszor csak kihivták, ujabb koszorúk röpültek a szinpadra, s az első felvonás után a szinpadi szolgák egész nagy kosár virágbokrétát szedtek föl a gázlámpák elől. E zajos és tüntető üdvözlésben kétségkivül az az ohajtás volt kifejezve, hogy vajha a müvésznő azokat az éveket, melyeket még a szinpadnak szánt, a nemzeti szinház szolgálatában töltené, s vele elsőrendü müvésznőink kis száma uj erővel gyarapodnék.

Az ilyen este, melyen a szinház különben is hő levegője mintegy megtelik a szivélyesség és ovációk kábitó villanyfolyamával, nem alkalmas a kritika higgadt gyakorlatára. Maga a müvésznő is csak nehezen kapja meg a kellő nyugalmat s a legtárgyiasabb néző sem menekülhet egészen bizonyos izgalomtúl, mely hajlandóvá teszi vagy többet vagy kevesebbet látni a valónál, a szerint a mint természete: uszni az árral, vagy devalválni a nagy tapsot.

»Stuart Mária« cimszerepét bizonyára rég láttuk oly nagy mügondra mutató felfogásban és kidolgozásban, mint ezúttal. Az első felvonásban a büszkeség és dac kifejezése ép oly kitünően sikerült a müvésznőnek, mint a kerti jelenésben az aggodalom, gyülölet s a visszautasitott nő lázas kitörése, s még inkább a végső jelenésben a megnyugvás fájdalmas erélye. Minket kevésbbé hatott meg Erzsébettel való nagy jelenetében, mert itt a szenvedély tüze nem melegitette át minden hangját, mint később, midőn számot vetve a világgal s megtisztúlva a földi érzések salakjától, szolgaszemélyzetétől b csút vett, a lelkésznek megyónta bűneit, Leicester grófnak elmondta, a mi szivén feküdt s aztán ment a vérpadra. E mozzanatok a müvészi szabatosság és tartalom teljes erejével birtak. A szinpadon és irodalomban csak ritkán találkozunk olyan tüneménynyel, kiben a phantázia ép olyan meleg, mint az itélet a milyen erős, a szenvedély csak olyan heves, mint az értelem a milyen hatalmas. Rendesen tulsúlyban van egyik a másik fölött, még elsőrendü tehetségeknél is. Bulyovszky Lilla asszony tragikai alkotásaiban is az értelem világossága több, mint a szenvedély heve. Mindent kiszámit, kidomborit, kitünő rajzot ad, de a szinezés nem mindig kellően meleg. Nincs azonban jelenet, melynek igazi müvészi érdekességet ne tudna adni, alakja, mozgása, szép hangja s minden izében kidomborodó szavalata által. E szavalatban találkozunk néha mesterkedéssel, de pongyolasággal soha. Olyan lelkiismeretes és nemes mügond jellemzi egész felfogását és játékát, hogy ha mindenki igy végezné feladatát a szinpadon: akkor a szinház hamar visszakapná a »Thalia temploma« régi cimét.

De nem végezi mindenki igy, s tán nem is végezheti nálunk, hol annyi különféle szerepben kell egy-egy tagnak egymásután fölépni. Schiller idealis légköre most is hiányzott, s csak Nagy Imre (Mortimer) mutatott hevet, midőn kivégezte magát. Megérdemelte, hogy kitapsolták értte. K-né Jászayné Mari asszonynak kedve kerekedett Erzsébet királyné szerepét oly halkan játszani, hogy a közönség mennél kevesebbet érthessen meg belőle. S a mit a szinpadról nem értünk meg, az mindig unalmas.

Nagyon is nagy udvariasság volt a személyzet részéről, hogy a környezetből engedte ugy kimagasodni Bulyovszky Lilla asszonyt, kinek őszi vendégszereplését e föllépés után még élénkebb érdeklődéssel fogja várni a főváros közönsége.

** **Vidéki hirek. Szolnokon** az izraelita nőegylet vasárnap majálist rendezett; igen sikerült mulatság volt; a buffetben egyleti hölgyek szolgáltak föl, s a tiszta jövedelem 164 frt. 25 kr. lett; az uj másodelnök: Krausz Fanni urhölgy igen sikeres buzgóságot fejtett ki. — **Kolozsvártt** a polgári lövészegylet a jövő hó 21—29-én diszlövészettel összekötött zászlószentelési ünnepet rendez. — **Sopronban** Felekiné asszony átalános tetszés mellett vendégszerepel; a »Mária Stuart«-ban lépett föl. — **Nagy-Károlyban** Rooz Samu törvényszéki vizsgáló-biró eljegyezte Blum Paulin kissaszonyt. — **Esztergam városa** vasárnap fényesen megünneplé gr. Forgách Ágoston főispáni beiktatását, s este a várost kivilágiták, sőt fáklyás zene is volt Rényi ügyvéd üdvözlő beszédével. — **Nagyszebenben** a románok értekezlete ujra elhatározta, hogy a románok ne vegyenek részt a képviselőválasztásokban. — **A veszprémi káptalannál** Antunovich olvasó kanonok nagyprépostá lett; Majorossy János érseki irodaigazgató ifjabb mesterkanonokká. — **Bunyevácz Vladiszláv** jaskovai birtokos kir. engedélyt nyert a »jaskovai« előnév használatára. — **Elhunytak:** Aradon Magyari Anna k. a., 21 éves korában; Sopronban özv. Lampert Imréné szül. Farkas Mária asszony, 60 éves; Szabadkán Szárics Simon, 23 éves. — **Balló Endre** pénzügyiminiszteri tisztviselő jegyet váltott Kartaly Józsa urhölgygyel Esztergomban. — **Dr. Berzsenyi Sándor** balatonvidéki fiatal orvos és Miklós Jolán k. a. kézfogója pünkösd napján volt.

*** **Bécsi hirek. Az udvar Schönbrunnba** költözött, a királyné és kis leánya pedig hetfőn reggel Ischlbe utaztak; a királyné oly egésséges, hogy ez idén nem kell mennie gyógyfürdőre. — **Az uj »Presse«** szerint: uralkodónk alkalmasint elmegy Emsbe, találkozni a német és orosz császárokkal — **A rendőrség** elfogott egy Wiesinger József nevü kereskedőt, kit bünrészesnek tartanak ama levél irásában, melyben Beck jezsuita-főnöknek ajánlat tétetik egy Bismarck elleni merényletre; előkészületre csak kétszázezer forintott, siker esetén pedig egy kerek milliót kértek. — **Selleny** jeles tájképiró szombaton elhúnyt az inzersdorfi tébolydában, hová két év előtt került s a fejdelem gondoskodott róla, mint a kinek kedvelt müvésze volt. — **A bécsi lóverseny** harmadik napján az ezer-aranyas császárdijat a kladrubi »Hippona« nyerte; a Captain Blue nevü magyarországi társaság két lova: a »Schwindler« és »Virilist« is nyertek dijakat; a királyi pár ezúttal is jelen volt a futtatáson.

Külföld.

*** **A párisi** operaszinházban Sangalli asszony a »Source« cimü ballet előadatásakor e hó 18-dikán nagy veszélyben forgott. A jég, melyen át kellett lépdelnie, hogy a lakásánál szolgáló barlangba juthasson, letört lábai alatt s e tompa zaj a közönség közt nagy zavart okozott. Midőn a barlangból kilépett, másodszor is megtette a veszélyes utat s a padló ujra összetört, s csak is rendkivüli lélekjelenléte menthette meg, hogy a mélységbe alá ne zuhanjon.

*** **Offenbach,** egy párisi levél szerint, meg fog válni a Gaité-szinház igazgatásától, miután a »Société des auteurs« alapszabályainak értelmében francia szinigazgató önmaga által készitett darabokat vagy zeneműveket nem adathat elő szinpadán. A »Géneviéve de Brabant,« e bohókás darab is, csak azért lehet rendes repertoir-darabja a Gaité-szinháznak, mert már az előbbi igazgatóság fogadta el s tette meg hozzá az előkészületeket. Offenbach távozása már ez őszre várható s az uj igazgató ugyancsak ekkor a kedvelt zeneszerző egy uj művével akarja megnyitni az uj idényt. A könnyedség, melylyel Offenbach dolgozik, csaknem meseszerü. Csak jelenleg is három uj vig dalművet ir: »Don Quixote«-t a Gaité, »La Créole«-t a Bouffes Parisiens, »La boulangére a des ecus«-t a Variétés-szinház számára. E három dalmü összesen tizenegy fölvonásból fog állani s mind a hármat még október hó folytán akarják szinrehozni. Offenbach jelenleg betegeskedik, de azért munkakedve épen nem csökkent; ágyában is folyvást dolgozik ujabb dalművein.

*** **New-Orleansban** közelébb igen kiméletlenül bántak egy angol buffo-énekesnővel: Miss Soldenevel. Midőn egyik dalműben első áriáját elénekelte, az elsőemeleti szélső páholyból pompás virágbokréta hullott lábaihoz. Az énekesnő a virágot dobó fiatal embernek csábos mosolylyal mondott köszönetet s lehajolt, hogy a bokrétát fölvegye. De mielőtt hozzá ért volna az ajándékhoz, azt egy vékony fonal segélyével visszarántotta páholyába az udvariatlan fiatal ember. Az énekesnő, ki méltán sértve érezte magát, pert inditott s a fiatal embert tetemes pénzbüntetésre itélték.

*** **Külföldi hirek. Dom Pedro** braziliai császár braziliai indián koponyákból egész gyüjteményt küldött Virchow berlini tanárnak, francia levél kiséretében. — **A philadelphiai világtárlaton** a vörös indiánokat is bemutatják szokásaikkal, ruházatukkal és fegyvereikkel. — **Koffi Kalkali** ashanti fejedelem Londonban fogja neveltetni 14 éves fiát.

Szerkesztői üzenetek.

L-a Bélának. »A rózsáról« szóló tárcát közleni fogjuk. Nem lenne-e jó azonban Schleiden lipcsei könyvére is hivatkozni. »A lustaság dicséreté«-t is kiadjuk.

B-né Bajza Lenke urhölgy és **Simay Ödön** adresseit szeretnők m i e l é b b megkapni

»**Viviane**« francia szerzőjének nevét kérjük mielébb közölni velünk.

F. G. »Demsus« és »Várhely« leirását szivesen veszszük, csak ne legyen igen hosszú.

Felelős szerkesztő: **Vadnai Károly.**

Bérlet 48. szám.

NEMZETI SZINHÁZ.

Budapest, szerdán, május 26-kán, 1875.

Dancz Nina kisasszony föllépteül:

A csók.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta Dóczi Lajos.

Fernando, Catalonia hercege	—	Komáromi
Sever, Navarra királya	—	Náday
Blanda, neje	—	Szigligeti Ferike
Adolár, a király bátyja	—	Bercsényi
Fidelio, kincstartó	—	Szigeti Imre
Angela, leánya, a királyné hölgye		Kassainé
Sobrinus, udvari pap	—	Vizvári
Carlo, pórfiú	—	Eőry
Maritte pórleány	—	Dancz N. k. a.
Navarrai kapitány	—	Pintér
Cataloniai nemes	—	Leövei
Szolga	—	Gabányi

Fürdő-intézet

Gschwindt-féle gyárrészvény-társulaté

Pesten, üllői-ut.

Tisztitó-, valamint **maláta-, iszap-, vas-** és külön féle **gyógyfürdők. Márvány, zománcozott** és **cinkádak. Hideg és meleg zuhany. Fütött helyiségek. Finom fürdőruhák.** Legnagyobb tisztaság és kényelem. Közlekedés a közuti vaspályán.

107 **Az igazgatóság.**

A Komlókertben

(Budapest, granátos-utca 4. sz.)

Bakonyi István igazgatása alatt a fővárosban egyetlen egy magyar daltársaság és **Parragh Gábor** jeles borcsarnoka s izletes magyar konyhája, ajánltatnak a t. közönség kegyes hajlamaiba. 205

Hampel Győző

Budapesten, nagy-(három)-korona-utca 16-dik szám,

(Hampel-féle ház).

Napiárak vámfontkint.

Cukor, legfinomabb	24½	kr.
» finom . . .	24	»
Kávé, Mocca finom .	82	»
» **Cuba,** val. Bordeaux	88	»
» Cuba, legfinomabb	85	»
» Java, finom . .	78	»
Mandola édes . . .	46	»
Malozsa szőllő . .	39	»
Salátaolaj . . .	50	»
Házi szappan, szegedi	22	»
Gyertya, stearin 6-os s 8-as	50½	»
Rizs, olasz fényes . .	14	»
» Rangoon finom .	10	»
» Aracan jó . .	9	»
Lencse, stockeraui . .	18	»
Borsó, hámozott, . .	11	»
Bab, kis és nagy . .	8	»
Szilva, valódi török .	18	»
Lekvár, slavoniai, édes	16	»
Mák, kék	24	»
Dió, egészséges . . .	12	»
Keményitő, jegecekben	18	»
» Tüllanglais	15	»
Pezsgő, francia, palack	3.50	»

Kivánatra az árukat házhoz is küldöm dijmentesen.

Cukorból csak süveg számra adok, a többi cikkekből pedig legalább egy vámfontot, miből 112=100 bécsi fontnak megfelel.

Üzleti helyiségem hétköznapokon d. e. 8—12-ig és d. u. 2—7-ig nyitva tartatik.

Vidéki szives megrendelések legnagyobb figyelemmel és pontossággal utánvétellel eszközöltetnek; minden e jegyzékben nem emlitett cikk a **legolcsóbb árakon** megszereztetik. 106

!!! Háromezer !!!!

forint volt a jutalom,

melyet azért arattam, hogy nem vaktában tettem a lotteriába, hanem **Orlicé Rud.** mathematikai hires tanár (**Berlin, Wilhelmstrasse 125.**) utasitását használtam, melynek segélyével a fentebbi összegü 201

ternot

nyertem. Miért is tanár urnak l e g b e n s ő b b h á l á m a t ezennel **nyilvánosan** kifejezem.

Linz. **Haas Jakab.**

Most van a legalkalmatosabb idő

minden nyári szükségletet a legujabb **Creton, Battiste, Jaconets, Barége, Grenadin, Gaziere,** fekete és szines **Lustre** és **selyemkelmékben** megszerezhetni, valamint **vászonkelmék** és **Chiffonban** is 20%-tel a gyári áron alól 879

Weiszberger Jakabnál,

Budapesten, bécsi-utcza 2/a.

Mustrák kivánatra ingyen és bérmentve.

Tulajdonos: **Tóth Kálmán.** Kiadja és nyomatja az »**Athenaeum**« irodalmi és nyomdai részvénytársulat.

GARAMSZENTBENEDEKI FESTŐ

Az esztergomi képtárban. A tizennégy segitő, 1510-ből. A Maszlaghy-féle megállapitás szerint az "ónémet iskolából való. A szentbenedekrendi apátságból került elő. 93.old

PROKOPPNÉ, STENGL MARIANNA: A Keresztény Muzeum első évtizedei 89.old

Esztergom Évlapjai, Annales Strigonienses, 1960
Bp. 1960

<Garamszentbenedeki
úrkoporsó.>

Gerevich László: A
<> 8-r, 15 kép
17 l. Bp. 1942

Gent (792)

utaljon Ft.- Budapest, [illegible]

miniszter rendeletéből: Dr. Tiha

A hivatal

mini

Garamszentbenedeki

Úrkoporsó

Gerevich László cikke

Gerevich emlékönyv

43 és kv. ll.

Buda.

Az előtérben [illegible] sz
rombadült épületeivel és körülöt
balra Pest, jobbra Buda szemlél
torlással; a háttérben a környé
fölül a lebegő mondatszalagon:

BUDA, qua Danubi

a felső jobbsarokban: Pag. 202.
és alól magyarázó szövegének ke
L. Rudera urbis in Insula

Rm., mér. a rl. 17.7: 21

123-91-13

Garamszentbenedéki
ármutató

255. Garamszentbenedeki ármutató,
1500 körül.

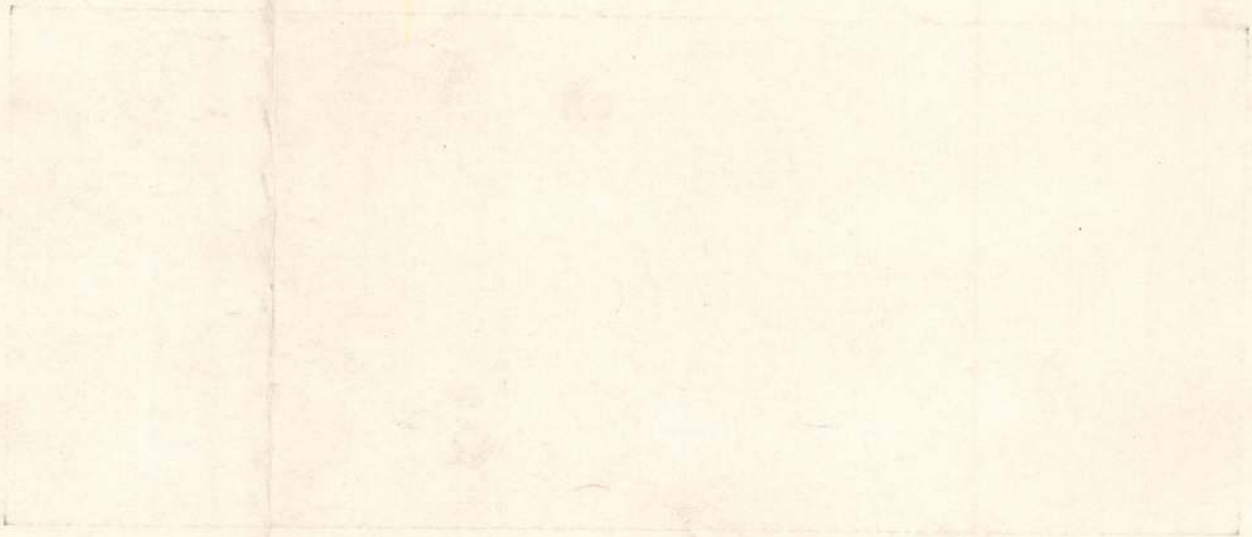

Garamszentbenedeki

XVI. sz. kehely

Esztergomi főszékes-
egyház kincstára

Repr.

Czobor.-Szalay II.

237. l.

ott csoport Szent Imre egyik
ban, s ő itt nevelőjének kíséretét
került ábrázolása. Ez az inter-
lna, ha a ládika esetleg ereklye-
n látható kulcslyukszerű mélye-
etartók elég gyakran templom-
mplomalapítások legfontosabb
nár vázolt szellemi alkata és a
án a klasszicizáló romantizmus
a 12. század második felébe

eddig Székesfehérvár területén
k nyomaira, alapfalakra, erődí-
y vallási központ (Herculia),
) a legújabb régészeti kutatások
szta vidékén, Székesfehérvár
ármazhatnak azok a faragott
a püspöki palota kertjében
oltak falazva. Ilyen másodlagos
ből is van tudomásunk. Így
Budai Kapuja esetében, mely
ó részben római oltár- és sír-
na érdekes 18. századból szár-
onvolutum a budai Ferenciek
seph Jakozics), melyből itt a
l a képből következtetni lehet,
k azok az antik mintaképek,
a helyszínen, bár máshonnan

Garamszentbenedeki

mester

1510

irod

z

Gerregimagyfestprim

abstersion
stersive [..siv) (n,
mède) ∾ (seb)tiszt
stersion [ápstersjő]
mosás, tisztogatás
ce [ápstinäs]
rtóztatás, ta
böjtnap
v) (sz
plaló
(h
bortnyik

Gavanneutbenedeki
fóoltár nobrai
1480-83
Rejn
Kamphőrejh fanaby
216. l.

NYOMTATVÁNY

úrnak

Budapest

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután ½6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

Garamszentbenedek

urkoporsó.

XV. n.

Esztergomi főszeker-
egyház

Repr.

Magyarországtört

II. 391. l.

[Garamszentbenedeki apátsági templom]

Csemegi József ifj.:

A [ ] alaprajzának építészettörténeti vizsgálata.

MMÉEKözl

1939. 110–114. l.
alaprajzokkal

volt, — s ilyen körülmények közt Tiszának lehetetlen volt külön szobát átengedni arra a célra, hogy a levonatokon beszédének korrekturáját elvégezze. Az én asztalomhoz ülve olvasta Tisza a nyomdából áthozott hasábokat és gyakran egy órát is eltöltött ott, amig a nagy és terjedelmes beszédet kijavitotta.

Váradon Laszkyék ajánlására a főkapitánynál kaptam szállást. Ne tessék rosszat gondolni, nem álltam rendőri felügyelet alatt, közönséges szobaur voltam Gerő Ármin főkapitány urék vendégszerető házánál. Két gyönyörü szobát bocsátottak rendelkezésemre, egy hálószobát és egy fogadót, s abban a régi jó világban ezért a két szobáért havi husz forint bért fizettem. Ilyetén való albérlői mivoltom azonban majdnem sulyos konzekvenvenciákkal járt reám nézve. Alig hatheti Nagyváradon időzésem után, figyelve a városi közigazgatás eseményeit, azt tapasztaltam, hogy a város nagytekintélyü és különben igen konciliáns polgármestere, a talpig gentleman Rimler Károly, a különböző bizottsági üléseken elfogult magatartást tanusit Gerő főkapitánnyal szemben. Fogalmam sem volt ennek belső okairól, házigazdám, akivel különben is ritkán találkoztam, minthogy

Garamszentbenedeki

mester

l.

Gercurszaihelyz.

23. l.

zoktatásügyi minisztertől.

BUDAPEST
935 MÁJ 20 14
N 75 N

...sz Bizottság
...gének.

Bpest

IX. Rákos u. 10

Garamszentbenedeki

bencés apáts. templom

l.

GerMRE. 29,59,41.

238. l.

3057

54. Jan Kobell (ifj.)

Sz. Rotterdamban 1800. április 18-án.

Tájkép tehenekkel

A sík vidék
veredett fehér svaj
Mögöttük, jobbrál a
A középtérben pedig
és tarka ~~pedig~~ feksz
hőgött. Jelzése alo

Fa, méretei
Erny Mih.
M. Kept. 2
Nyst. 172.
VII: 54.

VII: 333.

NYOMTATVÁNY

.....úrnak

Budapest

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután $^1/_2$6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

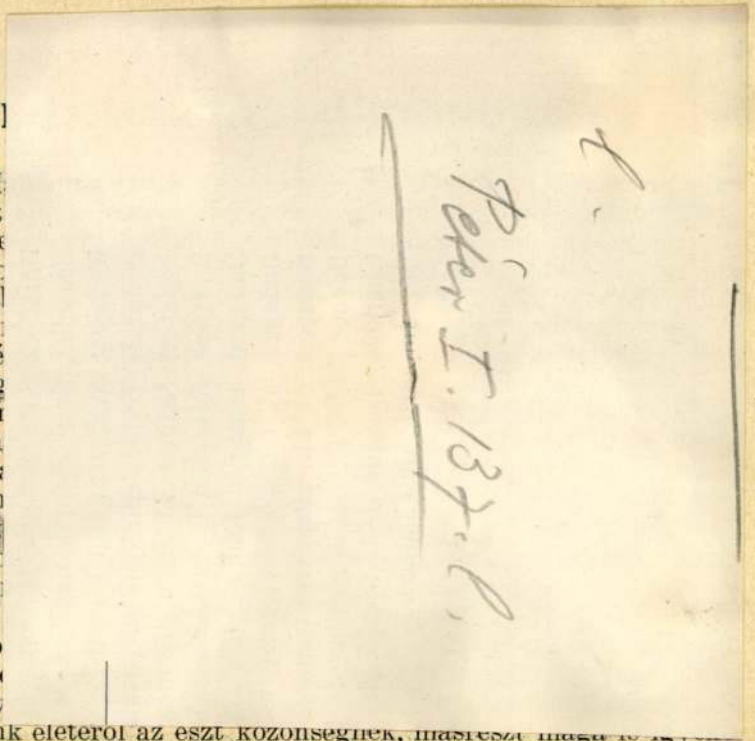

XI

Kispál M
lai tanár, észt
finn-ugor nye
Mark Gyula p
adásain, továl
kájában vett
Ugyancsak ré
nyelvek hang
vek indogern
tengeri finn n
kívül hallgatt
(észt irodalon
adásait. Folk
Archiiv hatal
dalmat tanul
voltak „Tér-
készülő dokto
be tudott fej
érdekében egy
molt be hazánk eleteről az észt közönséghez, másrészt maga is igy

Garamszentbenedeki
Madonna.

l.
Péter I. 137. l.

gozik. Emellett résztvett a stockholmi magyar intézet ügyeinek intézésében és betöltötte a stockholmi magyar lektorátust az első félévben heti 2, a második félévben heti 4 órában. A tanév folyamán megnégyszereződött számú hallgatóság részére leíró magyar nyelvtant szerkesztett, amelynek egy része sokszorosítva meg is jelent. A stockholmi KFUM (Keresztyén Ifjúsági Egyesület) egyesületben február 15-én „Den ungerska folkmusiken" (a magyar népdal) címen vetített képekkel, zongorával és grammofonnal kísért előadást tartott a magyar népdalról.

XIII. AMERIKAI ÖSZTÖNDÍJASOK.

Alapítványi ösztöndíjasok:

Dr. Kertész István (1904, Putnok, Gömör m., róm. kat.), a Vegyes Döntőbíróságok mellett működő Kormánymegbízottak Hivatalába beosztott királyi törvényszéki bíró a Rockefeller-alap társadalomtudományi osztályának ösztöndíját elnyerve 1935 szeptember 19-től 1936 szeptember 9-ig volt tanulmányúton az Egyesült Államokban. Kutatásainak túlnyomó részét az államok nemzetközi felelősségével kapcsolatos kérdések kidolgozására fordította, éppen ezért csaknem az

Garamszentbenedeki
úrkoporsó

l.

Peter I. 156. l.–
157. l. keppel

anyaggyűjtést „Magyar Irodalom a [illegible] lexikonokban" címen készülő munkájához.

Ezenkívül *dr. Meznerics Ilona,* aki az 1931—34. években volt bécsi ösztöndíjas, még akkor megkezdett és a Földtani Közlöny 1935 decemberi számában röviden már bemutatott palaeontológiai kutatásainak teljes befejezésére és sajtó alá rendezésének előkészítésére 200 pengő tanulmányi segélyben részesülve, június hó végén és július elején Bécsben folytatott tudományos munkásságot. „Die Schlierbildungen des mittelsteirischen Beckens" című dolgozata a gráci Mitteilungen des naturwissenschaftlichen Vereines von Steiermark szaklap 1936. évi 73. kötetében jelent meg.

Vendégtagokként dolgoztak, illetve folytattak speciális tanulmányokat a kollégiumban hosszabb-rövidebb ideig: *a)* magyar honosok: *dr. Kiss Kálmán* klinikai orvos (belgyógyászat), *ifj. dr. Scipiades Elemér* nőorvos (diagnosztikai, általános nőgyógyászati, főleg szövettani tanulmányok), *Spangenberg Ilona* énekesnő (énektanulmányok Wildbrunn kamaraénekesnőnél), *Szánthó Erzsébet* énekesnő (bécsi zenekonzervatorium), *Szántó Jolán* joghallgató (gazdaságtörténet), *Tutsek*

Garamszentbenedeki

Madonna

1440 k.

Repr

Kampkőzépkfaszobr

171. l

lad medaillonban ~~van ábrázolva~~, melynek keretét
nondatszalagok alkotják. Üstököt, hátrafésült hosszú
etvált. Atillája brokát, mentéje prémes. Felirata
lapzaton két sorban:
ld und die Gesichtes Wlinen
nd Witz, schön in die Wette grünen."

liche
erfey
pfferen
Teckzli
l e kezdettel: „Ein Feuer lässet sich die Länge
u befejezéssel: „Gedruckt Im Jahr 1682."

alkeretnek 17·9 : 14 cm.

—

140/95 N° 308.

Garamszentbene-
deki kegyhép és
templom
(Esztergomi érsekség
Bartom)

Schaefer kegyh
36, 37. l.

Garamszentbenedeki

templom

Kepe repr.

Kiss Bikl Nath Magy

526-1.

Garamkentbenedeki

apátsági templom

Képe repr.

Horv Mátyáskori

127. l.

Garamszentbenedeki
monostor-templom
belseje. XIV sz
gotikus
Repr.

Dívald Magymüvemi.
69. l. 72, 80, 81. l.

Fokapuja
Repr.
u. o. 72. l.

Restaurálta
id Storno Ferenc.

Kobak, baranyamegyei magyar

VIII. 161.

Kiadatott

Fizetési helye	Lejárat		
	év	hó	nap
Garamszentbenedeki Madonna 1400 tömt Repr. Arch. Ert. 1935. 121. l.			

Elfogadvány — Rónai

Beváltatott

Kelet			Bemutató	
év	hó	nap		
1932	nov.	20.	Toth Janos leger	Kifi
1932	nov.	30.		

Garamszentbenedeki
erödített templom

Könyöki
412, 413. l.

N° 134

4352

~~4355~~

Modern

Ch. Fr. Daubigny:
Sz. Parisban 1817 február

Holdkelte
~~Holdfeljötte~~

Egy késő esti hangulatban ~~lágitott,~~ kissé dombos és itt-ot álló szamár mögött, két veres-bar a melyek egy leány és egy fiú, a felé; jobbról pedig a széna beta ~~raktak és a melynek egy része~~ (sz ~~A nyájat hajtók~~ Közülök a leány, k tot tart és kifelé fordultan hal kendővel kötötte be fejét, mig a tot és pantallót visel. A munkás jén dolgozik, egy a szekérre rak egy jobbrafordultan áll és támas ~~III~~ középsője szalmakalapot hord, a Kissé hátrább, de jobbról, a fák lól jobbra: Daubigny 1873.

Festmény, aranyozott ker
Vászon, méretei 172:305
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ — Becsértéke 36000 K.

I dudáló

Clichée,

5(85

10(84

Garamszentbenedek I ~~Steindl~~ Bartm

Kolostor vár és templom

Nagy 1873.

1) a vár helyszín rajza $1^{\pi}3^{\prime\prime\prime} = 10^{0}$. és a templom $7^{\prime\prime\prime} = 1^{0}$

2) kerentmetnet $9^{\pi} = 1^{0}$. hajó, szentély metnet $13^{\prime\prime\prime} = 1^{0}$

ablakok $2^{\prime\prime}3^{\prime\prime\prime} = 1^{0}$

3 a kapu ~~[illegible]~~ $1\frac{3}{4}^{\pi} = 1^{0}$

Steindl 1877.

1) a vár helyszín rajza 25 mm = 1 m. Trozogi

2) a templom földh. alaprajza 1:50 Tandor-0

3) " felső alap rajza " Tandor

4) " karnat felé kerentm 1:50 "

5) " Hossz metnet 1:50. "

6). " kapujá 1:10 Herbász

7) nyugati homlokzat 1:100 Tandor.

8.) északi homlokzat 1:100 Tandor

9). tekintetes agtó 1:10 Steinhaus

10. oltár reszlet 1:10. Bercsek

helyreállítási tervek 1877.

11 Steindl 1:100: nyugati homlokzat szkhlo

északi homlokzat "

szentély szerét "

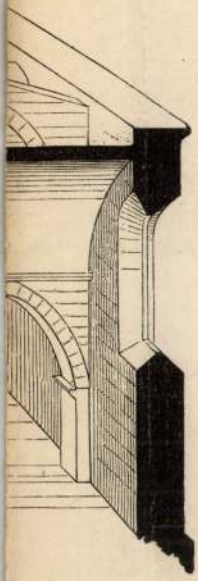

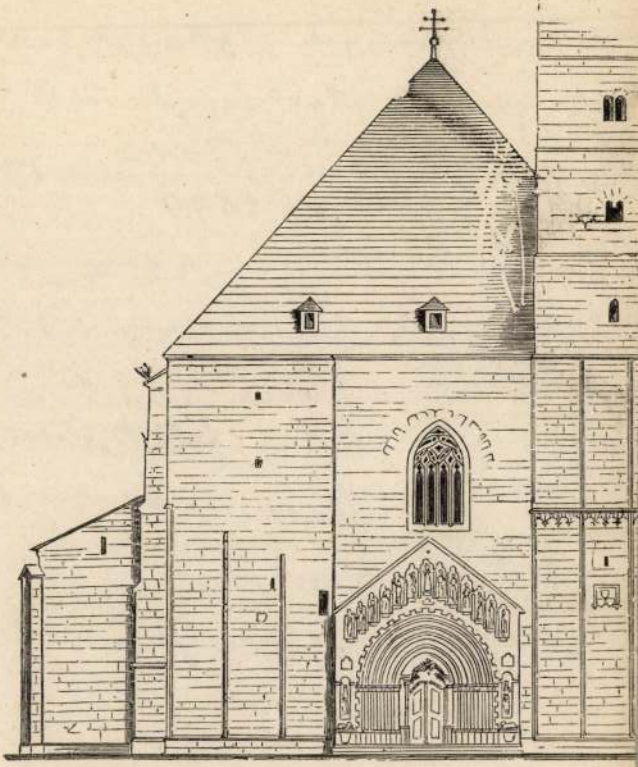

2.

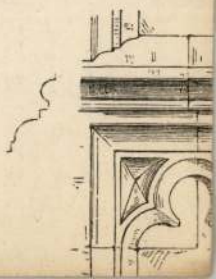

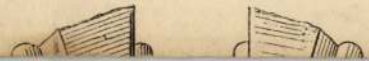

Garamnent Benedek II Bars m.

Kolostor Cartonok

1) kerek monstrancia term. nagyj. nézet Stehlo és

2) alapvajzai és metszetek. Bartholomaides

3) nyugyletes monstrancia term. nagy.

4) alapvajzai és metszetek u. arról.

5) réz Kerlat term. n. Stehlo

6) Kehely " Kodekle

7.) Storno helyre álli tani term. 1881.
nyugati tomlatszat. II^{III} 10.

8) " a kapu vajza. 13^{II} 1881.

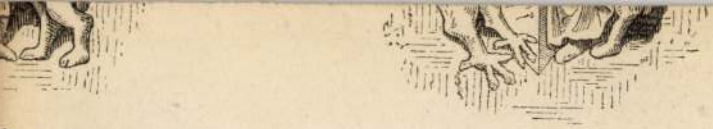

9.

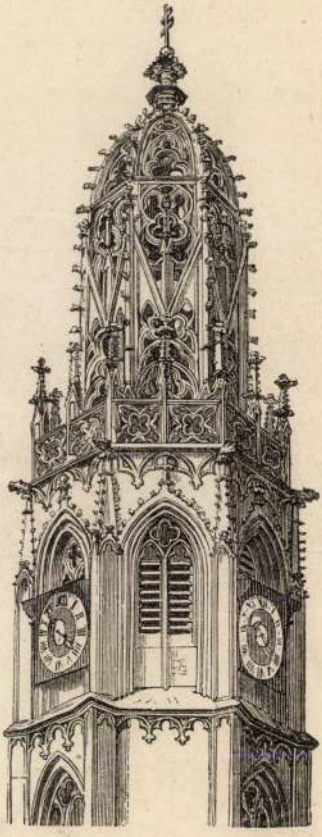

12.

Garamszentgyörgyi

templom

l.

GerMRE 30. l.

57. 3058

Fr.

A. Schelver:

(Sz. Osnabruckben 1805-ben. + Münc

Sarczoló kozákok.

A háttérben t

kat mindenkéren sarczolják. Az előtér

lette a pejlován jobbra v

visz magával; közelébe

lvő hordó bögre különféle sze

zön innen, egy czipő s

birkákat és kecskéket hajtj

összetett kézzel könyörgő

álló feszület előtt baltérde

át. A keresztén innen

szik. Az égbolt felhős.

Fa, méretei 23·5

~~Erny Mih. Lagy~~

~~M. Képt. 225.~~

~~Aj 161.~~

~~VII: 52.~~

± Kinek piros bélés köpenyét a szél elkapta,

T rétében ősnevont betűkkel

VII: 314.

Garamszentkereszti

vk. templom

klassicizáló

kéje vepr

Kiss Sziklkath Magy

800 l.

Garamszentkereszt

(Bars vm)

Plébániatemplom

Zádor-Rados. 192. l-

v á n y

..... Pengőről, amely összeget
lelet alapján a Műemlékek Országos
i munkálataim fejében a Bizottság-
va" cim 6. rovatán biztositott ja-
.....havában
fejében felvettem.

.....hó.....- n.

Garamszentmiklós

(Dubova)

Plébánia templom-
ban gótikus kazula

Serfit Istvánemlékk

III. 206.

Garamvezekényi

templomrom falképei

(Barsom)

l'Gereczefalkých

489. h.

Scitovszky János pásztorbotja, ezüst, réz-
ben aranyozva. Kampójában Sz. Adalbert
alakjával. A szárán Scitovszky címere és
CONSECRATAE BASILICAE STRIGONIENSI
CONSECRATOR JOANNES CARDINALIS
SCITOVSZKY 1856. Mag. 182 cm. Bécsi
munka 1856-ból.

Scitovszky János hercegprímás készíttette
az esztergomi székesegyház felszentelésére

Garam vezekényi
rk. pleb. templom

keje repr.

Kiss Spikelkath Magy
626. l.

sül.

kimaradt az I. kötetből sok régi nagy
er, pl. Hild, Feszl, Weber, akikre majd
ob fog sor kerülni, viszont fiatalabbakat
vettem (pl. Korb Flóris, Nagy Virgil,
ák Pál).
Bajos egy ilyen úttörő munkánál tökéle-
nyujtani. Remélem, ha én már nem le-
fog utódom támadni, aki jelen becsület-
kezdett úttörő munkámat folytatni és be-
ni fogja.

Dr. Fábián Gápár.

Garamvezekényi templom

eltörpül, ha ocsmány indokát látjuk, mi az aranynál nem egyéb, mellynek imádása olly terjedt s olly régi, s mellynek szolgálatában az ember még okos s leleményessé is válhatik.

Ottlétünk alatt, melly csak tizenkét napig tartott, két esemény vonta magára a közfigyelmet s mellyeket mint Amerikára nagy érdekűeket, e helyen megemliteni, feleslegesnek nem tartom. — Egyike az Egyesült államok elnökválasztása volt. — Zászlók s óriási falragaszok hirdeték a közörömet a választás eredménye felett; s a fellángoló lelkesülés számos ablaknak repesztését vonta maga után. Három nappal ez örömünnep után *Clay Henrik*, a nagy államférfiú halálának hire futamodott. — Egy pillanat s minden kirakatok, hirdetvényi táblák, — czimtáblák fekete fátyollal bevonattak, a lobogók félig leeresztettek s a nép nagy része gyászba öltözött. . . . . S kiért ezt tevék, egyszerü polgár volt, ősek s fényes méltóságok, kaczér dicsőség s gazdagság nélkül, de olly férfiu volt, kire büszke lehet hona, — mert egész éltén át ennek hasznára lenni igyekezett; neve egész nemzetére fényt sugárzott s halálával az északamerikai csillagok egyike tünt le, s a nagy országban a nagy tavaktól a mexikoi tengeröbölig, az Atlanti tengertől a Csendes tenger partjáig, minden gyászba volt merülve s a nagy férfiu emlékét megülte. — Milly hatalmas rugó ez az egyes cselekvényeire, ha a felette különböző származásu, ajaku s vallásu nemzet egy emberként feláll, tanuságot teendő : hogy az elhunyt polgár, emberiség s hazáért érdemeket szerze magának. — Elutazásom napján emlékünnepe tartatott, mellyen minden állam s minden nemzet képviselői, még a chinaiakéi is, bár legujabb polgárok voltak, megjelentek.

Szivemből megúnva San-Francisco zaját, Kalifornia belsejének látogatására indulék, hol az aranynyerés módjával s az ottani bánya viszonyokkal megismerkedhetni reméltem.

(Folytatjuk.)

Canrobert tábornok.

Certain-Canrobert Ferencz, ki minden órában bizton és méltán várhatja a marsall- pálczát, s milliók figyelmét tartja magához csatolva, 1809-ben született Francziaországban, pár óra járásnyi távolságban *Murat* születéshelyétől. Két évig kitünő szorgalommal tanult egy katonai oskolában, s 1828. lőn alhadnagy, 1832. hadnagyságig vitte, 1835-ben az afrikai sereghez ment, hol valahányszor ütközetbe került, a miben nagy bősége volt az időkben az afrikai seregnek, mindannyiszor uj meg uj hős tettekkel tüntette ki magát, 1837. századosi rangra emelkedett. Ugyanez évben egy tüzes csatában elesett ezredese mellett ő is lövést kapott lábán. A haldokló ezredes ugy ajánlá őt a sereg parancsnokának, mint nagy jövendőü ifju hős tisztet, s évről évre szaporodván hős tettei följebb följebb is haladt a fiatal edzett vitéz. Afrikai hős tettei közől csak kettőt emlitünk : 1845-ben 250 szuronynyal 3000 ellenségnek vitézül ellenállott, s megtartá állomását, 1849-ben pedig 4 tiszttel és 16 közlegénynyel nyomult be egy ellenséges réslövésen, 16 ember esett el körüle, de ő nem tágitott a fenmaradt négygyel. 1850. tábornok és a köztársasági elnök Napoleon Lajos segédje lőn, melly utóbbi állomásban a császárrá emelkedett N. Lajos is meghagyta, mindaddig mignem a keleti gyalogság parancsnokává lőn, s St. Arnaud halála óta az egész keleti franczia sereg parancsnoka.

Nagy remények vannak ezen férfiunak nemcsak bátor szivéhez, hanem éles felfogásához és kitünő hadvezéri tehetségéhez csatolva. Az is nagyon emeli vezéri becsét, hogy a sereg bálványozza, kiváltképen az afrikai vad zuavok, kiknek vakbuzgó hitök, hogy sem kard, sem golyó nem fog Canroberten. Szerethet is ollyan vezért a katona, a ki ugy cselekszik mint Canrobert. Ő, a mint megtette általános rendeleteit, hideg vérrel intézi a csata kezdetét, és sólyom szemmel követi az első mozdulatokat; de mihelyt a csaták öldöklő angyala egész marokra fogta gyilkoló pallosát, leszáll akkor Canrobert is paripájáról, ő is kivonja kardját, és kedves zuavjai élén nyomul előre, s a hol valami rést, vagy meredek sziklát kell elfoglalni, ott ők szoktak az elsők lenni. Mint a menydörgés előtt a villám ugy jár Canrobert mindig 20 lépéssel csapatja előtt a nyilt csatában. Egyszer 20 legénynyel mászott meg egy rést, s csak harmadmagával maradt életben, de az arabok megfutamodtak, s az erősség Canroberté lőn. A 20. septemberi ütközetben, ott, hol az Alma meredek partjai 300 láb magasságu sziklák, épen ugy jelenik meg Canrobert és zuávjai, mint Afrikában megszokták, itt is kivont karddal vad legényei élén gyalog apritja a muszkát, s számba sem veszi, hogy egy golyó vállrojtját vitte el, a másik karját surolta meg. Ő addig harczol, mig nem győz, azután pedig a világért sem menne előbb sátrába, mig tulajdon szemeivel meg nem győződött, hogy a sebesültek illő ápolásban részesülnek, s vitéz csapatait sorban nem látogatta. — Igy irnak Canrobertről a franczia tisztek, s természetes, hogy az illyen fővezér személyéhez csatolt remények fényer győzelemmel kecsegtetik mindazokat, kik az egyesült seregek diadalát ohajtják.

∞

Pótlék vélemény „A vakokról“ czimü értekezéshez, melly a „Vasárnapi Ujság“ 25. 26. 27. 28. és 29-dik számában közöltetett.

Nemes irány, legszebb törekvés sugárzik ki t. értekező minden sorából a *vakok* ügyét illetőleg, s épen azért, ha tán némi pótlék véleménynyel vágyunk az okvetlenül felkarolandó ügy kivihetése tekintetéből a szép *tervhez* járulni: nem veendi zokon az érdemes értekező. . . . Hisz minél több oldalról lesz meghányva-vetve, annál tökélyesebb leend a terv, s létesithetése megkönnyülend.

Értekezése utósó részében ezen kérdésre : „Hogy kellene tehát a vakok ügyében sáfárkodni?“—szép feleletül azt mondja értekező : „Mindenek felett szükséges évenkint egy minél pontosabb országos vakok összeirását szerkeszteni, stb.“ Ezen összeirást legkönnyebben s minden költség nélkül ugy tartja kivihetőnek, ha püspöki, megyei schematismusokhoz megkivántató adatok hivatalos beküldése alkalmával, ezen ügynek külön rovatot szánnának a tiszt. plébánus urak stb.

E feleletben alólirott azon csekélyes de mégis lényeges módositást hiszi ok- s czélszerünek, hogy az országos vakok összeirása inkább a kerületi orvostudorok és sebészek által intéztessék, kik szakavatottságuknál fogva sokkal pontosabb s a gyógytan szabályainak megfelelő kórelőzményeket (anamnesis), jelen kórállapotokat (status praesens morbi) s kórjóslatokat (prognosis) szerkeszthetendnek, mint a tiszt. plébánus urak, bár igaz, hogy a dogma sem zárja ki a gyógytani ismereteket. Igy aztán a leendő pesti középponti mintaintézet főszemésze, vagy akár a vidéki szembetegek kórodájában alkalmazandó szemészek kórhatárzata (diagnosis) és gyógykezelése (cura morbi) igen könynyitve lenne, s mindjárt helyben adathatnék vélemény a *gyógyithatás*, *iskolázhatás* és *ügyefogyottak gyámolitása* végett. . . . Tehát nézetem szerint a doktor és sebész urak, tennék a vizsgálást és összeirást, a lelkész urak pedig segédkezet nyujthatnának. . . . Mi a töke gyarapitást illeti, a t. értekező által példakint felhozott lelkész urak közbenjárását illető terv gyakorlati értékü, helyes, mellyhez következőleg akar alólirott járulni : minden betegétől nyerendő dijból bizonyos összeget szives örömmel nyujt ez év folytán oktober elejétől kezdve, mig majd továbbra is kijelentené a nemes ügy iránti buzgó akaratát. Azt mondja a t. értekező „buzgólkodni kell minél több embernek olly ügy mellett, mellynek helyességét elismerte a közvélemény és annak előbb utóbb életbe kell lépni. Csak serkenteni kell a jóra s nem engedni, hogy elszunyadjon a jó ügy állapota, mert a mi elszunyad, az könnyen mély álomba szenderül, s végkép elalszik.“ Én a tiszt. értekezővel örömmel kezet fogok. — Irtam Tatában sept. 18-án 1854.

Dr. Hamari.

Közhasznu beszélgetések.

V.

— Ha a föld forogna, aligha czigánykerekeket nem hánynánk mi ezen, tiszteletes uram? . . .

— Hogy, mikép értsük ezt, Gábor gazda? . . .

— Ha reggel amugy isten-igazában vagyunk, délután már lefelé állna fejünk, mint a tele kalász, — lábunk fölfelé mint a svábasszony kontya, s ugy pörögnénk abban a semmiségben, mint az orsó.

— Magam se szeretném, hahogy minden huszonnégy órát illyen erőltetett tánczczal kellene átélni, s mivel ez nem is történik, a föld forgása pedig tény — kell, hogy legyen ellenvetés, melly bennünket ezen komédiás bukfenczek alól föloldozzon.

— És aztán mi lehetne az, szentatyám ?

— Az egész csak ezen két egyszerű kifejezés alatt lappang : *le* és *föl*. Az elsőn bizonyosan nem érthetünk mást, mint : a *földhöz közelebb*, s a másodikon ennek ellenkezőjét, azaz : a *földtől távolabb:* ez 12 óra mulva is igy lesz, lábunk közelebb a földhöz s fejünk attól távolabb, mivel a föld roppant tömege az, melly testünket magához vonzza. Innen könnyen kiokoskodhatja kigyelmed, hogy földünk forgása esetében, miért nem ömlik ki a viz kutainkból, vagy folyóink medréből.

Vas. Ujs. 1854.

— Mert a föld vonzza magához, ugye-bár? — Erről tehát megvolnék győződve, de legalább kellene éreznünk, mikor mozog!?

— Semmi esetre nem érezzük, mert magunk is mozgunk vele együtt, rázatást nem érezhetünk, mivel az a földben épen nincs. Ha csendes viztükrén uszó csolnakon ül kigyelmed, annak a mozgását sem fogja érezni, mert maga is részt vesz azon mozgásban.

— A napnál világosabb igazság, különösen ez utóbbit magamnak is volt szerencsém tapasztalni, midőn még zsellérkoromban halászmesterember voltam a Dráván.

— Az ég látszó mozgását a józan okosság sem hagyhatja helyben. Földünk az egész éghez képest, mondom egy kis elenyésző pont; a mint utóbbi beszélgetésünkből tudja kigyelmed, csak magából a napból másfél milliom akkora gömb telnék ki, mint földünk, hátha azon töménytelen égi testeket veszszük, mik még ennél is nagyobbak, vajjon merjük-e állitni, hogy egünk forogjon ezen kis hangya-fészek körül?

Nézzük továbbá a sebességet.

Ha földünk 24 óránként fordul egyet tengelye körül, egy másodpercz alatt egy-tizenhatod földrajzi mérföldet végez, — mig az ég forgása esetében a tőlünk mintegy 21 milliom mérföldre levő napnak ugyanennyi idő alatt 1818 — s a milliom mérföld-távolságra fekvő csillagoknak tizenegy billiom mérföldet kellene átfutni, mi a fény sebességénél (a fény sebessége 1″ alatt 40 ezer mérföldet halad) háromszáz milliomszor nagyobb.

— Képzelhetetlen sebességek !!!

— Több erősségeket mellőzve, csak egyet emlitek, — mi a föld forgását bizonyitja.

Mintegy félszázaddal ez előtt két természettudós, Tycho és Riccioli szinte kétségbe vonták a föld forgását. Ha a föld nyugotról keletfelé mozog — okoskodának — ugy egy bizonyos torony tetejéről lebocsátott kő nem eshetik egyenes irányban a földre, hanem el kell nekie maradni nyugot felé, még pedig akkora távolságra, mennyivel ez idő alatt a föld s következőleg a rajta levő torony is odább tartozott menni. Az eredmény ellenkező lett.

— Nana! ez ollyan lehet, mint mikor az ember a keritésről ugrikle, még pedig akkor sem hagyja ám el a kerités!

— Egy kis türelem, Gábor gazda! — Egy másik tudós, a hires Newton nevezetü általlátta, hogy a kő nem tartozik a neki kimutatott függélyen haladni, hanem eltérni attól, vagy ugyszólva elhagyni azt, és épen ellenkező oldalra, azaz kelet felé. Tudni kell, hogy földünk forgása esetében nem csupán a föld, hanem minden rajta levő test, és igy a torony, kövecs stb. is bir kelet felé mozgással, miből önként következik, hogy a toronyról egyenes függélyen lebocsátott kő már esése előtt birt kelet felé irányzattal, s az emlitett függélyt elhagyni tartozott.

— Itt van la! — ember és a keritès.

— Több nevezetes fők tettek aztán e tárgyban kisérletet, de többnyire csekély sükerrel, mig végre Benzenberg a hamburgi Miháltoronyon e próbát egy kissé vigyázóbban ismételte s reá jött, hogy a 235 láb magasról lebocsátott kő a függélytől kelet felé 4 egész vonalra tért el. *)

— A keritès nem illyen magas; tudom már, ezért nem veszszük észre a különbséget!

— Most látom, hogy hiszi kigyelmed a földforgását.

— Ha valaki eszemre adja — eddig sem kétkedtem volna fölötte.

Molnár István.

*) Tarczy természettana után.

Az igazság érdekében egy szó.

A Vasárnapi Ujság f. évi 20-ik számában történelmi elbeszélés adatott e czim alatt: „*Garam-vezekényi puszta templom*“, mellyet figyelemmel olvasott mind a müveltebb rész, mind a köznép. Ha ez egyszerü történelmi elbeszélés hü adatokra volna épitve, semmi szavam sem volna ellene. De miután annyi benne a valótlanság, a mennyi az állitás, az igazság szeretete megkivánja, hogy e történelmi elbeszélést kellőleg megrostálva, az irót az irottak visszavonására birjam.

Garam-Vezekény helység térképi fekvését lerajzolva emliti az iró, hogy e helység északkeleti részén, a Sárpatak partján áll magánosan, elhagyottan, kormos falaival, légbe mereszkedő tornyával egy puszta templom.“ Ez állitás igazságát nem vonom ugyan kétségbe, abba azonban nem egyezhetem, mintha e templom a helység északkeleti részén állna; holott annak fekvését jól megvizsgálva, azt kell mondanunk, hogy biz az délnyugot felé fekszik. De ez még csak megbocsátható hiba, noha meg nem bocsátható az iró ezen állitása: „ki épittette e templomot magános ember-e vagy község? arról nincsenek biztos adatok, csak annyi bizonyos, hogy a 17-dik század közepe táján épült, és akkortájban a damásdi és garam-vezekényi reformált lakosok tartottak benne isteni tiszteletet, mig nem végre a két község egymás közt meghasonlván a miatt, hogy a damásdiak az esztergami káptalannak mint földesuroknak részint igérete, részint fenyegetése által a római katholikus hitvallás követésére kénszerittettek.“ — Ezen állitás kitételei egytől egyig mind alaptalanok. Hogy a kérdéses garam-vezekényi templom nem a 17-dik század közepetáján, tehát nem a reformatió bekövetkezte után, hanem még azelőtt épült, nemcsak a templom kormos falai, miként iró is elismeri, hanem góth modorban épült keskeny ablakai is eléggé tanusitják. Ez épitési modorból következtethetni, hogy e templom már a 14-ik században létezett. — Hogy a 17-ik század közepén e templomban reformatus isteni tisztelet tartatott volna, megengedem, mivel ekkor már el volt foglalva a róm. kath. hivektől; de azt semmikép sem hihetem, hogy azon időben damásdi reformatusok is jártak volna oda, mivel a történet nem emlékezik arról, hogy Damásdon reformatus hivek laktak volna, vagy ha meg is engedjük, hogy laktak, bizonyára csekély számmal voltak, s nem azért hasonlottak meg a garam-vezekényi reformatusokkal, mintha őket földesurok az esztergami káptalan igéret vagy fenyegetés által a róm. kath. hit követésére kényszeritette volna, hanem mivel szokásuk az embereknek meghasonlani; nincs is példa, hogy valamelly kath. földesuraság illy képtelenséget valaha elkövetett volna.*) A garam-vezekényi templom, melly eredetileg is kath. templom volt, és csak a véres vallási háboruk alatt esett el a katholikusok birtokából 1730-ik évi julius 30-kán, midőn a zelizi és többi régi kath. templomok is felsőbb rendelet következtében visszavétetni parancsoltattak, jött ismét a róm. katholikusok birtokába, mikint ez a zelizi plebánia évkönyveiből kitetszik, mellyben olvashatni, hogy az Eszterházy és Amade családokhoz tartozott, kik jogot is tartottak a pártfogáshoz. Ez tény, és pedig kétségbevonhatlan tény. Már ha a garam-vezekényi templomról, mint iró állitja, nem tudatik, ki épittette, magános ember-e vagy község, mikép állithatja, hogy a 17-dik század közepén épült, talán csak azért, hogy a garam-vezekényi és damásdi ref. hivekéének mondhassa? nem kell-e inkább e templom épitési styljára, mint legrégibb modorra tekintenünk, melly elhiteti, hogy e templom a reformatió előtt már létezett? És ha 1730-dik évben e templom visszavétetett, nem következik-e az, hogy már azelőtt is régenten birtokába kellett lennie a katholikusoknak? és csak az emlitettem vallási villongások okozhatták, hogy egy ideig nem-katholikusok is birták.

A mit pedig az iró ezen szavaktól kezdve: „most egyszerre kitört a legszomorubb szakadás,“ végig mond, röviden ezeket jegyzem meg. A legszomorubb szakadás, mellyről iró emlékezik, nemcsak Garam-Vezekényen dühöngött, hanem egész édes magyar hazánkban és Erdélyben. Nem is ezen örökös villongások kényszeriték a garam-vezekényi reform. hiveket egy uj templom épitésére, hanem mivel hasztalan erőködtek az eredeti róm. kath. templomot megtarthatni. Önmagok sem mondottak le előbbeni templomuk birtoklásáról, hanem le kellett mondaniok még 1730-ik évben, és a sajátjuknak bitorlott templomot vissza kellett adniok. Az sem áll, hogy az ujonnan alakult róm. kath. egyház nem öröködhetett meg, s hogy magát fen nem tarthatta, hisz maga iró is elismeri, hogy 1837-ik évig benne latin szertartással isteni tisztelet is tartatott; de nemcsak egyszer egy évben, hanem valahányszor a szükség igényelte. Az sem áll, hogy a hivek részvétlensége és a pártfogók hiánya miatt szünt volna meg ezen egyház; mert oklevelekkel bebizonyithatni, mikint buzgólkodtak a hivek gr. Eszterházy János Károly földesurukkal együtt e templom kijavitása körül, melly bizonyosan megtörténendett, ha ez utóbbi kegyur, és az akkori érseki helyettes Benyovszky János püspök halála által ez ügyet árvaságra nem juttatja. Részvétlenségről csak akkor lehetne az illetőket vádolni, ha az óta e templom fölépitéséről senki sem gondoskodott volna. De miután bizonyos, hogy daczára annak, hogy e templom elhagyatott falai nem az idők viharai, mint inkább rosz emberek kezei által szenvedve legtöbbet, mégis a jámbor hivek adakozásaiból mintegy 130 p. forintnyi tőkepénzzel bir: és a legujabb időben, t. i. folyó év augusztus 1-sö és 2-ik napjaiban tartott zelizi egyházi látogatás alkalmával a hivek a főpásztor előtt abbeli óhajtásukat ünnepélyesen kijelenték, miszerint e templom romjaiból fölépüljön, elég világos bizonysága ez a hivek részvételének, és buzgalmának. — Az sem áll: hogy a garam-vezekényi hivek, a reformatusokat, akkor, midőn az 1780-ik évben épült templomot kijavitani akarák, az állitólagosan erőszakkal elfoglalt templomukkal megkinálták volna, és hogy a reformatusok őseiknek e templomérti viszályuk miatt el nem fogadták. Mert a katholikusok mindenkor ovakodtak ollyak kezeibe adni templomukat, kiktől csak törvényes uton lehetett visszaszerezni illy szent ereklyét.

Kedves Tudósitó ur! tartsa ön szemei előtt üdvözitőnknek azon szavait: a miket akartok, hogy miveljenek nektek az emberek, ti is miveljétek nekik; a szerint ha békét akartok, ti is adjatok másoknak békét; ha igazságot akartok, ti is legyetek mások iránt igazságosak; s ha a „Vasárnapi Ujságnak“ sok olvasót akartok szerezni, tudósitásaitokban hivek legyetek, mert valótlanságoknak a jóravaló ember nem barátja. **) Isten velünk.

Igazságos.

*) Erös állitás, aligha kiállaná a szigoru kritikát. *Szerk.*

**) Ebben tökéletes igazsága van Igazságos urnak. Köszönjük a jó tanácsot lapunk és t. olvasóink érdekében; részünkről pedig a milly szivesen fogadunk minden nevezetes helyismertetést, s egyéb történeti érdekü közleményeket, nagyon természetesen feltesszük közlő hazánkfiairól, hogy komolyan megkülünböztetik a lehetőséget a történeti igazságtól: s ha netalán mégis valami czáfolni való csusznék hasábjainkra, a czáfolatot minél rövidebben kérjük, mert lapunkban polemiáknak semmi esetre sem nyithatunk tág mezőt. *Szerk.*

Garamvári Pál, s.tiszt
Bélyeggyüjteményéből

IV. Képzőművészeti, fotóművészeti, kézügyességi és bélyegkiállitás, Bp. 1936, december, 7 l.

MÚZEUM

1933-ban ide költözött. A társulat 1934. december 27-én tartott közgyűlésén lemondott tulajdonjogáról, s azt a hercegprímásnak engedte át, aki viszont a Keresztény Múzeum régészeti gyüjteményét és éremtárát átengedte a gyüjtemény számára. A bencés gimnázium értékes anyaga is letétként az új múzeumba került, majd vásárlás útján Brenner Ferenc helyi gyüjtő gyüjteményének egy része. A középkori kőtár anyaga viszont elkerült a múzeumból s a királyi palotával kapcsolatos lapidáriumban nyert elhelyezést.

A társulat elnöke, Lepold Antal prelátus-kanonok és a múzeum igazgatója, Balogh Albin bencés tanár mindent megtett a múzeum fejlesztésére. A gyüjteményeket Balogh rendezte újból, a szükséges bútorzatot a Keresztény Múzeum bocsájtotta rendelkezésre. Az unyi, süttői és

Budapesten 1885-ben születtem. Orsz. m. kir. Iparművészeti Iskola szobrász szakosztályát végeztem. Az első próba félév elteltével tanári ösztöndíjat nyertem később a kereskedelmi minisztea által engedelyezett ösztöndíjból tanultam és iskolaztattam magam, mivel szüleim igen szegények voltak tanításomról és fentartásomról magamnak kellet gondoskodnom.

Loránfi Antal szobrász művész tanár szakoktatását öt évig helyettem. Az iskola végeztével Füredi Rikhárd szobrász művészhez kerültem kinél hószú ideig dolgoztam és tanultam. Igen mélyre ható hatással voltak reám a nagy Michelangeló és a francia nagymesterek. A Plakett művészek közül Berán mester akatól igen sokat tanultam.

A következő plakettekel készítettem:

Előlap: alol szélesebb a mélyitett mező felé laposan ivelt kiemelkedő lapon kiemelkedő betükkel „Beethoven" 6 m/m mélyitett mezőben balra fordulva és lehajtott fejjel a nagyköltő mellképe. A jobb szélen alol Garamvölgyi Á. mélyitett betükkel.

Egyoldalu plakett átmérő 135 × 130 bronzöntv. 55 példány. Eredeti gipsz átmérője 135 × 130. kiszült 1922.

Előlap: alol keskeny kiemelkedő lap s ezen végig huzodó kiemelkedő betükkel „Petőfi" a mélyitett mezőben frontalis törzsön jobra fordulva kicsit lehajtott fejjel a költő mellképe sikmeröbe néz. fent a balsarokban mélyitett betükkel garanvölgyi A. 1922.

Egyoldalu plakett átmérője: 190×147 négynögletes bronz 6 példány. Az eredeti gipsz példány mérete 190×147. kesszült 1924.

Előlap: keskeny keret mélyitett mezőben egy fratal női mellkép balra forduló lehajtott fejjel középen alol G. A. mester jegy. (néhai Törincsi Sándané siremlék pakettje) ovális bronzöntvény átmérője: 370×270 2 példány. Eredeti gipsz átmérője 370×270. kiszüll. 1925.

Kivitelre (fémben) nem került gipsz plakettek:

Előlap: alol keskeny lapon kiemelkedő betükkel „Szent Imre" mélyitett mezőben fél alakos magyaros ruhában palástal a válán három negyed profilban felemelt fejjel és felnező szemekkel balra fordulva jobb kezében liliomot a balkezében az ország cimerét tartva van abrazolva a magyar szent.

Egyoldalu gipsz plakett átmérője: 285×200.

Előlap: keskeny keret, mélyitett mezőben erősen meghajló s nagy terhet huzó teljes alak balkezével a válán ál lelogo kötélvégbe fogodzik a jobb keze a kifeszült kötélbe (akasztja) fogja. egy kifarazot oszlapfőt huz az épülethez amely a háterben (igen laposan) látszik. lent keskeny szelvényen „Építészet" kiemelkedő betükkel. fent a balsarokban G. A. mester jegy. egyoldalu gipsz plakett átmérője: 245×245.

Előlap: szelesebb és hagott szegély melyrtett mezőben mellkasig és vállizomzatig mintázottan a keresztre feszitett Jézus mellképe erősen lehajlitott fejjel töviskoronával a fején metyt dieskőr veszkörül balra fordulo profilal ábrázolva. Egy oldalu gipsz plikett átmérője: 220 kőralak.

Bpest. 1931. febr. 18.

Kiváló tisztelettel
Garamvölgyi Árpád
szobrász.

Prokopius Béla
nyújtése.

szobrász

Garamvölgyi Árpád

GARAMVÖLGYI *Árpád*, szobrász. Budapest 1885. A bpesti iparművészeti iskolában Loránfi Antalnál tanult, azután hosszú ideig Füredi Richárd műtermében dolgozott. Az éremmintázást Beran Lajostól tanulta.

É. G. I. 365. l

Gasztner József dr. VII. 133.

Garamvölgyi Árpád

Geboren zu Budapest im Jahre 1885, absolvierte derselbe die Bildhauer-Abteilung der Kunstgewerbeschule ebendort, unter Meister Loránfi, nach dem ersten Probehalbjahr ein Lehrer-stipendium und später ein Stipendium des k. ung. Handelsministers erhaltend. Nach Absolvierung seiner Studien arbeitete G. längere Zeit im Bildhaueratelier des Richard Fürcdi. Plaketten nur ausnahmsweise verfertigend, lernte G. viel von Meister Beran.

6 müve felsorolva.

Hu Prmagyérem 233. l.

Hadsereg.

Ferdinánd huszár.

A jobbra fordultan ágaskod
kezében lévő görbe kardjával az

Husaren Regiment Erz
Ferdinand Meila

kissé lejjebb: Der Stab liegt zu
a kép alatt öt sorban: Entstand
Forgacz. Der starb (+) 1704
v. Labocsay + 1727 - Freyher
Festeticz + 1757 - Graf v. S
Graf v. Esterhazy + 1794. - F
jelzése a felső sarkokban: 63.

Szines rm., mér a rl. 13.3

Sz. n. 28-
72-904-3

Garamvölgyi Árpád

tanári ösztöndíj alapból
200 K

Értimisk 1905/6.
18. l.

LVII.

HYØ

lom

Garamvölgyi Árpád

100 K államsegély

Értesítik 1906/7

16 l.

Garamvölgyi árpád

100 K. államsegély.

Értesítések 1910/11.

15. l.

16

1375. Lucca

Sz. Firenzében 1399-ben v. 1400

Madonna a gyermek

Térden alólig látható, j
levő párnán álló gyermeket f
és kinyujtott baljában keresz
fény övezi. Öltözete a Mado
megkötött magas ruha szűk u
alól érő ing és vállon átvetett
A díszes kereten alól cherub

Stucco, méretei £9 : 44
tett 1895 augusztus 23-án A.
1372·50 K-án. — Elszámoltatot
— Az elszámolásra nézve lásd a
min. előadmányi ivet. — Az elsz
ber 28-iki 4561 (635–900) és
eln. sz. határozat (464–901).

Jegyzet. L. az 1896-iki la
— Preisliste № 178.

III 3

Pl.

Vet. 1895.

Garamvölgyi Árpád

Kisplasztikus

1905 - 10

Éimisk

1930. 83. l.

kir. vallás- és közoktatásügyi minisztertől.

4 szám.

BUDAPEST 937 JUN 2[illegible] N 5 N

[illegible]űemlékek orsz. Bizottsága tek.

Elm.

BUDAPEST. IX.

atalból.

lati ügyben.

Garamvölgyi Árpád

Tavasz és
Siremlék a Fiumei
uti tematében
Repr.

Rát Str 243 (-44) l.

kéjpek

552-53
arak

BUDAPEST
11 XI 14 12

Garamvölgyi Árpád

nobrin –

Szefelslex 247. l.

Életr. arck.

u. o. 610. l.

vezésével és mintázásával foglalkozik. Makón két ampir stilusban tartott (egyik az Arad-Csanádmegyei Takarékpénztár emeletes épülete) figurális diszitő mintájával, általában pedig az egyházművészet és a kisplasztika terén ért el jelentős sikereket. Állandó kiállitója a Mücsarnoknak és a Nemzeti Szalonnak.

Garda Dezső *(nagyadorjáni)*, Máv. üzletigazgató. Született Nagyenyeden, 1863-ban. Középiskoláit szülővárosában végezte, majd a kir. József müegyetemen mérnöki oklevelet szerzett. Müködését 1888-ban a kolozsvári fütőháznál kezdte meg, ahonnan 1894-ben fütőházi főnöknek Királyházára helyezték át, majd ugyanebben a minőségben Debrecenbe került. 1910-ben Zágrábba rendelték, ahol rövidesen az ottani magyarság vezére lett és hogy fokozottabb mértékben ébrentartsa honfitársainak hazafias érzését, megalapitotta a zágrábi magyar ref. egyházközséget. Annak bizonyságául, hogy az általa szervezett egyházközség hazafias müködése felülemelkedett minden felekezeti szemponton, szolgál az a tény, hogy az egyházközség imaházának „Urasztal"-ára a teritőt egy róm. kath. vallásu, zágrábi urhölgy készitette el. 1917-ben a debreceni üzletvezetőség helyettes vezetője lett. A kommunisták állásától megfosztották. A rend helyreálltával visszakerült a Máv.-hoz. 1920-ban debreceni üzletvezetőnek nevezték ki. 1922-ben nyugalomba vonult.

Garda Dezsőné özv., szül. Tomcsányi Gizella. Debrecen város minden szociális és jótékonycélu mozgalmainak lelkes pártfogója és vezére; a Debreceni Jótékony Nőegylet és a MANSZ helyi szervezetének alelnöke, az Árvaház elnöknője. 1927-ben a Vár udvarán az egész MANSZ megbizásából G.-né üdvözölte a Kormányzót. A Debreceni Ev. Fillér Egyesület társelnöknőjeként élénken részt vesz az egyesület munkájában. 1932-ben szociális tevékenységének elismeréséül a Vöröskereszt érdemkeresztjével tüntették ki. Számos társadalmi és kulturális egyesület lelkes munkása.

Gartner Pál dr., ideggyógyász. Született Szelepcsény (Barsmegye), 1900-ban. Középiskoláit Budapesten végezte, majd orvosi tanulmányokat folytatott, részben Budapesten, részben Prágában és 1925-ben Pécsen orvosi oklevelet nyert. Orvosi pályáját mint elmegyógyintézeti alorvos Nagykállóban, az állami elmegyógyintézetben kezdte. Ezután a budapesti izr. kórház ideggyógyászati rendelésén müködött, itt segédorvos, majd alorvos lett, szakképesitést szerzett. Ez idő szerint is itt müködik. Orvosi diplomájának megszerzése után pszichoanalizissel kezdett foglalkozni és a stekelista aktiv analitikai gyógyitással foglalkozó orvosok táborához csatlakozott. Mint ilyen a Magyarországi Független Orvosanalitikusok Egyesületének titkári teendőit látja el. Egyik ifjusági és szexuális tanácsadó vezetője. Számos cikke jelent meg hazai és külföldi szaklapokban, szakmája körébe vágó előadásokat tartott hazai és külföldi tudományos társaságokban. Két forditása jelent meg, egyik: „Üzenet az anyáknak" analitikai nevelési munka; a másik: „A modern házasság" analitikai tanulmány. Saját munkája: „Lelki betegségek keletkezése és gyógyitása", igen nagy sikert aratott a szak- és napisajtóban. Gyakori törvényszéki orvosszakértői müködést fejt ki, s mint ilyen nagy bünügyekben adott méltányolt irányitást.

Garzó Béla dr., a kecskeméti ref. reálgimnázium igazgatója. Született Kecskeméten, 1875-ben. Középiskoláinak elvégzése után a kolozsvári tudományegyetem bölcsészeti karán a magyar-latin szakot hallgatta, majd bölcsészdoktori oklevelet nyert. 1899 óta Kecskeméten müködik és jelenleg az ottani ref. reálgimnázium igazgatója. Széleskörü irodalmi munkásságot fejt ki; „Virág Benedek élete és müködése" cimen önálló munkát irt. Ezenkivül még számos müve jelent meg. A ref. tanáregyesület választmányában és Kecskemét törvényhatósági bizottságában helyet foglal. Tiz évig elnöke volt a helybeli függetlenségi pártnak. Hét évig mint a Kecskeméti Jótékony Nőegylet titkára is müködött. A mükedvelői zenekörnek helyettes elnöke. Számos más egyesület választmányában is helyet foglal.

Gáspár Aladár, a Központi Váltóüzlet Rt. ügyvezető igazgatója. Született Móron, 1886-ban. Középiskolai tanulmányait Nagykanizsán végezte, majd elvégezte Budapesten a kétéves kereskedelmi akadémiai tanfolyamot. Tanulmányainak befejezése után 1907-ben a Magyar Országos Központi Takarékpénztár szolgálatába lépett. A banknak egymásután minden osztályán, különösen a tőzsde, devizaés hitelüzleti tevékenység körében szerzett alapos gyakorlati ismereteket. Fokozatos előmenetel után 1927-ben lépett elő igazgatóvá, ugyanakkor a MOKTÁR leányintézetének, a Központi Váltóüzlet Rt.-nak a vezetésével bizták meg. Ugyancsak G. vezetése alatt áll

az intézetnek, a Kärtnerstrasse 43. alatti wieni fiókja is. Élénk részt vesz a társadalmi életben, a Lloyd Club és a Lipótvárosi Kaszinó tagja.

Gáspárdy János, ny Máv. főintéző. Született Egerben, 1875-ben. Középiskoláit szülővárosában végezte, majd a Ludovika Akadémia tisztképző tanfolyamát látogatta és mint hadapródtiszthelyettes a 10., később a kassai 9. honvédgyalogezrednél szolgált. Ugyanott lett főhadnagy. 1900-ban az államvasutak szolgálatába lépett. A vasuti tisztképző tanfolyamon sikeresen vizsgázott és mint hivatalnok különböző állomáshelyeken teljesitett szolgálatot. 1916-ban önként jelentkezett katonai szolgálatra. A Károly-csapatkereszt és több más kitüntetés tulajdonosa. 1920-ban a vasutigazgatóság a központi csendőrtartalék 4. zászlóaljának parancsnokságával bizta meg. 1925-ben vonult nyugalomba.

Gazsi Benő, volt székesfővárosi tanácsi főjegyző. Született Tápiószecsőn, 1870-ben. Meghalt 1926-ban. Atyja, néhai András, uradalmi intéző volt. Iskoláit Kaposváron és Selmecbányán végezte, a budapesti tudományegyetemen folytatott jogi tanulmányokat, majd jogtudományi államvizsgát tett. Hivatali működését a székesfőváros szolgálatában mint fogalmazógyakornok kezdte meg és fokozatosan előrehaladva, tanácsi főjegyzővé választották. A háboru alatt a székesfőváros VIII. ügyosztályában teljesitett szolgálatot. Ezután az V. kerületi előljáróság tanácsi főjegyzője és az anyakönyvi hivatal vezetője volt. Számos társadalmi és kulturális egyesületben fejtett ki tevékenységet.

Gecsányi Gusztáv, ny. főgimnáziumi igazgató. Született Selmecbányán, 1857-ben. Középiskoláit szülővárosában végezte, majd a budapesti tudományegyetem bölcsészeti karán folytatta tanulmányait, ahol a természetrajz-, földrajz-, kémia tárgykörből tanári oklevelet nyert. Tanári működését a selmecbányai ev. főgimnáziumban kezdte meg, ahonnan Sopronba helyezték át. Itt 1904-ig az ev. főgimnázium tanára, ez időtől kezdve pedig 1913-ig mint igazgatója fejtett ki tevékenységet. Ez évben nyugalomba vonult. A soproni ev. egyházközségnek presbitere, a törvényhatósági bizottságnak, az Országos Tanár Egyesület választmányának tagja volt. 1896-ban a kultuszminisztérium megbizásából huzamosabb ideig járt tanulmányuton Egyiptomban. Sopron város társadalmi és kulturális életében vezető szerepet játszott. Számos tudományos előadást tartott és a soproni Frankenburg Irodalmi Körben vezető szerepet vitt. Meghalt 1931 október 23-án.

Géczy Gyula, ny. számvevőségi főtanácsos. Született Budapesten, 1872-ben. Középiskolai tanulmányait a fővárosban végezte, majd államszámviteli államvizsgát tett. Pályafutását 1891-ben a budapestvidéki pénzügyigazgatóságnál kezdte meg. 1896-ban pénzügyi számtisztté nevezték ki a székesfővárosi pénzügyigazgatósághoz. 1902-ben a pénzügyminisztériumba osztották be. 1903-ban a m. kir. állami nyomda mellé rendelt állami számvevőség számellenőre lett. 1904-ben a központi dij- és illetékkiszabási hivatal mellett működő számvevőséghez került. 1909-ben pénzügyi számvizsgáló lett, 1912-ben a pénzügyminisztérium számvevőségéhez helyezték át ugyanebben a minőségben. 1917-ben számtanácsossá, 1918-ban II. o. főtanácsossá lépett elő. 1928-ban nyugalomba vonult. Többször részesült felettes hatóságának elismerésében.

Géczy István *(garamszegi)*, ny. áll. ezredes. Született Kapocsány községben 1872-ben. Katonai tanulmányait a hadapródiskolában és a Ludovika Akadémián végezte. 1892-ben mint tiszthelyettes a 4. m. kir. honvédgyalogezredhez került. 1899-ben Munkácson a 11. honvédgyalogezrednél főhadnaggyá lépett elő. Innen később Csikszeredára helyezték át. 1911-ben Békésgyulán a 11. honvédgyalogezrednél teljesitett szolgálatot. 1914-ben Várpalotára a csapatgyakorló tiszti parancsnoksághoz vezényelték. 1915-ben Debrecenben a 6. honvédgyalogezredhez nyert beosztást, majd a 3. népfölkelő gyalogezredhez helyezték át. Résztvett a szerb és olasz fronton lefolyt harcokban. Közben őrnagygyá lépett elő, 1917-től pedig mint zászlóaljparancsnok teljesitett szolgálatot. 1919-ben nyugállományba vonult. 1919-ben ujból tényleges szolgálatba lépett és elérte az alezredesi rangot. Ekkor Veszprémben nyert beosztást, majd Várpalotán táborparancsnok volt. 1920-ban a debreceni vámőrség h. parancsnoka lett és még ugyanebben az évben ezredessé lépett elő. Később mint a sziráki Népgondozó Hivatal vezetője is teljesitett szolgálatot. 1925-ben nyugalomba vonult.

nagyenyedi állami gazdaságban kezdte meg. 1899-ben felügyelővé nevezték ki és a telep igazgatói teendőinek ellátásával bizták meg. 1914-ben a telep iskoláját ujjáépitette és korszerüen átalakitotta. 1920-ban a földmüvelésügyi miniszter Budafokra helyezte át és itt teljesitett szolgálatot 1924-ig. Ekkor az egri m. kir. szőlészeti és borászati tanintézet igazgatójává nevezték ki. Számos szakcikke jelent meg szőlészeti és borászati szaklapokban.

Gáll Endre dr., kuriai biró, a pestvidéki törvényszék elnöke. Született Nagykőrösön, 1868-ban. Atyja, Ferenc, a kecskeméti kir. törvényszék elnöke volt. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a heidelbergi és a budapesti tudományegyetemeken folytatott jogi tanulmányokat, majd jogtudori és ügyvédi oklevelét szerezte meg. Igazságügyi szolgálatát a budapesti törvényszéken kezdte meg, később pedig a pestvidéki törvényszéken aljegyzővé léptették elő. Utóbb Debrecenben lett alügyész, de rövid szolgálat után a budapesti ügyészségre osztották be, amelynek 10 évig állott az élén. Értékes szolgálatainak elismeréséül a pestvidéki kir. törvényszék elnöki székébe emelték. A társadalmi életben élénk szerepet játszik, az Országos Kaszinó választmányának tagja. Egyházának hitéletében tevékenyen részt vesz, a kálvinista egyházközség presbitere.

Gallina Frigyes dr., székesfővárosi tanácsnok. A pestmegyei Császártöltés községben született 1879-ben. Középiskoláit Kalocsán és Kiskunhalason, főiskolai tanulmányait Budapesten végezte és a budapesti tudományegyetem jogi fakultásán 1905-ben jogi doktorátust szerzett. 1897-ben a székesfőváros szolgálatába lépett, előbb az elöljáróságokon, majd a központban müködött és jelenleg az elnöki osztály vezetője. A világháboru alatt mint tartalékos főhadnagy teljesitett katonai szolgálatot, javarészt a fronton. Háborus kitüntetései: bronz és ezüst Signum Laudis a kardokkal és Károly-csapatkereszt. A háboru befejezése után a székesfővárosban megindult nagyarányu épitkezések körül elévülhetetlen érdemeket szerzett. Egyik legjelentősebb alkotása a székesfővárosi tisztviselők balatonkenessei üdülőtelepének kifejlesztése. Tevékeny részt vesz a középitési, közoktatásügyi, közmüvelődési, szociálpolitikai és közjótékonysági ügyek intézése körül. Irodalmi müködése főleg közigazgatási problémákra szoritkozik, melyek a Városi Szemlében jelennek meg. Önálló tanulmánya Nagy Berlin közigazgatásáról cimmel hagyta el a sajtót. Háborus karcolatok cim alatt harctéri élményeit irta meg. Tagja az Orsz. Kaszinónak, a MAC-nak, a Budapesti Sportegyesületnek és több más társadalmi és sportegyesületnek.

Gallubich Gyula *(pusztakovácsi és vojnoveci)* ny. szőlészeti és borászati főfelügyelő. Született Iharosberényen (Somogy vm.), 1867-ben. Középiskoláit Csurgón végezte.

Majd Kassán a m. kir. gazdasági főiskolának hallgatója volt, ahol oklevelet nyert. Önkéntesi évének leszolgálása után elvégezte a m. kir. szőlészeti és borászati szaktanfolyamot. Gazdasági müködését gróf Zichy Nepomuk János uradalmában mint intéző kezdte meg, ahonnan a m. kir. földmüvelésügyi minisztérium szőlészeti ügyosztályába került. Ezután a csállai, majd a baracskai áll. szőlőtelepeken volt beosztva, ahonnan Fehértemplomba, a kerületi felügyelőséghez felügyelőnek nevezték ki. Később Tarcallon és Nagyenyeden müködött ugyanebben a minőségben. Utóbb Ménesen h. igazgató lett. 1916-ban szőlészeti és borászati főfelügyelővé léptették elő. A földmüvelésügyi minisztérium megbizásából Szatmár megyében müködött mint kerületi h. vezető. Itt szőlészeti és borászati tanulmányokat folytatott. A Szőlészeti és Borászati Lapokban számos cikke és értekezése jelent meg. 1917-ben 50 éves korában bevonult a 44. cs. és kir. gyalogezredhez, 1918-ban szerelt le. Tulajdonosa a II. o. polgári hadiérdemkeresztnek, a jubileumi emlékéremnek, stb.

Galyasi Zsigmond, ny. Máv. főfelügyelő. Született Hódmezővásárhelyen, 1868-ban. Középiskoláinak elvégzése után Budapesten jogot hallgatott. 1889-ben lépett a Máv. szolgálatába. Ekkor Báziásra került mint gyakornok, később pedig a hajózáshoz osztották be. 1890-ben a nagybecskereki üzletkezelőség forgalmi előadója, 1895-ben Szeged helyettes állomásfőnöke volt. 1898—1918-ig a Máv. bosznabródi képviselője volt. Még ugyanebben az évben a pécsi üzletvezetőséghez került, ahol mint kereskedelmi előadó 1922-ig, nyugalomba vonulásáig müködött. Munkásságának elismeréséül a Ferenc József-rend lovagkeresztjével és az arany érdemkereszttel, valamint a Vöröskereszt II. o.-val tüntették ki.

Gámán Gábor *(benczenczi és kalovai)*, Máv. üzletigazgató, m. kir. kormányfőtanácsos. Született Magyarrégenben, 1872-ben. Iskoláit Kolozsváron végezte. 1893-ban került a Máv.-hoz mint gyakornok és a sorozatos előléptetések után, 1928-ban, a budapesti központi üzletvezetőséghez igazgatónak nevezték ki. A világháboru tartama alatt, 1914-től egészen az összeomlásig, forgalmi csoportvezető volt, főellenőri rangban. Hatáskörébe tartozott a katonai szállitások vezetése. 1909 óta a Máv. igazgatóságánál tel-

jesitett szolgálatot. 1920—1928-ig az igazgatóságának forgalmi osztályának vezetője volt. 1928-ban került a Központi Üzletvezetőséghez. Kitüntetései: 1916-ban a koronás aranyérdemkereszt, a vitézségi érem szalagján, 1917-ben királyi elismerés, 1921-ben, 1923-ban és 1925-ben kormányzói elismerésben részesült. 1931-ben szolgálatainak elismeréséül a Kormányzó m. kir. kormányfőtanácsossá nevezték ki. A budapesti ref. egyház presbitere. Több társadalmi és kulturális egyesület tagja.

H. Gaudy László dr., vallástanitási igazgató, egyetemes vallástanári szakosztályi elnök. Született Hosszufalun (Brassómegye), 1895-ben. Középiskoláit Sepsiszentgyörgyön, a teológiát Pozsonyban és Halle a/Saaleban végezte. A teológiai doktori oklevél megszerzése után 1917-ben lelkésszé avatták. Müködését, mint segédlelkész, Sopronban kezdte meg, majd Budapestre került. 1921-től Budapesten vallástanári tevékenységet folytatott, 1924-től pesti hitoktatási igazgató, 1929 novemberétől az Egyetemes Vallástanári Szakosztály elnöke. Az egyetemes egyház teológiai, liturgiai és tanügyi bizottságának tagja, a Német Lutheránus Iskolaegyesület elnökségi tagja. 1929-ben Koppenhágában résztvett a II. lutheránus világgyülésen és az egyet. ev. egyház képviseletében a protestantizmust védő és támogató nemzetközi világszervezet 1930. évi zürichi gyülésén. Irodalmi munkái: „A keresztyénség a mai szellemi életben" (Budapest, 1927), „A keresztyénség megalapitásának története" (Budapest, 1928), „A bibliai történetek tanitásának valláspedagógiai módszertana" (Debrecen, 1929), „A gyakorlati teológia vázlata" (Budapest, 1930).

Gangl Ede, ny. hajózási felügyelő. Született Vajdahunyadon, 1846-ban. Tanulmányainak elvégzése után tengerészi pályára lépett. Előbb Triesztben a hadi tengerészetnél teljesitett szolgálatot, majd a DGT alkalmazásába állott. Fokozatos előrehaladás után révkapitánnyá lépett elő és Gönyün nyert beosztást, ahol kilenc évig müködött. Hajózási felügyelői rangban vonult nyugalomba. Pályája során, mint haditengerész, hosszabb időt töltött Galatzban és Konstantinápolyban. Értékes szolgálataiért többször részesült felsőbb elismerésben. Kitüntetései: a Ferenc József-rend lovagkeresztje, a Signum Laudis, stb. Esztergom város társadalmi életében előkelő helyet foglal el.

Gara Géza, ipartestületi elnök, a „Magyar Drogista" főszerkesztője. Született Dorozsmán, 1877-ben. Középiskoláit Szegeden végezte. 1903-ban önállósitotta magát Budapesten, majd több hosszabb külföldi tanulmányutat tett. A háboru alatt a harctéren teljesitett szolgálatot és több kitüntetésben részesült. Élénken résztvett a magyar drogisták megszervezésében; egyik megalapitója a Drogista Ifjak Egyesületének és a Drogista Testületnek. A drogisták kongresszusait G. kezdeményezte és szervezte meg. 1925 óta szerkeszti a „Magyar Drogista" cimü szaklapot. 1928-ban a Drogista Ipartestület képviseletében résztvett a baseli nemzetközi kongresszuson. G. tárgyalt Cotyval Párisban, hogy Magyarországot sértő kijelentéseinek visszavonására birja. 1929 óta az Ipartestület elnöke és a mestervizsgáló-bizottság tagja.

Garami Ede, székesfővárosi számtanácsos. Született Budapesten, 1877-ben. Középiskoláit a budapesti belvárosi főreáliskolában végezte, amelynek befejezése után a székesfőváros szolgálatába lépett 1895-ben és mint számvevőségi gyakornok a VII. ker. előljáróságnál nyert beosztást. Majd a székesfőváros számvevőségi központjába helyezték át, ahol 1921-ben bekövetkezett haláláig müködött. A számvevőségnél a X. *c)* vezetője volt és fokozatosan előrehaladva, 1915-ben számtanácsossá nevezték ki. Mint a székesfőváros X. osztályának főnöke, a székesfőváros külföldi kölcsönügyeinél, a számvevőség részéről történt állandó megbizatása folytán, mint számvevőségi szakértőnek, igen fontos szerepe volt. Hivatali munkásságának és a háboru alatti buzgó és tevékeny szolgálatainak elismeréséül a III. osztályu polgári hadi érdemkereszttel lett kitüntetve.

Garamvölgyi Árpád, szobrászmüvész. Budapesten született, 1885-ben. Az Iparmüvészeti Főiskolán öt éven át Lorántffy tanitványa volt és hosszu ideig dolgozott Füredy Richard mellett is. 1918 óta önálló müterme van. A Ruggyanta Gyárnál kilenc évig volt alkalmazva, mint a játékosztály tervezője. Jelenleg az Ecclesia Egyházmüvészeti Rt. tervező szobrásza, ahol vallási tárgyu kis- és nagyméretü szobrok és plakettek ter-

Garamvölgyi Árpád

szobrász

66 éves

(szívbelhártyagyulladás)

+ 1951. X. 17

X. Uj Köztemető

Halotti főkönyv

6266/dyosz

MDK

Garamvölgyi Árpád munkás

M.Közleked. alk.

Tengeralattjáró hajó épitése, paszt.

Ifjusági Képzőm. és Iparm. kiáll. N.Szal. 1950. jun. 11.1.

Garamvölgyi Árpád
festő

l.

Szabad Művészet
1957. 84. l.

341. sz.

1

3916/4. szám.

A Műemlékek Orsz. Bizottságához, f. évi 28403. sz. leiratom kapcsán, véleményének közlése végett, megküldöm.

Budapest 1902. évi julius hó 25-én.

A miniszter megbízásából:

MDK

Garamvölgyi Árpád

6. lapon közölt tervben részes.

Groh István és tanitványai. Magyar Diszitőművészet, II.rész. Bp. é.n. 35.l.

Garamvölgyi Árpád

MDK

21. lapon közölt tervben részes

Groh István és tanitványai. Magyar diszitőművészet. II. rész. Bp. é.n. 35. l.

Garamvölgyi Ernőné

Antal Tárczy-Hornoch: Mark-
szeichnerischen Studien. tipográ-
fiája.

említve.

A szép magyar könyv, 1963 29. l.

Garamvölgyi Gyula
festő

Kiállításon vett részt a Horváth
Endre Galéria rendezésében.

Trencsényi László: Képek és szobrok Balassagyarmaton.
Művészet, 1971.november - 31.oldal

MTK

Garamvölgyi Gyula

Kiállitási kritika

Nógrád 1968 aug.11.

ÉTVÉDELMI HIVATAL
GYETEM TÉR 5.
: 385-179

Tárgy: _____

_____

_____

Ügyintézőjük: _____

Hiv. sz.: _____

Mell.: _____

Vas. Ujs. 1866,

lönbözővé teszi e két dialektust. Azon néhány szó azonban, mely mindkét nyelvszokásnál külön használtatik, e két nyelv egységének tagadására elégtelen.

Mindamellett, hogy e két délszláv nép nyelvre nézve ugy hasonlit egymáshoz, mint egy tojás a másikhoz: más, akár erkölcsi, akár politikai viszonyt vagy hasonlatosságot köztük találni nem lehet. Más a szerbnek, más a bunyevácznak jelleme. Ezen elütő sajátságot nagy részben felekezeti különbségeknek kell tulajdonitanunk.

A bunyevácz jószivü, becsületes, egyszerü az együgyüségig. Őszinte, evangeliomi nép. Sajnálattal kell azonban megjegyeznem, hogy a kedély e tulajdonaiból ma már sok lehajlik. A lefolyt két évtized a nép erkölcsén sokkal többet rontott, mint a mennyit miveltségben rajta épiteni képes volt. A bunyevácz a nélkül, hogy buta volna, hátrább áll a szerbnél értelemben. Nemzeti öntudata épen nincs. Jól van-e ez igy? nem vitatom, ugy hiszem azonban, hogy az e nép irányában elkövetett mulasztás magát idővel megboszulandja.

E népnek nincs semmi szellemi élete. Nincs egyetlen árva lapocskája sem, mely politikai kivánatai szerint volna szerkesztve; politikai kivánatai pedig a magyaréval azonosak. De még kalendáriomot sem tudok, mely kizárólag e nép igényeihez volna alkalmazva, az imakönyvnél más könyvet nem ismer. Ez eseménygazdag napokban itt-ott horvát lapokat kezd olvasni, mely visszás körülmény a mondottakból következik.

E népnek nincsenek szellemi vezérei. A mivelt és polgári osztály, mely kebeléből kikerül, megszünik bunyevácz lenni, s a papság a templomon kivül vele szellemi összeköttetésben nincs; hozzájárul, hogy e néphez gyakran oly lelkészek adatnak, kik nyelvét csak immel-ámmal beszélik s e jó nép azt hiszi, hogy az ugy is jól van. Szóval, e nép szellemileg el van hanyagolva.

Férfi-népe erőteljes. A nők kevesebb szépséggel, de több szeméremmel birnak, mint a szerb nők; arczukat nem festik s viseletökben egyszerüebbek. Megjegyzendő azonban, hogy épen e népnél találtatik nehány helyen a legnagyobb fényüzés, mely köznépnél létezhetik, például N.-Militicsen és Szabadkán. Csupa selyem és bársony, a mibe öltözködnek. Selyem szoknya, selyem kötény, bársony mándli, gazdag arany paszománttal diszitve, kék, fekete, megyszin, lila szinvegyületben. Mellökön zsinórra füzve egész sor tallért, aranyat hordanak. Ilyen öltözet természetesen sokba kerül s e pazarlás nem mindig á.l arányban a családi birtokkal. Az apa olykor évi jövedelmét költi leányára s az alacsony házikóhoz nem jól illik ily pazarul, phantastikus módra s mégis nem kifogástalan izléssel öltözött alakot látni.

Tökéletes ellentéte ennek a — sokacz nő.

A *sokacz* = európai indián; lakik a Duna mentében nehány faluban. Vallására s nyelvére nézve, a némileg különböző hangsulyt leszámitva, egy a bunyevácczczal. Vallásos, hivő nép — erkölcs nélkül.

Öltözete lehetőleg primitiv. A hajadon egyetlen egy, testhez simuló ingben jár; derekát tarka öv köriti, czipőt, harisnyát nem ismer, haját homlokára simitja s valódi barbár szokás szerint tollakkal czifrázza. Télen hosszu báránybör-ködmön óvja a hidegtől. A szerb leány legfölebb kaczér, a sokacz fajtalan. Ha férjhez megy, nehány évig veres, azután pedig zöld szoknyát visel s fejét sütőlapát nagyságu konty éktelenitl. Daczára annak, hogy a sokacz nő oly kevéssé van óva az idő viszontagságai ellen, nem ritkán mégis igen szép, különösen kitünnek szép metszésü sötét szemei. Szépeket találunk Plávnán és Szóntán.

A sokaczban sok nomadikus vonás van; patriarchalis életmódot visz; inkább halászatra, méhészetre, faizásra, mint földmivelésre való, a bunyevácczczal együtt anyagilag hanyatlik. Lovai legkicsinyebbek, melyek Bácskában találtatnak.

Rusznyák egy pár helységben fordul elő. Nyelve — a ruthén — valamint szokásai elütnek az eddig elősorolt szlávokétól. Vallására nézve a görög katholikus hitre tartozik. A rusznyákot térden alul érő ködmön, zsirtól fénylő haj s a nyirott bajusz különbözteti meg a torzonborz haju szerbtől és bunyevácztól.

A nők viseletéhez tartozik a piros csizma s a tarkán felpántlikázott lefüggő haj, mi kétségkivül közös a magyar viselettel. A rusznyákok jobbára magyar nevüek. Elfajzott magyaroknak tartsuk e őket? Valószinüleg esetlegesen jutottak a magyar névhez.

A rusznyák becsületes, iparkodó nép s a németet csak a jobb épitkezési modorban nem követi.

Tót a szerbbel vegyest lakik Bácskában, de szorgalom és jómóduságra azt jóval tulhaladja. A tót azonfölül igen takarékos nép.

Elmagyarosodott tótok több falunak képezik lakosságát. Házi körben még a tót nyelvet használják, nyilvánosan azonban azt beszélni restelik.

Észtehetségre alant állanak s a magyar faj külső, belső kellékeit egyaránt nélkülözik.

IV.

Bácsmegye lakosságának jelentékeny részét képezi a *német*.

Mit mondjak a bácskai németről?

Katonának léha, kedély emberének fa tuskó, az államgazdász előtt — hóditó.

Anyagi nép, sziv és kedély nélkül, melynek életeleme a munka. Példánya a földmivesnek értelemben és szorgalomban.

Az alsó-bácskai német helységekben a föld használata oly kimeritő s a produktió oly magas, minél többet elméletben sem követelhetünk. E helységek jobbára szük határral, de jó földdel biró telepitvények. Az ugarolás itt évek óta megszünt, trágya és ismét trágya azon pézsmaszer, mely a szünet nélkül igénybe vett földben a termő erőt fentartja. Azon kivül jó szántásra a német nagy gondot fordit s azon öntudattal bir, hogy földet müvelni sajátképen csak ő tud. Ha vetés alá földjét jól megtrágyázta és megszántotta, önérzettel teszi hozzá: „most teremnie kell“, — „es *muss* wachsen.“

Főleg a kender az, mi a bácskai német népnél a vagyoni sulyegyent fentartja. Termesztése nehéz, majdnem amerikai rabszolgamunkát igényel, de e nép anyagi gyarapodásában legelső tényező. A kendernek jó ára levén rendesen, a földnek becse is német helységekben jóval magasabb. A mult jobb években egy negyed-telek, minőség szerint, 4—5000 forinton kelt, mig a szomszéd határban alig volt 1000 forint. Kendert leginkább: Apatin, Szentivány, Bresztovácz, Fülöpfalva, Rácz-Militics, Hodságh, Karavukova, Gajdobna, Parabuty, Bulkesz, Futak helységek termelnek.

E növény csak zsiros talajban tenyészvén, a föld termékenyitésére főgond van forditva. A trágya otthon elegendő mennyiségben mindig nem találtatván, azt más helységekből is hordják vagy mesterségesen készitik. A német a szük határ miatt birkát nem tart, de a szomszéd falubeli szerb vagy magyar birkáival gyakran megjáratja dülőit, s télen át szivesen és bőven kiteleli azokat udvarában.

A németnek épitkezése példányszerü. Háza szép, tágas, emelkedett. Padolt magas szobák, arányos ablakok, cseréppel fedett tető. Külső csinra is a bácskai német helységek valódi mintafalvak. — Az utczát a hasznos eperfa disziti s a szőlő és gyümölcsfatenyésztésnek is a német nagy barátja.

Egy szóval: „Culturnation.“

A német tudvalevőleg igen szapora, házas fiait magánál nem tartja, hanem mielőbb önállókká teszi, azon helyes gazdászati elv szerint: kaparj kurta; németül: „er soll sich plagen.“

Activ politikai téren a bácskai német = nulla. Csak az előtte álló magyarral, kinek elveit adoplálta, tesz emberszámot. Kivánatai csak elméletben léteznek s valósitásukra vezér nélkül soha egy szót, egy lépést nem tenne. 61-ben, midőn a magasan járó politikai mozgalom hullámait egész a nép legalsó rétegeire kiveté s mindenki politizált, egy látogatott utféli csárda falára e vers volt irva hibás irmodorral, mint látszott, paraszt kéztől:

„Die Deutschen wollen nichts,
Die Ungarn kriegen nichts,
Die“ stb. . . . . .

Ugy látszik ugyan, mintha a német is az utóbbi, ismételt népválasztások után lassanként öntudatára kezdene jönni azon szép és messzeható jogoknak, miket az alkotmányos szabadság számára biztositott. Ez azonban nála mindig lassan megy.

A német a magyarnak természetes politikai felsőbbségét elismeri s benső csodálattal látszik lenni azon lelkesedés, szerinte merészség iránt, melyet a haza sorsa s a fölfügesztett alkotmány érdekében nyilvánit. Mert a mi őt illeti, ha csak nyugton szánthat: hogy ki uralkodik fölötte? azzal nem sokat törődik. A politikai szabadság iránt nincs érzéke.

„Die Deutschen wollen nichts.“

Nem csoda. Künn magában Németországban a „haza“ értelme, ugy, a mint azt a franczia, angol, lengyel vagy magyar érti, sokáig homályos fogalom s a hazafias költészet meg nem értett puszta szó volt. Most már ott is máskép van.

Nemzetiségének öntudatában a bácskai német csak akkor van, ha más személyének s javainak tiszteletben tartásáról van szó. E pontban szerb és magyar testvéreitől előnyösen különbözik. A szerb s némileg a magyar iránt is tartózkodással, mondhatnám, benső félelemmel viseltetik. Ha tettlegességre kerül a dolog: magyarral, szerbbel, bár kétszerte erősebb legyen is, kikötni nem mer, érzi, hogy e téren azoké az elsőség.

Nagyobb utban, ha csak szerit teheti, idegen ajku faluban meg nem hál, hanem németek közé siet éjszakára; véleménye szerint csak ezek a becsületes emberek, már t. i. annyiban, hogy lólopáshoz s hasonló dolgokhoz nem értenek. Jellemzi a német önzését vagy óvatosságát az is, hogy utközben utast föl nem vesz, mig a bunyó, a magyar s a szerb azt egy jó szóért, sőt önként is megteszi.

Magyarországban egész Németország faj- és szójárás szerint levén képviselve: ezekből Bácskában is többfélét lehet találni. Kevésbbé tünnek ki a megye felső részén s a Telecskán lakók; legéletrevalóbbak az alsó-bácskai németek, mint a tehetséges frank és sváb törzsek ivadékai. A Ferencz-csatorna melléki protestáns németek kereskedéssel foglalkoznak s olvasottság és politikai érettség dolgában többi német testvéreik között előnyösen kiválnak.

A fajok e különbsége mellett nem meglepő, hogy majdnem mindegyik német faluban, más, olykor egymástól nagyon is elütő

*

dialektust találunk. Mindegyik természetesen a magáét tartja legszebbnek s a szomszéd községbeli szóejtés utánzása, csapszéki asztal mellett, a jókedv előidézéséhez tartozik. Poharak között a német egyébkint elég kedélyes s megnevettető elmésséget tud kifejteni, de ha a magyarnak kedélye mély vizü, hullámot hányó tenger, akkor a németét legfölebb száradó tófenéknek szabad neveznem.

E népben nincs egy vonás, mely költői volna. Népdalokat nem ismer, elszakadva eredeti hazájától, itt néha egy Bécsből, vándorló legények által leszármazott „Ah Herr Jégele"-félét tanul meg, mit rövid ideig dudol s azután azt is elfelejti. Ellentétek itt sem hiányzanak, mig a falusi német durva kedélyü, a kisvárosi könnyen hajlik az émelygös sentimentalismusra. Extrema se tangunt.

A bácskai német nép viselete a magyar ruhának — parodiája.

Magyar ruha az, magyar izlés nélkül. A bombastice kibéllelt nadrág, csinos pitykék helyett lapos fekete vagy fénylő érczgombokra varrt dolmányféle, a széles karimáju kalap alatt a bajusztalan arcz, hozzá a magyar takaros járása helyett az igavonó czammogás: a németet külsőleg sem teszi valami festőivé. Visel dolognapokon fehér bugyogót is, de ünnepi öltözetül mást mint magyar nadrágot felvenni szégyell.

Hasonló a női viselet is. A német lány hord magyar ingujjat, magyar mellényt, fénylő fekete köténytyt, mely oly széles, hogy a szoknyából alig enged arasznyit kipiroslani. Haját egy fonadékba fonja s fésüre csavarva viseli.

Csinosat német lányok közt ritkán találunk; oka nem annyira a faj hiányában, mint inkább a folytonos munkában keresendő, melyet egy sorban végeznek a férfiakkal. Ily kevés önkimélés mellett a német leány formái hamar tullépnek azon határon, hol a szépség megszünik. Erős, egészséges nők, kik a férfias foglalkozás által a szelidebb nőiséget testben, lélekben elvesztették. Ha a szerb leány mezei munkát kénytelen tenni, kaczéron kötött kendőjét ugyancsak lehuzza orra hegyéig, mig viszont a német lány arczszinével keveset gondol. Másként erényére sem igen féltékeny; éjjeli tánczokra maga jár el s anyja ezt rendjén látja: „hajadon korában ő is ugy tett."

A német nő, ha férjnél van, mindinkább keresi ruházatában a sötét szint. Egy csoportban látni őket, — akár egy apácza-proczessió. Nem tartozik a német pórnő jellemvonásaihoz a külcsin s házi tisztaság iránti buzgólkodás.

Elég alkalmam lett volna tapasztalni és soha sem tapasztaltam, vajjon a német legény vagy német lány képes-e — szeretni? Más népnél is anyagi érdek szokott befolyni a házasságnál: a németnél ez egyedüli, kizárólagos szempont. A szülők azt maguk közt elvégzik s a fiatal pár mindenbe megnyugszik. Mit kap a fiad? mit kap a lányod? Ezen kérdések tisztába hozatala után jöhet csak létre a házasság. Mi természetesen nagyon okos dolog.

Hogy ily anyagiaknak élő népből minden ugynevezett népies naiv jellemvonás kiveszett, nem kell mondanom Ragaszkodik a vallás külső szokásaihoz, mint az angol, benső élet és buzgalom nélkül. Szokásból vétkezik és szokásból tesz jót, mint minden nép, mely rabja szokásainak.

Ha módosabb a bácskai német, szeretne tudni — magyarul. Fiát szivesen adja cserébe magyar falura s annak szivéből tud örülni, ha az visszatérve, már németül sem igen tud. Ha a német magasabb iskolába adja fiát, megkivánja, hogy első évben nehányszor magyarul is irjon, ha abból az apja egy szót sem ért is, az nem zavarja: elviszi a tisztelendő urhoz a levelet s megmagyaráztatja magának.

Különösen tetszenek a németnek a magyar nyelv czimezései, megbecsülő udvarias kifejezései. „Ilyféle a németben csak nem esik ki olyan szépen." E szólásformák a német köznyelvben hiányozván, a német paraszt ember társaséletben vagy előljárója előtt esetlenné válik s ezt ő maga is érezi.

(Vége következik.)

A török-szerb függetlenségi háborubol: A törökök ellentállása Szokol várában.

A török-szerb függetlenségi háboruból.

A legujabb hirek szerint a szomszéd Szerbiában ismét megélénkült a függetlenségi vágy s a politikai mozgalom. A szerbek időszakonként megujuló, régi törekvése az, hogy a török hatalom felsőségétől teljesen megszabaduljanak s a függőségnek még legutolsó nyomai is eltünjenek. Meglehet, hogy a közel jövőben ismét e vidék mozgalmai felé fog irányulni Európa figyelme s az u. n. keleti kérdés maholnap határozottabb körvonalokban fog fellépni.

1830. előtt, a török hatalom alól felszabadult Szerbia területe 460 □ mfldnél többre nem ment. A nevezett évben azonban, leginkább Oroszország közbenjárására, s a törökök nagy ellenkezése daczára még hat termékeny kerület csatoltatott a szerb fejedelemséghez. Midőn a török császári biztos e czélból Konstantinápolyból Szerbiába érkezett, hogy a hat kerület átadását s a határszabályozást eszközölje: az akkor Boszniához tartozó, átadandó kerületekben nagy ellenállásra talált. A bosnyák-török hivatalnokok s az izlamra áttért bosnyák földbirtokosok (sipahik) erősen ellene szegültek az átadásnak. Az ingerültség oly nagy volt, hogy a zwórniki basa az átvételre megjelent szerb meghatalmazottakat börtönbe záratta s kevés hija volt, hogy mind meg nem ölette. Végre azonban szabadon bocsátá őket, miután megigértette velök, hogy soha többé ily czélból vissza nem térnek. Még a *Szokol* nevü magas hegyi vár is, mely akkor ugyan már Szerbiához tartozott, de török várőrség őrizete alatt állott, keményen ellenállott a szerb biztosok bekeblezési vágyainak. (Ezen jelenetet ábrázolja mellékelt képünk). A szerb fejedelem ez időben kénytelen volt Konstantinápolyba fordulni s a török kormánynál legnagyobb erélylyel sürgetni a drinápolyi béke pontjaiban megállapitott szerződés teljesitését. Ezután történt, hogy a törökök — csupán hat erősség kivételével — a szerb városokból kitakarodtak.

Szokol szerb nyelven annyit tesz, mint *sólyom.* — Átalában Szerbiában nem ritkaság, hogy a helynevek állatok- és növények neveiről vétetnek. Például: *Kragujevacz* annyi mint: *héjafalva* (kraguj = héja), *Jagodina* annyi mint *eperjes* (jagod = eper), *Kossowopolje* annyi mint rigómező, *Orlowacz* = sashegy stb.

Még gyermekeik nevénél sem tartják magukat szigoruan a naptár neveihez, hanem szabadon választják azokat, még pedig gyakran igen költőileg. Igy p. o. *Milos* (kedvencz) nem naptári név, hasonlóul *Milicza*, *Lyubicza* (kedves), *Kwieta* (virág), *Jagoda* (eper) stb. E szokás a töröknél is megvan, p. o. *Lulu* (gyöngy), *Zahra* (virág), *Derifa* (kellemes), *Szaida* (boldog), *Dsemila* (szép) stb. stb.

Most, midőn a szerb kormány a török várőrségek teljes kitakarodását követeli, hasonló ellenszegülési jelenetek ismét megujulhatnak.

Garam-Zseliz.

Garam-Zseliz meglehetős nagy magyar falu Barsvármegyében, a Lévától Esztergomba vivő országutban, e két hely közt csaknem középen, és jobb partján a Garam vizének, a melyen állandó révje van. A Garam völgye itt már meglehetős széles, mondhatni, sikká válik, s igen jó termékenységü. Szántóföldje, rétje, legelője bőven és kitünő minőségü lévén: a gr. Breunereknek — kik gróf Eszterházy-ágon birják — igen szép gazdaságuk virágzik itt, s különösen jeles merinojuhászatuk; mig a volt urbéresek sok szarvasmarhát tenyésztenek. A csinos falut, mely urodalmi s póstahivatali székhely, kath. és reform. templomai, s a földesuraság szép kastélya, kertje, gazdasági épületei és ujabb időben felállitott szeszgyára diszitik.

Ez rövidre összevonva, a szorgalmas lakosokkal biró, virágzó helység *jelleme.* Lássuk, *multjáról* mit tudunk?

Zseliz különösen a Rákóczy-világban játszott

szerepet, a midőn strategiai pontul szolgált. Mig ugyanis esztergomot a császáriak birták, s a trencsényi ütközet után, — 1708 — a bányavárosokat is elfoglalták: addig más részről Érsek-Ujvár a kuruczoknak a felvidéken leghatalmasabb erőssége védbástyája vala, a melyből a felföldet egész Pozsonyig, Nagy-Szombatig, Nyitráváig hódolva tarthaták. Hogy a főerejökkel a Tisza vidékén tanyázó Rákóczy hivei e nevezetes erősségükkel összeköttetésüket fenntartsák, és viszont az esztergomi és bányavárosi németeket egymástól elrekeszszék: egy 10—12000-nyi hadtestök *Bottyán János* tábornok parancsnoksága alatt a bányahegyek és a Duna, vagy szorosabban meghatározva: a Szt.-Benedek és Esztergom s Korpona és Vácz között hosszas négyszögöt képező területre ékelé be magát, és ott erős állást fogott, hol a bányavárosokat, hol Esztergom és Buda táját fenyegetve, hol pedig az érsekujváriaknak nyujtva segitséget. Főállomásai e hadtestnek Szécsény, Balassa-Gyarmat és Ipoly Ságh valának.

1709 elején a kuruczok Ujvárba nagyobb mennyiségü élelmi és hadiszert akarának beszállitani; Rákóczy rendeletéből, azért febr. első napjaira *Károlyi Sándor* is fölérkezék a tiszántuli hadakkal — a rettenetes havak daczára is — Bottyán segélyére. A szállitmányok készen voltak, hidjok is állott a Garamon, Zselizen alul Csatánál; különben ekkor még a folyam jege is meglehetős erős volt.

A két tábornok ugy egyezett meg, hogy mig Bottyán a bányavárosokon, Szent-Benedeken, Esztergomban lévő németekre vigyáz, kitöréseiket gátolja, sőt mennyire lehet, becsapásai által nyugtalanitja őket; addig Károlyi, haderejök nagyobb felével átmegy a Garamon, s a szállitmányokat beviszi Ujvárba. Igy is történt.

Károlyi Szécsényből — Bottyán főhadiszállásáról — febr. 7-kén megindult mintegy 10,000 huszárral. Seregéből két erős dandárt kiválaszta; az egyiket Galánthai Balogh Istvánnal Barsnál költöztetvén által a Garamon, Nyitra és Tapolcsány felé száguldoztatá, hogy az ellenség figyelmét arra vonja; addig a másik dandárt, Ebeczky István vezérlete alatt, a csatai hidnak s onnét egyenesen Ujvárnak inditja, maga pedig, a hadnak derekával, centrumával, februárius 9-kén mint legalkalmasb átszálló helyen, *Zseliznél* költözik által, s még az nap Farnadig, aztán Jászfaluig hatol előre. A terv jól sikerült. A három hadoszlop közül legelőször Ebeczkyé érkezett tetemes szállitmánynyal Érsek-Ujvárba, azután a többiek. Még nehányszor vissza is mentenek és ismételték a szállitást, ugy a Garam és Zsitva között fekvő falukról is minden található élelmet Ujvárba takaritottak. Egyszerre azonban a havak olvadozni s a folyamok jege bomladozni kezdvén, nehogy az árviz miatt a Garamon tulrekedjenek: hirtelen vissza kelle jőniök. Károlyit febr. 14 kén már ismét *Zselizen* találjuk, s 16 kán Szécsény táján. E napon a Zsitva jege már beroskadt, más nap a Garamét sem lehete már járni, s a szállitásokat még csak a csatai hidon át folytathatták nehány napig Balogh és Ebeczky. Majd a nagy havak olvadásától rendkivül kiáradott folyamok az egész sikot elboritták, a Nyitrából és Komáromból kijött németeknek pedig febr. 23 kán sikerült a csatai hidat, ugy a Zsitva hidját lerombolniok; az összeköttetés Ujvárral ekkép, legalább mig az árvizek lezajlanak, megszakittatott. Károlyi ez időközt arra használá föl, hogy az alföldön a ráczok ellen tétetett egy fordulást, Bottyán pedig arra, hogy a bányavárosokat keményebben kezdte szorongatni, más részről viszont ujra nagymennyiségü élelmiszert halmoztata össze, majdan Ujvárba küldendőt, és a csatai lerontott hid helyett hajóhidakat készittetett a Garam áthidalására.

A zselizi nagy tölgyfa (fakastély). — *Greguss János* rajza.

A minthogy mihelyt az árvizek leapadtak, már ismét együtt volt a két tábornok, s készült. Az átkelést legjobbnak itélték *Zseliznél*, s Bottyán, hogy uj hidját — mely annyi hajóból állott, hogy a Garamot egymás mellett kétszer is általhidaltathatta — biztositsa: már april elején gondoskodott, hogy az illető helyen, a zselizi határon mindkét parton alkalmas hidfősánczok készittessenek. Ez erődök apr. 20-ára készen álltak, őrségül Csajághy János brigádájából 1200 gyalog s ágyuk rendeltettek beléjük, s a hid berakásával Zsámboki Nagy István ezredes bizatott meg.

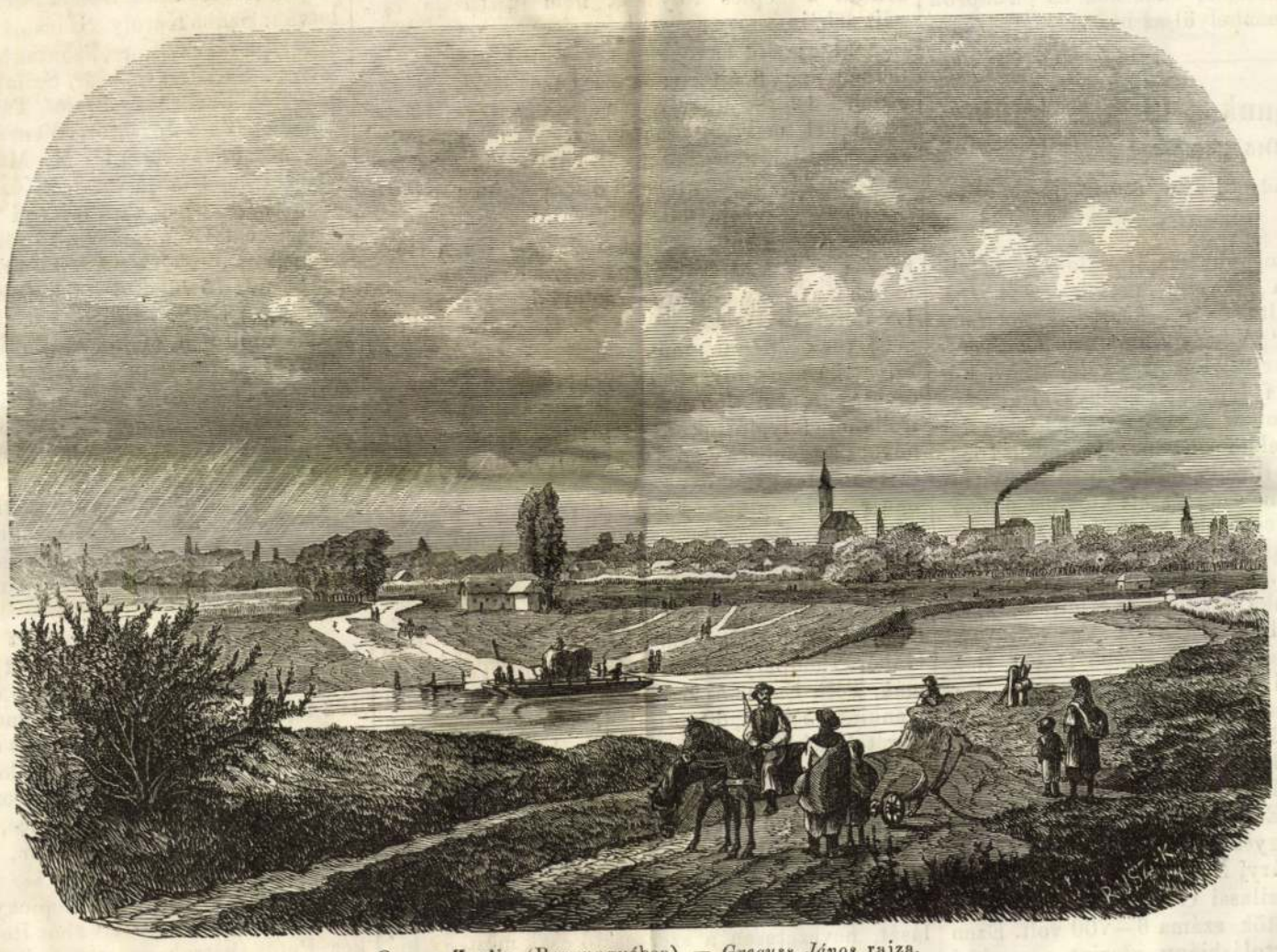

Garam-Zseliz (Barsmegyében). — *Greguss János* rajza.

Bottyán és Károlyi april 23-kán meginditák a hadakat és élelemszállitmányt, s másnap Balassa-Gyarmatnál táboroztak. — Zsámboki ekkor vitte a hid hajóit Zselizhez, s 29-kére a kettős hid e falu előtt készen álla, erődjeiben a hajduság vigyázott. Tábornokaink 25-ikén Ipoly-Sághra szálltak: a hadak egy része azonban, 4000 emberből álló, már Viknél áll vala, Ebeczky Istvánt pedig egy dandárral Zsámboki után a Garamig küldötték előre. April 29-dikén már magok a tábornokok is a Garam partján, a zselizi hid előtt, táboroztak az összes élelmi szállitmánynyal, s az érsek-ujvári őrség fölfrisitésére szánt uj hadakkal, s még az nap este küldöttek által száguldóul gyors lovas csapatokat, ugy Ujvár mint Nyitra és Tapolcsány, továbbá Esztergom és Komárom felé.

Másnap, april 30-kán kora hajnalban megfúták a riadót a zselizi kurucz táborban, mindnyájan fölkerekedtek. Minthogy 200 szekérnél többet szállitmány alá nem hajthattak össze: Károlyi még 3000 lovasnak is mindegyiknek egy egy zsák lisztet köttetett lovára, s ezekkel és a szekereket őrizö 1000 gyaloggal ő vezérelte a szállitmányt, mig Bottyán és alatta Ebeczky — 4000 huszárral két oldalt járva fedezték Károlyit, — és az élelemszállitást megakadályozni akaró németeket, — a kik Heisterrel s Valissal 3000-en Mocsonokról, s Bruckenthallal másfélezren Esztergomból kiindulván, egyszerre csaptak reájok — győzelmesen visszaverték. Ekkép Bottyán egész a mocsonoki s tapolcsányi sánczokig üzvén vissza Heistert, Ebeczky pedig a párkányi hidfőig Bruckenthalt: mig ők igy csatáztak, Károlyi az élelemmel és fris néppel szerencsésen beérkezett Ujvárba. A zselizi hidat ezalatt jól őrizte Csajághy. A két tábornok másnap, május elsején, miután Érsek-Ujvárt hosszu időkre fölszerelték, visszaszállott a hidon, melynek fölszedését Csajághy a zselizi hidfőerődből 1709. május 2-kán költ levelében már sürgeti, — mivelhogy az itt őrséget képező hajdukra immár Divény, s Fülek táján nagyobb szükség vala. Különben is, a Garam gyorsan leapadván, már a gázlókra is nem sokára több helyütt lehetett számitani.

Nehány nap mulva azért fölszedette Bottyán tábornok a zselizi hidat, s csak egypár nagy kompot hagyva ottan, hajóit vissza Szécsénybe szállittatá, s a hidfősánczokból is kivonta az őrséget. Nem tudjuk: e sánczok nyomai látszanak-e még?

Ime ez volt Zseliz történeti szereplése Rákóczy háboruja alatt. — Mindezek pedig bővebben olvashatók Thaly Kálmán: „Bottyán János tábornok élete s hadjáratai“ czimü nagy történelmi munkájában, a honnét adatainkat meritettük.

Zseliz határában egy feltünő természeti nevezetességet találunk s ez amaz óriási ős *tölgyfa*, mely *fakastélynak* is neveztetik. Ezen ősrégi tölgy (quercus pedunculata) Zseliztől $^1/_4$ órányira, a Garamon tuli nagyberki erdőrészlet szélén áll. Kora körülbelül 600 évre tehető s bár már sokat szenvedett, még mindig dús lombozatot s nagy életerőt mutat. Törzsöke, melynek kerülete ($3^1/_2$ lábnyi magasságban) 26 láb és 4 hüvelyk, belül üres. Átmérője a föld szinénél 7 láb 7 hüvelyk. Ezen tölgy belső üregét az Eszterházy-család régebben szobává alakitotta át; középen kerek asztal és ülőpadok állottak. Az asztal romjai s a szobafestés nyomai még ma is láthatók; a padokon 18 ember kényelmesen elférhetett. Most már csak ide tévedt utasok, vadászok és pásztorok használják néha menhelyül az idő viszontagságai ellen.

Garamszeghy.

Hirlapirodalmunk a 19-ik században.

Ötödik közlés.

(A forradalom után 1850—53.)

(Folytatás.)

„*Remény*, a magyar szépirodalom és müvészet érdekében. A jelesebb magyar irók közre munkálásával kiadta és szerkeszté *Vahot Imre* 1851-ben Pesten.“ A másik félévben *Jókai Mór* mint szerkesztőtárs csatlakozott e vállalathoz. Főczélja volt „ismeti fölvirulás reményével kecsegtető nemzeti irodalmunk ügyét tiszta magyar szellemben és irányban előmozditani.“ Megindult 1851. februárral. Minden füzetben állandó rovat nyittatott az élet, irodalom és müvészet; különösen nemzeti szinházunk jelentősebb mozgalmai fölött. — Beszélyeket, életképeket, humorisztikai czikkeket irtak e füzetekbe: Jodok, Jókai, Jósika, Kőváry László, Kuthy, Lauka, Madarassy Klotilda, Nyiri Józsa, Obernyik, Pap Zsiga és Vas Gereben; költeményeket: Arany, Baróti Szabó Dávid, Bérczy Károly, Benőfi Soma, Eötvös József b., Erdélyi János, Gyulai, Lauka, Lévay, Losonczy, Nyiri Józsa, Petőfi Sándor hátrahagyott költeményeiből, Sujánszki, Szász Károly, Szathmáry Károly, Szathmáry Pál, Székács József, Szelestey L., Tompa, Tóth Endre, Tóth Kálmán, Vachott Sándor és Zalár; vegyes czikkeket: Atádi Vilmos, Erdélyi János, Kőváry, Nagy Iván, Szemere Pál, Szilágyi Sándor, Szilassi Géza, Vahot Imre és Zólyomi. Az előfizetők száma 6—700 volt. Ezen füzetek részint pártoláshiány, részint a rendőri censura szigora miatt idejekorán megszüntek azon év deczemberében.

Megjelent a Remény négyives, legnagyobb nyolczadrétü, zöld boritékkal ellátott, havi füzetekben, többnyire Barabás által készült arcz-, divat- s egyéb képekkel; nyomatott Eisenfels és Emich nyomdájában; hat füzetnek előfizetési ára helyben 3 ft, vidéken 4 ft volt p. p. A 12-dik füzettel azon év végén megszünt.

„*Fiatalság barátja.*“ Magyar ifjaknak mulattató olvasmányul ajánlja *Brassai Samu* szerkesztő. Tartalma a tervrajz szerint: 1. Elbeszélések. 2. Gyermek-szinjátékok. 3. Történeti elbeszélések. 4. Ismertetések a természetvilágból. 5. Ismertetések az iparvilágból, találmányok, felfedezések. 6. Versek. 7. Rejtvények az élet és tudomány köréből. 8. Számvetési és földmérési feladatok. 9. Történeti és földtani leirások képekkel. 10. Terécselő szoba. 11. Napok nevezetességei, jelesen hazánk történeteire vonatkozólag. 12. Gyermekjátékok és időtöltések mintákkal. 13. Gyermekéletet jellemző képek. 14. Rajzminták. 15. Himzések, más női munkák mintái, ruhaszabási minták. — A szerkesztőn kivül irták e füzeteket: Arany János, De la Teste Gyula, Győri Vilmos, Gyulai, Kádár Pál, Lőrincz Andor, Sükei Károly, Vég Andor. E folyóirat minden jelessége mellett sem tarthatá fenn magát.

Megjelent kétives, boritékozott 8-rét füzetekben; havonkint egy füzet igértetett, az első 1851. april 20-kán, az utolsó oktober 6-kán jelent meg; nyomtatta Lukács László Pesten, 192 lap. A hat füzet előfizetési ára helyben 1 ft. 30 kr., postai szétküldéssel 1 ft. 50 kr., egyes füzet ára 20 kr. volt pp.

„*A Falu Könyve*, a nép használatára“, szerkesztő *Vas Gereben*, kiadó Emich Gusztáv. A szerkesztő szavaival adjuk a lap előrajzát. „Mindenekelőtt akarjuk, 1. hogy a volt földesur és jobbágy között legyen meg a béke, hogy vak indulatoskodás helyett legyen meg az egyetértés és a szorgalmatlanság miatt ne menjen veszendőbe a föld, melynek gyümölcsét az isten az emberi munkásságnak szánta. 2. Tapasztalásból tudván, hogy az ujabb birósági eljárásokat nem ösmervén a nép, lelketlen csalók által utolsó fillérétől is megfosztatik, ezért a „Szegény ember prókátora“ czimü rovat alatt sorban elmondjuk, hogy mindenféle tárgyban hová kell fordulni. 3. A természet titkait iparkodunk megmagyarázni, hogy a sok esetlen hazudságnak elejét vegyük. 4. Mulattató tárgyakat is adunk, mert néha az is elkél a munkás ember körül. 5. Minden füzetben legalább egy verset is adunk. Ez az, a mit akarunk! sem többet, sem kevesebbet.“ Ugy látszott, hogy a szerkesztő és társa *Atádi* Vilmos, melegséggel viselték szivökön népünk sorsát; hogy annak szükségei szerint és nyelvén tudtak beszélni. Mindazáltal a népies folyóirat nem tarthatta magáit sokáig.

Megjelent havonkint kétszer, kétives füzetekben, nagy 8-rétben; az első füzet 1851. február 10-én a 12-dik julius végén; az uj folyam 12-dik füzetével, mely ugyanazon év végével küldetett szét, a vállalat megszünt. 12 füzet előfizetési ára helyben 2 ft. 30 kr., postán 3 ft. volt pp.; nyomatott Emich Gusztávnál Pesten.

„*Falusi Esték*“, szerkeszté *Vas Gereben*. Pártfogók: gróf Andrássy Manó, báró Kemény Zsigmond, Kazinczy Gábor, Urményi József; kiadók: Landerer és Heckenast. A F. E. czélul tűzvén magoknak a népnek müveltségben legalsóbb osztályát hasznos olvasmánynyal ellátni s benne az olvasás iránt általában kedvet ébreszteni, a szépirodalmi folyóiratok közé tartoztak, nem csak mivel nagyobbára valóságos szépirodalmi műveket tartalmaztak, de mivel a népszerü előadás magában véve is, mint népszerü, bármi tárgyra alkalmaztassék, szépmütani alaknak tekintendő. Népszerü elbeszéléseket s ismertetéseket irtak Atádi Vilmos, Boros Antal, Erdélyi János, Kerkápolyi, dr. Joachim, Pencz Miklós, Vas Gereben; költeményeket: Arany János, Jenevai László, Pap Gábor, Pompéry János, Szász Károly, Tóth Kálmán, Tóth Endre és Zalár. A programm szerint ivenkint 50 és 60 pfttal jutalmazott munkák felvétele három biráló szavazatától függött volna, azonban ugy látszik, e feltétel nem követtetett. A programmban hirdetett 6 pfttal honorálandó nagyobb költői müvet Tóth Kálmán irta.

E folyóirat megszüntét méltán fájlalta az akkori közönség, de — mint az akkori lapok irják — több okból vonta meg csakhamar tömeges pártolását, nevezetesen a szerkesztő csak mintegy kivülről és felületesen fogta fel a kitűzött czélt. A népszerü előadás lényegét vastag kifejezésekbe s bizonyos urias leereszkedésbe helyeztette, nem pedig a felvilágositandó osztály lelki szükségeinek s még kevésbbé a fejtegetés alá vett tárgyaknak kellő ismeretébe. A füzetek is késedelmesen következtek egymásután.

Megjelentek a F. E. öt ives, 8-adrétü füzetekben, melyek elseje 1853. april végén 1—80 lap; a 2-dik szeptemberben 80—160 lap, a harmadik és negyedik (utolsó) csak a következő évben jelent meg 160—320 lap; nyomatott Landerer és Heckenastnál, a szövegbe nyomott igen sikerült fametszetekkel; kiállitása igen csinos volt. Az egy éves folyam előfizetési ára 2 ft. volt váltóba (48 kr. p.p.) Az előfizetők száma a 7—8000-et meghaladta.

„*Magyar Akademiai Értesitő.*“ Az akademia rendeletéből kiadta *Toldy Ferencz* titoknok, mint felelős szerkesztő Pesten. Keletkezett 1841-ben. Magában foglalta a m. t. akademia üléseinek sorozatát s egyes működő tagok értekezéseit, nevezetesen 1850—1853-ban Bitnitz, Bornemisza János, Czuczor, Érdy, Fogarassy, Gebhardt, Győry Sándor, Heténvi János, Horváth Cyrill, Hunfalvy Pál, Jerney, Kállay Ferencz, Karvassy, Lugossy, Mátray, Nagy Iván, Nendtvich Károly, Pauler, Petényi, Podhradszky, Repiczky, Szilágyi István, Szilassy, Szontagh, Toldy, Vállas és Wenzeltől.

Megjelent évenkint hat füzet nagy 8-rétben, kőre irt táblával; nyomatta Emich Gusztáv 1850: 399 l., 1851: 402 l., 1852: 349 l., 1853: 374 l., évi folyam ára 2 ft. volt p.p.

„*Uj Magyar Muzeum.*“ Kiadták a m. t. akademia több tagjai; felelős s tulajdonos szerkesztő *Toldy Ferencz*, kiadótárs: *Pauler Tivadar*. Tudományos haviirat.

Elsőben ugyan a régi magyarok eredeti lakhelye kutatása fölötti meddő vitatkozások s csupán szaktudósokat érdeklő értekezések találtak e folyóiratban helyet; később azonban már életrehatóbb értekezéseket is közölt s irodalmunkat egész kiterjedésében — rövid, de velős kritikai észrevételekkel kisére. A magyar történetet érdeklő számos becses dolgozatai mindenkor tiszteletben fognak tartatni. Azon tudós férfiak, kik dolgozataikkal az „Uj M. Muzeumot“ 1850—1853-ban ellátták, a következők: Bartal György, Brassai Sámuel, Császár Ferencz, Czech János, Czuczor Gergely, Dorner József, Érdy János, Fabriczy Sámuel, Garády András, Greguss Ágost, Hornyik János, Hunfalvy János, Hunfalvy Pál, Ipolyi Arnold, Jerney János, Karcsay G., Karvassy Ágoston, Kazinczy Gábor, Konek Sándor, Kriza János, Lonkay Antal, báró Mednyánszky Dénes, Káli Nagy Elek, Nagy Iván, Nendtvich Károly, Palugyai Imre, Pauler Tivadar, Paur Iván, Podhradczky József, Ráth Károly, Repiczky János, Révész Imre, Sebők Ferencz Arkád, Szabó István, Szabó Károly, Szathmáry Károly, Székács József, Szenczy Imre, Szontagh Gusztáv, Szilágyi István, Szilágyi Sándor, Szilassy János, Szlemenics Pál, Szvorényi József, Tárkányi Béla, Tóth Lőrincz, Vass József és Wenzel Gusztáv.

Megjelent az „Uj M. Muzeum“ havonkint egyszer 3—4, a Hivatalos Közlönnyel (Akademiai Értesitő) együtt 6 ivnyi 8-adrétű füzetekben; évi folyam előfizetési dija 6 ft. volt p.p., nyomatott Emichnél 1850—1: 12 füzet 700 l., 1851—52: 15 füzet 880 l. (ennek ára 7 ft. 30 kr. volt p.p.) 1853: 12 füzet 640 lap. Az előfizetők száma 1850-ben, midőn megindult, 183 volt.

„*Magyarország és Erdély képekben*“, történeti nép-, föld- és természetrajzi vállalat; kiadták és szerkeszték *Kubinyi Ferencz* és *Vahot Imre*. E vállalat czélja volt, Magyarország statistikai, geographiai, történeti, természet- és régiségtani népismei, tudományos, müvészeti s általában mindenféle közérdekü nevezetességeit, ritkaságait hü leirások és képek által megismertetni. Számos becses ismertetést, helyi rajzot és uj adatokat tartalmazott.

Megjelent 1853-ban időhöz nem szabott két kötet nagy 4-rétben, nyomatta Pesten Emich Gusztáv I. kötet 132 lap (264 szelet), II. kötet 162 lap (324 szelet) számos fametszettel, szövegbe nyomott ábrákkal, fekete és szinezett kőnyomatu képekkel. Az első két kötetbe ismertető czikkeket irtak: Biaczovszky Domonkos, Brassai, Dálnoki Barna, dr. Érdy János, Garády, Jókai, Kelecsényi József, Kis Gábor, Kolonics Antal, Korizmics László, dr. Kovács Gyula, Kőváry László, Kubinyi Ágoston, Repicky János, Szilágyi Sándor, dr. Tormay és Vahot Imre; költeményeket: Petőfi (hátrahagyott verseiből), Szőllősi Benő és Tompa; humoreszket irt Bernát Gáspár. A képeket rajzolták: Balog, Grimm Rudolf, Jókai Mór, Kammerlohr, Klimkovics és Varsányi János (ez nagyobb részét); kőbe metszették Rohn és Grimm, aczélba Tyroler és Fuchsthaler, fába

Garancsi Borbála

Hegyridéki falu, gr.

Szabolcs-Szatmári képzőművészek
őszi tárlata, Nyíregyháza, 1971/okt.

Garancsi Borbála

Városkép, gr.
Utcán, linó

Szabolcs-Szatmári képzőművészek
Őszi tárlata, Nyíregyháza, 1971/okt.

Garaczi Borbála

Hegyidéki falu grafika

Szabolcs-Szatmári képzőművészek
Őszi tárlata Nyíregyháza 1971.

Garaczi Borbála

Városkép grafika
Utcán linó

Szabolcs-Szatmári képzőművészek
őszi tárlata Nyíregyházán 1971.

Garancsi Borbála

1. Hegyvidéki utca
akvarell

2. Virágcsendélet olaj

XV. Szabolcs-Szatmári képzőművészek
őszi tárlat 1970

Garaczi Borbála

festő

Képalakítása belső feszültségről tanúskodik.

Kovács Gyula: Szabolcs-szatmári képzőművészek.....

Művészet, 1971. január - 28.lap

Garaguri Borbála
festő

„Város" (repro)

Kovács Gyula: Szabolcs-szatmári képzőművészek...
Művészet, 1971. január - 28.lap

Garancsy Borbála

Vesprémi hangulat c. rajzáról repr.

Pedagógusok Lapja 1965. szept. 20.

Felepről Felepre. Fényi András.

Garancsi Borbála

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KELET MAGYARORSZÁG

1983 DEC 20.

ta brigádoknak is.

KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLITÁST nyitottak a közelmúlt napokban a Tarakamazi Kisgalériában. Garancsi Borbála és Nagy Emma alkotásaiból.

GARANCSI BORBÁLA, festő

A XVII.ősszi tarlat Nyiregyhazan.-Garancsi Borbala fi atal,fejlődőképes festő.Lirai alkat,mégis a statikus látvany köti le. Bejarat,falrészlet,egy paranyi való ság,melyből maradandót formal. 113.old

TELEPY KATALIN: A XVII. őszi tárlatról 112.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1972: VII. 4.sz.

Garancsi Borbála

repr. Hortobágyi részlet
o. 20 x 34

Hortobágyi Alkotó-
tábor 1992

Debrecen

GARANCSI BORBÁLA, festő

GARANCSI BORBÁLA: " Nyirségi táj",cimü müve.-Iskola-galéria,Nyiregyháza.-rekete repr. 59.old

---

Szabolcs-Szatmári-Szemle, XII. 1977. 1.sz.

Garancsi Borbála

1021

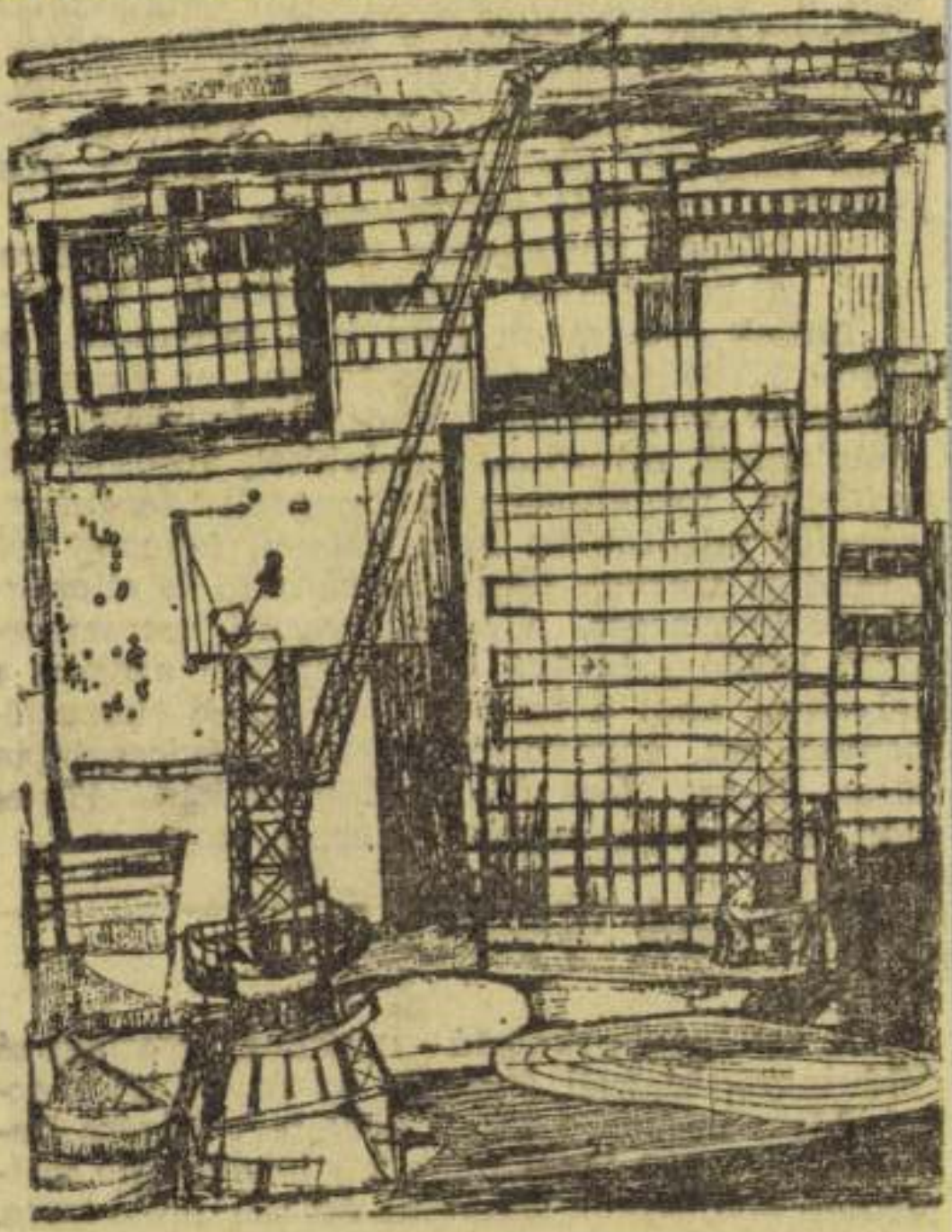

Építkezés (Garancsi Borbála grafikája)

utaztatási feltételek javítása. Fokozatosan ki, illetve át kell építeni azokat a nagy személyforgalmi állomásokat, amelyek nem felelnek meg a követelményeknek (pl. Mátészalka, Nyíregyháza). Azokon a vonalakon, ahol a szállítási teljesítmények növelésének gátja a vonal teherbírása, átépítéssel lehetővé kell tenni nagyobb tengelynyomású kocsik közlekedését (pl. Mátészalka—Zajta vonal).

A közúti közlekedés területén fő szempont a közlekedés biztonságának növelése. Ennek érdekében meg kell teremteni az állami KPM és tanácsi utakon az egységes minőségű forgalomszabályozást: korszerű jelzőtáblákkal, útburkolati jelekkel városok belterületén forgalmas csomópontok forgalomirányító jelzőtáblák kiépítésével, fokozni kell a rendőri szervek forgalomirányító és ellenőrző tevékenységét. A közúti-vasúti kereszteződéseket külön szintűvé kell átépíteni azokon a helyeken, ahol a forgalmi és egyéb követelmények ezt indokolttá tették. (Nyíregyháza 36-os, 38-as, 4-es úton, Mátészalkán 471-es úton, Kisvárdán az ún. Anarcsi úton).

Tervek 1980-ig

A szilárd burkolatú utakhoz csatlakozó földutakon ki kell építeni az útcsatlakozásokat. Megyénkben a IV. 5 éves terv végére befejeződik a 200 főnél nagyobb lélekszámú külterületi lakóhelyek bekötőút-építési programja. Az ötödik ötéves terv során a megye állami, KPM és tanácsi útjainak építésére, korszerűsítésére és fenntartására várhatóan 3 milliárd forint fog rendelkezésre állni. Ebből a keretösszegből kell megvalósítani az előbbiekben vázolt feladatok nagyrészét, s ezeken túlmenően az építés, korszerűsítés fenntartás, egyéb fontos munkálatait: az utak burkolatszélességének növelését, teherbírásának fokozását, az átkelési szakaszok kiépítését, a víz-

Garancsi Barbára,

„Nyírségi táj" (repr.)
(Iskolagaléria, Nyíregyháza)

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1974. 1.

GARANCSI BORBALA, festo

GARANCSI BORBALA: Utcarészlet, /A felszabadulási ünnepi tartalat anyagából/. Fekete repr.
46.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1975. 4. 2.sz.

Garaucsy Borbála

tehetséges

Koroknay Gyula: Szabolcs-Szatmár
kepzőművészete

Alföld 1973/10 6 Pold.

Garaczi Borbála

1. Városkép I. fes

2. — a — II. fes

XV. Szabolcs-Szatmári képzőművészek
Őszi tárlata 1970

Garancsy András, Építész 1. Folytatás.

Nyírbátor Művelődési Központ és zeneiskola tervpályázat, 1986.

Plangsorolás nélküli III. díj: 14. bírálati sorszámú pályamű.

Szerzői: Csikós Zoltán, Magyar Ádám, Sugár Péter, Varga Levente, Vankó Ildikó, Kotschy András, Garancsy András, Babós Gyula.

Axonometria /repr./

A művelődési központ földszinti alaprajza és homlokzatai. /repr./

Magyar Építőművészet, 1987. 3., 4-old.

Garancsy András, építész

Helyesbítés:

E lap 1987/3. számában a nyírbátori műv.-i központ és zeneiskola pályázatának ismertetésében tévesen közölte a pályázók csoportjait. A pályázok felsorolása helyesen:

„Varga Leventéék": Csikós Zoltán, Magyar Ádám, Sugár Péter, Varga Levente, Vankó Ildikó, Kotschy András, Garancsy András és Balos Gyula.

Magyar Építőművészet, 1987., 6., 62-old.

Garancsy András, építész 2.) Folytatás:

Nyírbátor Művelődési Központ és zeneiskola tervpályázat, 1986.

Rangsorolás nélküli II. díj: 14. bírálati sorszámú pályamű,

8 kerkő műve.

A zeneiskola emeleti alaprajza és homlokzatai

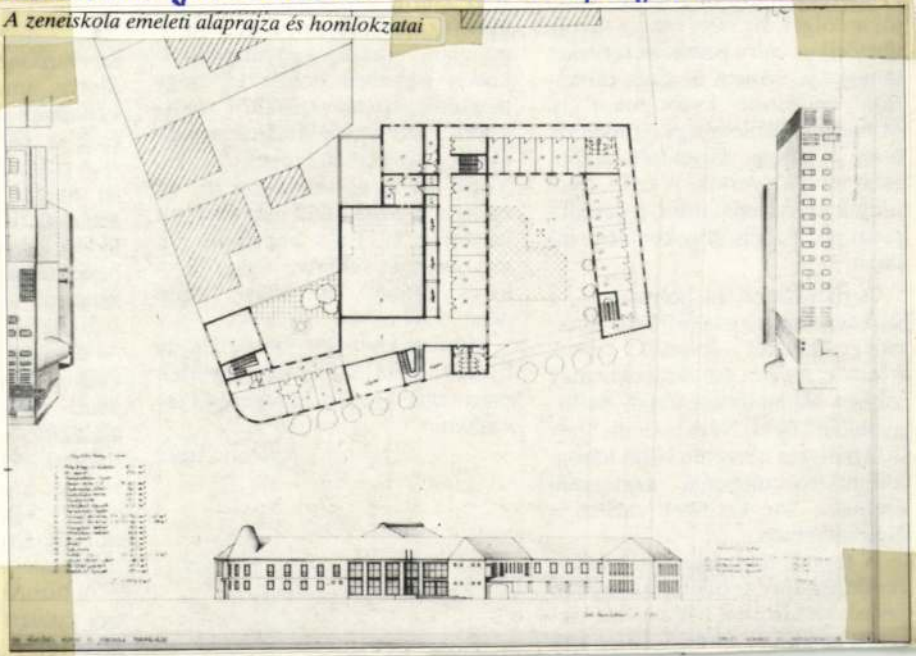

Magyar építőművészet, 1987.
3., 4-old.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

PEDAGÓGUSOK LAPJA

1968 OKI 7

Garancsi Borbála

1027

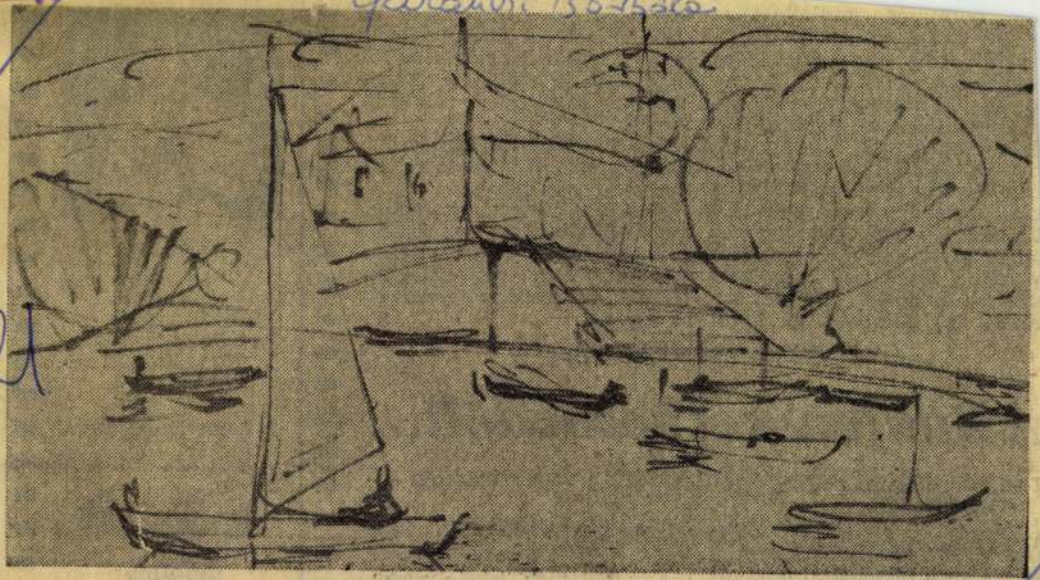

Garancsy Borbála: Balatoni emlék

... felmilliós gazdálkodását artja kezében, és a megye 00 000 forintos szakszervezeti agdíjbevételét kezeli. A megyében 17 alapszerv gazdálkodik önállóan. A szervezettség és a tagdíjmorál kitűnő. Ez a megye üdülteti a legtöbb pedagógust nyáron. Kobold Ferenc néhány éve az üdültetési ügyeket is intézi, nyaranként a pécsi saját szervezésű üdülőt vezeti. (Ezenkívül gyakran szervez csoportos, külföldi túrákat is.) Mindezeken kívül

Pedig nem mondható, hog egyébként unalmas lenne a élete, hiszen „civilben" a kec keméti Óvónőképző Intéz gazdasági vezetője. (Odaha három gyermeke, család van.)

Idei tervei között elsősorb a számvizsgáló bizottságok lenőrzése szerepel.

Kobold Ferenc szorgal nem egyedülálló. Azt kívánjuk neki meg a többi tisztségviselőnek, hogy még sokáig intézze a szakszervezeti gazdasági ügyeket. **Sz.**

A Bukfenccel kezdődött...

– Társadalmi segítséggel fejlődik a vaszari iskola –

Tíz évvel ezelőtt a Bukfenccel kezdődött Vaszaron a széles körű társadalmi összefogás az oktatás fejlesztésére: a szülői munkaközösség akkor egyre gyarapodó falumúzeumot.

Exner István iskolaigazgató és *Vanyolai Béláné*, a szülői munkaközösség elnöke tovább

Tolsztoj regényének panoráma szélesvásznú, színes szovjet filmváltozata

Főszereplő: Tatjána Szamojlova

Az ifjúságnak ajánljuk:

Garancsi Borbála

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PEDAGÓGUSOK LAPJA

1964 SZEP 20.

1021

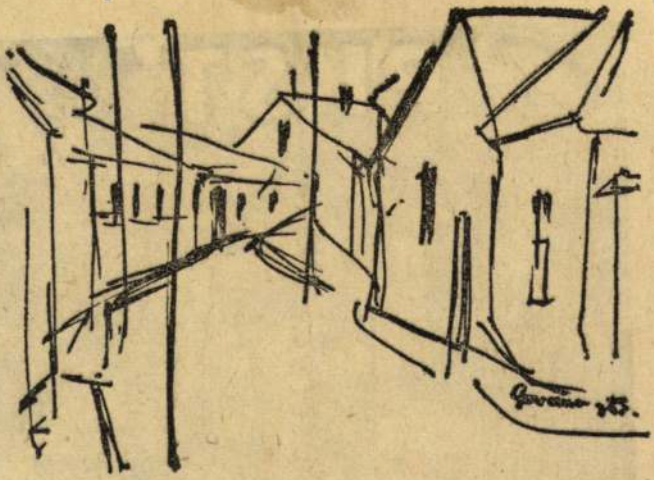

Pécsi utca
Garancsi Borbála (Nagyecsed) rajza

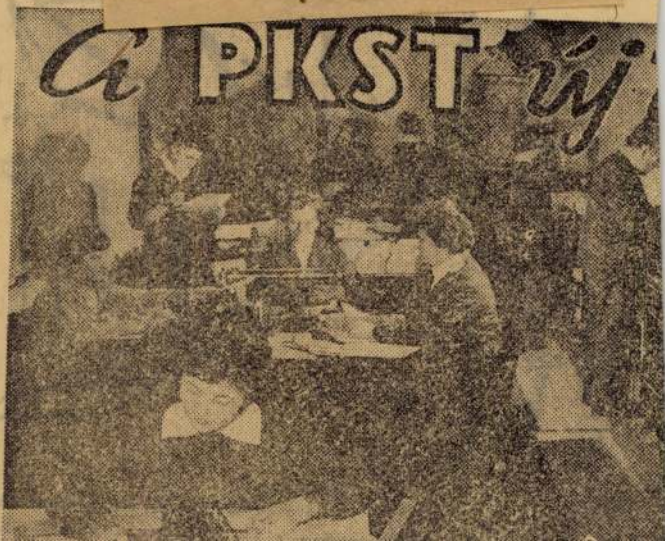
A PKST új

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PEDAGÓGUSOK LAPJA
Budapest

Garancsy Borbála

1021

Garancsy Borbála: Városkép

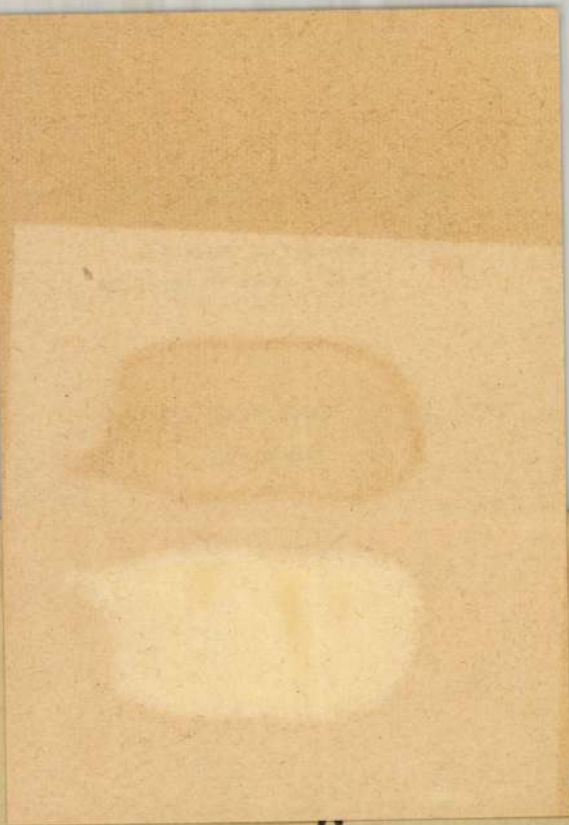

Országos tanácskozásra gyültek össze a felsőoktatási intézmények szakszervezeti vezetői november 3-án és 4-én a szakszervezet budapesti székházában.

A napirend első pontjaként dr Kahulits László, a Művelődésügyi Minisztérium főosztályvezetője tájékoztatta a résztvevőket a felsőoktatás néhány időszerű kérdéséről.

Néhány időszerű kérdés

Jelenleg — mondotta egyebek között dr. Kahulits László — jelentős változások vannak folyamatban a felsőoktatás területén.

A felsőoktatási struktúra megváltoztatásának egyik fontos eleme *a felsőfokú technikumok főiskolává szervezése.* A Kohó és Gépipari Minisztériumhoz tartozó felsőoktatási intézetek már főiskolává váltak, ugyanez történt a Belkereskedelmi és Vendéglátóipari Szakiskolával is, és most felül kell vizsgálni a többi műszaki főiskola és a mezőgazdasági technikumok hálózatát. A főiskolává válás minden esetben azoknak a feltételeknek fokozatos megteremtése után következik be, amelyek megfelelően biztosítják az oktatás színvonalának emelését.

műszaki egyetemeken és a tudományegyetemeken kezd strukturális változás kibontakozni. Az oktatók egyre inkább megértik a felsőoktatási pedagógia létjogosultságát és fontosságát.

Az utóbbi két évben *az egész felsőoktatásban egyre erősebbek a szervezett, tudatos nevelőmunka kialakítását célzó törekvések.* Nagy szerepe volt és van ebben a többi között a KISZ-nek is, amely fontos társadalmi akciókat indított el az egyetemi és főiskolai hallgatók körében, például bevonta őket a fizikai dolgozók tehetséges gyermekeinek segítésébe. Ezek az akciók kiemelik a hallgatókat az egyetemi, főiskolai élet viszonylagos elzártságából.

A felsőoktatási intézményekben folyó nevelőmunka

Garancsy Borbála

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PEDAGÓGUSOK LAPJA

1966 MÁJ 27
1021

GARANCSY BORBÁLA: A DUNAÚJVÁROSI VASMŰ

Év végi képek

ALAMIZSNA

A GYŐZTES

VÁLASZOLUNK

Kiss Imre általános iskolai tanár és sokan mások kérdezik: A szakdolgozat vagy diplomaterv készítésére adható-e tanulmányi szabadság a szorgalmi időben?

A Művelődésügyi Minisztérium 121.963/1966. számú és az április 15-i Művelődésügyi Közlönyben megjelent állásfoglalása szerint a szakdolgozat vagy diplomaterv készítésére, valamint az államvizsgára, illetve a diplomaterv megvédésére biztosított tanulmányi szabadságot — az óvodákban foglalkoztatott óvónőket, valamint általában a gyermekvédelmi intézményekben foglalkoztatott pedagógusokat kivéve — az oktatási idő alatt kiadni nem szabad. Felkészülésükhöz, illetve feladataik elvégzéséhez a téli, tavaszi és kabért, s a többlet visszatérítésére kötelezik, az érdekeltet erről a kifizetéstől számított harminc napon belül értesíteni kell. Ha ezt elmulasztják, akkor az összeg visszatérítésére a dolgozót csak munkaügyi döntőbizottsági eljárás útján kötelezhetik. A munkaügyi döntőbizottság megvizsgálja, hogy a pedagógus jóhiszeműen vette-e fel a vitatott illetményt, s csak abban az esetben kötelezi a visszafizetésre, ha a munkabér téves kifizetésére a dolgozó hibájából került sor, vagy ha a helytelen kifizetésről tudott (rosszhiszeműség). Mivel a művelődésügyi osztály nem ezt a törvényes utat választotta, ebben az esetben az érdekelt pedagógus fordulhat a munkaügyi döntőbizottsághoz, kérve az eddig jogtalanul levont illetmény újbóli kifizetését. He-

Garantai György

1021

197c. VIII. 16. Petőfi 14.cc /6/ Ár

Táskarádió

A Balatoni és a Bakonyi egy gyönyörü kápolna áll, a Boglári dombon. Egy fiatal képzőművész Garantai György elmondja, hogyan fedezte fel.

- Főiskolás voltam még, nyár volt mint most, egy ujságcikből tudtam meg, hogy Balatonbogláron a temetődombon kápolna áll.

- Előzőleg soha nem jártál ott ?

- Nem jártam előzőleg soha sem, pedig ez a Balaton egyik legszebb pontja. Pontosan szembe vele van a Badacsony, belátni az egész tavat, a külföldi sajtó is irt arról ami ott történt, képek jelentek meg, ablakokban koponák,

Garantai György

1021

1970. VIII. 16. Fetőfi 14.00 /6/ Ár

Táskarádió

A Balatoni és a Bakonyi egy gyönyörű kápolna áll, a Boglári dombon. Egy fiatal képzőművész Garantai György elmondja, hogyan fedezte fel.

- Főiskolás voltam még, nyár volt mint most, egy ujságci kből tudtam meg, hogy Balatonboglárom a temetődombon kápolna áll.

- Előzőleg soha nem jártál ott ?

- Nem jártam előzőleg soha sem, pedig ez a Balaton egyik legszebb pontja. Pontosan szembe vele van a Badacsony, belátni az egész tavat, a külföldi sajtó is irt arról ami ott történt, képek jelentek meg, ablakokban koponák,

szétszórt csontok, az oltár helyén háromeves mumifikált hulla ül, stb.

- Nagyon elkeserítő volt, mindenki megdöbbent ezen, és én ezt persze csak hallottam, nem láttam belőle semmit, viszont akkor elhatároztam, valamit fogok tenni, hogy ne így legyen.

- Tehát arról volt szó, hogy huligánok garázdálkodtak évekig ezen a nagyon szép dombon itt a kápolna körül.

- Mivel én festő vagyok, én a képzőművészeti kiállításokra gondoltam. Ebbe bele is ment a plébános ur, szerződés lett belőle, 15 évre kibéreltem a kápolnát, és kerestem azokat az embereket, akik segíthetnek nekem, mert egyedül egy ember nem megy semmire. Így találtam segítő társakat, Nagy József és Molnárhelyi József grafikusművészek, Csányi Attila festőművész, Haris László fotóművész, valamint Szücs Zsuzsa pszichológus műsorsim kitünő rendezőjére, személyében.

- Valamennyien f atalok, valamennyien fiatalok 30 év alatt vannak.

- Mikor tartottátok az első kiállitást ?

- Az első kiállitást, és egyben a megnyitót, 1970. jun 26-án tartottuk, akkor fejeztük be a kápolna rendbehozásának a munkálatait, a megnyitót Rónai György költő, tartotta, és Csengery Adrienn, és Kecskés András produkciójával méltóképpen avattuk fel a kápolnát.

Azóta műsort adott Nagy Attila, és Gyurkovics Tibor költő, Szankovics Béla gitárművész, Borsos Miklós gyakorlati tanácsokkal látott el bennünket, meghivtuk Veöres

Sándort

Sándort is, augusztus 16-tól 3 turnusban, 15v fiatal
művész fogja bemutatni munkáit, majd szept. 13-tól 23-ig,
gyermekrajz kiállitással zárjuk az 1970-es évet.
A müsorokban szerepel még aug.23-án a kamara-
együttes, Beke László művészettörténész tárlatvezetést
tart, augusztus 30-án körlevélben a művészettörténész tart
előadást, szeptember 7-én, a Postás Kamarakórus ad müsort.
- Nagyon szép program. Látom, máris magáénak tekinti ezt
a társadalmi munkával létrehozott, önzetlen vállalkozást,
segit a Tanács, megigérte, hogy bevezeti a villanyt, mivel
esti müsorokat akarunk rendezni, életszükséglet.
Segit a környék lakossága, a rendőrség is, nagyon sok a
látogató, sok a külföldi, hiszem, hogy mindegyik pozitiv él
ménnyel távozik. Legalább is a vendégkönyveink beirásai
ezt mutatják.
- A vendégkönyvből én is irtam ki néhány megjegyzést, pl.
Jó hely lett ez, tavaly még itt
Milyen kár, hogy a jó ötlet mindig másoknak jut eszébe.
- A studió ablakán mutatják nekem a technikaik helységből,
hogy a Együttes következik, számuk cime : Egy
gyönyörü reggel.
- Zene -

1970. VIII. 16. Pezőfi 14.00 /6/ Ár

Táskarádió

S még egy pihenésképpen vegyem kezembe kortársaimat. Oly fé
lelmes a magasabbrendü kivánosiságot ostromló könyv és fely

Garányi
ipaminüvész

M.DK

A Balatoni tárlatokon bemutatta
művért.

Molnár László: Balatoni tárlatok
Élet és Irodalom, 1963. szept 7-8 lap

Gaál Imre

1967-ben a siklósi várban megrendezett magyar kerámia kiállitáson müve szerepelt.

Katona Imre: Mai magyar kerámia
Rajztanitás 1967. V. 32-33.l.

M.D.K.

Garányi

keramikus

Földészítő kompozíciót

mutatta be.

Pernaczky Géza: A pécsi kerámia - szemle

Élet és Irodalom, 1968 okt. 19 - 9 lap.

MDK

Garányi házaspár

Mai magyar kerámia kiáll. Siklósi várban 1968. Janus Pannonius Múz. Kt.füzetei 14.

Garanyi - házaspár, iparművének MDk.

A közeli hetekben nyíló gmündeni nemzetközi kerámiakiállításon bemutatásra kerülnek a Garanyi-házaspár kerámiái is.

—: „Világjáró Körúton" több ezer magyar kerámiaművészeti alkotás

Népszabadság, Bp. 1959. júl. 1. 8.l

Garányi keramikus M.D.K.

Részt vett a kiállításon

Lásd még: Garányi házaspár

Vajda évai Magyar iparművészeti kiállítása
Velencében

Magyar Nemzet 1963. május 15. 4.l.

Garányi

Említve

H.E. Kelle Sándor
Dunántúli Napló, Pécs, 1970. máj. 24.
T.l.

MDK

Garányi József

A balatonszéplaki ujságiróüdülőt disziti kerámia falikppel.

G.J.:Milyen megbizásokon dolgoznak képzőművészeink?

MAGYAR NEMZET 1964. jul. 5.

Gorányi József Munkácsy-díjas keramikus

3. Staindl Katalinnal közös kiállítása lesz a Horváth Endre Galériában.

Nógrád, Salgótarján, 1971. máj. 30.

Garányi József

Naphimnusz (repré).

(A Pécsi Kerámiai Biennálé anyagából)

Valóság, 1968. 12. sz. 90. C.

Garányi József Keramikus

Stainál Katalinnal közösen (házastársa) rendezik meg kiállításukat.

Nógrád, Salgótarján, 1941. jún. 8.

1.)

Garányi József, kerámikus

1948-ban az Iparművészeti Főiskolán Gádor István, Somogyi József és Borsos Miklós voltak a mesterei. Munkái számtalan hazai és nemzetközi kiállításon vettek részt. 1962-ben Prágában a Nemzetközi Kerámia Szövetség aranyérmét nyerte, 1965-ben a Munkácsy-díjat, 1968-ban a kécsi Kerámia-biennálin I. díjat kapta. 42 éves. Most Balassagyarmaton nyílt meg kiállítása, feleségével, Staindl Katalinnal együtt, 18-18 alkotásukkal szerepelnek.

Gonda Zoltán: Staindl és Garányi.
Nógrád, salgótarján, 1971 júl. 2.

Gorány József

Debrecen, Agrártudományi Főiskola.
Aula.

1961-62.

Repr.

Rados: Magyar építéstört.
Műszaki Kiad. 1971.

454.K.

Garány József
Keramikus

/1928/
Figurális plasztika, ábrázoló jellegű falburkolat.
Magyar művészet 10. sz.
Képzőművész. Lexikon. 1971.

Gaváni József
iparművén

Kompozíció, 1963

Repr.

Magyar művtört. 10. 54. k.
Képőműv. Kiad. 1971.

Folytatás.

Garányi József, kerámikus

Fiatalos lendülettel kísérletezik, keresi az új formákat. Példa erre „Fehér madarak" faliképe. „Ikonos fej" képi megoldása a mozaik művészetben áll közel. Kisplasztikái: „Két női figura" – „Álldogálók T.II." – „Lovas kompozíció T.II.". Legnagyobb falikerámiája: „Hajnal". (említve)

Gonda Zoltán: Staindl és Garányi.

Nógrád, Salgótarján, 1971. júl. 2.

GARÁNYI JÓZSEF, éremművész

Hazánkban ma körülbelül ötven művész foglalkozik hivatásszerüen érmek és plakettek készitésével. Garányi József is szerepel köztük müveivel. 44.old. 1.jegyz

SOÓS GYULA: Az utóbbi évtized magyar éremművészete / 1945-1955 / 44.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó, Bpest. 1958

GARÁNYI JÓZSEF, éremművész, 1928

A fiatalabbak közül Garányi József /1928/ és Engelsz József készitett klasszikus igényekre emlékeztető érmeket és azokkal gyakran szerepeltek a kiállitásokon. 44.old.

SOÓS GYULA: Az utóbbi évtized magyar éremművészete / 1945-1955 / 44.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó, Bpest. 1958

MDK

Garaczi József, keramikus

A Munkácsy M.-díj III. fokozatát kapta.

–: Kiosztották a művészeti díjakat 2.

ESTI HIRLAP 1965. ápr. 1.

MDK.

Garányi József

Kiállitási kritika

Vasas 1966 márc.

Garányi József

A balatonnéplaki Nemzetközi lipógáró követség üdülőszálhójába figurális terámia faliképet terveret /1965, / szepró/

Jelenkor 1966 VI. n. 559 old.

MDK

Garányi József

V. Orsz. Iparm. kiáll. Mücs. 1965.

M.D.K

Garányi József

keramikus

A kiállításon bemutatta az „Öffigurás körbánc" plasztiláját.

Szentes Lajos: Néhány gondolat egy iparművészeti. Művészet, 1968. január - 32 cap.

Garányi József keramikus M.D.K.

Munkácsy-díjjal kitüntetve

Kiosztották a művészeti díjakat

Pest megyei Hirlap 1965. április 2. 2. l.

Garányi József keramikus M.D.K.

Munkácsy-díjas

Monumentális kerámia falikép a debreceni mezőgazdasági akadémia számára

Napló

Magyar Nemzet 1965. május 9. 9.1.

Garányi Józse f keramikus M.d.K.

Munkácsy-dijjal kitüntetve III. fokozat

iparmüvészeti kiállitásokon bemutatott müve iért

Kiosztották a müvészeti dijakat

Magyar Nemzet 1965. április 2. 4.l.

MDK

Garányi József, kerámikus

Szerepel Szolnokon a kerámia-kiállításon.

— : Hír 8

Bp. 1968. márc.

Népszabadság, 14. [Vidéki]

MDK.

Garányi József

1965-ben a Munkácsy dij III.fokozatát kapta

Szocialista Müvészetért 1965 május lap -

MDK.

Gurányi József

Kanzéli Jenö, Tóth János, Garányi József MDK
iparművészek.

uj porc.szobrokat készitenek a Herendi Porcelán-
gyár iparművészei. Kanzéli Jenö "Hajdutánc",
Tóth János "Csikos" szobrának
és Garányi József: székely csürlönözö táncot
ábrázoló figurájának gyártását kezditék meg.

Uj porcelánszobrok. - Magyar Nemzet. 1954. jun.1.

Garányi József

Neve említve, művei szerepelnek
a siklósi Kerámia szimpozionon

Magyar Nemzet 1972 szeptember 10
11. old.

Garányi József, kerámikus

Kiállít Vallauvisban.

— : Nemzetközi kerámia-kiállítás

2.

ESTI HIRLAP, B. v. 1972. júl. 13.

Garányi József, keráminus

Szerepel Vallauris-ban a
kerámia kiállításon.

—: Magyar képzőművének kiállításai
külföldön 7.

Népszabadság, Bp. 1972. júl. 14.

Garányi József
kerámikus, műveit láthatta a két-
ezer látogató a Horváth Endre Galéria
nyári programjában Balassagyarma-
ton

N. Zs. Egy nyár – sok tanulság

Népművelés 1971/12 39 old.

Gerányi József keramikusművész

az Iparművészeti Váll. Balatonfüreden
vendéglátóval G. Staindl Katalin keramikusművésszel együtt.

Napló (Veszprém), 1942. aug. 18.

Garányi József, Keramikus

Megnyitja a nyíregyházi iparművészeti bemutatót.

– : □ A Képcsarnok és.... 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1972 aug. 10.

Garáinyi József, Keramikus

A Debreceni Agrártudományi Főiskola aulájában helyezték el 65 m²-es felületet borító kerámia frízét.

— : Új Képzőművészeti alkotások Debrecenben

6

NÉPSZABADSÁG — bp. 1966. márc. 8.

Garaczi József
keramikus

M.D.K.

Terrakotta reliefjei, kompozíciói szerepelnek a tárlaton.
„Keramika dombormű" (repro)

Szentes Lapos: Kerámia az Ü. Országos
Művészeti, 1966. április -22 lap

MDK

Garányi József

kerámia

4. Orsz. Iparmüv. kiáll. Mücs. 1959. dec.

Garányi József
keramikus

A Munkácsy Mihály dy III.
fokozatát kapta 1965-ben.

—: 1965 Álbami és Kossuth díjásai . . .
Élet és Irodalom, 1965. ápr. 3 - 2 lap

Garányi József keramikus M.D.K.

A Nemzetközi Ujságiró Szövetség balatonszéplaki üdülőjében nagyméretü figurális kerámiafliképet tervezett

Napló

Magyar Nemzet 1965. julius 25. 11. l.

Garányi József keramikus M.D.K.

Az elmult 20 év alkotó keramikus

hosszu kerámia friz a Debreceni Agrártudományi Egyetem aulájában,
falképe a Balatonfüredi Ált. I skola homlokzatán

Domanovszky György: Husz év magyar kerámiája
Magsar Nemzet 1965. márc. 14.

Garányi József keramikus M.D.K.

Az elmult 20 év alkotó keramikus
hosszu kerámia friz a Debreceni Agrártudományi
Egyetem aulájában,
falképe a Balatonfüredi Ált. Iskola homlokzatán

Domanovszky György: Husz év magyar kerámiája
Magsar Nemzet 1965. márc. 14.

Garányi József

MDK

érmek:

Lotz Károly, br.

Mark Twain, br.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG
1960. 45 l.

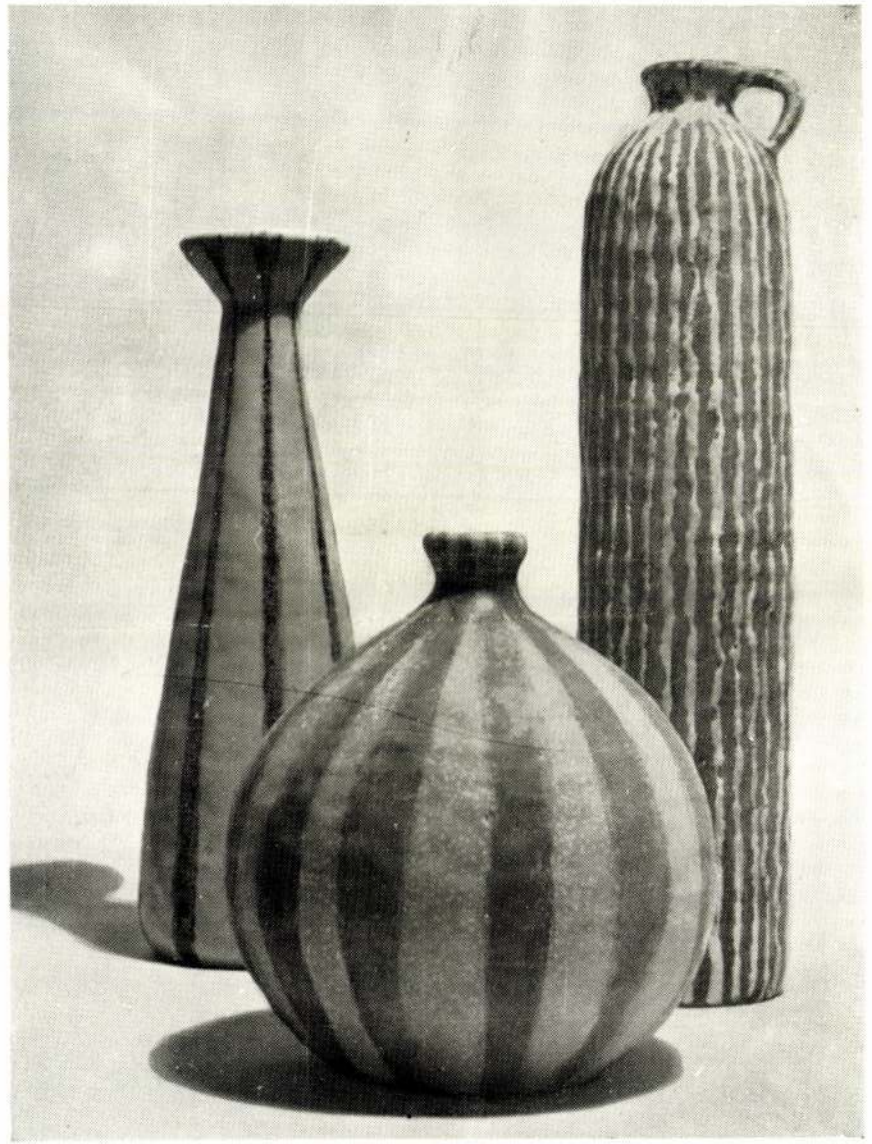

GARÁNYI JÓZSEF
kerámikus

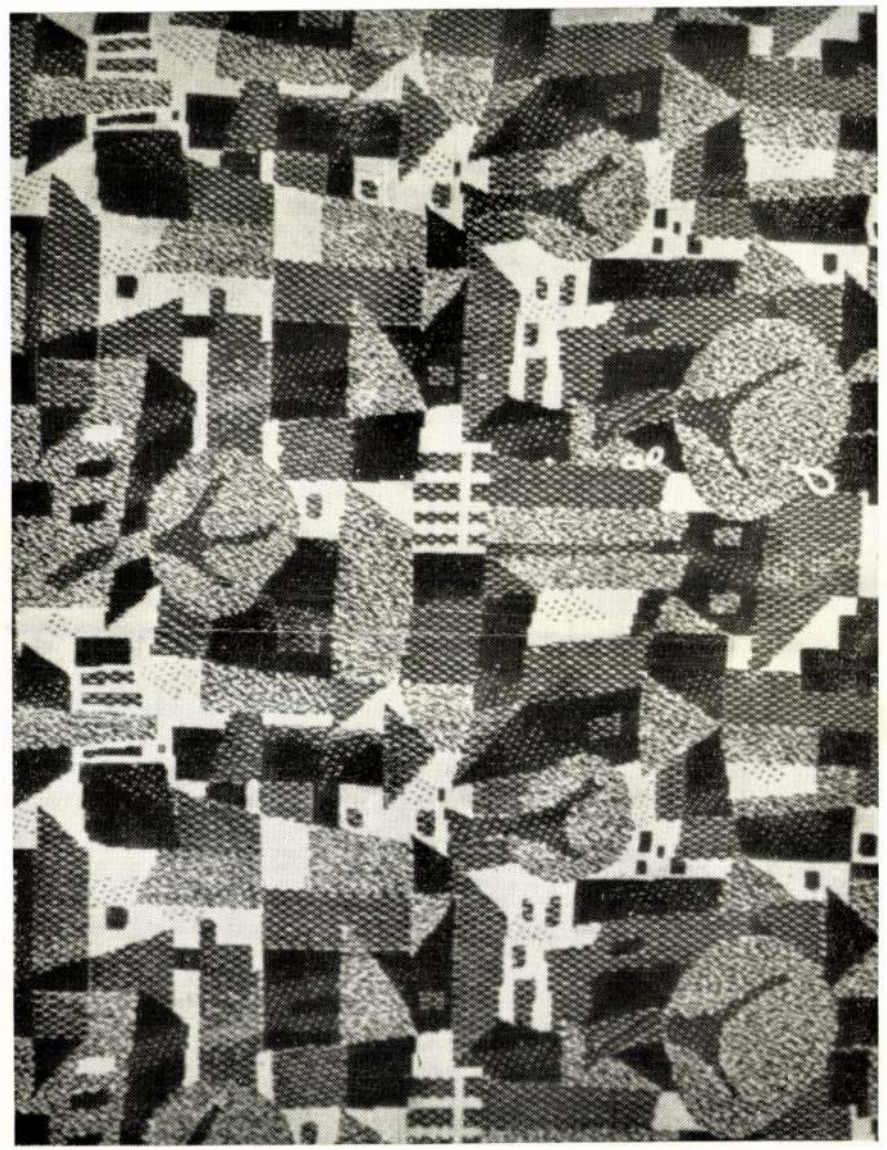

PÉCSI LÁSZLÓ
textiltervező

G. STAINDL KATALIN
KERÁMIKUS

GARÁNYI JÓZSEF
KERÁMIKUS

MIKÓ SÁNDOR
BELSŐÉPÍTÉSZ

PÉCSI LÁSZLÓ
TEXTILTERVEZŐ

IPARMŰVÉSZEK KIÁLLÍTÁSA
A CSÓK ISTVÁN GALÉRIÁBAN

1961.
MÁJUS 26-TÓL
JÚNIUS 12-IG

BUDAPEST V., VÁCI UTCA 25

Bemutatkozásunk folytatása annak az 1958-ban elkezdett kiállítássorozatnak, amelyet fiatal iparművészek munkáiból állítottak össze.

Évfolyamtársak voltunk az Iparművészeti Főiskolán, majd a közös szándék kapcsolta össze tevékenységünket. Célunk az, hogy korszerű és esztétikailag magas színvonalú környezetet teremtsünk minden ember számára, úgy a lakásban, mint a középületekben.

A műfajoknak megfelelően másként tudja megvalósítani elképzeléseit a kerámikus, másként a belsőépítész és ismét másként a textiles.

A két kerámikus kis műhelyben készült, egyedi alkotásokat mutat be, a természettől kapott élményeket továbbítják, szint és formát hangolnak össze a téma és technika sokféle változatában, a legkisebb tárgyak megformálásától a nagyobb méretű épületkerámiáig.

A lakástextiliák fontos részei egy interieurnek. A szövés sajátossága megköveteli a tervező művésztől, hogy napjaink egyetlen reális lehetőségével élve — a nagyiparban valósítsa meg elképzeléseit. A bemutatott lakástextiliák mind a nagyipari termelésben készültek.

A belsőépítész feladata, hogy kialakítsa az ember életfunkcióinak megfelelő keretet, majd azok berendezési tárgyainak tervezésekor összefogja a különböző anyagokkal dolgozó társművészeket.

Közös célunk megvalósítása felé haladó útunk pár éves eredményeit mutatjuk be ezen a kiállításon.

G. STAINDL KATALIN
kerámikus

MIKÓ SÁNDOR
belsőépítész

GARÁNYI JÓZSEF
kerámikus

PÉCSI LÁSZLÓ
textiltervező

F. k.: Dr. Balázs Istvánné

61-5950-689/4 - Révai-nyomda

MIKÓ SÁNDOR
belsőépítész

G. STAINDL KATALIN
kerámikus

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Garányi József

SOMOGY MEGYEI NÉPLAP

1965 JUL 31

— **Nagyméretű figurális kerámia falképet tervezett** Garányi József keramikusművész a Kemzetközi Újságíró Szövetség balatonszéplaki üdülőjébe.

1021

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1965 MÁJ 9.

Garanyi Jozsef

MAGYAR NEMZET

Monumentális hatású kerámia falképet készített a debreceni mezőgazdasági akadémia számára Garányi József, Munkácsy-díjas iparművész.

1965 MAJ

Garányi József

Szobrász

Szabad Művészet

1952. 5. sz. 250 l.

(borítók)

Mackowsky, Hans

Verrocchio.

Künstler-Monographien. LII.

Bielefeld u. Leipzig, 1901. Velhagen u. Klasing.

8-r, 4, 102 l, 80 képpel.

Eredeti egész vászonk.

I. 2. p. e.

2.-P

Garányi József MDK

két müvével szerepelt Párizsban a Nemzetközi Éremkiállitáson.

Müterem 1958 I. évf. 3. sz. 46. o.

Garányi József
Érmék, bronz
Fiatal Képzőművészek és Iparművészek kiállitása
Ernst Múzeum, 1955. junius, 26 l.

képtárban. Vasárnapi Újság, 1916., 554. l. — Esztergom vármegye... Bp. é. n. 176. l. — Lepold—Homor 97—98. l. — Gerevich PA, 252. l. — Lepold—Lippay 56. és 57. l. — H. Rapaics Judit: Ligeti Antal. Bp. 1938., 29. és 72. l.

Saskő vára

Vászon, olaj, 108×156 cm.
Jelezve bal alul: Ligeti 1877.
Esztergom vármegye... Bp. é. n. 176. l. — Lepold—Homor 97—98. l. — Lepold—Lippay 56. és 57. l. — H. Rapaics Judit: Ligeti Antal. Bp. 1938., 70. l.

LOTZ KÁROLY (1833—1904)

Nyár

Vászon, olaj, 30×43 cm.
Jelezve lent balra: Lotz K.
Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, VII., 1876., 35. l. —ó: Az esztergomi hercegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 21. szám. — Rényi 24. l. Kőrösy László: Esztergom. Esztergom, 1887., 239. l. — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 850. l. — Maszlaghy II., 177. szám. — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 4. lap. — Gerevich: Régi és újabb magyar festők a prímási képtárban. Vasárnapi Újság, 554. l. (Képe

Garányi József, szobrász

Fiatal Képző- és Iparművészek kiáll. Ernst Muz. 1955. jun.

Garányi József MDK

érmek:

Dózsa György, br.

Rossini eml.érem, br.

Bocskay István, br.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG 1960. 45 l.

Garányi József
keramikus

M.D.K

1953-56-ban a Herendi Porcelángyár Szerveője. Ezután önálló-
an dolgozik ugyis mint kerámi-
kus, ugyis mint érmése.

Domanovszky György: Négy Munkácsy-díjas ipar-
művész.

Művészet, 1966. február - 31 kop.

Gáranyi József
keramikus

M.D.K.

Az Iparművészeti Főiskolán
1953-ban diplomázott. Már
abban az évben szerepelt az
I. Orsz. Iparművészeti Kiállításon.

Domanovszky György: Négy Munkácsy-díjas iparművész
Művészet, 1966. február – 31 lap.

Garaiyi József
keramikus

M.D.K.

A Munkácsy díj III. fokozatát nyerte el 1965-ben „iparművészeti kiállításokon bemutatott munkáiért".

Domanovszky György: Negyj Munkácsy-díjas iparművész. Művészet, 1966. február - 31 lap.

M.D.K.

Garaiyi József
keramikus

Ezmeivel részt vett a párizsi
Nemzethőri Éremkiállításon,
továbbá, a budapesti, moszkvai
és pekingi Forradalmi Kiállításon

Domanovszky György: Négy Munkácsy-díjas ipazmüvész
Müvészet, 1966. felszám - 31 lap.

M.D.K

Garanyi József
kiaunikus

Az összes Országos Iparművészeti kiállításon részt vett és a kiál-
földi magyar iparművészeti kiál-
lításon is.

Domanovszky György: Nagy Munkácsy-díjas iparművész

Művészet, 1966. február – 31 lap.

Garaiugi József
keramikus

M.Dk

Keramiai soltak a genfi
Nemzetközi Keramiai Kiál-
lítason és a római Magyar
Iparművészeti Kiállításon

Domanovszky György: Négy Munkácsy-díjas iparművész
Művészet, 1966. február – 31 lap.

Garaúgi József
keramikus

M.D.K.

Érmeivel vészt vesz az V. és VI. Magyar Képzőművészeti Kiállitáson, a stockholmi Évem művészeti Világkiállitáson.

Domanovszky György: Négy Munkácsy-olyas iparművész
Művészet, 1966. február - 31 kep.

Garányi József, keramikus ZDG

Szép művekkel szerepel.

Domanovszky György: Az V. bon. Iparművészeti Kiállítás 7.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. jan. 8.

M.D.K

Garaúczi József

Voltaire (érme) (repro)

Magyar Ifjúság, 1960. máj. 7.

[illegible].

Garányi József szobrász

"Érmek I-X." /bronz/

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitas
Műcsarnok,1959. 41.1.

Garányi József
keramikus

M.D.K.

Érméi, keramiamunkái, foliképei.
Gyümlócsöstál (repro)

Urbach Zsuzsa: Látogatás három fiatal keramikusnál.
Művészet, 1961, március. — 22 l.

Garanyi József
szobrász

M.D.Y.

Vörösmarty Mihály } évmet
Mark Twain

Magyar Ifjúság, 1959. szept. 19

Garányi József, iparművész 7Z4

Kiállítása nyílik a Csók Galériában.

–: Hír 10.l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. máj. 25.

M. D. K

GARÁNYI József keramikus

Kiállítása a Gróh István Galériában

Magyar Nemzet 1961. máj. 25. 7. l.

Garanyi József

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Karpati Igaz Szó

58 SZEP 2 1

Garanyi J. tanulmányainak kiállítása

610

A napokban az Írók Uzshorodi Klubjában megnyílt Garanyi József berehovói festőművész műveinek kiállítása. Ez a kárpátontúli tájképfestő alkotói beszámolója. Két hónapot vándorolva Krim festői helyein. a festő számos olaj és akvarelltanulmányt készített. A kiállításon több mint 70 különböző stilusú munkát mutatnak be.

GRIGORENKO L.

—·—

napról napra erősödő ipari · államnak való átalakítása terén ért el.

A kínai nép eme történelmi győzelmei nyilvánvalóan nincsenek ínyére az USA bizonyos köreinek, amelyek nem egy millió dollárt fordítottak a csankajsekista bábrendszernek támogatására.

Az USA kormányára tartozik, hogy elismeri-e vagy nem a KNK-t. Ez

Gaványi József, iparművész
Keramikus

Bor

A Csók Galériában állított ki negyedmagával. Vázái, edényei, tálai változatos formájúak, zagyógóan színesek.

Péter Imre: Jegyzetek Kiállításokról

8. l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. jún. 24.

M.D.K.

Garányi József

Keramiafolhépet készít a debreceni
ny ishola részére.

G.J.: Nyáb-képzőművészeti alkotások díszítik vidéki ...
Magyar Nemzet, 1960. febr. 16

4 b

M.D.K.

Garamy Józef

Jeremiaszkiewicz [illegible] a [illegible]
[illegible] [illegible].

J. J. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], 1960 [illegible] 16

[illegible]

M.D.K.

Ganányi József

A debreceni ujiskola részére hiszit
két heránina falitépet

Feladatok, eredmények. 42 lap.
Műveszet, 1960. augusztus.

Garányi József, iparművész MOG

Vára. Repr.

– Virágok és várak

Népszabadság. Bp. 1960 jún. 4. 10. l

M.D.K.

Garányi József
keramikus

Márkultúrá járól.

Dutka Mária: A magyar iparművészet a Műcsarnokban
Magyar Nemzet, 1959. dec. 24. 6 l.

MDK

Garányi [József?] [iparművész]

Népi táncosa – porcelán – szerepel a III. Magyar Iparművészeti és Népművészeti Kiállításon.

Fedor: A III. Magyar ~~Népművészeti és~~ Iparművészeti és Népművészeti Kiállítás.

Nők Lapja, Bp. 1955. december 8. [20. l.]

MDK.

Garányi József

1965-ben a Munkácsy dij III.fokozatát kapta

Keletmagyarország 1965. ápr.2. lap -

M.D.K

Garanyi József
keramikus

1965. ápr. 4-én a Munkácsy
Mihály díjjal lett kitüntetve.

–: Kitüntetések.

Művészet, 1965 május – 48 kep

Garányi József, keramikus DBK

A Munkácsy M. díj III. f.-t kapta.

– : Kiosztották az idei művészeti díjakat 4.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1965. ápr. 2.

Garány i J ózse f ke ra mikus M.D.K.

Friz a Debreceni Agrártudományi Egyetem aulájában.

Falikép a a B alatonfüredi Általános Iskola homlokzatán

Domanovszky György: Kucz év magyar kerámiája

Magyar Nemzet 1965. március 14. 10. 1.

Gazányi fónej kekanukus

mukáczy dej III. fokozatát kapta

Nézmava, 1965, ápr. 2., 2 old.

MDK.

Garányi József

1965-ben a Munkácsy dij III.fokozatát kapta

Pestmegyei Hirlap 1965. ápr.1. lap -

MDK.

Garányi József

1965-ben a Munkácsy dij III.fokozatát kapta.

Élet és Irodalom 1965. ápr.3. lap -

MDK.

Garányi József

1965-ben a Munkácsy dij III.fokozatát kapta

Népszava 1965 ápr.2.lap -

Mdk

Garányi József, Kiss Rózsa Ilona
Gorka Géza kerámikusok

kiállítása a győri Műcsarnokban.
Rendezi az Iparművészeti Vállalat

Mozaik: Kerámiai kiállítások stb.
Népszava, 91. évf. 149 sz. 1963 jún. 28
4. l.

Garányi József Kis Rócz Szona
Gorba Géza Keramikusok

Kiállítása a győri Miscsarnokban
Rendezi az Iparművészeti Vállalat

Mozaik: Keramikai kiállítást alt.
Népszava, 91 évf. 149 sz. 1963 jún. 23
H. L.

MDK.

Garányi József

1965-ben a Munkcsy dij III.fokozatát kapta

Magyar Nemzet 1965 ápr.2.lap -

MDK

Garányi József

Érmek I8 X. bronz 8 cm

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok.
1955.Kat. 41.1.

MDK.

Garányi József

1965-ben a Munkácsy dij III.fokozatát kapta

Esti Hirlap 1965 ápr.1.lap -

MDK.

Garányi József

1965-ben a Munkcsy dij III.fokozatát kapta

Népszabadság 1965 ápr.2 4 lap

Garányi József, Keramikus

M D4

Részt vesz a Faenzában megnyíló nemzetközi kerámiai tárlaton.

– : Hír

8.0

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. jún. 14.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Garányi József

NÉPSZABADSÁG

1963 OKT 31

1021

MIKLÓSI MÁRIA festőművész és Kis Nagy András szobrászművész alkotásaiból kiállítást rendez a Képcsarnok Vállalat a Mednyánszky Teremben. A tárlatot november 2-án, szombaton fél egykor Garányi József kerámikusművész nyitja meg.

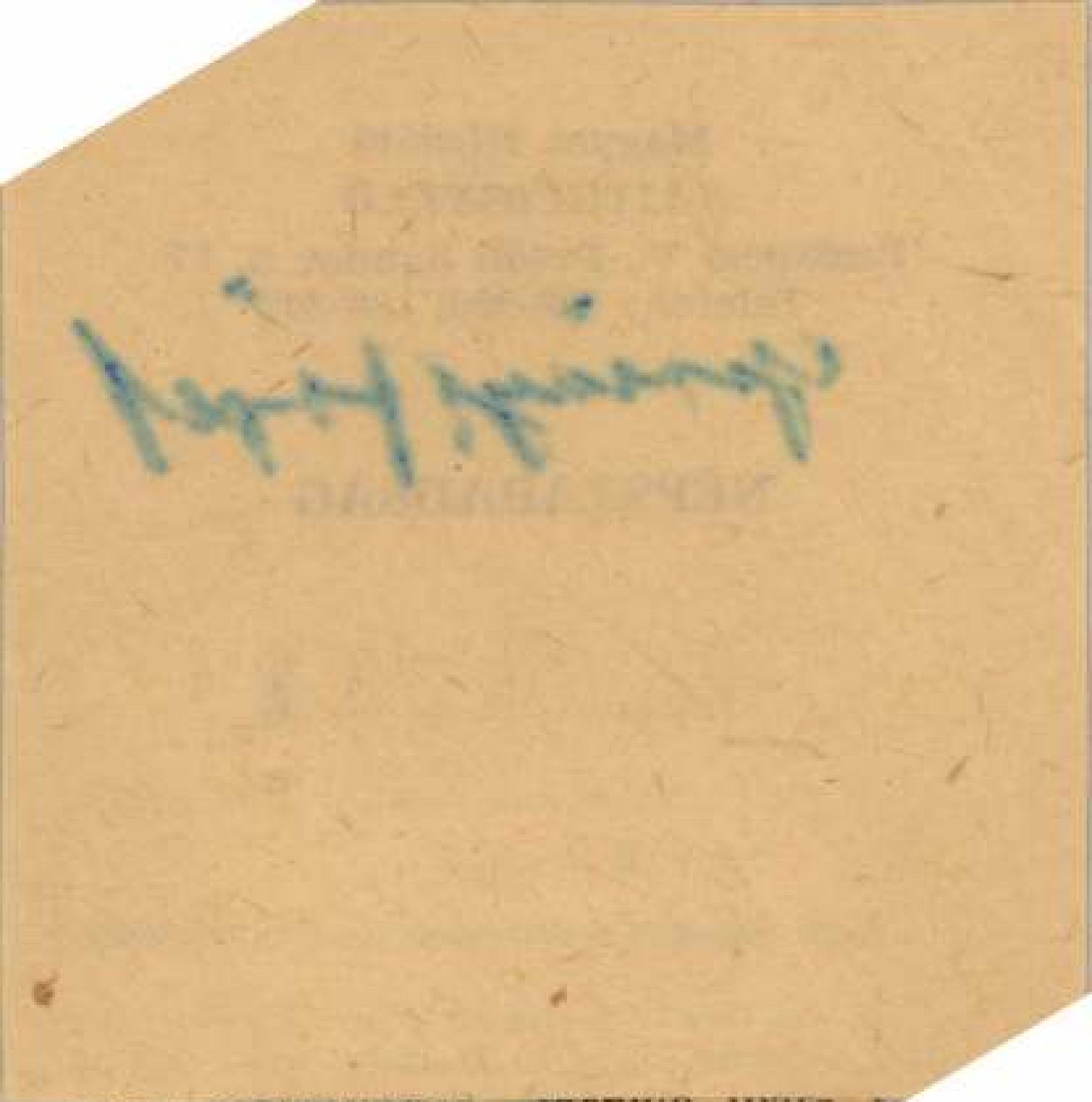

segu szakmunkát igenyló ipar-
ágaik vannak — vegyipar, optika

Garányi József keramikus MDK

szerepelt a Herman Otto Muzeumban rendezett kiállitáson edényekkel és figurákkal.

MOlnár László: Modern iparmüvészeti kiállitás Miskolcon.

BORSODI SZEMLE, 1963. 3. sz. 82-89. l. 89.lap.

M.D.K.

Garányi József
keramikus

Feketés és dohányzó készletiet
az Sparművészeti Vállalat szokszorósította
és a kiállításon bemutatta.

Fényes Kálmán: Sparművészeti Kiállítás Debrecenben.
Művészet, 1963. július – 46 lap

Garányi József MDK

szerepelt a kiállitáson.

Vadas Zsuzsa: Szépség és használhatóság. Gondolatok a kecskeméti iparművészeti kiállitásról.

Petőfi Népe. 1963. jul. 18.

Garányi József MDK

feketés és dohányzókészleteivel

szerepelt a kiállításon.

Fényes Kálmán: Iparművészeti kiállitás Debrecenben.
HajdúBihar megyei Napló 1962. szept. 5.

Gaudy József
keramikus

M.D.K.

A prágai nemzetközi kiállításon
vett részt

Lauer Sándor: Hol tart a magyar kerámiaművészet?
Élet és Irodalom, 1962. július 28 - 11 lap

M.D.V.

Ganányi József
keramikus

A tikanyi mozi falába helyezték el
keramia kompozicióit.

Laúcz Sándor: Uj képzőművészeti alkotások a Balaton körül
Művészet, 1962. szeptember — 22 lap

M.D.K

Gaványi József
keramikus

A prágai nemzetközi kiálldáson
arany éremmel tüntették ki
munkáit.

Sobók Ferenc: A prágai nemzetközi modern keramikakiállítás
Művészet, 1962. szeptember — 32 lap

M.D.K

Garányi József
keramikus

Tál és várak (repr.) Méltatás.

Domanovszky György: G. Staindl Katalin és Garányi József keramikus
Művészet, 1961. december. – 39 l.

MDK

Garányi József
iparművész házaspár

műve a herendi „kiskrajcár" c. film
kedves alakja.

Bérces György: Porcelán paradicsom

Népszava 89 évf, 233 sz 1961. okt 1, 12

MDK

Garányi József, szobrász

Érmék /13 db/ Bronz.

Műcs.-V.M.Képzm.Kiáll.1954.dec.-1955.jan.Ko-t.27.1.

MDK

Garányi József

Weiner M.né: Herendi porcellán. Sz.M. 1954.

160. l.

ea. D. K

GARÁNYI József

aranyére mmel kitüntetve

Sobók Ferenc: A prágai nemzetközi kerámia kiállitás tanulságai

Magyar Nemzet 1962. julius 20. 4.l.

Garányi J[ózsef]né M.D.K.

kerámikus

herendi szobra :

Babszem Jankó 90×150 mm szines

Labdáró leány 235 " "

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és dombormüvek. Bp.1959. 22. old. és 33. old.

Garányi József, kerámikus M.D.K.

herendi szobra:

Csürdöngölő 230 mm sines

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok éd dombormüvek. Bp. 21.old.

MOK

Garányi József
iparművész

Kiállít a Csók Galériaban. Máj 26-án
nyílik

Mozaik: négy iparművész
Népszava, 89 évf 122 sz 1961 máj 25-én

M.D.K.

GARÁNYI József Keramikus

Kőcsögök, tányérok

Falkép

Feleségével Steindl Katalinnal e-

gyütt dolgozik

Kiss István: Fiatal iparmüvészek kiállitása

Magyar Épitőmüvészet 1961. 6. sz. 49- 52. l.

Garányi József keramikus M.D.K.

Résztvett a kiállitáson

Domanovszky György: Magyar kerámiakiállitás Londonban

Magyar Nemzet 1963. október 29. 4.l.

Sarányi József, Keramikus

MDK

Miklósi Mária festő- és Kis Nagy András szobrászművész közös kiállításának megnyitóján mond beszédet.

– : Kulturális hírek

8.1

NÉPSZABADSÁG, Bu. 1963. okt. 31.

Garányi József keramikus M.D.K.

A balatonszéplaki ujságiró üdülő kerámia faliképe

xGédó G.J.: Milyen megbizásokon dolgoznak képzőművészeink
Magyar Nemzet 1964. julius 5. 13.1.

M.D.4

Garányi József
keramikus

A Magyar Képzőművészek Szövetségének közgyűlése a keramikus szakosztály tagjává választotta.

A Magyar Képzőművészek Szövetségének közgyűlése
Művészet, 1969 március – 18 lap.

Garányi József

1945 óta dolgozott a herendi porcelángyár námosa.

P. Brestyánszky Ilona: A kerámia si a porcelán. Története
212-o. Bo. 1966

MDK

Garányi József

Mai magyar kerámia kiáll.Siklósi várban,1968.
Janus Pannonius Muz.füzetei 14.

GARÁNYI József /

Gádor István tanitványa volt az
Iparmüvészeti Főiskolán

Gádor István gyüjteményes kiállitása Bp 1966
Ismertetőt bev.: Domanovszky György

Középdunántúli Napló
1957 FEB 5

A porcelán világhírű formálói között

Milyen csodálatos hatása van egy kis márkajelzésnek! Pedig csak ennyi áll rajt: Herend, Hungary. A herendi porcelán bejárta már a világot s mindenütt elismert. Olyan, mint az ibolya, melyet illata elárul. Csak rá kell nézni, finomsága, pasztell színei beszélnek magáért. Első pillanatra sem nehéz megállapítani, egy porcelánról, hogy Herendről indult el, ott készítik ezt a műkincset, amely olyan értékkel bír a vitrinben, akár egy ékszer. Nemes valutát jelent ez az országnak is. A külföldi érdeklődés hatalmas, s most az októberi események után még többen jelentkeznek igénnyel a világpiacról.

Van is dolguk, gondjuk itt az iparművészeknek. Alkotni újat, szépet, nagyszerűt, olyat, amellyel csak tovább növelik a világ előtt megszerzett tekintélyt. Ilyen új alkotásokon dolgozik most Bruck Tibor, aki már 20 éve festi a művészmintás porcelánt. Szobájában a hosszú asztalon 12 mintás, 12 személyes étkészlet vár a teljes befejezésre. Minden tányért más-más tollazatban ékeskedő kis madarak díszítenek. Egyik ritka szép példánya lesz ez a herendi készleteknek. Közben órakereteket is tervezget a művész. Nálunk még ilyennel különösen a mai fiatalok nem igen találkoztak. Ezt inkább a bécsiek szeretik, az ő kínságukat önti tökéletes formába a művész.

Regényt lehetne írni erről a lás műteremről, ha az idő és hely engedné. Olyan sok a látnivaló. Kedves mosollyal könyveli a művész lelkesedésemet, amikor a feledhetetlenül bájos gyermekkészletet mutatja be. Nem régen készült. A mesék vadregényes színes világa elevenedik az elé a szerencsés kislány vagy kisfiú elé, aki ebből fogyaszthatja ebédjét. Piroska és a farkas meséjének részletei színekben, képekben sorakoznak elénk a gyermekkészletben. (Kár, hogy ebből csak ez az egy van.) További terve a művésznek, hogy a svájci kiállításon szerepelt vadászétkészlethez a teás és moccás készletet elkészíti egy párizsi kiállításra.

Az asztalon szokatlan újvonalú kancsószerű vázákat pillantok meg. Külföld igénye ez a mi szemünknek szokatlan forma. Garányi József tervezte őket s a mintázást már Hanzély Jenő iparművész végzi. Természetesen ez nem olyan egyszerű, mert ki kell érlelni, kidolgozni, kialakítani egy olyan mintát, ami megfelel a váza alakjának. Egyébként Hanzély művészt úgy mutatjuk be, mint a figurák formálásának mesterét. Legutóbb a Ciránó alakját formálta s ennek már csak a festése van hátra. Tervezget női aktot egy őzikével. Persze egy ilyen figura elkészüléséig több tervet, vázlatot készítenek el a művészek. A görög hagyományokra támaszkodva, de modern formában tervezi Diana szobrát. És szeretne még több kisebb játékos állatot is porcelán szoborba önteni. Ehhez azonban szüksége van arra, hogy pár napra ellátogathasson az állatkertbe a kis állatok életének megfigyelésére.

Minden művésznek egyöntetű és legnagyobb sérelme, hogy külföldre, még a baráti államokba sem mehettek tanulmányútra. Pedig alkotókészségüket feltétlen segítette volna, ha nem csupán folyóiratokban olvasnak, látnak képeket a szocialista realista művészetről, hanem annak már egy kész élő valóságát is látnák.

Az országban is nagyobb tapasztalatgyűjtési szabadságot kell számukra biztosítani. Népi motívumok gyűjtéséhez szeretnék a művészek, ha pár napot azon a vidéken tölthetnének, amelynek elemeiből mintázni akarnak. Bruck Tibor művésszel előfordult ugyanis, hogy kalocsai mintákból tervezett díszítést, de mód nem volt rá, hogy arra a tájra utazzon.

De most már talán majd lesz. Nemcsak én, hanem ők is remélik, mert van már jele a lehetőségnek, az, hogy a milánói kiállításon egy herendi művész is részt vesz. Ettől a kis szikrától csillant fel a remény a herendi művészekben, hogy tapasztalatokat gyűjthessenek, alkothatnak, a sok száz minta mellé még többet, újabbat.

T. E. né

SZABAD NÉPRAD
SALGÓTARJÁN

LAPKIADÓ VÁLLA
SAJTÓFIGYELŐ SZOLG
Budapest, VII., Lenin-körú
TELEFON: 221—651, 221—283

1698 — Jókai-nyomda

SPORT

Osztályozó nélkül került az NB II-be a Veszprémi EAC labdarúgó csapata

A labdarúgó sport hatalmas szurkoló tábora vasárnap délelőtt országszerte megelégedéssel olvasta a fővárosi lapokból azt a hírt, mely szerint az 1956-os évben megyei bajnokságot nyert csapatok osztályozó nélkül bejutottak az 1957—58-as bajnokság NB. II.-es mezőnyébe.

E hír a veszprémi sportkedvelők körében is nagy örömet váltott ki. Nem titok, ha elárulјuk, hogy egyes vérbeli VEAC szurkolóknak, amikor a Sportlap első oldalát olvasták, a határtalan boldogságtól szinte könnybelábadt a szeme. Az ő kedvenc csapatuk bekerült az NB. II.-be! A nagy öröm, a határtalan boldogság nem volt csoda, hiszen a megyeszékhely labdarúgó sportot kedvelő közönségének egy igen-igen régi óhaja, régi vágya teljesült. Hosszú évek keserves harca, többször már sikertelenül megvívott osztályozók után — Vasas kétszer, Haladás egyszer —, végre igazságos módon NB. II.-es joghoz, NB. II.-es csapathoz jutott a város. Az 1956-os évben nagy küzdelem árán kivívott bajnokság, az MLSZnek e döntésével gazdag gyümölcsöt hozott a veszprémiek számára.

A vasárnapi hírt nemcsak a szurkolók, hanem maguk a labdarúgók és a vezetők is megelégedéssel, nagy örömmel fogadták. Most már igazán érzik, hogy nehéz munkájuk, a sok-sok kemény csata nem volt hiábavaló. A célt, amiért oly sokat harcoltak és áldoztak, elérték. Az ő örömük kétszeres. Örülnek, hogy magasabb osztályba kerültek, örülnek, mert a város labdarúgásért rajongó közönségének régi vágyát ők teljesítették. A most már VEAC sportklub, Harmat Jenő szakosztályvezető, Kalocsai Aba dr. edző és a 14—15 labdarúgó ezért méltán érdemlik ki a szurkolók elismerését.

Az NB. II.-be való bejutás most pillanatnyilag könnyűnek látszik, de nagyon nehéz munka előzte meg. Az NB. II.-es csapatra a jövőben is nagy munka hárul, a vezetők munkálkodása felelősségteljes lesz, s ehhez a munkához a város és az egész megye sportszerető közönségének nevében sok sikert és eredményes szereplést kívánunk. Kívánjuk, hogy a VEAC példáját a jövőben több megyei csapatnak sikerüljön követni, hogy megyénk labdarúgó sportja néhány éven belül ismét elfoglalhassa méltó helyét az országban.

A veszprémi teremkézilabda torna vasárnapi eredményei

Mindkét csapat játékosai jól mozogtak, a VEAC sokkal jobb dobókkal rendelkezett. G: Magasházi 10, Korcsogh 7, Kovács I. 5, Schlégl 2, ill. Németh 5, Sipos, Pálinkás, Homoki. Jó: Magasházi, Korcsogh, Kovács, ill. Németh B., Pálinkás.

VEAC III.—Építők II. 21:5 (8:3). V: Tóth. Építők: Steigler II. — Hergovics II., Szániel — Márki, Gubicza, Molnár. Cs: Egeresi. Az Építők lelkesen játszottak, fordulás után a VEAC nagy fölényben volt. G: Gémes 10, Domonkos, Kriza 3—3, Pünkösti, Hajnal 2—2, Sineger, ill. Molnár 3, Gubicza, Hergovics. Jó: Gémes, Hajnal, Kriza; ill. Molnár, Szániel.

Építők I.—Építők II. 18:15 (8:5). V: Sineger. Mindkét csapat nagy lelkesedéssel játszott, végig jóiramú és küzdelmes volt a mérkőzés. A fizikai fölény döntött. G: Németh 9, Pálinkás 4, Homoki 3, Sipos 2, ill. Molnár 7; Szániel 4, Márki, Egresi. Jó: Stifter, Gavula, Németh, ill. Hergovics, Molnár, Szániel.

A torna állása:

1. Vívók	7	7	0	0	126:67	14
2. VEAC I.	8	7	0	1	131:96	14
3. VEAC III.	6	6	0	0	142:49	12
4. Vegyipari	8	5	0	3	95:74	10
5. Gimnázium I.	7	3	1	3	109:94	7
6. VEAC II.	7	3	1	3	72:71	7
7. Kinizsi II.	8	3	1	4	90:103	7
8. Gimnázium II.	8	2	2	4	107:100	6
9. Kinizsi I.	7	2	1	4	109:94	5
10. Építők I.	7	1	0	6	71:105	2
11. MÁV Előre	8	1	0	7	66:153	2
12. Építők II.	7	1	0	6	53:133	2

Női mérkőzések:

Mátyás SC 5:2 (3:1). V:

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest
1969 JUL 6

1021

Két iparművészeti kiállítás — egyenetlen színvonalon

A Garányi-házaspár

Hatásos látvány, felgerjesztett szépérzék, harmonikus újszerűség, mindez fontos funkcióval — íme az iparművész házaspár *Garányi József* és *G. Staindl Katalin* bemutatkozása a *Derkovits teremben*, a *tv galériájában*.

Legjobb kerámikusaink kitűnő színvonalat képviselnek, hozzájuk itt bemutatott figurális kompozíciókkal Garányiék is felnőttek, sőt témáikkal és azok megfogalmazásával túljutottak a hagyományos „szobadíszeken" — vázákon, hamutartókon, tálakon, a szokványos faliképeken, ismerős tartalmú és kifejezési formájú figurákon — de megtartva azt a funkciót is monumentálisabb feladatra vállalkoztak: a modern építészet diszítőelemeit alkották meg — kerámiából. Kitűnően elképzelhetjük kompozícióikat házfalakon, reprezentatív termek belső falán — beépítve. A figurák felületi kiképzése — kissé rusztikus — színvilága — tompa barnás-szürkés-acélkékes — harmonikusan illeszkedhet bizonyos modern épületekhez.

Jól bizonyítja mindezt Garányi hatalmas faliképe — nevezhetnénk síkban ábrázolt kerámia szobornak is — a *Naphimnusz* és Staindl Katalin hasonló alakja a *Pythya*. Egyik sem lépi túl az anyag — az agyag — megkövetelte szűkszavúságot, a stilizáltságot, mégis a néző számára tudatosabban megfogalmazható tartalmat hordoznak, mint a szokványos kerámiák, amelyek csak díszíteni akarnak. Jól példázza ezt a *Tavasz, Nyár, Ősz, Tél* sorozat, ahol kitűnő karakterekben gyönyörködhetünk, ahol az ember szimbolikus figurája fejezi ki az évszakok tartalmát. Garányiék láthatóan egymást inspirálják, ösztönzik, — ők nemcsak házaspár, de egy alkotóműhely is.

Garányi József

A Prizma 13

Nem nevezhetnénk egy alkotóműhelynek a *Prizma 13* elnevezéssel csoportosult iparművészeket, akiknek kiállítását az *Iparművészeti Múzeum* rendezte meg. Talán csak *Benkő Ilona* és *Schrammel Imre* kerámikusok beszélnek egymáséhoz hasonló nyelven: hatásos „nonfiguratív" kerámia falidíszeket produkálnak. *Krajtsovits Margit* vázái és színes falitányérjai viszont nem haladják meg a kommersz átlagot.

A textiltervezők, ahányan vannak, annyi hangot ütnek meg. Kiemelkedik *Tarján Hédi*, akinek *gobelinjei* — néhányat közösen készített *Solti Gizellával* — tetszetősen ötvözik a modern stilizáltságot a szecesszióval. *Szenes Zsuzsa* elismerten szép fali szőnyegeiből itt csak egy látható, de ez is kitűnik hatásos színvilágával. *Hübner Aranka* nyomott függönyei jó ízlésről tanúskodnak. A többiek, *Szabó Mariann, Tábori Gabriella, Kozma Vera* itt látható munkái középszerűek.

Látható még *Fekete György* és *Mezei Gábor* néhány fából készült használati tárgya és *Péri József* ötvös ékszerei.

A kiállítás elég szűk keretek között mozog, egyáltalán nem tükrözi a Prizma 13 semmiféle művészi törekvését.

Berkovits György

KONTRASZT (Foto: Urbán)

a Nagykátai KIOSZ helyiségét

(mozi mellett)

VÁSÁROLUNK

ezüst-tárgyakat, tört-, hulladék ezüstöt a legmagasabb napi áron.

Állami Pénzverő
Budapest

A Budapesti Kőolajipari Gépgyár

AZONNALI BELÉPÉSRE KERES

központi telephelyre: esztergályos, marós, lakatos, ív-, lánghegesztő, kompresszorkezelő, villanyszerelő szakmunkásokat, férfi raktárkiadókat és férfi segédmunkásokat.

A központi munkahelyen 44 órás munkahét, minden második szombat szabad.

Felveszünk továbbá műszer- és technológiai-szerelési munkahelyekre (Algyő, Százhalombatta) külszolgálatos munkakörbe csőszerelő, központifűtés-szerelő, lakatos, hegesztő, villanyszerelő szakmunkásokat, raktárkiadókat és férfi segédmunkásokat.

A vidéki munkahelyen is 44 órás munkahét, minden szombat szabad.

(Az alföldi munkahelyeinken dekádmunkarend szerint dolgozunk.)

Munkásszállás, üzemi konyha van.

A munkásszállás ingyenes.

Munkabér megegyezés szerint.

Béren kívül 500 Ft külszolgálati átalányt, az Alföldön még külön területi pótlékot is fizetünk

Felvétel esetén útiköltséget térítünk.

Próbaidő alatti kilépés esetén az útiköltséget visszavonjuk.

Segédmunkások részére hegesztőképzést is lehetővé teszünk.

JELENTKEZÉS a vállalat munkaügyi osztályán:

Budapest XVIII., Gyömrői út 79/83., vagy a Kőolajipari Gépgyár Kirendeltségén Százhalombattán Horváth üzemvezetőnél, Algyőn Satkovics munkahelyi vezetőnél.

lasszák a hidrogéntől. Ez egy külön blokkban történik. Itt a hidrogén oxigénnel egyesül, és közönséges vízzé válik. A hélium magában marad. Azután még egy mélyhűtő rendszeren eresztik át. S kész a 99,99 százalékos tiszta hélium! Nyomás alatt a szifonokhoz hasonló ballonokba töltik.

Mire használható a hélium?

A héliumnak nagy a kereslete. Vele töltik meg azokat a léggömböket, amelyek teleszkópot, részecskeszámlálókat, spektográfokat visznek magukkal a felső légrétegekbe.

A léghajók újra az érdeklődés előterébe kerültek, már tervezik őket, és el is készült néhány modell. Nemrégiben az egyik repülőgépgyár érdekes megrendelést kapott: A „Vörös sátor" című szovjet—olasz filmhez egy valódi léghajóra volt szükség. A léghajó elkészült, és héliummal töltötték meg.

De nem az a hélium fő érdeme, hogy könnyebb a levegőnél. Abszolút tehetetlen, színtelen és szagtalan gáz. A tudomány nem ismer egyetlen kémiai vegyületet sem, amelyben hélium lenne. Természetesen rákényszeríthető, hogy más elemekkel vegyüljön, de csak legalább ötmillió C hőfokon.

Ezért a héliumot mindenekelőtt ott alkalmazzák, ahol nem szabad nitrogénnek és oxigénnek lennie, így például a tranzisztorgygártásban. A szilícium és germánium kristályok kifejlesztése olyan környezetben a legelőnyösebb, ahol egy csepp levegő sincs. Vagy a rendkívül kényes fémek hegesztésénél és forrasztásánál is fontos, ahol a ritka gázburok mindenféle hibát kizár.

Vannak olyan gyárak, ahol a műhelyeket héliummal töltik meg, s a munkások szkafanderben dolgoznak. Itt öntik a nagy tisztaságú fémeket,

Garányi József

Építészeti kerámia (repró)

Kritika 1969 V. s.

Garányi József

Nagyhimnusz c. kartonja (eml.)
szerepel az alábbi tárlatok
az Opartervben

N.N: Építészet – Képzőművészet

Művészet 1969 II sz.

M:D 1

Garanyi József
~~[illegible]~~ grafikus

Napkinnusz kartonját mutatta
be

Bauer Jenő: Építészet – Képzőművészet
Művészet, 1969. február – 23 lap.

M.D.Gy.

Garaczi József
keramikus

A pécsi keramikai biennale
I. díjat kapta

Molnár László: Az első pécsi keramikai biennale
Művészet, 1969. február – 43 lap.

M.D.4

Garaguyi József
keramikus

A természetelvű ábrázolásmód
irányzatait képviselte a társaban.

Molnár Sándor: Az első pécsi kerámiai biennale
Művészet, 1969. február – 43 lap.

MDK

Garányi József

Pillérvázlat a siófoki Európa szállóhoz

Mai magyar kerámia kiáll. Siklósi várban 1968.
Janus Pannonius Muz. Füzetei 14.

MDK

Garányi József

Pillérvázlat a siófoki Európa szállóhoz

Mai magyar kerámia kiáll. Siklósi várban 1968.
Janus Pannonius Muz. füzetei 14.

Filmlexikon

amerikai filmmüvészet - 7.

2/ivakiésekinge Vidor tét poétikusan

Garaji József

A pécsi kerámia - biennálén ~~[illegible]~~ 10-ezer forintos I. díjat jeste el.

Magyar Hirlap, 1968, okt. 6.
A pécsi kerámiabiennale.

Garányi József

Az I. orsz. kerámia-biennálén az első díjat nyerte el.

Az I. orsz. kerámia biennálet ---
Héttői Hírek, 1968, okt. 7,
Express-rovat.

Garány József

Kompozició 1963
Repr.

P. Brestyánszky Alexa: Modern magyar Reszánsz. Bp. 1965.
46-o.

Garányi József

Kompozíció. 1963.
Repr.

P. Brestyánszky Ilona: Modern magyar kerámia. Bp. 1965.
46.o.

Gazányi József

Fuka madár (: mű/repkő/ szerepel az I. Orsz. Kerámia Biennálén Pécsett

Hárs Éva: Az I. Orsz. Kerámia Biennálé Pécsett

Jelenkor 1968. XI. n. 1017 old.

Gara Nyi József

Kiállítások, kitüntetések

1959. Nemzetközi kerámiakiállítás Gmunden.
1961. Önálló kiállítás. Bp.
1962. Nemzetközi kerámiakiállítás. Prága.
Aranyérem
1963. Modern Magyar Kerámiakiállítás. London

P. Bretyánszky Ilona: Modern magyar kerámia. Bp. 1965.
51.o.

GARÁNYI JÓZSEF

Érmek - bronz

Fiatal Képzőművészek és pásztművészek
Kiáll 1955.

Garbacz István

Tatai fazekas volt. A Temető utcában lakott.

Kismendi Géza. A tatai fazekasság története. Komárom, 1964.

13.o.

Garányi József

1928-ban született
1952-ben az érempályázaton 2. díjat nyert
1954-ben párisi érenművészeti kiállításon vett rént
1955-ben Stockholmi érmeművészeti -"- -"- -"-
Az Iparművészeti Főiskola elvégzése után feleségével együtt a Herendi Porcelángyárban dolgozott 5 évet, mint tervező.

P. Breslyánszky Ilona: Modern magyar kerámia. Bp. 1965. 38. o.

Garányi József

A III., IV., V. képzőművészeti kiállításra szerepeltek érmei.

P. Brestyánszky Ilona: Modern magyar kerámia Bp. 1965.

39. o.

MDK

Garányi József

Kiállitási hir

Dunántuli napló 1968 juni.11.

Gazányi József keramikus

munkáry díjas: „Naphimnusz"

műve (ewl.) szerepel az alábbi

táslaton

Molnár László: Nagyvilet Dévsett

az I. Orsz. Kerámia Biennálé

Magyar Nemzet 1968 X. 24

Gardányi József

Részvétel az I. Kerámia Biennálén

Pécsett

N. N.: Kerámia biennálé

Dunántúli Napló 1968 V. 6

Gazányi József

I. díjat nyert

az I. Orsz. Kerámia Biennálén Pécsett

Szelestey László: Kerámia művészetünk pécsi sereprszemléjéről

Zalai Hirlap 1968 X. 13

Garányi József iparművész

szerepel az „Építészet - Képzőművészet"
c. kiállításan az Ipasterv
kulturtermében

Magyar Nemzet 1968 XI. 16

Garányi József

Figuráiban Henry Moore hatás
1962: prágai kiállításon aranyérmet nyertek az
edényei.

P. Bretyánszky Ilona: Modern magyar kerámia. Bp. 1965.
39.o.

Garányi József

Felesége G. Staindl ~~[illegible]~~ Katalin kerámikus

P. Brestyánszky Ilona: Modern magyar kerámia. Bp. 1965

38 – 39. o.

- GARÁNYI József keramikus M.D.K.

részvétel a kiállitásen

-a-a: Modern iparmüvészeti kiállitás kulturházainkban

Magyar Nmezet 1962. szeptember 26. 4.l.

M.D.K

Garainé József
keramikus

A prágai kerámiakiállításon
részt vett.

László Sándor: Hol tart a magyar kerámiaművészet?
Élet és Irodalom, 1962. július 28 - 11 lap

Fényký. Mi. Igné

Mincsarnok

Garányi József: Puskin

Jelz.: 9.7.

Öltvös. Plakett.

Vagabio mincz.

MDK

Garányi József

Garányi József /kerámia/ résztvett a IV.Orszg. Iparm.Kiáll.-on.

IV.Országos Iparművészeti Kiállitás.Műcsarnok. Budapest 1959 Dec. 18 - 1960.Jan. 31.Kat.

M.D.K.

Garányi József, keramikus és felesége

Elemte a Herendi porcelán, gyár részére dolgozták, de 1956 óta a keramika terén alkotnak finom formájú és ornamentikájú edényeket, tálakat és vázákat.

Ilona Pataky-Brestyánszky: Moderne ungarische Keramik
Bp.1961. Corvina, 54 old. 48 k. köztük 8 sz.t.
46. old.

MDK

Garányi József keramikus

Kiállitása a Csók István Galériában.A kat.-ban kép repr.

Iparmüvészek kiállitása a Csók István Galériában 1961.máj. 26-tól jun.12-ig.

MDK

Garányi József kerámikus

Iparművész kiállitása a Csók Istvan Galériaban

1961.Máj.26-tól Jún.12-ig. Kat.

MDK

Garányi József kerámikus

Disztargyak.Repr.

Iparművészek kiall.a Csók Istvan Galériaban.
1961.Maj.26-tól Jún.12-ig. Kat.

Garányi József MDK

Az Áruház második oszlopának komponiciója az ő műve.

Menyhárt József: A Hajdusági Áruház művészi Diszei. Hajdú-Bihar megyei Napló, 1962. aug. 19.

Garányi József

MDK

szerepelt a ÜVEGÉRT rendé zésében
a tatai Béke Művelődési Házban rendezett kiállításon.

--: Érdekes Kerámia-kiállitás.
Komárommegyei Hirlap. 1962. aug. 25.

Garányi József

Miskolci Iparművészeti kiállításon vertikális tagolású, szögletes vázái.

említve.

Napjaink, 1963. 6 szám, 5. lap.

Garányi József MIK

szerepelt a miskolci kiállitáson.

L.M.: Iparművészeti kiállitás a Herman Ottó Muzeumban. Északmagyarország, 1963. máj. 10.

Garányi József MDK

szerepelt a Déri Muzeum rendezésében jun 9-én megnyilt kiállitáson.

A Hajduságí Áruház egy benti oszlopa is az ő

ő müve.

Menyhárt József: Modern iparmüvészeti kiállitás.

HajduóBihar megyei Napló, 1963. jun. 16.

Garányi J°zsef

Tálakkal

szerepelt a Déri Museum rendezésében jun. 9-én megny
nyílt kiállításon.

Menyhárt József: Modern iparművészeti kiállítás.

Hajdú-Biharmegyei Napló, 1963. Jun. XX 16.

Garányi József, Kerámikus MDK

Részt vesz a Faenzaban megnyíló nemzet-
Közi kerámiaversenyen.

-: Kis híradó 2.

ESTI HIRLAP Dn. 1963. jún. 20.

Garányi József keramikus M.D.K.

8 négyzetméteres figurális kerámia falikép a balaton-
füredi középiskolában

Épitész: Márton István

Napi krónika

Magyar Nemzet 1963. október 9. 6.1.

Garányi József MDK

szerepelt a bp-i Iparművészeti Vállalat és a győri ÜVÉRT Nagykereskedelmi Vállalat által rendezett kerámiakiállításon a győri műcsarnokban.

-- Iparművészeti kerámiakiállítás. Kisalföld, 1963 jul. 3.

Garányi József MDK

Szerepelt a kiállitáson, mely aug 11-ig tart nyitva.

--: Budapesti iparművészek kiállitása Pécsett. Dunántuli Napló, 1963. jul. 21.

Garányi József keramikus M.D.K.

Müvei Londonban a Royal Festivál Hallban a Kulturális kapcsolatok Intézete által rendezett kerámia kiállitáson

Napló

Magyar Nemzet 1963. augusztus 17. 4.l.

MDK

ifj. Garányi József, II.éves kerámikus

Ifjuségi Képzőm. és Iparm.kiáll. M.Szs.1950.jun.

Garányi József keramikus

az idei siklósi keramikus szimpozionon munkái szerepeltek.

Fekete Judit: Kerámiák a kolostorkertben.
Magyar Nemzet, 1972. szept. 10.

Garányi József
keramikus

Garányi József samott-figurái
szerepelnek a tárlaton, a „kit alló
alak"

Havas Valéria: A III.pécsi kerámia biennáléról.
MŰVÉSZET, 1972.október-november- 37.oldal

Garányi József

Hajnal, falikép, 1970., repr.

Mai magyar iparművészet I.
Az Iparművészeti Múzeum Diallítása, 1972.

Garányi József

„Hajnal", falilép, mázas samott, aro-
cuporással, 1970. 80x40

Mai magyar iparművészet I.
Az Iparművészeti Múzeum Kiállítása
1972.

Garányi

a Varsói Magyar Kulturális Intézet kiállítóhelyiségében a magyar iparművészet kiállításán kerámiái szerepetek.

Esti Krónika.
1973. IV. 3. 19.00 Kossuth (Szné).

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Dunántúli Napló

1961 OKT 6.

Ma nyílik az I. Országos Kerámiai Biennálé

A zsüri odaítélte a díjakat

Tegnap délben odaítélte a zsüri az I. Országos Kerámia Biennale díjait. Az I. díjat (10 000 forint) *Garányi József* Naphimnusz című faliképe nyerte el. A II. díjat (7000 forint) *Benkő Ilonának*, a III. díjat (5000 forint) *Németh Jánosnak* ítélte a zsüri a kiállításon bemutatott munkásságukért. A finomkerámiai ipari művek 5 ezer forintos különdíját, amelyet a pécsi kerámia fejlesztéséért ajánlottak fel, *Gazder Antal* nyerte el a kiállításon bemutatott műveiért. Az Üveg- és Porcelán Nagykereskedelmi Vállalat 5000 forintos díját *Horváth László* kapta fehér porcelán kávéskészletéért. Az Iparművészeti Vállalat 5000 forintos díja *Gálócsy Edit* birtokába jutott, szintén a kiállításon bemutatott munkásságáért. Baranya megye Tanácsa nagydíját *Gádor István* Kossuth-díjas érdemes és kiváló művésznek ítélte a zsüri, Pécs megyei jogú Városi Tanács nagydíját pedig *Kovács Margit* Kossuth-díjas érdemes és kiváló művész kapta.

A zsüri döntését *Bernics Ferenc*, a Baranya megyei Tanács művelődésügyi osztályának vezetője ismertette a sajtó képviselőivel szombaton a koradélutáni órákban. Ez alkalommal a jelenlévő *Gádor István*, Kossuth-díjas kerámia művész indokolta a zsüri döntését. Elmondotta, hogy *Garányi József* művészetét mindenek előtt azért jutalmazta első díjjal a zsüri, mert szakmailag tökéletes, stílusában egyéni, monumentális jellegű kerámiái kiválóan kapcsolódnak a mai építészet problémáihoz. *Benkő Ilona*, a II. díj nyertese egyike a fiatal kerámikusok legjobbjainak, az utolsó években végzett munkája, fejlődése miatt rászolgált a zsüri elismerésére. A III. díjat *Németh János*, a fiatal zalaegerszegi kerámikus kapta. Róla *Gádor István* elmondotta, hogy hajdan növendéke volt, tehetséges, kitűnő fiatal művész, akinek az utóbbi években kimagasló munkája mellett egyik legkiválóbb tulajdonága, hogy erőteljesen kötődik a magyar népi fazekassághoz, s e mellett alkotásai a modern művészet jegyeit is magukon viselik.

*

Ma délelőtt 11 órakor Palkó Sándor, a Baranya megyei Tanács vb-elnöke nyitja meg az I. Országos Kerámia Biennálét Pécsett, a Tudomány és Technika Házában. Az ünnepélyes megnyitón közreműködik a Pécsi Kamarakórus Dobos László és Tillai Aurél vezetésével.

A Biennale megnyitása után, 11.30-kor a TIT Bartók Klubja nyári helyiségében Právicz Lajos, a TIT megyei titkára nyitja meg a Bonyhádi zománcművészeti alkotótelep díszítőművészeti kiállítását.

politikában

vaslatok

készül Csehszlovákiában

sem ritkák a puccsok, — most a katonai államcsínyt hajtottak végre. Belaunde Terry köztársasági elnököt és kormányát elkergették, tábornokok és ezredesek vették át a hatalmat. A puccs hátterében a koncért és a hatalomért folyó versengés áll: egy amerikai olajtársasággal kötött üzlet adott ürügyet a katonáknak az államcsínyhez.

Nyugat-Európában említést érdemlő esemény volt az Angol Munkáspárt évi konferenciája: Blackpoolban hétfőtől péntekig keményen bíráló szavak is elhangzottak a Wilson-kormány politikájáról, sőt, a bérrögzítést célzó kormányintézkedéseket 5,9 millió szavazattal, 1,2 millió ellenében el is utasították. (Tudnunk kell, hogy a küldöttek szavazáskor az általuk képviselt szervezetek teljes taglétszámát veszik figyelembe, így alakulnak ki a milliós számok.)

A csehszlovákiai konszolidáció szempontjából rendkívül fontos tárgyalásokra került sor csütörtökön és pénteken Moszkvában. Az SZKP képviselői megerősítették, hogy minden segítséget megadnak a korábbi moszkvai megállapodások szellemében a csehszlovákiai helyzet normalizálásához. Megegyeztek abban, hogy szerződést fognak aláírni a szövetséges csapatok ideiglenes elhelyezéséről Csehszlovákiában. Az augusztus 23—26-i moszkvai tárgyalások dokumentumaival összhangban fogják végrehajtani a többi szövetséges csapat szakaszos kivonását.

A konszolidáció feltételeinek megvalósítása közben Prágában és Pozsonyban nagy figyelmet szentelnek a csehek és szlovákok készülő föderációjának is. Ugyanakkor Szlovákiában vitára bocsátották a nemzetiségi törvényjavaslatot, amely a nemzetiségek politikai, kulturális és gazdasági egyenjogúságát lesz hivatva biztosítani.

Végezetül szólnunk kell a nemzetközi kommunista- és munkásmozgalom fontos eseményéről, amelynek hazánk fővárosa volt a színhelye. Szeptember 27-e és október 1-e között 58 testvérpárt küldöttei folytattak véleménycserét Budapesten a kommunista- és munkáspártok nemzetközi tanácskozásával kapcsolatos kérdésekről. Elhatározták, hogy az előkészítő bizottság következő ülését november 17-re hívják össze ismét Budapestre.

hogy ezen
Németország
változtatni
háború köve
európai hely
kormánya az
békés együt
csönös ér
együttműkö
függetlenül
országok társa
désétől.

A csehszlo
zetője éles
az Egyesült
agresszióját és leszögezte, a rendezés csak úgy lehetséges, ha az Egyesült Államok felhagy a VDK elleni légi háborúval.

Üdvözölte az atomsorompó-szerződést, amelyet kormánya teljes mértékben támogat.

Az ENSZ-közgyűlés 23. ülésszaka hétfőn reggel folytatja munkáját.

✦ *BONN: Bonnban mind több szó esik arról, hogy a katonai költségvetést a jövő évben tetemes összeggel növelni fogják. A Welt című lap szombati számában azt írja, hogy az NSZK kormányának november 18-ig, a NATO miniszteri értekezlet időpontjáig döntenie kell a hadügyminisztérium költségvetésének egymilliárd márkával történő felemeléséről.*

Garányi József

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296. 188-307

MAGYAR NEMZET

1963 JUN 27.

szedet.

♧

Kerámia kiállítást rendez június 30 és július 4 között az Iparművészeti Vállalat a Győri Műcsarnok Lenin úti helyiségében. A kiállításon többek között Gorka Géza, Kiss Roóz Ilona, Garányi József keramikus művészek alkotásait mutatják be.

#

A Dél-afrikai Köztársaságban a

Galvingi József
keramikus

Az Iparművészeti választ-
mány tagja.

---: Határozat.

Művészet, 1973.május - 44.oldal

Garády József

A jubileumi év (1971) alkalmából meghirdetett meghívásos pályázatra beérkezett I. István-emlékérem tervek közül az ő alkotása (Csucs Viktóriával és Kiss Nagy Andrással közösen) találtatott kivitelre alkalmasnak. 50 és 100 ft-os címletű érmék kerültek kivitelre.

ÖT év pályázatainak tanulsága; Ipari Művészet, 1973/5-ös. 21. l.

Garányi József

A Petőfi-emlékér (1972) alkalmából meghirdetett meghívásos pályázatra beérkezett műcek közül többek között az ő munháját fogadták el, s ezek 50, ill. 100 ft-os címletekben kerültek sokszorosításra.

Öt ér pályázatainak tanulsága; Ipari Műcészet, 1973/5. sz. 21. l.

Garányi József

Művésztársával, Staindl Katalinnal együtt méltatja művészetüket Kocogh Ákos.

Kortárs, 1969./12. 2015. o.

Garányi József
keramikus

A veszprémi Kossuth Lajos u 20.
emeletes lakó és szolgáltató házon
elhelyezendő heraldika tervek szal-
értője a művész.

N.Dvorszky Hedvig: Képzőművészeti pályázatok.
Művészet, 1974.február - 48.oldal

Garaiyi József
keramikus

Junius-julius hónapban rendezték a londoni Victoria and Albert Museum - ban a kerámia versenyt. Ezen a versenyen részt vett a művész is.

-,- Magyar müvészek kiállitásai külföldön.
MÜVÉSZET, 1972. szeptember - 46.oldal.

GARÁNYI JÓZSEF, szobrász

A debreceni Agrártud.Főisk.aulájában 1965-ben készitett 64 m-es kerámia frize diszitőszerepet tölt be elsősorban az aula északi oldalán, az erkély felett. A kétemeletnyi magasságban szalagszerüen futó szines kerámia rács figurális kompozició. Kocsit, lovat, tehenet hajtó emberek, fák, napkorong szkematikus rajzolata. 4.kép. 458. old

SZ. KORTI KATALIN: Monumentális képzőművészeti alkotások a Debreceni Agrártudományi Főiskolán 455.old

A Debreceni Déri Muz.Évkönyve, 1971. Debrecen, 1972

GARÁNYI JÓZSEF, szobrász

A debreceni Agrártud. Főisk. aulájában lévő, 1965-ben készített kerámia frize figurális kompozició. Az alakok id idolszerüek, arc nélkül, a tá rgyak stilizáltak, Az arch. görög müvészet geometrikus stilusa, monochrom hatása adja a friz dekorativ, tirmikus világát. 458. old.

SZ. KOATI KATALIN: Monumentális képzőművészeti alkotások a Debreceni Agrártudományi Főiskolan 453 old

A Debreceni Déri Muz. Évkönyve, 1971. Debrecen, 1972

GARÁNYI JÓZSEF, szobrász

A müvész eddigi debreceni alkotásai /Centrum Áruház oszlopburkolata, Szoboszlói uti Általános Iskola kerámiaképe/között az Agrártud.Főiskolán lévő a legérettebb igényében és méreteiben a legimponálóbb..4.kép. 458.old.

SZ.KURTI KATALIN: Monumentális képzőművészeti alkotások a Debreceni Agrártudományi Főiskolán 453 old

A Debreceni Déri Múz.Évkönyve,1971. Debrecen,1972

GARÁNYI JÓZSEF, szobrász

A debreceni Agrártud.Főisk.aulájában 1965-ben felállitott kerámia frize elsősorban diszitőszerepet tölt be. az északi oldalon,az erkély felett.A kétemeletnyi magasságban szalagszerüen futó szines kerámia rács figurális kompozició.Kocsit,lovat,tehenet hajtó emberek,fák,nap korong szkematikus rajzolata. 458.old. 4.kép.Fekete repr.

SZ.KURTI KATALIN: Monumentális képzőművészeti alkotások a Debreceni Agrártudományi Főiskolán 455.o.d

A Debreceni Déri Muz.Évkönyve, 1971. Debrecen,1972

GARÁNYI JÓZSEF és KIS-Nagy ANDRÁS, szobrász, éremművész

---- ----

A Magy.Nemz.Bank 1972-ben I.Istv[illegible] születésének 1000 éves jubileumára 50 és 100 Ft é[illegible]ket bocsátott ki.Az 50 ft-os előlapját G[illegible]yi terve[illegible].Anyag:ezüst,640 ez relék.Súly: 16 gr.Átm:34 [illegible].Elől I[illegible]tván dénárjából ki alakitott motivum.-Hátúl:a király lovas portréja.Ezt Kis Nagy András tervezte.Széle sima,széldi[illegible]zes.A disz rozet ta és virágmotivumok. -l/a.Előlap. 92.old.

---- I.István király ezüst emlékérmék 92.old

Az ÉREM. XXVIII.évf. 1972. 2.szám, Bp.

GARANYI JOZSEF, szobrász,éremművész

A magy.Nemz.Bank 1973-ban 50 forintos ezüst Petőfi érmét hozott forgalomba.Előlapot Garanyi tervezte.Hátlap:Vigh Tamas.-Előlap:"MAGYAR NEPKOZTARSASAG"korirat. Középen szalag kokarda,balra a verdejel/BP/,jobbra a verési évszam/1973/.A kokarda alatt az értékjelző /50/ szam és "Forint"felirat,és a tervező művész "GJ" monogrammja. 1/a és 1/b.kép. 45.old

---Petőfi ezüst emlékérmék 45.old

AZ EREM, XXIX.évf. 1973.1.szam. Bp.

Garányi József

„Kerámia kép" című műve. 1966. Siófok. 124. sz. reprodukció!

Szalai Zoltán: Balatoni képes kráníka, Budapest, 1969

Garányi József kerámikus M.I.K.

A tihanyi mozi kerámia díszei.

Építészek: Callmeyer Ferenc, dr. Tóth Kálmán

repr.

Magyar Építőművészet 1963 /2. 13.1.

GARÁNYI JÓZSEF, szobrász

A debreceni Agrártud.Főisk.aulájában 1965-ben elkészült frize az északi oldalon 2 emelet magasságban.-A pozitiv-negativ, homoru, domboru formak szinben elkülönülnek az alap sárga, a mélyedések fehérek, kobaldkékek, a domborulatok okkerek, s.barnék, grafitszürkék. Bár tul ment a diszitő szándékon, müve nem plasztikai jellegü, tiszteletben tartja az iparmüvészet és képzőmüvészet határait. 458.old. 4.kép.

SZ.KURTI KATALIN: Monumentális képzőmüvészeti alkotások a Debreceni Agrártudományi Főiskolán 453.old

A Debreceni Déri Muz.Evkönyve, 1971, Debrecen, 1972

GARÁNYI JÓZSEF?iparművész

Kerámia frize dekorativ szándékkal készült,Rendeltetése gyönyörködtetés,téralakitás,felületkitöltés-és mert igazán jó mü,izlésnevelés,egy modern szépségideál közvetitése. 472.old.

SZ.KÜRTI KATALIN:Monumentális képzőművészeti alkotások a Debreceni Agrártudományi Főiskolán 455.old

A Debreceni Déri Muz.Évkönyve, 1971. Debrecen, 1972

GARÁNYI JÓZSEF, szobrász

Garányi és G.Steindl Katalin mukássága nyomán Herenden 1953-57 között számos plasztikai kompozició jött létre Hamlet,az Ophelia,a Bahcsiszeráji szökőkut,Máriája,a balettáncosnő,Békegalambos lány,stb. 464.old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: Nikota Győző: Herendi porcelán 461.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz. 1972. Veszprém, 1972

Garainyi József
keramikus

Garainyi József 1965-ben készített keramikus frize a debreceni Agrártudományi Egyetem anlájának északi oldalán, az erkély felett van elhelyezve.

Sz.Kürti Katalin: Monumentális képzőmüvészeti alkotások. Müv.é szet, 1974.április - 4.oldal.

Gardányi József

Művei mint a Herendi Porcelángyár mintái - említve

Művészettörténeti Értesitő 1973/1 51.old.

Garanyi József

a júl. 20.-án nyíló III. nemzetközi Wallauris-i kerámiakiállítása két művésztársával együtt alkotása szerepelni fog.

Fejér Megyei Hírlap, Székesfehérvár, 1942. júl. 15.

Garanyi József

Jul. 28.-án nyílo III. nemzetközi Vallauris i kerámiakiállításon műve szerepelni fog, hét művésztársával együtt.

Dunántúli Napló, 1972. júl. 14.

Garády József levelezése
Garády Józsefné levelezése

neve említve

Művészettörténeti Értesítő 1972

310. old

1.

Garányi József

A Magyar Nemzeti Bank és az Iparmüvészeti Tanács István-emlékpénzre pályázatot ért ki, amelyre ő is meghívást kapott.

Csolai István: Új magyar emlékpénzek; Ipari Művészet, 1972/5. sz. 22. l.

Garányi József

A zsüri az emlékpénz egyik díszítő mrtívumaként az ő tervén szereplő István-obulust fogadta el.

Gedai István: Új magyar emlékpénzek; Ipari Művészet, 1972/5. sz. 23. l.

Garányi József

A szüri vélemény alapján javított István-emlékpénz 50 forintos címletének előlapját ő tervezte. A középen István obulusának képe szerepel.

Gedai István: Új magyar emlékpénzek; Ipari Művészet, 1972/5. sz. 23. l.

Garányi József

István-emlékpénz terve (Kis-Nagy Andrással együtt). Egy

Ipari Művészet, 1972/5.(1). 22.l.

Garányi József

Az érem-műfaj új kifejezési lehetőségeit teremtette meg. Pénzt is tervezett.

P. Brestyánszky Ilona recenziója B. Sey Katalin – Gedai István: Éremkincsek c. könyvéről; Ipari Művészet, 1973/1. sz. 28-l.

Garányi József

és G. Staindl Katalin keramikusmüvész kiállitása nyilt meg a Derkovits Teremben.A TV Galéria is bemutatta őket.Garányi kiállitásán szerepelt a pécsi Janus Pannonius Muzeum tulajdonában lévő nagy Falikép is.

Magyar Hirlap 1969. 2.évf.185.sz.

Garányi József

a Villányi Szobrász Alkotótelep 1973. évi zárása és a Siklós Szobrász- és Kerámiatelep munkájának közös értékelése, valamint a kiállítás a mai napon megnyílik, mely szerepel műve.

Meghívó.

1973. okt. 30.

Garáni József

Női figura mag: 163

Kerámia Symposion Siklós 1972.

GARÁNYI JÓZSEF és KIS-NAGY ANDRÁS, szobrász,éremművész

A Magy.Nemz.Bank 1972-ben I.István kir.születésének 1000 éves jubileumára 50 és 100 ft.érméket bocsátott ki Az 50 frt-os előlapját Gyarányi József tervezte.Anyag: 640 ezrelék ezüst,súly:16 gr.átm:34 mm.-Elől István vas portréja. Ezt Kis-Nagy András tervezte. 92.old. Szé le sima,széldiszes.A disz rozetta és virágmotivumok. 1/a ábra. Előlap. 92.old. Fekete repr.

---- I.István király ezüst emlékérmek 92.old

AZ ÉREM. XXVIII.évf. 1972. 2.szám, Bp.

Garányi József, keramikus

Kelle Sándor pécsi műtermében a háborút követően festészeti szabadiskola működött, Gádor Emil vezetésével. – Itt volt tanítvány Garányi József, a keramikus, Bakros László, aki később a képzőművészeti Főiskolára került, ma Szolnokon él, nemrég Pesten nyílt kiállítása.

Tüskés Tibor: Beszélgetés Kelle Sándorral. Jelenkor, 1976. 4. 341. old.

GARANYI JÓZSEF és VIGH TAMÁS éremművészek

A Magy.Nemz.Bank 1973-ban 50 forintos ezüst petőfi érmeket hozott forgalomba. Előlapját Garanyi József, hátlapját Vigh Tamás tervezte. Anyaga 640 ezrelék finomságu ezüst, súlya 16 gr. átm. 34 mm. 1/a ábra előlap, 1/b ábra hátlap. Fekete repr. 45.old

----petőfi ezüst emlékérmék 45.old

AZ ÉREM, XXIX. évf. 1973. 1.szám. Bp.

GARANYI JOZSEF, szobrasz,éremművész és VIGH TAMAS

A Magy.Nemz.Bank 1973-ban Petofi születésének 150.évfordulója alkalmából 50 és 100 forintos cimletü ezüst érméket hozott forgalomba.Az 50 forintos erme elolapját Garanyi József,hátlapját Vigh Tamas szobraszmüvész tervezte. Anyaga 640 ezrelék finomsagu ezüst,sulya 16 gr.atm.34 mm. 1/a és 1/b ábra. 45.old

----Petofi ezüst emlékérmék 45.old

AZ ÉREM, XXIX. évf. 1973. 1.szam. Bp.

GARÁNYI JÓZSEF és KISS NAGY ANDRÁS, éremművészek

1972-ben 50 FORINT-os ezüst I.István király emlékpénz. Áttanulmányoztak a szambajöhető művészettörténeti emlékeket.Hitelessé tették mondanivalójukat.A motivumokat a ma formanyelvén alkalmaztak.megfelelt az esztétikai követelményeknek,a térkitöltés,a betütipusok alkalmazása,elhelyezése.-Fejes oldal:Kiss Nagy;masik oldal:Garányi.-40.old. masodik kép. Fekete repr.

VADÁSZ GYÖRGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről 19.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve, 1972. Bp. 1973.

GARANYI JÓZSEFés

GARANYI JÓZSEF és KISS NAGY ANDRAS, éremművészek

1972-ben 50 FORINT-os ezüst I.István király emlékpénz. Attanulmányoztak a szambajöhető művészettörténeti emlékeket.Hitelessé tették mondanivalójukat,E motivumokat a ma formanyelvén alkalmaztak.Megfelelt az esztétikai követelményeknek,a térkitöltés,a betütipusok alaklmazasa elhelyezése.-Fejes oldal:Kiss Nagy;masik oldal:Garanyi. 40.old. masodik kép.

VADASZ GYORGY: Esztétikai kérdések a modern magyar pénzekről 19.old

A Magyar Numizmatikai Tarsulat Evkönyve, 1972. Bp. 1973.

Garányi József

Vadas József: "Áruház a Műcsarnokban" címmel a Jubileumi Iparművészeti Kiállitásról ir, s a különböző művészeti szakcsoportok szerint említi meg a művészeket:
A kerámiával kapcsolatban: Majoros János és Majoros Hédi, Csekovszky Árpád és Garányi József szerepel a beszámolóban.
Vadas József kritikáját lásd: Kozma Lajos neve mellet, cédulájához csatolva.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. junius 28.
XIX. évf. 26. sz. címlap.

Garányi József

"A közösségi Művészet felé" c. beszámolóban Vadas József: "Köztulajdon 1945-1975" címmel a Műcsarnokban rendezett kiállitáson szereplő művészeket sorolja fel: Csik István, Rácz András, Garányi József, Marton László, Tury Mária, Óvári László, Patay László, Bigel István, Benczo Lilla, Balázs József. Ezután mindegyikük munkáját megemlitve ő felteszi a kérdést: Garányi József kerámia domborművéről elegendő-e megállapitani, hogy "a darabos formákat nehezen lélegző kompozició rántja össze"

Élet és Irodalom, Bp. 1975. febr. 15.
XIX.évf. 7. sz. 13. lap.

GARANYI JÓZSEF és KIS NAGY ANDRÁS, éremművészek

50 FORINT, ---Súly.16 gr.Átm.34 mm.Vast.2,3 mm.Anyag ezüst/640/1000 fin./.-E/.körben MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG, BP,"50 FORINT",verési év.bent I.István kir.ezüst dénár járól alakított motívum,lent középen a tervező neve,GJ. KNA.középen a király portréja,körül STEPHANVS REX,lentKNA KNA a tervező.Palást rozetta és viragmotívum.50,000 drb Előlap Garanyi,hátlap Kis Nagy.-A király születésének 1000 éves jubileumára 1972-ben.-ol.old ,fekete repr. ol.

LUKÁNYFALUSI KÁROLY-NAGY ÁDÁM: Magyarország rémpénzei 1926-1972

A Magy.Éremgyujtők Egy. kiadványa, 3.csop. 19 9.sz Bp. 1974

GARÁNYI JÓZSEF, keramikus, éremmüvész

Bpest, 1928. jan. 11. -/. -Keramikus, Munkácsy-díjas. Az Iparmüvészeti Főiskolán tanult, majd a herendi porcelángyárban kezdte müködését. -Több iparmüvészeti kiállitáson vett részt porcelánedény kkel és szobrokkal. Több épületdiszitő kerámia faliképet készitett. -68. old

LEÁNYFALUSI KÁROLY-NAGY ÁDÁM: Magyarország fémpénzei 1926-1972.

A Magy. Éremgyüjtők Egy. kiadványa, 3. csop. 9. sz. Bp. 1974

GARÁNYI JÓZSEF és KIS NAGY ANDRÁS, éremművészek

50 FORINT, ---Súly.16 gr.Átm.34 mm.Vast.2,3 mm.Anyag ezüst/640/1000 fin./.-E/.Körben MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG, BP,"50 FORINT",verési év.Bent I.István kir.ezüst dénárjáról alakított motivum,lent középen a tervező neve,GJ. H5.Középen a király portréja,körül STEPHANVS REX,lentKN. KNA a tervező.Palást rozetta és virágmotivum.30,000 drb Előlap Garányi,hátlap Kis Nagy.-A király születésének 1000 éves jubileumára 1972-ben.-61.old Kép. 61.old

LEÁNYFALUSI KÁROLY-NAGY ÁDÁM: Magyarország fémpénzei 1926-1972

A Magy.Éremgyujtők Egy. kiadványa, 3.csop. 19 9.sz Bp. 1974

Garányi József, keramikus

L.: Kelle Sándor

Türkés T.: Képzőművének .... 341-349.

JELENKOR, Pécs, 1976. április XIX/4.

Garányi József szobrászművész

a salgótarjáni szabadtéri szobor-
kiállításon látható műve.
„Kobzos" – „Lantos" c. (említve).

Eisler János: Jegyzetek szoborkiállítás dolgában.
Palócföld, 1975. 5. 26. old.

Garanyi József

A moszkvai magyar kiállításon
szerepelnek nagyméretű alakjai.

------:Nemzetközi szemle.

Művészet, 1976. március - 42.oldal

Garányi József

Garányi József - G. Staindl Katalin megbízást kapott a SZOT Munkavédelmi Kutató-intézetben elhelyezendő plasztikus, rines, mázas kerámia falikép kivitelezésére.

------: Köztéri munkák.

Művészet, 1976. január - 42. oldal.

Gardányi József

Kerámikus, részt vesz a kiállításon

Jubileumi Iparművészeti Kiállítás
Kőcsarnok, 1975. jún-júl.

Gerencsér József (Bp. 1928 –
Munkácsy díjas (1965)

Műveivel résztvett az V. Országos
Kerámia Biennálén – Pécs, 1978.

– katalógus a könyvtárban –

Garányi József

Vadas József: "Mázas szobrok" cimmel ismerteti a Pécsett rendezett, ötödik országos kerámia biennálét. Beszámolóját fejezetekre osztva alcimekkel látja el, melyek jelzik az egymástól eltérő, vagy azonos, esetleg hasonló művészi felfogást, ábrázolásmódot.
Ezen felül sorra veszi és értékeli a bemutatott műveket, a látottak alapján kifejti véleményét s rámutat a kerámiában rejlő lehetőségekre.
"Egy kis statisztika" c. alatt kiemeli Szekeres Károly munkáit.
"Egy kis esztétika" c. alatt: Csekovszky Árpád Garányi József, Majoros Hédi, Staindl Katalin munkáit birálja, Schrammel Imre alkotásairól nagyrabecsüléssel nyilatkozik.
A folytatást lásd: a 2./ sz. cédulán.
Elet és Irodalom, Bp. 1978. juni. 24. XXII. évf 25. sz. 15. lap.

Garányi József

"Egy kis stilusgyakorlat" c. fejezetben Gádor István vezet, üde hatást keltő alkotásával, ami semmiképpen sem hasonlítható néhány fiatal művész -/Csavlek Etelka, Ősz Szabó Antónia, Üvegjártó Márta/- munkájához. Ezután következik Ambrus Éva, Fürtös György, Hőgye Katalin, Kisfalusi M Márta, Kovács Gyula, Ortutay Tamás, Polgár Ildikó és Tuza László rangsorolása, mely az "Egy kis értékelés" c. fejezetben jut kifejezésre. Az "Egy kivétel" c. Benkő Ilonát, a biennálé nagydijasát jelenti, akinek munkája komoly elismerést vált ki.
Végül az "Egy kis utópia" c. alatt a látottak összefoglalásán kivül még négy művész munkáját értékeli:Horváth László, Horváth Szabolcs, Móker Zsuzsanna, Németh János. A Vadas-cikket lásd: Gádor István nevénél. Élet és Irodalom Bp 1978. juni. 24. XXII. évf. 25.sz. 13. lap.

Garajszki József

Megbízást kapott Garajszki József és Gampel József, hogy az Országos Közlaj és Földgáripari Tröszt szik-háza részére mahagóni plasztikus fabuzkolatot készítsen.

— : Köztéri munkák.

Művészet, 1979. április – 47 lap.

Garányi József, keramikus,

Pécsett megnyílt a Kerámia Biennále
melyen szerepelnek a művész művei!

Láttuk, hallottuk ...

1978. jún. 23. Kossuth, 21.34 /M./

Garányi József, keramikus

L. Kun Éva

Rózsa Gyula: Technikásan

7.

Népszabadság, Bp. 1980 aug. 8.

Garányi József, keramikus

FELAVATTÁK Békéscsaba új központjában, a Tanácsköztársaság útján Garányi József Munkácsy-díjas keramikus ülő nőt ábrázoló szobrát.

– : Hír.

8.

Népszabadság, Bp. 1981. jún. 5.

Garányi József, szobrász

»*GARÁNYI JÓZSEF* meghittséget árasztó nőfigurája egy ősi spanyol húros hangszert penget egy épülő város, Békéscsaba egyik terén…

…Tiltakozás e szobor mindennemű barbarizmus és totalitás ellen. A magunkba-feledkezés perceinek vágyát sugalló formábaképzett ősanyag: az ember alapanyaga – a biblikus agyag, amely emberi esendőségeink, meneküléseink, menedék-kereséseink és fölnövekedettségünk szimbólumává nőhet bennünk, ha alkalmasak vagyunk tartalmait magunknak-akarni; ha föl tudunk oldódni a pillanatok csöndjében, ha meg tudunk szabadulni az ámokfutásokra sarkalló démonainktól.

A teremtő művész lehelt íme életet a holt agyagba, mert nem nyugodhatik bele az ember ősesendőségébe. Ez a szelíd kiáltozás tiltakozik az élővéégetett agyagban az elmúlás ellen, s keresi is ugyanakkor a belenyugvás legősibb forrásait: a dal, a harmónia, a szépség létentúli dimenzióiban a pillanat örökkévalóságát, a leplek mögé búvó egyetemesség békéjét-csöndjét.«

(Részlet *Filadelfi Mihály* avatóbeszédéből.)

–: Részlet Filadelfi … ből Borító II belső fül. 1982/1

Új Aurora, Bé…

Garányi József, szobrász

Garányi József: Harmónia
Fotó: Váradi Zoltán

A Művészeti Alap díjazottja:

Garányi József

Ha a művészetnek vannak csendes szolgáló fiai is, *Garányi* József egy közülük. A kiállítást látogató közönség régen láthatott önálló tárlatot tőle, de a kollektív bemutatókról ritkán hiányzik neve, műve. Három évtizede van jelen kerámiaművészetünkben, harminc éve biztos pontja a szakmának.

A legjobbaktól tanult, az Iparművészeti Főiskolán *Gádor* István volt a mestere, rajzra, mintázásra *Somogyi* József, majd *Borsos* Miklós oktatta. Nem volt véletlen szakválasztása, hiszen, ahogyan egyik katalógusában írta: *„Az első husz évet Pécsett éltem, téglaégetők, Zsolnay-gyári munkások, egyszerű emberek között."* Első munkahelyét is gyárban találta meg, Herenden dolgozott.

Az, amit ma kerámiaművészetnek nevezünk, éppen az elmúlt néhány évtized alatt fejlődött azzá világszerte, aminek ismerjük. Legnagyobb változásainak, forrongásainak ideje egybeesik Garányi pályájával. Természetesen nem hagyták őt sem érintetlenül a változások, hiszen maga is aktív részese volt azoknak. Készített edényeket, apró tárgyakat, kerámiaszobrokat. Végül is a nagy méretek vonzásában rátalált igazi területére, az építészettel kapcsolatos munkára. Szobrász-kerámikus-építészként lelte meg valódi hivatását. Munkája díszíti a siófoki Európa-szállót, a debreceni gyógyszergyár falát. (Ez utóbbit közösen készítette el feleségével, *Staindl* Katalinnal.) Közel áll hozzá a mitológia, az ókori témák. Kevés mázat, hideg fehér, zöldes színeket használ, markáns kontúrokkal, a negatív felületek hangsúlyozásával ábrázol.

Garányi József műveiért 1965-ben Munkácsy-díjat kapott, 68-ban pedig elnyerte a pécsi kerámiabiennálé I. díját. A Művészeti Alap azokat jutalmazza meg évenként, kik tevékeny részvevői, munkásai művészeti hétköznapjainknak, akik nemcsak alkotómunkájukkal tűnnek ki. Garányi József e szavak kíséretében vehette át díját: „Több évtizedes, kiemelkedően lelkiismeretes, jó munkájával, a bíráló bizottsági testületek összefogásával, felelősségteljes emberi magatartásával mindenkor segítségére volt a kerámiaművészet fejlődésének és ezen keresztül az egész művészeti életnek."

h. é.

azokat, akik jelentős kutatási eredményeket értek el a távlati és a középtávú tudományos kutatások körében. A jutalmakra az országos kiemelt kutatási feladatokhoz kapcsolódó új tudományos eredményekkel lehetett pályázni. Összesen négyszázharminchat pályaművet nyújtottak be, közülük 200-an érdemelték ki az MTA jutalmát. A

— *Maga nem a férjem?*

GARANYI Józsfe keramikus

A Simontornyai Vármuzeumban aug. 31. - szept.30. volt kiállitása Garányi József és G. Staindl Katalin keramikusoknak. A kiállitást Bereczky Lóránd nyitotta meg.

Dunatáj, 1989.3.sz. borító

új írás

GARÁNYI József szobrász,érmész

R.NÁNÁSI Éva: az 1985-86 évi jubileumi érmek gipsztervei. = Numizmatikai Közlöny, 1987/1988 (1988) 158,162,163.p.és ill.

ti érzékének pöttömségét s
staságot, amely időközönként
eménk ezek a felszinesebb,
nytalanul megmagyarázzák fest-
báját, közvetlen, meleg han-
zt számtalan képének komoran
épp ez az ágaskodó izgalom
i festményei javát első látás-
ák-bajor kedélyes, aprólékos
teszi, hogy Paált csak véko-
a francia "paysage intime"
ltészetéhez. Látnunk kell
a forrongását is, amely az

Gaványi József

iparművész

A lektorátus közleménye az 1988-as köztári alkotásokról:

Siézesfehérváron az IKV irodaházán:

Kerámia dombormű 230×448 és

Művészet 89/6 292×582 cm

Garányi József kerámikus

Pogány Gábor: Kerámia, most

Művészet, 1983. február

Garányi József kerámikus

Dorrszky Hedvig: Formák és lehetőségek a
mai magyar kerámiában

Művészet, 1982. szeptember

Garányi József

Kiosztották a Művészeti Alap díjait

A Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja minden esztendőben három művészt tüntet ki *nagydíjjal*. Három olyan alkotóművészt, aki munkásságával, kiállításaival, zenetudományi tevékenységével elismerést váltott ki a nagyközönség, a kritika és a művésztársadalom körében, és hozzájárult a Művészeti Alap művészetpolitikai céljainak eléréséhez. Ebben az esztendőben az irodalmi szakosztály nagydíját *Takáts* Gyula, a zeneiét *Raics* István, a képzőművészetiét *Garányi* József kapta.

A tegnapi ünnepségen ezen kívül *Péterfi-emlékplakettet* nyújtottak át *Lózsy* Jánosnak, *Molnár* Jenő Antalnak, *Vajkai* Aurélnak és *Vikár* Sándornak. Kiosztották a képzőművészeti szakosztály kiállítási nívódíjait is. E díjjal jutalmazták a Csontváry-teremben megrendezett *Modern miniatűrök* kiállítást, amin hét festőművész mutatta be munkáját. Kiállítási nívódíjat kapott még a Képcsarnok Vállalat a Tavaszi Fesztivál alkalmából a Csók Galériában megrendezett *Gobelin — Üveg* című tárlatért, valamint *Benkő* Ilona kerámikusművész.

(b. é.)

Magyar Nemzet 1983. XII. 17.

Garányi József, Munkácsy-díjas keramikusművész

A Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának (idei) három Nagydíjasa van, közötte Garányi József keramikusművész is szerepel.

Esti Magazin

1983. XII. 16. Kossuth 18.30 (Zné).

Garányi József, keramikus

L: Kun Éva

Vadas József: Csámpás csészek 13

Élet és Irodalom Bp. 1986 júl. 25 XXX/30

Garányi József
Bécsé Gádor István tól

Magyar Nemzet 1984. VIII. 8.

Garázsi Katalin kerámiái

Dvorszky Hedvig: Gondok és lehetőségek a mai magyar kerámiában

Művészet, 1982. szeptember

Garányi Katalin (Staindl)

munkaköben.

Illustráció:

Molnár László: „Junge ungarische Künstler."

Budapest, 1959. Globus.

Garáczyné Staindl Katalin

Kerámia- / Iparművész
művész

Képzőművészeti Alap
Kiállítása, 1960, Bp.

MDK

Garáncziné Steindl Katalin, Kerámikus

A Derkovits Teremben nyílik meg tárlata. Kerepes a Tv-ben is.

— : Kerámia kiállítás a Tv galériájában
S.

Népszabadság, Bp. 1969. jún. 26.

Gadányiné Steindl Katalin

Iparművész.

Munkácsy Mihály dij III. fokozatát kapta 1966-ban.

Kiosztották az idei irodalmi és művészeti dijakat
Északmagyarország 1966. ápr. 1. 4.l.

Garányiné Stainál Katalin

Szerepel az I. Kerámia Biennálén

Pécsett

N.N.: Kerámia biennálé

Dunántuli Napló 1968 X. 6

Garányiné, Staindl Katalin

1945 óta dolgozott a herendi porcelán gyár számára

P. Brestyánszky Ilona: A kerámia és a porcelán története
8.12-o. Bp 1966.

Garányi Józsefné keramikus M.D.K.

A Csatárka uti gyermekvárosban készit faliképket

xSéJó G.J.: Milyen megbizásokon dolgoznak képzőmvészeink

Magyar Nemzet 1964. julius 5. 13.1.

Garányiné Stainál Katalin

Szerepel a prágai magyar
Kultúra Számításán

Magyar Nemzet 1969 X. 21

Garányi Józsefné MDK

A Csatárka uti gyermekvárosban készí

faliképeket, sgrafittókat térelválasztó rácsozatott

G.J. Milyen megbizásokon dolgoznak képzőművészeink ?

MAGYAR NEMZET 1964. jul. 5.

Garányiné Staindl Katalin

Munkácsy-díjas keramikus.

az Iparművészeti Váll. Ernst Muzeumban rendezett kiállításán faliképei szerepelnek.

Lakáskultúra, Budapest, 1971. (2.) 4.

Garányné

keramikus

Keráma falikepei modern lelki-
tartalommal telítve gótikus for-
majegyeket tükröztek.

Gesztí László: Szocialista ortzágok . . .
Művészet, 1971. augusztus – 26 lap.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Szolnok
Garányiné Standl Katalin

1972 FEB 26
1021

AZ ABA NOVÁK TEREMBEN

A hosszú, sivár szolnoki főutcán olyan a Képcsarnok Vállalat Aba Novák terme, mint valami oázis.

— *Ez az egyetlen üzlet a városban, sőt a megyében is, amely képző- és iparművészeti alkotások árusításával foglalkozik. Lehet-e innen következtetni a lakosság ízlésváltozására, vizuális kultúrájának fejlődésére?* — kérdeztük dr. Mécs Jánosné üzletvezetőt.

— Ha más nem, a forgalom adatai választ adnak a kérdésre. Az időpont most éppen alkalmas a felmérésre, mert néhány hét múlva éppen öt éve lesz, hogy megnyílt az Aba Novák terem. Az első évben 793 ezer forint volt a forgalmunk. Minden év hozott néhány százezer forintos előrelépést. 1971-et már 2 millió 598 ezer forinttal zártuk.

— *Mi lehet a magyarázata az érdeklődés gyors megnövekedésének?*

— Csak kisebb részben az, hogy az emberek egyre inkább megszokták, magukénak érzik a boltot. A legfőbb magyarázat a nagyarányú lakásépítkezés. Soha nem volt ennyi fészekrakó. S ha már új környezetbe, modern lakásba kerülnek, mindent igyekeznek átformálni maguk körül saját ízlésüknek megfelelően.

— *Milyen a tipikus képcsarnoki vásárló?*

— Meglepően tudatos. Egyre kevesebben vannak olyanok, akik csak valami szépet szeretnének, maguk sem tudják, mit. A vásárlási szándékot sokszor egyetlen tárgy indítja el. Teszem azt, kap a névnapjára valaki egy modern vonalú vázát. Keres alá egy színben is, anyagban is hozzáillő terítőt. De ehhez már kellene egy megfelelő dohányzóasztalka is, vagy egy olyan kávéskészlet, amely stílusban rokon a vázával. És így tovább.

— *Sok törzsvendége van az üzletnek?*

Mit mondjak? Vásárlóink kb. 60 százaléka rendszereseen visszajár. Érdekes megfigyelni az átalakulásukat. Kezdetben ránézésre választanak ki valamit, azután lassan megtanulják a művészek nevét.

— *A képzőművészeti alkotások közül mik a legkelendőbbek?*

— Általában mindenben a bensőséges hangulatot, a meleg színeket keresik. A festmények közül a tájakat vásárolják legszívesebben, újabban a portrékat is, viszont érdekes, hogy a csendéletek iránti kereslet visszaesett. Kedvelik — már viszonylagos olcsósága miatt is — a grafikát, különösen a linómetszeteket. A szolnoki művésztelep alkotóitól nem kaphatnánk annyi képet, amennyit ne tudnánk eladni. Az emberek határozottan büszkék a város művészeire.

— *A képcsarnoki árak nem szabják túlzottan szűkre a vásárlóréteget?*

— Grafikák és kisebb iparművészeti tárgyak már 150 forinttól kaphatók. Igaz, a legértékesebb műtárgyak ára 2000-nél kezdődik, de nálunk minden vásárolható részletre, s ezzel a lehetőséggel élnek is nagyon sokan. Egyáltalán nem vált az üzlet a nagyfizetésűek és az értelmiségiek boltjává. Egyre több a munkásvásárló, különösen a vegyiművek, a járműjavító dolgozói, a kőolajosok. De sokan jönnek faluról is. Mindig megérezzük az üzlet forgalmán, ha valahol a környéken nagy lakodalmat tartanak.

Sz. J.

Talán ez a legszebb darab most az üzletben: Garányiné Standl Katalin fali kerámiája

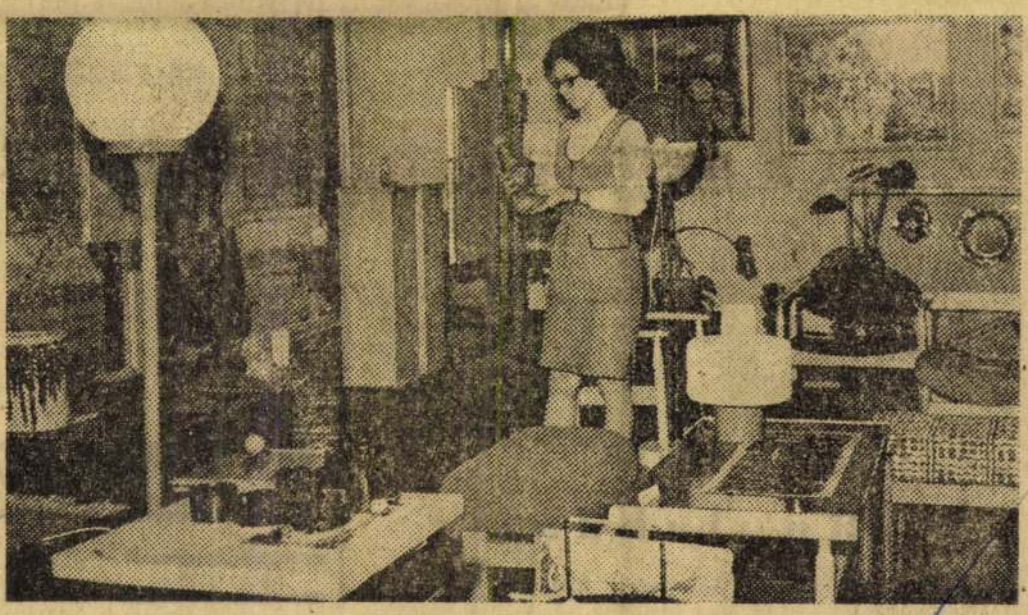

Badacsonyi Lászlóné az Aba Novák terem eladója egy Kucs Béla szoborral.
(Fotó: N. Zs.)

Mérsékelt érdeklődés

A Szolnok városi Röplabda Szakszövetség serdülő csapatok részére városi bajnokságot írt ki. Fiúknál az Áchim András úti ált. iskola A és B, valamint a gépipari szakközépiskola, lányoknál pedig az Áchim A és B, a közgazdasági, a Verseghy g. és a Varga K. g. nevezett. A versenybizottság a bajnokságot mindkét nemben négy fordulóra írta ki. Az első és a negyedik fordulót teremben, a második és a harmadik forduló mérkőzéseit pedig szabadban játsszák. Mivel a városi szövetség versenyeire felnőtt csapatok több éve nem neveznek, a városi bajnokságot lépcsőzetesen kívánják biztosítani. Az idén serdülő, jövőre serdülő és ifjúsági, utána pedig felnőtt szinten próbálják majd szervezni. Az idei bajnokságban az általános iskolák 6—7—8, a középiskolák pedig az első és második osztályos tanulóikat nevezték.

A felsorolt és benevezett csapatok hű tükörképét adják a Szolnokon zajló röplabdás képzésnek, az ifjúság versenyigényének és sportág iránti rajongásának. Ha 1949-től 1956-ig fellapozzuk a Néplap röplabdáról szóló tudósításait, megállapíthatjuk, hogy nagymérvű a visszaesés. Azokban az években a városi bajnokságban átlag 10—14 csapat szerepelt, lényegesen több, mint jelenleg a megyei bajnokságban.

Ez a kevés költséggel járó, de minden izmot egyformán mozgató és fejlesztő sportág lassan már csak a múlté lesz?

G. A.

Gyakorló játékvezetőket labdarúgásban

A labdarúgó játékvezetői hiány csökkentésére javasolom a JB-nek segédjátékvezetői, vagy gyakorló játékvezetői engedélyek kiadását. Igen sok régi labdarúgó vállalná a játékvezetést, ha számára tanfolyam elvégzése nélkül működési engedélyt adnának serdülő, ifjúsági, vagy tartalékbajnoki (városi bajnoki) mérkőzések levezetésére, partjelzői feladatok ellátására.

A JB vezetői csupán az adminisztrációs feladatokat végeznék el és esetleg a legfontosabb szabályok ismerete felől tájékozódnának a jelentkezőknél. Ilyen engedélyt a szövetségi napokon lehetne kérni azoknak, akik ebből a célból felkeresik a JB-t, ha pedig működni akarnak, azonnal nyilvántartásba is lehetne őket venni.

A magasabb osztályú játékvezetői minősítés megszerzése a régi tanfolyami képesítéshez kötötten képzelhető el. A régi és általában ismert labdarúgók működéséhez már a tekintély tisztelet révén is szép reményeket fűzök, hiszen közönség és játékos egyaránt mondhatja, hogy nem könyvből tanulta a játékvezetést.

Tóth Béla
Tiszaföldvár,
Középiskolás Diákotthon

Galambászat

Az év elején Szolnokon megrendezett galambkiállítás szép sikert hozott a MÁV galambászainak. A semleges bírálóbizottság értékelése alapján 26 szolnoki, 2 ceglédi, 1—1 debreceni, békéscsabai, budapesti, törökszentmiklósi, abonyi, újszászi, szászbereki és rákóczifalvi kiállító nyerte el a kiváló minősítést. A legjobb tenyésztők értékes tárgyjutalmat és díszes oklevelet kaptak. A vándorserleget Vigh Mátyás és Bozóki Sándor szolnoki tenyésztők kapták.

Pintér Sándor és Csordás József a MÁV két galambtenyésztője részt vett a Magyar Galambtenyésztők Szövetsége székházában Budapesten, a rövidcsőrű galambok sampion versenyén. Pintér Sándor galambja elnyerte a nyugatnémetek által felajánlott Seliger serleget, két galambja pedig a legszebb minősítést. Csordás József három rövidcsőrű galambja kiváló bírálatot kapott.

Röplabda

Jászberényi Lehel—MAFC 4:0 (9, 8, 10, 11). A Lehel NB II-es női röplabda csapata csütörtökön Budapesten az egyetemisták ellen játszotta az idény első előkészületi mérkőzését. A fő-nyok mérsékelt teljesítménnyel is biztosan győztek. A játék jó „bemelegítés" volt a ma és holnap sorrakerülő miskolci dr. Gönczy Kupa versenyre. A Lehel a következő

A szolnoki Dohányfermentáló üzem azonnali belépéssel lakatost, vizsgázott kazánfűtőt és kevés gyakorlattal rendelkező általános adminisztrátort vesz fel. Fizetés megegyezés szerint. Jelentkezés az üzemben Szolnok, Vöröshadsereg u. 1—3. sz. alatt.

A Szolnok megyei Állami Építőipari Vállalat felvételre keres: szobafestő-mázoló, üvegező szakmunkásokat. Szobafestő, — valamint fűtésszerelő szakmában — március hónaptól kezdve átképzős tanfolyamot indítunk. Jelentkezni lehet Szolnok, Ady E. u. 117/c munkaügyi osztályon.

A Tisza Cipőgyár felvételre keres — gyakorlattal rendelkező gyors- és gépírónőket. Jelentkezni lehet: hétfő, szerda, péntek, reggel 6 órakor a vállalat 1. sz. portáján. Fizetés megállapodás szerint.

Azonnali belépéssel felveszünk gyors-gépírót, öt napos munkahét. (Minden szombat szabad.) Fizetés megegyezés szerint. Jelentkezni lehet: Szolnok—Békés megyei Élelmiszer és Vegyiáru Nagykereskedelmi Vállalat Szolnok, Rákasi úti irodaház. Személyzeti vezetőnél.

Egyetemi végzettséggel rendelkező közgazdászt alkalmazunk államigazgatási munkakörbe. — gyakorlattal. Jelentkezés: „Szolnoki lakosok előnyben" jeligére a kiadóba.

Március 1-i belépéssel alkalmazunk kocsikísérői munkakörbe férfi munkavállalókat. Szolnoki lakosok előnyben. — FÜSZÉRT Fiók Szolnok, Csaba u. 26.

Azonnali belépéssel felveszünk könyvelőt és gépírókat. Fizetés megegyezés szerint. ÁFOR Vállalat IV. sz. tájegysége, Szolnok, Verseghy u.

A Szolnoki Cukorgyár azonnali belépéssel gyors- és gépírókat keres. Fizetés megegyezés szerint. Jelentkezés az anyag- és áruforgalmi osztályon.

Gyakorlattal rendelkező adminisztrátort három hónapra szerződéssel felvételre keres a Röntgen- és Kórháztechnikai Vállalat üzemegysége. Szolnok, Nád u. 1. szám.

Tüdőkórház felvételre keres gépelni tudó osztályos adminisztrátort. Jelentkezés: Szolnok, Vörössillag út.

Bérelszámolót és gépészmérnököt azonnali belépéssel felveszünk. — Jelentkezéseket: Szolnok megyei Tanács Vasipari Vállalat kunszentmártoni gyáregysége vezetőjéhez kérjük.

A Vasipari Vállalat Szolnok, Beloiannisz u. 36. sz. alatt alkalmaz gépírni tudó adminisztrátort és nyugdíjas nőt kisegítő adminisztrátornak.

INGATLAN:

Cserkeszőlő, Cseuz dűlő 27. számú takóház eladó, beköltözhetően. — Érdeklődni a 30. sz. alatt.

KÉT és f
nagy erkö
den tekin
forgalmán
fortos s
lakásomat
vagy ha
félszobásr
ném. ese
sulással

mdk

Garányi Józsefné Steindl Katalin

iparművész

Washingtonban a nemzetközi kerámia kiállításon ezüst érmet nyert.

Mozaik. Magyar iparművész kitüntetése Washingtonban

Népszava 1963. szept. 10 4. l

Garányi Józsefné MDK

keramikus

edényekkel , figurakkal

Szerepelt a Herman Ötto Muzeumban rendezett kiállitáson.

Molnár László: Modern iparmüvészeti kiállitás Miskolcon.
BORSODI SZEMLE, 1963. 3. sz. 82-89.l. 89. lap.

M.D.K.

Garáuyi Józsefné kerámikus

herendi szobra:

Garas Juli
(Kis Krajcár) 315 mm magas

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és domborművek. Bp. 1959. 21.old.

Garányi Majoros házaspár

A gmundeni nemzetközi kerámia kiállitáson részt vesz.

Esti Hirlap 143 sz. 1959. jun. 18. 2 o.

Garányiék /Herend/

A magy. porcelánipar remekei. Szabad Nép 1954. jan. 11.

Garányiné
kezánia

M.D.4

Méltatás.

Gergely István: A IV. Magyar Iparmívészeti Kiállítás. — 16 l.
Művészet, 1960. augusztus.

M.D.K.

Garányiné

Faliképeivel szerepelt a magyar képzőművésznők kiállitásán.

/Havas/ Magyar képzőművésznők II.kiállitása

Népszava 1959.márc.8.4.old.57.szám.

MDK

Garányiné Staindl Katalin

V. Orsz. Iparm. kiáll. Mücs. 1965.

Garányiné Staindl Katalin
keramikus

M.D.Y

Az un. Tonnaten és Magas szürke
várájával tünt ki.

Szentes Lajos: Néhány gondolat egy iparművészeti...
Művészet, 1968. január – 32 lap

MDK

Garányiné

Népszava 1959. jun.7.
Kiállítás a VIT képzőművészeti anyagából.

M.D.K

Garányiné
keramikus

A kiállitáson „Modern nő"-jével
szerepelt.

Z Brestyánszky Ilona: Iparművészeti kiállitás és ankit his-
kolcon

Művészet, 1963. november - 38 fap.

M.D.K.

Garányiné

Képzőművésznő kiállitja kerámiát a Vit. képzőm.kiállitáson.

Kiállitás a Vit.képzőm kiállitás anyagából.

Népszava 1959.juni 7. 4.old.132.szám.

M.D.K.

Garányiné

"Kiskrajcár" c. porcelán szobra szerepel a herendi porcelán kiállitáson.

Szinház és Mozi. Bp. 1954. május 21. VII. évf. 21. sz. 12. lap.

M.D.K

Garányiné Steindl Katalin
zsarnúvész

Nagyméretű kerámia faliképei ért
a Munkácsy Mihály díjat kapta.

— : 1966 Allami és Kossuth díjasai
Élet és Irodalom, 1966. apr. 2 - 2 kép

Garányiné Staindl Katalin

kerámia

Képzőművésznők Nemzetk. Kiáll. 1960. Mücs.

Garáznyiné Steindl Katalin,

újságíró

A Munkácsy M.-díj III. fokozatát kapta.

–: Kiosztották az idei irodalmi és művészeti díjakat 7.

NÉPSZABADSÁG, szo. - 1966. ápr. 1.

Garányiné Staindl Katalin MDK

Kerámia

Miskarnok 1960 Képzőművésznők nemzetközi kiáll.

MDK.

Garányiné Staindl Karolin

Mütárgyvásárlási hir

Nógrád 1967 márc.9.

.

Garányiné Staindl Katalin

II. ker. Csepplő - u. 74.
Ovoda, Ált. Isk. és Nevelő otth.

Kerámia falkép (2), 3-3 m².
„Cirkus" - „Vidámpark"
(Leányka foglalkoztató)

Tájékoztató 64/65 képző és Ivanovi-
ünnéneti Lezkorátus 26 l.

Garányiné Steindl Katalin

Mukácsy díj III. fokozatát
kapta kerámia fakképcsiéri

Nejnava 1966 IV. 1 3 old.

Garáncsiné Stáindl Katalin

„Üveglurók" kezánia falhely, 10 m².

Nógrád megye, Salgótarján, 8 tan-
termes Iskola. tormaterem.

Tájékoztató, 64/65 - Képző és
szemüvéneti lektorátus.

43 l.

Garányine Steindl Katalin
iparművész

M.DV

1966-ban a Munkácsy-díj
III. fokozatát kapta.

— : —

Művészet, 1966. május - 48 kap

Garányiné Steindl Katalin

A Munkácsy-díj III. fokozatával tüntették ki

Somogyi Megyei Néplap 1966. ápr. 1.

Gáromyjné Steindl Katalin

a Munkácsy-díj III. fokozatával tüntették ki.

Hajdubihorvegyei Népújság 1966. ápr. 1.

Garányiné Steindl Katalin, MDh

iparművész

A Munkácsy-díj III. f.-t kapta.

-: Kiosztották a művészeti díjakat 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1966. März. 31.

Garányiné Staindl Katalin keramikus M.D.K.

Munkácsy-díjas

Az egri egészségügyi gyermekotthon főbejáratához monumentális kerámia falképet mintázott

Napló

Magyar Nemzet 1966. június 30. 4.1.

Garányiné Staindl Katalin keramikus . . .

Munkácsy-díjas

Az egri egészségügyi gyermekotthon főbejára-
tához monumentális kerámia falképet mintázott

Napló

30. 4.1.

Garányiné Steindl Katalin

a Munkácsy-díj III. fokozatával tüntettek ki.

Dunántúli Napló 1966. ápr. 1.

MDK.

Garányiné Steindl Katalin

1966-ban Munkácsy díjat kapott

Szocialista Művészetért 1966 máj.

Garáznyiné Steindl Katalin

a Szmurácsy-díj III. fokozatával tüntetted-ki.

Szépszabadság 1966. ápr. 1.

Garányiné Steindl Katalin

a Munkácsy-díj III. fokozatával tüntették ki.

Magyar Nemzet 1966. ápr. 1.

Garányiné Steindl Katalin

a chmukácsy-dej III. fokozatával

tüntetés ki.

Esti Hírlap 1966. márc. 31.

M.D.K.

Garányiné Staindl Katalin keramikus

Munkácsy Mihály-díjjal kitüntetve 3. f.

nagyméretü kerámia faliképeiért

Kiosztották az idei irodalmi és művészeti díjako
Magyar Nemzet 1986. ápr. 1. 4.l.

M. D. K

SARÁNYINE STEINDL Katalin keramikus

Kerámia ivókút a XVI. ker. Georgina úti iskolában

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) 135. sz. 3. l.
(g. l.) Új szobrok Budapesten

Fénykép. Kistegné

Iparművészeti Főiskola: 90 db

Garányiné Steindl Katalin: martinász/férfi figura - Diplomamunka

Magyar Fotó: Ze 2252/50 a

Porcellán

Negatív nincs.

MDK

Garányiné Staindl Katalin

/kerámia/ Repr.

IV.Országos Iparművészeti Kiállitás.Műcsarnok.
Budapest 1959.Dec.18 - 1960.Jan.31.Kat.

Fénykép

Szab. Műv. Hegedűsné

Garányiné Haindl Katalin: Festőnő

Porcelán-figura

Falus Károly

Neg. nincs

MDK

Garányiné Staindl Kata

Weiner M.né: Herendi porcellán. Sz.M. 1954.

159, 161. l. képpel

Garányiné Stáindl Katalin
keramikus

M.D.K.

Emberábrázolásairól.

Urbach Zsuzsa: Látogatás három fiatal keramikusnál
Művészet, 1961. március. – 22 l.

M.D.K.

Garángyiné Staindl Katalin

szobrász

„Kis krajcár" (Garas, Juli)
c. porcelán szobrának képe
(1954)

Heredni porcelán 1839-1954. Kiállitás. Bp. 1954.
Dobrovits Aladár előszavával. 30. képold.

M.D.K.

Garányiné Staindl Katalin

szobrász

„Békeszobor" c. művének képe (1954)

Herendi porcelán 1839-1954. Kiállítás. Bp.1954.
Dobrovits Aladár előszavával. 35.képold.

Garányi Józsefné

kerámikus

MDK

n Népművelési Minisztérium 1958-as ösztöndijasa

Müterem 1958 I. évf. I. sz. 46 o.

GARÁNYINÉ STAINDL KATALIN

SZEREPEL A II. ORSZÁGOS KERÁMIA BIENNÁLÉN, PÉCSETT.

CSENKEY ÉVA: II. ORSZÁGOS KERÁMIA BIENNÁLÉ

DUNÁNTÚLI NAPLÓ, 1970. OKT. 11.

Garányiné Staindl Katalin

ötvösmunkái szerepelnek
a prágai Magyar Kultúra bemutatótermében
megnyílt magyar iparmüvészeti kiállításon

Magyar Nemzet 1969 X. 21.
4. old.

Garányiné Staindl Katalin és Garányi József

Munkácsy-dijas kerámikus házaspár Derkovits-termi kiállitásáról adott közvetitést a TV. Müveik: kis plasztikák, szines-mázas, fali kerámiák, nagyméretü plasztikus falburkoló képek, számos hazai és külföldi kiállitásokon arattak sikert. Alkotásaik megtalálhatók Pécs és Sopron város középületeiben.
A lap bemutatja Garányiné Staindl Katalin "Anya gyermekével" cimü mázas kerámiáját. Repr.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1969. juni 28. XIII. évf. 26. sz. 28. lap

Garányiné Staindl Katalin
keramikus

Faliképei egyéniségeink hifejezői.

Cs.É. II.Országos Kerámia Biennale.
Müvészet, 1971. február - 38.lap

Garányiné Staindl Katalin

A müvész most dolgozik a debreceni Müanyaggyár nagyszabásu szines fali kerámia faldiszein.
A lap bemutatja a müvészházaspárt, amint a kiállitásra készülő hatalmas kerámia falburkolaton dolgozik; munkájukról P.I. számol be "A kerámia ősi-és ma is életerős" cimmel.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1969. juni 28.
XIII. évf. 26. sz. 28. lap

Gaványi József
keramikus

szerepelt a pécsi Technikon tlázában
rendezett kiállításon

Kerámiakiállítás a Technikon tlázában
Dunántúli Napló 1968 VI. 11. 4.

Garányi József

Expressziv egyszerűségű szoborkompozíciói, amelyek a bemutató termekben láthatók, vásárlót, gyönyörködőt egyaránt várnak.

Csók István Galéria. – Műgyűjtő, 1969. 1.sz., 9.o.

Gaváry József
kvamikus

„Naphimnusz" c. műre az I. Orsz.
kvámiai Biennálé I. díját nyerte.

Ma nyílik...
Dunántúli Napló 1968 X. 6. 1.

Garányiné Stainoll Katalin

Keramikus

Gádor-tanítvány. Réntrett az I. Ország-
Kerámia-Biennálén

Kerámiai biennálé

Dunántúli Napló 1967 X. 6.7.

Garányi Józsefné

MDK

A Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége ötvös-belsőépitész-kerámia-ipari formabizottságának tagja lett

Müterem 1958 I. évf. 6 11.sz. 9.o.

Garányiné, Staindl Katalin
Tervmegbeszélés, diplomamunka

Ernst Muzeum. I. iparmüvészeti kiállitás. 1952.

9 l.

Pásztó /Voit/ 27

szélü talpperemmel, a tal
veles trébelt minta, kupo
balluszteridomu sima nódu
nom szalagmü levelekkel é
pa XVII. századi, kosara
21 cm, talpátm. 12.8 cm.
Ereklyetartó feszület, ezi
többszörösen tagolt ováli
sán kagylós trébelés, su
Sz.Lőrinc ereklyéje. A su
van a helyén. Osztrák, 17
szél. 15 cm.
Ereklyetartó kereszt, ara
tagolt ovális talpán és a
ten trébelt kagylós tajté
üveges szekrénykéjében a

MDK

Garaimyiné Staindl Katalin, keramikus

Sybilla

Repr.

Garaimyiné Staindl Katalin: Sybilla
Műmelléklet: 3.

JELENKOR, Pécs. 1971. január XIV/1

Garámyiné Stámdl Katalin keramikus

Keramia '43 c. kiállítást Tatabá-
nyán a Népházban rendeztek,
melyen művei szerepelnek.

(j. j.): Keramia '43

Dolgozók Lapja, Komárom, 1943. szept. 4.

Garányiné Staindl Katalin

Az 1976-os díjak - kitüntetések közül,
A Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze
címet kapták:
Eigel István festőművész,
Garányiné Staindl Katalin keramikusművész,
Kálmán Kata fotóművész,
Lessenyei Márta szobrászművész,
Majoros János keramikusművész,
Papp Gábor alkalmazott grafikusművész,
Bedő Ferenc festőművész,
Szurcsik János festőművész és
Tóth Menyhért festőművész.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. ápr.3.
XX. évf. 14. sz. 8. lap.

Garányiné Staindl Katalin

GARÁNYINÉ STAINDL KATALIN keramikusművész, a kerámiaművészet terén kifejtett magas színvonalú alkotótevékenységéért;

A Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze dijat kapta

Magyar Hirlap 1976/80/4

Darányiné Staindl Katalin, kerámiaművész
a művészi „a Magyar Népköztársaság
érdemes művésze" kitüntetette lett,
a kerámiaművészet terén kifejtett mun-
gas színvonalú alkotótevékenységéért.

Átadták az idei művészeti díjakat.
Népszabadság, 1946. ápr. 3.

Garányiné Staindl Katalin iparművész

a Nők Nemzetközi Éve alkalmából az Iparművészeti Múzeum az Iparművészeti Vállalattal közösen rendezett kiállításon szerepelt műve.

Bajár Iván: Kitüntetett iparművésznők kiállítása. Tükör, Budapest, 1975. nov. 11.

Garányiné Staindl Katalin

A moszkvai magyar kiállításon szerepelnek Garányiné Staindl Katalin fali domborművei.

-----:Nemzetközi szemle.

Müvészet,1976.március - 42.oldal

Szarámyiné Straindl Katalin,
Kecskemét

l.: Kádár György

–: Kiváló és érdemes ... 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. ápr. 3.

Garányiné Staindl Katalin,

kerámikus

L.: Kádár György

— : Kitüntetések 1.

EST I HIRLAP Bp. 1976. apr. 2.

GARAS FERENC, tobakmester

Egy veszprémi tobakvagyon 1829-ben készült lajstromában "czurholló vas"szerepel. Ez a hónaljvas. A mult század el elején a veszprémi tobakok is hónaljvasat és rámát használtak.-216.old.--189.jegyz:Veszprém megye levéltárában Veszprém város levéltára.jkvi iratok.ad 1829/30.p.266.- Garas Ferenc vagyonának összeirása.1830.márc.12.Másolata,Bakonyi Muz.Népr.Adattár,8198/7/69. 229.old.

NAGY LÁSZLÓ: A veszprémi tobakok egy bőrkikészitő kismesterség és müvelői a XVIII-XIX.században 189.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10.
Veszprém, 1971

Garányi házaspár keramikus M.I.K.

Részt vett a kiállitáson

Vajna Éva: Magyar iparmüvészeti kiállitás Helsinkiben

Magyar Nemzet 1963. május 15. 4.1.

Fénykép

Milgné

Sparmüvézeti Főiskola. 35 ltr

Garányine porcellánt fest (óra a Főiskolán)

Falus Károly (850/1)

Fénykép

Negatív nincs.

Garányi (házaspár)

Emlétve

P. Brestyánszky Ilona: (parnüvészet)
a Sőrénosért

Budapest, 1970. nov. 18–20. l.

Garányi János

Épület kerámiái szerepelnek a
pécsi kerámia biennálén

Magyar Nemzet 1972 szeptember 17
11. old.

Gorányi János

A pécsi kerámia biennálén szerepeltek kerámiái, melyek az épületkerámiát képviselték. (szerkelve)

Fekete Judit: A pécsi biennále.

Magyar Nemzet, 1972. szept. 17.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1963 SZEP 10

MAGYAR NEMZET

Garányi Józsefné Steindl

1021

— **Magyar kiállító művész,** Garányi Józsefné, Steindl Katalin kapta a kitüntetést jelképező ezüstérmek egyikét a Smithsonian Intézet védnöksége alatt vasárnap Washingtonban megnyílt nemzetközi kerámiai kiállításon, amelyen egyébként 39 állam vett részt. A részvevők közül hat ország művészei kaptak kitüntetést.

több jó divatszalon címet kért, mindezt azonnalra. Meg is kapta. Kis ország vagyunk, ki-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ESTI HÍRLAP
Budapest

Garányi Imre

1989 JUL 4

1021

Tv-notesz

● **Aligha kerülhető el, hogy a Századunk újabb adásáról szólva ismétlésbe ne bocsátkozzunk. Újra le kell írni ugyanis: lefegyverző a munka sokrétűsége és alaposssága, amellyel a műsor szerzői — Bokor Péter rendező és a segítségül hívott történészek — a legapróbb mozzanatoktól a nemzetközi jelentőségű diplomáciai eseményekig nyomon követik a Bankgasse-i palotából elrabolt 140 millió korona sorsát. A felhalmozott tényanyag és a bonyolult események önmagukban mégsem kelthetnének ilyen széles körű érdeklődést a közönségben, ha a rendező nem építi a műfaj szerves részévé a dramatizált, hitelesen rekonstruált jeleneteket, ha nem teszi ilyen érdekessé, változatossá az előadásmódot.**

● *Engedtessék meg a feltételezés: a riporter kellemes meglepődése ellenére sem tesszük kezünket a tűzbe azért, hogy Amerigo Tot véletlenül volt jelen Garányi Imre és Staindl Katalin kiállításán, éppen a TV Galériája adásának perceiben. Nagyon jó, hogy meghívták a neves művészt, a keramikus házaspár műveiről kifejtett érdekes véleménye emelte az adás értékét, de attól nem lett spontánabb a műsor, hogy a riporter „véletlenül fedezte fel" őt a megjelentek között. A TV Galériája, úgy tűnik, a kudarcok után meggondolta magát, mégsem ad kérdezési, szólási lehetőséget a betévedt közönségnek. A tapasztalatok szerint a korábbinál valóban újabb módszerekkel ajánlatos élni ebben a műsorban, hogy a túlzott esetlegesség el ne lapossa az adást, de az effajta mesterséges spontaneitás fából vaskarika. Amúgy is érződött, hogy nagyon pontosan, szépen, elismerésre méltó gonddal megszerkesztett adást látunk — ez tartalmilag feltétlen előnyére vált! —, formálisan ne legyen hát spontán. Kár lenne azonban a természetes spontaneitásról végképp lemondani!*

(bársony)

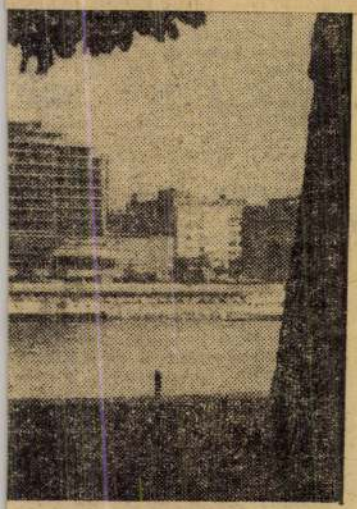

a Hotel Duna-Interkonti-
(Beszámolónk a 4. oldalon)
(Bozsán felv.)

fogyasztottunk

városban
ek száma

pestiek életéről

re hogy egyre fiatalabb korban kötnek házasságot a budapestiek. Míg 1961-ben a házasuló vőlegények átlagos életkora 32,2 év volt, addig a megfigyelés utolsó évében már 29,8. Hasonló a helyzet a menyasszonyoknál is. 1961-ben 28,1 volt az átlagos életkoruk, a felmérés időpontjában viszont már csak 26,1.

Egyik pozitív megállapítása az új statisztikai jelentésnek, hogy 1968-ban az elmúlt évihez viszonyítva, nőtt az élveszületések szá-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Garányiné Staindl

GANZ-MÁVAG

Katalin

1965 JAN 29

A művész nem felejtette el iskoláját

1021

Dombormű ajándékba

A művelődési ház vezetősége a patronálásában levő Vajda Péter utcai leányiskolába kapott meghívást.

Meghitt ünnepi hangulat ülte meg az iskola előcsarnokát. Izgatott úttörő kislányok álltak eligazított sorokban. Rövid műsor következett, majd az iskola igazgatónője meleg szavakkal köszöntötte Garányiné, Staindl Katalin keramikus művészt, aki —, mint az iskola régi tanulója — felszabadulásunk 20. évfordulója alkalmából megajándékozta az iskolát egy kerámia domborművel.

A dombormű a béke eszméjét sugározza. Címe, alapgondolata: a Népek barátsága. A képet belső harmónia és derű jellemzi.

Köszönjük a mű készítőjének, hogy nem feledte el iskoláját, biztosíthatjuk, hogy a dombormű eszmei mondanivalója nevelői céljainkkal mélységesen azonos —, mondotta az iskola igazgatónője.

Sz. L.

gye nem lágyul ki a simítóköszörülésnél. Az élhátszög 10—140 fok. A köszörülés gépen, kézikaros, megoldással történik. A kő keménysége közepes. A bélyegezés-számozás automata számozógépen történik 150 db/perc teljesítménnyel.

A forgácsolással előkészített fúrók horonymarását Stock-rendszerű marógépen végzik. Ezek a gépek a nálunk használt Grosmann négymarófejes gépekkel szemben két marófejjel dolgoznak; majd 180 fokos elfordítás után marógépen marják a második hornyot. Szebb, finomabb felületű forgácscsatornát marnak, mint a négyfejes rendszerű, nálunk alkalmazott gépek. A forgácsolási időkülönbség a 10—12 gépes rendszernél kisebb, mint a mi gépeinknél.

A marás egy irányban történik. A horony alakhűségét sablonokkal ellenőrzik. A kúpos fúrók lemarását egy mechanikus, pneumatikus szoritású, folyamatos üzemeltetésű készülékkel végzik, páros tárcsamarással. A munkadarabok cseréje menet közben történik a külső íven, balesetmentesen.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 MAR 15

Budapester Rundschau

József Garányi-Katalin

1021

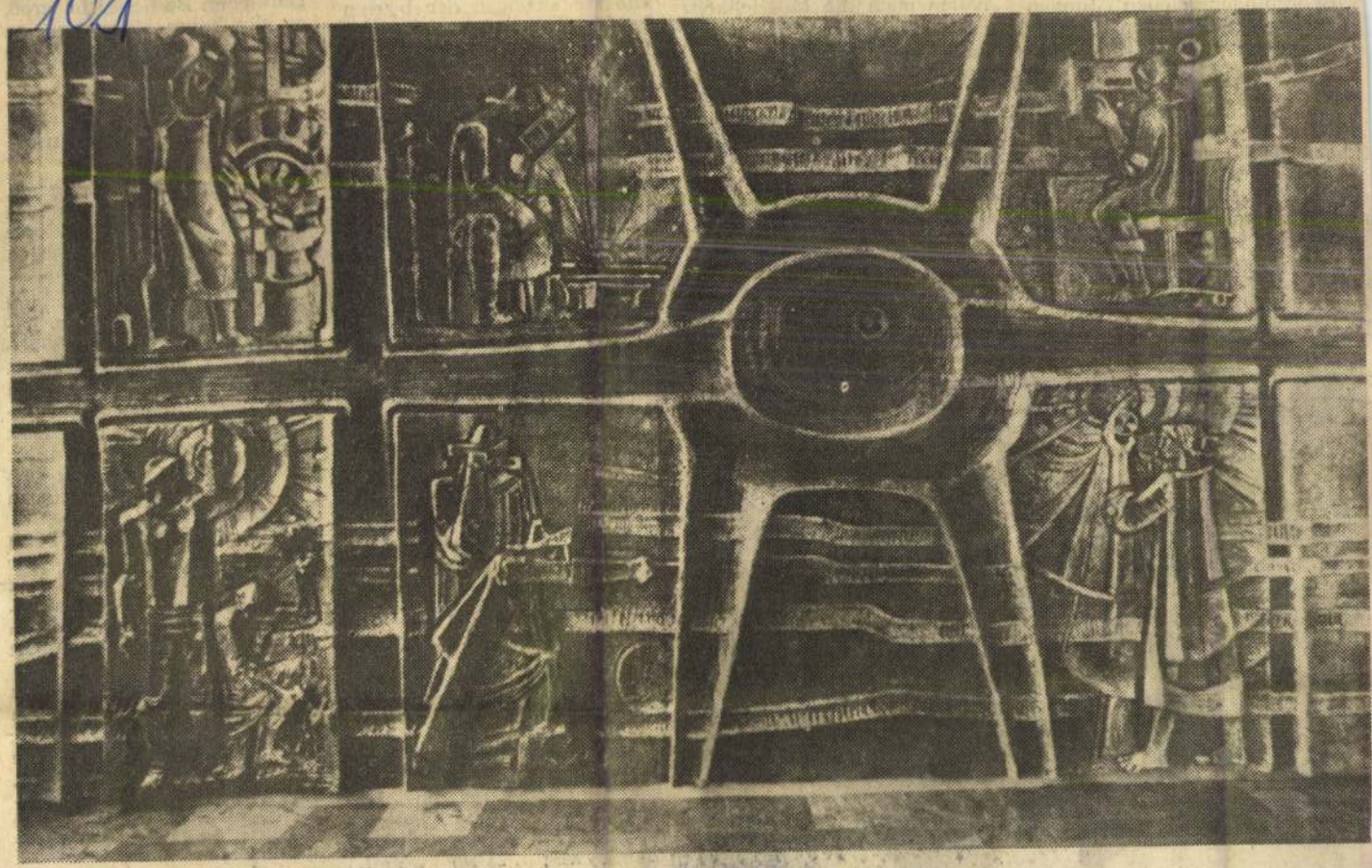

Nach dem größten Kunstmäzen, dem Staatlichen Kunstfonds (s. BR 10/1976), berichten wir diesmal über die mannigfaltige Kunstförderung durch Komitats- und Stadträte, Betriebe usw. Dazu s. Beitrag S. 10 sowie Reproduktionen auf S. 2, 4, 5, 10. Bild oben: Glasierte Wandkeramik von József Garányi-Katalin G. Staindl im gewerkschaftlichen Forschungsinstitut für Arbeitsschutz (Budapest, II., Eötvös utca 2—4), 1975

chen, in den Drei-Zimmer-Wohnungen sieben Jungen oder sechs Mädchen. In dem Gebäude mit 14 Stockwerken gibt es Zimmer für drei Personen. Zu jeder Wohnung gehören Küche, Kühlschrank, Kochgeschirr und natürlich auch ein Badezimmer. In den Wohnungen, die die Annehmlichkeiten eines modernen Hotels bieten, zahlen die jungen Arbeiter monatlich 20—30 Mark Miete.

„Schon deswegen kann man uns nicht mit den Gastarbeitern in Westeuropa ver-

Kenntnisse zu erweitern. Wir haben auch die Möglichkeit, uns neben der Arbeit auf das Abitur vorzubereiten. Darüber hinaus werden für solche Jungarbeiter, die bereits das Abitur bestanden haben, Vorbereitungskurse organisiert, um ihnen die Aufnahmeprüfung an einer Hochschule zu erleichtern. Hier im Bezirk werden diese Vorbereitungskurse von 60 meiner Kollegen in Anspruch genommen. Mehrere Dutzend haben sich zu Werkmeister-Kursen gemeldet, die durchaus den

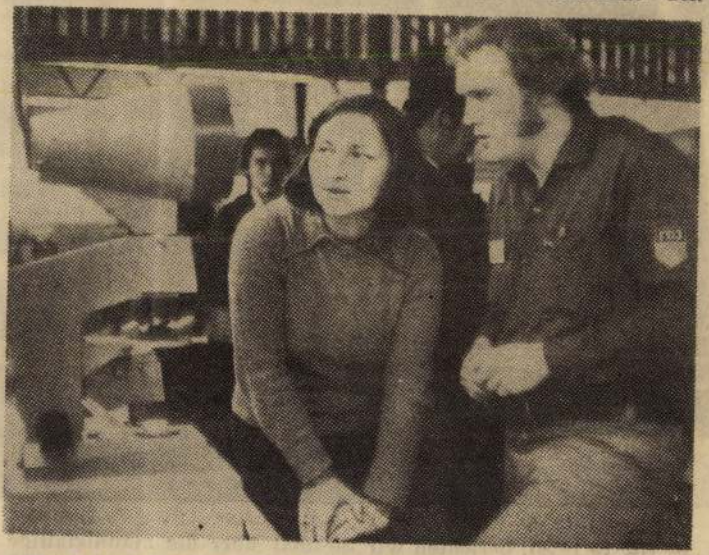

Olga Kovács, 21, sparte der Rohrfabrik in Neuh·· ·s mit einer Neuerung eine Viertelmillion Mark ein

wurden, voll erfüllt haben. Die Regierungen der beiden befreundeten Länder haben den Vertrag bis 1980 verlängert. Diese Kooperation auf dem Gebiet der Arbeitskräfte hat auch andere Vorteile. Wir helfen einander und können so auch die Arbeitsteilung innerhalb des RGW besser bewältigen, und nicht zuletzt eröffnet dies Möglichkeiten zur fachlichen Weiterbildung. Heute arbeiten auch schon junge Arbeiter aus der DDR in Ungarn. Sie haben die gleichen Rechte und Pflichten wie die ungarischen Werktätigen. Seit dem Abschluß des Vertrages haben 30 000 Ungarn in den Schlüsselbetrieben der DDR gearbeitet. Augenblicklich helfen 7000 bei der Verwirklichung unserer Pläne. Die ungarischen Jungen nehmen aktiv an unseren Arbeitswettbewerben teil und mehrere unter ihnen haben beachtenswerte Erfolge erzielt."

Ungarische Bibliothek in Leipzig

Laut statistischen Angaben arbeiten die meisten ungarischen Jungarbeiter im Bezirk Leipzig. *Zsuzsa Kiss*, die in Leipzig (7039 Leipzig, Barcleyweg 22/16) wohnt, sagt:

„Vor einem halben Jahr wurde in Leipzig die zentrale ungarische Bibliothek

in die DDR. In Budapest war sie Beamtin der Ungarischen Nationalbank.

„Ich kam hierher, um deutsch zu lernen. Ich arbeite bei ORWO. Für die Wohnung zahle ich 30 Mark. Wenn ich die vertraglichen drei Jahre abgearbeitet habe, kehre ich in die Bank zurück, hoffe aber dann in der Devisen-Abteilung als deutsche Korrespondentin zu arbeiten."

Kati Tóth erreichte beim Sprachenwettbewerb die Endrunde und wurde dort vierte. Sie hat also die besten Aussichten, daß sich ihre Hoffnungen erfüllen werden.

Die schwarzhaarige *Erika Fodor* kam im Herbst 1973 in die DDR. Sie ist 24 Jahre alt und stammt aus Eger. Sie arbeitet in Karl-Marx-Stadt, wohnt in der Carl-von-Ossietzki-Straße 202. Sie verdient monatlich 900 Mark und sagt:

„Ich wohne mit sechs anderen Mädchen in einer Drei-Zimmer-Wohnung. Ich möchte einmal eine solche

Garaiyi Jeno
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1968 MÁJ 10.

Olvasóterem, könyvkiállítás és filmvetítés is lesz a moszkvai magyar kiállításon

(Tudósítónktól.)

Mint arról lapunk már hírt adott augusztus 12-én nagyszabású magyar ipari kiállítás nyílik a moszkvai Gorkij parkban.

A hazánk iparának 15 esztendős technikai, műszaki, mennyiségi és minőségi fejlődését dokumentáló moszkvai kiállításon a látogatók képet kapnak majd a magyar kulturális élet felvirágzásáról is. Az ötös pavilonban a rendezőség *száz négyzetméteres olvasótermet nyit*, s ebben mintegy 650 kötet — *idegennyelvű, politikai, klasszikus és mai magyar szépirodalmi, ifjúsági és gyermekkönyvek, a klasszikus és modern világirodalomból*, valamint *az orosz-szovjet irodalomból magyar nyelven kiadott művek* kapnak elhelyezést. A látogatók megismerkedhetnek ezenkívül a *magyar műszaki, orvosi, statisztikai, művészeti, zenei, történelmi, nyelv- és irodalomtudományi* munkákkal, valamint Magyarország különféle nevezetességeit és tájait bemutató *illusztrált kiadványokkal*. Kiállítják az olvasóteremben a hazánkban megjelenő összes *tudományos Acta-t*. A termen belül elhelyezett tablók számot adnak a kiállítás látogatóinak könyvtárhálózatunk fejlődéséről, a kölcsönzés, az olvasottság kiszélesedéséről, olvasómozgalmainkról és könyvkiadásunk helyzetéről.

A kiállítás kulturális részéhez kapcsolódik egy 250 személyesre tervezett filmvetítőterem, amelyben ugyancsak országunk haladásáról szerezhetnek élményeket a nézők a bemutatásra kerülő ismeretterjesztő, dokumentum- és kisfilmek által. A kiállítás idején zenei és egyéb műsoros esteket is rendeznek. Ebből az alkalomból 18 tagú magyar művészcsoport utazik a Szovjetunióba és ott több alkalommal ad műsort. Ugyanebben az időben az Állami Népi Együttes Moszkvában vendégszerepel.

Egy egész pavilonrész anyaga ad képet a kiállításon iparés népművészetünkről. Kitűnő művészek alkotásai szerepelnek majd, például *Kovács Margit, Gorka Géza, Gorka Lívia, Garányi Jenő, Gádor István, Szabó Erzsébet, Percz János, Tevan Margit, Bieber Károly* és *Juris Ibolya* munkái. Ott lesznek a kiállításon a *hollóházi*, a *salgótarjáni* és a *pécsi*, valamint külön részben *herendi porcelániparunk* termékei. A művészek erre az alkalomra készített egyedi tárgyakkal jelentkeznek a moszkvai közönség előtt. Részt vesz a kiállításon és bemutatja művészetét egy porcelánfestő, egy csipkeverő és egy mintázó népművész.

NÉPSZABADSÁG

A hosszúlejáratú kereskedelmi egyezmények elősegítik második ötéves tervünk jó megalapozását

Öt év alatt több mint kétszeresére növekszik árucsereforgalmunk az európai népi demokratikus országokkal – Droppa Gusztáv miniszterhelyettes nyilatkozata

Droppa Gusztáv külkereskedelmi miniszterhelyettes a második ötéves terv előkészítésében nagy jelentőségű árucsereforgalmi megállapodások megkötéséről adott tájékoztatót. Elmondotta, hogy az európai népi demokratikus országok közül eddig Csehszlovákiával, a Német Demokratikus Köztársasággal, Lengyelországgal és Bulgáriával írtuk alá az 1961—1965. évekre szóló hosszúlejáratú megállapodást. Most Romániával folynak a tárgyalások, és a jövő hónapban kötjük meg a szerződést Albániával is.

Droppa Gusztáv ismertette a kereskedelmi szerződések megkötésének előkészítését. A megállapodások megkötése a KGST ajánlására történt.

A tervhivatalok egyeztették a lehetőségeket, és a külkereskedelmi *kétszereződik* majd. Az ipar számára szükséges nyersanyagok forgalma 30—35 százalékkal, *a mezőgazdasági cikkek* forgalma is körülbelül ugyanennyivel emelkedik majd.

Lekötöttük az iparunk számára szükséges külföldi kokszolható és más magas kalóriájú szén nagy részét, a papírféleségek, a horgany, az ólom, a műtrágya, a vegyicikkek nagy mennyiségét. Különös figyelmet fordítottunk a mezőgazdaság fejlesztésére. az európai népi demokratikus országokból vásároljuk a mezőgazdaság számára szükséges gépek 65 százalékát. Csehszlovákiából traktorokat, répakombájnokat, kévekötő aratógépeket, Lengyelországból traktorvontatásos pótkocsikat, a növényvédelemnél alkalmazható

ságot az eddiginél nagyobb választékú közszükségleti cikkekkel lássuk el.

Harminc százalékkal több ilyen cikket vásárolunk majd az európai népi demokratikus országokból. A választék növelésére egyes olyan cikkeket importálunk majd, amelyekből egyébként exportunk is van. Igy például cserélünk fényképezőgépeket, optikai cikkeket, filmeket, háztartási gépeket, órákat, bőrdíszműárukat, divatcikkeket.

A megállapodások segítik a népi demokratikus országok között kialakult termelésszakosítás megszilárdítását. Figyelembe vették Magyarország adottságait, s így mi elsősorban a *kis anyagigényű* gépipari gyártmányokat, híradás-

Garányi Jenő

Megbízták a művészt, hogy a hajdúböszörményi MSZMP Városi Bizottság székhára részére kerámia domborművet készítsen.

—: Köztéra munkák.

Művészet, 1980. november – 47. lap.

Garányi Jenő
szobrász

M.D.K

Az ATF anlájában helyezik el
művet

Dr. Szűcs Ernő: A felszabadulás utáni . . .
Hajdú-Bihar Napló, 1969. szept. 28.

Garányi Jenő, iparművész

MDh

Szerepel a moszkvai kiállításon.

1., Elvasóterem ... stb
Népszabadság. 1960. máj. 10. 8.l
[Vidéki]

2. Kulturális rendezvények is lesznek a Moszkvai Magyar kiállításon

Népszabadság. Bp. 1960. máj. 11. 9.l

GARÁNYI JÓZSEF

SZEREPEL AZ ALÁBBI TÁRLATON, PÉCSETT.

CSENKEY ÉVA: II. ORSZÁGOS KERÁMIA BIENNÁLÉ

DUNÁNTÚLI NAPLÓ, 1970. OKT. 11.

Garányi József

Feleségével, Staindl Katalinnal együtt Munkácsy-díjas kerámikusok. Közös munkájukról ad beszámolót P.I.: "A kerámia ősi-és ma is életerős" cimmel.
A lap bemutatja a müvész "Pegazus, kerámia figura" c. müvét, valamint a müvész házaspárt munka közben, amint a kiállitásra kerülő hatalmas, kerámia falburkolaton dolgozik.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1969. juni. 28.
XIII. évf. 26. sz. 28. lap

Garámyi József

Reggeliző" kísérlete az 1966-os Legszebb termék pályázaton a „Kerámiaipar legszebb terméke" címet kapta. Gyertyatartója és kaspója dicséretben részesültek. (Mindkettő az Iparművészeti Vállalat kiállításán.) — Fotó a 47. l.-on, 48.-on.

Filep István: Kerámiaipar. — Ipari Művészet, 1967. 3. sz. 45. l.

GARÁNYI

TÉRPLASZTIKÁI, TÖBB SIKÚ KOMPOZÍCIÓI SZEREPELNEK A SIKLÓSI SZIMPOZIONON.

BOJÁR IVÁN: KIÁLLÍTÁSRÓL KIÁLLÍTÁSRA

MAGYAR HÍRLAP, 1970. OKT. 14.

GARÁNYI JÓZSEF

MŰVEI SZEREPELNEK A II. ORSZÁGOS KERÁMIA BIENNÁLÉN.

BOSÁR IVÁN: KIÁLLITÁSRÓL KIÁLLITÁSRA.

MAGYAR HIRLAP, 1970. OKT. 14.

MDK

Garányi József, kerémia

4. Orsz. iparm. kiáll. Mücs. 1959.

MDK.

Garányi József

Kiállitási kritika

Mestermunka 1967 juni.21.

Garányi József

MDK

Dózsa, bronz

Műcsarnok 1957 Magyar Forradalmi Művészet

MDK.

Garányi József

Kiállitási kritika

Hajdubiharmegyeu Nlpujság 1967 jan.22.

Garányi József keramikus M.D.K.

Munkácsy-dijas

A siofoki Európa Szálloda számára kerámia pillérburkolatot tervez

Napló

Magyar Nemzet 1966. május 27. 4.l.

Garányi József keramikus

Munkácsy-díjas

A siofoki Európa Szálloda számára kerámia pillérburkolatot tervez

Napló

Magyar Nemzet 1966. május 27. 4.1.

MDK.

Garányi József

Kerámia pillér fala

Müvészet 1966 dec.

Garányi József keramikus

A siofoki Európa-szálló halljánka kerámia fala

Perneczky Géza: Egy kerámia amely nélkül "leesne a fal"

Magyar Nemzet 1966. julius 9. 4.l.

14

Garányi József

MDK

Ermék /13 db/, bronz

Műcsarnok 1954. V. Magy. Képzőm. Kiáll.

Garányi József

1928-ban született. Iparm. Fois 1. vegzett utána feleségével, G. Slaindl katalinnal. Ezzett a herendi porcelángyár tervezője volt. Majd önálló műhelyt nyitott. Munkait finom forma i dekorat is ízzék jellemzi. Ujabban samottos agyaggal dolgozik. A Nemzetközi magyar kiállításra aranyérmet nyert.

P. Breslyánszky Ilona,
Ismerd meg a kerámiát, Bp. 1966,

118 l.

..... osztálynak.

vasutak igazgatósága.

Tisztázta: .....

Összeolvasta: .....

Kiadta: .....

Előirat száma: .....

Utóirat száma: .....

Összefüggésben ..... számmal.

Egyuttal elintézett szám: .....

Előterjesztés előtt

Garányi József m MDK

Érmek I-X., bronz

Műcsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Garányi József

A herendi porcelángyárban dolgozik. Figurális modelleket tervezett.

P. Breslyński Ilona:
Szemed mega kerámiát, Bp. 1966,

212 l.

MDK.

Garányi József

Kiállitási kritika

Népszabadság 1967 szept.8 .

MDK.

Garányi József

Kiállitási hir

Mestermunka 1967 aug.3o.

MDK

Garányi József, kerámikus

A Derkovits Teremben nyílik meg tárlata. Ez szerepel a TV-ben is.

-: Kerámiakiállítás a TV galériájában 8.

Népszabadság, Bp. 1969. jún. 26.

MDK

Garaínyi József, keramikus

Kiállítása nyílik meg
a Derkovits-teremben
jún. 27-én.

— : Keramika -12

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. jún. 27.

Garány József

I. díjat kapott

az I. Orsz. Kerámia Biennálén Pécsett

N.N.: Németh Tamás II. díjat kapott

a pécsi kerámia biennálén

Zalai Hírlap 1968 X. 8

MDk

Garányi [Imre ?], keramikus
[József !]

Szerepelt a TV-Galériájában.
[Neve tévesen szerepel az újságban.]

(bársony): TV-notesz 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1969 júl. 4.

MDK

Garányi József

Kiállitási kritika

Jelenkor 1968 nov.p.lol8

Garányi József

„Két álló alak" c. műve

szerepel a III. Országos Kerámia

Biennálén Pécsett

Népszava 1972 október 27

2. old

Garányi József
keramikus

Siklós nyári keramia szimpo-
ziónján 1972-ben részt vett.

N.Dvorszky Hedvig: "A kisérletezés lehetősége".
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 34.oldal

MDK.

Garányi József

Molnár László cikke

Müvészet 1967 okt.p .4o.

Garányi József

Bőség i kerámiája (szepró)

Szerepel a siklósi kerámia kiállításon

Katona Imre: A mai magyar kerámia kérdései

Jelenkor 1968 I. 76. old.

1968 OKT 8

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188—296, 188—307

MAGYAR NEMZET

Garányi József

Az első országos kerámia biannálét vasárnap nyitották meg Pécsett, a Tudomány és Technika Házában. Nagydíjat kapott Gádor István és Kovács Margit. A biennálé első díjával Garányi József keramikus, második díjával Benkő Ilona, harmadik díjával Németh János műveit jutalmazták.

1021

megrendelésen kívül számos
műszaki dokumentációt készí-

Garányi József

Kerámikus. Munkáiért 1965-ben Munkácsy díj III. fokozatát kapta.

Kiosztották az ez évi müvészeti dijakat.
Északmagyarország 1965. ápr. 2. 4.1.

MDK.

Garányi József

Kiállitási kritika

Vas Népe 1967 szept.2o.

MDK.

Garányi József

Kiállítási kritika

Vas Népe 1957 szept. 20.

Gaálmyi József

1963-ban alkotása szerepelt a miskolci iparművészet kiállításon.

Iparművészeti kiállítás a Herman Ottó Muzeumban.
Északmagyarország 1963. máj. 10 6 l.

Garányi József

neve említve

Cédor István gyűjt. kiáll. Ernst Mus. 1966.

Gazányi József

kezepel a debrecen

kezánnia kiállításon

Nagmara 1907 VIII 24 2 old.

MDK.

Garányi József

Kiállítási kritika

Hajdubiharmegyei Népujság 1967 aug.23.

Garányi József

Realistikus szobrait porcelánba öntöttek 1953-56 években

Molnár Lántó, Herendi porcelánszobrok, Venprém.

13 l.

Garányi József

Kerámiai frir, fig. komp. 64 m².

Hajdu-Bihar megye, Debrecen

Mezőgazd. Akad., Aula énali fala.

Tájékoztató 64/65, képző és
Iparművészeti Lektorátus 39 l.

Garányi József

Kerámia - falkép, fig. komp. 7 m?
(Hegedűs Gyulóné: „Két ezzelés”.)
1965-ben elhelyezett képző és iparművészeti alkotást a Dunántúlon.
Jelenkor. 1966. jan. IX. Évf. 6. n. 559-560.
1.)
Somogy megye, Balatonnéplak, Magy. Ujságírók Szöv. üdülője.
Tájérzsaló, 64/65 - képző és iparművészeti Lektorátus 44 l.

MDK

Gartányi József, keramikus

Szerepel az isztambuli bálaton.

:Külföldi művének budapesti, magyarok külföldi kiállításai 7.

Népszabadság, Bp. 1967. szept. 13.

MDK

Garányi József

Kiállitási hir

Mestermunka 1967 szept.13.

Gazányi József Keramikus

Kiállítása nyílt a Deskovits terem ben

Magyar Hírlap 1969 VII. 6

Garányi József Zeránmizus

Első díjat nyert az I. országos Zeránmica Biennálén Pécsett

Magyar Nemzet 1968 okt 8.

— Napló —

Gáványi József

a Munkácsy díjas művéry „Naphimnusz"

a Karomalakos Komposíciója ennlitve.

„Megnyílt Pécsett az I. Országos Kerámia Biennalé"

Magyar Nemzet 1968 okt. 24

Gasányi József
Kerámikus

A 2 „élbonulba" fastorik

Szemmintáli Napló, 1961. júl. 2.
Romváry Ferenc: Kerámia-kiállítás Siklóson

Garányi József Iparművész

szerepel az Építészet és Képzőművészet c. Viallitison az Iparterv Kultúrtermében

Magyar Nemzet 1968 nov 16

— Napló —

Gádányi József

Munkácsy-díjas keramikus kapta az első díjat (10.000 Ft) a pécsi I. országos kerámia biennálén. (60 művész 200 alkotására nevezett)

A pécsi kerámia biennálé

Magyar Hírlap, 1968 október 6. 9. l.

Garányi József

Domanovszky György: Négy Mankácsy-díjas iparművész /Gaubek Júlia belsőépitész, Garányi József keramikus, Gulás Zsuzsa textiltervező,, Mánczos József üvegtervező./ - Művészet, 1966. 7.évf. 2. sz. 31. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Írt. 1969. 3.sz. 243-284.l./

265. l.

Garányi József

Horváth György: Művészházaspárok. Garányi György és Staindl Katalin keramikusok műtermében. - Magyar Nemzet, 1966. febr. 19.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969.3.sz. 243-284.l./

261. l.

M.D.Y

Garányi József
keramikus

Alakos kompozicióval
szerepel a tálaton.

Kolmár László: Mai magyar kerámia
Művészet, 1967. október - 39 lap

MDK.

Garányi József

Kiállitási hir

Magyar Nemzet 1967 aug.24.

Garány: József, Keramikus

MDK

Szerepel.

– : Magyar művészek az isztambuli nemzetközi kerámiakiállításon 9

Népszabadság. Bp. 1967. szep. 8.

MDK.

Garányi József

Kiállitási kritika

Délmagyarország 1967 juni.16.

Garányi

nevét az európai stilusirányzatok követői között emliti, munkásságát méltatja

Katona, Imre: Modern iparmüvészetünk néhány kérdése. Müvtört.Ért. 1970.4.sz. 278-283. l.
280-281. l.

Garáinyi

budapesti müveit emliti, munkásságát méltatja:

P. Krestyánszky Ilona: Iparművészek a fővárosért. I. Kerámikusok . - Budapest, 1970. 11.sz. 2 18-2o. l.

Garáczi József, kerámikus

– nevével az Iparművészeti ajándékboltban

Karácsony előtt

Magyar Ifjúság, 1967. XII. 1. 17. l.

Garányi József

Részt vett az 1970-es siklósi kerámia szimpóziumon.

Ipari Művészet, 1970. IV. 42. l.

Garáczi József

Mázas samott (tepsi).

Ipari Művészet, 1970. IV. 37. l.

Garanyi József iparművész

1

Viallitása nyilt a

Derkovits termben – TV galériája.

Pestnegyei Hirlap 1969 julius 6

8. old.

Garányi József

Említve

Magyar Képzőművészek
Szövetsége Iparművész
Titkárságának Tájékoztatói. 1970. IV. 28.

Garányi József

Említve

A Magyar Képzőművészek Szövetsége Iparművész Titkárságának Tájékoztatója 1970. II. 23.

Garányi József

Részt vett az I. Országos Kerámia Biennálén Pécsett.

Ipari Művészet, 1968. 5-6. sz. 59. l.

Garaiuj József
keramikus

Részt vett a szimpozionon

Láncz Sándor: Nemzetközi kerámia szimpozion.
Művészet, 1971.február - 38.lap

Gazányi József
Kerámia díze
van a Debreceni Agrástudományi
Egyetemen

Sz. Küsti Katalin: Debreceni szobrok
és emléktáblák

Hajdu Bihari Napló 1971 I. 14

Garányi József

Vonal, szín, forma c. műve (eml.)

szerepel a II. Orsz. Kerámia

Biennálén Pécsett

TV

Tárlatról - Tárlatra

1970 XI. 24

Garaiuj József
keramikus

Részt vett a tárlaton

Cs.É.II.Országos Kerámia Biennale.
Művészet, 1971.február - 38.lap

Garányi József

2

„Naphimnusz" c. műve

emlitve

Pestmegyei Hirlap 1969 julius 6
f. old.

Garányi József, kerámikus

MDK

Kerámia-kompozíció :

Repr

— : Építészeti kerámia

4.o.

KRITIKA, Bp. 1969. május

VII/5.

Gardányi József kerámikus

kiállítása nyílik a balassagyarmati

Horváth Endre Galériában

Nógrád 1971. VI. 22.

Garányi József és G. Staindl Katalin keramikusok 1

1953- a főiskola befejezése óta dolgoznak együtt. Az Iparművészeti Főiskolán Borsos Miklós és Gádor István voltak mestereik

Magyar Nemzet 1969 július 3
7. old.

2

Garányi József és G. Staindl Katalin Zeramizusok

1953-tól Zordoe Herenden majd Budapesten egy Zi pincemüteremben dolgoztak.

Magyar Nemzet 1969 július 3.
7. old.

Garányi József

„Üveges figurák"
„Vázakozó ansonyok,"
„Pegasus"
„Körtánc"
„Naphimnusz" c. művei emlétve.

Magyar Nemzet 1969 július 3.
7. old.

Garányi József és G. Staindl Katalin

Zerámia Ziállítását péntekben
nyitották meg a Derkovits teremben.

Magyar Nemzet 1969 junius 28
6. old.

– Napi krónika –

Gazányi József

Kiállítása nyílt a Derkovits terembe

Falikép a Janus Pannonius múzeumban (eml.)

Bojár Iván: Két Kiállítás - négy művész

Magyar Hírlap 1969 VII. 7.

Garányi József

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR IFJUSÁG 1986 MÁJ - 7.

117

GARÁNYI JÓZSEF: VOLTAIRE

...bélyegsorozatot ...
...nyolc értékben a csel...
...a, különböző csehszl...
...tályok képe...

MALI

A közelmúltban Párizsban *Debré* francia miniszterelnök és *Léopold Senghor* aláírta a *Mali Szövetség „nemzetközi szuverenitásáról"* szóló okmányt.

Mali — ez a szó bambara

Gadányi Jenő

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

1960 AUG 26

117

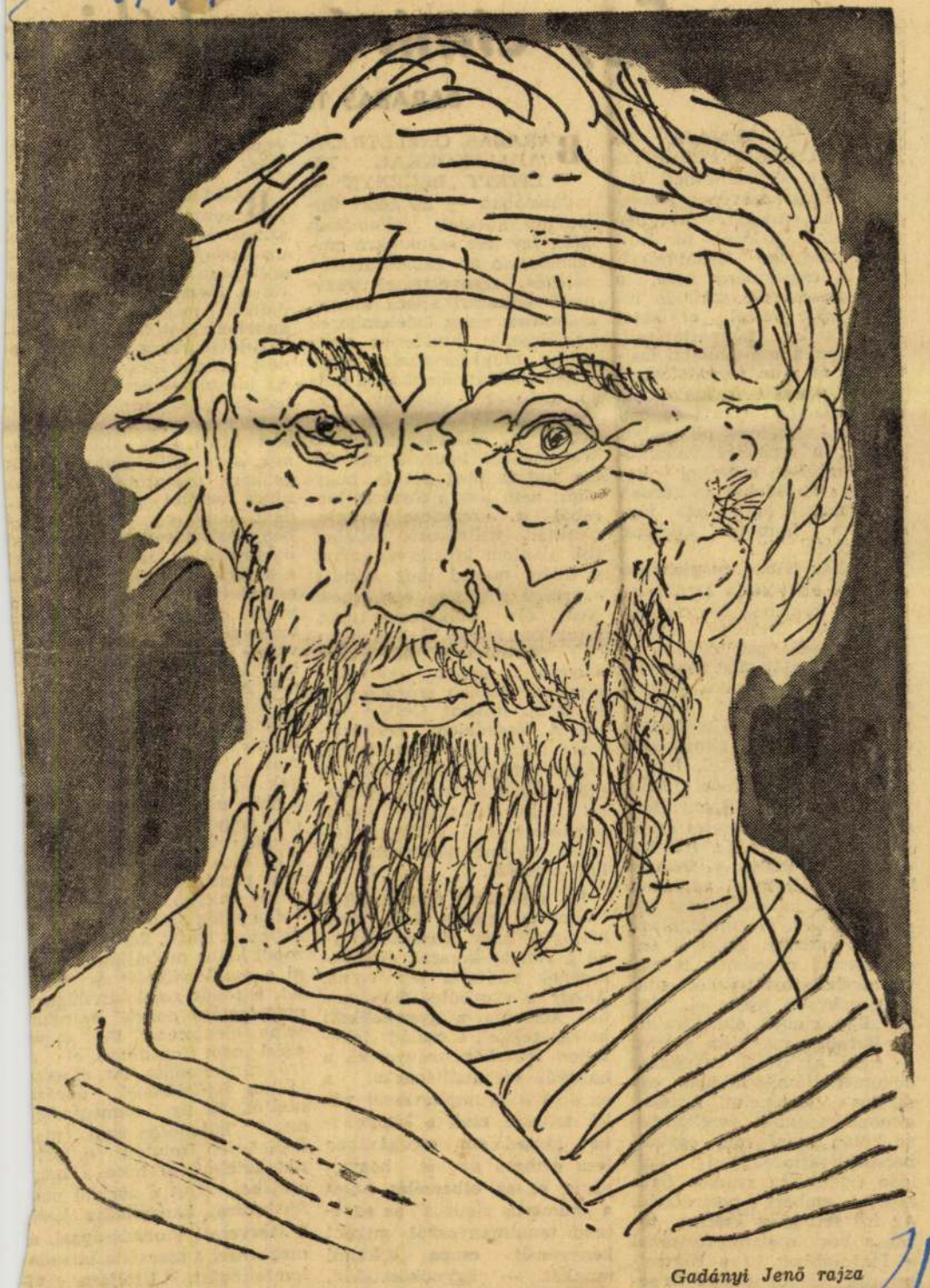

Gadányi Jenő rajza

11

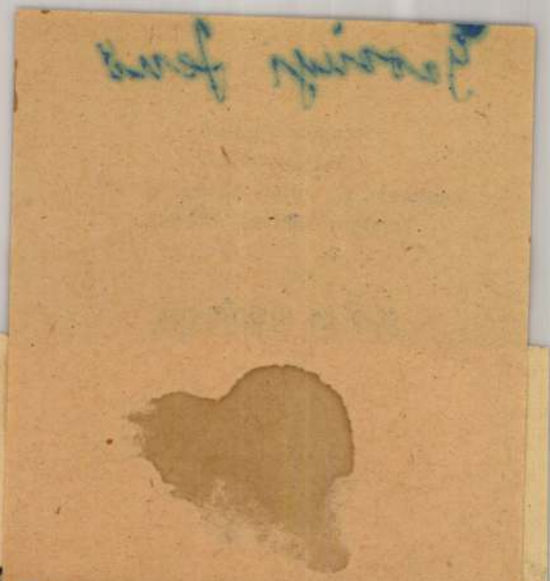

Egy címíró elmékirata

BARABÁS TIBOR REGÉNYE

A KÖNYV TÉMÁJA ÉS EGYSZERŰ FELÉPÍTÉSE aligha érzékeltetheti Barabás Tibor művének színességét, az emlékezés hevében már-már lírává forrósult mese meglepő fordulatosságát. A cselekmény hőse, a harmincas évek kallódó intellektuelje beszéli el saját küzdelmeit, hányattatásait, miközben a mindinkább fasizálódó magyar társadalomról vallott nézeteit is kialakítja. Az elbeszélés formája egyben a születő élmények pillanatait rögzíti; a személyi vonatkozású emlékek, szerelmi kalandok történelmi háttérben pedig már a kapitalista társadalom humoros körképe bontakozik.

Barabás Tibor megjelenítő eszközei elsősorban nem a regényíró, hanem a francia felvilágosodás művein felnőtt szenvedélyes publicista attitüdjét mutatják. Ezt bizonyítja a csupa epizódokra osztott, mégis egylendületű cselekmény is az élénkítő párbeszédekkel és tömör elmélkedésekkel, vallomásokkal. Itt a publicista módszerével tárulnak fel emberi viszonylatok, életsorok. Az elbeszélés szubjektív indítékait az író önéletrajza táplálja s fokozza lírává, az életrajzi adalékok mégsem a jellemfejlődés szigorú logikája szerint épülnek bele a mesébe. Az írói önéletrajznak nincsenek is éleve meghatározott kötött műfaji-szerkezeti jegyzetei. Így az „Egy címíró elmékiratai" — Barabás szándéka szerint — nem az íróvá emelkedés dokumentálása, inkább egy sajátos történelmi korszak atmoszférájának érzékeltetése kíván lenni az egykori perspektívátlanságban kallódó értelmiség számos figurájával, emberi portréjával. Az író felfogása szerint tehát a hős metamorfózisánál is fontosabbak itt a Horthy-korszak társadalmának és politikai változásainak esemé-

BARABÁS ÖNÉLETRAJZI ADALÉKOKKAL TELITETT „REGÉNYE" — indulásában — az adott történelmi korszak jellemzését igéri. Így lesz számunkra emlékezetessé a képmutatással, beteges szenvelgéssel leszámoló kolostori apáca alakja, számítóan rideg üzletemberek karikírozása, hihetetlen szorgalmú munkáscsaládok vagy a nyárspolgári életmódba hulló emberek, jótékony szerkesztőségi titkárnők bemutatása, a házasságközvetítő Wolfnernéni figurája stb. De így tudjuk meg azt is, hogy miért nem lesz a történet hőséből a szerencse lovagja, raffinált vállalkozó, jóllehet sok alkalom kínálkozik arra; s miért marad meg mindig egyszerű s tiszta embernek. Nem oly polgárosult még, mint Tersánszky Kakuk Marcija természete, embersége folytán sosem válhatna olyanná. Inkább szóródó emberfajta, miként Gelléri hősei. A társadalom perifériájáról indul el, s ha szemléletében tovább emelkedik is, életmódban ott ragad. A maga kultúráltságával, irodalomszeretetével s finom lelkületével már tudatosabb és önérzetesebb.

Ha a történet és a megírás időpontja egybe esik, nem kétséges, hogy Barabás könyve a Horthy-korszak értelmiségének vádirata lett volna. Ahogy a skorbutos fiatalember kórlapja a gyermekkori betegségekkel, a család lehetetlen lakáskörülményeivel, a háborús sorbanállásokkal s az örökös krumplievéssel válik teljessé, csak a kapitalista társadalom mozgásában lesz érthető az is, hogyan zárja el az elbeszélés hősét a „numerus clausus" az egyetemi tanulmányoktól, miként kényszerül csupa alkalmi munkát — ügynökösködést, kutyasétáltatást, névkártya

éppen munkanélküliséget vá lalni.

BARABÁS KÖNYVÉBE korántsem ezek a sötét színek és komor hangulatol uralkodnak. Sőt, ez az anek dótikusan kikerekített histó ria a Horthy-korszak társa dalmát megjelenítő, súlyos mondanivalót hordozó Barabás-novellákhoz mérve egyenest „könnyűnek találtatik" Az idő távolában Barabás Tibor itt túlságosan megszépítette a múltat. A megélhetésért folyó napi küzdelmeknek, sűrű nélkülözéseknek és gyakori megpróbáltatásoknak nincs semmi súlyuk; mindent felold az egyszerűségében, naivitásában megkapó boldogság — apró örömökkel s a tiszta szerelem változatos eseményeivel. Csupa idill s megannyi derű a nyomorúság tengerében: az élet keserveire „mindenáron" az emberi lélek mélységei felelnek. A mese fekete-fehér színváltásait az írói szemlélet harmóniája „magyarázhatja", de aligha indokolja. Mert nem csak a jelen felemelkedésének távlatából „szépül meg a múlt minden keserve. Furcsa, hogy a történet hőse — minden kudarca s kiszolgáltatottsága ellenére — soha nem panaszkodik szegénység miatt, inkább fiatalosan nekivet a világ szemébe. A történelmileg lezárt kor jellemrajzából hiába próbáljuk kiérezni a ma lendületét és derűjét, a főhős gondolatvilága és magatartása ennek mindurtalan ellentmond. De éppen ezért nem fogadható el az író tartózkodása az elbeszélő hős fejlődésének ábrázolásától. Ez az „önmegtartóztatás" különösen azok után érthetetlen, miután e történet értelmiségi hőse a magerejéből eljut a zürichi népfőiskolára, kapcsolatba kerül a szervezett munkássággal, és megismeri a marxista társadalomfelfogást. Utoljára viszont ismét a pesti utcán ta-

Garányi József

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 JUL 25.

MAGYAR NEMZET

A Nemzetközi Újságíró Szövetség balatonszéplaki üdülőjében Garányi József kerámikusművész nagyméretű figurális kerámiafalképet tervezett.

szott, hogy meleg tekintetu,

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1969 JUN 28

Garányi József

MAGYAR NEMZET

Budapest

— **Garányi József és G. Staindl Katalin** kerámia kiállítását Kiss Nagy András Munkácsy-díjas szobrászművész nyitotta meg pénteken a Derkovits-teremben. A kiállító Munkácsy-díjas művészházaspár ezúttal 30 alkotását mutatja be a közönségnek. A kiállítás július 10-ig tekinthető meg.

10/4

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Garányi József

MAGYAR HÍRLAP

Budapest

1969 JUN 28

⊙ GARÁNYI JÓZSEF ÉS G. STAINDL KATALIN KERÁMIA-KIÁLLÍTÁSÁT Kiss Nagy András Munkácsy-díjas szobrászművész nyitotta meg tegnap a Derkovits-teremben.

1021

Garányi József

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG

Budapest

Kerámiakiállítás a Tv galériájában

Két Munkácsy-díjas kerámikusművész — Garányi József és felesége G. Steindl Katalin — műveiből rendeznek tárlatot a budapesti Derkovits Teremben.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., VÁLOGI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Garányi József

SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT
Budapest

1969 AUG

KIÁLLÍTÁSI KALENDÁRIUM

— BUDAPESTEN a két lapzárta közti időszakban a következő kiállításokat rendezték: **Garányi József** és **G. Staindl Katalin** keramikusok a Derkovits teremben („A Tv galériája") — **Carzou, Jean** és **Simonka, Georges** (Franciaország) festők a KKI kiállító termében — Az **Ermitázs francia mesterei** a Szépművészeti múzeumban — **Schéner Mihály** festő a Csók galériában — **A montreali Expo' 68 francia festészeti kiállítása** a Műcsarnokban — **XIX. vasutas országos képzőművészeti kiállítás** a Vasutasok Szakszervezetének központi képzőművészeti körében — **Gertler, Tibor** (Franciaország) festő a KKI kiállító termében.

— VIDÉKEN a következő kiállításokat rendezték: **Lukovszky László** grafikus Miskolcon a libresszóban — **Takács Dezső** grafikus Szombathelyen a TIT megyei klubjában — **Derkovits Gyula** emlékkiállítás Szombathelyen a Savaria múzeumban — **Endrédy György** grafikus Győrött a műcsarnokban — **26 közép-magyarországi képzőművész** tárlata Kiskunhalason a Thorma János múzeumban — **Kozák János** festő Sopronban a Festőteremben — **Bajai festők** tárlata Baján a Türr István múzeumban — **Demjén Attila** festő Csornán a gimnáziumban — **Túry Mária** festő Salgótarjánban a József Attila művelődési központban — **id. Szabó István** szobrász Balassagyarmaton a Horváth galériában — **Ámos Imre és Anna Margit** festők Szolnokon a Damjanich múzeumban — **Tóth Menyhért** (Sopron) festő Tokajban a helytörténeti múzeumban — **L. Szabó Erzsébet** és **Percz János** iparművészek Szegeden a Képcsarnok termében.

vesz, Tokaj állandó képzőm

lehetőség nyílt a mozivállalatok
gatására, helyszíni tanácsadásra,
években. Ezekből a tényekből azt
ell kialakítanom, hogy *keresni kell*
nagyobb energiával rendelkező m
emi vállalatok egyöntetű gazdasági
ítésére. Úgy vélem, hogy erre a
i formában is többféle megoldás
pzelhető, hogy a *szakszervezeten b*
re olyan speciális szakbizottságok
yi, előadásgazdálkodási, üzemga
stb.), melyek minden jelentős int
ös platformot alakítanának ki és ju
ényüket a 20 szakigazgatási osz
ik verzió szerint, hasonló felad
t lehetne létrehozni, amely már n
hanem szervezett formában fogl
emi vállalatok közös gondjaival.
nek vannak előnyei, hátrányai, az
orban a működés megszervezése (h
zemélyi problémák) okozhat gondot
zőekben már elmondottam, hogy
állalatok maximális támogatásától
óztunk el, csak éppen ez a segítség
„legális". A továbbiakban — és m
t kérdésre felelek — úgy lehetne
inket szélesíteni és szabályossá te
ácsadó és érdekvédelmi szolgálat
etre, mely a speciális és országo
kérdések megoldásában — minde
ór nélkül — tanácsot adna, javasla
ácsi szakigazgatási osztályoknak,
llalatoknak. Ez a szervezet képvi
mi vállalatokat érdekvédelmi ügye
is, az országos hatáskörű szerv
így csak nagyon vázlatos, nyers
alósítása még hosszabb tárgyalás
b. részletesebb megvitatást kíván.

Garányi József

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP

Budapest

1969 JUN 24

NIKA KRONIKA

GARÁNYI JÓZSEF ÉS G. STAINDL KATALIN KERÁMIKUSMŰVÉSZEK kiállítása nyílik meg pénteken délután öt órakor a Derkovits-teremben.

1021

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KORTÁRS
Budapest

kevésbé fontos felfedezéséről most nem akarunk beszélni.)

Riemannt különben is csupán szimbólumként említjük, tekintettel arra, hogy Zoltai is őt említi, méghozzá a *Beckmesser tabulatúrája* c. fejezetben. Zoltai helyesen száll vitába Riemann konzervativizmusával. De mint ahogyan Riemann elkövette azt a hibát, hogy a régi zene építkezésmódját számon kéri a huszadik század eleji komponistáktól — ugyanúgy viszont Zoltai is elköveti azt a hibát, hogy mindenféle zeneelméleti vizsgálati módszert elvileg ellenez, illetve az elvtelenség vádjában elmarasztal. A fent említett differenciálatlanságból ered ez.

A zenében nem véletlenül önállósodtak tudománnyá pl. a különféle történeti korszakok összhangzatrendjére vonatkozó vizsgálatok. Ez még akkor is szükséges, sőt, szükségszerű, ha esetleg a rendszerek alapítói immanens vagy hibás elvi következtetéseket vonnak le szigorúan a zene anyagára korlátozott vizsgálataikból, vagy éppenséggel semmiféle elvi konklúzióra nem jutnak. E problémakörben rendkívül differenciált vizsgálatra van szükség: esetről esetre ki kell bontani a következtetésekben rejlő racionális magvakat, elválasztani azokat az irracionálisaktól, ahol pedig a konklúzió hiányzik, ott e hiányt pótolni kell. Abban a mozzanatban például, hogy Riemann a századforduló táján a dúr-moll-tonalitást és ezen belül az európai zene tercépítkezését kanonizálta — meg kell pillantanunk egy sok évszázados fejlődésfolyamat törvényszerűségeinek helyes felismerését egyfelől, másfelől viszont az így nyert „kánon" ahisztorikus adaptációját a jövő zenéjére. Utóbbit — az előbbi megtartása mellett — elutasítjuk. Mert végülis az a tény, hogy a huszadik század a kvart-építkezésű, vagy distancia-elvű akkordikával — távolabbról pedig a tizenkétfokúság „feltalálásával" — hat-hét évszázad konstrukciós alapjainak hadat üzent, még nem jelenti e konstrukciós alapok megsemmisítését vagy eltüntetését.

Persze, amint ezt a kifogást exponáltuk, kötelességünk egyben igazságot szolgáltatni Zoltainak. A faktológia, a zenei anyag immanens vizsgálata és állítólagosan autonóm törvényeinek feltárása éppen napjainkban, a világ — vagy legalábbis Európa — minden részén olyan mértékben eluralkodott, hogy már-már minden zenére vonatkozó gondolati eredményt megfojtással fenyeget, ha ugyan a gondolkodást egyáltalán „megengedi" eredménnyé fejlődni. Zoltai „hadüzenete" ebben az összefüggésben nagyonis érthető, sőt, helyeselhető, továbbmenőleg pedig attitűdje munkahipotézisként méltányolható.

Egyáltalán nem közhelynek szánjuk végső konklúziónkat: *A modern zene emberképe* cím alatt összefoglalt tanulmányok hézagpótló jelentőségű írások, itt fel nem sorolható, számtalan nagy gondolati eredménnyel, amelyre a továbbiakban támaszkodnunk kell és támaszkodnunk érdemes. Lehet, hogy fent említett néhány kifogásunk — amelyek egyébként hangsúlyozottan semmit sem vonnak le Zoltai érdemeiből — a magyar zeneesztétika jelen helyzetében, kétségkívül *kezdeti stádiumában* már-már maximalizmusnak tűnnek: a gondolati kategóriák olyan differenciálását kérik számon a szerzőtől, amely már csak egy késői fejlődési fok terméke-eredménye lehet. Ezt a maximalizmust azonban Zoltai rendkívül magas színvonala teszi lehetővé, sőt, kötelezővé a recenzor számára. És ami a legfontosabb: nagy várakozással tekintünk *A zeneesztétika története* második része elé.

Kifogásainkat e várakozás jegyében exponáltuk. *(Magvető)*

PERNYE ANDRÁS

1021

Garányiék

Huszonkét év óta dolgoznak együtt, tizenhét éve a Főiskola diplomájával. Portréjukat ideje lenne megrajzolni. Bár mindketten megformálták saját egyéniségüket: egyek, s együttes a munkájuk is, Gádor István útmutató tanításának jegyében: a szüntelen kutatás, keresés, a belülről feszített mondanivaló igézetével. A Herendi Porcelángyár műhelygaakorlatával indultak, Garányi inkább készleteket tervezett, Staindl Katalin figurákat. Megtanulták mindazt, amit el kellett felejteniök, vagy tovább kell fejlesztemiök. Megtanultak bánni a gipsszel, s el kellett felejteni, hogy gipszben gondolkodjanak, közvetítő anyagban tehát, melynek egészen más törvényei vannak, mint az agyagnak, de még a porcelánnak is. Mert nem a gipszet égetik, hanem az agyagot, s ennek más a látványa, felülete, faktúrája, másképp engedelmeskedik a kéznek, az ellenállást adó tűznek. Megtanulták a sokszorosítás technikáját, hogy a nagyüzem parancsai szerint éljenek, s vissza kellett térniök a kézművesség szabályaihoz. Bár éppen Garányi József az, aki mindig hagy lehetőséget a sokszorozáshoz,

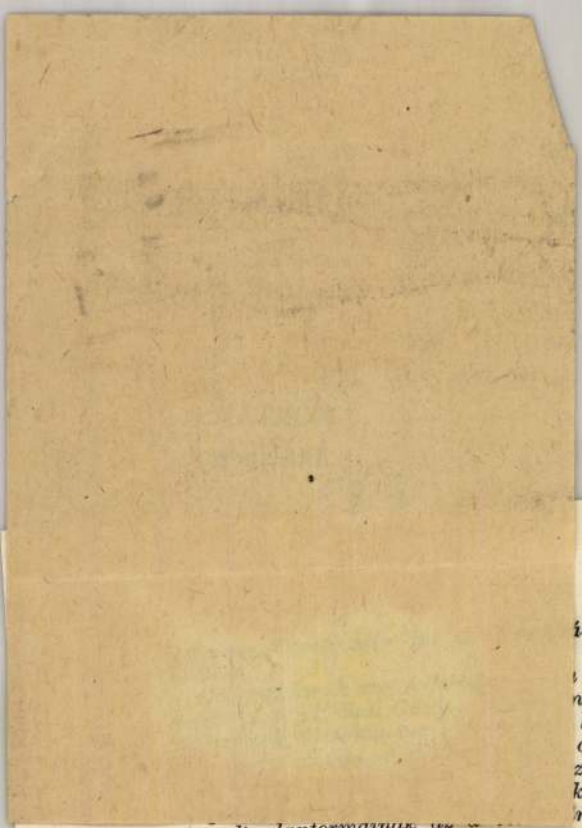

ásokat

meg-
nő fel,
között
cserép
zínbeli
k vájt,
modott
üregelt alapformáinak az a ...
világa, melyet a Zsolnay-gyár mostani ter-
vezője, Török János oly sikeresen éltet újra,
eozin mázaival); Staindl Katalin nagy-
apjának mostohatestvére az Országházat
építő Steindl, ő maga pedig Medgyessy
Ferenc műtermének mindennapos látogatója
már iskolás korában, míg szülei a Ganz-
Mávagban dolgoznak, s ő a gyár szakkörében
mintáz. Ott képzik meg benne, hogy nem
szobrász lesz, hanem keramikus. Dehát oly
nagy különbség lenne szobrász és keramikus
között? Mezopotámia, Egyiptom cáfol és
bizonyít is egyben.

„A kerámia lényege, hogy az ornamentikát
maximálisan használja ki, míg a szobrászat
csak jelzi" — mondja Staindl Katalin. Ha
ez így van, mit tegyünk Medgyessy Táncolójá-
val, amit éppen a tizenhat éves lányka előtt
mintáz mestere, s ami csupa drapéria, ha
úgy tetszik: ornamentika, bár a ruha semmi
egyéb, mint a tánc hulláma, a tánc zenéje,
az emberi mozdulat tolmácsa. Staindl Katalin
vajon nem így gondolkodik, ha a látványon
túl a mélyekben rejlő „humánus lényeget"
fogalmazza meg? Van-e még a kifejezésben is
különbség szobrászat és kerámia között?
A technológia befolyásolhatja a művészi al-
kotást, de nem határozza meg. A keramikus
plasztikával és színnel dolgozik, kétségtelen,
ezzel éltek az egyiptomiak és görögök is. De
vajon, ha az egyiptomiak egy írásos-rajzos
hengert átgörgettek az agyag felületén, s ezzel
valami sajátos negatív ornamentikát nyertek,
és ha a kőbe szinte lehetetlen és ezért nem
anyagszerű a negatív ornamentika, ezzel
valóban szobrászat és kerámia közötti különb-
ségre utalhattunk? Nyilván nem. Technikai
eltérés van persze egyéb is. A szobrásznak
nem kell kiégetni agyagját, felrakhatja tehát
bármilyen anyagból készült vázra, míg a
keramikus alulról felfelé épít, s csak az agyag
felületén változtathat, különben összeroskad-
hat kompozíciója. Mindez befolyásolja, de
nem határozza meg lényegét. Azért kell ma
ezt hangsúlyoznunk, mert ideje, hogy művé-
szetelméletünk is felismerje a határok el-
tűnését. Határokét, melyek az európai rene-
szánsz után egyre határozottabbá lettek, s most
oldódnak fel ismét. Ne tegyünk végre különb-
séget szobrászat és kerámia között, legfeljebb
f u n k c i ó j á t illetően. Más a feketés-
készlet és a relief, bizonyosan. Fenntartva azt,
hogy a kávéskészlet sem lehet az embert ki-
fejező, humánus művészi tartalom nélkül,
mint ahogy a reliefet is meghatározzák az
anyag törvényeiből következő művészi fogá-
sok.

Ezekben a sorokban valójában G. Staindl
Katalinnal vitatkozunk, aki a két művészet
közötti különbséget hangsúlyozza. Ha ez a
két művészet közötti különbség meglenne, az ő
munkái vajon tolmácsai lehetnének a másik
mester, Borsos Miklós művészi tanácsának,
aki viszont a gondolat gazdagságára és a rajz
biztonságára, a szintézisre figyelmeztette?
Minden nagy művészet a szintézis művészete.
A murális kerámiában vissza kell menni a
görögökig, a tanagra figurákig, a tympanono-
kig, s Egyiptomig, Mezopotámiáig. A Gará-
nyiak jelentősége, nagysága, fontossága az,
hogy ezt az imperativust teljesítették. Velük
született szívóssággal, megejtő kulturáltsággal
az újrafogalmazás nem szűnő erejével.
Garányi József úgy, hogy a natúrából indul
el s fokozatosan egyszerűsít, Staindl Katalin
pedig az érzelmileg és gondolatilag adott
plasztikai formát díszíti fel ornamentálisan.
Egyben egyek: a mindent megengedő anyagot
minden felszínes ornamentika és irodalmias-
kodás nélkül humánus mondanivalójuk szol-
gálatába tudják állítani.

KOCZOGH ÁKOS

Garányi József
keramikus

Foglalhonk absztraháló edények
készítésével, de ezek nem a ligyet
alkotásai.

Domanovszky György: Hol tart ma a magyar...
Műrészet, 1970. február - 21 kap

Gazányi József
keramikus

Figuralis keramikusaink közé
tartozik.

Domanovszky György: Hol tart ma a magyar..
Művészet, 1970. február - 21 lap

Garangi József
keramikus

Az épületkerámia területén sokat
munkálkodot.

Domanovszky György: Hol tart ma a magyar...
Művészet, 1970. február - 21 lap.

Garányi József
keramikus

Méltatás

Domanovszky György: Hol tart ma a magyar kerámia
Művészet, 1970. januar - 30 lap.

GARANYI [illegible]

Feltűnően más!

Jöjjön el Ön is és próbálja ki a Vito-t!

Vito - a személyes teherautó

2.901.000,- Ft + áfa-tól*

PRÓBAÚTTAL EGYBEKÖTÖTT BEMUTATÓ:
1996. március 26-án és 27-én 10 - 17 óráig, a Mercedes albertfalvai telepén.
Cím:
1117 Budapest, Hunyadi J. út 10.

Mercedes-Benz
vezérképviselet • MB-AUTO Magyarország Kft.
1133 Budapest, Kárpát u. 21.
1117 Budapest, Hunyadi J. út 10.
Értékesítés • Telefon: 209-3760, 129-9990

Értékesítési partnerek:

* 96 HUF/DEM árfolyamon

Baja: KOCSIS ÉS TÁRSAI Kft., Szegedi út 84., Tel.: (79) 321-810; **Bonyhád:** GEMENC VOLÁN Rt., Zrínyi u. 20., Tel.: (74) 451-941; **Budapest:** AUTÓ-ELIT Kft., Zichy J. u. 48., Tel.: 332-6330; **Debrecen:** POSTAAUTÓ DEBRECEN Kft., Monostorpályi u. 35., Tel.: (52) 449-509; **Eger:** AUTÓKOMPLEX Kft., Külsősor út 12., Tel.: (36) 324-734; **Győr:** GYŐRI AUTÓKÖZPONT Rt., Tompa u. 2., Tel.: (96) 314-811; **Hajdúszoboszló:** AUTÓMECHANIKA Rt., Debreceni u. 10., Tel.: (52) 361-811; **Kecskemét:** BIRIZDÓ Kft., Mindszenti u. 1., Tel.: (76) 493-366; **Kunszentmárton:** GÁ-TO Kft., Deák F. u. 24/A., Tel.: (60) 381-079; **Miskolc:** INTŐR Kft., Sajó u. 5., Tel.: (46) 343-045; **Nyíregyháza:** AUTÓ-2-TEMPO Kft., Jég u. 4., Tel.: (42) 408-404; **Siófok:** EGYÜD GARAGE Kft., Bajcsy-Zs. u. 90., Tel.: (84) 311-790; **Sopron:** WIESENTHAL & OTT Kft., Győri út 42., Tel.: (99) 324-601; **Szeged:** AUTO-KURZ Kft., Vásárhelyi P. u. 15., Tel.: (62) 322-327; **Székesfehérvár:** PALLAGI Kft., Budai út 312., Tel.: (22) 301-433; **Szekszárd:** RAIDEN Kft., Tartsay u. 8., Tel.: (74) 416-307; **Szolnok:** ALFA Kft., Százados u. 1., Tel.: (56) 423-402; **Szombathely:** HIRSCHBOK ÉS TÁRSA Kft., Szőkeföldi út 22., Tel.: (94) 310-639; **Zalaegerszeg:** Autó-Péter Kft., Balatoni út 3/A, Tel.: (92) 325-099.

Napszobadszéj 1996 III. 27.

Külföldi többségi tulajdonú
befektetési bank
munkatársakat keres a következő területekre:

Könyvelés

Feladata: a deviza-, illetve valutaügyletek könyvelési és munkabér-számfejtési, valamint az ezzel kapcsolatos könyvelési feladatok ellátása.

Iratkezelés

Feladata: a társaságnál lévő irattár meghatározott rendbe történő rendezése és archiválása.

Likviditás

Feladata: a napi likviditás lebonyolítása és követése.

Állampapírok és fix kamatozású értékpapírok kereskedelme

Feladata: a bank belföldi és/vagy külföldi váltó, kincstárjegy és kötvény kereskedelmének rögzítése és dokumentálása, ügyfelekkel való kapcsolattartás.

Részvénykereskedelem

Feladata: a bank belföldi és/vagy külföldi részvénykereskedelmének rögzítése és dokumentálása, ügyfelekkel való kapcsolattartás.

Lakossági ügyfél kereskedelem

Feladata: a bank lakossági ügyfelekkel kötött részvény- és kötvényüzleteinek rögzítése és dokumentálása, ügyfelekkel való kapcsolattartás, a megkötött üzletek szabályszerűségének ellenőrzése.

Feltétel: • főiskolai végzettség • jó szervezőkészség • dinamikus egyéniség • • angolnyelv-tudás nem feltétel, de előnyt jelent •

Az értesítés miatt kérjük megadni a napközbeni és esti telefonszámait.
Jelentkezését rövid, gépelt szakmai önéletrajzzal az alábbi címre küldje:

Személyzeti osztály
1372 Budapest, Pf. 484

HUNGAROPHARMA
Gyógyszerkereskedelmi Részvénytársaság

A HUNGAROPHARMA Gyógyszerkereskedelmi Részvénytársaság Minőségbiztosítási és Ellenőrzési Főosztálya a Király utcai központi laboratóriumába
felvesz
analitikai munkakörbe, gyakorlattal rendelkező
gyógyszerészt
Jelentkezni lehet:
dr. Horváth Károlyné főosztályvezetőnél. **Tel:** 322-7619, 322-2681
Cím: 1061 Budapest, Király utca 14.

Inform Studió

J. Reuser Esq. hivatalos felszámolóbiztos rendelkezésére, a Hágai Bíróság 0332 sz. csődítélete alapján,

NEMZETKÖZI FELSZÁMOLÁSI AUKCIÓRA

kerülnek a néhai A. Flipse Nemzetközi Diplomáciai és Konzuli Kollekciójának
NAGY ÉRTÉKŰ, CONNOISSEUR KATEGÓRIÁJÚ, RENDKÍVÜL ÉRTÉKES, EGYEDÜLÁLLÓ ÉS DEKORATÍV, A LEGMAGASABB NEMZETKÖZI MINŐSÉGET KÉPVISELŐ UTOLSÓ TÉTELEI: BIZONYÍTVÁNNYAL HITELESÍTETT AUTENTIKUS, HAGYOMÁNYOS KÉZI CSOMÓZÁSÚ

FINOM PERZSA- ÉS KELETI SZŐNYEGEK.

Többek között: *különlegesen finom mintázatú, perzsa selyem Isfahan, pazar perzsa selyem Quom, egyedülálló és eredeti Kashkay, Afshar, Loristan perzsa nomád tételek. Kiváló és nagyon dekoratív Kolyai, Husscinabad, Hamadan, Shahsavan és más eredeti perzsa falusi minták. Értékes és nagyon finom, tiszta selyem Srinagar, kivételes Ardebil, s más perzsa mesterműhelyek munkái. Feltűnő geometriájú Anatolian minták. Exkluzív, vastag bolyhú, pasztellárnyalatú, domborintás Chien-sien, ritka, eredeti kaukázusi gyűjtők darabjai. Klasszikus Nahavand, Djoshagan, Tabriz és más hagyományos, a legfinomabb, nemzetközi Connoisseur kategóriájú perzsaszőnyegek, minden méretben.*

A nemzetközi diplomáciai testületek finom keleti szőnyegeinek vezető szállítója, a néhai A. Flipse vagyonával kapcsolatos csődeljárás, s Cleyndert bíró ítéletének megfelelően, a teljes felszámolásra kijelölt felszámolóbiztos a szóban forgó kiváló árukészlet utolsó darabjait

UTOLSÓ NYILVÁNOS ÁRVERÉSRE

bocsátja.
A kollekciónak ez az utolsó, csodálatos részlete, teljes felszámolás céljából a

KEMPINSKI HOTEL CORVINUS BUDAPEST BANDINI, MARZIO ÉS BONFINI TERMEIBEN

kerül bemutatásra.

Az aukció ideje:
1996. MÁRCIUS 28. CSÜTÖRTÖK, pontosan 17 óra.

A kollekció megtekinthető 16 órától.
A fizetés módja: készpénz.
További részletek személyesen, és csak az aukción.

Szerződéses ügynök: **HAWKO DUNA Rt.**
(Budapest V., Bécsi u. 5. Tel.: 266-0927),
a **BICKENSTAFF AND KNOWLES (LONDON)**
nemzetközi árverési és felszámolási
szakértő céggel együttműködve.

43699

megnézte egy óramat. Elképedt, hogy milyen pontosak, bár ismerkedtek meg az érdeklődők a hastánc alapjaival. dig néhány évvel ezelőtt Törökországban látott egy igazi tikus kisugárzása.

Féderer Ágnes

ÁVH a tetőn

Garányi József és Staindl Katalin keramikusok 1948–53 között jártak az Iparművészeti Főiskolára, így aztán nemcsak Borsos Miklós, Gádor István, Somogyi József tanítványai voltak, hanem a jakut Kornyilova Feodora évfolyamtársai is. A negyvenöt éves Feodorát – akit a családban csak Fenyának, Fenyicskának hívnak –, az „egész ország", az egész évfolyam csak elvtársnőnek, egészen pontosan: Elvtársnőnek szólítja, mert az Iparművészeti Főiskola nevezett hallgatója amúgy Rákosi Mátyás hitvese. Az Iparművészetinek, de talán az összes főiskolának ő, azaz Fenya lehetett az első hallgatója, akit nap mint nap kocsival visznek órára. Sofőrje az ugyancsak régen halott, vörös hajú Gergely István, azaz Pista, vagy inkább Színes, „beavatott ember", szóval az ÁVH-s tiszt, a párt és kormányőrség tagja, az Elvtársnő testőre is. Irigyelt ember. Ha beteg volt vagy kiképzésre ment, Rákosi elő- vagy utófutó sofőrjei szurkoltak, hogy ők ugorhassanak be Színes helyére. Mert ez volt ám a „testőrség"! De az igazi harci feladat a részvétel az órákon! Főképp a rajzórán, a szép modelleket bámulva. Rákosi ilyesmikben nem vett részt. Mondogatták is a társai Színesnek: neked azért nincs rossz dolgod!

Fenya, azaz az Elvtársnő igyekezett beolvadni a kerámia szakon tanuló harminctagú közösségbe, de ők érthető fenntartással fogadták a náluk lényegesen idősebb asszonyt, akire ráadásul fegyveresek vigyáztak.

Emberileg Horváth Évához, de főleg Garányiékhoz kerül a legközelebb. Garányi Józsefnek el is mondja, hogy emlékezteti őt a fiára, aki egy fehérorosz férfival kötött első házasságából született. Így hát Garányiék csak kapták a telefont, hogy megyünk az erdőbe, az Operába, esetleg Kovács Margithoz, és küldte értük a kocsit, és mentek, mert bármennyire szerettek volna kettesben lenni, saját programot csinálni, az Elvtársnőnek nem mertek nemet mondani. Mivel a vendégművészek általában a Hattyúk tavában szerepeltek, ők ezt valami huszonkétszer látták, természetesen a „királyi páholyból", pedig épp csak annyira tudtak felöltözni, hogy ne nézzék ki őket. Ilyen alkalomra mást nem hívott, meg is mondta, szívesebben van velünk, mint akikkel lennie kellene. Soha nem szóltak előre, mindig csak amikor már indulni kellett, és akkor sem mondták meg előre a programot, hogy a Balatonra mennek vagy csak a János-hegyre. Heteken át nemcsak a főiskolán voltak vele együtt reggeltől estig, hanem a vasárnapokat is vele töltötték. Kedvelte a szép tájakat, a természetet, s mániákusan szerette a művészetet, és amikor ők mondjuk szénnel, széles mozdulatokkal rajzoltak, Fenya egy miniatúraszerű finomkodó, távol-keleti képen cizellált heteken át. A művészet szeretete hozhatta össze az Elvtársnőt Kovács Margittal. Egyszer alkalommal elvitte Garányiékat is a Pozsonyi úti lakásra, illetve műhelybe. Ők ittak egy kevéske konyakot, aztán a beszélgetésbe, nevetgélésbe bekapcsolódott Margitka mamája is. Itt a Margitka által előadott szakmai anekdotákon kívül másról nem esett szó.

Rákosiné oda nemigen illő frissen mosott és vasalt fehér köpenyben és fehér blúzban jelent meg mindennap a műhelyben, s mindig tiszta szalvétát és törülközőt hozott magával. Sosem politizált, hacsak azt nem lehet annak nevezni, hogy amikor kellemetlenné vált a számára, hogy egyedül ő tízóraizik, akkor először megkínálta Garányiékat, majd kezdte ruháskosárban hordani mindnyájuknak a szendvicset, termoszban a kávét, vagy a teát, sőt a narancsot is, mondjuk három szemet, amiből két-három gerezd jutott mindenkinek. Bár ő mindennap hazakocsikázott ebédelni, érzékelte, hogy csóró népség veszi körül, s hordta nekik a kaját. Néhányszor azzal állított be: az uram volt vadászni! – és akkor kaptak a vadhúsokból készített szalámiból. Kérdezgette a Garányi párt a menzáról, s addig mondogatta, hogy egyszer elmegy velük, amíg tényleg megtette, és a főiskolán egyetlenegyszer, ebből az alkalomból egy apró sült csirke felét kapta mindenki.

Az akkori légkört érzékelteti, hogy a főiskolán a klasszikus szobrok vagy angol csontminiatúrák másolatait meg kellett semmisíteni. Több szobor – például a Dávid-fej – úgy maradt meg, hogy belopták Borsos mester műtermébe. Este aztán, amikor elcsendesedett az épület, Borsos becsempészte nekik például az impresszionisták képeit, így hallottak róluk, látták őket – egy művészeti főiskolán.

Garányi József és Staindl Katalin 1951. szeptember 1-jén kötöttek házasságot, és néhány társukkal együtt hamarosan letartóztatták őket; s két hetet töltöttek a Fő utcában az ÁVH-n. Sok pletyka keringett ezzel a letartóztatássorozattal kapcsolatban, például, hogy az Elvtársnő mérgezést kapott a mázától, s összeesküvés volt ellenük a vád, de a történtek nem kapcsolódtak ilyen közvetlenül Rákosiné személyéhez. Két társuk disszidált, s mivel ezzel a fiúval egy asztalnál dolgoztak, felvetődött, nem volt-e valami összeesküvés Rákosiné, netán maga Rákosi ellen. A vádhoz csak annyit, hogy amikor autóval mentek vele valahová, Garányi csak taszigálta a lábával a sofőr géppisztolyát. Vádolták őket azzal is, hogy erre a kapcsolatra kényszerítették az elvtársnőt. De szokatlan módon két hét után kiengedték mindannyiójukat. Az Elvtársnő csak novemberben került elő, s egy időre megszünt közöttük minden kapcsolat. Nagyon vigyáztak rá, és amikor a lépcsőn lefelé jövet mellénk lépett, hogy elmondja: semmiről nem tud, mi volt itt, válaszolni sem tudtak, mert a biztonsági ember mellette termett: nem engedte, hogy beszéljenek. Viszont a sofőrje, Gergely megdicsérte őket, hogy okosan viselkedtek az ÁVH-n.

Elvették a hallgatók egy műtermét, de Borsos Miklós megengedte, hogy beköltözzenek hozzá a múzeum és a főiskola udvarán álló legszebb budapesti műterembe, ami az üvegtetőn át kitűnő szűrt fényt kapott, amíg a vadszőlő be nem futotta. Ritkítására a fiúkat kérte meg a mester, és saraboltak is ott becsületesen, amíg észre nem vették, hogy egy fel nem robbant akna van az ereszcsatornában. Alattuk dolgoztak a többiek, köztük Rákosiné. Ha szólnak, ezt akár összeesküvésnek is minősíthetik. A mesternek megemlítették, s mindenkit kitessékeltek. De mit csináljanak ezzel a nem döglött aknával? A tűzszerészek is rájuk foghatták volna, hogy nem elég éberek, amiért addig nem vették észre! Végül szóltak Gergelynek, az ávéhás sofőrnek, s ő is azt mondta, hallgassanak, és kollégáival éjjel kilopták a háborús aknát a műterem tetejéről; csak az aknát vitték el.

Az évfolyam 1952-ben végzett, többen, köztük Garányiék is Herendre kerültek, az Elvtársnő pedig maradt Pesten a vállalat stúdiójában, s a Benczúr utcában kapott egy műtermet. Neki köszönhető, hogy a herendiek alkotónapot kaptak, de vele hetente csak egyszer találkoztak a pesti stúdióban. Az asszonynak Herenden nem került gyártásba munkája. Festése annyira karakterisztikus volt, hogy amikor a hatvanas évek végén a moszkvai iparművészeti bolt kirakatában Garányiék és kollégáik láttak néhány porcelánt, azt mondták, ezeket biztos ő csinálta. Az Elvtársnő. Ám Rákosiék kemény száműzetésben éltek, ekkor valószínűleg a kirgíziai Tokmakban.

Pünkösti Árpád

Garányi József

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

269 SEP 2 61

BUDAPESTER RUNDSCHAU
Budapest

1021

Grafik von József Garányi

Zentral- und Südamerika, un
hier biologische, meteorologi
sche und geographische For
schungen zu betreiben: zu der
Ergebnissen dieser großange
legten Kundfahrt gehören die
„zweite Entdeckung" Kubas,
die Erschließung des Einzugs
gebietes des Orinoko, die
Besteigung des Tschimboras
so und eine Vielzahl von ast
ronomischen und ozeanogra
phischen Entdeckungen und
Beobachtungen. Nach dieser
Forschungsreise lebte er fast
zwei Jahrzehnte lang in Pa
ris, veröffentlichte die drei
ßig Bände seiner Reiseta
gebücher unter dem Titel
*Voyage aux régions équinoxia
les du Nouveau Continent*, ein
Werk, das mit seinen Ein
sichten auf dem Gebiet der
vergleichenden Pflanzengeo
graphie, der Klimatologie und
der Naturwissenschaften im
allgemeinen in Bedeutung und
Wirkung den Berichten und

Garányi , [ ]

Megemlítve. (Vieira da Silva 1938-as kiállításával kapcsolatban.)

Dévényi Iván: Jegyzetek a magyar szürmarázú XX. sz.-i művének tárlatáról 53-55.

JELENKOR, Pécs, 1971. január XIV/1

Garányi József, keramikus [illegible]

A vendégeket kalauzolta.

–: Magyar iparművészeti kiállítás
nyílt Moszkvában 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1966. okt. 14

MDK

Garányi József kerámikus

G. Staindl Katalin, Garányi József, Mikó Sándor,
Pécsi László iparm. kiáll. Csák gal. 1961. máj.

MDK

Garányi József

Dózsa, br.

MNG. Magyar forradalmi művészet. Mücs. 1957.

Sarányi József

Említve

Hallama Erzsébet: Sarányi minnesítelepet
Dunántúli Napló, Pécs 1969. aug. 29.

Garányi József keramikus

Szövegben említve: 65 m^2-es kerámiafríz a Debreceni Agrár-Indományi Főiskola aulája részére

1966. márc. 8. Népszabadság

Gatányi József ipatművész

Repr: Emlétpát

kél aronos című kompozíció

Az V. Orsz. Ipatművészeti Kiállítás anyagából

1966 jan. 15. Magyar Hírek

Gaŝanyi József ipaŝmüvész

Reps: Lovasok (keŝanna kompozíció)

Az V. orsz. Ipaŝmüvészeti Kiállíŝas anyagjából

1966 jan 15 Magyar Hírek

Garányi József keramikus

M.D.K.

A siofoki Európa szállóba készit burkolatokat.

A föiskola elvégzése után feleségével Sgaindl katalinnal H erenden dolgozott.

Kiállitások: Moszkva, Bukarest, Belgrád, Stockholm, H elsinki, Genf, Vallauris, Gmunden, Washington.

1962. Prága, Nemzetközi Kerámiaszövetség kiállitásán aranyérmet nyert.

Horváth György: Müvészházaspárok

Magyar Nemzet 1966. febr. 19. 4.1.

Garányi József keramikus

A miofoki Európa szálléba készit burkolatokat.

A főiskola elvégzése után feleségével Szaindl Katalinnal H erenden dolgozott.

Kiállitások: Moszkva, Bukarest, Belgrád, Stockholm, H elsinki, Genf, Vallauris, Gmunden, Washington.

1962. Prága, Nemzetközi Kerámiaszövetség kiállitásán aranyérmet nyert.

Horváth György: Művészházaspárok

19. 4.1.

Garányi József keramikus

Feleség e Staindl Natalin keramikus.
Az Európa szálló éttermi pavilon ta rtó pilléreinek burkolata.
A főiskola elvégzése után H erenden dolgozott.
Azután apróbb kerámia tárgyakat készitett.
Később áttért a kerámia képek festésére.
J elenleg sa mottos agyagból dolgozik.

Kiállitás: Moszkvában, Belgrádban, Bukarestben
Stockholmban, H elsinkiben, Genfben,

Magyar Nemzet 1966. febr. 19. 4.1. */.

Garányi J ózsef keramikus

Prágában 1962-ben a N emzetközi Kerámia Szö-

vetség kiállitássn a ranyérmet nyert.

H orváth György: Müvészházaapárok: Garányi Józs

Magyar Nemzet 1966. febr.

Magyar Nemzet 1966. febr. 19. 4.1.

M.D.K.

M.D.K

Szerencz Garányi József
keramikus

A szófoki Európa szállót
keramikus kompozíciói dí-
szítik.

Láncz Sándor: Nemzetközi szállodasor Szófokon.
Művészet, 1966. december - 24 lap.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KISALFÖLD

Garányi József

1966 OKT 17

1021

Magyar iparművészeti kiállítás Moszkvában

MOSZKVA (MTI.)

Nyolcvan művészünk mintegy félezer alkotásából magyar iparművészeti kiállítás nyílt csütörtökön a moszkvai Politechnikai Múzeumban.

Ivan Cvetkov szovjet művelődésügyi miniszterhelyettes bevezető szavai után *Trautmann Rezső* építésügyi miniszter nyitotta meg a kiállítást. A szovjet vendégeket *Garányi József* Munkácsy-díjas kerámikus-művész, a kiállítás vezetője kalauzolta.

ÉVADZ

A MAVDAC

Az országos úszóversennyel befejeződött a MÁVDAC úszóinak idei szereplése. Elérkezett a versenyszezont követő „zárszámadások" ideje, amikor a szakosztályvezetők mérlegre teszik az évi munka eredményeit és levonják a megfelelő tapasztalatokat.

Papp Ferenc szakosztályvezető szívesen végezte ezt a mérlegelést, mivel versenyzői eredményekben gazdag évet zártak.

— Mindennél többet mond